

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ.

DIODORI
BIBLIOTHECA HISTORICA.

EDITIONEM PRIMAM CURAVIT IMM. BEKKER
ALTERAM LUDOVICUS DINDORF

RECOGNOVIT

FRIDERICUS VOGEL.

VOL. II.

CENTRAL ANTHROPOLOGICAL
LIBRARY, SMITHSONIAN INSTITUTION

Acc. No.

13468

Date

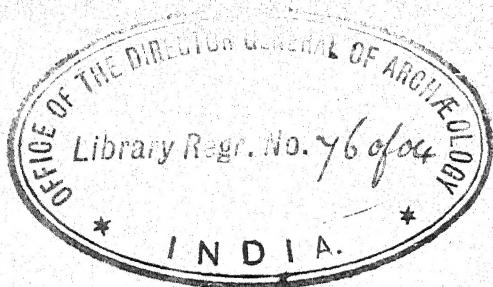
14.7.1960

Call No.

909

Vol. (2)

Dio

Multi desiderant Diodori editionem, qua res ab eo traditae examinentur atque diserte explicentur. Quod ingens opus me in tanta librorum otiique penuria neque suscepisse neque suscepturum esse illos scire volo. In praesens id studeo, ut codicibus, unde adhuc editiones derivatae sunt, ponderatis aliisque, quantum licebit, adhibitis ac ratione habita et Diodori sermonis et eorum scriptorum, qui ad verbum cum Diodoro consentiunt, verba huius auctoris quam maxime purgata restituantur. Postea si vires annique siverint, separatim de ipsius scriptoris ingenio disseram. Itaque me neque invito neque invido fiet, ut alii illud difficilium opus aggrediantur.

Norimbergae, Aug. 1890.

Fr. Vogel.

De codicibus, qui una cum prioribus Diodori libris quintum continent, egi in primo volumine (p. IV—XXI); quibus verbis addenda sunt haec:

1. Codices O et P perverse interpretatus sum obscuris Wesselingi verbis deceptus. Littera O significandum esse codicem Vaticanum 995 saec. XV, qui unus ex libris Vaticanis post vocabulum *ναύεως* (V 84, 1) praecisus sit, per litteras me docuit E. Bethe. Littera P autem convenit in Vaticanum 996 saec. XVI (non in Vatic. 900, ut est apud Wesselingium).

a *

2. Codices F et G, qui nuper Berolinum translati sunt, inspexit Georgius Schneider, vir de Diodori studiis optime meritus, atque codicem F, ut coniecimus (vol. I p. XVII), in recentissimis libris numerandum esse comprobavit. Summa autem eius inventi est (G. Schneider, De aliquot libris Diodori, Berlin 1890): 'codicem F totum ex libro G manavisse' (p. 7) atque 'ad textum Diodori constituendum codicem G nulla auctoritate esse nec magis in editionibus citandum quam F' (p. 19). Tamen in hac editione codices G et F citatos invenies, non solum quia Schneideri programma sero editum est, sed ob eam potissimum causam, quod codicibus, unde G et F transcripti esse dicuntur, nondum accurate collatis codice G carere nequeo.

Quod ad notarum explicationem attinet, obliquis litteris *CFG* distinxi eas lectiones, quas in codicibus *CFG* inveniri non ex dilucidis Wesselingi verbis apparet, sed ex eius silentio tantum concludi potest: exempli gratia V 11, 3 Wesseling adnotavit codices ABFG praebere *ἐγκαλουμένους* pro *ἐγκαλοῦντας*, quod ille in textum recepit; ipse recepi *ἐγκαλουμένους*, atque quoniam eadem lectio in codice D invenitur, brevitatis causa in apparatu critico non scripsi: *ἐγκαλουμένους* ABDFG, *ἐγκαλοῦντας* cet., sed: *ἐγκαλοῦντας* C, quod praeter illos quinque libros unum C mentione dignum existimo.

DE FRAGMENTIS LIBRORUM VI—X.

Libri quinque inde a sexto libro usque ad undecimum in omnibus Diodori codicibus, qui quidem adhuc cogniti sunt, desiderantur. Horum librorum fragmenta paulatim haud pauca collecta debemus pluribus hominibus doctis. Stephanus in sua editione anni 1559 unum, qui huc spectat, locum (p. 847 = frag. VI 1) affert ex Eusebio depromptum, cui proximus editor Rhodomanus (a. 1604) nihil addidit nisi duo frusta (p. 352—354 = frag. VII 9 et VII 5) ex Georgio Syncello requisita, quamquam interea Fulvius Ursinus (Antverp. 1582) excerpta quae dicuntur Constantiniana *περὶ προεβειῶν* ediderat. *) Hinc atque de excerptis *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* ab Henrico Valesio (Paris. 1634) editis **) ea, quae Diodori sunt, Wesselingius in editionem suam (a. 1746) redegit. Tum hoc saeculo Angelus Mai inter excerpta *περὶ γυναικῶν*, quae in palimpsesto codice Vaticano (Graec. 73) saec. X indaga-

---

*) Eadem in altero codice (Monacensi 185 saec. XVI), ubi inscribuntur *περὶ προεβειῶν*, detexit Schweighäuser, et quae pertinent ad Diodori libros, cum editoribus Bipontinis communicavit (ed. Diod. Bipont. vol. IV praef.).

**) ex codice Turonico saec. X, quem Nic. Fabr. Peirescius ex insula Cypro redemerat; hunc iterum contulit E. Gros (edit. Diod. Paris. 1844, vol. II praef.) atque Iulius Wollenberg.

verat, permulta Diodori fragmenta non sine multo labore e tenebris eripuit (script. vet. n. coll. II, Romae 1827). Librum illum misere violatum*) denuo perscrutatus est Herwerden (spicilegium Vatic., Lugduni Batavorum 1860). Deinde ex codice Escorialensi I, Q 11 chartaceo saec. XVI excerpta *περὶ ἐπιβουλῶν* edidit et Aug. Feder (Darmstadt 1848) et Car. Müller (fragm. h. Gr. II p. VII), quibus etiam Diodori quaedam continentur. Denique apud varios scriptores antiquitatis et medii aevi editores Diodori vestigia persecuti spicilegio parum copioso eius reliquias auxerunt.

Haec disiecta Diodori membra ut haud facili negotio collecta sunt, ita suo quodque loco ponere opus si non difficilius, certe subtilius atque fallacius est. Hunc laborem primus adiit Wesselingius, neque tamen perfecit: fragmentis enim, quae inter illa excerpta *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* atque *περὶ προεσβειῶν* exstant, seorsus posititis reliqua tantum in ordinem digerere conatus est. Tum eodem fere tempore et Stroth in interpretatione Diodori Germanica fragmenta, quae tum (anno 1782) erant nota, universa disponenda curavit et Heyne in commentatione de fontibus et auctoribus Diodori extrema (anno 1784), quo ordine fragmenta inter se excipere viderentur, disputavit. Sed ne hi quidem singula fragmenta singulis libris attribuere ausi sunt, nisi quod quaecumque ad fabulas bello Troiano antiquiores spectant, ex ipsius Diodori dispositione (I 4, 6) in sextum librum rettulerunt. Cetera quoque fragmenta singulis libris (VII—X) distribuere ausus est

*) Mendelssohn (edit. Appiani I p. XVIII) de palimpsesto haec: 'nunc medicamentis Maianis tantopere adfectus, ut equidem nihil fere legere potuerim ac praeter perpauca ab Herwerdeno feliciter eruta Maio fidem habere debuerim.'

primus editor Bipontinus (in vol. IV, anno 1799).*)
 Deinde multum studii in hac spinosa quaestione consumpsit Krebs (Lectiones Diodoreae, Hadamar 1832)**)
 atque res usque ad Olymp. 18, 1 (= fragm. VIII 20)
 ita absolvit, ut editores Diodori plerumque ad eius
 sententiam accesserint. Interea etiam excerpta Vaticana
 cognita erant, quorum de ratione et ordine iam Angelus
 Mai et Ludovicus Dindorf argutas fecerant coniecturas.
 Praeterea autem Dindorf in fragmentis Diodori non
 multus fuit***); nam in prioribus editionibus (a. 1826 et
 1828) nihil novi occurrit nisi loci quidam ex Tzetze,
 Eusebio aliisque excerpti, quidquid autem in editione
 Parisina (a. 1842) in hac re profectum est, id sua
 opera elaboratum esse testatur Carolus Müller (vol. I
 praef.): 'Utinam Dindorfus fragmenta, quae tam prae-

---

*) Hoc labore supersedit Eichstädt, qui (in vol. II
 praefatione, a. 1802) hanc dixit sententiam: 'fragmenta quidem
 recentiores editores suis reponere locis tentarunt. Quorum
 ego conamina quamquam non repudio, si qua forte utilitas
 inde ad continuam Diodori lectionem redundet; tamen cum
 fragmenta et brevia sint, nec suis quaeque locis satis tuto
 restitui queant, utilitatem illam perexignam, errandi peri-
 culum maius esse et gravius existimo.' — Ieiuni an fasti-
 diosi hoc esse putas? equidem sobrii.

**) Hunc libellum multis verbis eisque perdoctis recen-
 suit Wurm (Neue Jahrb. d. Phil. 1833 p. 64), qui ipse Dio-
 dori bibliothecam lingua Germanica interpretatus fragmenta
 suo arbitrio ordinavit (a. 1831), omissis tamen singulorum
 librorum numeris.

***) Contra Bursian (Gesch. d. klass. Philologie p. 867):
 'Von dem gleichfalls zu wiederholten Malen von Dindorf
 bearbeiteten Geschichtswerk des Diodor sind es namentlich
 die bruchstückweise erhaltenen Partien, welche demselben
 in bezug auf Anordnung und Herstellung der einzelnen
 Bruchstücke viel verdanken.'

clare emaculavit numeroque auxit, etiam ordinare de-
nuo voluisset. Nullus dubito, quin eo modo ad pristi-
nam operis dispositionem omnia iam revocata haberemus.
Verum adversante in hac re Diodoro fortuna, meos in
humeros onus suscepi, quod sanequam grave bene me
usquequaque sustinuisse haud contendo.* Postrema
autem Dindorfi editio, sicuti Bekkeri, quod pertinet ad
fragmenta librorum VI—X, tota pendet ex Parisina;
nimirum suo loco adduntur excerpta ex codice Escoria-
lensi *περὶ ἐπιβουλῶν* post editionem Parisinam inventa.*)

Neque ipse animum inducere potui, ut ab hoc
iam inveterato ordine longius recederem; ne legentes
perturbarentur, eosdem fragmentorum numeros, quibus
usus est Dindorf, quam maxime retinebam. Tamen
saepius numeri mutandi erant, quia Dindorf ipse unum
fragmentum transponi (VI 6 = XXI 1, 6), alterum inseri
(VII 14) in corrigendis iussit, tertium delendum erat
utpote ex primo Diodori libro (c. 28 et 77) a Ioh.
Laurentio (de magistr. I 47) haustum; praeterea Din-
dorffium sequi non potui in eo, quod frag. IX 10 in
duas partes distinxit priorem tantum partem excerptis
Vaticanis attribuens, posteriorem nescio quo errore
ductus excerptis *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας*; tum illas con-
troversias Cleonnis et Aristomenis (VIII 12) equidem
unum fragmentum numero, non tria, ut Dindorf; deinde
non intellego, qua ratione loci ex integris Diodori libris
sumpti, quibus ad priora aut ad posteriora delegatur,
tamquam fragmenta a Dindorfio numerati sint; deni-
que fragmentum (VI 7), quod nuper enucleavit A. Lud-
wich, additum est.

*) De posteriore octavi libri parte idem egit Krebs
(a. 1856, program. gymn. Weilburg), noni fragmenta optime
illustravit Klüber (a. 1868, Würzburg).

Cetera sine certa causa mutare ac transponere minime expedit; unde autem certae causae in re tam dubia tamque obnoxia errori? Nisi forte contigerit, ut extrinsecus sive ex tabulis chronographi, quo usus est Diodorus, sive ex posterioribus scriptoribus qui ipsi sua ex Diodoro hauserunt, certa quaedam argumenta et indicia colligantur, haec quaestio ad exitum adduci non poterit. Ne id quidem exploratum est, quas res quovte annos singuli libri complexi sint; constat tantum sexto libro Diodorum res usque ad Troiae excidium (I 4, 6)*), decimo usque ad Xerxis transitum in Europam (XI 1, 1) persecutum esse. Septimum librum inde a Troia capta usque ad primam Olympiadem pertinuisse quamvis sit veri simile, Bipontinorum et Wurmi sententia, octavum librum a Roma condita, non a prima Olympiade initium cepisse, qua ratione potest refutari? Nonum librum Bipontini atque omnes deinceps editores incipiunt a Solonis aetate. Quod cum consentiant, dissentiunt de libri noni exitu. Conservavi quidem Caroli Müller distributionem, tamen non dissimulo valde mihi arridere Strothi sententiam, qui, sicuti ipse conieceram, decimi libri exordium fuisse censet illum locum communem (frag. X 12), quo historiae utilitas celebratur. Nam eadem fere disseruit Diodorus in initio et primi et decimi quinti libri.**)

~~Res ipsas autem fragmentis noni libri et decimi ineuntis tractatas, quorum illa ad septem sapientes, haec ad Pythagoreos spectant, facile in unum coire librum in promptu est. Nemo credo in eo offendet, quod frag-~~

*) Scilicet de primo septimi libri fragmento adnotavit C. Müller: 'incertus haereo utrum ad septimum an ad sextum librum pertinuerit.' Dubitat etiam de frag. X 1 et 2.

**) cf. tamen XI 38, 6. 46, 1. XV 88, 1.

mentis hoc modo distributis partes minus aequae evadunt. Nam ex dictis factisque sapientium plura excerpta esse quam ex ceteris rebus domi bellique gestis minime mirum est.

Universa regula de fragmentis ordinandis si constituenda est, alia esse nequit nisi ut ea et ex temporum rationibus et ex serie, qua excerpta in codicibus referuntur, componantur; singulis autem locis iudicium saepe incertum erit. Nam Diodorus etsi res inter se cohaerentes ad temporum ordinem servandum dirimere orationemque interrumpere veritus non est, tamen haud raro ab hac consuetudine recedens, ut narratio continua et magis perspicua fiat, res priorum posteriorumque temporum coniunxit, atque etiam aliquotiens easdem fere res duobus locis repetivit. Neque magis ordo excerptorum omni suspicione caret; veluti si fragmenta IX 4 et IX 20, 4 vel IX 2 et 34 (cf. etiam p. XLVII) inter se comparaverimus, fieri non poterit, quin ea ex una eademque narratione Diodori excerpta esse arbitremur. Qua in re mihi in mentem venit Jacobi Bernays, qui quaestione posita, quomodo libellus de republica Atheniensium effectus esset, ingeniose disputabat duobus primis capitibus tamquam summam totius operis contineri, tertium autem caput postea additum esse quasi fructum iteratae lectionis. Simili modo etiam ei, qui ex Diodori bibliotheca excerpterunt, quaedam primo seu negligentia seu fastidio omissa posteriore loco supplevisse videntur. Magna licentia eos usos esse intellet, qui VIII 1. 2 et 3 vel X 18, 1 et 2 inter se contulerit. — Late ergo patet campus, in quo doctrina et divinatio exsultare potest: sed ubi coniecturae luxuriant, ibi laborat veritas.

DE CODICIBUS LIBRORUM XI—XII.

Ex omnibus codicibus, quibus libri I—V continentur, unus Coislinianus (A) simul comprehendit libros XI—XV, atque ipse conglutinatus est ex duabus partibus non eadem manu scriptis. Quare hoc quoque in volumine denuo quaestio in codices ponenda est. Plurimi quidem eorum, quibus libri XI et XII servati sunt, etiam libros XIII—XV amplectuntur, tamen ad exponendum, quanti quisque horum codicum sit, argumenta et exempla paene omnia tantum ex libris XI et XII afferemus: non solum quod ceteri libri (XIII—XV) in hoc secundum volumen recipi non potuerunt, sed etiam quod in his et illis libris non eadem ratio inter singulos codices intercedere neque auctoritas eorum eadem esse videtur. Denique expectamus, ut priusquam tertium volumen apparandus erit, etiam alii codices, imprimis Venetus 375, accuratius inspiciantur.

P.

Patmius codex in monasterio S. Iohannis Theologi, P quod est in insula Patmo, asservatus saeculi X vel XI, a Richardo Bergmann, qui illum anno 1866 ipse contulit*), describitur his verbis (program. Gymn. Brandenburgensis, Berolini 1867): 'Foliis constat 310 membranceis formae quaternariae maioris, quae omnia sunt bene conservata, nisi quod primum duoque postrema, quia codex longum per tempus tegumento caruit, colorem duxerunt luteum atque ultimi pars dimidia ad dextram abscisa est. Munitus nunc tegumento ligneo,

---

*) Prius codicem P iam contulerat Joh. Saccellion scho-larcha, qua collatione usus est Tischendorf.

super quod inductum habet corium colore nigro infectum, in bibliothecae catalogo a Ioh. Saccellione Graece conscripto recensetur sub nota numerali N = 50. Exaratus est autem exceptis tribus foliis posterius scriptis (1. 309. 310) litteris minusculis exeuntis saeculi X vel ineuntis XI*), itaque ceteros omnes quorum quidem habemus notitiam Diodori codices aetate longe superat. Comprehendit sex libros XI—XVI, finiturque horum postremus folio 309 verso. Litterae clarae atque compositae proxime accedunt ad similitudinem earum, quae reperiuntur in codicibus Eusebii historiae ecclesiasticae Mazarinaeo et Vaticano. Ad regendam manum scribentis per membranam acuto quodam instrumento ductae sunt lineae, vacuo tamen relicto margine duos vel tres digitos lato, habentque singulae paginae versus 32 continuos. Folia 1 et 309, quorum illud in utraque pagina continet versus 26, hoc in utraque versus 28, saeculo quinto decimo exarata sunt manu, quam esse monachi Andreae Gregorii Chii cognoscitur e folio 310 recto. Ibi enim eiusdem manus litteris aliquanto minoribus scripta leguntur precum formula a Christo praecepta: *πάτερ ἡμῶν κτλ.* et *ἄσμα ἐκκλησιαστικόν: Θεὸς ἀγαθὸς αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται κτλ.* cum subscriptione memorabili: *Θεοῦ συναιρομένου πᾶσαν τήνδε βίβλον περιελθὼν ὃδ' ἔληξα ὥρα τῇδε νυκτέρα ἢ νοεμβρίου ἡ ἰνδικτιῶνος ιε' τῆς τοῦ λόγου οἰκονομίας ἔτει αὐξ' (i. e. 1466) ἐν νάξῳ γρηγόριος μονότροπος τάχαγ**) θύτης

*) Saeculo fere undecimo adscripsit eum Tischendorf, saeculo nono Coxe bibliothecae Bodleianae praefectus.

**) De usu vocabuli *τάχα*, cui hic additum *γε*, quod male scriptum videtur *τε* in Andocidis codice Ambrosiano apud Bekkerum in praef. ad illum, v. Ducang. et Thes. Stephani vol. 7 p. 1894 [Dindorf in edit. Diodori vol. III p. XVI].

ἀμαρτωλὸς πατρὸννυμον ἔχων ἀνδρέας καὶ χῖος τὸ πάτριον.*) Neque vero inseruit Gregorius folia 1, 309, 310, sed ab initio in codice vacua relictæ explevit, quare admodum probabile fit ipsum librum, quem librarius sæculi X vel XI transscriberet, et initio et in fine fuisse mutilum. Folia omnia ab eodem Gregorio numerata sunt excepto quod numero caret ultimo, sed errore bis numeravit 52 (νβ) et 179**) (ροη), ut penultimum sit τζ (307). Argumentum***), quale reliquis libris præpositum est, ante XI desideratur, tresque in codice sunt lacunæ maiores et nonnullæ minores, quæ in ceteris non reperiuntur. Ac primum quidem in folio 38 verso post vocem εὔνοϊαν (XI 67) quatuordecim versus non sunt expleti, ut desint verba μετὰ — ἐλευθερίας, itemque in folio insequenti recto vacui sunt duodeviginti versus quatuordecim illis ex adverso positi, itaque post vocem κειμένας (XI 68) desiderantur verba ἀξιοῦντες — ἀποχωρῆσαι. Deinde in libro XIV sex deinceps folia, quaternionis vicesimi septimi 2—7, quibus continebantur verba αὐτοὶ δὲ προεξαναστάντες (c. 101) — διὸ καὶ τὸ πεδίον (c. 114) exciderunt inter f. 208 et 209, quæ cum Gregorius signaverit notis numeralibus continuo sequentibus σς et σζ, apparet huius iam ætate illa defuisse. Lacunæ minores ut

*) Iota subscripta in codice constanter ommissa addidit Bergmann et correxit peccata συναιρωμένον — ὡδ' ἔληξα — πατρὸννυμον. Verba ροεμβόλιον et ἰνδιετιῶνος per compendia scripta sunt. — De Gregorio plura attulit Joh. Saccelion in Ephemeride Atheniensi, quæ inscribitur Νέα Πανδώρα 1866 p. 165.

**) Bergmann scripsit 197, errore, ut ex ipsius schedis cognovi.

***) De argumentis libr. XIII. XIV. XVI in Bergmanni scriptis nihil relictum est.

existerent, plerumque ea re factum est, quod vocabula paria vel *δμοιοτέλευτα* librario occasionem dederunt ab uno ad alterum aberrandi. Fuit is quidem homo non satis attentus parumque doctus, qua re etiam factum est, ut cum alia mendose scriberet, tum vehementer peccaret in nominibus Graecis et Romanis. Correxit autem ipse haud pauca perperam scripta, alia mutavit manus paullo posterior aut Gregorius, ad quem auctorem summaria quoque referenda sunt brevina in marginibus posita. Nova quae maioris sint momenti incrementa praeter XII 57, 4 e codice non accedunt ad ea quae edita sunt, sed multa corrupta vel in integrum restituntur vel facilius sanari possunt nec paucae virorum doctorum emendationes confirmantur.

Tam modeste ac moderate iudicavit Bergmann de codice P; quod quanto plus temporis et laboris in eo perquirendo consumpsit, tanto maiore laudis dignum videtur. Ingrati autem esse duco, id quod Dindorf in praef. vol. III conatus est, huic libro simulque Bergmanni meritis obtretere. At quamvis longam seriem vocabulorum in P seu omissorum seu mendose scriptorum collegeris, codici P palmam praeripi non posse cum permulti alii loci docent tum hi:

Vulgaris lectio:

XI 13, 2 οἱ Ἕλληνες ἐμφράξαν-
τες τὰ στενὰ* τῶν ἐντὸς τῆς
Εὐβοίας συμμαχούντων.
38, 6 κηρύττουσα
76, 5 τοῖς ἀρχαίοις πολίταις
τὰς πόλεις ἀπέδωκαν, τοῖς δὲ
ξένοις τοῖς διὰ τὰς δυνα-
στείας ἑλλοτρίαις τὰς πόλεις

cod. P:

οἱ Ἕλληνες . . στενὰ
προεμάχοντο τῶν
ἐντὸς . . . .
κηρύττουσα διαπερυσίως
τοῖς ἀρχαίοις — ἔχουσι
συνεχώρησαν τὰ
ἐαυτῶν ἀποκομι-
ζειν καὶ κατοικεῖν....

ἔχουσι* κατοικεῖν ἅπαντας
ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ.

77, 4 λογισάμενοι* τοῦ πολ-
λὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν
ιδίων.

84, 2* ἀξιόλογόν τι κατεργά-
σασθαι.

89, 2 σπινθήρας

90, 4 ἔτη ὀλίγα πάλιν ἐξέ-
πεσον

XII 15, 2 ὁ νόμος

29, 1 ἐν ᾗ

36, 1 τέσσαρα

54, 4 ἐξέπεμψαν ναῦς ἑκα-
τόν.

προσελάβοντο ναῦς ἑκατόν.

54, 6 ἐκ τριήρων πεντή-
κοντα καὶ διακοσίων.

57, 4 deest

60, 1 προχειρισάμενοι στρα-
τηγὸν μετὰ νεῶν τριάκοντα
καὶ στρατιωτῶν ἱκανῶν.*

63, 5 ἱκανούς

λογισάμενοι διὰ τὸ
(διότι scripsi) τοῦ-
τους οὐ δυνατὸν
ἀνελεῖν ἄνευ τοῦ
πολλὰς . . .

ἔσπευδεν ἀξιόλογόν τι
κατεργάσασθαι

πηγὰς

ἔτη ἔξ ἐξέπεσον

ὁ νόμος οὗτος

καθ' ἣν

τέσσαράκοντα

ἐξέπεμψαν ναῦς εἴκοσι
= Thuc. 3, 86.

προσελάβοντο ναῦς εἴ-
κοσι.

ἐκ τριήρων ὀγδοήκοντα.

οἱ δὲ — ἐνιαυτόν unus
praebet P

προχειρισάμενοι — ἱκα-
νῶν ἐξαπέστειλαν

ἱκανούς προσθέντες
τούτοις.

Praestat ergo singulari virtute codex P omnibus
ceteris libris adhuc ab editoribus adhibitis; etiam pluris
esset, nisi ille Gregorius πᾶσαν τήνδε βίβλον περι-
ελθὼν stilo suo inquinavisset. Nam menda leviora, quae
ille feliciter correxit, facili negotio etiam ex ceteris

libris corrigi potuerunt; contra eius opera scriptura saepius ita corrupta est, ut quid manu prima exaratum et correctum sit, vix perspicui possit. Raro enim eius artificia tam dilucida sunt, veluti XI 5, 5 *χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὅπλων ἔσονται*, ubi in P prima manu scriptum erat *χρησιμώτεροι μὲν τῶν ὅπλων*, quod vitium Gregorius auxit corrigens *χρησιμώτεροι μὲν τῶν λοιπῶν* aut XII 27, 3, ubi Gregorius manu inerti simplicem lectionem *ῥαδίως τὲ κράτησαν* (i. e. *τ' ἐκράτησαν*) *τῆς Σάμου καὶ τοὺς* ita depravavit: *ῥαδίως τε κρατήσαντες τῆς Σάμου τοὺς* (cf. XII 84, 3). Neque minus perverse addidit XI 55, 5 et 81, 5 *μή*; XII 57, 1 pro *φιλοτιμία* inscite scripsit *φιλονικία*. Res eo fit obscurior, quod correcturae inveniuntur, quae indice Bergmanno neque ad principem librarium neque ad Gregorium referendae sunt.

Quod ad scripturae genus attinet, hic commemorasse satis habeo:

1. Hiatus evitandi causa in codice P multo saepius vocales elisae sunt quam in ceteris libris, quamquam permulti restant loci, ubi hiatus elisione sublatus non est; quin etiam aliquotiens vocales in codice P exaratae sunt, quae in ceteris libris propter hiatus sunt deletae. Multa horum pusillorum discriminum sine dubio inde orta sunt, quod syllabae modo compendiose modo plane scribebantur.

2. *Ν ἐφελκυστικὸν* saepissime etiam ante consonantes positum est, quamvis impiger his locis in littera *ν* delenda fuerit posterior librarius, ut videtur, idem Gregorius.

3. *Ἰᾶτα προσγεγραμμένον* non ita raro invenitur et in exeunti et in medio vocabulo: veluti Bergmann in libro XI collegit 65 exempla; plerumque tamen est omissum.

4. Accentus et spiritus librarius satis diligenter plurimis verbis superimposuit; interdum tamen desiderantur, alias abundant: ἐπαρχοντος, ἐπίσης, οὐχίμιστα — ἀνωικοδόμησαν, συντέλεσθη, μήκετι, μὴδὲμιᾶς etc.

5. Compendia saepissime adhibentur et in terminationibus vocabulorum (— αν, ην, ον, ων, ας, ες, ης, ος, οισ, ους, ως, αι, ου) et in particulis (καί, δέ, γάρ, κατά, διά, πρός, παρά, περί); praeterea compendia nulla inveniuntur nisi solita: μῆς (μηρός), πα (πατέρα), φιλανοῖς (φιλανθρώποις), θῦ (θεόν), οὔν (οὐρανόν), χρόνων XI 65, 5; χρόνον XIII 1, 1).

Alia, quae huc spectant, infra proferuntur, cum de archetypi imagine coniecturam faciemus.

AHL.

Coislinianus codex 149 saec. XV bombycinus, qui A est Parisiis in bibliotheca nationali servatus, continet libros I—V et XI—XV. Cuius auctoritas cum in primis quinque libris plane nulla sit (cf. vol. I p. XI), ad libros XI—XV recensendos aliquantum valet, praesertim cum hic codex A ceteris eiusdem notae libris (HL) diligentius tractatus sit. Contulit enim denuo totum codicem Hermannus Bezzel collationemque suam mecum communicavit, pro qua liberalitate summas ei ago gratias. Idem codicem A ex duabus partibus non eadem manu scriptis constare certis argumentis docuit (Coniecturae Diodoreae, dissert. Erlang. 1888 p. 2), quorum proximum est, quod in primo codicis folio haec invenitur inscriptio: 'Diodori Siculi in quinque libros divisos — sequitur liber sine titulus a principio tractans de diversis bellis' (i. e. libr. XI—XV).*) Dissi-

*) Infra addita sunt haec: τοῦ τῆς σωτηρίας ἐπανόμουν σεβασμιωτάτου καρδινάλου.

mile autem utriusque partis ingenium descripsit Bezzel hoc modo:

1. Cum libri prioris partis (I—V) exornati sint titulis *Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς πρώτης* (sc. βιβλος), *δευτέρα, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη*, hi desiderantur in libris alterius partis. 2. Argumenta singulorum librorum omnibus quidem praescripta inveni, sed cum librorum I—V argumenta instructa sint epigrammatis quibusdam (*ἔλεγχος τῆς πρώτης βιβλου, πῖναξ τῆς δευτέρας, τρίτης* etc.), apud libros XI—XV frustra haec quaeres. 3. In parte priorē numeri semper verbis sunt expressi, in altera saepissime litteris compendiariis. 4. Contra in priorē parte nonnulla verba compendiose scribuntur, in altera non item. Haec sunt: *σφῆας* (*σωτηρίας*), *πῆ* (*πατρίδος*), *πῆρ* (*πατέρος*), *ἀδ* (*ἀδελφόν*), quo in verbo saepissime lacuna invenitur, nec non apud *λῆ* (*λόγος*). 5. In priorē parte *Δημήτρας*, semper *τεχνήτας* scribuntur, in altera *Δήμητρος, τεχνίτας*. 6. In priorē parte hiatus minime evitatur, in altera autem cum magna diligentia.

Codex A igitur ex duabus partibus separatim scriptis conglutinatus est.

H Vaticanus codex 994 saec. XVI chartaceus, qui 138 foliis continet libros XI—XV, videtur is liber esse, unde sumpta sunt, quae Wesseling 'ex schedis (sc. Vaticanis) ante hos trecentos annos deproperatis ad libros XI—XV illustrandos admovit'. Cuius codicis collatio, qua usus est Wesseling, vereor, ne non satis fuerit fida.

L Parisinus codex 1662 chartaceus saec. XV exaratus videtur, olim Trivultii Cardinalis, continet libros XI—XV (Catal. biblioth. regiae Paris. II p. 384). Hic liber idem est, quem Wesseling ita descripsit: 'codex regius

secundus*), cui nota 2539 imponitur, saeculi XV aetatem non superat, olim Augustini Cardinalis Trivultii². Reperiuntur enim in Bergmanni scriptis lectiones quaedam ex codice Paris. 1662, quae prorsus consentiunt eis, quae Wesseling ex suo codice regio secundo attulit; veluti uterque testatur libri XII capita 55 et 56 ingenti lacuna mutilata esse. Codex L scriptus est a librario haud indocto, sed parum diligenti, qui sua commenta pro verbis traditis interserere religioni non habuit.

Hi tres codices AHL quam arte inter se coniuncti, quam longe disiuncti a ceteris sint, ex conspectu lectionum, quem infra dabimus, apparebit: in praesens quae ratio inter hos ipsos libros AHL intercedat, paucis explicabimus. Neque A ab L, neque L ab A originem trahere potuit, quod praeter lacunas utrique communes aliae exstant, quibus aut unus codex A aut, quod multo saepius occurrit, unus L laborat. Velut A omisit libri duodecimi totum Caput 80, codex L, ut modo memoravimus, eiusdem libri capita 55 et 56. Utrique horum codicum praestare videtur H: nimirum non aetate, sed integritate; quo magis est dolendum, quod qui codicem H conferendum suscepit, maiore usus est festinatione, quam ut singulis quibusque locis, quae sit huius libri lectio, constet.

Deest ergo codex aliquis, qui unus nobis sit instar totius huius generis. Quam ob causam studiosissimus fueram, codicem inspiciendi, qui libris AHL et genere propinquus et aetate superior est. Dico codicem

*) Secundum hunc dicit in praefatione, ubi de omnibus Diodori codicibus Parisinis agitur: priorem in notis ad libros XI—XV, ubi numero secundo non hic, sed codex I significatur.

(I) Venetum 375 in 4° minori saec. XI*), qui foliis 293 continet libros quinque XI—XV praemisso indice capitum. Unde aliquot lectiones prolatae sunt in Marci biblioth. codic. catalogo a Laurentio Theupolo (an. 1740) p. 179: quae quamvis sint paucae, sufficiunt tamen, ut huius libri similitudinem cum codicibus AHL cognoscamus. Quare plura comperire cupivi: at responsum est petenti illum librum pretiosorem esse, quam ut in Germaniam transmittatur. Utinam igitur inter Italos ipsos tandem aliquis exsistat, qui codicem alienigenis invisum evolvat ac quae invenerit, publici iuris faciat.

FIKM.

F Laurentianus codex XII plutei LXX chartaceus saec. XIV continet foliis 278 Diodori Siculi libros decem XI—XX cum argumentis capitum unicuique libro praefixis; quem fuisse a clarissimo Cocchio cum edito collatum docent numeri marginales, qui identidem occurrunt, eius manu notati (Bandin. catalog. cod. Graec. II p. 672). Hic liber 'optimae notae' idem est, quem Wesseling in praefatione editionis suae dixit membranas integerrime emendateque scriptas, quarum luculentum specimen sibi misisset clarissimus Cocchius. Sed lectionum harum usura, inquit Wesseling, quia spissum et bibliopolae damnosum videbatur negotium, frui non licuit; id satis animadverti in plerisque eas cum Claromontanis amice consentire. Denuo hunc codicem conferendum curavit Dindorf per Franciscum de Furia, cui debemus quidquid sub nota F in apparatu critico attulimus. Animadvertendum est lectiones se-

---

*) Saec. XII: Morellius, Biblioth. Manusc. p. 241.

cunda manu (nescio quo saeculo) additas saepe conspirare cum libris prioris classis.

Parisinus codex 1661 chartaceus, Fonteblandensis, I olim Antonii Eparchi, qui hunc ipsum cum aliis non paucis regi Francisco I obtulit. Ibi continentur Diodori libri septem, ab undecimo ad decimum septimum, qui mutilus est. Praemittitur singulis libris capitum index. Is codex manu Nicolai Sophiani saeculo, ut videtur, XVI exaratus est (Catal. cod. biblioth. reg. Paris. 1760, II p. 383). Huius libri lectiones Wesselingio suppeditavit de la Barre. Cum autem in bibliotheca Parisina plures Diodori codices*) conserventur, ne ullus resideat scrupulus, quo ex libro ille sua hauserit, audi quibus verbis Wesseling codicem descripsit: tertius codex Parisinus (= Regius 2 in notis, cf. p. XIX), signatus indice MMLX, in fronte et calce haec ostendat: *κτῆμα Ἀντωνίου τοῦ Ἐπαρχου, ὃ δέδωκεν εἰς σημείον εὐχαριστίας τῷ κρατίστῳ βασιλεῖ Κελτῶν, τῷ ἐπιφανεστάτῳ Φραγκίσκῳ*, quibus deinde appingitur 'an Sophiani manu?'

Claromontanus codex, quo Diodori libri XI—XV K continentur, collatus est a Camusato, qui, ut ait Wesseling, discrepantes scripturas ex Coisliniano et Claromontanis orae Diodori sui adscripsit. Enumerantur autem in Catalogo codicum collegii Claromontani (Paris. 1764) p. 69 tres libri:

*) Praeter codices I et L exstant Parisiis hi: Cod. 1660 chartaceus saec. XVI exaratus duorum librariorum manu continet Diodori libros XI—XX. — Cod. 1663 chartaceus saec. XVI continet libros XI—XV. — Ex his quoque libris Bergmann lectiones quasdam sibi comparavit (ad XII 56 et 57 spectantes), unde tamen nihil efficitur, nisi ut eorum auctoritatem minimam putemus. Scilicet uterque omisit XII 57, 4.

CCXX codex chart. in fol. (constans fol. 276)
an. 1546 descriptus ac non compactus, quo continentur
Diodori Siculi libri quinque XI—XV.

CCXXI codex chart. in fol. (complectens fol. 272)
saeculo XVI exaratus ac Venetiis an. 1553 emptus
scutis aureis decem. Ibi habentur Diodori libri quin-
que XI—XV.

CCXXII codex chart. in fol. (constans fol. 230)
saeculo XVI exaratus, quo continentur Diodori libri
septem XI—XVII.

Hi tres codices una cum duobus aliis, quibus conti-
nentur Diodori libri I—V, nunc venerunt in possessionem
bibliothecae Berolinensis. Tamen nondum exploratum
est, ad utrum illorum codicum, ad primum (CCXX)
an ad secundum (CCXXI), lectiones a Camusato col-
lectae referendae sint.

M Marci bibliothecae codex quidam Venetus in usum
Wesselingi per Blasium Caryophilum collatus est. Quo
de codice ambigua verba fecit Wesseling; cum enim
ex eis, quae in praefatione indicat, codicem libros
XI—XV continentem expectemus, occurrimus in eius
editionis vol. I^r p. 633 (XIII 111, 5 *ἐκ δευτέρου*) notae:
'Venetus hic desinit'. Ceterum quidquid ex hoc Veneto
affertur, tanto abhorret a diligentia et sinceritate, ut
ei fidem plane derogem. Licet librarius iste suo in-
genio usus duos tresve locos sanaverit, multo saepius
cupiditate corrigendi inductus etiam longius a veritate
aberravit.

Quoniam codices, qui quidem nobis cogniti sunt,
percensuimus, nunc demonstraturi sumus non verbosa
disputatione, sed delectis exemplis, cur codices hoc
modo distinxerimus. Inde non solum apparebit omnes

codices dividendos esse in partes tres, quarum unam codex P solus, alteram AHL, tertiam FIKM efficiunt, sed homines rei periti ultro intellegent vel conicient, quid de singulis harum partium libris iudicandum sit quoque gradu inter se sint coniuncti.

	P*)	AHL	FIKM
XI 1, 3		κηδεστής	κηδεστής ἦν
5, 1		προῆγε	προῆγεν εὐθύς
23, 2		καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς ..... δυνάμεων	καὶ πρὸ τῆς ..... δυ- νάμεων τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλλήνων
29, 2		μένουσιν (μένοντα A)	τοῖς πᾶσιν
ib.		τοὺς κινδύνους ὑπο- μένειν	φέρειν τοὺς κινδύνους
36, 6		διέφυγον	om.
48, 8		εἰρήσικον	εἶναι εὐρίσκων
55, 4		ἐν τῇ Σπάρτῃ	om.
56, 2		ἀποκαλοῦντες	φάσκοντες
67, 4		om.	τᾶδελφοῦ
79, 4		πάλιν γενομένης ἰσχυ- ρᾶς μάχης	* om.
91, 1		Λεύκιον	Λεύκιον Πόπλιον
92, 4		πάντοθεν ἐβόα	ἅπαντες ἐβόων
XII 1, 2		κατὰ τὴν Ἀσίαν	ἐν τῇ Ἀσίᾳ
3, 3		om. PAL**)	καὶ πόλεμον συγκροού- σας πολλὰς μὲν

*) Locis, ubi AHL cum FIKM eisdem vitiiis aegrotant, codicis P praestantiam iam supra p. XIV comprobatam esse noli oblivisci.

**) De codice H hic et aliis locis silet Wesseling, ubi hunc librum cum FIKM consentire pro certo nego.

	P	AHL	FIKM
XII 11, 2	ὄντες ἀπέκτειναν σχε- δόν		σχεδὸν ὄντες ἀπέκτει- ναν ἐγγύς
36, 4	ὀνομαζομένην		λεγομένην
71, 1	ὁ ἀδελφός		om.
84, 3	κοσμήσας πᾶσι . . . χρησίμοις κατέλεξεν		ἐκόσμησε πᾶσι . . . χρη- σίμοις καὶ κατέλεξεν FIK et P ²

	P	AHL	FIKM
XI 5, 2	Μηλιακόν	κλιακόν HL κιλιακόν A	ἥλιακόν
38, 2	καὶ τῶν παντελῶς ἐντα- φίων ἡμεληκό- των	αἱ τῶν παντελῶς ἐνταφίων AL	εἰργεσθαι παντε- λῶς τὰς τῶν ἐντα- φίων σπουδὰς
60, 4	διγλωττοι	διπλωττοι H διπλωτοι A δύσπλωτοι L	ἐγγώριοι
65, 3	ἄραι τὴν πόλιν	ἀρετὴν πόλιν HL ἀρετὴν πολλήν A*)	ἄραι τὴν πόλιν

*) Interpretatio Diodori Latina anni 1548, quam adhibuit Wesseling, Dindorf ignoravit, praebet (p. 257) 'virtute multa'. Cave tamen ne ex hoc uno loco conicias illam interpretationem ex ipso codice A factam esse. Primum enim moneo lectionem ἀρετὴν πολλήν codicis A ab Hermannō Bezzel inventam esse, silentio praeteritam a Wesseling, cuius ex notis unum cognoscis: in codicibus AHL pro ἄραι τὴν scriptum esse ἀρετὴν. Licet ergo conicere, ut in A, ita etiam in H vel L πολλήν pro πόλιν inveniri. Deinde, quod pluris est, hic interpretes minime omnibus locis eodem

P	AHL	FIKM
XI 66, 1 φιλοσό- φαν	φιλοσόφαν HL φιλόσοφον A	Φίφρωνα
90, 4 προσανέ- βησαν	om. AL	ἐπηύξησαν
XII 9, 4 οἰκέτας P ^a ἰκέτας P ^b	Σικελιώτας	Ἰταλιώτας
23, 2 Ταραντί- νους	Ἀκραγαντίνους HL Λεοντίνους A	Οὐεντίνους
34, 5 εἰσαρδαία	εἰς σαρδέα AH	εἰς Ἀρδεα
37, 1 ἐπιφανεῖ	ἐπιφανεῖ HL προφανῶς A	περιφανεῖ
38, 1 πολέμων	νόμων A*)L	ὦν ἴσμεν
38, 3 ζητεῖν μὴ .... ἀλλὰ πῶς	μὴ .... ἀλλὰ πῶς AL	μὴ .... ἀλλὰ πῶς σκοπεῖν
47, 2 οὐ διὰ τῶν P ¹	οὐδ' ἐπὶ τῶν P ² L οὐδ' ἐπὶ τὰς A	οὐδὲ διὰ τῶν
54, 3 κατα- προνομήσειν PHLF ²		καταπολεμήσειν F ¹ IKM et A
65, 9 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας ib. Τάνταλον δῆσαντες ἐφύ- λαττον μετὰ τῶν .... Αἰγινήτας	εἰς τὰς Ἀθήνας AL Τάνταλον μετὰ τῶν .... Αἰγινή- τας AL	εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξέπεμψεν Τάνταλον μετὰ τῶν .... Αἰγινή- τας ἐν φυλακῇ κατεῖχον

quo codex A laborat mendo. Attamen id constat interpretationem anni 1548 profectam esse ex codice eiusdem stirpis, cuius sunt AHL.

*) Hanc quoque lectionem debemus diligentiae Hermannii Bezzel; nam Wesseling codici A adsignat lectionem contaminatam: νόμων ὦν ἴσμεν.

P	AHL	FIKM
XII 67, 5 ἀξιόχρεως		ἀξιόλογος FIKM
PHL		et A
72, 5 τὴν φιλο- τιμίαν*)	τῆς φιλοτιμίας AHLF ²	τῆς φιλονεικίας F ¹ IKM.

Multis quidem locis haeremus, quae lectio insit in libris H et L, tenemus tamen testimonia satis multa, quibus quanti quisque codicum AHL aestimandus sit cognoscatur atque sententia, quam supra de eis tulimus, comprobetur. Multo obscurior et difficilior est quaestio, qua ratione libri FIKM inter se cognati sint; cui solvendae etsi exempla infra posita non sufficiunt, tamen aliquam lucem afferent:

- XI 47, 2 οὕτως] οὕτως^{ος} F, οὔτος ὥς IKM
 27, 2 Ἀθηναῖον PAHLF, om. cet.
 73, 1 τούτων PAHLF, om. cet.
 38, 1 ταῖς πόλεσι PAHLF², τοῖς Ἑλλησι F¹IK
 89, 1 παραδεδομένων PAHLF², γεγεννημένων F¹IM
 28, 2 τὴν αὐτὴν om. FIK
 XII 41, 7 πανδημεῖ om. FIK
 21, 1 ἀργυρικὰς ζημίας] ἀργύρου καὶ ζημίας FIK
 XI 20, 3 γενομένην om. FIM
 29, 3 οἰκοδομήσω — ἐάσω καὶ om. FIM
 XII 28, 1 ἐπιτήδειον om. FI
 73, 3 ἕμα P, om. FI, τᾶλλα cet.
 27, 3 ἐκράτησαν τῆς Σάμου] αὐτῆς ἐκράτησαν FK
 63, 2 Λακεδαιμονίους om. FK
 XI 13, 5 κατήρην — στόλον καὶ om. F
 κατήρην — στόλον καὶ τὴν . . πόλιν om. M
 85, 1 Κλώδιον] Οὐαλέριον FM

*) recte, si παῦσαι pro πᾶσαι scripseris.

- XI 53, 1 ὁ Ἀκραγαντίνων — Θήρων om. F
 XII 12, 4 ὑπούλοις om. F
 XI 54, 3 αὐτοὺς om. I
 XII 74, 1 ἀννπέρβλητον] ἀξιόλογον I
 XI 14, 3 συγχοῦς] πολλοὺς K
 XII 49, 2 ὁ τῶν Λακ. ναύαρχος om. K
 68, 4 δὲ καὶ .. πόλεων om. K
 46, 7 ἐξέλιπον τὴν πατρίδα] ἀπῆλθον ἐκ τῆς πατρίδος M
 66, 1 θλιβόμενοι] ἐθλίβοντο M.

Sed hic subsistamus. Suppetunt enim iam exempla ad cognoscendum horum librorum plurimum valere F, etsi in medio relinquendum est, num codex F ceterorum non solum princeps, sed etiam parens sit. Est enim cur suspicemur codicum collationes, quibus nos adhuc utimur, multis modis esse mancas et fallaces. Quare singulorum codicum FIKM inter se necessitudinem explicare non audeo; atque ut dicam quod sentio, hoc aenigma solvere non gestio. Nam mihi persuasum est omnibus codicibus, in quibus haec editio posita est, denuo perquisitis in verbis Diodori corrigendis perpaulum profici. Angebitur tantum numerus locorum, ubi et codices FIKM et AHL inter se concordant, altera familia codicum ab altera discordat; atque multae lectiones, quae codici P propriae visae sunt, investigabuntur etiam in H et L, sicut in codice A Hermanni Bezzel opera recognito iam indagatae sunt.

Utut autem haec sunt, de ratione, qua codices ad Diodori libros XI et XII recensendos adhibendi sint, mea quidem sententia dubitatio esse non potest. Fundamentum operis est codex P, ceteri codices tamquam adminicula suggerendi sunt eis locis non ita paucis, ubi codex P lacunis aut mendis deformatus est. Ceteri

enim codices omnes referendi sunt ad unum exemplar, codici P dissimile nec tamen impar. Ubicumque igitur ab altera parte stat unus P, ab altera ceteri cuncti, lis adhuc, ut aiunt, sub iudice est, atque nisi rationibus ex ipsa re vel ex genere dicendi petitis diiudicari non potest, utra lectio sincera sit. Ubicumque autem cum codice P sive AHL sive FIKM consentiunt, hanc lectionem ex archetypo profectam, diversam ex coniectura (nonnumquam fortasse ingeniosa et vera) ortam esse pro explorato habeo. Quid plura? quoniam codices AHL quanto propius absunt a P, tanto reliquis praestant, libris FIKM nihil effici puto nisi ut examinetur, utrum lectiones codicum AHL his tantum propriae i. e. menda novicia vel commenta postumi librarii sint, an utrique librorum generi communes ideoque aestimatione dignae.

Compluribus quidem locis libri FIKM speciem quandam virtutis prae se ferunt atque editores priores deceperunt (veluti XI 38, 2 90, 4 XII 38, 3 65, 9): nunc autem testimonio codicis P fraudis sunt convicti. Quare aliis quoque locis nobis cautio est, ne illorum praestigiis obcaecemur. Nimirum non refragamur scripturae *καταπολεμήσειν*, cuius loco PHL praebent *καταπρονομήσειν* XII 54, 3 (non A, qui eandem invenit coniecturam atque FIKM) aliisque emendationibus facillioribus; neque tamen dubitamus, quin quicumque exemplar, unde manaverunt FIKM, confecit, eas lectiones assecutus sit coniectura. — At duo sunt loci, ubi contra consensum librorum P atque AHL lectionem codicum FIKM a prioribus editoribus receptam non sustuli, non quod eam genuinam esse putassem, sed quia non habui, quo sollertiore modo lectionem codicum PAHL corruptam corrigerem:

XI 29, 2 συναχθέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἐδόκει τοῖς πᾶσιν [μένουσιν PHL, μένοντα A] ὄρκον ὁμόσαι. Lectiones, quae eadem in P atque in AHL inveniuntur, plus valere quam ceterorum librorum, ex codicum aestimatione modo percepimus; hic autem nulla codicum ratione habita res ipsa docet, lectionem μέουσιν sensu carentem et a scriptura τοῖς πᾶσιν multo abhorrentem neque de industria neque casu mutatam, sed ex archetypo transscriptam esse. Corruptelam inesse etiam librarius A animadvertit et scripsit μένοντα. Minime ergo dubito, quin lectio τοῖς πᾶσιν coniectura et ea falsa sit; genuina lectio potius enucleanda est ex scriptura μέουσιν. Conatus sum scribere: μὲν αὐτοῖς vel σεμνόν, sed ipse meae arti diffido.

XII 3, 3 μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ Κιλικίας καὶ Φοινίκης προσφερομένων τριήρων τῇ νήσῳ, Κίμων ἐπαναχθεὶς καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν τῶν νεῶν κατέδυσε, ἑκατὸν δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἶλε, τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς Φοινίκης κατεδίωξεν. Desunt in PAL (sine dubio etiam in H) vocabula καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν, quibus omissis orationem hiare nemo non videt. Atque vidit ille librarius et lacunam implevit sapientia vili. An quid est vilius quam illud πολλὰς μὲν? quid insolentius quam illa elocutio paene inaudita πόλεμον συγκρούειν, cuius unum exemplum praebent lexicæ (ex Johan. Mal. p. 219, 24)? Tamen hoc supplementum passus sum, inopia coactus, non credulitate.

Restat ut imaginem archetypi, unde omnes codices usque ad hanc aetatem servati originem duxerunt, lineamentis aliquot describere conemur. Quamvis autem

multis locis sint dissimiles, ad unum exemplar omnes redire facillime intellegitur ex mendis, quae omnibus codicibus sunt communia, veluti

- XI 33, 1 χάριτι δουλεύσαντες] χαριτίδου κελεύσαντες
 33, 4 πρὸς Πέρας] προτέρας
 50, 3 Σπάρτην] σπουδήν
 68, 1 Τύκην] Ἰτύκην
 85, 2 πλήν] πλησίον
 XII 3, 4 πεξῆς sive πεξικῆς] Περσικῆς
 27, 1 περὶ Πιρήνης] περὶ εἰρήνης
 79, 1 Ἄργος] αὐτούς.

Alia id genus facile ipse tibi ex apparatu critico colliges. Digniora autem, quae oculos nostros in se convertant, sunt ea exempla, ubi vitiosae scripturae ortae sunt ex litteris simili forma inter se mutatis:

- XII 24, 4 Ἀλγίδω] Ἀλγαδίω
 79, 6 Λογάσι] Λοκάσι
 XIV 35, 3 ΓΑου] ΓΑου (et sic semper, cf. XV 3, 2. 6
 9, 3. 4 18, 1 19, 1)
 XV 19, 3 ΦΑιουντίους] ΦΑιουντίους = XV 69, 1
 XVI 11, 3 παΑιν] παΑιν
 XI 48, 2 Ἀρχέλαμος] Ἀρχέλαος
 XIV 49, 2 καταλύσας] καταλύσας
 (XI 27, 2 κατέλυσε P, κατέλυσε cet.)
 XIV 83, 4 Λώρυμα] Λώρυμα
 XV 8, 4 Καλουσίους] Καλουσίους
 XIII 69, 2 ἐν Αἴς ἤ] ἐν Δ' ἴση
 XII 40, 6 Τετραμέτροις] ΓεΓραμμένοις
 78, 1 ΜονΤιλανόν] ΜονΤιλανόν
 XII 68, 2 ἌΓΝωνος] ἈΠΠωνος
 XIII 11, 2 ὀγδοήκοντα i. e. Π] τῇ P, τριακοσίων δέκα cet.

- XIV 65, 4 *ἔτι ἄγειν*] *ἔπάγειν*
 XV 15, 2 *Ἱταλιώτας*] *Παρόντας*
       7, 3 *λύττης*] *λύπης* = XV 58, 4
 XIII 103, 4 *Ὁ Κορίλου*] *Θεορίλου*
       91, 3 *Ὁ Ἐρμοκράτους*] *Θερμοκράτους* PAH
 XIV 66, 4 *Ἄνολον*] *Ὀν ὄλον*
 XII 9, 4 *ινέτας*] *Οἰνέτας* P^a, *Κικελιώτας* AHL (*Ἱτα-*
       λιώτας cet.)
 XII 73, 3 *ἄΜα* P, om. FI, *τᾷΔΔα* cet.
 XIV 69, 5 *ἀλλᾶ*] *ἄΜα* P et XV 79, 2 PAFK

Huiusmodi vitia considerantes fieri non potest, quin archetypum litteris, quas dicunt, uncialibus exaratum cogitatione fingamus. Illud archetypum antiquissimum fuisse ex ea re concludimus, quod codex P ipse ceteris multo antiquior transcriptus esse videtur ex exemplari minusculis litteris scripto. Inveniuntur enim in P menda huius generis:

- XII 70, 5 *προσηλωθεῖσι*] *προσῳλωθεῖσι* P
 XIII 19, 3 *προσηλώσαντες*] *προσῳλώσαντες* P
 XIV 84, 7 *ῥηται*] *ῥηται* (sic!) P
 XIII 49, 1 *Πυθναίων*] *στυθναίων* P
 XIII 52, 4 *ἔστι*] *ἐπί* P
 XI 10, 1 *Περσῶν*] *στρατῶν* P.

Hic oritur quaestio, cui aetati archetypum adscribendum sit, i. e. quo ex tempore lectiones a codice P alienae rep̄ti possint. Quam rem ad explicandam non tot testimoniis, quot in primis quinque libris (vol. I p. XIX), uti possumus. Suidas et excerptores Constantiniani, praeterquam quod codicem P aetate paulo superant, hic nullam habent utilitatem: nam Suidas nusquam idoneas lectiones praebet, ex primis duodecim

Diodori libris omnino nihil operi suo inseruit; excerpta autem Constantiniana quae inveniuntur in palimpsesto Vaticano, nobis auxilium non ferunt, quod et Angelus Mai et Herwerden ea tantum contulit, quae ad perditos Diodori libros spectant. Paulo plus valet codex excerptorum Peirescianus saeculi decimi, qui eis locis, scilicet non multis, ubi codices Diodori inter se dissentiunt, a parte codicis P stat:

XIII 74, 3 *ὁκτώ*] *ν* P, *Ν* Peiresc.

XV 1, 5 *Λακεδαιμονίους* om. P et Peir.

νικήσαντες] *νικήσαντας* P et Peir.

XVI 81, 2 *τὴν Λιβύην*] *Λιβύην* P et Peir.

Maximi autem momenti ad codices ponderandos est locus Athenaei (XII 59), qui sic incipit: *Διόδωρος δ' ὁ Συκελιώτης ἐν τοῖς περὶ βιβλιοθήκης Ἀθηναίων φησὶ κατασκευάσαι Γέλωνι κολυμβήθραν . . .* = Diod. XI 25, 4. Consentit Athenaeus cum omnibus Diodori codicibus in vocabulo *ποταμῶν* (pro *ποταμίων*), tum dissentit a codice P, cuius lectionem *τροφὴν* (*τροφὴν* vulg. et Athen.) equidem cum Rhodomanno et Cobeto praetuli. Sed haec sunt levia, sicut etiam scriptura *αὐτῇ*, quam codex P et Athenaeus offerunt pro vulg. *αὐτῇ*. Contra ea gravissimum argumentum inest in his verbis: *κύνων τε πλείστων εἰς αὐτὴν καταπαμένων συνέβη τὴν πρόσονιν αὐτῆς ἐπιτερεπῇ γενέσθαι* ex codice P restitui pro lectione vulgata *κύνων τε πλήθος* [*πλήθους* edit.] *εἰς αὐτὴν καταπαμένων* [*καταπαμένους* AL, *καταπαμένου* edit.] etc. Apud Athenaeum enim scriptum est: *καθίστασθαι δὲ καὶ κύνων πλήθος εἰς αὐτὴν, ὥς γενέσθαι ἐπιτερεστάτην τὴν θείαν*, unde apparet iam Athenaeum genuinae lectionis, quam

servavit unus P, ignarum fuisse et tali exemplari usum esse, ex quali derivati sunt et AHL et FIKM.*)

Archetypum ut mendis ex fallaci litterarum formatis corruptum erat, ita vitiiis ex prava pronuntiandi consuetudine ortis inquinatum fuisse nobis persuasimus; quorum vitiorum utrum librarium an Diodorum ipsum reum facias, saepius haesitabis. Forma quidem *ἀνδρία* in ceteris libris usitata refellitur facile codice P, qui formam *ἀνδρεία* servavit; dubium autem interdum videri potest, utrum forma *στρατία* an *στρατεία* in archetypo fuerit, quae vocabula in omnibus codicibus (et editionibus) saepissime commutatae sunt. Suo iure Dindorf scripsit XI 48, 4 πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* cod.], ἣν παρεδίδου Πολυξήλῳ. Neque minus certum est etiam XI 84, 4 ex codice P restituendum esse: καταλέξειν εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* v.] τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις atque XVI 73, 3 κατέλεγον τοὺς ἀρίστους εἰς τὴν στρατιάν [*στρατείαν* v.] καὶ τῶν Λιβύων τοὺς εὐθέτους ἐστρατολόγουν. Hoc testantur loci, ubi pro *στρατιά* synonymum quoddam positum est, veluti:

XIII 2, 2 διεκκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς στρατιώτας

*) Diodori bibliothecam iam antiquis temporibus ab homine litterato, quem dicunt Graeci *διασκευαστήν*, stilo non religioso retractatam et interpolatam esse, docuit Cichorius (dissert. Lips. 1886 cap. III) nomina magistratuum Romanorum persecutus. Collegit enim multa nomina, quae in codicibus Diodori deterioribus interpolata desunt in codice P, quorum, ut Cichori verbis utar, alia omnino non sunt nomina Romana, alia potius primis post Christum natum saeculis in usu fuerunt ac minime quarti urbis conditae saeculi conveniunt nomenclaturae; quaedam sunt nomina hominum, quos novimus aetatis fere Domitiani imperatoris.

XIII 109, 1 τοὺς μισθοφόρους κατέλεξεν εἰς τὸ στρατό-
πεδον

XVII 39, 3 ἄλλους ἐπιλεγόμενος εἰς στρατιωτικὰς τάξεις
κατέγραφεν.

Damnanda ergo est forma *στρατεία*, quamquam eam
omnes tuentur codices, etiam his locis*):

XIII 97, 1 κατέγραφον τοὺς εὐθέτους εἰς τὴν στρατείαν

XV 61, 4 κατέλεγε τοὺς εἰς τὴν στρατείαν εὐθέτους

XVI 28, 1 τοὺς εὐθέτους κατέλεγεν εἰς τὴν στρατείαν. —

Similis inconstantia comparet in multis aliis vo-
cibus, veluti: *δυστραπέλεια* — *δυστραπελλία*, *φιλονεικία*
— *φιλονικία*, *λειπ* — *λιπ*, inprimis in nominibus pro-
priis: *Αἰθαλλία*, *Μολονκρία*, *Γύθιον* etc.

Item maxime in nominibus commutantur *αι* et *ε*
(ut *Αἰγισταῖοι*, *Θυραία*), unde falsa vulgata lectio XI
65, 2 τὸν ἄγωνα τὸν Νεμαῖον (edit. *Νεμεαῖον*) nata
est pro τῶν Νεμέων, quod P servavit.***) Hinc ortus
est etiam error codicis P XI 27, 1 ἦσαν δὲ πᾶσαι νῆες
pro ἦσαν δ' αἱ πᾶσαι νῆες, idemque error ceterorum
codicum XI 3, 7 νῆες δὲ σύμπασαι: lege νῆες δ' αἱ
σύμπασαι.

Deinde vix opus est memorare saepe *η* pro *ι* poni
et versa vice *ι* pro *η*, quod vitium nusquam magis
quam in verbis *οἰκισ-* et *οἰκισ-* increbuit. Huc spectat
etiam adverbium biforme *ἐθελοντί* [*ἐθελοντή* P XI 3, 3

*) Quare me paenitet retinuisse II 5, 7 κατέγραφον
τοὺς ἐπιτηδείους εἰς τὴν στρατείαν, ubi F praebet *στρατιάν*.

**) Cf. XIX 64, 1 τὸν τῶν Νεμέων ἄγωνα, qui verbo-
rum ordo XI 65, 2 inversus est, ne propter sequentem vo-
calem hiatus efficeretur.

ἐθέλοντες P 16, 42, 9] ante consonantem, et ἐθέλοντήν ante vocalem; cf. vol. I p. LI. — Similiter denique perturbata sunt εἰ et η, praecipue in formis ἐλείφθην et ἐλήφθην. Quod mendum cum plerumque satis perspicuum sit, adhuc latuit XII 61, 6 βελῶν τε πλήθει [πλήθος edit.] καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων πολλὰν ἔχοντες ἀφθονίαν. Legendum enim est cum P πλήθη. Malim etiam XII 10, 5 cum P scribere ἀμετρῆι [vulg. ἀμετρή, edit. ἀμετρί].

Ad postremum perpauca addere liceat de ν, quod dicitur ἐφελκυστικόν. Hoc in codicibus, inprimis in codice P, saepissime etiam ante consonantes positum est; neque id a Diodori aetate abhorre docemur inscriptionibus Graecis intra annos 100—30 ante Christum natum factis, in quibus (cf. Leipziger Studien vol. IV et Meisterhans, Grammatik der att. Inschr. 1888 p. 89) littera ν paragoga hoc modo adhibita est:

• ante vocales

in media oratione 38 locis adest, 1 abest

in pausa 29 „ „ 2 „

ante consonantes •

in media oratione 82 locis adest, 12 abest

in pausa 22 „ „ nusquam abest.

Hunc usum effusum litterae ν non solum posterioribus codicibus tribuendum esse, sed ipsi archetypo fuisse proprium, optime illustratur vitio omnibus libris communi XII 33, 1 ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησι Ναυσιμάχου pro nomine Ναυσιμάχου: scriptum erat in archetypo ΑΘΗΝΗCINAYCΙMAXOY. — Huic consuetudini repugnat vocabulum εἴσοσι, in quo codex P semper, ceteri plerumque litteram ν etiam ante vocales omiserunt.

De lectionum delectu et aliis quibusdam rebus,
veluti de colluvione formarum αὐτοῦ, αὐτοῦ, εὐτοῦ,
fortasse alias.

NOTARUM EXPLICATIO.*)

- A = Coislinianus codex saec. XV (praef. p. XVII).
H = Vaticanus codex saec. XVI (praef. p. XVIII).
F = Laurentianus codex saec. XIV (praef. p. XX).
I = Parisinus codex saec. XVI (praef. p. XXI).
K = Claromontanus codex saec. XVI (praef. p. XXI).
L = Parisinus codex saec. XV (praef. p. XVIII).
M = Venetus codex (praef. p. XXII).
P = Patmius codex saec. X vel XI (praef. p. XI).
a = AHL.
f = FJKM.
v. = vulgaris lectio omnium librorum praeter P.
Asterisco * indicatur in textu lacuna, in apparatu
critico coniectura editoris.

---

*) Notae in libris I—V adhibitae explicatae sunt in
vol. I p. XCVI. Ibidem nomina editorum aliorumque, qui
Diodori bibliothecae operam dederunt, enumerantur.

ARGUMENTA LIBRORUM.

LIB. V.

Cap.

1. Prooemio explicat Diodorus, quantum in historia valeat oeconomia. Vituperatur Timaeus, Ephorus laudatur. Inscribitur hic liber insularis.
2. Sicilia, a figura Trinacria appellata, ab incolis Sicania, tum Sicilia. Ambitus insulae. Cereri et Proserpinae merito sacra Sicilia, quod primas fruges tulit.
3. Regiones Siciliae amoenissimae: Enna Proserpinae raptu clara, Himera, Minervae sacra, Ortygia insula Dianae sedes.
4. Proserpina a Plutone abrepta ad inferos descendit apud fontem Cyanen. Ceres quaerens filiam eis, qui ipsam benigne exceperant, fruges muneri dedit: primum Siculis, secundum hos Atheniensibus; ab utrisque ob eam rem festa instituta.
5. Proserpinae raptus a poetis celebratus: Carcini, tragici poetae, versus. Ceres etiam leges docuit.
6. De incolarum Siciliae origine diversae opiniones. Sicani primi erant, successerunt ex Italia Siculi, denique Graecorum coloniae accesserunt, quae linguam moresque Graecos et vitam cultiorem vulgarunt.
7. Aeolides insulae septem: Nomina earum situsque. A Liparo primum, deinde ab Aeolo cultae; de huius mytho nonnulla referuntur.
8. Aeoli sex filiorum nomina regnaque in Italia et Sicilia.
9. Novi insularum Aeoliarum coloni, Cnidii et Rhodii (Ol. 50), victi ab Segestanis, vicerunt Tyrrhenos.

Cap.

10. Liparensium civitas in dies florentior facta est portus opportunitate, thermarum salubritate, aluminis copia, cuius monopolium habuit.
11. Osteodes insula, appellata ex ossibus mercennariorum a Carthaginensibus ibi fraude perditorum.
12. Insulae a meridionali Siciliae parte: Melite, Gaulus, Cercina.
13. Insulae in mari Tyrrheno sitae: Aethalia, ferri ferax et mercatura celebris. Cynus sive Corsica. Eius situs, urbes, proventus.
14. Incolarum Cyni indoles et numerus.
15. Sardinia. Deducta in eam ab Iolao cum Thespiadis colonia. Unde incolae Iolaei dicti. Insulam natura ipsa ab externo hoste defendit. Thespiadae postea expulsi Cumas occuparunt.
16. Pityusa a pinuum copia ibi nascentium appellata.
17. Iberiae obiacent insulae Baleares sive Gymnesiae; earum numerus, situs, fertilitas. Incolae vinosi, mulierosi, in petris degunt, nummos respuunt.
18. Ritus nuptiarum et funerum. Baleares funditores optimi, a pueris in funda exercitati.
19. Insulae in Oceano sive extra columnas Herculis: Insula in alto mari sita, Libyae obiecta, longe remota, permagna; eius summa fertilitas et amoenitas.
20. Haec insula, olim incognita, Phoenicum navigationibus investigata est. Obiter Gades et Herculi exstructum templum describitur.
21. Europae obiectae insulae: Britannia, incognita usque ad Caesarem. Eius situs, forma, magnitudo; incolarum mores et victus.
22. De stanno a mercatoribus ex Britannia per Galliam deportato.
23. Basilea, Scythiae obiecta, sucino clara. Mythus antiquissimus de Phaethonte et sucini origine.
24. Celticae gentes: A Galate, Herculis filio, Galatae et Galatia nomen habere traduntur.
25. In Gallia, terra populosa et gelida, sunt multa et magna flumina: Rhodanus, Danubius, Rhenus.
26. Venti vehementissimi Galliam perfiant. Propter frigus ingens terra neque vinum neque oleum profert. Ita-

Cap.

- que incolae zythum sibi parant atque vinum importatum magno emunt.
27. Gallia argenti nihil, auri magnam copiam habet. Ornatus ex auro factus.
  28. Gallorum corpora, coma et barba; mores heroicis similes, certaminum frequentia.
  29. E curribus pugnandi mos apud Gallos et bellandi ratio. Spoliorum praecipuae species.
  30. Gallorum vestitus armaque.
  31. Adspectus Gallorum terribilis, vox horrida. Bardi et Druidae. Divinatio ex immolatis hominibus. Vatum in sacris et pugnis summa auctoritas.
  32. Celtarum et Galatarum differentia, a Romanis neglecta. Gallorum mulieres procerae et feroces, pueri cani. Eorum nulli tam feri quam Scythiae finitimi, utpote anthropophagi: Cimmerii, postea Cimbri appellati et Gallograeci, immanitate et libidine insignes.
  33. Celtis vicini sunt Celtiberi, Iberi et Cetae connubiis mixti. Eorum arma et tela pugnandique ratio. Munditiei studiosi urina corpus dentesque abluunt.
  34. Celtiberorum mores victusque. Vicinis gentibus Vacciae cultu praestant. Lusitani, Iberorum fortissimi, bene armati, in bellis ad numerum incedunt paeanes canentes. Rapto vivunt, hostes repellunt.
  35. Metalla Iberorum. Incendio silvarum in montibus Pyrenaeis primum argenti copia provenit. Argento, cuius pretium indigenis erat incognitum, Phoenices allekti.
  36. Operis metallici ratio apud Iberos.
  37. Iberorum metalla cum Atticis comparata. Machinae Aegyptiacae ad hauriendas in fodinis aquas ab Archimede inventae.
  38. Servorum in metallis operantium miseria. Metalla exhausta a Phoenicibus et Italis. Stannum quoque in Iberia effoditur. Insulae Cassiterides stanno abundantes prope absunt. Multum etiam e Britannia in Galliam affertur.
  39. Ligures, aspera terra coacti, laboriosi et nervosi sunt non solum viri, sed etiam feminae. Fortes milites, audaces nautae.
  40. Tyrrheni classe praestant. Ab iis mare Italiae obiectum

Cap.

nomen habet. Militiam pedestrem excoluere, tubam invenere, lictoribus, sella curuli, toga praetexta primum usi; litterarum studiis dediti prodigiorum disciplinam, vitae cultioris rationem expoliverunt. Ad postremum luxuria effeminati.

41. Insulae meridionales in Oceano Arabiae. Praemissa est Arabiae felicitis brevis descriptio. Insulae tres prae ceteris memorabiles: una thus et myrrham ferens; altera sepulcris destinata. Thuris et myrrhae historia.
42. Thuriferae insulae magnitudo, incolae studiosi mercaturae. Tertia insula Panchaea, cuius incolae ex diversis populis sunt collecti, urbe Panara et templo Iovis Triphylii clara.
43. Nemus est in Panchaea insula amoenitate arborumque varietate conspicuum.
44. Templum et alia loca sacra Panchaeae insulae describuntur.
45. Panchaeae animalia et urbes. Incolarum tres classes: sacerdotes, agricolae, milites. Communitas victus. Vestitus magnificentia.
46. Militum apud Panchaeos usus. Sacerdotum luxuriosissimus habitus. Oriundi e Creta sacerdotes. Abundant insula metallis et sacris pretiosissimis.
47. Insulae in mari Aegaeo. Samothrace: unde nomen acceperit. Aborigines diluvio paene oppressi.
48. Saon reipublicae Samothraciae conditor. Heroes alii: Dardanus, Iasion, Harmonia. Hanc Cadmus uxorem duxit.
49. Cadmi nuptiis dii primum aderant, munera offerentes. Iasion Cereri matrimonio iunctus. Adduntur mythi plures. Mysteria.
50. Naxus insula, olim Strongyle dicta. Primi coloni Thraces, quos Butes patria pulsus eo duxerat. Mulieres, quarum erat penuria, aliunde raptae. Post Buten Agassamenus rex.
51. Otus et Ephialtes Naxi imperio potiti insulae nomen Diae imposuerunt. Deinde Cares insulam occuparunt, quorum ab rege Naxo Naxus est appellata. Hic Theaeus Ariadnen reliquit Bacchi minis perterritus.
52. De Baccho in Naxo insula nutrito, qui cum opibus aliis, tum vino praestantissimo insulam auxit.

Cap.

53. Syme insula.
54. Calydna, Nisyros, Carpathus.
55. Rhodus: Eius primi incolae Telchines artes nonnullas invenerunt primique deorum simulacra fecerunt, magicas artes exercuerunt. Neptunus ibi educatus ex Halia, Telchinum sorore, genuit filiam Rhodum, unde insula nomen habet, ac filios a Venere, quod eam insula arcuerant, corruptos.
56. Telchines diluvium praesagientes Rhodo discedunt. Sol Rhodi amore captus insulam servat. Hinc nati sunt Heliadae.
57. Heliadae astrologiam, artem nauticam aliasque artes excoluerunt atque divulgant, etiam apud Aegyptios. Ochimus natu maximus Rhodi principatum obtinuit.
58. Danai et Cadmi in Rhodum adventus; a Cadmo relictas monumenta litteraria. Rhodum serpentibus vastatam Phorbas liberavit.
59. Althaemenes Creta relictas, ut fato destinatam patris Catrei caedem evitaret, in insulam Rhodum concedens, inscius patrem occidit, ipse mortem oppetiit. Tlepolemus Hercules filius, qui Argis profugus Rhodum venerat, ibi rex creatus est.
60. Rhodo obiecta Chersonesus Cariae. Hanc quinque Curetes e Creta advecti occupant. Tum Cynus ab Inacho missus ibi urbem sui nominis condidit.
61. Triopas fratre necato et exciso Cereris nemore profugus in Cnidiam venit, Triopium condidit, Chersonesum partemque Cariae occupavit.
62. Hemitheae Staphyli filiae fanum Castabi, in oppido Chersonesi. Mythus de Staphyli tribus filiabus.
63. Templum Hemitheae communi gentium religione servatum et locupletatum. Eius deae in aegrotos beneficentia.
64. Creta: Antiquissimi incolae Eteocretes. Rex eorum Cres. Dii plerique in insula nati. Insulam colere Idaei Dactyli, multarum artium inventores. Horum discipulus Orpheus, progenies Hercules, ab Alcmenae filio diversus.
65. Secuti sunt Curetes rei pastoriae, mellificii plurimumque artium auctores; Iovis educatores.

Cap.

66. Tum fuerunt Titanes: Urani Terraeque sex filii et quinque filiae. Saturnus, natu maximus, homines ab agresti victu ad vitam cultiorem traduxit.
67. Hyperion. Coeus et Phoebe, unde nata Latona. Iapetus, cuius filius Prometheus. Mnemosyne. Themis.
68. Saturni et Rheae progenies: Vesta. Ceres per Triptolemum hominibus muneratur fruges.
69. De frugum inventione Aegyptii, Athenienses, Siculi altercantur. Neptunus maris et rei equestris praeses. Pluto inferorum princeps.
70. Iuppiter: eius ortus et educatio.
71. Iovis instituta ad tuendam in humano genere iustitiam. Bellum in gigantes.
72. Iovi propter beneficia sacra facta sunt et varia imposita cognomina. Eius liberi.
73. Singulis liberis Iuppiter tribuit munia: Veneri virginum curam, Gratiis venustatem tuendam, Ilithyiae parturientium tutelam, Dianae tenerorum nutritionem, Horis legum, iustitiae, pacis custodiam, Minervae olivarum artiumque culturam.
74. Musis commissa litterarum studia, Vulcano metallorum fabricatio et ignis, Marti bella et arma, Apollini musica et ars medica. Huius filius Aesculapius.
75. Mercurio mandata foedera, mercaturae negotia, eloquentia, palaestra, Baccho vitis cultura.
76. Herculis merita; sed hic Alcmenae filio multo antiquior. Britomartis sive Dictynna.
77. Pluto, Cereris filio, opes tributae. Cretenses sacrificiorum, rituum sacrorum, mysteriorum auctores esse fabulis variis demonstratur.
78. Heroes in Creta nati iuniores: Minos.
79. Rhadamanthus, Sarpedo.
80. Coloniae Cretensibus immixtae: Pelasgi, Dores duce Tectamo Dori filio, barbari promiscui, Argivi et Spartani.
81. Lesbus: Primi insulae coloni Pelasgi duce Xantho, unde appellata est Pelasgia. Deinde Macareus eandem sedem legit. Post Lesbus, Lapithae filius, cum novis colonis immigravit insulamque Lesbum appellavit. Ab his coloniae missae in Chium, Samum, Con, Rhodum.

Cap.

82. Hae beatorum insulae nuncupatae. Macareus, rex Lesbi, leges dedit.
83. Tenedus: Tennes, Cygni filius, insulae conditor.
84. Insulae Cyclades primum a Minoe cultae, tum a Rhadamantho, post Troianum bellum a Caribus occupatae, denique a Graecis habitatae.

FRAGMENTA*) LIBRI SEXTI.

Fr.

1. Euemeri doctrina de natura deorum. Additae erant Homeri et Hesiodi et Orphei de diis narrationes.
2. Dei sunt homines propter beneficia immortales habiti.
3. Xanthus et Balius Titanes. (Ceterum in medio relinquendum, utrum haec spectent ad Titanomachiam an ex Pelei vel Achillis historia deprompta sint.)
4. Iuppiter post devictos Titanes coronatus.
5. Picus sive Iuppiter in Creta sepultus.
6. Castor et Pollux, propter virtutem divinos post mortem honores consecuti. — Deinde ex Aeoli posteritate memorantur: (2) Epopeus impius rex Sicyoniorum. — (3) Sisyphus, vir astutus et fatidicus. — (4) Salmoneus, deorum contemptor. — (5) Eius filia Tyro.
7. Salmoneus eiusque filia Tyro, ex qua Neptunus genuit Peliam, Iolci regem.
8. Admetus et Alcestis, Peliae filia. — Melampus.
9. Bellerophontes.

FRAGMENTA LIBRI SEPTIMI.

(Inde a Troiae excidio usque ad Olympiadem primam;
1183—776 a. Chr.)

Fr.

1. Homerus et Thebani et Troiani belli temporibus floruit ex sententia Dionysii (Scytobrachionis) Mytilenaei, quem in rebus mythicis Diodorus prae ceteris ducem sequi solet. (Hunc locum fragmento assignavi incertus haerens, utrum ad septimum an ad sextum librum pertinuerit.)
2. Homerus ante Heraclidarum reditum mortuus est.
3. Diomedes, Aegialeae uxoris insidiis coactus, Argis fugit.

*) Pleraque ex Caroli Müller interpretatione.

Fr.

4. Aeneae fuga et pietas.
5. Aeneas Latinorum regnum accipit anno ab eversa Troia tertio; fato functus divinos honores adipiscitur. Filius eius Ascanius Albam condit. Reges Albani usque ad Romam conditam (Ol. 7, 2) recensentur.
6. Silvio ab Ascanio insidiae factae sunt.
7. Romulus Silvius propter impietatem fulmine percussus est.
[Meschela in Libya a Graecis Troia huc delatis conditur.]
[Thessalus Thesprotius regionem occupat, quae nunc Thessalia de nomine eius vocatur.]
[Heraclidarum reditus.]
8. Lacedaemoniorum reges usque ad Olympiadem primam,
9. Corinthiorum principes inde ab Alete usque ad Cypselum tyrannum recensentur.
(Migratio Aeolica. Cuma in Asia a Cleua et Malao conditur circa a. 130 post Troiam captam. In idem ferme tempus — a. 131 post Troiam sec. Eusebium — incident origines Cumarum in Italia. Cuius urbis fata paucis Diodorus comprehendit. Hinc memoratur:)
10. Aristodemus Malacus, Cumanorum tyrannus.
[Creta Lacedaemoniorum et Argivorum coloniis frequentata.]
[Cyclades insulae a Caribus occupatae et relictae.]
11. Catalogus populorum, qui maris imperium tenuerunt.
(Videri potest Eusebius haec ex compluribus Diodori libris excerpta in unum congegisse; at refragantur tempora singulorum populorum imperiis attributa. Quare omnia uno eodemque loco Diodorum proposuisse, eaque ex auctore, qui aliam quam Apollodorus chronologiam secutus, petiisse statuendum est. Igitur ubi de Aeginetarum potestate maritima verba fecit, ceterorum populorum, qui ante Aeginetas inde ab Troianis temporibus classe valuerant, recensum instituerit. Quem in his auctorem secutus sit nescio; vulgo de Castore cogitant; perperam.)
12. Lycurgi virtus et in Spartanorum rempublicam merita.
Versus Pythiae subditi.
13. Temenus et Argivi.
14. Argivorum regnum stetit annos DIL.

Fr.

15. Caranus ante primam Olympiadem Macedoniae imperio potitus est. Inde reges Macedonum usque ad Alexandrum Magnum enumerantur, qui per CCCCLIII annos regnum tenuerunt.
16. Oraculum Perdiccae regi Macedonum datum (cf. p.145,5).
17. Carani genealogia.

FRAGMENTA LIBRI OCTAVI.

(Ab Olymp. I usque ad Solonis tempora.)

1. Elei sacrosancti habebantur a Graecis universis.
2. Spectat ad Rheam Silviam, Vestalem.
3. Numitor et Amulius.
4. Romuli et Remi adulescentia.
5. Romulus et Remus de urbe condenda auspicia capientes.
6. Remus a fratre occisus.
7. De causis belli Messeniaci primi.
8. Virginem ex Aepytidarum gente pro patriae salute mactari iubet oraculum.
- 9 et 10. De Archiae (Syracusarum conditoris) amoribus.
11. Agathoclis in aede Minervae extruenda fraus. (Haec narrationi de ortu Syracusarum data occasione in-texta esse ordo docet fragmentorum.)
12. Cleonnis et Aristomenes Messenii de virtutis praemio litigantes.
13. Spectare haec videntur ad exhortationem, qua dux Lacedaemoniorum milites ob oraculum Messeniis datum animis deficientes ad pugnam excitaverat; Pausan. IV 10. — Victi Lacedaemonii oraculum consulunt.
14. Numa Pompilius, rex pacis amantissimus, Pythagorae discipulus.
15. Sententiae ex narratione de Numa Pompilio rege excerptae.
16. Medorum rex Deioces, vir iustitia insignis.
17. Urbes in Italia a Graecis conditae: Oracula Myscello data Crotonis conditori (Ol. 17, 3; a. C. 710 sec. Timaeum, ex quo plurima in hac historiae parte Diodorus hausit; Ol. 18, 1; a. C. 708 sec. Euseb.). (Sybaris sec. Euseb. eodem anno quo Croton condita. Post origines urbis incrementa eius exposuit. Huc pertinent:)

Fr.

18—20. De luxu et mollitie Sybaritarum.

21. Tarentum ab Epeunactis conditur (Ol. 18, 1; a. C. 708 Euseb.).

22. Hippomenis, Atheniensium archontis, in filiam atrocitas. (Sec. Eusebium Hippomenes magistratum gessit Ol. 14, 3—16, 4; a. C. 722—712. Diodorus aliter statuisset apparet, quamquam calculi eius accurate subduci nequeunt. Verum, nisi egregie fallor, Diodorus Hippomenem 17 vel 18 annis posteriorem fecit quam Eusebius.)

23, 1. Gela ab Antiphemo et Entimo condita. (Ol. 22, 3, a. C. 690. Euseb. Arm. Venet.; Ol. 23, 1, a. C. 688. Euseb. Arm. Mediol.)

23, 2. Chalcidenses Rhégium condunt (Ol. 24, 1, a. C. 684). (Locrorum urbs condita Ol. 24, 2, a. C. 683, sec. Euseb. Hieron.; Ol. 26, 4, a. C. 637 sec. Euseb. Arm. Huc pertinet:)

23, 4. De severa apud Locros iustitiae cura. Conf. Plutarch. π. πολυπραγμ. c. 8. Timaei fr. 66 sq.

24. Oraculum de centum annorum tyrannide Sicyonjis datum. Conf. Aristot. Polit. V 9, 21. (Circa Ol. 26, 4, a. C. 673.)

25. Tullo Hostilio regnante (inde ab Ol. 26, 4; a. C. 673) ruptum Romanorum cum Albanis foedus.

26. Tullus Hostilius ius constituit, quo bella indicerentur. Conf. Cic. de Rep. II 17.

27. Lacedaemonii ab Atheniensibus belli ducem petere oraculo iubentur. — Tyrtaei ducis instituta. — (Quod tempus belli attinet, Diodorus proxime accessisse videtur ad calculos apud Eusebium servatos, ubi Messeniorum defectio assignatur Ol. 36, 3, a. C. 634 in cod. Arm.; Ol. 35, 4, a. C. 637 ap. Hieronymum; Tyrtaeus Ol. 37, 1, a. C. 632 in cod. Arm.; Ol. 36, 4, a. C. 633 ap. Hieron.)

28. Cum Tyrtaeo componitur Terpander civiles Lacedaemone seditiones carminibus suis placans.

29. Cyrene a Batto condita (Ol. 37, 2; a. C. 631). Ad historiam urbis, quam hac occasione auctor percensuit, pertinent:

30. De Arcesilao, Eudaemonis filio, cui Χαλεπὸν cognomen; ac deinde: (2) de Demonacte Mantinensi, qui sub regno Batti III. Χωλοῦ dissidia Cyrenaeorum composuit.

Fr.

31. L. Tarquinius Priscus (Ol. 41, 1—50, 2; 616—579).
 32. Locrensiū de auxilio adversus Crotoniatas Spartam
 missa legatio (ante pugnam ad Sagram; circa Ol. 42;
 a. C. 612).

FRAGMENTA LIBRI NONI.

1. Solonis indoles, mores, leges. — Sequuntur quae sapientiam viri uberius demonstrent:
2. Responsa, quae Croeso dedit. — (5) Eius de athletis iudicium.
3. Historia de tripode aureo, quem Soloni utpote viro sapientissimo destinatum, hic Apollini dedicavit. (Res iterum tangitur in Biantis historia, fr. 13, 2.)
4. Solonis contra Pisistratum consilia. (Hoc quoque repetitur, ubi ad Pisistrati tempora auctor devenit, fr. 20, 4.) Adiungitur de ceteris sapientibus narratio:
5. Spectat ad Periandrum; cf. fr. 7.
- 6—8. De Anacharsi et Mysone; hunc reiecto Periandro in septem sapientium collegium cooptarunt.
- 9—10. De Chilone.
- 11—12. De Pittaco.
13. De Biante.
- 14—15. De Milone Crotoniata et Polydamante Thessalo, inutiliter robore valentibus, cum ingenio destituti essent. (Haec ex eodem de sapientibus loco desumpta. — Absoluta Solonis laudatione, in qua quaecūque proposito inserviebant, nulla temporum ratione habita, auctor conguessit, redit ad seriem historiae.)
16. Oraculum Graecis datum Cirrham obsidentibus. (Circa Ol. 47, 2; a. C. 591, ut ex Diodori mente statuendum puto.)
17. Solon quadraginta septem annis post Draconem. (Vulgo XXX tantum annorum intervallum statuunt, Solonisque archontis magistratum collocant Ol. 46, 3, a. C. 594. Hoc si tenes, Draconis annus foret 624, atque ex Diodori numero, 641 a. C. — Neque tamen ita Diodorum statuisse pro certo contenderim; Draconem sine dubio posuit a. 633 (17 annis post 650), ideoque Solonem a. 586.)

Fr.

- 18—19. Phalaridis taurus aheneus, Perilao perniciosus (Ol. 52, 4—56, 4; 569—553 a. C.).
20. Solon Pisistrati adversarius.
21. Cyrus regnavit Ol. 55.
22. Cyri virtutis indoles.
23. Astyages victus in milites suos durius consulit.
24. Cyrus propter humanitatem pater appellatur.
25. Croesus quam meditatus erat adversus insulas expeditionem omittit.
- 26—27. Croesi cum sapientibus Graeciae colloquium.
28. Aesopi effatum.
29. Atys, Croesi filius, ab Adrasto necatus.
30. Phalaridis dictum.
31. Croesus oraculum Delphicum bis consulit (Ol. 57, 3, a. C. 550.). — Cyrus legatos mittit ad Croesum.
32. Croesus ab Eurybato proditur.
33. Sententia ad Eurybati scelus spectans. — Oraculum Croeso datum de filio voce capto. — Cyrus a Croeso admonitus parcat Sardibus expugnatis (Ol. 58, 3, a. C. 546).
34. Cyri in Croesum humanitas.
35. Harpagi dictum de Graecis Asiaticis sero cum Cyro foedus iuncturis.
36. Lacedaemonii Cyrum Graecis in Asia civitatibus abstinere iubent. Cyri responsum. — Lacedaemoniis Arcadium occupaturis datum oraculum. — Alterum oraculum eisdem datum de Orestis ossibus consulentibus. — (4) Conf. Herod. I 158.
37. Pisistrati de osculo filiae in solemni pompa dato scomma. — Rustici cuiusdam facete dictum de vectigali a Pisistrato imposito. (Circa Ol. 60, 4, a. C. 537.)

FRAGMENTA LIBRI DECIMI.

1. Servii Tullii cum Tarquinio rixa et caedes.
2. Servius Tullius regnavit XLIV annos.
(Fr. 1 et 2 fortasse melius ad librum nonum referuntur.)
3. Pythagoras sapientia clarus, archonte Thericle (Ol. 61, 4).
— (4) Eius in Pherecydem praeceptorem pietas. —
(5) Pythagorei alius alium adiuabant.

Fr.

4. Cliniae exemplum; alterum Phintiae et Damonis.
- 5—10. Pythagorae doctrinae capita nonnulla.
11. Pythagoreorum sectae interitus per Cylonem. — Lysis Pythagoreus, Epaminondae magister.
12. Historiae, severae hominum iudicis, utilitas. (Epiphonema, ut videtur, narrationis de Pythagoreis.)
13. Cyrus orbis terrarum imperium affectat.
14. Cambysae indoles. — Eiusdem in Amasis mortui corpus atrocitas et adversus templum Ammonis expeditio.
15. Libyes et Cyrenaei ad Cambysen Aegypto potitum deductionem faciunt.
16. Polycratis latrocinia maritima. (4) Eius in Lydos fugitivos perfidia.
17. Pisistrati filii; Hipparchus occiditur. Laus Aristogitonis.
18. Zeno Nearchum tyrannum ulciscitur. (Propter Aristogitonem Zenonis mentionem fecisse videtur Diodorus, quem Zenoni comparat etiam Diogenes Laert. IX 26, vel propter Leaenam meretricem, quae ne socios Harmodii et Aristogitonis proderet, linguam, sicut Zeno, sibi momordit.)
[Dorieus Heracleam in Sicilia condit (circa Ol. 67, 3, a. C. 510).]
19. Megabyzus Babylonem dolo capit. — (5) Darius expeditionem in Europam parat. — (6) Tyrrheni metu Persarum moti Lemnum relinquunt.
- 20—21. Lucretiae mors.
22. Tarquinii scelera et Bruti calliditas.
23. Sybaritae a Crotoniatis proelio funduntur; cf. XI, 90, 3.
24. Herodoti mirabilia narrandi mos. — Athenienses Boeotis et Chalcidensibus fugatis Chalcidem occupant (circa Ol. 68, 3; a. C. 506). Cf. Herodot. V 77.
25. Caribus de auxilio a Milesiis contra Persas petendo percontantibus oraculum quid responderit. (Cf. Demonis fr. 10, Herodot. V 120.) — Quae sequitur sententia spectare videtur ad foedus Graecorum in Asia contra Persas initum. — Hecataeus Milesius ad Artaphernen legatus missus (Ol. 71, 3, a. C. 494).
26. Cf. Herodot. VI 83.
27. Datis legationem Athenas ut Persis se dederent mittit.

DIODORUS II.

d

Fr.

28. Hippocrates Gelensium tyrannus Syracusis victis consulit (Ol. 72, 2, a. C. 491). — Thero Agrigentinus.
29. Gelo Syracusanus puer mirabiliter servatus est.
30. Cimon Miltiadis patris multam in se recipit. — Dux optimus.
31. Cimon sororem Elpinicen uxorem habet.
32. Themistocle auctore Cimoni collocata est virgo divitissima, cuius dote vinculis liberatus est.
33. Graecorum ad Gelonem legatio de auxilio contra Persas (Ol. 74, 4, a. C. 481).
34. Sententiae ex orationibus de bello Medico depromptae.

LIB. XI.

Cap.

1. Nullo, ut alias solebat, praemisso prooemio Diodorus librum incipit res ab expeditione Xerxis in Graeciam usque ad Atheniensium expeditionem in Cyprum continentem. Belli suasor Mardonius; socii Carthaginienses, quorum apparatus belli describitur.

Ol. 75, 1 : 480 a. Chr.

2. Xerxes praeter ingentes copias terrestres iam a Dario patre collectas naves longas MCC paraverat. Ipse Susis Sardes movit, praemissis in Graeciam praekonibus, iuncto ponte Hellesponto, perfossoque monte Athone. Duces Graecorum Euaenetus Lacedaemonius et Themistocles Atheniensis; sed plerique Graeciae populi ad Persas defecerant.
3. Graeci defectionis infamia notati recensentur. Concilium Graecorum in Isthmo; Argivorum arrogantia. Interea Xerxes copias per pontem in Thraciam ductas et apud Doriscum collectas lustravit. Navium copiarumque et terrestrium et navalium numerus.
4. Graecorum classis Eurybiade praefecto ad Artemisium, pedestres copiae duce Leonida ad Thermopylas Persis oppositae.
5. Ad Acanthum urbem progressus Xerxes Graecos ad Thermopylas obstantes nuntiis evocat, ut abiectis armis discedant; Leonidae responsum.

Cap.

6. Contempta Demarati Lacedaemonii admonitione Xerxes Medos impetum facere in Graecos iubet.
7. Medis ceterisque fugatis Xerxes Persas qui immortales vocantur in Graecos mittit; sed ingenti caede repulsi.
8. Tertio proelio victi Persae. Tandem Trachinius quidam per montana viam monstrat, quod per transfugam Leonidas comperit.
9. Dimissis reliquis copiis Leonidas cum quingentis Spartanis et Thespiensibus hosti restitit et Xerxis castra noctu invasit.
10. Graeci omnes fortiter pugnantes, caesaque magna Persarum multitudine, occubuere.
11. Eorum laudatio. Encomium Simonidis.
12. Transitu Xerxes ita potitus etiam mari dimicari iubet. Classis Graecorum ad Artemisium consilio Themistoclis Persas adoritur. Pugnam nox intercipit; victoria dubia.
13. Oborta tempestas Persarum classi magnam infert stragem. Iterum ancipiti proelio digressi Graeci Salamina se recipiunt.
14. Terrestri itinere Xerxes a Thermopylis in Atticam progressus omnia vastat. Delphicum templum mirabiliter servatur.
15. Corcyraei callide cunctantur. Graeci consilia diversa de ineunda pugna navali capiunt. Aptissimum locum ad Salamina esse Themistocles censet.
16. Pavor Graecos occupat et in Peloponnesum convertit, quam muro muniunt.
17. Themistocles Xerxem falso nuntio decipit et ad pugnam navalem exoptato loco committendam impellit, clam accepto per Iones de ipsorum inter pugnandum futura defectione nuntio.
18. Pugna committitur ad Salamina.
19. Graeci insignem consequuntur victoriam. Rex per Themistoclem metu inbutus, ne Graeci mari potiti ponte rescisso reditum intercluderent, in regnum revertitur, relicto in Graecia Mardonio.
20. Carthaginienses e foedere cum Persis facto Hamilcare duce bellum contra Graecos in Sicilia movent. Eorum terrestres et navales copiae in Siciliam transvectae.

Cap.

- Himera primum obsessa. Thero, Agrigenti tyrannus, tum ab eo accitus
21. Gelo Syracusarum princeps Himerensibus auxilio venit.
  22. Gelo strategemate usus et incendit hostium classem et Hamilcarem obtruncat, simul proelio pedestrem exercitum ad internecionem caedit.
  23. Merito haec pugna Plataeensi atque Gelo Pausaniae vel Themistocli componitur.
  24. Gelonis et Leonidae facinora in eundem diem incidunt. Summa consternatio civitatem Carthaginiensium occupat.
  25. Gelo militum virtutem praemiis ornat; captivorum autem incredibilem multitudinem inter socios distribuit, quorum servitio multa opera publica perficiuntur.
  26. Gelo in ipsos hostes mitis et clemens, Carthaginiensibus aequas pacis condiciones concedit. Nummos cudit Damaretios. De praeda templa vel exstruit vel exornat. Obiter commemoratur Pindari aetas.

Ol. 75, 2 : 479 a. Chr.

27. Persarum classis circa Cumam et apud Samum subsistit. Inter Athenienses et Lacedaemonios similitates acerrimae. Themistocli imperium abrogatur.
28. Graecorum dissidiis in sua commoda uti conatur Mar-donius; qua spe deceptus incursionem facit in Atticam, et omnia caede atque incendio implet.
29. Graecorum de republica tuenda communia consilia et iusiurandum. Aristides et Pausanias duces.
30. Ad Plataeas Graeci proelium committunt.
- 31 et 32. Proelii Plataeensis descriptio.
33. Post victoriam Plataeensem spolia sunt distributa, victoriae monumenta posita, virtutis praemia defectionisque supplicia constituta.
34. Classi Graecorum praefecti Leotychidas et Xanthippus ad Graecos Asiam tenentes in libertatem vindicandos pugnam navalem experiri constituunt. Ignari rerum ad Plataeas actarum pronuntiari iubent Persas esse victos.
35. Postridie nuntius victoriae Plataeensis affertur. Et Graeci et Persae ad pugnam incitantur.

Cap.

36. Pugna navalis ad Mycalen commissa eodem die, quo apud Plataeas pugnatum est, describitur. Persae in fugam acti.
37. De consilio Graecos, qui Asiam incolunt, in Europam transferendi. Mycalensi pugna bellum Medicum finitur, per duos annos gestum. Commemoratur Herodotum usque ad Sesti obsidionem opus suum perduxisse, et Sp. Cassium Romae capitis damnatum esse.

Ol. 75, 3 : 478 a. Chr.

38. In Sicilia recuperata pace Gelo civitatem legibus et institutis utilissimis recreat et auget. Gelonis mors et memoria apud posteros. Successit ei Hiero frater.
39. Inter Athenienses et Lacedaemonios novae contentiones ob refecta Athenarum moenia oriuntur.
40. Themistoclis fraude Athenarum moenia restituuntur. — Res Romanae.

Ol. 75, 4 : 477 a. Chr.

41. Themistocles, cuius maxima apud omnes auctoritas erat, ad amplificandam patriam praeter Phalereum portum, qui angustior erat, Piraeum construere consilium cepit.
42. Hoc consilium pro contione exponere recusat. Arcano deliberatur.
43. Themistocles cavet, ne Lacedaemonii coeptis suis adversentur.
44. Lacedaemoniorum iussu Pausanias dux cum classe in Cyprum insulam et Hellespontum profectus est ad liberandas Graecas civitates adhuc Persarum praesidiis occupatas. Sed captus praemiorum regiaeque filiae spe, proditiōis consilia fovet moresque Persicos secutatur.
45. Proditio Pausaniae qua ratione fuerit cognita et punita.
- 46 et 47. Sceleribus Pausaniae opponuntur virtutes Aristidis, qui patriam sociis et opibus auxit.

Ol. 76, 1 : 476 a. Chr.

48. Leotychidas Spartanorum rex, cui Archelaus successit, et Anaxilaus Rhegii et Zancles tyrannus moriuntur.

Cap.

Inter Hieronem et fratrem Polyzelum gravissimae inimicitiae; per Theronem fratres reconciliantur.

49. Naxios et Catinenses Leontium migrare Hiero iubet, receptis novis e Peloponneso et Syracusis colonis. Himeram Thero traduxit Does.

Ol. 76, 2 : 475 a. Chr.

50. Lacedaemonii indignantes penes Athenienses maris imperium esse ipsorumque rempublicam claudam factam, illis bellum inferre moliantur. Hetoemaridae prudentia animi placantur.

Ol. 76, 3 : 474 a. Chr.

51. Hiero Cumas auxilia mittit, eamque urbem bello contra Tyrrenos tutatur.

Ol. 76, 4 : 473 a. Chr.

52. Bellum in Italia inter Tarentinos et Iapyges gestum.

Ol. 77, 1 : 472 a. Chr.

53. Thero Agrigentinarum princeps humanitate et iustitia florens moritur; succedit Thrasydaeus filius ob crudelitatem et superbiam omnibus invisus, qui bello contra Hieronem infeliciter gesto regno pulsus obiit. — Clades ad Cremeram.

Ol. 77, 2 : 471 a. Chr.

54. Lacedaemonii invidia ducti Themistoclem proditionis apud Athenienses accusant, quasi Pausaniae consiliorum participem. Tum quidem absolutus est.
55. Postea innocens ostracismo patria expellitur. Lacedaemonii eundem communi Graecorum iudicio damnandum censent.
56. Themistocles Argis ad Molossorum regem, deinde in Asiam ad Xerxem confugit.
57. A Mandane, Xerxis sorore, accusatus non modo absolvitur, sed etiam summis muneribus ornatur.
58. Themistocles in Asia tuto et iucunde vitam exigit; de eius morte varia traduntur.
59. Themistoclis elogium. — Buxentum urbs tunc in Italia condita est.

Cap.

Ol. 77, 3 : 470 a. Chr.

60. Athenienses Cimonem cum exercitu in Asiam mittunt ad recuperandas sociorum urbes, Persarum praesidiis occupatas. Hic multis in Caria et Lycia urbibus expugnatis Persarum classem apud Cyprum fundit.
61. Terrestres quoque copias strategemate usus ad Eurymedontem devincit.
62. Cimon ingentem praedam consequitur. Athenienses, quorum respublica ab hoc tempore ingentibus opibus aucta est, decimam dicant Apollini.

Ol. 77, 4 : 469 a. Chr.

63. Lacedaemonii cum crebris terrae motibus, tum bello ab Hilotis et Messeniis illato admodum afflicti. Archidami regis virtus.
64. Rebelles castrum in Messenia occupant. Atheniensium auxiliis brevi dimissis bellatum est per decem annos.

Ol. 78, 1 : 468 a. Chr.

65. Inter Argivos et Mycenaeos bellum exortum. Argivi victores Mycenaeos in servitum redegerunt et urbem destruxerunt.

Ol. 78, 2 : 467 a. Chr.

66. Micythus tutela in Anaxilai filios sanctissime administrata reddit eis paternum regnum. Eo anno Hiero mortuus, quem frater Thrasybulus sequitur.

Ol. 78, 3 : 466 a. Chr.

67. Thrasybuli superbia offensi Syracusani bellum movent.
68. Syracusani Thrasybulum regno eiciunt, et libertatem usque ad Dionysii dominatum tuentur. Eo anno Romae primum tribuni plebis creati.

Ol. 78, 4 : 465 a. Chr.

69. Artabanus satellitum princeps per insidias Xerxem cum prole occidere et regnum occupare conatur. Sed superstes patri fratribusque Artaxerxes patrio regno potitur et parentis caedem ulciscitur.

Ol. 79, 1 : 464 a. Chr.

Cap.

70. Thasios et Aeginetas deficere conantes imperio subiiciunt Athenienses. Sed plures populi deficere agitant, Atheniensium superbia exacerbat. Colonia missa Amphipolin, paulo post ab Edonorum populo oppressa.

Ol. 79, 2 : 463 a. Chr.

71. Artaxerxes in puniendis paternae caedis reis et ordinanda republica versatur. Interea Aegyptii a Persis deficiunt et Inarum regem creant, inita cum Atheniensibus societate. Artaxerxes illos domare parat.
72. Sicilia post exactos reges laetior in dies floret. Sed peregrini a Gelone in civitatem recepti cum magistratibus excluderentur, novis tumultibus Syracusas perturbant.
73. A Syracusanis illi commeatu interclusi sunt.

Ol. 79, 3 : 462 a. Chr.

74. Bellum ab Artaxerxe Aegyptiis illatum duce Achaemene. Athenienses foedere Aegyptiis iuncti Persas proelio vincunt et usque ad Album murum pellunt. Lacedaemonii a Persis advocati auxilio venire recusant.

Ol. 79, 4 : 461 a. Chr.

75. Artabazus et Megabyzus novis copiis Aegyptum adeunt, sed exercendo milite annum transigunt.
76. Tumultus per Siciliae urbes continuati, victis peregrinis et Messanam deductis tandem sedati sunt.

Ol. 80, 1 : 460 a. Chr.

77. Aegyptii adventu novi exercitus perterriti cum Persis in gratiam redeunt, relictis Atheniensibus sociis. Hi tamen navibus ipsi incendio deletis tanta virtute restiterunt, ut eis Persae salvum in patriam reditum concederent. — Athenis tum Ephialtes de Areopagi auctoritate detraxit.

Ol. 80, 2 : 459 a. Chr.

78. Bellum Atheniensium cum Corinthiis, Epidauriis, Aeginetis. Ducetius, Siculorum rex, condita urbe Menaeno et expugnata Morgantina gloriam adeptus est.

- Cap. Ol. 80, 3 : 458 a. Chr.
79. Corinthii et Megarenses de finibus inter se armis contendunt. Megarenses, Atheniensium auxiliis adiuti, victores. Phocensium adversus Doros bellum, quos Lacedaemonii defendunt.
80. Bellum inter Lacedaemonios et Athenienses oritur. Thessali inter pugnam desciscunt ad Lacedaemonios. Indutiae quattuor mensium factae.

Ol. 80, 4 : 457 a. Chr.

81. Thebani copias suas iungunt Lacedaemoniis, quorum auxilio amissam Persico bello dignitatem reparare cupiunt. Myronides dux Atheniensium parva manu magnum hostium numerum superavit.
82. Laudatio Myronidis, qui Tanagra expugnata Boeotiam depopulatus est.
83. Boeoti ad Oenophyta victi. Pluribus populis subactis Myronides Athenas redit.

Ol. 81, 1 : 456 a. Chr.

84. Tolmides praefectus classi Atticae, Myronidae gloria excitatus, Laconiam populatur. Messenios a Lacedaemoniis victos dēducit Naupactum.

Ol. 81, 2 : 455 a. Chr.

85. Dum Tolmides in Boeotia versatur, Pericles classi praefectus Peloponnesum invadit.

Ol. 81, 3 : 454 a. Chr.

86. Cimonis opera quinquennales indutiae factae inter Athenienses et Lacedaemonios. — Sicilia bello Segestanorum et Lilybaeorum aliisque dissidiis internis turbata. Syracusis Tyndarides tyrannidem affectans interficitur.
87. Ad opprimendam regnandi libidinem Syracusani instar ostracismi Attici petalismum instituunt.

Ol. 81, 4 : 453 a. Chr.

88. Iterum describitur incursio a Pericle in Peloponnesum facta (cf. c. 85). Tolmides Euboeam et Naxum civibus Atheniensibus distribuit. — Sicilia Tyrrenorum

Cap.

latrocinii vexatur. Ab Syracusanis Phayllus Tyrreniae bellum inferre iubetur et post hunc Apelles, qui Corsicam et alia loca vastat. Ducetius Siculos in unam rempublicam redegit. Exstruxit urbem Palicen, prope fanum Palicorum.

89. Huius fani descriptio.

90. Palicae urbis fata. — In Italia Sybaris instaurata.

(Res anni Ol. 82, 1: 452 a. Chr. exciderunt.)

Ol. 82, 2: 451 a. Chr.

91. Ducetius Aetnam urbem occupat et Agrigentinos proelio fundit; deinde proelio ipse a Syracusanis fusus atque a suis desertus est.

92. Ducetius supplex ad Syracusanos confugit, qui misericordia commoti eum cum viatico Corinthum relegarunt.

LIB. XII.

Cap.

1 et 2. Prooemium: Nihil mali sine quodam commodo esse, exemplo belli Persici docetur, quod ad Graeciae universae, imprimis Atheniensium incrementa, opes et florentissimum statum, plurimum valuerit. Inde per proximos quinquaginta annos propter opum abundantiam bonas artes esse exultas, artiumque et doctrinarum studia, praesertim philosophiam, eloquentiam, remque militarem inter Athenienses maximopere floruisse.

Ol. 82, 3: 450 a. Chr.

3. Post bellum pro Aegyptiis infelicitur gestum (cf. XI 77) novum bellum pro Graecorum in Asia libertate Persis inferunt Athenienses. Cimon, classi praefectus, Persae in Cypro adoritur. Persae, quibus Artabazus et Megabyzus praeerant, terra marique victi sunt.

Ol. 82, 4: 449 a. Chr.

4. Athenienses in Cypro Salaminem oppugnant. Artaxerxis rogatu conveniunt pacis condiciones.

Ol. 83, 1: 448 a. Chr.

5. Megarenses, qui ad Lacedaemonios defecerant, ab Atheniensibus bello domantur.

Cap.

Ol. 83, 2 : 447 a. Chr.

6. Lacedaemoniorum incursio in Atticam. Athenienses Tolmide duce ad Coroneam victi sunt.

Ol. 83, 3 : 446 a. Chr.

7. Multae civitates post acceptam cladem ab Atheniensibus deficiunt. Euboea duce Pericle sub imperium redacta. Inde in triginta annos indutiae factae.
8. Eodem tempore in Sicilia bellum inter Syracusanos et Agrigentinos exarsit ob Ducetium regulum, quem Syracusani inconsultis Agrigentinis dimiserant. Is cum magna hominum turba in Siciliam redierat, novas sedes quaerens.
9. In Italia Thurium urbs condita hac occasione: Sybaritae quingentos cives opibus exutos urbe expulerant, quibus Crotone receptis bellum exoritur. Crotoniatae duce Milone vincunt Sybaritas.
10. Sybaris tum eversa est (cf. X 23. XI 90, 3). Post LVIII annos Thessali urbem restituere conati iterum a Crotoniatibus expelluntur. Paulo post exules ab Atheniensibus adiuti novam coloniam eo deducunt, et prope Sybarin deletam, ad fontem Thurium, Thurium condunt.
11. Discordia Thurii inter cives exorta, caesis antiquis Sybaritis, novi coloni rempublicam melius instruunt; Charondas legibus scribundis deligitur.
12. Charondae legum specimen.
13. Charondas litterarum praecipuam curam habet. Litterarum laus.
14. Loci poetarum, quibus Charondae leges celebrantur.
15. Charondae leges de tutela.
16. Eiusdem leges in milites ignavos et capitis reos.
17. Leges temere abrogandi conatus a Charonda repressi. Immutatae nullae sunt leges nisi hae tres: lex de oculis effodiendis.
18. Lex de divitiis, lex de orbis.
19. Charondae mors voluntaria.
20. Historia alius legislatoris adiungitur, Zaleuci Locrensis. Legum tamquam fundamentum esse voluit religionem et animum purum. Legum aliquot capita.
21. Zaleuci nonnullae aliae leges recensentur.

- Cap. Ol. 83, 4 : 445 a. Chr.
22. Sybaritae reliqui ad Traentem fluvium se recipiunt, ubi postea interimuntur a Bruttiiis. — Athenienses in recuperatam Euboeam Hestiaeis eiectionis civium coloniam mittunt.
- Ol. 84, 1 : 444 a. Chr.
23. Romae decemviri legibus scribundis creati. Thurii et Tarentini mutuo bello se infestant.
- Ol. 84, 2 : 443 a. Chr.
24. Ap. Claudii, qui unus e decemviris erat, libido. Verginia a patre necata. Exercitus movetur, Aventinum occupat.
25. Orta inter Romanos discordia intestina componitur, ita ut decem quotannis tribuni plebis et alter de plebe consul creentur.
- Ol. 84, 3 : 442 a. Chr.
26. Leges XII tabularum perfectae. — Una pace tum omnes populi fruebantur.
- Ol. 84, 4 : 441 a. Chr.
27. Samii de Priene bellum contra Milesios moverunt et ab Atheniensibus defecerunt. Pericles Samum cepit; deinde Samios a Persis adiutos iterum vicit et Samum oppugnavit.
28. In hac oppugnatione Pericles primas machinas bellicas adhibuit ab Artemone inventas.
- Ol. 85, 1 : 440 a. Chr.
29. Ducetio mortuo Syracusani Siculorum barbarorum urbes occupant.
- Ol. 85, 2 : 439 a. Chr.
30. Syracusarum opes. — Belli Corinthiaci initium. Corinthii pro Epidamniis contra Corcyraeos arma capiunt. — Romani Volscos bello subigunt.
- Ol. 85, 3 : 438 a. Chr.
31. Campanorum gens in Italia exstitit. — Arceanactidis, qui in Bosporo Cimmerio XLII annos regnaverant, successit Spartacus. — Corinthii a Corcyraeis proelio navali pulsi.

- Cap. Ol. 85, 4 : 437 a. Chr.
 32. Et Corinthii et Corcyraei apparant classes. Athenienses
 coloniam deducunt Amphipolin.

Ol. 86, 1 : 436 a. Chr.

33. Corcyraei triginta navibus Atheniensium adiuti Corn-
 thios fundunt.

Ol. 86, 2 : 435 a. Chr.

34. Corinthii Potidaeam ad defectionem ab Atheniensibus
 movent; Perdiccas rex Macedonum Chalcidenses ab eis
 abalienat. Victoria ab Atheniensibus parva Potidaea
 obsidetur. — Romani coloniam mittunt Ardeam.

Ol. 86, 3 : 434 a. Chr.

35. Thuriorum in Italia dissidia de civitatis vel coloniae
 conditore. Archidamus rex Lacedaemoniorum moritur,
 cui succedit Agis.

Ol. 86, 4 : 433 a. Chr.

36. Spartacus rex Bospori moritur, succedit Seleucus. —
 Athenis Meton novam computationem astronomicam,
 quam vocant enneadecaeteridem, divulgat. — Hera-
 clea in Italia a Tarentinis conditur.

Ol. 87, 1 : 432 a. Chr.

37. Romae Sp. Maelius interficitur. — Atheniensium apud
 Potidaeam nobilissima victoria. Ab hac Thucydides
 historiam exorsus est belli Peloponnesiaci per XXVII
 annos gesti, cuius ipse XXII annos descripsit.

Ol. 87, 2 : 431 a. Chr.

38. Belli Peloponnesiaci causae exponuntur: Pericles ne aerarii
 communis suo arbitrato administrati rationem reddere
 cogeretur, Alcibiade auctore Athenienses gravi bello
 implicare consilium cepit.
 39. Phidias simulque Pericles furti accusantur. Proxima
 belli causa erat Atheniensium in Megareses decretum,
 quod abrogari Lacedaemonii iubent.
 40. Pericles gravissima oratione bellum in Lacedaemonios
 suadet, et de parato pecuniarum copiarumque apparatu
 magnifice disserit. Versus Aristophanis et Eupolidis.
 41. Lacedaemonii comparato a sociis auxilio primi inferunt

Cap.

- bellum. Boeoti opprimunt Plataeam urbem Atheniensibus foedere iunctam, sed repelluntur.
42. Plataeensibus subveniunt Athenienses. Utriusque partis socii recensentur. Lacedaemonii duce Archidamo rege exercitum in Atticam mittunt; Pericles classe infestari Peloponnesum iubet: quo facto sponte abeunt Lacedaemonii.

Ol. 87, 3 : 430 a. Chr.

43. Athenienses Peloponnesum vastare pergunt. Brasidae Spartani eximia virtus.
44. Cleopompum Athenienses cum classe in Locros mittunt, Aeginetas expellunt, Megarensium agros vastant.
45. Lacedaemoniorum altera incursio in Atticam, cuius incolae Athenas confugiunt; unde pestilentia orta. Hostes avertit Periclis novus impetus in Peloponnesum. Pericli imperium abrogatur, paulo post reditur.

Ol. 87, 4 : 429 a. Chr.

46. Pericles moritur. Ei succedit in imperio Hagno, cuius copiis Potidaea diu frustra obsessa capitur.
47. Phormio, classis Atheniensium dux, ad Naupactum Lacedaemonios arcet; contra Archidamus in Boeotia Plataeas oppugnat. Xenophon et Phanomachus Athenienses Thraciam, Cnemus Lacedaemoniorum dux Acarnaniam invadunt; utrique rem male gerunt.
48. Phormio pugna navali ad Rhium vincit Lacedaemonios; deinde accipiti Marte pugnatur.

Ol. 88, 1 : 428 a. Chr.

49. Cnemi ducis Lacedaemoniorum in Salaminem et Piraeum portum expeditio irrita.
50. Incidit in hoc tempus bellum, quod Sitalces rex Thracum contra Perdiccam regem Macedoniae gessit, ut Amyntam in regnum paternum restitueret.
51. Graeci finitimi ad Thraces arcendos magnas cogunt copias. Quare Sitalces Perdicca sibi reconciliato in Thraciam redit.
52. Attica a Lacedaemoniis vastata.

Ol. 88, 2 : 427 a. Chr.

Cap.

53. Leontini in Sicilia a Syracusanis bello petiti Atheniensium implorant auxilium, misso Gorgia, cuius eloquentia describitur.
54. Athenienses Siciliae occupandae studio dudum incensi Leontinis classem auxilio mittunt ac rem bene gerunt; tamen Leontini per legatos pacem cum Syracusanis faciunt.
55. Lesbii, qui ab Atheniensibus abalienati in societatem Lacedaemoniorum transierunt, Pache duce superantur, quamquam Lacedaemonii naves submittunt et ipsi Atticam devastant. Cleone auctore in Mytilenaeos crudeliter consulere Athenienses decernunt, brevi ad mitiora inflexi.
56. Plataeae a Lacedaemoniis obsessae et deletae. Ducenti Plataeenses Athenas evaserant, ceteri concisi sunt.
57. In insula Corcyra ingens seditio Atheniensium ope composita.

Ol. 88, 3 : 426 a. Chr.

58. Athenienses nova vis morbi adoritur. Pestis causae referuntur et quae ad placandos deos facta sint.
59. Lacedaemonii denuo Atticam invadere moliti, terrae motibus deterriti sunt. Trachinem nova colonia reficiunt et Heracleam nuncupant.

Ol. 88, 4 : 425 a. Chr.

60. Demosthenis, classi Atheniensium praefecti, in Leucadem et Acarnaniam expeditio.
61. Demosthenes in Peloponnesum transvectus Pylum occupat et munit: quem locum Lacedaemonii recuperare frustra conantur.
62. Continuunt Pyli oppugnationem Lacedaemonii. Brasiadae nobilissima virtus.
63. Lacedaemonii legatis nequidquam Athenas missis in insula Sphacteria fame coacti se dedunt. Pylus Messeniis tutanda traditur.
64. In Persia Artaxerxi succedit Xerxes. — Aequi in Italia subacti a Romanis. Postumii triumphus et severitas in filium.

Ol. 89, 1 : 424 a. Chr.

Cap.

65. Nicias, classi Atheniensium praefectus, Lacedaemoniorum socios infestat, primo adortus Melum insulam; hinc infecta re divertit in Oropum et Tanagraeorum regionem; tum Locridem et Corinthum petit; Corinthios bis vincit, Cythera insulam expugnat, Peloponnesi agros multos devastat.
66. Megarenses ad partes Atheniensium transeunt. Arcein Nisaeam Athenienses vi expugnant.
67. Brasidas subito impetu Megaram recuperat, Chalcidenses adiuvat multosque Thraciae populos in societatem recipit. In Hilotas atrocia Lacedaemoniorum consilia.
68. Brasidas Amphipolin, cuius oppidi brevis additur historia, et propinqua alia loca occupat.
69. Ex discordia inter Boeotos orta Athenienses lucrum facere student; occupant Delium.
70. Proelium apud Delium committitur, quo Athenienses funduntur. Ingens Thebanorum praeda.
71. In Persia Xerxi Sogdianus et huic post septem menses Darius successit. Hic Antiochus Syracusanus historiam suam finiit.

Ol. 89, 2 : 423 a. Chr.

72. Scionaei in Macedonia ad Lacedaemonios deficiunt, aspernati Athenienses post acceptam cladem. Lesbii de patria certant cum Atheniensibus. Horum classis apud Heracleam ad Pontum sitam deleta. Quare Athenienses anni indutias cum Lacedaemoniis ineunt, brevi solutas propter Scionem, quam Athenienses frustra oppugnant.

Ol. 89, 3 : 422 a. Chr.

73. Delios defectionis reos insula expellunt Athenienses. Cleon in Thraciam missus Toronem oppidum vi capit.
74. Cleonis et Brasidae acerrimum proelium apud Amphipolin, quo uterque imperator cadit, Lacedaemoniorum vero victoria est. Tum indutiae quinquaginta annorum factae.

Ol. 89, 4 : 421 a. Chr.

75. Reliquae Graeciae civitates exclusae foedere, inprimis Argos, Thebae, Corinthus, Elis, de libertate sua an-

Cap.

xiae, in Athenienses et Lacedaemonios conspirant. Argivis summa rei permissa.

76. Lacedaemonii eo cautiores et leniores, Athenienses duriores facti sunt. Hi saeviunt in Scionem expugnatam. — In Italia Campani contra Cumas arma ferunt easque diruunt.

Ol. 90, 1 : 420 a. Chr.

77. Delum Athenienses Delii reddunt oraculo admoniti. Pylum Lacedaemoniis reddere recusant, unde nova dissidia orta. Argivi Atheniensibus accedunt; Corinthios Lacedaemonii ad suas partes trahunt. Heracleam in Trachinia sitam Aenianes, Dolopes, Melienses impugnant, Mecybernam Olynthii capiunt.

Ol. 90, 2 : 419 a. Chr.

78. Inter Argivos, quibus Alcibiades subvenit, et Lacedaemonios bellum exoritur; utrisque populis invitis indutiae factae sunt a ducibus.
79. Bellum redintegratur in Arcadia. Argivi ad Mantineam a Lacedaemoniis victi.

Ol. 90, 3 : 418 a. Chr.

80. Mantinea relicta ab Argivis dicionis Lacedaemoniorum facta est. Inter Argivos seditio oritur. Phocenses vincunt Locros. Athenienses per Niciam Cythera et Nisaeam occupant, in urbe Melo omnes adultos incolas trucidant. — Romani in Fidenates bellum gerunt.

Ol. 90, 4 : 417 a. Chr.

81. Argivos Lacedaemonii invadunt, Athenienses tutantur.

Ol. 91, 1 : 416 a. Chr.

82. Byzantini, Chalcedonii, Thraces in Bithyniam incursiones faciunt. — In Sicilia Segestani et Selinuntii de finibus certant. Segestani proelio victi.
83. Segestani et Leontini Atheniensium implorant auxilium. Legati Atheniensium decipiuntur. Nicias bellum prudenter dissuadet.
84. Alcibiadis facundia inducti Athenienses summa vi bellum contra Syracusas parant.

p. 329 Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Διοδώρου βίβλων.

Περὶ τῶν μυθολογούμενων κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ τοῦ
σχήματος καὶ μεγέθους τῆς νήσου.

Περὶ Δίμητρος καὶ Κόρης καὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ πυρίνου
καρποῦ.

5 Περὶ Αἰπάρης καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰολίδων καλουμένων
νήσων.

Περὶ Μελίτης καὶ Γαύλου καὶ Κερκύνης.

Περὶ τῆς Αἰθαλίας καὶ Κόρνον καὶ Σαρδόνας.

Περὶ Πιτυούσης καὶ τῶν νήσων τῶν Γυμνησίων, ὥς τι-
10 νες Βαλιαρίδας ὀνομάζουσι.

Περὶ τῶν ἐν ὠκεανῷ νήσων τῶν πρὸς ἐσπέραν κειμένων.

Περὶ τῆς Πρεττανικῆς νήσου καὶ τῆς ὀνομαζομένης Βα-
σιλείας καδ' ἦν τὸ ἥλεκτρον γίνεται.

Περὶ Γαλατίας καὶ Κελτιβηρίας, ἔτι δ' Ἰβηρίας καὶ Λι-
15 γυστινῆς καὶ Τυρρηνίας, καὶ τῶν ἐν ταύταις κατοικούντων,
τίσι χρῶνται νομίμοις.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐν ὠκεανῷ νήσων, τῆς
τε Ἰερᾶς ὀνομαζομένης καὶ τῆς Παγχαίας, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς
ἱστορουμένων.

20 Περὶ Σαμοθράκης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μυστηρίων.

Περὶ Νάξου καὶ Σύμης καὶ Καλύδνης.

Περὶ Ῥόδου καὶ τῶν κατ' αὐτὴν μυθολογούμενων.

Περὶ Χερρονήσου τῆς ἀντιπέραν τῆς Ῥοδίας κειμένης.

Περὶ Κρήτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μυθολογούμενων μέχρι
25 τῶν νεωτέρων καιρῶν.

7 Γαύδου G, γλαύκου D   9 Πιτυούσης v.   11 τῶν
πρὸς] πρὸς D   12 Βρεττανικῆς v.   24 τῶν μυθ. ἐν αὐτῇ v.

Περὶ Λέσβου καὶ τῶν εἰς Χίον καὶ Σάμον καὶ Κῶν καὶ
 Ῥόδον ἀποικιῶν ὑπὸ Μανιαρέως.

Περὶ Τενέδου καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν οἰκισμοῦ καὶ τῶν ὑπὸ
 Τενεδίων περὶ Τέννου μυθευομένων.

Περὶ τῶν Κυκλάδων νήσων τῶν ἐλαττόνων [καὶ τυχουσῶν] 5
 οἰκισμοῦ ὑπὸ Μίνωος.

1 περὶ] τῆς add. v. καὶ τῶν — v. 6 Μίνωος om. CE
 Χίου Σάμον Κῶ καὶ τῆς Ροδίων ἀποικίας FG 13 περὶ]
 τῆς add. v. καὶ τοῦ — μυθευομένων] καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 οἰκησάντων FG 5 περὶ τῶν] περὶ v., περὶ τοῦ fort. τῶν
 ἐλαττόνων . . . . Μίνωος om. FG, καὶ τυχουσῶν om. D.

ΔΙΟΔΩΡΟΥ

ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΣ ΠΕΜΠΤΗ.

Πάντων μὲν τῶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς χρησίμων ¹
προνοητέον τοὺς ἱστορίαν συνταττομένους, μάλιστα
δὲ τῆς κατὰ μέρος οἰκονομίας. αὕτη γὰρ οὐ μόνον
ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς βίοις πολλὰ συμβάλλεται πρὸς
⁵ διαμονὴν καὶ αὔξησιν τῆς οὐσίας, ἀλλὰ καὶ κατὰ
τὰς ἱστορίας οὐκ ὀλίγα ποιεῖ προτερήματα τοῖς συγ-
γραφεῦσιν. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν καὶ κατὰ ²
τὴν πολυπειρίαν τῶν ἀναγραφόμενων πράξεων ἐπαι-
νούμενοι δικαίως, ἐν τῷ κατὰ τὴν οἰκονομίαν χει-
¹⁰ ρισμῷ διήμαρτον, ὥστε τοὺς μὲν πόνους καὶ τὴν
ἐπιμέλειαν αὐτῶν ἀποδοχῆς τυγχάνειν παρὰ τοῖς
ἀναγινώσκουσι, τὴν δὲ τάξιν τῶν ἀναγεγραμμένων
δικαίως τυγχάνειν ἐπιτιμῆσεως. Τίμαιος μὲν οὖν ³
μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῆς τῶν χρόνων
¹⁵ ἀκριβείας καὶ τῆς πολυπειρίας πεφροντικῶς, διὰ
τὰς ἀκαίρους καὶ μακρὰς ἐπιτιμῆσεις εὐλόγως δια-
βάλλεται, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτιμῆσεως

7 δὲ] γὰρ II 10 διήμαρτον] διήνεγκαν D^BBFG 16
μακρὰς] πικρὰς Hertlein.

4 Ἐπιτίμαιος ὑπὸ τινων ὀνομάσθη. Ἐφορος δὲ τὰς κοινὰς πράξεις ἀναγράφων οὐ μόνον κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἐπιτέτευχε· τῶν γὰρ βίβλων ἐκάστην πεποίηκε περιέχειν κατὰ γένος τὰς πράξεις. διόπερ καὶ ἡμεῖς τοῦτο τὸ γένος τοῦ 5 χειρισμοῦ προκρίναντες, κατὰ τὸ δυνατόν ἀντεχόμεθα ταύτης τῆς προαιρέσεως. καὶ ταύτην τὴν βίβλον ἐπιγράφοντες νησιωτικὴν ἀκολούθως τῇ γραφῇ περὶ πρώτης τῆς Σικελίας ἐροῦμεν, ἐπεὶ καὶ κρατίστη τῶν νήσων ἐστὶ καὶ τῇ παλαιότητι τῶν μύ- 10 θολογονμένων πεπρώτευνεν.

Ἡ γὰρ νῆσος τὸ παλαιὸν ἀπὸ μὲν τοῦ σχήματος Τρινακρία κληθεῖσα, ἀπὸ δὲ τῶν κατοικησάντων αὐτὴν Σικανῶν Σικανία προσεγορευθεῖσα, τὸ τελευταῖον ἀπὸ Σικελῶν τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας παν- 15 2 δημεῖ περαιωθέντων ὀνόμασται Σικελία. ἔστι δ' αὐτῆς ἡ περίμετρος σταδίων ὡς τετρακισχιλίων τριακοσίων ἐξήκοντα· τῶν γὰρ τριῶν πλευρῶν ἡ μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τὸ Αἰλύβαιον ὑπάρχει σταδίων χιλίων ἑπτακοσίων, ἡ δ' ἀπὸ Αἰλυβαίου μέχρι 20 Παχύνου τῆς Συρακοσίας χώρας σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων, ἡ δ' ἀπολειπομένη σταδίων χιλίων 3 ἑκατὸν τεσσαράκοντα. οἱ ταύτην οὖν κατοικοῦντες Σικελιώται παρειλήφασι παρὰ τῶν προγόνων, αἰετῆς φήμης ἕξ αἰῶνος παραδεδομένης τοῖς ἐκγόνοις, 25 ἰερὰν ὑπάρχειν τὴν νῆσον Διμήτρος καὶ Κόρης· ἐνιοί

8 ἐπιγραφῇ Reiske 14 τὸ τελευταῖον Madvig, τελευταῖον δὲ cod. 15 ἀπὸ D, ἀπὸ τῶν V. 19 Πελοποννήσου FG τὸ om. CF 20 σταδίων χιλίων καὶ ἑπτακοσίων, ὡς Ποσειδώνιος εἰρηκε προσθεῖς καὶ εἴκοσι Strab. VI p. 266 23 τεσσαράκοντα] ἐξήκοντα A 25 παραδεδομένης D

δὲ τῶν ποιητῶν μυθολογοῦσι κατὰ τὸν τοῦ Πλού-
τωνος καὶ Φερσεφόνης γάμον ὑπὸ Διὸς ἀνακάλυπ-
τρα τῇ νύμφῃ δεδόσθαι ταύτην τὴν νῆσον. τοὺς 4
δὲ κατοικοῦντας αὐτὴν τὸ παλαιὸν Σικανοὺς αὐτό-
5 χθονας εἶναι φασιν οἱ νομιμώτατοι τῶν συγγρα-
φῶν, καὶ τὰς τε προειρημένους θεὰς ἐν ταύτῃ τῇ
νῆσῳ πρώτως φανῆναι καὶ τὸν τοῦ σίτου καρπὸν
ταύτην πρώτην ἀνεῖναι διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας,
περὶ ὧν καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τῶν ποιητῶν μαρ-
10 τυρεῖν λέγοντα

ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται
πυροὶ καὶ κριθαί, ἡδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρονσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὕμβρος ἀέξει.
ἐν τε γὰρ τῷ Λεοντίνῳ πεδίῳ καὶ κατὰ πολλοὺς
15 ἄλλους τόπους τῆς Σικελίας μέχρι τοῦ νῦν φύεσθαι
τοὺς ἀγροίους ὀνομαζομένους πυρούς. καθόλου δὲ 5
πρὸς τῆς εὐρέσεως τοῦ σίτου ζητουμένου κατὰ ποίαν
τῆς οἰκουμένης γῆν πρῶτον ἐφάνησαν οἱ προειρη-
μένοι καρποί, εἰκὸς ἐστὶν ἀποδίδοσθαι τὸ πρωτεῖον
20 τῇ κρατίστῃ χώρᾳ· καὶ τὰς θεὰς δὲ τὰς εὐρούσας
ἀκολούθως τοῖς εἰρημένοις ὄρεσιν ἐστὶ μάλιστα τιμα-
μένους παρὰ τοῖς Σικελιώταις. καὶ τῆς ἀρπαγῆς τῆς 3
κατὰ τὴν Κόρην ἐν ταύτῃ γενομένης ἀπόδειξιν εἶναι
λέγουσι φανερωτάτην [ὅτι τὰς διατριβὰς αἱ θεαὶ
25 κατὰ ταύτην τὴν νῆσον ἐποιοῦντο διὰ τὸ στέργε-
σθαι μάλιστα παρ' αὐταῖς ταύτην. γενέσθαι δὲ 2
μυθολογοῦσι τὴν ἀρπαγὴν τῆς Κόρης ἐν τοῖς λει-

6 τῇ νήσῳ om. II 17 πρὸς] περὶ A 18 γῆς D 19
εἰκότως D 20 δὲ τὰς] δὲ ταύτας II 22 τὴν ἀρπαγὴν
τὴν — γενομένην Hertlein 27 τῆς K. τὴν ἀρπαγὴν v.

μῶσι τοῖς κατὰ τὴν Ἑνναν. ἔστι δ' ὁ τόπος οὗτος
 πλησίον μὲν τῆς πόλεως, ἰοῖς δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἄνθεσι παντοδαποῖς ἐκπρεπῆς καὶ τῆς θεᾶς ἄξιος. διὰ
 δὲ τὴν ἀπὸ τῶν φρυμένων ἀνθῶν εὐωδίαν λέγεται
 τοὺς κυνηγεῖν εἰωθότας κύνας μὴ δύνασθαι στι-⁵
 βεύειν, ἐμποδιζομένους τὴν φυσικὴν αἰσθησιν. ἔστι³³²
 δ' ὁ προειρημένος λειμὼν ἄνωθεν μὲν ὁμαλὸς καὶ
 παντελῶς εὐώδης, κύκλῳ δ' ὑψηλὸς καὶ πανταχό-
 θεν κρημνοῖς ἀπότομος. δοκεῖ δ' ἐν μέσῳ κεῖσθαι
 τῆς ὅλης νήσου, διὸ καὶ Σικελίας ὁμφαλὸς ὑπὸ τι-¹⁰
³ νων προσαγορεύεται. ἔχει δὲ καὶ πλησίον ἄλσιν [καὶ
 λειμῶνας] καὶ περὶ ταῦτα ἔλη, καὶ σπήλαιον εὐμέ-
 γεθες, ἔχον χάσμα κατὰγειον πρὸς τὴν ἄρκτον νε-
 νευκός, δι' οὗ μυθολογοῦσι τὸν Πλούτωνα μετ'¹⁵
 ἄρματος ἐπελθόντα ποιήσασθαι τὴν ἄρπαγὴν τῆς Κό-
 ρης. τὰ δὲ ἰα καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν τὰ παρεχό-
 μενα τὴν εὐωδίαν παραδόξως δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυ-
 τοῦ παραμένειν θάλλοντα καὶ τὴν ὅλην πρόσοψιν
⁴ ἀνθηρὰν καὶ ἐπιτερεπῇ παρεχόμενα. μυθολογοῦσι
 δὲ μετὰ τῆς Κόρης τὰς τῆς ὁμοίας παρθενίας ἡξίω-²⁰
 μένας Ἀθηνᾶν τε καὶ Ἀρτεμιν συντρεφομένας συν-
 ἄγειν μετ' αὐτῆς τὰ ἀνθὴ καὶ κατασκευάζειν κοινῇ
 τῷ πατρὶ Διὶ τὸν πέπλον. διὰ δὲ τὰς μετ' ἀλλή-
 λων διατριβάς τε καὶ ὁμιλίας ἀπάσας στέρξαι τὴν
 νήσον ταύτην μάλιστα, καὶ λαχεῖν ἐκάστην αὐτῶν²⁵

3 εὐπρεπῆς C τῆς ACDFG, om. edit. θεάς v. (c. 43, 2)
 11 προσαγορεύεται] ὀνομάζεται FG καὶ λειμῶνας ACFGM
 (delevi, cf. Cic. Verr. 4, 107), λειμῶνας D, καὶ λειμῶνας
 καὶ παραδείσους cet. 14 δι' οὗ] διὸ D 15 εἰσελ-
 θόντα II 16 ἀνθῶν D 18 παραμένει f. 20 τὰς τῆς]
 ταύτης D 23 Διὶ πατρὶ v.

χώραν, τὴν μὲν Ἀθηνᾶν ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἰμέραν
 μέρεσιν, ἐν οἷς τὰς μὲν Νύμφας χαριζομένας Ἀθηνᾶ
 τὰς τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀνεῖναι πηγὰς κατὰ τὴν
 Ἡρακλέους παρουσίαν, τοὺς δ' ἐγχωρίους πόλιν
 5 αὐτῇ καθιερωῶσαι καὶ χώραν τὴν ὀνομαζομένην μέ-
 χοι τοῦ νῦν Ἀθήναιον· τὴν δ' Ἀρτεμιν τὴν ἐν ταῖς 5
 Συρακούσαις νῆσον λαβεῖν παρὰ τῶν θεῶν τὴν ἀπ'
 ἐκείνης Ὀρτυρίαν ὑπὸ τε τῶν χορησῶν καὶ τῶν ἀν-
 θρώπων ὀνομασθεῖσαν. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν
 10 νῆσον ταύτην ἀνεῖναι τὰς Νύμφας ταύτας χαριζο-
 μένας τῇ Ἀρτέμιδι μεγίστην πηγὴν τὴν ὀνομαζομέ-
 νην Ἀρέθουσαν. ταύτην δ' οὐ μόνον κατὰ τοὺς 6
 ἀρχαίους χρόνους ἔχειν μεγάλους καὶ πολλοὺς ἰχθύς,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν διαμένειν συμ-
 15 βαίνει τούτους, ἱεροὺς ὄντας καὶ ἀθίκτους ἀνθρώ-
 ποις· ἔξ ὧν πολλάκις τινῶν κατὰ τὰς πολεμικὰς
 περιστάσεις φαγόντων, παραδόξως ἐπεσήμηνε τὸ
 θεῖον καὶ μεγάλαις συμφοραῖς περιέβαλε τοὺς τολ-
 μήσαντας προσενέγκασθαι· περὶ ὧν ἀκριβῶς ἀνα-
 20 γράφομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις. ὁμοίως δὲ ταῖς 4
 333 προειρημέναις δυοῖ θεαῖς καὶ τὴν Κόρην λαχεῖν
 τοὺς περὶ τὴν Ἐνναν λειμῶνας· πηγὴν δὲ μεγάλην
 αὐτῇ καθιερωθῆναι ἐν τῇ Συρακοσίᾳ τὴν ὀνομαζο-
 μένην Κυνῆν. τὸν γὰρ Πλούτωνα μυθολογοῦσι 2
 25 τὴν ἀρπαγὴν ποιησάμενον ἀποκομίσαι τὴν Κόρην
 ἐφ' ἄρματος πλησίον τῶν Συρακουσῶν, καὶ τὴν γῆν
 ἀναρρήξαντα αὐτὸν μὲν μετὰ τῆς ἀρπαγείσης δῦναι

1 τὸν] τὴν CFG   7 συρακοσί αις D   18 ἰχθύας D
 14 συμβαίνει διαμένειν γ.   17 ἐπεσήμηνε D   24 Κυνῆν
 libri   26 ἄρμασι D   27 τῆς ἀρπαγῆς εἰσδύναι D

καθ' ἑξδον, πηγὴν δ' ἀνεῖναι τὴν ὀνομαζομένην
 Κυάνην, πρὸς ἣ κατ' ἐνιαυτὸν οἱ Συρακοῖσιοι πα-
 νήγνριν ἐπιφανῇ συντελοῦσι, καὶ θύουσιν οἱ μὲν
 ἰδιῶται τὰ ἐλάττω τῶν ἱερείων, δημοσίᾳ δὲ ταύ-
 ρους βυθίζουσιν ἐν τῇ λίμνῃ, ταύτην τὴν θυσίαν 5
 καταδείξαντος Ἡρακλέους καθ' ὃν καιρὸν τὰς Γη-
 ρυόνοιο βοῦς ἐλαύνων περιῆλθε πᾶσαν [τὴν] Σικε-
 3 λίαν. μετὰ δὲ τὴν τῆς Κόρης ἀρπαγὴν μυθολο-
 γοῦσι τὴν Δήμητραν μὴ δυναμένην ἀνευρεῖν τὴν
 θυγατέρα λαμπάδας ἐκ τῶν κατὰ τὴν Αἴτνην κρατή- 10
 ρων ἀναφαμένην ἐπελθεῖν ἐπὶ πολλὰ μέρη τῆς οἰ-
 κουμένης, τῶν δ' ἀνθρώπων τοὺς μάλιστα αὐτὴν
 προσδεξαμένους εὐεργετῆσαι τὸν τῶν πυρῶν καρ-
 4 πὸν ἀντιδωροῦσαμένην. φιλανθρωπότατα δὲ τῶν
 Ἀθηναίων ὑποδεξαμένων τὴν θεὸν, πρῶτοις τοῦ- 15
 τοῖς μετὰ τοὺς Σικελιώτας δωρήσασθαι τὸν τῶν
 πυρῶν καρπὸν· ἀνθ' ὧν ὁ δῆμος οὗτος περιττότε-
 ρον τῶν ἄλλων ἐτίμησαν τὴν θεὸν θυσίαις τ' ἐπι-
 φανεστάταις καὶ τοῖς ἐν Ἐλευσίνι μυστηρίοις, ἃ διὰ
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀγνείας ἐγένετο 20
 πᾶσιν ἀνθρώποις περιβόητα. παρὰ δὲ τῶν Ἀθη-
 ναίων πολλοὶ μεταλαμβάνοντες τῆς ἐκ τοῦ σίτου φι-
 λανθρωπίας, καὶ τοῖς πλησιοχώροις μεταδιδόντες
 τοῦ σπέρματος, ἐπλήρωσαν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.
 5 οἱ δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν, διὰ τὴν τῆς Δήμητρος 25
 καὶ Κόρης πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα πρῶτοι τῆς εὐρέ-
 σεως τοῦ σίτου μεταλαμβάνοντες, ἐκατέρω τῶν θεῶν

2 Κυάνην libri   7 τὴν A, om. cet.   9 εὐρεῖν II
 12 μάλιστα αὐτὴν D, μάλιστα ταύτην v.   13 πυρῶνων D
 18 ἐτίμησε II   19 ἃ om. D   20 ἐγένοντο II

κατέδειξαν θυσίας καὶ πανηγύρεις, ἐπώνυμους αὐ-
ταῖς ποιήσαντες καὶ τῷ χρόνῳ διασημήναντες τὰς
δοθείσας δωρεάς. τῆς μὲν γὰρ Κόρης τὴν κατα- 6
γωγὴν ἐποίησαντο περὶ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ τὸν τοῦ
5 σίτου καρπὸν τελεσιουργεῖσθαι συνέβαινε, καὶ ταύ-
την τὴν θυσίαν καὶ πανήγυριν μετὰ τοσαύτης
334 ἀγνεύας καὶ σπουδῆς ἐπιτελοῦσιν ὅσης εἰκὸς ἐστὶ
τοὺς τῇ κρατίστῃ δωρεᾷ προκριθέντας τῶν ἄλλων
ἀνθρώπων ἀποδιδόναι τὰς χάριτας· τῆς δὲ Δήμη- 7
10 τρος τὸν καιρὸν τῆς θυσίας προέκριναν ἐν ᾧ τὴν
ἀρχὴν ὁ σπόρος τοῦ σίτου λαμβάνει, ἐπὶ δ' ἡμέρας
δέκα πανήγυριν ἔγρουσιν ἐπώνυμον τῆς θεοῦ ταύ-
της, τῇ τε λαμπρότητι τῆς παρασκευῆς μεγαλοπρε-
πεστάτην καὶ τῇ διασκευῇ μιμούμενοι τὸν ἀρχαῖον
15 βίον. ἔθος δ' ἐστὶν αὐτοῖς ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις
αἰσχρολόγεῖν κατὰ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίας διὰ
τὸ τὴν θεὸν ἐπὶ τῇ τῆς Κόρης ἀρπαγῇ λυπομένην
γελᾶσαι διὰ τὴν αἰσχρολογίαν.

Περὶ δὲ τῆς κατὰ τὴν Κόρην ἀρπαγῆς, ὅτι γέ- 5
20 γονεν ὥς προειρήκαμεν, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων συγ-
γραφέων καὶ ποιητῶν μεμαρτυρήκασι. Καρκίνος
μὲν γὰρ ὁ τῶν τραγωidiῶν ποιητής, πλεονάκεις ἐν
ταῖς Συρακούσαις παρεπιδημηκώς καὶ τὴν τῶν
ἐγγχωρίων τεθεαμένος σπουδὴν περὶ τὰς θυσίας καὶ
25 πανηγύρεις τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης, κατεχώρι-
σεν ἐν τοῖς ποιήμασι τούσδε τοὺς στίχους·

5 τετελεσιουργεῖσθαι II 7 ὅσης Hertl. (I 24, 2), ὅσην
cod., ὅση Wess. 8 κρατίστη om. II τῶν ἄλλων] ἀπάν-
των II 20 πολλοί] μὲν add. CDF 21 Καρκίνος cod.
23 ἐπιδημηκώς II

λέγουσι Δήμητρος ποτ' ἄρρητον κόρην
 Πλούτωνα κρυφίοις ἀρπάσαι βουλευμάσι,
 δύναι τε γαίης εἰς μελαμφαεῖς μυχοῦς,
 πόθῳ δὲ μητέρ' ἠφανισμένης κόρης
 μαστῆρ' ἐπελθεῖν πᾶσαν ἐν κύκλῳ χθόνα. 5
 καὶ τὴν μὲν Αἰτναίοισι Σικελίαν πάροις
 πυρὸς γέμουσαν φεύμασιν δυσεμβόλοις
 πᾶσαν στενάζαι, πένθεσιν δὲ παρθένου
 σίτων ἄμοιρον διοτρεφεῖς φθίνειν γένος.
 ὕθην θεᾶς τιμῶσιν εἰς τὰ νῦν ἔτι. 10

2 οὐκ ἄξιον δὲ παραλιπεῖν τῆς θεοῦ ταύτης τὴν ὑπερ-
 βολὴν τῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐεργεσίας· χωρὶς
 γὰρ τῆς εὐρέσεως τοῦ σίτου τὴν τε κατεργασίαν
 αὐτοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίδαξε καὶ νόμους εἰσηγή-
 σατο καθ' οὓς δικαιοπραγεῖν εἰθίσθησαν, δι' ἣν 15
 αἰτίαν φασὶν αὐτὴν θεσμοφόρον ἐπονομασθῆναι.
 3 τούτων δὲ τῶν εὐρημάτων οὐκ ἔν τις ἐτέραν εὐεργε-
 σίαν εὖροι μείζονα· καὶ γὰρ τὸ ξῆν καὶ τὸ καλῶς
 ξῆν περιέχουσι. περὶ μὲν οὖν τῶν μυθολογουμέ-
 νων παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀρκεσθησόμεθα τοῖς 20
 ῥηθεῖσιν.

6 Περὶ δὲ τῶν κατοικησάντων ἐν αὐτῇ πρώτων
 Σικανῶν, ἐπειδὴ τινες τῶν συγγραφέων διαφωνοῦ-
 σιν, ἀναγκαῖόν ἐστι συντόμως εἰπεῖν. Φίλιστος
 μὲν γὰρ φησιν ἐξ Ἰβηρίας αὐτοὺς ἀποικισθέντας 25
 κατοικῆσαι τὴν νῆσον, ἀπὸ τινος Σικανοῦ ποταμοῦ
 κατ' Ἰβηρίαν ὅντος τετευχότας ταύτης τῆς προσ- 335

6 αἰτναίοις D Σικελίας cod., corr. Rhod. 10 εἰς]
 εἰς cod. 24 συντόμως] πάντως FGM 25 φησιν om. D

ηγορίας, Τίμαιος δὲ τὴν ἄγνοιαν τούτου τοῦ συγ-
 γραφέως ἐλέγξας ἀκριβῶς ἀποφαίνεται τούτους ἀν-
 τόχθους εἶναι· πολλὰς δ' αὐτοῦ φέροντος ἀποδεί-
 ξεις τῆς τούτων ἀρχαιότητος, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγοῦ-
 5 μεθα περὶ τούτων διεξιέναι. οἱ δ' οὖν Σικανοὶ τὸ 2
 παλαιὸν κωμηδὸν ᾤκουν, ἐπὶ τῶν ὀχυρωτάτων λό-
 φων τὰς πόλεις κατασκευάζοντες διὰ τοὺς ληστές·
 οὐ γὰρ ἦσαν ὑπὸ μίαν ἡγεμονίαν βασιλέως τεταγ-
 μένοι, κατὰ πόλιν δὲ ἐκάστην εἰς ἣν ὁ δυναστεύων.
 10 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔπασαν τὴν νῆσον κατ᾽ ὅκουν, 3
 καὶ τὴν χώραν ἐργαζόμενοι τὰς τροφὰς εἶχον· ὕστε-
 ρον δὲ τῆς Αἴτης ἐν πλείοσι τόποις ἀναφυσθήματα
 πυρὸς ἀνείσης, καὶ πολλοῦ κατὰ τὴν χώραν θύα-
 κος ἐκχυθέντος, συνέβη φθαρῆναι τῆς γῆς ἐπὶ πο-
 15 λὺν τόπον. ἐπ' ἔτη δὲ πλείω τοῦ πυρὸς ἐπινεμο-
 μένου πολλὴν χώραν, φοβηθέντες τὰ μὲν πρὸς ἑω
 κεκλιμένα τῆς Σικελίας ἐξέλιπον, εἰς δὲ τὰ πρὸς
 δυσμὰς νεύοντα μετῴκησαν. τὸ δὲ τελευταῖον πολ-
 λαῖς γενεαῖς ὕστερον ἐκ τῆς Ἰταλίας τὸ τῶν Σικε-
 20 λῶν ἔθνος πανδημεὶ περαιωθὲν εἰς τὴν Σικελίαν,
 τὴν ὑπὸ τῶν Σικανῶν ἐκλειφθεῖσαν χώραν κατ᾽ ὅ-
 κησαν. αἰεὶ δὲ τῇ πλεονεξίᾳ προβαίνοντων τῶν 4
 Σικελῶν, καὶ τὴν ὁμορον πορθούντων, ἐγένοντο
 πόλεμοι πλεονάκις αὐτοῖς πρὸς τοὺς Σικανούς, ἕως
 25 συνθήκας πρὸς αὐτοὺς συμφώνους ὅρους ἔθεντο
 τῆς χώρας· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις
 χρόνοις ἀναγράφομεν. ὕσταται δ' ἀποικίαι τῶν 5
 Ἑλλήνων ἐγένοντο κατὰ τὴν Σικελίαν ἀξιόλογοι καὶ

4 οὐκ om. F

12 ἐν om. D

13 ἀνείσης v.

πόλεις παρὰ θάλατταν ἐκτίσθησαν. ἀναμιννύμενοι δ' ἄλλήλοις καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν καταπλεόντων Ἑλλήνων τὴν τε διάλεκτον αὐτῶν ἔμαθον καὶ ταῖς ἀγωγαῖς συντραφέντες τὸ τελευταῖον τὴν βάρβαρον διάλεκτον ἅμα καὶ τὴν προσηγορίαν ἠλλάξαντο, 5 Σικελιῶται προσαγορευθέντες.

- 7 Ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἀκούοντας εἰρηκότες μεταβιβάσομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς νήσους τὰς ὀνομαζομένας Αἰολίδας. αὗται δ' εἰσὶ τὸν μὲν ἀριθμὸν ἑπτὰ, προσηγορίας δ' ἔχουσι ταύτας, Στρογγύλη 10 καὶ Εὐώνυμος, ἔτι δὲ Διδύμη καὶ Φοινικώδης καὶ Ἑρικώδης, πρὸς δὲ τούτοις Ἱερὰ Ἡφαίστου καὶ Λι-
2 πάρα, καθ' ἣν ὁμώνυμος πόλις καθίδρυσται. κεῖνται δ' αὗται μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἰταλίας ἐπ' εὐθείας ἀπὸ πορθμοῦ καὶ τῆς πρὸς ἑὸ πρὸς δύσιν. 15 ἀπέχουσι δὲ τῆς Σικελίας ὥς ἑκατὸν πεντήκοντα σταδίους, καὶ τὸ μέγεθός εἰσιν ἑλλήλαις παραπλήσιαι· ἡ δὲ μερίστη αὐτῶν ἔστι τὴν περίμετρον
3 σταδίων ὥς ἑκατὸν πεντήκοντα. αὗται δὲ πᾶσαι 336 πρὸς ἐσχήκασιν ἀναφυσήματα μεγάλα, ὧν κρατῇ- 20 ρες οἱ γεγεννημένοι καὶ τὰ στόμια μέχρι τοῦ νῦν εἰσι φανερά. ἐν δὲ τῇ Στρογγύλῃ καὶ τῇ Ἱερᾷ μέχρι τοῦ νῦν ἐκ τῶν χασμάτων ἐκπίπτει πνεύματος μέγεθος καὶ βρόμος ἐξαίσιος· ἐκφυσᾶται δὲ καὶ ἄμμος καὶ λίθων διαπύρων πλῆθος, καθάπερ ἔστιν 25
4 ὁρᾶν καὶ περὶ τὴν Αἶττην γινόμενον. λέγουσι γάρ τινες ἐκ τούτων τῶν νήσων ὑπονόμεους εἶναι κατὰ

2 τὸ om. v. 5 ἅμα] ἄλλα CG
om. AFGM 15 δύσιν] τὴν δύσιν v.
δίων (καὶ τὸ μέγεθος . . παραπλήσιαι) D

11 καὶ Ἑρικώδης
19 ὥς ε. π. στα-

γῆς μέχρι τῆς Αἴτνης καὶ τοῖς ἐπ' ἀμφοτέρα στο-
 μίοις συνημμένους· διὸ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐναλ-
 λάξ κἀεσθαι τοὺς ἐν ταύταις ταῖς νήσοις κρατῆρας
 τῶν κατὰ τὴν Αἴτνην. φασὶ δὲ τὰς Αἰόλου νήσους 5
 τὸ μὲν παλαιὸν ἐρήμους γερονέναι, μετὰ δὲ ταῦτα
 τὸν ὀνομαζόμενον Αἰπάρου, Αὔσονος ὄντα τοῦ βα-
 σιλέως υἱόν, ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καταστασιασθῆναι,
 κυριεύσαντα δὲ νεῶν μακρῶν καὶ στρατιωτῶν ἐκ
 τῆς Ἰταλίας φνγεῖν εἰς τὴν ἀπὸ τούτου Αἰπάρου
 10 ὀνομασθεῖσαν· ἐν ταύτῃ δὲ τὴν ἐπάννυμον αὐτοῦ
 πόλιν κτίσαι, καὶ τὰς ἄλλας νήσους τὰς προειρη-
 μένας γεωργῆσαι. τούτου δὲ γεγηρακότος Αἰόλου 6
 τὸν Ἰπτότου μετὰ τινων παραβαλόντα εἰς τὴν Αἰ-
 πάρου τὴν τοῦ Αἰπάρου θυγατέρα γῆμαι Κυάνην·
 15 καὶ τοὺς λαοὺς κοινῇ μετὰ τῶν ἐγγχωρίων πολιτεύε-
 σθαι ποιήσας ἐβασίλευσε τῆς νήσου. τῷ δὲ Αἰ-
 πάρῳ τῆς Ἰταλίας ἐπιθυμοῦντι συγκατεσκεύασεν
 αὐτῷ τοὺς περὶ τὸ Σύρρεντον τόπους, ὅπου βασι-
 λεύσας καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς τυχὼν ἐτελεύτησε·
 20 ταφεῖς δὲ μεγαλοπρεπῶς τιμῶν ἔτυχεν ἡρωικῶν
 παρὰ τοῖς ἐγγχωρίοις. ὁ δ' Αἰόλος οὗτός ἐστι πρὸς 7
 ὃν μυθολογοῦσι τὸν Ὀδυσσεῖα κατὰ τὴν πλάνην
 ἀφικέσθαι. γενέσθαι δ' αὐτόν φασιν εὐσεβῆ καὶ
 δίκαιον, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξένους φιλόφρωνον·
 25 πρὸς δὲ τούτοις τὴν τῶν ἱστίων χρεῖαν τοῖς ναυτι-
 κοῖς ἐπεισηγήσασθαι, καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ πυρὸς προ-
 σημασίας παρατετηρηκότα προλέγειν τοὺς ἐγγχωρίους

6 Αἰπαρόν v. 12 Αἰόλου cod. 14 τὴν] τὴν τε D
 15 λάους] ἄλλους CF 18 αὐτῷ del. Reiske; τοῦ Αἰπάρου ..
 ἐπιθυμοῦντος f. συρρεντον D 21 Αἰόλος cod. 26 ἀπὸ
 τῆς] τὰς ἀπὸ f. 27 τοῖς ἐγγχωρίοις A

ἀνέμους εὐστόχως, ἐξ οὗ ταμίαν αὐτὸν εἶναι τῶν ἀνέμων ὁ μῦθος ἀνέδειξε· διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐσεβείας φίλον τῶν θεῶν ὀνομασθῆναι.

- 8 Τοῦ δ' Αἰόλου υἱοὺς γενέσθαι τὸν ἀριθμὸν ἔξ, Ἀστυόχον καὶ Ξοῦθον καὶ Ἀνδροκλέα, πρὸς δὲ τοῦ- 5 τοῖς Φεραίμονα καὶ Ἰόκαστον καὶ Ἀγάθυρον· πάντας δὲ τούτους διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς ἀποδοχῆς μεγάλης τυχεῖν· τούτων δ' Ἰόκαστος μὲν τῆς Ἰταλίας ἀντεχόμενος ἐβασίλευσε τῆς παραλίας μέχρι τῶν κατὰ τὸ Ῥήγιον τόπων, 10 Φεραίων δὲ καὶ Ἀνδροκλῆς ἐδυνάστευσαν τῆς Σικελίας ἀπὸ [τοῦ] πορθμοῦ μέχρι τῶν κατὰ τὸ Αἰλύν- 337 βαιον τόπων. ταύτης δὲ τῆς χώρας τὰ μὲν πρὸς ἔω κεκλιμένα μέρη κατῴκουν Σικελοί, τὰ δὲ πρὸς 2 δυσμὰς Σικανοί. ταῦτα δὲ τὰ ἔθνη πρὸς ἄλληλα 15 διεφέροντο, τοῖς δ' Αἰόλου παισὶ τοῖς πρόσειρημένοις ἐκουσίως ὑπήκουον διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς Αἰόλου διαβεβοημένην εὐσέβειαν καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐπιείκειαν. ἐβασίλευσε δὲ καὶ Ξοῦθος τῆς περὶ τοὺς Λεοντίους χώρας, ἥτις ἀπ' ἐκείνου μέχρι 20 τοῦ νῦν χρόνου Ξουθία προσεγορεύεται. Ἀγάθυρος δὲ βασιλεύσας τῆς νῦν ὀνομαζομένης Ἀγαθυρινίδος χώρας ἔκτισε πόλιν τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀγάθυρον. Ἀστυόχος δὲ τῆς Λιπάρας ἔδχε 3 τὴν ἡγεμονίαν. πάντες δ' οὗτοι μιμησάμενοι τὴν 25 τοῦ πατρὸς εὐσέβειαν τε καὶ δικαιοσύνην μεγάλης

6 Φερήμονα D, Φεράμονα CG Ἰοκάστην CD 8 διὰ om. D 9 Ἰοκάστης CD 11 Φερέμων D, Φεράμων CG 12 τοῦ om. D (c. 7, 2) 16 Αἰόλου D¹ 17 ὑπήκουσε C, ὑπήκουσε FG 22 ἀγαθυρινίδος D 24 ἀγάθυρον D²

ἐτύγχανον ἀποδοχῆς. ἐπὶ πολλὰς δὲ γενεὰς τῶν ἐκρόνων διαδεχομένων τὰς δυναστείας, τὸ τελευταῖον οἱ ἀπ' Αἰόλου γερονότες βασιλεῖς κατὰ τὴν Σικελίαν διελύθησαν.

- 5 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Σικελοὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν 9 ἀνδρῶν τὰς ἡγεμονίας ἐνεχειρίζον, οἱ δὲ Σικανοὶ περὶ τῆς δυναστείας διαφερόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους. μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον, πάλιν τῶν νήσων ἔξερχη-
 10 μονιμένων ἀεὶ καὶ μᾶλλον, Κνίδιοί τινες καὶ Ῥόδιοι 2
 δυσσαρεστήσαντες τῇ βαρύντητι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν βασιλέων ἔγνωσαν ἀποικίαν ἐκπέμπειν. διόπερ προ-
 στησάμενοι σφῶν αὐτῶν ἡγεμόνα Πένταθλον τὸν Κνίδιον, ὃς ἦν ἀναφέρων τὸ γένος εἰς Ἰππότην τὸν
 15 ἀφ' Ἡρακλέους γερονότα, κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα τὴν πεντηκοστὴν, ἣν ἐνίκᾳ στάδιον Ἐπιτελίδας Λάκων, οἱ δ' οὖν περὶ τὸν Πένταθλον πλεύσαντες τῆς Σικελίας εἰς τοὺς κατὰ τὸ Αἰλύβαιον τόπους κατέλαβον Ἐρεστᾶτους καὶ Σελινουντίους διαπολεμοῦντας
 20 πρὸς ἀλλήλους. πεισθέντες δὲ τοῖς Σελινουντίοις 3
 συμμαχεῖν πολλοὺς ἀπέβαλον κατὰ τὴν μάχην, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ Πένταθλος. διόπερ οἱ περιλειφθέντες, ἐπειδὴ κατεπολεμήθησαν οἱ Σελινούντιοι, δι᾽ ἔγνωσαν ἀπιέναι πάλιν ἐπ' οἴκου· ἐλόμενοι δ'
 25 ἡγεμόνας τοὺς οἰκείους τοῦ Πεντάθλου Γόργον καὶ Θέστορα καὶ Ἐπιθερσίδην, ἀπέπλεον διὰ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους. προσπλευσάντων δ' αὐτῶν τῇ 4

3 αἰολοῦ D 10 Κνιδίοις (-ίους FG) τινας καὶ Ῥόδιοις (-ίους FG) δυσσαρεστήσαντας DFG 12 γνῶναι FG διόπερ del. Reiske 16 ὁ Λάκων v.

Λιπάρα καὶ φιλόφρονος ἀποδοχῆς τυχόντων, ἐπεὶ-
 σθησαν κοινῇ μετὰ τῶν ἐγχωρίων κατοικῆσαι τὴν
 Λιπάραν, ὄντων τῶν ἀπ' Αἰόλου περιλειμμένων
 ὡς πεντακοσίων. ὕστερον δὲ τῶν Τυρρηγῶν λη-
 στευνόντων τὰ κατὰ θάλατταν πολεμούμενοι κατε- 5
 σκευάσαντο ναυτικόν, καὶ διελόμενοι σφᾶς αὐτοὺς
 οἱ μὲν ἐγεώργουν τὰς νήσους κοινὰς ποιήσαντες,
 οἱ δὲ πρὸς τοὺς ληστὰς ἀντετάττοντο· καὶ τὰς οὐ-
 σίας δὲ κοινὰς ποιησάμενοι καὶ ζῶντες κατὰ συσ- 338
 σίτια, διετέλεσαν ἐπὶ τινας χρόνους κοινωνικῶς 10
 5 βιοῦντες. ὕστερον δὲ τὴν μὲν Λιπάραν, καθ' ἣν
 καὶ ἡ πόλις ἦν, διενείμαντο, τὰς δ' ἄλλας ἐγεώρ-
 γουν κοινῇ. τὸ δὲ τελευταῖον πάσας τὰς νήσους
 εἰς εἴκοσι ἔτη διελόμενοι πάλιν κληρουχοῦσιν, ὅταν
 ὁ χρόνος οὗτος διέλθῃ. μετὰ δὲ ταῦτα πολλαῖς 15
 ναυμαχίαις ἐνίκησαν τοὺς Τυρρηγούς, καὶ ἀπὸ τῶν
 λαφύρων πλεονάκεις ἀξιολόγους δακάτας ἀνέθεσαν εἰς
 Δελφούς.

10 Λεῖπεται δ' ἡμῖν περὶ τῆς τῶν Λιπαραίων πό-
 λεως τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἧς ἐν τοῖς ὕστερον 20
 χρόνοις ἔλαβεν αὔξησιν οὐ μόνον πρὸς εὐδαιμο-
 νίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς δόξαν. αὕτη γὰρ λιμέσι τε
 καλοῖς ὑπὸ τῆς φύσεως κεκόσμηται καὶ θερμοῖς
 ὕδασι τοῖς διαβεβοημένοις· οὐ μόνον γὰρ πρὸς
 ὑγίειαν τῶν νοσούντων τὰ κατ' αὐτὴν, λουτρὰ πολλὰ 25
 συμβάλλεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν τῶν θερμῶν ὑδά-
 των ιδιότητα παρέρχεται τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν οὐ

1 φιλοφρόνως cod., corr. Bek. 3 αἰολοῦ D¹ 5 τὰ
 om. CF κατεσκευάσαν τὸ cod., corr. D³ et Poppo 16
 τοὺς om. CD 26 τῶν E, ἐκ τῶν cet.

τὴν τυχοῦσαν. διόπερ πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν ὑπὸ νόσων ἰδιοτροπῶν ἐνοχλούμενοι καταν-
 τῶσιν εἰς αὐτήν, καὶ τοῖς λουτροῖς χρώμενοι παρα-
 δόξως ὑγιεῖς καθίστανται. ἔχει δ' ἡ νῆσος αὕτη ²
⁵ τὰ διαβεβοημένα μέταλλα τῆς στυπτηρίας, ἐξ ἧς
 λαμβάνουσιν οἱ Λιπαραῖοι καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλας
 προσόδους. οὐδαμοῦ γὰρ τῆς οἰκουμένης [τῆς] στυ-
 πτηρίας γινομένης καὶ πολλὴν χρεῖαν παρεχομένης,
 εἰκότως μονοπώλιον ἔχοντες καὶ τὰς τιμὰς ἀναβι-
¹⁰ βάζοντες πλῆθος χρημάτων λαμβάνουσιν ἄπιστον·
 ἐν μόνῃ γὰρ τῇ νήσῳ Μήλῳ φύεται μικρά τις στυ-
 πτηρία, μὴ δυναμένη διαρκεῖν πολλαῖς πόλεσιν.
 ἔστι δὲ καὶ ἡ νῆσος τῶν Λιπαραίων μικρὰ μὲν τὸ ³
 μέγεθος, καρποφόρος δὲ ἱκανῶς καὶ τὰ πρὸς ἀν-
¹⁵ θρώπων τροφήν ἔχουσα διαφερόντως· καὶ γὰρ
 ἰχθύων παντοδαπῶν παρέχεται πλῆθος τοῖς κατοι-
 κοῦσι καὶ τῶν ἀροδρῶν τὰ μάλιστα δυνάμενα
 παρέχεσθαι τὴν ἐκ τῆς ἀπολαύσεως ἡδονήν. καὶ
 περὶ μὲν Λιπάρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν Αἰόλου νή-
²⁰ σων καλουμένων ἀρκεσθησόμεθα τοῖς ῥηθεῖσιν.

Μετὰ δὲ τὴν Λιπάραν εἰς τὸ πρὸς δυσμὰς μέ- ¹¹
 ρος νῆσός ἐστι πελαγία, μικρὰ μὲν τὸ μέγεθος, ἔρη-
 μος δὲ καὶ διὰ τινὰ περιπέτειαν Ὀστεώδης ὀνο-
 μαζομένη. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν Καρχηδόνιοι πρὸς
²⁵ Συρακοσίους διαπολεμοῦντες πολλοὺς καὶ μεγάλους
 πολέμους δυνάμεις εἶχον ἀξιολόγους πεζὰς τε καὶ
 ναυτικές, περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς μισθοφό-

7 τῆς om. D   13 ἡ om. D   15 τροφὴν A   19
 αἰολοῦ D¹   24 γὰρ del. Reiske   25 διεπολέμουν f.   26
 πεζικὰς cod. (cf. I p. LXIV)

ρων ὄντων παρ' αὐτοῖς πολλῶν καὶ παντοδαπῶν τοῖς ἔθνεσιν, οὗτοι δὲ ταραχώδεις ὄντες καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας στάσεις εἰσθότες ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα ὅταν τοὺς μισθοὺς ἐνκαίρως μὴ λαμβάνω-
 σιν, ἐχρήσαντο καὶ τότε τῇ συνήθει ἑαδιοιουργίᾳ τε ⁵
 καὶ τόλμῃ. ὄντες γὰρ τὸν ἀριθμὸν ὡς ἑξακισχίλιοι,
² καὶ τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπολαμβάνοντες, τὸ μὲν πρῶ-339
 του συντρέχοντες κατεβόων τῶν στρατηγῶν, ἐκεί-
 νων δ' ἀπορομένων χρημάτων καὶ πολλὰκις ἀνα-
 βαλλομένων τὰς ἀποδόσεις, ἠπέλουν τοῖς ὅπλοις 10
 ἀμυνεῖσθαι τοὺς Καρχηδονίους, καὶ τὰς χεῖρας προσ-
³ ἔφερον τοῖς ἡγεμόσι. τῆς δὲ γερουσίας ἐγκαλού-
 σης καὶ τῆς διαφορᾶς ἀεὶ μᾶλλον ἐκκαομένης, ἡ
 μὲν γερουσία τοῖς στρατηγοῖς ἐν ἀπορρήτοις προσ-
 ἔταξεν ἀφανίσαι πάντας τοὺς ἐγκαλουμένους· οἱ δὲ ¹⁵
 λαβόντες τὰς ἐντολάς, καὶ τοὺς μισθοφόρους ἐμβι-
 βάσαντες εἰς τὰς ναῦς, ἐξέπλευσαν ὡς ἐπὶ τινα
 πολεμικὴν χρεῖαν. προσπλεύσαντες δὲ τῇ προειρη-
 μένῃ νήσῳ, καὶ πάντας τοὺς μισθοφόρους ἀποβι-
 βάσαντες εἰς αὐτήν, ἀπέπλευσαν καταλιπόντες ἐν ²⁰
⁴ αὐτῇ τοὺς ἐγκαλουμένους. οἱ δὲ μισθοφόροι πε-
 ριστάσει τῇ περιστάσει καὶ μὴ δυνάμενοι τοὺς
 Καρχηδονίους ἀμύνεσθαι, λιμᾷ διεφθάρησαν. ἐν
 νήσῳ δὲ μικρᾷ τοσούτων αἰχμαλώτων τελευτησάν-
 των συνέβη τὸν τόπον ὀλίγον ὄντα πληρωθῆναι ²⁵
 τῶν ὀσῶν· ἀφ' ἧς αἰτίας ἡ νῆσος ἔτυχε τῆς προσ-
 ηγορίας. οἱ μὲν οὖν μισθοφόροι τοῦτον τὸν τρῶ-

2 δὲ del. Reiske   3 ποιῆσαι CFG   9 χρημασι DFG
 11 ἀμύνεσθαι D   15 et 21 ἐγκαλοῦντας C   26 τῆς]
 ταύτης τῆς CFG

πον παρανομηθέντες τῆς μερίστης συμφορᾶς ἔτυχον,
ἐνδεῖα τροφῆς διαφθαρέντες.

Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ περὶ τὰς Αἰολίδας νήσους¹²
διήλθομεν, ἐν μέρει τὰς ἐκ θατέρου μέρους νήσους
⁵ κειμένας ἀναγραφῆς ἀξιῶσομεν. τῆς γὰρ Σικελίας
ἐκ τοῦ κατὰ μεσημβρίαν μέρους νῆσοι τρεῖς πρό-
κεινται πελάγρια, καὶ τούτων ἐκάστη πόλιν ἔχει
καὶ λιμένας δυναμένους τοῖς χειμαζομένοις σκάφεσι
παρέχεσθαι τὴν ἀσφάλειαν. καὶ πρώτη μὲν ἐστὶν ²
¹⁰ ἡ προσαγορευομένη Μελίτη, τῶν Συρακουσῶν ἀπέ-
χουσα σταδίου ὡς ὀκτακοσίους, καὶ λιμένας μὲν ἔχει
πολλοὺς καὶ διαφόρους ταῖς εὐχρηστίαις, τοὺς δὲ
κατοικοῦντας ταῖς οὐσίαις εὐδαίμονας· τεχνίτας τε
γὰρ ἔχει παντοδαποὺς ταῖς ἐργασίαις, κρατίστους δὲ
¹⁵ τοὺς ὀδόνια ποιοῦντας τῇ τε λεπτότητι καὶ τῇ μα-
λακότητι διαπρεπῇ, τὰς τε οἰκῆσεις ἀξιολόγους καὶ
κατεσκευασμένας φιλοτίμως γέισσοις καὶ κονιάμασι
περιττότερον. ἐστὶ δ' ἡ νῆσος αὕτη Φοινίκων ἄποι- ³
κος, οἱ ταῖς ἐμπορίαις διατείνοντες μέχρι τοῦ κατὰ
²⁰ τὴν δύσιν ὠκεανοῦ καταφυγὴν εἶχον ταύτην, ἐνλί-
μενον οὐδὲν καὶ κειμένην πελαγίαν· δι' ἣν αἰτίαν
οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν εὐχρηστούμενοι κατὰ πολλὰ
διὰ τοὺς ἐμπόρους ταχὺ τοῖς τε βίοις ἀνέδραμον
καὶ ταῖς δόξαις ἠυξήθησαν. μετὰ δὲ ταύτην τὴν ⁴
²⁵ νῆσόν ἐστιν, ἑτέρα τὴν μὲν προσηγορίαν ἔχουσα
Γαῦλος, πελαγία δὲ καὶ λιμέσιν εὐκαίροις κεκοσμη-

4 κειμένας νήσους v. 7 πελάγιοι libri 10 συρα-
κουσίων D 11 σταδίου ὡς C, σταδίου D, στάδια ὡς FG
μὲν om. v. 16 οἰκίας II καὶ om. CD 17 γέισσοις]
γησοῖσι D, καὶ θεμελίους add. C 26 Γάβδος G¹M.

μένη, Φοινίκων ἄποικος. ἐξῆς δ' ἐστὶ Κέρκινα, πρὸς τὴν Λιβύην νενευκυῖα, πόλιν ἔχουσα σύμμετρον καὶ λιμένας εὐχρηστοτάτους, οὐ μόνον ταῖς ἐμποροῖς, ἀλλὰ καὶ ταῖς μακραῖς ναυσὶν εὐθετοῦν- 340 τας. ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων εἰσῆκαμεν, ἐπάνειμεν πάλιν ἐπὶ τὰς ἐξῆς τῇ Λιπάρῳ νήσους τὰς κειμένας κατὰ τὸ Τυρρηνικὸν καλούμενον πέλαγος.

- 13 Τῆς γὰρ Τυρρηνίας κατὰ τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ποπλάνιον νήσός ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσιν Αἰθά- 10 λειαν. αὕτη δὲ τῆς παραλίας ἀπέχουσα σταδίου ὡς ἑκατὸν τὴν μὲν προσηγορίαν εἴληφεν ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου. πέτραι γὰρ ἔχει πολλὴν σιδηρεῖτιν, ἣν τέμνουσιν ἐπὶ τὴν χωνείαν καὶ κατασκευὴν τοῦ σιδήρου, πολλὴν ἔχοντες τοῦ 15 μετάλλου δαψίλειαν. οἱ γὰρ ταῖς ἐργασίαις προσεδρεύοντες κόπτουσι τὴν πέτραι καὶ τοὺς τμηθέντας λίθους κάουσι ἐν τισὶ φιλοτέχνοις καμίνοις· ἐν δὲ ταύταις τῷ πλήθει τοῦ πυρὸς τήμοντες τοὺς λίθους καταμερίζουσιν εἰς μεγέθη σύμμετρα, παρα- 20 2 πλήσια ταῖς ἰδέαις μεγάλους σπόγγους. ταῦτα συναγοράζοντες ἔμποροι καὶ μεταβαλλόμενοι κομίζουσιν εἰς τε Δικαιάρχειαν καὶ εἰς ἄλλα ἐμπόρια. ταῦτα δὲ τὰ φορτία τινὲς ὠνούμενοι καὶ τεχνιτῶν χάλ- κέων πλήθος ἀθροίζοντες κατεργάζονται, καὶ ποι- 25 οῦσι σιδήρου πλάσματα παντοδαπά. τούτων δὲ τὰ

1 Κερκίνη DG   3 ταῖς AB, τοῖς cet.   6 Λιπάρῳ]
 παραλίῳ Wurm   10 Αἰθαλίαν v.   11 παραλίας Wess.,
 Λιπάρῳ ADFG, Λιπάρῳ παραλίας cet.   14 σιδηρεῖτιν D
 ἐπὶ] εἰς II   15 ἔχοντος v.   18 καμίνοις D   21 ταύ-
 τας οὖν ἀγοράζοντες ABD^b   23 Δικαιαρχίαν cod.

μὲν εἰς ὀπλων τύπους χαλκεύουσι, τὰ δὲ πρὸς δι-
κελλῶν καὶ δρεπάνων καὶ τῶν ἄλλων ἐργαλείων
εὐθέτους τύπους φιλοτεχνοῦσιν· ὧν κομιζομένων
ὑπὸ τῶν ἐμπόρων εἰς πάντα τόπον πολλὰ μέρη
5 τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνει τῆς ἐκ τούτων εὐ-
χρηστίας.

Μετὰ δὲ τὴν Αἰθάλειαν νῆσός ἐστιν ἀπέχουσα 3
μὲν ταύτης ὡς τριακοσίους σταδίους, ὀνομάζεται δὲ
ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων Κύρνος, ὑπὸ δὲ τῶν Ῥωμαίων
10 καὶ τῶν ἐγγωρίων Κόρσικα. αὕτη δ' ἡ νῆσος εὐ-
προσόρμιστος οὖσα κάλλιστον ἔχει λιμένα τὸν ὀνο-
μαζόμενον Συρακόσιον. ὑπάρχουσι δ' ἐν αὐτῇ καὶ
πόλεις ἀξιόλογοι δύο, καὶ τούτων ἡ μὲν Κάλαις,
ἡ δὲ Νίκαια προσαγορεύεται. τούτων δὲ τὴν μὲν 4
15 Κάλαιν Φωκαεῖς ἔκτισαν, καὶ χρόνον τινὰ κατοι-
κήσαντες ὑπὸ Τυρρηγῶν ἐξεβλήθησαν ἐκ τῆς νήσου.
τὴν δὲ Νίκαιαν ἔκτισαν Τυρρηγοὶ θαλαττοκρατοῦν-
τες καὶ τὰς κατὰ τὴν Τυρρηγίαν κειμένας νήσους
341 ἰδιοποιούμενοι. ἐπὶ δέ τινες χρόνους τῶν ἐν τῇ
20 Κύρῳ πόλεων κυριεύοντες ἐλάβαντον παρὰ τῶν
ἐγγωρίων φόρους δηλὴν καὶ κηρὸν καὶ μέλι, φυο-
μένων τούτων δαψιλῶν ἐν τῇ νήσῳ. τὰ δ' ἀνδρά- 5
ποδα τὰ Κύρνια διαφέρειν δοκεῖ τῶν ἄλλων δού-
λῶν εἰς τὰς κατὰ τὸν βίον χρείας, φυνικῆς ταύτης
25 τῆς ιδιότητος παρακολουθοῦσης. ἡ δ' ὅλη νῆσος
εὐμεγέθης οὖσα πολλὴν τῆς χώρας ὀρεινὴν ἔχει,

1 ὀπλων Bezzel, ὀρνέων codices, τόρων Wurm, ὄγκων
Madvig; cf. etiam c. 22, 2 χαλκεύουσιν, ἃ II 9 δὲ τῶν]
δὲ v. 10 εὐπροσόρμιτος D 15 φωκαεῖς DF 22 δα-
ψιλῶς Rhod. 23 τὰ om. C

- πεπυκασμένην δρυμοῖς συνεχέσι καὶ ποταμοῖς δια-
 14 ρεομένην μικροῖς. οἱ δ' ἐγχώριοι τροφαῖς μὲν χρῶν-
 ται γάλακτι καὶ μέλιτι καὶ κρέασι, δαψιλῶς πάντα
 ταῦτα παρεχομένης τῆς χώρας, τὰ δὲ πρὸς ἀλλή-
 λους βιοῦσιν ἐπεικῶς καὶ δικαίως παρὰ πάντας σχε- 5
 δὸν τοὺς ἄλλους βαρβάρους· τὰ τε γὰρ κατὰ τὴν
 ὄρεινὴν ἐν τοῖς δένδροισιν εὗρισκόμενα κηρία τῶν
 πρώτων εὗρισκόντων ἐστὶ, μηδενὸς ἀμφισβητοῦν-
 τος, τὰ τε πρόβατα σημείοις διειλημμένα, καὶ μη-
 δεις φυλάττη, σώζεται τοῖς κεκτημένοις, ἐν τε ταῖς 10
 ἄλλαις ταῖς ἐν τῷ βίῳ κατὰ μέρος οἰκονομίαις θαν-
 2 μαστῶς προτιμᾶσι τὸ δικαιοπραγεῖν. παραδοξότα-
 τον δ' ἐστὶ τὸ παρ' αὐτοῖς γινόμενον κατὰ τὰς τῶν
 τέκνων γενέσεις· ὅταν γὰρ ἡ γυνὴ τέκη, ταύτης
 μὲν οὐδεμία γίνεται περὶ τὴν λοχείαν ἐπιμέλεια, ὃ 15
 δ' ἀνὴρ αὐτῆς ἀναπεσὼν ὥς νοσῶν λοχεύεται τα-
 κτὰς ἡμέρας, ὥς τοῦ σώματος αὐτῷ κακοπαθοῦντος·
 3 φύεται δὲ κατὰ τὴν νῆσον ταύτην καὶ πύξος πλείστη
 καὶ διάφορος, δι' ἣν καὶ τὸ μέλι τὸ γινόμενον ἐν
 ταύτῃ παντελῶς γίνεται πικρόν. κατοικοῦσι δ' ἀν- 20
 τὴν βάρβαροι, τὴν διάλεκτον ἔχοντες ἐξηλλαγμένην
 καὶ δυσκατανόητον· τὸν δ' ἀριθμὸν ὑπάρχουσιν
 ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους.
- 15 Ἐχομένη δὲ ταύτης ἐστὶ νῆσος ἡ προσαγορεῖ-
 ομένη Σαρδῶ, τῷ μὲν μεγέθει παραπλήσιος τῇ Σι- 25
 κελίᾳ, κατοικουμένη δ' ὑπὸ βαρβάρων τῶν ὀνομα-
 ζομένων Ἰολαίων, οὓς νομίζουσιν ἀπογόνους εἶναι

2 μικροῖς C
 παρ' αὐτοῖς τὸ ν.
 24 νῆσός ἐστιν ν.

11 τῷ om. v.

14 γὰρ] μὲν γὰρ D

13 τὸ παραντοῖς τὸ D,
 19 ἐν αὐτῇ ν.

τῶν μετὰ Ἰολάου καὶ τῶν Θεσπιαδῶν κατοικησάν-
 των. κατὰ γὰρ τοὺς χρόνους ἐν οἷς Ἡρακλῆς τοὺς
 διαβεβοημένους ἄθλους ἐτέλει, παίδων ὄντων αὐτῷ
 342 πολλῶν ἐκ τῶν Θεσπίου θυγατέρων, τοὺτους Ἡρα-
 5 κλῆς κατὰ τινα χρησμὸν ἐξαπέστειλεν εἰς Σαρδῶ
 καὶ μετ' αὐτῶν δύναμιν ἀξιόλογον Ἑλλήνων τε καὶ
 βαρβάρων ἐπὶ τὴν ἀποικίαν. ταύτης δὲ προσεσθ- 2
 κῶς Ἰόλαος ὁ ἀδελφιδοῦς Ἡρακλέους καταλαβόμενος
 ᾤκισεν ἐν αὐτῇ πόλεις ἀξιολόγους, καὶ τὴν χώραν
 10 κατακληρουχήσας τοὺς μὲν λαοὺς προσηγόρευσεν
 ἀφ' ἑαυτοῦ Ἰολαεῖους, κατεσκεύασε δὲ καὶ γυμνάσια
 καὶ θεῶν ναοὺς καὶ τᾶλλα πάντα τὰ πρὸς βίον ἡν-
 θρώπων εὐδαίμονα, ὧν ὑπομνήματα μέχρι τῶνδε
 τῶν καιρῶν διαμένει· τὰ μὲν γὰρ κάλλιστα πεδία
 15 τὴν προσηγορίαν ἀπ' ἐκείνου λαβόντα Ἰολαεῖα κα-
 λεῖται, τὸ δὲ πλῆθος μέχρι τοῦ νῦν φυλάττει τὴν
 ἀπὸ Ἰολάου προσηγορίαν. τοῦ δὲ περὶ τῆς ἀποι- 3
 κίας χρησμοῦ περιέχοντος ὅτι τοῖς τῆς ἀποικίας ταύ-
 της κοινωνήσασι διαμενεῖ τὰ τῆς ἐλευθερίας ἅπαντα
 20 τὸν αἰῶνα, συνέβη τὸν χρησμὸν παραδόξως μέχρι
 τοῦ νῦν αὐτονομίαν τοῖς ἐγγχωρίοις ἁσάλευτον φυ-
 λάξαι. Καρχηδόνιοί τε γὰρ ἐπὶ πλέον ἰσχύσαντες 4
 καὶ τῆς νῆσου κρατήσαντες οὐκ ἡδυνήθησαν τοὺς
 προκατασχόντας τὴν νῆσον καταδουλώσασθαι, ἀλλ'
 25 οἱ μὲν Ἰολαεῖοι καταφυγόντες εἰς τὴν ὄρεινὴν καὶ
 καταγείους οἰκήσεις κατασκευάσαντες ἔτρεφον πολ-

1 μετ' v. Θεσπιαδῶν] ὄντων αὐτῶν πολλῶν ἐκ τῶν
 Θεσπίων (Θεσπιάδων FG, om. C) add. codices, del. Wess.
 8 Ἡρακλέους καὶ τὴν νῆσον καταλαβ. conicio 10 ἀφ'
 ἑαυτοῦ πε. v. 11 Ἰολαεῖους D, Ἰολαεῖους C 15 τὴν om. D
 Ἰολαεῖα D 19 διαμένει cod., corr. Wess. 25 Ἰολαεῖοι CD

ἀλὰς ἀγέλας βοσκημάτων, ὧν παρεχομένων δαψιλεῖς
 τροφὰς ἤρκοοντο προσφερόμενοι γάλα καὶ τυρὸν
 καὶ κρέα, καὶ τῆς μὲν πεδιάδος γῆς ἐκχωρήσαντες
 τὴν ἐκ τῆς ἐργασίας κακοπάθειαν ἐξέκλιναν, τὴν
 δ' ὀρεινὴν νεμόμενοι καὶ βίον ἔχοντες ἄμοιρον κα-
 5 κοπαθείας ταῖς προειρημέναις τροφαῖς διετέλεσαν
 5 χρώμενοι. τῶν δὲ Καρχηδονίων πολλάκις ἀξιολό-
 γοις δυνάμεσι στρατευσάντων ἐπ' αὐτούς, διὰ τὰς
 δυσχωρίας καὶ τὴν ἐν τοῖς καταγείοις δυστραπέλειαν
 διέμειναν ἀδούλωτοι. τὸ δὲ τελευταῖον Ῥωμαίων 10
 ἐπικρατούντων καὶ πολλάκις ἐπ' αὐτούς στρατευ-
 σάντων, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀχείρωτοι πολεμία
 6 δυνάμει διέμειναν. οὐ μὲν ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἀρ-
 χαίους χρόνους Ἰόλαος μὲν συγκατασκευάσας τὰ
 κατὰ τὴν ἀποικίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ 15
 δὲ Θεσπιάδαι τῆς νήσου προσεστώτες ἐπὶ πολλὰς γε-
 νεὰς τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ
 κατῴκησαν ἐν τοῖς κατὰ Κύμην τόποις, τὸ δ' ἄλλο
 πλῆθος ἐκβαρβαρωθὲν καὶ προστησάμενον ἐκ τῶν
 ἐργαζίων τοὺς ἀρίστους ἡγεμόνας διεφύλαξε τὴν 20
 ἐλευθερίαν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

16 Ἡμεῖς δ' ἀρκοῦντως εἰρηκότες περὶ τῆς Σαρδό-
 νος διέξιμεν περὶ τῶν ἐξῆς κειμένων νήσων. μετὰ
 γὰρ τὰς προειρημένας νήσους ἐστὶν ὀνομαζομένη μὲν 343
 Πιτυοῦσσα, τὴν δὲ προσηγορίαν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ 25
 πλῆθους τῶν κατ' αὐτὴν φυομένων πιτύων. πε-
 λαγία δ' οὖσα διέστηκεν ἀπὸ μὲν Ἡρακλέους στη-

3 καὶ κρέα om. D   9 καταγείοις] καταγωγίοις Madvig
 10 ἔμειναν Π   24 νῆσος Wess., νήσους cod.   μὲν om. D
 25 Πιτύουσα γ.   τοῦ πλῆθους om. FGM   27 Ἡρακλείων Dind.

λῶν πλοῦν ἡμερῶν τριῶν καὶ τῶν ἰσων νυκτῶν,
 ἀπὸ δὲ Λιβύης ἡμέρας καὶ νυκτός, ἀπὸ δ' Ἰβηρίας
 μιᾶς ἡμέρας· κατὰ δὲ τὸ μέγεθος παραπλήσιός ἐστι
 Κορινθία. κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν οὐσα μετρία τὴν μὲν 2
 5 ἀμπελόφυτον χώραν ὀλίγην ἔχει, τὰς δ' ἐλαίας ἐμ-
 πεφυτευμένας ἐν τοῖς κοτίνοις. τῶν δὲ φρυμένων
 ἐν αὐτῇ καλλιστεύειν φασὶ τὴν μαλακότητα τῶν
 ἐρίων. διειλημμένη δὲ πεδίοις ἀξιολόγοις καὶ γεω-
 λόφοις πόλιν ἔχει τὴν ὀνομαζομένην Ἑρεσον, ἔποι-
 10 κον Καρχηδονίαν. ἔχει δὲ καὶ λιμένας ἀξιολό- 3
 γους καὶ τειχῶν κατασκευὰς εὐμεγέθεις καὶ οἰκίων
 πληθὺς εὖ κατασκευασμένων. κατοικοῦσι δ' αὐτὴν
 βάρβαροι παντοδαποί, πλείστοι δὲ Φοίνικες. ὁ δ'
 ἀποικισμὸς αὐτῆς γέγονεν ὕστερον ἔτεσιν ἑκατὸν
 15 ἐξήκοντα τῆς κατὰ τὴν Καρχηδόνα κτίσεως.

Ἄλλαι δ' ὑπάρχουσι νῆσοι κατ' ἀντικρὺ τῆς 17
 Ἰβηρίας, ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὀνομαζόμεναι Γυ-
 μνήσiai διὰ τὸ τοὺς ἐνοικοῦντας γυμνοὺς τῆς ἐσθῆ-
 τος βιοῦν κατὰ τὴν τοῦ θέρους ὥραν, ὑπὸ δὲ τῶν
 20 ἐγχωρίων καὶ τῶν Ῥωμαίων προσαγορεύονται Βα-
 λιαρίδες ἀπὸ τοῦ βάλλειν ταῖς σφενδόταις λίθους
 μεγάλους κάλλιστα τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων. τοῦ-
 των δ' ἡ μείζων μεγίστη παῶν ἐστὶ μετὰ τὰς ἐπὶ τὰ
 νῆσους, Σικελίαν, Σαρδώ, Κύπρον, Κρήτην, Εὐ-
 25 βοίαν, Κύρρον, Λέσβον, ἀπέχει δὲ τῆς Ἰβηρίας
 πλοῦν ἡμερήσιον· ἡ δ' ἐλάττων κέκλιται μὲν πρὸς
 τὴν ἑω, τρέφει δὲ κτήνη πολλὰ καὶ παντοδαπά,

9 ἔρεσον D, Ἑβεσον Wess. 14 γέγονεν αὐτῆς D 20
 προσαγορευθῆναι D, προσαγορευθεῖσαι aut del. βαλιαρί-
 δας D, Βαλλιαρεῖς F, Καλλιαρεῖς CG 22 ἀπάντων om. D

μάλιστα δ' ἡμιόνους, μεγάλους μὲν τοῖς ἀναστή-
 2 μασιν, ὑπεράγοντας δὲ ταῖς θώμαις. ἀμφοτέραι δ'
 αἱ νῆσοι χώραν ἔχουσιν ἀγαθὴν καρποφόρον καὶ
 πληθὺς τῶν κατοικούντων ὑπὲρ τοὺς τρισυρίους,
 τῶν δὲ πρὸς τὴν τροφὴν γεννημάτων οἶνον μὲν 5
 ὀλοσχερῶς οὐ φέρουσι· διὸ καὶ πάντες εἰσὶν ὑπερ-
 βολῇ πρὸς τὸν οἶνον εὐκατάφοροι, διὰ τὸ σπανίζειν
 παρ' αὐτοῖς· ἐλαίον δὲ παντελῶς σπανίζοντες κα-
 τασκευάζουσιν ἐκ τῆς σχίνου, καὶ μίγνυντες ὑεῖω
 3 στέατι τὰ σώματα αὐτῶν ἀλείφουσι τοῦτω. μάλιστα 10
 δὲ τῶν ἀπάντων ὄντες φιλογύναι προτιμῶσιν αὐ-
 τὰς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὅταν τινὲς γυναικες ὑπὸ
 τῶν προσπλέοντων ληστῶν ἐλῶσιν, ἀντὶ μιᾶς γυ-
 ναικὸς τρεῖς ἢ τέτταρας ἄνδρας διδόντες λυτρούν-
 ται. οἰκοῦσι δ' ὑπὸ ταῖς κοιλάσι πέτραις, καὶ παρὰ 15
 τοὺς κορημνοὺς ὀρύγματα κατασκευάζοντες· καὶ κα-
 θόλου πολλοὺς τόπους ὑπονόμους ποιοῦντες ἐν
 τούτοις βιοῦσιν, ἅμα τὴν ἐξ αὐτῶν σκέπην καὶ
 4 ἀσφάλειαν θηρώμενοι. ἀργυρῶ δὲ καὶ χρυσῶ νο- 344
 μίσματι τὸ παράπαν οὐ χρῶνται, καὶ καθόλου ταῦτα 20
 εἰσάγειν εἰς τὴν νῆσον κωλύουσιν· αἰτίαν δὲ ταύ-
 την ἐπιφέρουσιν, ὅτι τὸ παλαιὸν Ἡρακλῆς ἐστρά-
 τευσεν ἐπὶ Γηρυόνην, ὅντα Χρυσάορος μὲν υἱόν,
 πλειῆστον δὲ κεκτημένον ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν.
 Ἰν' οὖν ἀνεπιβούλευτον ἔχωσι τὴν κτῆσιν, ἀνεπί- 25
 μικτον ἑαυτοῖς ἐποίησαν τὸν ἐξ ἀργύρου τε καὶ
 χρυσοῦ πλοῦτον. διόπερ ἀκολούθως ταύτῃ τῇ κρι-

2 θώμαις] φωναῖς II   4 κατοίκων II   τοὺς om. D
 11 φιλογύναιοι cod. (cf. I p. LXXIII et Aristot. mir. ausc. 88)
 26 ἐποίησαντο II   τε om. D

σει κατὰ τὰς γεγεννημένας πάλαι ποτὲ στρατείας
 παρὰ Καρχηδονίοις τοὺς μισθοὺς οὐκ ἀπεκόμιζον
 εἰς τὰς πατρίδας, ἀλλ' ὠνούμενοι γυναικας καὶ οἶ-
 νον ἅπαντα τὸν μισθὸν εἰς ταῦτα κατεχορήγουν.
 5 παρὰδοξον δέ τι καὶ κατὰ τοὺς γάμους νόμιμον 18
 παρ' αὐτοῖς ἐστίν· ἐν γὰρ ταῖς κατὰ τοὺς γάμους
 εὐωχίαις οἰκείων τε καὶ φίλων κατὰ τὴν ἡλικίαν
 ὁ πρῶτος ἀεὶ καὶ ὁ δεύτερος καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τὸ
 ἑξῆς μίσγονται ταῖς νύμφαις ἀνὰ μέρος, ἐσχάτου
 10 τοῦ νυμφίου τυγχάνοντος ταύτης τῆς τιμῆς. ἴδιον 2
 δέ τι ποιοῦσι καὶ παντελῶς ἐξηλλαγμένον περὶ τὰς
 τῶν τετελευτηκότων ταφάς· συγκόψαντες γὰρ ξύ-
 λοις τὰ μέλη τοῦ σώματος εἰς ἄγγελον ἐμβάλλουσι
 καὶ λίθους δαψιλεῖς ἐπιτιθέασιν. ὀπλισμὸς δ' ἐστίν 3
 15 αὐτοῖς τρεῖς σφενδόνας, καὶ τούτων μίαν μὲν περὶ
 τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν, ἄλλην δὲ περὶ τὴν γαστέρα,
 τρίτην δ' ἐν ταῖς χερσὶ. κατὰ δὲ τὰς πολεμικὰς
 χρεῖας βάλλουσι λίθους πολὺ μείζους τῶν ἄλλων
 οὕτως εὐτόνως, ὥστε δοκεῖν τὸ βληθὲν ἀπὸ τινος
 20 καταπέλτου φέρεσθαι· διὸ καὶ κατὰ τὰς τειχομα-
 χίας ἐν ταῖς προσβολαῖς τύπτοντες τοὺς ἐπὶ τῶν
 ἐπάλλεων ἐφ'esτῶτας κατατραυματίζουσιν, ἐν δὲ ταῖς
 παρὰτάξεσι τοὺς τε θυρεοὺς καὶ τὰ κρήνη καὶ πᾶν
 σκεπαστήριον ὄπλον συντρίβουσι. κατὰ δὲ τὴν εὐ- 4
 25 στοχίαν οὕτως ἀκριβεῖς εἰσιν, ὥστε κατὰ τὸ πλεῖ-
 στον μὴ ἀμαρτάνειν τοῦ προκειμένου σκοποῦ. αἵ-
 τται δὲ τούτων αἱ συνεχεῖς ἐκ παιδῶν μελέται, καθ'

1 κατὰ Dind., διὰ cod. 4 κατεχορήγουν Madvig, κα-
 ἐχώριζον cod., κατεχρῶντο f. (c. 27, 3) 11 τὰς — ταφάς
 Dind., τῆς — ταφῆς cod. 25 εἰσιν] εἶναι D

αἷς ὑπὸ τῶν μητέρων ἀναγκάζονται παῖδες ὄντες [συνεχῶς] σφενδουᾶν· προκειμένου γὰρ σκοποῦ κατὰ τι ξύλον ἡρτημένου ἄρτου, οὐ πρότερον δίδεται τῷ μελετῶντι φαγεῖν, ἕως ἂν τυχῶν τοῦ ἄρτου συγχωρούμενον λάβῃ παρὰ τῆς μητρὸς καταφαγεῖν ὁ τοῦτον.

- 19 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν κειμένων νήσων διεληλύθαμεν, περὶ τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν οὐσῶν διέξιμεν. κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην κεῖται [μὲν] πελαγία νῆσος ἀξιόλογος μὲν τῷ μεγέ- 10 θει, κειμένη δὲ κατὰ τὸν ὠκεανὸν ἀπέχει πλοῦν ἀπὸ τῆς Λιβύης ἡμερῶν πλειόνων, κεκλιμένη πρὸς τὴν δύσιν. ἔχει δὲ χώραν καρποφόρον, πολλὴν μὲν ὄρεινὴν, οὐκ ὀλίγην δὲ πεδιάδα κάλλει διαφέρον- 2 σαν. διαρροεμένη γὰρ ποταμοῖς πλωτοῖς ἐκ τοῦ- 15 των ἀρδεύεται, καὶ πολλοὺς μὲν ἔχει παραδείσους καταφύτους παντοίοις δένδροις, παμπληθεῖς δὲ κηπείας διειλημμένας ὕδασι γλυκέσιν· ἐπαύλεις τε πο- 345 λυτελεῖς ταῖς κατασκευαῖς ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ κατὰ τὰς κηπείας κατασκευασμένα κωθωνιστήρια 20 τὴν διάθεσιν ἀνθηρὰν ἔχοντα, ἐν οἷς οἱ κατοικοῦντες κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν ἐνδιατρίβουσι, θαψιλῶς τῆς χώρας χορηγούσης τὰ πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν καὶ 3 τρυφήν. ἢ τε ὄρεινὴ δρυμοὺς ἔχει πυκνοῦς καὶ μεγάλους καὶ δένδρα παντοδαπὰ καρποφόρα καὶ 25 πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὕρεσι διαίτας ἔχοντα συναγκείας καὶ πηγὰς πολλὰς. καθόλου δ' ἡ νῆσος αὕτη κατάρροτός ἐστι ναματιαίοις καὶ γλυκέσιν ὕδασι, δι'

2 συνεχῶς om. D γὰρ] δὲ v. 10 μὲν del. Bek.
11 ἀπέχει AD, ἀπέχει δὲ cet. 26 ἔχοντα del. Madvig

ὣν οὐ μόνον ἀπόλαυσις ἐπιτερεπῆς γίνεται τοῖς ἐμ-
 βιοῦσιν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγίειαν σωμάτων
 καὶ ῥάωμην συμβάλλεται. κυνήγιά τε θαψιλῇ παν- 4
 τοίων ζώων καὶ θηρίων ὑπάρχει, καὶ τούτων ἐν
 5 ταῖς εὐωχίαις εὐποροῦντες οὐδὲν ἐλλιπὲς ἔχουσι τῶν
 πρὸς τρυφήν καὶ πολυτέλειαν ἀνηκόντων· καὶ γὰρ
 ἰχθύων ἔχει πλῆθος ἢ προσκυλίζουσα τῇ νήσῳ θά-
 λαττα διὰ τὸ φύσει τὸν ὠκεανὸν πανταχῇ πλήθειν
 παντοδαπῶν ἰχθύων. καθόλου δ' ἡ νῆσος αὕτη 5
 10 τὸν περιεκείμενον ἄερα παντελῶς εὐκρατον ἔχουσα
 τὸ πλεόν μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ φέρει πλῆθος ἀρο-
 δρῶων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὠραίων, ὥστε δοκεῖν
 αὐτὴν ὥσει θεῶν τινων, οὐκ ἀνθρώπων ὑπάρχειν
 ἐμβιωτήριον διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐδαιμονίας.
 15 κατὰ μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἀνεύρετος ἦν 20
 διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ὅλης οἰκουμένης ἐκτοπισμὸν, ὥστε-
 ρον δ' εὐρέθη διὰ τοιαύτας αἰτίας. Φοίνικες ἐκ
 παλαιῶν χρόνων συνεχῶς πλείοντες κατ' ἐμπορίαν
 πολλὰς μὲν κατὰ τὴν Λιβύην ἀποικίας ἐποιήσαντο,
 20 οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς πρὸς δύσιν
 κεκλιμένοις μέρεσι. τῶν δ' ἐπιβολῶν αὐτοῖς κατὰ
 νοῦν προχωρουσῶν, πλούτους μεγάλους ἤθροισαν,
 καὶ τὴν ἐκτὸς Ἑρακλείων στηλῶν ἐπεβάλοντο πλεῖν,
 ἣν ὠκεανὸν ὀνομάζουσι. καὶ πρῶτον μὲν ἐπ' αὐ- 2
 25 τοῦ τοῦ κατὰ τὰς στηλάς πόρου πόλιν ἔκτισαν ἐπὶ
 τῆς Εὐρώπης, ἣν οὖσαν χειρόνησον προσηγόρευσαν
 Γάδειρα, ἐν ἣ τὰ τε ἄλλα κατεσκευάσαν οἰκείως
 τοῖς τόποις καὶ ναὸν Ἑρακλέους πολυτελεῖ, καὶ θυ-

3 καὶ δ. σωμάτων FG 6 πρὸς] τὴν add. CFG 13
 αὐτήν CFG 17 εὐρέθηται D 28 τῶν τοῖς Wess.

σίας κατέδειξαν μεγαλοπρεπείς τοῖς τῶν Φοινίκων
 ἔθεσι διοικουμέναις. τὸ δ' ἱερὸν συνέβη τοῦτο καὶ
 τότε καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τιμᾶσθαι
 περιττότερον μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας. πολλοὶ
 δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιφανεῖς ἄνδρες καὶ μεγάλας 5
 πράξεις κατειργασμένοι ἐποίησαντο μὲν τοῦτω τῷ
 θεῷ εὐχάς, συνετέλεσαν δ' αὐτάς μετὰ τὴν συντέ-
 3 λειαν τῶν κατορθωμάτων. οἱ δ' οὖν Φοίνικες διὰ
 τὰς προειρημένας αἰτίας ἐρευνῶντες τὴν ἐκτὸς τῶν
 στηλῶν παραλίαν καὶ παρὰ τὴν Λιβύην πλέοντες, 10
 ὑπ' ἀνέμων μεγάλων ἀπηνέχθησαν ἐπὶ πολὺν πλοῦν
 δι' ὠκεανοῦ. χειμασθέντες δ' ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας
 προσηνέχθησαν τῇ προειρημένῃ νήσῳ, καὶ τὴν εὐ-
 δαιμονίαν αὐτῆς καὶ φύσιν κατοπτεύσαντες ἄπασι
 4 γνῶριμον ἐποίησαν. διὸ καὶ Τυρρηνῶν θαλαττο- 15
 κρατούντων καὶ πέμπειν εἰς αὐτὴν ἀποικίαν ἐπι- 346
 βαλλομένων, διεκώλυσαν αὐτοὺς Καρχηδόνιοι, ἅμα
 μὲν εὐλαβούμενοι μὴ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς νήσου
 πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς Καρχηδόνης εἰς ἐκείνην μετα-
 στῶσιν, ἅμα δὲ πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης κα- 20
 τασκευαζόμενοι καταφυγὴν, εἴ τι περὶ τὴν Καρχη-
 δόνα ὀλοσχερὲς πταῖσμα συμβαίνοι· δυνήσεσθαι γὰρ
 αὐτοὺς θαλαττοκρατοῦντας ἀπᾶραι πανοικίους εἰς
 ἀγνοουμένην ὑπὸ τῶν ὑπερεχόντων νῆσον.
 21 Ἐπεὶ δὲ περὶ τοῦ κατὰ τὴν Λιβύην ὠκεανοῦ 25
 καὶ τῶν ἐν αὐτῷ νήσων διήλθομεν, μεταβιβάσομεν

14 ἄπασι offendit (cf. Aristot. mir. ausc. 84) 16 ἐπι-
 βαλλομένων v. 18 διὰ τὴν ἀρετὴν] διαρετὴν D 20 παρά-
 λογα* (XVII 66, 2. 108, 6), παράβολα libri 22 ὀλοσχερὲς
 om. D 23 πανοικίως D¹, πανοικει ὡς D² 24 περιεχόν-
 των D

τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Εὐρώπην. κατὰ γὰρ τὴν Γα-
 λατίαν τὴν παρωκεανῆτιν κατ' ἀντικρὺ τῶν Ἑρκυ-
 νίων ὀνομαζομένων δρυμῶν (μεγίστους γὰρ ὑπάρ-
 χειν παρειλήφαμεν τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην) νῆσοι
 5 πολλαὶ κατὰ τὸν ὠκεανὸν ὑπάρχουσιν, ὧν ἐστὶ
 μεγίστη ἡ Πρεττανικὴ καλουμένη. αὕτη δὲ τὸ μὲν 2
 παλαιὸν ἀνεπίμικτος ἐγένετο ξενικαῖς δυνάμεσιν·
 οὔτε γὰρ Διόνυσον οὔθ' Ἡρακλέα παρειλήφαμεν
 οὔτε τῶν ἄλλων ἡρώων [ἢ δυναστῶν] ἐστρατευμένον
 10 ἐπ' αὐτὴν· καθ' ἡμᾶς δὲ Γάιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς
 πράξεις ἐπονομασθεὶς θεὸς πρῶτος τῶν μνημονευο-
 μένων ἐχειρώσατο τὴν νῆσον, καὶ τοὺς Πρεττανοὺς
 καταπολεμήσας ἠνάγκασε τελεῖν ὠρισμένους φόρους.
 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰς κατὰ μέρος πράξεις ἐν
 15 τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν, περὶ δὲ τῆς νή-
 σου καὶ τοῦ φυομένου κατ' αὐτὴν καπτιτέρου νῦν
 διεξιμεν. αὕτη γὰρ τῷ σχήματι τρίγωνος οὔσα πα- 3
 ραπλησίως τῇ Σικελίᾳ τὰς πλευρὰς οὐκ ἰσοκώλους
 ἔχει. παρεκτεινούσης δ' αὐτῆς παρὰ τὴν Εὐρώπην
 20 λοξῆς, τὸ μὲν ἐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἡπείρου διεστη-
 κὸς ἀκρωτήριον, ὃ καλοῦσι Κάντιον, φασὶν ἀπέ-
 χειν ἀπὸ τῆς γῆς σταδίους ὡς ἑκατόν, καθ' ὃν τό-
 πον ἡ θάλαττα ποιεῖται τὸν ἔκρον, τὸ δ' ἕτερον
 ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον ἀπέχειν λέγε-
 25 ται τῆς ἡπείρου πλοῦν ἡμερῶν τεττάρων, τὸ δ'
 ὑπολειπόμενον ἀνήκειν μὲν ἱστοροῦσιν εἰς τὸ πέ-

2 ἔρκυνονίων D   3 δρυμῶν οὗς μεγίστους AB, ὁρῶν
 μέγιστα γὰρ Π   6 ἡ μεγίστη cod.   Πρετταν . . . v. semper
 9 ἡ om. D, ἡ δυναστῶν om. EG   ἐστρατευμένων D   18
 ἱστογῶνους D   21 καντίον D; ὃ add. v.   ἀπέχειν om. D

4 λαγος, ὀνομάζεσθαι δ' Ὀρκαν. τῶν δὲ πλευρῶν
 τὴν μὲν ἐλαχίστην εἶναι σταδίων ἑπτακισχιλίων πεν-
 τακοσίων, παρήκουσαν παρὰ τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ
 δευτέραν τὴν ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ πρὸς τὴν κορυφὴν
 ἀνήκουσαν σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων, τὴν δὲ 5
 λοιπὴν σταδίων διςμυρίων, ὥστε τὴν πᾶσαν εἶναι
 τῆς νήσου περιφορὰν σταδίων τετρακισμυρίων δις-
 5 χιλίων πεντακοσίων. κατοικεῖν δὲ φασι τὴν Πρε-
 τανικὴν αὐτόχθονα γένη καὶ τὸν παλαιὸν βίον ταῖς
 ἀγρωαῖς διατηροῦντα. ἄρμασι μὲν γὰρ κατὰ τοὺς 10
 πολέμους χρῶνται, καθάπερ οἱ παλαιοὶ τῶν Ἑλλή-
 νων ἥρωες ἐν τῷ Τρωικῷ πολέμῳ κεχρησθαι πα-
 ραδέδονται, καὶ τὰς οἰκίσεις εὐτελεῖς ἔχουσιν, ἐκ
 τῶν καλάμων ἢ ξύλων κατὰ τὸ πλεῖστον συγκει- 347
 μένας· τὴν τε συναγωγὴν τῶν σιτικῶν καρπῶν ποι- 15
 οῦνται τοὺς στάχους αὐτοὺς ἀποτέμνοντες· καὶ θη-
 σαυρίζοντες εἰς τὰς καταστέγουσ οἰκίσεις· ἐκ δὲ
 τούτων τοὺς παλαιοὺς στάχους καθ' ἡμέραν τίλλειν,
 6 καὶ κατεργαζομένους ἔχειν τὴν τροφὴν. τοῖς δ'
 ἤθεσιν ἀπλοῦς εἶναι καὶ πολὺ κεχωρισμένους τῆς 20
 τῶν νῦν ἀνθρώπων ἀγχινίας καὶ πονηρίας. τὰς
 τε διαίτας εὐτελεῖς ἔχειν, καὶ τῆς ἐκ τοῦ πλούτου
 γεννωμένης τροφῆς πολὺ διαλλάττοντας. εἶναι δὲ
 καὶ πολυάνθρωπον τὴν νήσον, καὶ τὴν τοῦ αἵματος
 ἔχειν διάθεσιν παντελῶς κατεψυγμένην, ὥς ἂν ὑπ' 25
 αὐτὴν τὴν ἄρκτον κειμένην. βασιλεῖς δὲ καὶ θυ-
 νάστας πολλοὺς ἔχειν, καὶ πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὸ

1 ὀρεσίαν D   15 τὴν] καὶ τὴν D   20 ἔθεσιν D
 πολὺ om. D   22 καὶ f. del.   23 διαλλαττούσας Dind.
 26 δὲ Dind., τε cod.

πλείστον εἰρηνικῶς διακεῖσθαι. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν²²
 κατ' αὐτὴν νομίμων καὶ τῶν ἄλλων ἰδιωμάτων τὰ
 κατὰ μέρος ἀναγράφομεν ὅταν ἐπὶ τὴν Καίσαρος
 γενομένην στρατείαν εἰς Πρεττανίαν παραγενηθῶ-
 5 μεν, νῦν δὲ περὶ τοῦ κατ' αὐτὴν φυομένου κατ-
 τιτέρου διέξιμεν. τῆς γὰρ Πρεττανικῆς κατὰ τὸ
 ἀκρωτήριον τὸ καλούμενον Βελέριον οἱ κατοικοῦν-
 τες φιλόξενοί τε διαφερόντως εἰσὶ καὶ διὰ τὴν τῶν
 ξένων ἐμπορῶν ἐπιμιξίαν ἐξημερωμένοι τὰς ἀγωγάς.
 10 οὗτοι τὸν καττίτερον κατασκευάζουσιν φιλοτέχνως
 ἐργαζόμενοι τὴν φέρουσιν αὐτὸν γῆν. αὕτη δὲ πε- 2
 τρώδης οὔσα διαφυὰς ἔχει γεώδεις, ἐν αἷς τὸν πό-
 ρον κατεργαζόμενοι καὶ τήξαντες καθαίρουσιν. ἀπο-
 τυποῦντες δ' εἰς ἀστραγάλων ῥυθμοὺς κομίζουσιν
 15 εἰς τινα νῆσον προκειμένην μὲν τῆς Πρεττανικῆς,
 ὀνομαζομένην δὲ Ἴκτιν· κατὰ γὰρ τὰς ἀμπώτεις ἀνα-
 ξηραινομένου τοῦ· μεταξὺ τόπου ταῖς ἀμάξαις εἰς
 ταύτην κομίζουσι δαψιλῇ τὸν καττίτερον. ἰδιον δέ 3
 τι συμβαίνει περὶ τὰς πλησίον νήσους τὰς μεταξὺ
 20 κειμένας τῆς τε Εὐρώπης καὶ τῆς Πρεττανικῆς· κατὰ
 μὲν γὰρ τὰς πλημυρίδας τοῦ μεταξὺ πόρου πλη-
 ρομένου νῆσοι φαίνονται, κατὰ δὲ τὰς ἀμπώτεις
 ἀπορρεούσης τῆς θαλάττης καὶ πολὺν τόπον ἀναξη-
 ραίνουσης θεωροῦνται χερρόνησοι. ἐντεῦθεν δ' οἱ 4
 25 ἔμποροι παρὰ τῶν ἐγγχωρίων ὠνοῦνται καὶ διακομί-
 ζουσιν εἰς τὴν Γαλατίαν· τὸ δὲ τελευταῖον περὶ
 διὰ τῆς Γαλατίας πορευθέντες ἡμέρας ὥς τριάκοντα

2 τὰ om. D   4 Bρετταν omnes cod. in c. 22 (item
 κασσίτες.)   10 οὗτοι] αὐτοὶ D   12 πῶρον D; τὴν βῶ-
 λον Hertl.   20 καὶ τῆς] καὶ D

κατάγουσιν ἐπὶ τῶν ἵππων τὰ φορτία πρὸς τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ καττιτέρου τοῖς ῥηθεῖσιν ἀρε-
 23 σθησόμεθα, περὶ δὲ τοῦ καλουμένου ἡλέκτρον νῦν
 διέξιμεν. τῆς Σκυθίας τῆς ὑπὲρ τὴν Γαλατίαν κατ' 5
 ἀντικρὺ νῆσός ἐστι πελαγία κατὰ τὸν ὠκεανὸν ἢ
 προσαγορευομένη Βασίλεια. εἰς ταύτην ὁ κλύδων
 ἐκβάλλει δασιλες τὸ καλούμενον ἡλεκτρον, οὐδα- 348
 μοῦ δὲ τῆς οἰκουμένης φαινόμενον. περὶ δὲ τοῦ-
 του πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἀνέγραψαν μύθους παν- 10
 τελῶς ἀπιστουμένους καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων
 2 ἐλεγχομένους. πολλοὶ γάρ τῶν τε ποιητῶν καὶ τῶν
 συγγραφέων φασὶ Φαέθοντα τὸν Ἥλιον μὲν νύον,
 παῖδα δὲ τὴν ἡλικίαν ὄντα, πείσαι τὸν πατέρα μίαν
 ἡμέραν παραχωρῆσαι τοῦ τέθριππου· συγχωρηθέν- 15
 τος δ' αὐτῷ τούτου, τὸν μὲν Φαέθοντα ἐλεύοντα
 τὸ τέθριππον μὴ δύνασθαι κρατεῖν τῶν ἡνιῶν, τοὺς
 δ' ἵππους καταφρονήσαντας τοῦ παιδὸς ἐξενεχθῆ-
 ναι τοῦ συνήθους δρόμου, καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατὰ
 τὸν οὐρανὸν πλανωμένους ἐκπυρῶσαι τοῦτον καὶ 20
 ποιῆσαι τὸν νῦν γαλαξίαν καλούμενον κύκλον, μετὰ
 δὲ ταῦτα πολλὴν τῆς οἰκουμένης ἐπιφλέξαντας οὐκ
 3 ὀλίγην κατακάειν χώραν. διὸ καὶ τοῦ Διὸς ἀγα-
 νακτῆσαντος ἐπὶ τοῖς γεγεννημένοις, κεραινωσάει μὲν
 τὸν Φαέθοντα, ἀποκαταστήσαι δὲ τὸν ἥλιον ἐπὶ τὴν 25
 συνήθη πορείαν. τοῦ δὲ Φαέθοντος πεσόντος πρὸς
 τὰς ἐκβολὰς τοῦ νῦν καλουμένου Πάδου ποταμοῦ,

5 ὑπὲρ] περὶ D 12 τε et τῶν om. CFG 17 τὸ F,
 τὸν cet. ἡνιῶν D 23 τὸν Δία ἀγανακτῆσαντα H 27
 Πάδου καλουμένον γ.; μὲν add. Hertl.

τὸ δὲ παλαιὸν Ἑριδανοῦ προσαγορευομένου, θρη-
 νῆσαι μὲν τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ τὴν τελευταίην φιλο-
 τιμότατα, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς λύπης [ὑπὸ τῆς
 φύσεως] μετασχηματισθῆναι τὴν φύσιν, γενομένης
 5 αἰγείρου. ταύτας δὲ κατ' ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν αὐ- 4
 τὴν ὥραν δάκρυον ἀφιέναι, καὶ τοῦτο πηγνύμενον
 ἀποτελεῖν τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, λαμπρότητι μὲν
 τῶν ὁμοφύων διαφέρειν, ἐπιχωριάζον δ' ἐν ταῖς τῶν
 νέων τελευταῖς κατὰ τὸ τούτων πένθος. διημαρ- 5
 10 τηκότων δὲ πάντων τῶν τὸν μῦθον τοῦτον πεπλα-
 κότων καὶ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐν τοῖς ὕστερον
 χρόνοις ἐλεγχόμενων, προσεκτέον ταῖς ἀληθιναῖς
 ἱστορίαις· τὸ γὰρ ἤλεκτρον συνάγεται μὲν ἐν τῇ
 προειρημένη νήσῳ, κομίζεται δ' ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων
 15 πρὸς τὴν ἀντιπέραν ἡπειρον, δι' ἧς φέρεται πρὸς
 τοὺς καθ' ἡμᾶς τόπους, καθότι προεῖρηται.

Διελθελυθότες δὲ περὶ τῶν νήσων τῶν κειμένων 24
 ἐν τοῖς πρὸς δυσμὰς μέρεσιν, οὐκ ἀνοίκειον εἶναι
 νομίζομεν περὶ τῶν πλησίον τῆς Εὐρώπης ἔθνων
 20 βραχέα διελθεῖν, ἃ παραλελοίπαμεν ἐν ταῖς πρό-
 τερον βίβλοις. τῆς Κελτικῆς τοίνυν τὸ παλαιόν,
 ὥς φασιν, ἐδυνάστευσεν ἐπιφανῆς ἀνὴρ, ᾧ θυγά-
 τηρ ἐγένετο τῷ μεγέθει τοῦ σώματος ὑπερφυῆς, τῇ
 δ' εὐπρεπείᾳ πολὺν διέχουσα τῶν ἄλλων. αὕτη δὲ
 25 διὰ τε τὴν τοῦ σώματος ῥώμην καὶ τὴν θαυμαζο-
 μένην εὐπρέπειαν πεφρονηματισμένη παντὸς τοῦ
 μνηστεύοντος τὸν γάμον ἀπηρεῖτο, νομίζουσα μη-

3 ὑπὸ τῆς φύσεως del. Dind. 9 κατὰ] καὶ v. 16
 προεῖρηται] περὶ τούτων add. CFG 22 ἐδυνάστευσεν D
 24 προέχουσα II 25 τε om. D

2 δένα τούτων ἄξιον ἑαυτῆς εἶναι. κατὰ δὲ τὴν Ἡρα- 349
κλέους ἐπὶ Γηρυόνην στρατείαν, κατανηθάντος εἰς
τὴν Κελτικὴν αὐτοῦ καὶ πόλιν Ἀλησίαν ἐν ταύτῃ
κτίσαντος, θεασαμένη τὸν Ἡρακλέα καὶ θαυμάσασα
τὴν τε ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ σώματος ὑπερο- 5
χὴν, προσεδέξατο τὴν ἐπιπλοκὴν μετὰ πάσης προ-
3 θυμίας, συγκατανευσάντων καὶ τῶν γονέων. μι-
γεῖσα δὲ τῷ Ἡρακλεῖ ἐγέννησεν υἱὸν ὀνόματι Γα-
λάτην, πολὺν προέχοντα τῶν ὁμοεθνῶν ἀρετῇ τε
ψυχῆς καὶ βῶμῃ σώματος. ἀνδρωθεὶς δὲ τὴν ἡλικίαν 10
καὶ διαδεξάμενος τὴν πατρῴαν βασιλείαν, πολλὴν
μὲν τῆς προσοριζούσης χώρας κατεκτήσατο, μέγας
δὲ πράξεις πολεμικὰς συνετέλεσε. περιβόητος δὲ
γενόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ τοὺς ὑφ' αὐτὸν τεταγμένους
ὀνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Γαλάτας· ἀφ' ὧν ἡ σύμπασα 15
Γαλατία προσηγορεύθη.

25 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς τῶν Γαλατῶν προσηγορίας
διήλθομεν, καὶ περὶ τῆς χώρας αὐτῶν δεόν ἐστὶν
εἰπεῖν. ἡ τοίνυν Γαλατία κατοικεῖται μὲν ὑπὸ πολ-
λῶν ἐθνῶν διαφόρων τοῖς μεγέθεσι· τὰ μέγιστα 20
γὰρ αὐτῶν σὺν δὲν εἴκοσι μυριάδας ἀνδρῶν ἔχει, τὰ
δ' ἐλάχιστα πέντε μυριάδας, ὧν ἓν ἐστὶ πρὸς Ῥω-
μαίους ἔχον συγγένειαν παλαιὰν καὶ φίλαν τὴν
2 μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διαμένουσάν. κει-
μένη δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς ἄρκτους χει- 25
μέριός ἐστι καὶ ψυχρὰ διαφερόντως. κατὰ γὰρ τὴν
χειμερινὴν ὥραν ἐν ταῖς συννεφεσίην ἡμέραις ἀντὶ
μὲν τῶν ὕμβρων χιόνι πολλῇ νύφεται, κατὰ δὲ τὰς

7 μιγεῖσα II   8 ὄνομα II   14 ὑπ' αὐτὸν v.   22
ἐν ἐστὶ A, ἐστὶ CDE, ἐστὶν ἐν cet.   28 τῶν om. Dind.

αἰθρίας κρυστάλλω καὶ πάροις ἑξαισίους πλήθει, δι'
 ὧν οἱ ποταμοὶ πηγνύμενοι διὰ τῆς ἰδίας φύσεως
 γεφυροῦνται· οὐ μόνον γὰρ οἱ τυχόντες ὁδῶνται κατ'
 ὀλίγους κατὰ τοῦ κρυστάλλου πορευόμενοι διαβαί-
 5 νουσιν, ἀλλὰ καὶ στρατοπέδων μυριάδες μετὰ σκευ-
 οφόρων καὶ ἁμαξῶν γεμουσῶν ἀσφαλῶς περαιοῦν-
 ται. πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων ποταμῶν ρεόντων 3
 διὰ τῆς Γαλατίας καὶ τοῖς ρεῖθροις ποικίλως τὴν
 πεδιάδα γῆν τεμνόντων, οἱ μὲν ἐκ λιμνῶν ἀβύσ-
 10 σων ρέουσιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὀρῶν ἔχουσι τὰς πηγὰς
 καὶ τὰς ἐπιρροίας· τὴν δ' ἐκβολὴν οἱ μὲν εἰς τὸν
 ὠκεανὸν ποιοῦνται, οἱ δ' εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θά-
 λατταν. μέριστος δ' ἐστὶ τῶν εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς 4
 πέλαγος ρεόντων ὁ Ῥοδανός, τὰς μὲν πηγὰς ἔχων
 15 ἐν τοῖς Ἀλπείοις ὄρεσι, πέντε δὲ στόμασιν ἕξερευ-
 γόμενος εἰς τὴν θάλατταν. τῶν δ' εἰς τὸν ὠκεα-
 νὸν ρεόντων μέγιστοι δοκοῦσιν ὑπάρχειν ὃ τε Δα-
 νούβιος καὶ ὁ Ῥῆνος, ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρό-
 350 νοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς θεὸς ἕξευξε παραδόξως, καὶ
 20 πέραν ὡσας περὶ τὴν δύναμιν ἐχειρώσατο τοὺς πέ-
 ραν κατοικοῦντας αὐτοῦ Γαλάτας. πολλοὶ δὲ καὶ 5
 ἄλλοι πλωτοὶ ποταμοὶ κατὰ τὴν Κελτικὴν εἰσι, περὶ
 ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. πάντες δὲ σχεδὸν ὑπὸ
 τοῦ πάγου πηγνύμενοι γεφυροῦσι τὰ ρεῖθρα, καὶ τοῦ
 25 κρυστάλλου διὰ τὴν φυσικὴν λειότητα ποιοῦντος
 τοὺς διαβαίνοντας ὀλισθάνειν, ἀχύρων ἐπιβαλλο-
 μένων ἐπ' αὐτοὺς ἀσφαλῆ τὴν διάβασιν ἔχουσιν.

Ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον συμβαίνει κατὰ τὴν 26

9 γῆν om. A   15 Ἀλπίοις D, Ἀλπειόλον C, Ἀλπεσιν FG
 15 δέ om. D   16 τὴν om. D   25 ἰδιότητα D

πλείστην τῆς Γαλατίας, περὶ οὗ παραλιπεῖν οὐκ
 ἄξιον ἡγοῦμεθα. ἀπὸ γὰρ θερυνῆς δύσεως καὶ ἄρ-
 κτου πνεῖν εἰώθασιν ἄνεμοι τηλικαύτην ἔχοντες
 σφοδρότητα καὶ δύναμιν, ὥστε ἀναρπάξαι ἀπὸ τῆς
 γῆς λίθους χειροπληθιαίους τοῖς μεγέθεσι καὶ τῶν
 ψηφίδων ἄδρομερῇ κονιορτόν· καθόλου δὲ καται-
 γίζοντες λάβρως ἀρπάζουσιν ἀπὸ μὲν τῶν ἀνδρῶν
 τὰ ὅπλα καὶ τὰς ἐσθῆτας, ἀπὸ δὲ τῶν ἵππων τοὺς
 2 ἀναβάτας. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους δια-
 φθειρομένης τῆς κατὰ τὸν αἶρα κράσεως οὗτ' οἴ-
 νον οὗτ' ἔλαιον φέρει· διόπερ τῶν Γαλατῶν οἱ
 τούτων τῶν καρπῶν στερισκόμενοι πόμα κατασκευ-
 αζουσιν ἐκ τῆς κριθῆς τὸ προσαγορευόμενον ζῦθος,
 καὶ τὰ κηρία πλύνοντες τῷ τούτων ἀποπλύματι
 3 χρῶνται. κάτοινοι δ' ὄντες καθ' ὑπερβολὴν τὸν
 15 εἰσαγόμενον ὑπὸ τῶν ἐμπόρων οἶνον ἄκράτον ἐμ-
 φοροῦνται, καὶ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν λάβρῳ χρώμενοι
 τῷ ποτῷ καὶ μεθυσθέντες εἰς ὕπνον ἢ μανιώδεις
 διαθέσεις τρέπονται. διὸ καὶ πολλοὶ τῶν Ἰταλικῶν
 ἐμπόρων διὰ τὴν συνήθη φιλαργυρίαν ἔρμαιον ἡγοῦν-
 20 ται τὴν τῶν Γαλατῶν φιλοινίαν. οὗτοι γὰρ διὰ μὲν
 τῶν πλωτῶν ποταμῶν πλοίοις, διὰ δὲ τῆς πεδιάδος
 χώρας ἀμάξαις κομίζοντες τὸν οἶνον, ἀντιλαμβάνουσι
 τιμῆς πλῆθος ἄπιστον· διδόντες γὰρ οἶνον ἔρμαιον
 ἀντιλαμβάνουσι παῖδα, τοῦ πόματος δράκονον ἀμει-
 27 βόμενοι. κατὰ γοῦν τὴν Γαλατίαν ἄργυρος μὲν οὐ
 γίνεται τὸ σύνολον, χρυσὸς δὲ πολὺς, ὃν τοῖς ἐργω-
 ρίοις ἢ φύσις ἄνευ μεταλλείας καὶ κακοπαθείας

23 χώρας om. E   26 γοῦν] γὰρ Dind.   27 τὸ σ. οὐ
 γίνεται v.   28 καὶ κακοπαθείας om. CE

ὑπουργεῖ. ἡ γὰρ τῶν ποταμῶν ῥύσις σκολιὸς τοὺς
 ἀγκῶνας ἔχουσα, [καὶ] τοῖς τῶν παρακειμένων ὁρῶν
 ὄχθοις προσαράττουσα καὶ μεγάλους ἀπορροηγνῦσα
 κολωνούς, πληροῖ χροσσοῦ ψήγματος. τοῦτο δ' οἱ 2
 5 περὶ τὰς ἐργασίας ἀσχολούμενοι συνάγοντες ἀλλή-
 351 θουσιν [ἢ συγκόπτουσι] τὰς ἐχούσας τὸ ψήγμα βρώ-
 λους, διὰ δὲ τῶν ὑδάτων τῆς φύσεως τὸ γεῶδες
 πλύναντες παραδιδάσιν ἐν ταῖς καμίνοις εἰς τὴν
 χωνεῖαν. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ σωρεύοντες χροσσοῦ 3
 10 πληθὺς καταχωρῶνται πρὸς κόσμον οὐ μόνον αἱ γυ-
 ναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες. περὶ μὲν γὰρ τοὺς
 καρπὸς καὶ τοὺς βραχίονας ψέλλια φοροῦσι, περὶ
 δὲ τοὺς ἀνένας κρικὸς παχεῖς ὀλοχρύσους καὶ δα-
 κτυλίους ἀξιολόγους, ἔτι δὲ χροσσοὺς θάρακας. ἰδιον 4
 15 δέ τι καὶ παράδοξον παρὰ τοῖς ἔνω Κελτοῖς ἔστι
 περὶ τὰ τεμένη τῶν θεῶν γινόμενον· ἐν γὰρ τοῖς
 ἱεροῖς καὶ τεμένεσιν ἐπὶ τῆς χώρας ἀνιμένοις ἔρ-
 ριπται πολὺς χροσὸς ἀνατεθειμένος τοῖς θεοῖς, καὶ
 τῶν ἐργασιῶν οὐδεὶς ἄπτεται τούτου διὰ τὴν δει-
 20 σιδαιμονίαν, καίπερ ὄντων τῶν Κελτῶν φιλαργύρων
 καθ' ὑπερβολήν.

Οἱ δὲ Γαλάται τοῖς μὲν σώμασιν εἰσιν εὐμήκεις, 28
 ταῖς δὲ σαρεὶ κάθυγροι καὶ λευκοί, ταῖς δὲ κόμαις
 οὐ μόνον ἐκ φύσεως ξανθοί, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κατα-
 25 σκευῆς ἐπιτηδεύουσιν αὖξιν τὴν φυσικὴν τῆς χροῆς
 ἰδιότητα. τιτάνου γὰρ ἀποπλύματι σμῶντες τὰς
 τρίχας συνεχῶς [καὶ] ἀπὸ τῶν μετώπων ἐπὶ τὴν

1 ὑπορρεῖ D   2 καὶ om. D   6 ἢ (καὶ FG) συγκόπτουσι
 del. Dind.   8 ἐν f. del.   10 πρὸς] ταῖς πρὸς AD   12
 ψέλλια v.   27 καὶ del. Dind.; ἵνα διαφανεῖς ὥσι add. G

κορυφήν καὶ τοὺς τένοντας ἀνασπῶσιν, ὥστε τὴν
 πρόσοψιν αὐτῶν φαίνεσθαι Σατύροις καὶ Πᾶσιν
 ἔοικυιαν· παχύνονται γὰρ αἱ τρίχες ἀπὸ τῆς κατερ-
 γασίας, ὥστε μηδὲν τῆς τῶν ἵππων χαίτης διαφέ-
 3 ρειν. τὰ δὲ γένεια τινὲς μὲν ξυρῶνται, τινὲς δὲ 5
 μετρίως ὑποτρέφουσιν· οἱ δ' εὐγενεῖς τὰς μὲν πα-
 ρεῖδας ἀπολειαίνουσι, τὰς δ' ὑπῆρας ἀνειμένους ἑῶσιν,
 ὥστε τὰ στόματα αὐτῶν ἐπικαλύπτεσθαι. διόπερ
 ἐσθιδόντων μὲν αὐτῶν ἐμπλέκονται ταῖς τροφαῖς,
 πινόντων δὲ καθάπερ διὰ τινος ἡθμοῦ φέρεται τὸ 10
 4 πόμα. δεῖπνοῦσι δὲ καθήμενοι πάντες οὐκ ἐπὶ
 θρόνων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς, ὑποστρώμασι χρώμενοι
 λύκων ἢ κυνῶν δέρμασι. διακονοῦνται δ' ὑπὸ τῶν
 νεωτάτων παίδων ἐχόντων ἡλικίαν, ἀρρένων τε καὶ
 θηλειῶν. πλησίον δ' αὐτῶν ἐσχάροι κεῖνται γέμου- 15
 σαι πυρὸς καὶ λέβητας ἔχουσαι καὶ ὀβελοὺς πλήρεις
 κρεῶν ὀλομερῶν. τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἄνδρας ταῖς
 καλλίσταις τῶν κρεῶν μοίραις γεραίρουσι, καθάπερ
 καὶ ὁ ποιητὴς τὸν Αἴαντα παρεισάγει τιμώμενον
 ὑπὸ τῶν ἀριστέων, ὅτε πρὸς Ἑκτορα μονομαχήσας 20
 ἐνίκησε,

νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρε.

5 καλοῦσι δὲ καὶ τοὺς ξένους ἐπὶ τὰς εὐωχίας, καὶ
 μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπερωτῶσι, τίνες εἰσὶ καὶ ~~τῶν~~
 χρεῖαν ἔχουσιν. εἰώθασι δὲ καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον 25
 ἐκ τῶν τυχόντων πρὸς τὴν διὰ τῶν λόγων ἀμιλλαν 352
 καταστάντες, ἐκ προκλήσεως μονομαχεῖν πρὸς ἀλλή-
 λους, παρ' οὐδὲν τιθέμενοι τὴν τοῦ βίου τελευτήν·

3 γὰρ] τε γὰρ D ὑπὸ D 7 ἀπολειαίνουσι AD 10
 καθάπερ v.

ἐπισχρῇ γὰρ παρ' αὐτοῖς ὁ Πυθαγόρου λόγος, ὅτι 6
 τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἀθανάτους εἶναι συμβέ-
 βηκε καὶ δι' ἐτῶν ὠρισμένων πάλιν βιοῦν, εἰς ἔτε-
 ρον σῶμα τῆς ψυχῆς εἰσδουμένης. διὸ καὶ κατὰ
 5 τὰς ταφὰς τῶν τετελευτηκότων ἐνίους ἐπιστολὰς
 γεγραμμένας τοῖς οἰκείοις τετελευτηκόσιν ἐμβάλλειν
 εἰς τὴν πυράν, ὥς τῶν τετελευτηκότων ἀναγνωσο-
 μένων ταύτας. ἐν δὲ ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς 29
 μάχαις χρῶνται συνωρίσιν, ἔχοντος τοῦ ἄρματος
 10 ἡνίοχον καὶ παραβάτην. ἀπαντῶντες δὲ τοῖς ἐφιπ-
 πεύουσιν ἐν τοῖς πολέμοις σταννιάζουσι τοὺς ἐναν-
 τίους, καὶ καταβάντες τὴν ἀπὸ τοῦ ξίφους συν-
 ἴστανται μάχην. ἔνιοι δ' αὐτῶν ἐπὶ τοσοῦτο τοῦ 2
 θανάτου καταφρονοῦσιν, ὥστε γυμνοὺς καὶ περι-
 15 ἐξωσμένους καταβαίνειν εἰς τὸν κίνδυνον. ἐπά-
 γονται δὲ καὶ θεράποντας ἑλευθέρους ἐκ τῶν πε-
 νήτων καταλέγοντες, οἷς ἡνιόχοις καὶ παρασπισταῖς
 χρῶνται κατὰ τὰς μάχας. κατὰ δὲ τὰς παρατάξεις
 εἰώθασι προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖ-
 20 σθαι τῶν ἀντιτεταγμένων τοὺς ἀρίστους εἰς μονο-
 μάχiam, προανασείοντες τὰ ὅπλα καὶ καταπληττό-
 μενοι τοὺς ἐναντίους. ὅταν δὲ τις ὑπακούσῃ πρὸς 3
 τὴν μάχην, τὰς τε τῶν προγόνων ἀνδραγαθίας ἐξυ-
 μνῶσι καὶ τὰς ἑαυτῶν ἀρετὰς προφέρονται, καὶ
 25 τὸν ἀντιταττόμενον ἐξουειδίζουσι καὶ ταπεινοῦσι
 καὶ τὸ σύνολον τὸ θάρσος τῆς ψυχῆς τοῖς λόγοις
 προαφαιροῦνται. τῶν δὲ πεσόντων πολεμίων τὰς 4
 κεφαλὰς ἀφαιροῦντες περιάπτουσι τοῖς ἀνέχεσι τῶν

12 τὴν AD, εἰς τὴν cet. 16 δέ] τε D. 25 καὶ ταπει-
 νοῦσι om. CE 26 θράσος II 28 τοὺς ἀνέχενας F, om. CE

ἵππων· τὰ δὲ σκύλα τοῖς θεράπουσι παραδόντες
 ἡμαρμένεα λαφυραγωγούσιν, ἐπιπαιανίζοντες καὶ
 ἄδοντες ὕμνον ἐπινίκιον, καὶ τὰ ἀκροθίνια ταῦτα
 ταῖς οἰκίαις προσηλοῦσιν ὥσπερ οἱ ἐν κνηγίοις τισὶ
 5 κεχειρωμένοι τὰ θηρία. τῶν δ' ἐπιφανεστάτων πο- 5
 λεμίων κεδρώσαντες τὰς κεφαλὰς ἐπιμελῶς τηροῦσιν 353
 ἐν λάρνακι, καὶ τοῖς ξένοις ἐπιδεικνύουσι σεμνυνό-
 μενοι διότι τῆσδε τῆς κεφαλῆς τῶν προγόνων τις
 ἢ πατήρ ἢ καὶ αὐτὸς πολλὰ χρήματα διδόμενα
 οὐκ ἔλαβε. φασὶ δέ τινας αὐτῶν καυχᾶσθαι διότι 10
 χροσδὸν ἀντίσταθμον τῆς κεφαλῆς οὐκ ἔδῃξαντο,
 βάρβαρόν τινα μεγαλοψυχίαν ἐπιδεικνύμενοι· οὐ
 γὰρ τὸ μὴ πωλεῖν τὰ σύσσημα τῆς ἀρετῆς εὐγενές,
 ἀλλὰ τὸ πολεμεῖν τὸ ὁμόφυλον τετελευτηγὸς θη-
 30 ριδες. ἐσθῆσι δὲ χροῶνται καταπληκτικαῖς, χιτῶσι 15
 μὲν βαπτοῖς χρώμασι παντοδαποῖς διηνητισμένοις
 καὶ ἀναξυρίσιν, ἃς ἐκεῖνοι βρότας προσαγορεύου-
 σιν· ἐπιπορποῦνται δὲ σάγους ῥαβδωτοὺς ἐν μὲν
 τοῖς χειμῶσι δασεῖς, κατὰ δὲ τὸ θέρος ψιλούς, πλιν-
 2 θίοις πικνοῖς καὶ πολυανθέσι διειλημμένους. ὅπλοις 20
 δὲ χροῶνται θυρεοῖς μὲν ἀνδρομήκεσι, πεποικιλιμέ-
 νοις ἰδιοτρόπως· τινὲς δὲ καὶ ξύων χαλκῶν ἑξοχὰς
 ἔχουσιν, οὐ [μόνον] πρὸς κόσμον, ἀλλὰ [καὶ] πρὸς
 ἀσφάλειαν εὖ δεδημιουργημένας. κρόνη δὲ ~~καλκῶ~~
 περιτίθενται μεγάλας ἑξοχὰς ἐξ ἑαυτῶν ἔχοντα καὶ 25
 παμμεγέθη φαντασίαν ἐπιφέροντα τοῖς χρωμένοις,

3 ἀκροθίνια] ἀκρωτήρια D (cf. IV 81, 4) 4 οἱ om. v.
 κνηγίαις FG 5 τὰ om. edit. 10 καυχῆσθαι II 14
 ἀλλὰ τὸ] ἀλλὰ AD 15 χιτῶνας μὲν βαπτοὺς . . διηνη-
 σμένους cod., corr. A 23 μόνον et καὶ om. D 25 αὐτῶν
 CFG καὶ A, om. cet.; f. δὲ 26 χρωμένοις] θεωμένοις II

ὧν τοῖς μὲν πρόσκειται συμφυῇ κέρατα, τοῖς δὲ
 ὀρνέων ἢ τετραπόδων ζώων ἐκτετυπωμένοι προτο-
 μαί. σάλπιγγας δ' ἔχουσιν ἰδιοφρεῖς καὶ βαρβαρι- 3
 κὰς· ἐμφυσῶσι γὰρ ταύταις καὶ προβάλλουσιν ἤχον
 5 τραχὺν καὶ πολεμικῆς ταραχῆς οἰκτεῖον. θώρακας
 δ' ἔχουσιν οἱ μὲν σιδηροῦς ἀλυσιδωτούς, οἱ δὲ τοῖς
 ὑπὸ τῆς φύσεως δεδομένοις ἀρκοῦνται, γυμνοὶ μα-
 χόμενοι. ἀντὶ δὲ τοῦ ξίφους σπάθας ἔχουσι μακρὰς
 σιδηραῖς ἢ χαλκαῖς ἀλύσεσιν ἐξηρητημένας, παρὰ τὴν
 10 δεξιὰν λαγόναν παρατεταμένας. τινὲς δὲ τοὺς χιτῶ-
 νας ἐπιχρύσοις ἢ καταργύροις ζωστήροισι συνέζωνται.
 προβάλλονται δὲ λόγχας, ἃς ἐκεῖνοι λαγκίας κα- 4
 λοῦσι, πηχραῖα τῷ μήκει τοῦ σιδήρου καὶ ἔτι μείζω
 τὰ ἐπιδήματα ἐχούσας, πλάτει δὲ βραχὺ λείποντα
 15 354 διπαλαίστων· τὰ μὲν γὰρ ξίφη τῶν παρ' ἐτέροις
 σταννίων εἰσὶν οὐκ ἐλάττω, τὰ δὲ σταννία τὰς ἀμὰς
 ἔχει τῶν ξιφῶν ρεῖζους. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐπ'
 εὐθείας κεχάλκευται, τὰ δ' ἐλικοειδῇ δι' ὅλων ἀνά-
 κλασιν ἔχει πρὸς τὸ καὶ κατὰ τὴν πληγὴν μὴ μό-
 20 νον τέμνειν, ἀλλὰ καὶ θραύειν τὰς σάρκας καὶ
 κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ δόρατος ἐπαράττειν τὸ
 τραῦμα. αὐτοὶ δ' εἰσὶ τὴν πρόσοψιν καταπληκτι- 31
 κοὶ καὶ ταῖς φωναῖς βαρυηχεῖς καὶ παντελῶς τρα-
 χυφῶνοι, κατὰ δὲ τὰς ὀμιλίας βραχυλόγοι καὶ αἰνιγ-
 25 ματῖαι [καὶ ~~καὶ~~ πολλὰ αἰνιττόμενοι συνεκδοχικῶς].
 πολλὰ δὲ λέγοντες ἐν ὑπερβολαῖς ἐπ' αὐξήσει μὲν
 ἑαυτῶν, μειώσει δὲ τῶν ἄλλων, ἀπειληταί τε καὶ

1 ὧν τοῖς μὲν D, τοῖς μὲν γὰρ v. 12 λαγκίας] ἀγκυλίας Π
 13 πηχραῖας et 14 λειπούσας codices, corr. Reiske 17 μείζω II
 22 εἰσὶ] εἰς D 25 καὶ τὰ (κατὰ δὲ ADG) πολλὰ αἰνιττόμενοι
 (et v. 27 ἀπειληταί καὶ) del. Reiske, 27 *τε] δὲ cod.

ἀνατατικοὶ καὶ τετραγwordeμένοι ὑπάρχουσι, ταῖς δὲ
 2 διανοαῖς ὀξεῖς καὶ πρὸς μάθησιν οὐκ ἀφυεῖς. εἰσὶ
 δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ μελῶν, οὓς βάρδους
 ὀνομάξουσιν. οὗτοι δὲ μετ' ὀργάνων ταῖς λύραις
 ὁμοῖων ᾄδοντες οὓς μὲν ὕμνουσιν, οὓς δὲ βλασφη- 5
 μοῦσι. φιλόσοφοί τε τινεῖς εἰσι καὶ θεολόγοι περὶ-
 3 τῶς τιμῶμενοι, οὓς θρονίδας ὀνομάξουσιν. χρῶνται
 δὲ καὶ μάντεσιν, ἀποδοχῆς μεγάλης ἀξιοῦντες αὐ-
 τούς· οὗτοι δὲ διὰ τε τῆς οἰωνοσκοπίας καὶ διὰ
 τῆς τῶν ἱερείων θυσίας τὰ μέλλοντα προλέγουσι, 10
 καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἔχουσιν ὑπήκοον. μάλιστα δ'
 ὅταν περὶ τινων μεγάλων ἐπισκέπτωνται, παρὰδο-
 ξον καὶ ἄπιστον ἔχουσι νόμιμον· ἄνθρωπον γὰρ
 κατασπείσαντες τύπτουσι μαχαίρᾳ κατὰ τὸν ὑπὲρ
 τὸ διάφραγμα τόπον, καὶ πεσόντος τοῦ πληγέντος 15
 ἐκ τῆς πτώσεως καὶ τοῦ σπαραγμοῦ τῶν μελῶν,
 ἔτι δὲ τῆς τοῦ αἵματος φύσεως τὸ μέλλον νοοῦσι,
 παλαιᾷ τινι καὶ πολυχρονίῳ παρατηρήσει περὶ τού-
 4 των πεπιστευκότες. ἔθος δ' αὐτοῖς ἐστὶ μηδένα
 θυσίαν ποιεῖν ἄνευ φιλοσόφου· διὰ γὰρ τῶν ἐμ- 20
 πείρων τῆς θείας φύσεως ὥσπερ εἰ τινων ὁμοφώ-
 νων τὰ χαριστήρια τοῖς θεοῖς φάσι δεῖν προσφέ-
 ρειν, καὶ διὰ τούτων οἴονται δεῖν τὰγαθὰ αἰτεῖσθαι.
 5 οὐ μόνον δ' ἐν ταῖς εἰρηνικαῖς χρείαις, ἀλλὰ καὶ
 κατὰ τοὺς πολέμους τούτοις μάλιστα πειθόνται καὶ 25
 τοῖς μελωδοῦσι ποιηταῖς, οὐ μόνον οἱ φίλοι, ἀλλὰ
 καὶ οἱ πολέμιοι· πολλάκις δ' ἐν ταῖς παρατάξεσι
 πλησιαζόντων ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων καὶ τοῖς

7 θρονίδας Ortelius, σαρονίδας cod. 15 τόπον] ἦτοι
 τὸν λαμὸν add. CN 17 ἔτι δὲ] ἐπὶ D 27 δ' A, om. cet.

ξίφεσιν ἀνατεταμένοις καὶ ταῖς λόγχαις προβεβλη-
 μέναις, εἰς τὸ μέσον οὗτοι προσελθόντες παύουσιν
 αὐτούς, ὥσπερ τινὰ θηρία κατεπάσαντες. οὕτω καὶ
 355 παρὰ τοῖς ἀγριωτάτοις βαρβάροις ὁ θυμὸς εἴκει τῇ
 5 σοφίᾳ καὶ ὁ Ἄρης αἰδεῖται τὰς Μούσας.

Χρήσιμον δ' ἐστὶ διορίσαι τὸ παρὰ πολλοῖς 32
 ἄγνοούμενον. τοὺς γὰρ ὑπὲρ Μασσαλίας κατοι-
 κοῦντας ἐν τῷ μεσογείῳ καὶ τοὺς παρὰ τὰς Ἄλ-
 πεις, ἔτι δὲ τοὺς ἐπὶ τὰδε τῶν Πυρηναίων ὄρων
 10 Κελτοὺς ὀνομάζουσι, τοὺς δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς Κελ-
 τικῆς εἰς τὰ πρὸς ἄρκτον νεύοντα μέρη παρὰ τε τὸν
 ὠκεανὸν καὶ τὸ Ἑρκύνιον ὕψος καθιδρυμένους καὶ
 πάντας τοὺς ἐξῆς μέχρι τῆς Σκυθίας Γαλάτας προσ-
 αγορεύουσιν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάλιν πάντα ταῦτα τὰ
 15 ἔθνη συλλήβδην μιᾷ προσηγορίᾳ περιλαμβάνουσιν,
 ὀνομάζοντες Γαλάτας ἑπαντας. αἱ δὲ γυναῖκες τῶν 2
 Γαλατῶν οὐ μόνον τοῖς μεγέθεσι παραπλήσιοι τοῖς
 ἀνδράσιν εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀλκαῖς ἐνάμιλλοι.
 τὰ δὲ παιδία παρ' αὐτοῖς ἐκ γενετῆς ὑπάρχει πολιὰ
 20 κατὰ τὸ πλεῖστον· προβαίνοντα δὲ ταῖς ἡλικίαις εἰς
 τὸ τῶν πατέρων χρῶμα ταῖς χρόαις μετασχηματί-
 ζεται. ἀγριωτάτων δ' ὄντων τῶν ὑπὸ τὰς ἄρκτους 3
 κατοικοῦντων καὶ τῶν τῇ Σκυθίᾳ πλησιοχώρων,
 φασι τινας ἀνθρώπους ἐσθίειν, ὥσπερ καὶ τῶν
 25 Πρεττανῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν ὀνομαζομένην
 Ἴριν. διαβεβοημένης δὲ τῆς τούτων ἀλκῆς καὶ ἐργιό- 4

2 προσελθόντες D 3 καταπαύσαντες D 6 παρὰ πολ-
 λοῖς] παράδοξον ἄλλοις D 7 γὰρ om. D 8 παρὰ] περὶ II
 10 ὑπὲρ] ὑπὸ II 11 ἄρκτον Wurm (Müllenhoff d. Alt. II
 p. 178), βορέαν Madvig, νότον cod. 12 καθιδρυμένα II
 14 πάλιν om. EG, πάλαι Madvig 25 Βρεττανῶν v.

τητος, φασί τινες ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις τοὺς τὴν
 Ἀσίαν ἄπασαν καταδραμόντας, ὀνομαζομένους δὲ
 Κιμμερίους, τούτους εἶναι, βραχὺ τοῦ χρόνου τὴν
 λέξιν φθείραντος ἐν τῇ τῶν καλουμένων Κίμβρων
 προσηγορίᾳ. ζηλοῦσι γὰρ ἐκ παλαιοῦ ληστεύειν ἐπὶ 5
 τὰς ἀλλοτρίας χώρας ἐπερχόμενοι καὶ καταφρονεῖν
 5 ἀπάντων. οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ τὴν μὲν Ῥώμην ἐλόν-
 τες, τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς συλήσαντες, καὶ
 πολλὴν μὲν τῆς Εὐρώπης, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς
 Ἀσίας φορολογήσαντες, καὶ τῶν καταπολεμηθέντων 10
 τὴν χώραν κατοικήσαντες, οἱ διὰ τὴν πρὸς τοὺς
 Ἕλληνας ἐπιπλοκὴν Ἑλληνογαλάται κληθέντες, τὸ
 δὲ τελευταῖον πολλὰ καὶ μεγάλα στρατόπεδα Ῥω-
 6 μαίων συντρίψαντες. ἀκολούθως δὲ τῇ κατ' αὐτοὺς
 ἀγριότητι καὶ περὶ τὰς θυσίας ἐκτόπως ἀσεβοῦσι· 15
 τοὺς γὰρ κακούργους κατὰ πενταετηρίδα φυλάξαν-
 τες ἀνασκολοπίζουσι τοῖς θεοῖς καὶ μετ' ἄλλων πολ-
 λῶν ἀπαρχῶν καθαγίζουσι, πυρὰς παμμεγέθεις κα-
 τασκευάζοντες. χρῶνται δὲ καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις
 ὥς ἱερείοις πρὸς τὰς τῶν θεῶν τιμὰς. τινὲς δ' αὖ- 20
 τῶν καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ληφθέντα ζῶα μετὰ τῶν
 ἀνθρώπων ἀποκτείνουσιν ἢ κατακάουσιν ἢ τισιν
 7 ἄλλαις τιμωρίαις ἀφανίζουσι. γυναῖκας δ' ἔχοντες 356
 εὐειδεῖς ἡμιστά ταύταις προσέχουσιν, ἄλλα πρὸς
 τὰς τῶν ἀρρένων ἐπιπλοκάς ἐκτόπως λυτῶσιν. 25
 εἰδῶθαι δ' ἐπὶ δοραῖς θηρίων χαμᾶι καθεύδοντες
 ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παρακοίτοις συγκυλίεσθαι.
 τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον, τῆς ἰδίας εὐσχημο-

6 τὰς] τῆς D   8 τὸ ἐν] ἐν D   14 κατ' αὐτοὺς v.
 21 καὶ om. D   22 ἀποκτείνουσιν D

σύνης ἀφροντιστοῦντες τὴν τοῦ σώματος ὥραν ἐτέ-
ροις εὐκόλως προΐενται, καὶ τοῦτο αἰσχρὸν οὐχ
ἡγοῦνται, ἀλλὰ μᾶλλον ὅταν τις αὐτῶν χαριζομέ-
νων μὴ προσδέξῃται τὴν διδομένην χάριν, ἄτιμον
5 ἡγοῦνται.

Ἡμεῖς δ' ἀρκοῦντως περὶ Κελτῶν εἰρηκότες με- 33
ταβιβάζομεν τὴν ἱστορίαν ἐπὶ τοὺς πλησιοχώρους
τούτοις Κελτίβηρας. οὗτοι γὰρ τὸ παλαιὸν περὶ
τῆς χώρας ἀλλήλοις διαπολεμήσαντες, οἱ τε Ἰβηρες
10 καὶ οἱ Κελτοί, καὶ μετὰ ταῦτα διαλυθέντες καὶ τὴν
χώραν κοινῇ κατοικήσαντες, ἔτι δ' ἐπιγαμίας πρὸς
ἀλλήλους συνθέμενοι, διὰ τὴν ἐπιμιξίαν ταύτης
ἔτυχον τῆς προσηγορίας. θυεῖν δ' ἐθνῶν ἀλκίμων
μιχθέντων καὶ χώρας ὑποκειμένης ἀγαθῆς, συνέβη
15 τοὺς Κελτίβηρας ἐπὶ πολὺ τῇ δόξῃ προελθεῖν, καὶ
Ῥωμαίοις πολλοὺς χρόνους ἀντιταξαμένους μόγις
καταπολεμηθῆναι. ὁκοῦσι δ' οὗτοι κατὰ τοὺς πο- 2
λέμους οὐ μόνον ἱππεῖς ἀγαθοὺς, ἀλλὰ καὶ πεζοὺς
παρέχεσθαι διαφόρους ταῖς ἀλκαῖς καὶ ταῖς καρτε-
20 ρίαις. φοροῦσι δ' οὗτοι σάγους μέλανας τραχεῖς
καὶ παραπλήσιον ἔχοντας τὸ ἔριον ταῖς αἰγείαις
θριξίν. ὀπλίζονται δέ τινες τῶν Κελτιβήρων Γα- 3
λατικοῖς θυρεοῖς κούφοις, τινὲς δὲ κυρταῖς κυκλο-
τερεσίν ἄσπιδων ἐχούσαις τὰ μεγέθη, καὶ περὶ τὰς
25 κνήμας τριχύνουσιν εἰλοῦσι κνημίδας, περὶ δὲ τὰς κε-
φαλὰς κράνη χαλκᾷ περιτίθενται φρονικοῖς ἡσκη-
μένα λόφοις. ξίφη δ' ἀμφίστομα καὶ σιδήρεα δια-

2 εὐκόπως ἑτέροις CFG 6 περὶ τῶν add. v. 11
οἰκήσαντες D 13 ταύτης ἔτυχον] λέγονται ταύτης τυχεῖν C
21 αἰγίαις D

φόρῳ κεχαλκευμένα φοροῦσιν, ἔχοντες σπιθαμιαίας
 παραξιφίδας, αἷς χρῶνται κατὰ τὰς ἐν ταῖς μάχαις
 4 συμπλοκάς. ἴδιον δέ τι παρ' αὐτοῖς ἐστὶ περὶ τὴν
 τῶν [ὀπλων καὶ] ἀμυντηρίων κατασκευὴν· ἐλάσματα
 γὰρ σιδήρου κατακρύπτουσιν εἰς τὴν γῆν, καὶ ταῦτα 5
 ἔωσι μέχρι ἂν ὅτου διὰ τὸν χρόνον τοῦ ἰοῦ περι-
 φαγόντος τὸ ἀσθενὲς τοῦ σιδήρου καταλειφθῇ τὸ
 στερεώτατον, ἐξ οὗ κατασκευάζουσι διάφορα ξίφη
 καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς πόλεμον ἀνήκοντα. τὸ δ' οὕτω
 κατασκευασθὲν ὄπλον πᾶν τὸ ὑποπεσὸν διαίρει, ἀφ' 10
 οὗπερ οὔτε θυρεὸς οὔτε κρᾶνος οὔτε ὅσπου ὑπο-
 μένει τὴν πληγὴν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρετῆς
 5 τοῦ σιδήρου. διμάχαι δ' ὄντες, ἐπειδὴν ἀπὸ τῶν
 ἵππων ἀγωνισάμενοι νικήσωσι, καταπηδῶντες καὶ
 τὴν τῶν πεζῶν τάξιν μεταλαμβάνοντες θανμαστὰς 15
 ποιοῦνται μάχας. ἴδιον δέ τι καὶ παράδοξον νόμι-
 μον παρ' αὐτοῖς ἐστίν· ἐπιμεκεῖς γὰρ ὄντες καὶ
 καθάρειοι ταῖς διαίταις ἐν ἔργον ἐπιτηδεύουσι βά-
 ναυσον καὶ πολλῆς ἀκαθαρσίας κεκοινωνηκός· παρ'
 ἕκαστα γὰρ τὸ σῶμα λοῦσιν οὖρον, καὶ τοὺς ὁδόν- 20
 τας παρατρίβοντες ταύτην ἡγοῦνται θεραπεῖαν εἶναι
 34 τοῦ σώματος. τοῖς δ' ἡῆδεσι πρὸς μὲν τοὺς κακούρ-
 γους καὶ πολεμίους ὑπάρχουσιν ὠμοί, πρὸς δὲ τοὺς
 ξένους ἐπιεικεῖς καὶ φιλόφθοροι. τοὺς γὰρ ἐπι-
 δημήσαντας ξένους ἅπαντες ἀξιοῦσθαι παρ' αὐτοῖς 25
 ποιεῖσθαι τὰς καταλύσεις καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀμίλ-

1 σπιθαμιαίας II   4 ὀπλων καὶ del. Eich., πολλῶν
 ὀπλων καὶ D (cf. III 54, 3); f. καὶ περὶ τὴν τῶν ἀμυντηρίων
 (vel ἄλλων) ὀπλων   13 διμάχαι A, δύσμαχοι B, διμάχαιοι
 cet.   18 καθάριοι D   25 ἅπαντας cod., corr. Dind.

λώνται περὶ τῆς φιλοξενίας· οἷς δ' ἂν οἱ ξένοι συν-
 ακολουθήσωσι, τούτους ἐπαινοῦσι καὶ θεοφιλεῖς
 ἡγοῦνται. τροφαῖς δὲ χρῶνται κρέασι παντοδαποῖς ²
 καὶ θαψιλέσι καὶ οἰνομέλιτος πόματι, χορηγούσης
⁵ τῆς χώρας τὸ μὲν μέλι παμπληθές, τὸν δ' οἶνον
 παρὰ τῶν ἐπιπλεόντων ἐμπόρων ὠνούμενοι. χαριέ- ³
 στατον δὲ τῶν πλησιοχώρων ἐθνῶν [αὐτοῖς] ἔστι τὸ
 τῶν Οὐαγκαίων ὀνομαζομένων σύστημα· οὗτοι γὰρ
 καθ' ἑκάστον ἔτος διαιρούμενοι τὴν χώραν γεωρ-
¹⁰ γοῦσι, καὶ τοὺς καρποὺς κοινοποιούμενοι μεταδι-
 δόασιν ἑκάστῳ τὸ μέρος, καὶ τοῖς νοσφισαμένοις τι
 γεωργοῖς θάνατον τὸ πρῶστιμον τεθεῖκασιν. τῶν δ' ⁴
 Ἰβήρων ἀλκιμώτατοι μὲν εἰσιν οἱ καλούμενοι Λυ-
 σιτανοί, φοροῦσι δ' ἐν τοῖς πολέμοις πέλτας μικρὰς
¹⁵ παντελῶς, διαπεπλεγμένας νεύροις καὶ δυναμένας
 σκέπειν τὸ σῶμα περιττότερον διὰ τὴν στερεότητα·
 ταύτην δ' ἐν ταῖς μάχαις μεταφέροντες εὐλύτως
 ἄλλοτε ἄλλως ἀπὸ τοῦ σώματος διακρούονται φιλο-
 τέχνως πᾶν τὸ φερόμενον ἐπ' αὐτοὺς βέλος. χρῶν- ⁵
²⁰ ται δὲ καὶ σανυίοις δλοσιδήροις ἀγκιστρῶδεσι, φο-
 ροῦσι δὲ κράνη καὶ ξίφη παραπλήσια Κελτίβηρσιν.
 ἀκοντίζουσι δ' εὐστόχως καὶ μακράν, καὶ καθόλου
 καρτεροπληγεῖς ὑπάρχουσιν. εὐκίνητοι δ' ὄντες καὶ
 κοῦφοι ῥαδίως καὶ φεύγουσι καὶ διώκουσι, κατὰ
²⁵ δὲ τὰς ἐν ταῖς συστάσεσι τῶν δεινῶν ὑπομονὰς
 πολὺν λείπονται τῶν Κελτιβήρων. ἐπιτηδεύουσι δὲ

1 ξενίας II   5 μὲν om. γ.   παμπληθεῖ D   7 αὐ-
 τοῖς om. D   8 οὐαγκαίων D   ὀνομαζόμενον cod., corr.
 Steph.   12 τὸ om. A   δ' Ἰβήρων] δὲ Κίμβρων II   23
 καρτεροπληγες II

κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ὄρχησίν τινα κούφην καὶ
 περιέχουσαν πολλὴν εὐτονίαν σκελῶν, ἐν δὲ τοῖς
 πολέμοις, πρὸς θυμὸν ἐμβαίνουσι καὶ παιδνας
 6 ἄδουσιν, ὅταν ἐπίωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις. ἴδιον
 δέ τι παρὰ τοῖς Ἰβηρσί καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Λυ- 5
 σιτανοῖς ἐπιτηδεύεται· τῶν γὰρ ἀκμαζόντων ταῖς
 ἡλικίαις οἱ μάλιστα ἀπορώτατοι ταῖς οὐσίαις, ῥώμῃ
 δὲ σώματος καὶ θρόσσει διαφέροντες, ἐφοδιάσαντες
 αὐτοὺς ἀλκῇ καὶ τοῖς ὅπλοις εἰς τὰς ὄρεινὰς δυσχω-
 ρίας ἀθροίζονται, συστήματα δὲ ποιήσαντες ἀξιό- 10
 λογα κατατρέχουσι τὴν Ἰβηρίαν καὶ ληστεύοντες 358
 πλούτους ἀθροίζουσι· καὶ τοῦτο διατελοῦσι πρῶτ-
 τοντες μετὰ πάσης καταφρονήσεως· κούφοις γὰρ
 χρώμενοι καθοπλισμοῖς καὶ παντελῶς ὄντες εὐκλ-
 νητοὶ καὶ ὅξεῖς δυσχειρότατοι τοῖς ἄλλοις εἰσὶ. 15
 7 καθόλου δὲ τὰς ἐν τοῖς ὄρεσι δυσχωρίας καὶ τραχύ-
 τητας ἠγοῦμενοι πατρίδας εἶναι, εἰς τὰντας κατα-
 φεύγουσι, δυσδιεξόδους οὖσας μεγάλοις καὶ βαρέσι
 στρατοπέδοις. διὸ καὶ Ῥωμαῖοι πολλὰκις ἐπ' αὐτοὺς
 στρατεύσαντες τῆς μὲν πολλῆς καταφρονήσεως ἀπέ- 20
 στησαν αὐτούς, εἰς τέλος δὲ τὰ ληστήρια καταλῦσαι
 πολλὰκις φιλοτιμηθέντες οὐκ ἠδυνήθησαν.
 35 Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τῶν Ἰβήρων διήλθομεν, οὐκ
 ἀνοίκειον εἶναι διαλαμβάνομεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 μετὰλλων ἀργυρείων διελθεῖν· αὕτη γὰρ ἡ χώρα 25
 σχεδὸν τι πλείστον καὶ κάλλιστον ἔχει μεταλλευό-
 μενον ἄργυρον καὶ πόλλας τοῖς ἐργαζομένοις παρ-
 2 ἔχεται προσόδους. εἴρηται μὲν οὖν ἡμῖν καὶ ἐν

9 εἰς αὐτοὺς A, αὐτοὺς cet.
 Schaefer), δυσχειρότατοι CFG

15 δυσχειρότατοι D (ut
 27 ἀργύριον v.

ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἐν ταῖς περὶ Ἡρακλέους
 πράξεσι τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ὅρη τὰ καλούμενα
 Πυρρηναῖα· ταῦτα δὲ καὶ κατὰ τὸ ὕψος καὶ κατὰ τὸ
 μέγεθος ὑπάρχει διάφορα τῶν ἄλλων· παρήκει γὰρ
 5 ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν μεσημβρίαν θαλάττης σχεδὸν
 ἄχρι πρὸς τὸν ὑπὸ τὰς ἄρκτους ὠκεανόν, διείργοντα
 δὲ τὴν Γαλατίαν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ἔτι δὲ τὴν Κελ-
 τιβηρίαν, παρεκτείνει σταδίους ὥς τρισχιλίους. πολ- 3
 λῶν δ' ὄντων ἐν αὐτοῖς ὄρυμιν καὶ πυκνῶν τοῖς
 10 δένδροις, φασὶν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ὑπὸ τινων
 νομέων ἀφέντων πῦρ κατακαῆναι παντελῶς ἄπα-
 σαν τὴν ὄρεινὴν χώραν· διὸ καὶ συχνὰς ἡμέρας
 συνεχῶς πυρὸς ἐπιφλέγοντος καῆναι τὴν ἐπιφά-
 νειαν τῆς γῆς, καὶ τὰ μὲν ὅρη διὰ τὸ συμβεβηκὸς
 15 κληθῆναι Πυρρηναῖα, τὴν δ' ἐπιφάνειαν τῆς κατα-
 κεκαυμένης χώρας ἀργύρῳ ὀνῆναι πολλῶ, καὶ χω-
 νευθεύσεως τῆς φύσεως, ἐξ ἧς ὁ ἄργυρος κατασκευά-
 ζεται, δύακας γενέσθαι πολλοὺς ἀργύρου καθαροῦ.
 τῆς δὲ τούτου χρείας ἀγνοουμένης παρὰ τοῖς ἐγγω- 4
 20 ρίοις, τοὺς Φοίνικας ἐμπορίαις χρωμένους καὶ τὸ
 γεγονὸς μαθόντας ἀγοράζειν τὸν ἄργυρον μικρὰς
 τινος ἀντιδόσεως ἄλλων φορτίων. διὸ δὴ τοὺς
 Φοίνικας μετακομίζοντας εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν
 Ἀσίαν καὶ ἄλλα πάντα ἔθνη μεγάλους περιποιή-
 25 σασθαι πλούτους. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ τοὺς ἐμπόρους
 διατείνει τῆς φιλοκερδίας, ὥστε ἐπειδὴν καταγρό-
 μων ὄντων τῶν πλοίων περιττεύῃ πολὺς ἄργυρος,

7 δὲ add. Eich. (te Reiske) 8 παρατείνει D 9
 αὐτοῖς] αὐτῇ Π 13 πρὸς] τοῦ πρὸς Eich. 21 γεγο-
 νός] γένος D 24 πλούτους περιποιήσασθαι D

ἐκκόπτειν τὸν ἐν ταῖς ἀγκύραις μόλιβδον, καὶ ἐκ
τοῦ ἀργύρου τὴν ἐκ τοῦ μόλιβδου χρεῖαν ἀλλάττε-
5 σθαι. διόπερ ἐπὶ πολλοὺς χρόνους οἱ Φοίνικες διὰ
τῆς τοιαύτης ἐμπορίας ἐπὶ πολὺ λαβόντες αὐξήσιν 359
ἀποικίας πολλὰς ἀπέστειλαν, τὰς μὲν εἰς Σικελίαν 5
καὶ τὰς σύνεγγυς ταύτης νήσους, τὰς δ' εἰς τὴν Λι-
36 βύην καὶ Σαρδόνια καὶ τὴν Ἰβηρίαν. ὕστερον δὲ
πολλοῖς χρόνοις οἱ μὲν Ἰβηρες μαθόντες τὰ περὶ
τὸν ἄργυρον ιδιώματα κατασκευάσαν ἀξιόλογα μέ-
ταλλα· διόπερ ἄργυρον κάλλιστον καὶ σχεδὸν τι 10
πλεῖστον κατασκευάζοντες μεγάλας ἐλάμβανον προσ-
όδους. ὁ δὲ τρόπος τῆς μεταλλείας καὶ τῶν ἔργων
2 τοιοῦτός τις ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἰβηρσιν. ὄντων χαλ-
κοῦ καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου μετάλλων θαυμαστῶν,
οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὰ χαλκουρgeία τὸ τέταρτον μέ- 15
ρος χαλκοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς ὀρυττομένης γῆς λαμ-
βάνουσι, τῶν δ' ἀργυρεόντων τινὲς ιδιωτῶν ἐν
τρισὶν ἡμέραις Εὐβοϊκὸν ἐξαίρουσι τάλαντον· πᾶσα
γὰρ ἡ βῶλος ἐστὶ ψήγματος συμπεπηγότος καὶ ἀπο-
λάμποντος μεστή. διὸ καὶ θαυμάσαι τις ἂν τὴν τε 20
τῆς χώρας φύσιν καὶ τὴν φιλοπονίαν τῶν ἐργαζο-
3 μένων αὐτὴν ἀνθρώπων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ
τυχόντες τῶν ιδιωτῶν προσεκαρτέρουσι τοῖς μετάλ-
λοις, καὶ μεγάλους ἀπεφέρουσι πλούτους διὰ τὴν
ἐτοιμότητα καὶ δαφίλειαν τῆς ἀργυρίτιδος γῆς· ὅστε- 25
ρον δὲ τῶν Ῥωμαίων κρατησάντων τῆς Ἰβηρίας,
πλήθος Ἰταλῶν ἐπεπόλεσε τοῖς μετάλλοις, καὶ με-

4 *ἐπὶ πολὺ λαβόντες] ἐπὶ πολλὸν λαβόντες χρόνον cod.,
πολλὴν λαβόντες Wess. 6 ταύτῃ FG 7 τὴν om. Bek.
13 χαλκοῦ f. del. 17 ἀργυρεόντων A, (et Strab. p. 147),
ἀργυρεῶν cet. 27 Ἰταλικῶν C, Ἰταλικὸν FG

γάλους ἀπεφέροντο πλούτους διὰ τὴν φιλοκερδίαν.
 ὠνούμενοι γὰρ πληθος ἀνδραπόδων παραδιδόασι 4
 τοῖς ἐφεσθηκόσι ταῖς μεταλλικαῖς ἐργασίαις· οὗτοι
 δὲ κατὰ πλείονας τόπους ἀνοίξαντες στόμια καὶ
 5 κατὰ βάθους ὀρύττοντες τὴν γῆν ἐρευνῶσι τὰς πο-
 λυαργύρους καὶ πολυχρύσους πλάκας τῆς γῆς· κα-
 ταβαίνοντές τε οὐ μόνον εἰς μήκος, ἀλλὰ καὶ εἰς
 βάθος παρεκτείνοντες ἐπὶ πολλοὺς σταδίους τὰ ὀρύγ-
 ματα, καὶ πλαγίας καὶ σκολιὰς διαδύσεις ποικίλως
 10 μεταλλουργοῦντες, ἀνάγουσιν ἐκ βυθῶν τὴν τὸ κέρ-
 dos αὐτοῖς παρεχομένην βῶλον. μεγάλην δ' ἔχει 37
 παραλλαγὴν τὰ μέταλλα ταῦτα συγκρινόμενα τοῖς
 κατὰ τὴν Ἀττικὴν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ οἱ μεταλλεύοντες
 καὶ πρὸς ταῖς ἐργασίαις μεγάλας προῖέμενοι δαπάνας
 15 ἃ μὲν ἤλπισαν ἐνίοτε λαβεῖν οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον
 ἀπέβαλον, ὥστε δοκεῖν αὐτοὺς ὥσπερ αἰνίγματος
 τρόπον ἀτυχεῖν· οἱ δὲ κατὰ τὴν Σπανίαν μεταλ- 2
 λουργοὶ ταῖς ἐλπίσι μεγάλους σωρεύουσι πλούτους
 ἐκ τούτων τῶν ἐργασιῶν. τῶν γὰρ πρώτων ἔργων
 20 ἐπιτυγχανομένων διὰ τὴν τῆς γῆς εἰς τοῦτο τὸ γέ-
 νος ἀρετὴν αἰεὶ μᾶλλον εὐρίσκουσι λαμπροτέρας
 φλέβας, γεμούσας ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ· πᾶσα
 γὰρ ἡ σύνεργος γῆ διαπέλεκται πολυμερῶς τοῖς
 360 ἐλιγμοῖς τῶν ῥάβδων. ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ βάθους 3
 25 ἐμπίπτουσι ποταμοῖς ῥέουσιν ὑπὸ τὴν γῆν, ὧν τῆς
 βίας περιγίνονται διακόπτοντες τὰς ῥύσεις αὐτῶν

5 βάθος F 7 εἰς β.] ἐπὶ τὸ β. II 9 πλαγίους II
 σκολιούς D 14 πρὸς om. A 17 Ἰσπανίαν II 18 ταῖς
 ἐλπίσι del. Bek., ἀκολούθως add. Wurm; οὐ ταῖς ἐλπίσιν,
 ἀλλὰ τῷ ἔργῳ Reiske 24 βάθος D

τὰς ἐμπιπτούσας τοῖς ὁρύγμασι πλαγίοις. ταῖς γὰρ
 ἀδιαφύεστοις τοῦ κέρδους προσδοκίαις πιεζόμενοι
 πρὸς τὸ τέλος ἄγρουσι τὰς ἰδίας ἐπιβολάς, καὶ τὸ
 πάντων παραδοξότατον, ἀπαρύττουσι τὰς ῥύσεις τῶν
 ὑδάτων τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λεγομένοις κολλίαις, οὗς ⁵
 Ἀρχιμήδης ὁ Συρακόσιος εὗρεν, ὅτε παρέβαλεν εἰς
 Αἴγυπτον· διὰ δὲ τούτων συνεχῶς ἐκ διαδοχῆς
 παραδιδόντες μέχρι τοῦ στομίου, τὸν τῶν μετᾶλλων
 τόπον ἀναξηραίνουσι καὶ κατασκευάζουσιν εὐθετον
⁴ πρὸς τὴν τῆς ἐργασίας πραγματείαν. φιλοτέχνον ¹⁰
 δ' ὄντος τοῦ ὁργάνου καθ' ὑπερβολήν, διὰ τῆς τυ-
 χούσης ἐργασίας ἄπλατον ὕδωρ ἀναρριπτεῖται παρα-
 δόξως, καὶ πᾶν τὸ ποτάμιον ῥεῦμα ῥαδίως ἐκ βυ-
 θοῦ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἐκχεῖται. θαυμάσαι δ'
 ἂν τις εἰκότως τοῦ τεχνίτου τὴν ἐπίνοιαν οὐ μόνον ¹⁵
 ἐν τούτοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς καὶ μείζουσι,
 διαβεβοημένοις κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, περὶ
 ὧν τὰ κατὰ μέρος ὅταν ἐπὶ τὴν Ἀρχιμήδους ἡλι-
³⁸ κίαν ἔλθωμεν ἀκριβῶς διεξιμεν. οἱ δ' οὖν ταῖς
 ἐργασίαις τῶν μετᾶλλων ἐνδιατρίβοντες τοῖς μὲν ²⁰
 κυρίοις ἀπίστοις τοῖς πλήθεσι προσόδους περι-
 ποιοῦσιν, αὐτοὶ δὲ κατὰ γῆς ἐν τοῖς ὁρύγμασι καὶ
 καθ' ἡμέραν καὶ νύκτα καταξαινόμενοι τὰ σώματα,
 πολλοὶ μὲν ἀποθνήσκουσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 κακοπαθείας· ἄνεσις γὰρ ἢ παῦλα τῶν ἔργων οὐκ ²⁵
 ἔστιν αὐτοῖς, ἀλλὰ [ταῖς] τῶν ἐπιστατῶν πληγαῖς

4 ἀπαρύττουσι D, ἀπορύττουσι γὰρ v. (c. 32, 7) 9 εὐ-
 θετον] ἔντεχνον II 10 πρὸς τὴν τῆς] τὴν πρὸς τὰς D(C)
 18 τὰ om. DF 20 διατρίβοντες D 22 οὗτοι D 23
 καθ'] μεθ' Dind. 26 ταῖς deleti

ἀναγκαζόντων ὑπομένειν τὴν δεινότητα τῶν κακῶν
 ἀτυχῶς προΐενται τὸ ξῆν, τινὲς δὲ ταῖς δυνάμεσι
 τῶν σωμάτων καὶ ταῖς τῶν ψυχῶν καρτερίαις ὑπο-
 μένοντες πολυχρόνιον ἔχουσι τὴν ταλαιπωρίαν· αἰ-
 5 ρετώτερος γὰρ αὐτοῖς ὁ θάνατός ἐστι τοῦ ξῆν διὰ
 τὸ μέγεθος τῆς ταλαιπωρίας. πολλῶν δ' ὄντων 2
 περὶ τὰς προειρημένας μεταλλείας παραδόξων, οὐχ
 ἥμισυ' ἔν τις θανμάσειε διότι τῶν μεταλλουργείων
 οὐδὲν πρόσφατον ἔχει τὴν ἀρχήν, πάντα δ' ὑπὸ
 10 τῆς Καρχηδονίαν φιλαργυρίας ἀνεφύχθη καθ' ὃν
 καιρὸν καὶ τῆς Ἰβηρίας ἐπεκράτουν. ἐκ τούτων γὰρ
 ἔσχον τὴν ἐπὶ πλέον αὔξησιν, μισθονύμενοι τοὺς
 κρατίστους στρατιώτας καὶ διὰ τούτων πολλοὺς καὶ
 μεγάλους πολέμους διαπολεμήσαντες. καθόλου γὰρ 3
 15 αἰὲ Καρχηδόνιοι διεπολέμουν οὔτε πολιτικοῖς στρα-
 τιώταις· οὔτε τοῖς ἀπὸ τῶν συμμάχων ἀθροιζομένοις
 πεποιθότες, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίους καὶ Σικελιώτας καὶ
 τοὺς κατὰ τὴν Λιβύην οἰκοῦντας εἰς [τοὺς] μεγίστους
 361 ἦγον κινδύνους καταπλουτομαχοῦντες ἅπαντας διὰ
 20 τὴν ἐκ τῶν μετάλλων γινομένην εὐπορίαν. δεινοὶ
 γάρ, ὥς ἔοικεν, ὑπῆρξαν οἱ Φοίνικες ἐκ παλαιῶν
 χρόνων εἰς τὸ κέρδος εὐρεῖν, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἰταλίας
 εἰς τὸ μὴδὲν μὴδενὶ τῶν ἄλλων καταλιπεῖν.

Γίνεται δὲ καὶ καττίτερος ἐν πολλοῖς τόποις τῆς 4
 25 Ἰβηρίας, οὐκ ἔξ ἐπιπολῆς εὐρισκόμενος, ὥς ἐν ταῖς
 ἱστορίαις τινὲς τεθρυλήκασιν, ἀλλ' ὀρυττόμενος καὶ

4 πολυχρόνιον Dind., πολὺν χρόνον cod. 5 ὁ om. D
 7 εἰρημέναις II 11 καὶ om. v. 18 οἰκοῦντας — c. 39, 8
 σχεδιῶν om. F τοὺς om. D 23 μὴδὲν add. Reiske
 24 κασσύτερ. cod. 26 καὶ χωνερόμενος om. CEG (cf. Strab.
 p. 147)

χωνευόμενος ὁμοίως ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ. ὑπεράνω
 γὰρ τῆς τῶν Ἀνσιτανῶν χώρας ἔστι μέταλλα πολλὰ
 τοῦ καττιτέρου, κατὰ τὰς προκειμένας τῆς Ἰβηρίας ἐν
 τῷ ὠκεανῷ νησίδας τὰς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
 5 Καττιτερίδας ὠνομασμένας. πολλὸς δὲ καὶ ἐκ τῆς 5
 Πρεττανικῆς νήσου διακομίζεται πρὸς τὴν κατ' ἀν-
 τικρὸν κειμένην Γαλατίαν, καὶ διὰ τῆς μεσογείου
 Κελτικῆς ἐφ' ἵππων ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἄγεται παρά
 τε τοὺς Μασσαλιώτας καὶ εἰς τὴν ὀνομαζομένην
 πόλιν Ναρθῶνα· αὕτη δ' ἔστιν ἀποικος μὲν Ρω- 10
 μαίων, διὰ δὲ τὴν εὐκαιρίαν [καὶ τὴν εὐπορίαν] μέ-
 ριστον ἐμπόριον ἔχουσα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις.
 39 Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ τὰ κατὰ τοὺς Γαλάτας καὶ τοὺς
 Κελτίβηρας, ἔτι δ' Ἰβηρας διήλθομεν, ἐπὶ τοὺς
 Αἰγύνας μεταβησόμεθα. οὗτοι γὰρ νέμονται μὲν 15
 χώραν τραχεῖαν καὶ παντελῶς λυπρὰν, τοῖς δὲ πό-
 νοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν λειτουργίαν συνεχέσι κα-
 κοπαθείαις ἐπίπονόν τινα βίον καὶ ἀτυχῇ ζῶσι.
 2 καταδένδρου γὰρ τῆς χώρας οὔσης, οἱ μὲν αὐτῶν ὕλο-
 τομοῦσι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σιδηροφοροῦντες ἐνερ- 20
 γοὺς πελέκεις καὶ βαρεῖς, οἱ δὲ τὴν γῆν ἐργαζόμε-
 νοι τὸ πλεον πέτρας λατομοῦσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν
 τῆς τραχύτητος· οὐδεμίαν γὰρ βῶλον τοῖς ἐργα-
 λείοις ἀνασπῶσιν ἄνευ λίθου. καὶ τοιαύτην ἔχον-
 τες ἐν τοῖς ἐργοῖς κακοπάθειαν τῇ ἀνυχθείᾳ περι- 25
 γίνονται τῆς φύσεως, καὶ πολλὰ μοχθήσαντες ὀλίγους

2 τῆς om. C   3 κασσιτερ. cod.   5 Κασσιτερίδας v.
 6 Βρεττανικῆς v.   11 καὶ τὴν εὐπορίαν del. Wurm; τὴν
 om. D, ἐμπορείαν D^a   μεγίστην ἐμπορείαν D (cf. Strab.
 p. 181)   14 ἔτι δ' Ἰβηρας ABDEN, om. cet.   15 μὲν om. v.
 20 ἐνεργῶς D   25 συνεχείᾳ] συνηθείᾳ F (cf. XI 8, 2)

καρπούς καὶ μόγις λαμβάνουσι. διὰ δὲ τὴν συν-
 ἔχειαν τῶν γυμνασιῶν καὶ τὸ τῆς τροφῆς ἑλλιπὲς
 τοῖς σώμασιν ὑπάρχουσιν ἰσχνοὶ καὶ εὐτονοί. πρὸς
 δὲ τὴν κακοπάθειαν ταύτην συνεργοὺς ἔχουσι τὰς
 5 γυναικάς, εἰθισμένους ἐπ' ἰσῆς τοῖς ἀνδράσιν ἐργά-
 ζεσθαι. κυνηγίας δὲ ποιοῦνται συνεχεῖς, ἐν αἷς 3
 πολλὰ τῶν θηρίων χειρούμενοι τὴν ἐκ τῶν καρπῶν
 σπάνιν διορθοῦνται. διόπερ ἐμβιοῦντες ὄρεσι χιο-
 νοβολοιμένοις καὶ τραχύτητος ἀπίστους ὀρειβατεῖν
 10 εἰωθότες, εὐτονοὶ καὶ μυώδεις γίνονται τοῖς σώμα-
 σιν. ἔνιοι δὲ διὰ τὴν παρ' αὐτοῖς σπανοκαρπίαν 4
 πίνουσι μὲν ὕδωρ, σαρκοφαγοῦσι δὲ τὰς τῶν ἡμέ-
 ρων τε καὶ ἀγρίων ζώων σάρκας καὶ τῶν ἀπὸ τῆς
 362 χώρας λαχάνων ἐμπύμπλυνται, τὴν χώραν ἔχοντες
 15 ἄβατον τοῖς προσφιλεστάτοις τῶν θεῶν Διμήτρι
 καὶ Διονύσῳ. νυκτερεύουσι δ' ἐπὶ τῆς χώρας σπα- 5
 νίως μὲν ἐν τισιν εὐτελέσιν ἐπαύλεσιν ἢ καλιαῖς,
 τὰ δὲ πολλὰ ἐν ταῖς κοίλαις πέτραις καὶ σπηλαίοις
 αὐτοφνέσι καὶ δυναμένοις σκέπην ἱκανὴν παρέχε-
 20 σθαι. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τᾶλλα ποιοῦσι, 6
 διαφυλάττοντες τὸν ἀρχαῖον καὶ ἀκατέσκευον βίον.
 καθόλου δ' ἐν τοῖς τόποις αἱ μὲν γυναῖκες ἀνδρῶν,
 οἱ δ' ἄνδρες θηρίων ἔχουσιν εὐτονίαν καὶ ἀλκήν.
 πολλάκις γοῦν φασιν ἐν ταῖς στρατείαις τὸν μέγι-
 25 στον τῶν Γαλιταίων ὑπὸ Αἰγυος ἰσχνοῦ παντελῶς ἐκ
 προκλήσεως μονομαχήσαντα ἀνηρῆσθαι. ὀπλισμὸν 7
 δ' ἔχουσιν οἱ Αἰγυες ἐλαφρότερον τῶν Ῥωμαίων
 τῇ κατασκευῇ· σκεπάζει γὰρ αὐτοὺς παραμήκης θυ-

5 ἀνδράσιν] ἀποῖς D   9 ὀριβατεῖν D   11 στενοκαρ-
 πίαν D   18 καὶ] καὶ τοῖς v.   22 τόποις] πόνοις Madvig

ρὸς εἰς τὸν Γαλατικὸν ῥυθμὸν δεδημιουργημένος
 καὶ χιτῶν συνειλημμένος ζωστῆρι, καὶ περιτίθενται
 θηρίων δοράς καὶ ξίφος σύμμετρον· τινὲς δ' αὐτῶν
 διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς Ῥωμαίων πολιτείας μετεσχη-
 μάτισαν τὸν ὄπλισμόν, ἐξομοιοῦντες ἑαυτοὺς τοῖς 5
 8 ἡγουμένοις. θρασεῖς δ' εἰσὶ καὶ γενναῖοι οὐ μόνον
 εἰς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ βίῳ περι-
 στάσεις τὰς ἐχούσας δεινότητας. ἐμπορευόμενοι γὰρ
 πλείουσι τὸ Σαρδόνιον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος,
 ἐτοίμως ἑαυτοὺς ῥιπτοῦντες εἰς ἀβοηθήτους κινδύ- 10
 νους· σκάφεσι γὰρ χρώμενοι τῶν σχεδίων εὐτελε-
 στέροις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ ναῦν χρησίμοις
 ἥμισυ κατεσκευασμένοις ὑπομένουσι τὰς ἐκ τῶν
 χειμῶνων φοβερωτάτας περιστάσεις καταπληκτικῶς.
 40 Λεῖπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τῶν Τυρρηνῶν. 15
 οὗτοι γὰρ τὸ μὲν παλαιὸν ἀνδρεῖα διενεγκόντες
 χώραν πολλὴν κατεκτήσαντο καὶ πόλεις ἀξιολόγους
 καὶ πολλὰς ἔκτισαν. ὁμοίως δὲ καὶ ναυτικαῖς ду-
 νάμεσιν ἰσχύσαντες καὶ πολλοὺς χρόνους θαλαττο-
 κρατήσαντες τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἰταλίαν πέλαγος ἀφ' 20
 ἑαυτῶν ἐποίησαν Τυρρηνικὸν προσαγορευθῆναι, τὰ
 δὲ κατὰ τὰς πεζὰς δυνάμεις ἐκπονήσαντες τὴν τε
 σάλπιγγα λεγομένην ἐξεῦρον, εὐχρηστοτάτην μὲν εἰς
 τοὺς πολέμους, ἀπ' ἐκείνων δ' ὀνομασθεῖσαν Τυρ-
 ρηνήν, τὴν τε περὶ τοὺς ἡγουμένους στρατηγούς 25
 ἀξίωμα κατεσκευάσαν, περιθέντες τοῖς ἡγουμένοις

2 περιτίθεται D   5 αὐτοὺς D   9 Σαρδῶν II   10
 ἐτοίμους D   13 κατεσκευασμένοι Schäfer   15 τυρρηνῶν D
 16 τὸ μὲν] περὶ τὸ D   21 τὰ] τὸ CD   23 λεγομένην
 del. Wess.   25 στρατηγούς f. del.

ῥαβδούχους καὶ δίφρον ἐλεφάντινον καὶ περιπόρ-
 φυρον τήβενναν, ἐν τε ταῖς οἰκίαις τὰ περιστῶα
 πρὸς τὰς τῶν θεραπευόντων ὄχλων ταραχὰς ἐξευ-
 ρον εὐχρηστίαν· ὧν τὰ πλείστα Ῥωμαῖοι μιμησάμε-
 5 νοι καὶ πρὸς τὸ κάλλιον αὐξήσαντες μετήνεγκαν
 ἐπὶ τὴν ἰδίαν πολιτείαν. γράμματα δὲ καὶ φυσιο- 2
 λογίαν καὶ θεολογίαν ἐξεπόνθησαν ἐπὶ πλεόν, καὶ
 τὰ περὶ τὴν κεραυνοσκοπίαν μάλιστα πάντων ἀν-
 363 θρώπων ἐξειργάσαντο· διὸ καὶ μέχρι τῶν νῦν χρό-
 10 νων οἱ τῆς οἰκουμένης σχεδὸν ὅλης ἡγούμενοι
 θαυμάζουσί τε τοὺς ἄνδρας καὶ κατὰ τὰς ἐν τοῖς
 κεραυνοῖς διοσημείας τούτοις ἐξηγηταῖς χρῶνται.
 χώραν δὲ νεμόμενοι πάμπορον, καὶ ταύτην ἐξεργα- 3
 ζόμενοι, καρπῶν ἀφθονίαν ἔχουσιν οὐ μόνον πρὸς
 15 τὴν ἀρκοῦσαν διατροφὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπόλαυ-
 σιν θαψιλῇ καὶ τρυφῇ ἀνήκουσαν. παρατίθενται
 γὰρ δις τῆς ἡμέρας τραπέζας πολυτελεῖς καὶ τᾶλλα
 τὰ πρὸς τὴν ὑπερβάλλουσαν τρυφὴν οἰκεία, στρω-
 μνὰς μὲν ἀνθεινὰς κατασκευάζοντες, ἐκπωμάτων δ'
 20 ἀργυρῶν παντοδαπῶν πλήθος καὶ τῶν διακονούν-
 των οἰκετῶν οὐκ ὀλίγον ἀριθμὸν ἡτοιμακότες· καὶ
 τούτων οἱ μὲν εὐπρεπεῖα διαφέροντες εἰσιν, οἱ δ'
 ἐσθῆσι πολυτελεστέραις ἢ κατὰ δουλικὴν ἀξίαν κε-
 κόσμηται. οἰκίσεις τε παντοδαπὰς ἰδιαζούσας ἔχουσι 4
 25 παρ' αὐτοῖς οὐ μόνον οἱ θεράποντες, ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἑλευθέρων οἱ πλείους. καθόλου δὲ τὴν μὲν ἐκ πα-

2 τιβένναν D, τὴν βένναν C   περίστοα γ.   4 εὐχρηστα
 αὐτ' εὐχρηστίαν παρέχοντα Steph.   5 κάλλιστον CFG   6
 πολυτέλειαν D   15 ἀρκοῦσαν πρὸς τὴν Dind. (cf. II 4, 5.
 59, 1)   19 μὲν] δ' D   24 οἰκίσεις] ἀνέσεις Wurm   25
 μόνον οἱ] μόνοι D   θεράποντες] οἱ ἄρχοντες conicio

λαιῶν χρόνων παρ' αὐτοῖς ζηλουμένην ἀλκὴν ἀπο-
 βεβλήκασιν, ἐν πότοις δὲ καὶ θάθυμας ἀνάνδροις
 βιοῦντες οὐκ ἀλόγως τὴν τῶν πατέρων δόξαν ἐν
 5 τοῖς πολέμοις ἀποβεβλήκασι. συνεβάλετο δ' αὐτοῖς
 πρὸς τὴν τρυφὴν οὐκ ἐλάχιστον καὶ ἡ τῆς χώρας 5
 ἀρετὴ· πάμπορον γὰρ καὶ παντελῶς εὐγείον νεμό-
 μενοι παντὸς καρποῦ πλήθος ἀποθησαυρίζουσιν.
 καθόλου γὰρ ἡ Τυρρηνία παντελῶς εὐγείος οὔσα
 πεδίοις ἀναπεπταμένοις ἐγκάθηται καὶ βουνοειδέσιν
 ἀναστήμασι τόπων διείληπται γεωργησίμοις· ὕγρα 10
 δὲ μετρίως ἐστὶν οὐ μόνον κατὰ τὴν χειμερινὴν
 ὥραν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τοῦ θέρους καιρὸν.

- 41 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς πρὸς ἑσπέραν κεκλιμένης χώ-
 ρας καὶ τῆς πρὸς τὰς ἄρκτους νενευνίας, ἔτι δὲ
 τῶν κατὰ τὸν ὠκεανὸν νήσων διεξήλθομεν, ἐν μέ- 15
 ρει διέξιμεν περὶ τῶν κατὰ τὴν μεσημβρίαν νήσων
 τῶν ἐν ὠκεανῷ τῆς Ἀραβίας τῆς πρὸς ἀνατολὴν
 κεκλιμένης καὶ προσοριζούσης τῇ καλουμένῃ Κεδρω-
 2 σία. ἡ μὲν γὰρ χώρα πολλαῖς κώμαις καὶ πόλεσιν
 ἀξιολόγοις κατοικεῖται, καὶ τούτων αἱ μὲν ἐπὶ χωμά- 20
 των ἀξιολόγων κεῖνται, αἱ δ' ἐπὶ γεωλόφων ἢ πε-
 δίων καθίδρυνται· ἔχουσι δ' αὐτῶν αἱ μέγισται
 βασιλεια κατεσκευασμένα πολυτελῶς, πλήθος οἰκη-
 3 τῶν ἔχοντα καὶ κτήσεις ἱκανάς. πᾶσα δ' αὐτῶν ἡ
 χώρα γέμει θρεμμάτων παντοδαπῶν, καρποφοροῦσα 25
 καὶ νομὰς ἀφθόνους παρεχομένη τοῖς βοσκήμασι·
 ποταμοὶ τε πολλοὶ διαρρέοντες ἐν αὐτῇ πολλὴν ἀρ-

2 ἐν πότοις — ἀποβεβλήκασι om. FM δὲ om. v. 4
 πολεμίοις D συνεβάλλετο v. 6 νεμόμενοι] χώραν add.
 CFG 10 τόπων] λόφων Dind. 19 γὰρ om. D 21 ἡ om. C

δεύουσι χώραν, συνεργοῦντες πρὸς τελείαν αὐξησιν
 τῶν καρπῶν. διὸ καὶ τῆς Ἀραβίας ἡ πρωτεύουσα
 364 τῇ ἀρετῇ προσηγορίαν ἔλαβεν οἰκίαν, εὐδαίμων
 ὀνομασθεῖσα. ταύτης δὲ κατὰ τὰς ἐσχατίας τῆς 4
 5 παρωκεανίτιδος χώρας κατ' ἀντικρὺ νῆσοι κεῖνται
 πλείους, ὧν τρεῖς εἰσιν ἄξιοι τῆς ἱστορικῆς ἀνα-
 γραφῆς, μία μὲν ἡ προσαγορευομένη Ἰερὰ, καθ'
 ἦν οὐκ ἔξεστι τοὺς τετελευτηκότας θάπτειν, ἑτέρα
 δὲ πλησίον ταύτης, ἀπέχουσα σταδίους ἑπτὰ, εἰς
 10 ἣν κομίζουσι τὰ σώματα τῶν ἀποθανόντων ταφῆς
 ἀξιοῦντες. ἡ δ' οὖν Ἰερὰ τῶν μὲν ἄλλων καρπῶν
 ἁμοιῶς ἐστί, φέρει δὲ λιβανωτοῦ τοσοῦτο πλήθος,
 ὥστε διαρκεῖν καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην πρὸς τὰς
 τῶν θεῶν τιμάς· ἔχει δὲ καὶ σμύρνης πλήθος διά-
 15 φορον καὶ τῶν ἄλλων θυμιαμάτων παντοδαπὰς φύ-
 σεις, παρεχομένης πολλὴν εὐωδίαν. ἡ δὲ φύσις 5
 ἐστὶ τοῦ λιβανωτοῦ καὶ ἡ κατασκευὴ τοιάδε· δέν-
 δρον ἐστὶ τῷ μὲν μεγέθει μικρόν, τῇ δὲ προσόψει
 τῇ ἀκάνθῃ τῇ Αἰγυπτίᾳ τῇ λευκῇ παρεμφερές, τὰ
 20 δὲ φύλλα τοῦ δένδρου ὅμοια τῇ ὀνομαζομένῃ ἱτέᾳ,
 καὶ τὸ ἄνθος ἐπ' αὐτῷ φύεται χρυσοειδές, ὃ δὲ
 λιβανωτὸς γινόμενος ἐξ αὐτοῦ ὀπίζεται ὡς ἂν δά-
 κρυον. τὸ δὲ τῆς σμύρνης δένδρον ὁμοίον ἐστί 6
 τῇ σχλῆφί, τὸ δὲ φύλλον ἔχει λεπτότερον καὶ πυ-
 25 κνότερον. ὀπίζεται δὲ περισκαφείσης τῆς γῆς ἀπὸ
 τῶν ῥιζῶν, καὶ ὅσα μὲν αὐτῶν ἐν ἀγαθῇ γῇ πέφυ-
 κεν, ἐκ τούτων γίνεται δις τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἕαρος
 καὶ θερόους· καὶ ὁ μὲν πυρρὸς ἑαρινὸς ὑπάρχει διὰ

1 συντελοῦντες II 9 ἑπτὰ AD, ὡς ἑπτὰ cet. 13 τὴν
 om. D

τὰς δροσούς, ὁ δὲ λευκὸς θερινὸς ἐστὶ. τοῦ δὲ
 παλιούρου συλλέγουσι τὸν καρπὸν, καὶ χρῶνται
 βρωτοῖς καὶ ποτοῖς καὶ πρὸς τὰς κοιλίας τὰς ῥεού-
 42 σας φαρμάκῳ. διήρηται δὲ τοῖς ἐγχωρίοις ἡ χώρα,
 καὶ ταύτης ὁ βασιλεὺς λαμβάνει τὴν κρατίστην, καὶ 5
 τῶν καρπῶν τῶν γινομένων ἐν τῇ νήσῳ δεκάτην
 λαμβάνει. τὸ δὲ πλάτος τῆς νήσου φασὶν εἶναι
 2 σταδίων ὡς διακοσίων. κατοικοῦσι δὲ τὴν νήσον
 οἱ καλούμενοι Παρχαῖοι, καὶ τὸν τε λιβανωτὸν καὶ
 τὴν σμύρναν κομίζουσιν εἰς τὸ πέραν καὶ πωλοῦσι 10
 τοῖς τῶν Ἀράβων ἐμπόροις, παρ' ὧν ἄλλοι τὰ [τοι-
 αῦτα] φορτία ὠνούμενοι διακομίζουσιν εἰς τὴν Φοι-
 νίκην καὶ Κόιλην Συρίαν, ἔτι δ' Αἴγυπτον, τὸ δὲ
 τελευταῖον ἐκ τούτων τῶν τόπων ἔμποροι διακομί-
 3 ζουσιν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη 15
 νήσος μεγάλη, τῆς προειρημένης ἀπέχουσα σταδίους
 τριάκοντα, εἰς τὸ πρὸς ἕω μέρος τοῦ ὠκεανοῦ κει-
 μένη, τῷ μήκει πολλῶν τινῶν σταδίων· ἀπὸ γὰρ
 τοῦ πρὸς ἀνατολὰς ἀνήκοντος ἀκρωτηρίου φασὶ θεω-
 ρεῖσθαι τὴν Ἰνδικὴν ἕριον διὰ τὸ μέγεθος τοῦ 365
 4 διαστήματος· ἔχει δ' ἡ Παρχαία κατ' αὐτὴν πολλὰ 20
 τῆς ἱστορικῆς ἀναγραφῆς ἄξια. κατοικοῦσι δ' αὐ-
 τὴν αὐτόχθονες μὲν οἱ Παρχαῖοι λεγόμενοι, ἐπὶ
 5 τες. πόλις δ' ἐστὶν ἀξιόλογος ἐν αὐτῇ, προσαγο- 25
 ρενομένη μὲν Πανάρα, εὐδαιμονία δὲ διαφέρουσα.
 οἱ δὲ ταύτην οἰκοῦντες καλοῦνται μὲν ἱκέται τοῦ
 Διὸς τοῦ Τριφυλίου, μόνοι δ' εἰς τῶν τὴν Παγ-

1 θερινός] χειμερινός CFG   11 τοιαῦτα om. D   21
 κατ' αὐτὴν FG, om. C   28 τριφυλίου D

χαίαν χώραν οἰκούντων αὐτόνομοι καὶ ἀβασίλευτοι.
 ἄρχοντας δὲ καθιστάσι κατ' ἐνιαυτὸν τρεῖς· οὗτοι
 δὲ θανάτου μὲν οὐκ εἰσὶ κύριοι, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα
 διακρίνουσι· καὶ αὐτοὶ δὲ οὗτοι τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῖς
 5 ἱερεῖς ἀναφέρουσιν. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλεως ἀπέ- 6
 χει σταδίους ὥς ἐξήκοντα ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου,
 κείμενον μὲν ἐν χώρᾳ πεδιάδι, θανμαζόμενον δὲ
 μάλιστα διὰ τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν
 τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν τῶν τόπων εὐφυΐαν. τὸ 43
 10 μὲν οὖν περὶ τὸ ἱερὸν πεδίον συνηγεφές ἐστι παν-
 τοίοις δένδροισιν, οὐ μόνον καρποφόροις, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς ἄλλοις τοῖς δυναμένοις τέρεπιν τὴν ὄρασιν·
 κυπαρίττων τε γὰρ ἐξαισίων τοῖς μεγέθεσι καὶ πλα-
 τάνων καὶ δάφνης καὶ μυρσίνης καταγέμει, πλή-
 15 θυντος τοῦ τόπου ναματιαίων ὑδάτων. πλησίον 2
 γὰρ τοῦ τεμένους ἐκ τῆς γῆς ἐκπίπτει τηλικαύτη
 τὸ μέγεθος πηγὴ γλυκέος ὕδατος, ὥστε ποταμὸν ἐξ
 αὐτῆς γίνεσθαι πλωτόν· ἐκ τούτου δ' εἰς πολλὰ
 μέρη τοῦ ὕδατος διαιρουμένου, καὶ τούτων ἀρδευ-
 20 ομένων, κατὰ πάντα τὸν τοῦ πεδίου τόπον συν-
 ἀγκειαι δένδρων ὑψηλῶν πεφύκασι σύνεχεῖς, ἐν αἷς
 πληθὺς ἀνδρῶν ἐν τοῖς τοῦ θέρους καιροῖς ἐνδια-
 τρίβει, ὁρνέων τε πληθὺς παντοδαπῶν ἐννεοττεύε-
 ται, ταῖς χρόας διάφορα καὶ ταῖς μελωδίαις μεγά-
 25 λην παρεχόμεν᾽ τέρεψιν, κηπεῖαί τε παντοδαπαὶ καὶ
 λειμῶνες πολλοὶ καὶ διάφοροι ταῖς χλόαις καὶ τοῖς

6 τριφυλίου D 8 τε om. D 9 τῆς] τε add. CFFG τῆς..
 εὐφυΐας cod., corr. Reiske 14 μυρσίνης AE, γένεσι add. B,
 ἔρρεσι add. cet. 18 αὐτῆς AE, αὐτοῦ cet. 20 κατὰ
 om. CFFG

ἀνθεσιν, ὥστε τῇ θεοπροπείᾳ τῆς προσόψεως ἄξιον
 3 τῶν ἐγγχωρίων θεῶν φαίνεσθαι. ἦν δὲ καὶ τῶν φοι-
 νίκων στελέχη μεγάλα καὶ καρποφόρα διαφερόντως
 καὶ καρῦα πολλὰ ἀκροδρόων δαψιλεστάτην τοῖς
 ἐγγχωρίοις ἀπόλυσιν παρεχόμεναι. χωρὶς δὲ τοῦ- 5
 των ὑπῆρχον ἄμπελοι τε πολλὰ καὶ παντοδαπαί, αἱ
 πρὸς ὕψος ἀνηγμέναι καὶ διαπεπλεγμέναι ποικίλως
 τὴν πρόσοψιν ἡδεῖαν ἐποιοῦν καὶ τὴν ἀπόλυσιν 366
 44 τῆς ὥρας ἐτοιμοτάτην παρέρχοντο. ὁ δὲ ναὸς ὑπῆρ-
 χεν ἀξιόλογος ἐκ λίθου λευκοῦ, τὸ μῆκος ἔχων δυεῖν 10
 πλέθρων, τὸ δὲ πλάτος ἀνάλογον τῷ μήκει· οἰοσι
 δὲ μεγάλοις καὶ παχέσιν ὑπῆρξετο καὶ γλυφαῖς
 φιλοτέχνους διειλημμένος· ἀγάλματά τε τῶν θεῶν
 ἀξιολογώτατα, τῇ τέχνῃ διάφορα καὶ τοῖς βάρεσι
 2 θαυμαζόμενα. κύκλῳ δὲ τοῦ ναοῦ τὰς οἰκίας εἶχον 15
 οἱ θεραπεύοντες τοὺς θεοὺς ἱερεῖς, δι' ὧν ἅπαντα
 τὰ περὶ τὸ τέμενος διωκεῖτο. ἀπὸ δὲ τοῦ ναοῦ
 δρόμος κατεσκεύαστο, τὸ μὲν μῆκος σταδίων τεττά-
 3 ρων, τὸ δὲ πλάτος πλέθρου. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν
 ἐκατέραν τοῦ δρόμου χαλκεῖα μεγάλα κεῖται, τὰς 20
 βάσεις ἔχοντα τετραγώνους· ἐπ' ἐσχάτῳ δὲ τοῦ δρό-
 μου τὰς πηγὰς ἔχει λάβρος ἐκχεόμενος ὁ προειρη-
 μένος ποταμός. ἔστι δὲ τὸ φερόμενον ὄρευμα τῇ
 λευκότητι καὶ γλυκύτητι διαφέρον, πρὸς τε τὴν τοῦ
 σώματος ὑγίειαν πολλὰ συμβαλλόμενον τοῖς χρω- 25

4 καρφαὶ D, κάρυα πολλὰ F   5 παρεχόμενα CD   6 τε
 del. Bek.   αἱ add. Steph.   8 τὴν πρόσοψιν ἡδεῖαν]
 οἰκίαν τὴν πρόσοψιν ABDE, οἰκίας τ. πο. Wurm   9 ὥρας
 (vel ὁπώρας) Reiske, χώρας cod.   12 ὑπερήρξετο D   13
 φιλοτέχνως Wurm   διειλημμένους F   21 ἐσχάτων E   22
 τὰς om. v.   24 καὶ γλυκύτητι om. D

μένοις· ὀνομάζεται δ' ὁ ποταμὸς οὗτος ἡλίου ὕδαρ.
 περιέχει δὲ τὴν πηγὴν ὅλην κορηπὶς λιθίνῃ πολυ- 4
 τελῆς, διατείνουσα παρ' ἑκατέραν πλευρὰν σταδίου
 τέτταρας· ἄκρι δὲ τῆς ἐσχάτης κορηπίδος ὁ τόπος
 5 οὐκ ἔστι βάσιμος ἀνθρώπῳ πλὴν τῶν ἱερέων. τὸ 5
 δ' ὑποκείμενον πεδῖον ἐπὶ σταδίου διακοσίους καθ-
 ιερωμένον ἔστι τοῖς θεοῖς, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ προσ-
 ὄδους εἰς τὰς θυσίας ἀναλίσκουσι. μετὰ δὲ τὸ
 προειρημένον πεδῖον ὄρος ἔστιν ὑψηλόν, καθιερω-
 10 μένον μὲν θεοῖς, ὀνομαζόμενον δὲ Οὐρανοῦ δίφρος
 καὶ Τριφύλιος Ὀλυμπος. μυθολογοῦσι γὰρ τὸ πα- 6
 λαιὸν Οὐρανὸν βασιλεύοντα τῆς οἰκουμένης προσ-
 ἡνῶς ἐνδιατρίβειν ἐν τῷδε τῷ τόπῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ
 ὕψους ἐφορᾶν τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὰ κατ' αὐτὸν
 15 ἄστρα, ὕστερον δὲ Τριφύλιον Ὀλυμπον κληθῆναι
 διὰ τὸ τοὺς κατοικοῦντας ὑπάρχειν ἐκ τριῶν ἔθνων·
 ὀνομάζεσθαι δὲ τοὺς μὲν Παγχαίους, τοὺς δ' Ὠκεα-
 νίτας, τοὺς δὲ Λῶους· οὓς ὕστερον ὑπὸ Ἀμμωνος
 ἐκβλήθηται. τὸν γὰρ Ἀμμωνά φασι μὴ μόνον φυ- 7
 20 γαδεῦσαι τοῦτο τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐ-
 τῶν ἄρδην ἀνελεῖν, καὶ κατασκάψαι τὴν τε Λῶαν
 καὶ Ἀστερουσίαν. θυσίαν τε κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τούτῳ
 τῷ ὄρει ποιεῖν τοὺς ἱερεῖς μετὰ πολλῆς [τῆς] ἀγνείας.
 μετὰ δὲ τὸ ὄρος τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἄλλην Παγχαίτ- 45
 25 τιν χώραν ὑπάρχειν φασι ζώων παντοδαπῶν πλῆ-
 θος· ἔχειν γὰρ αὐτὴν ἐλέφαντάς τε πολλοὺς καὶ
 λέοντας καὶ παρδάλεις καὶ δορκάδας καὶ ἄλλα θηρία

11 τριφύλλιος D^a 13 ἐν om. CF 16 ἐκ τ. ἐ. ὑπάρ-
 χειν v. 17 δὲ] γὰρ CFG 18 Λῶους et 21 Λῶϊαν ABDE
 23 τῆς om. D 24 παγχαίτην D 27 πλείω θηρία v.

πλείω διάφορα ταῖς τε προσόψεσι καὶ ταῖς ἀλκαῖς
 2 θανυμαστά. ἔχει δὲ ἡ νῆσος αὕτη καὶ πόλεις τρεῖς
 ἀξιολόγους, Ἰρακίαν καὶ Δαλίδαν καὶ Ὠκεανίδα.
 τὴν δὲ χώραν ὅλην εἶναι καρποφόρον, καὶ μάλιστα
 3 οἰνων παντοδαπῶν ἔχειν πλῆθος. εἶναι δὲ τοὺς ³⁶⁷₅
 ἄνδρας πολεμικοὺς καὶ ἄρμασι χρῆσθαι κατὰ τὰς
 μάχας ἀρχαῖως. τὴν δ' ὅλην πολιτείαν ἔχουσι τρι-
 μερῇ, καὶ πρῶτον ὑπάρχει μέρος παρ' αὐτοῖς τὸ
 τῶν ἱερέων, προσκειμένων αὐτοῖς τῶν τεχνιτῶν,
 δευτέρα δὲ μέρος ὑπάρχει τῶν γεωργῶν, τρίτη δὲ ¹⁰
 4 τῶν στρατιωτῶν, προστιθεμένων τῶν νομέων. οἱ
 μὲν οὖν ἱερεῖς τῶν ἀπάντων ἦσαν ἡγεμόνες, τὰς
 τε τῶν ἀμφισβητήσεων κρίσεις ποιούμενοι καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν δημοσίων πραττομένων κύριοι. οἱ δὲ
 γεωργοὶ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι τοὺς καρποὺς ἀνα- ¹⁵
 φέρουσιν εἰς τὸ κοινόν, καὶ ὅστις ἂν αὐτῶν δοκῇ
 μάλιστα γεγεωργηκέναι, λαμβάνει γέρας ἐξαιρετον
 ἐν τῇ διαιρέσει τῶν καρπῶν, κριθεὶς ὑπὸ τῶν ἱερέων
 ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος καὶ οἱ λοιποὶ μέχρι δέκα,
 5 προτροπῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων. παραπλησίως δὲ τοῦ- ²⁰
 τοις καὶ οἱ νομεῖς τὰ τε ἱερεῖα καὶ τᾶλλα παρα-
 διδόνασιν εἰς τὸ δημόσιον, τὰ μὲν ἀριθμῶ, τὰ δὲ
 σταθμῶ, μετὰ πάσης ἐκριβείας. καθόλου γὰρ οὐδὲν
 ἔστιν ἰδίᾳ κτήσασθαι πλὴν οἰκίας καὶ κήπου, πάντα
 δὲ τὰ γεννήματα καὶ τὰς προσόδους αἱ ἱερεῖς παρα- ²⁵
 λαμβάνοντες τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστῳ δικαίως ἀπονέ-
 μουσι, τοῖς δ' ἱερεῦσι μόνοις δίδονται διπλάσιον.
 6 χρῶνται δ' ἐσθῆσι μὲν μαλακαῖς διὰ τὸ παρ' αὐτοῖς

3 Ἰρακίαν ABDE, Ἰρακίαν F 16 δοκεῖ D 20 τῶν
 τῶν δ' D δὲ τούτοις om. D 24 ἔστιν] ἔξεστιν v.

πρόβατα ὑπάρχειν διαφέροντα τῶν ἄλλων διὰ τὴν
 μαλακότητα· φοροῦσι δὲ καὶ κόσμον χρυσοῦν οὐ
 μόνον αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες, περὶ μὲν
 τοὺς τραχήλους ἔχοντες στρεπτοὺς κύκλους, περὶ δὲ
 5 τὰς χεῖρας ψέλια, ἐκ δὲ τῶν ὧτων παραπλησίως
 τοῖς Πέρσαις ἐξηρητημένους κρίκους. ὑποδέσσει δὲ
 κοίλαις χρῶνται καὶ τοῖς χρώμασι πεποικιλμέναις
 περιττότερον. οἱ δὲ στρατιῶται λαμβάνοντες τὰς
 μεμερισμένας συντάξεις φυλάττονσι τὴν χώραν, δι-
 10 ειληφότες ὁχυρώμασι καὶ παρεμβολαῖς· ἔστι γάρ τι
 μέρος τῆς χώρας ἔχον ληστήρια θρασέων καὶ παρα-
 νόμων ἀνθρώπων, οἳ τοὺς γεωργοὺς ἐνεδρεύνοντες
 πολεμοῦσι τούτους. αὐτοὶ δ' οἱ ἱερεῖς πολὺ τῶν
 ἄλλων ὑπερέχουσι τρυφῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν
 15 τῷ βίῳ καθαρείότησι καὶ πολυτελείαις· στολὰς μὲν
 γὰρ ἔχουσι λινὰς, τῇ λεπτότητι καὶ μαλακότητι δια-
 φόρους, ποτὲ δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν μαλακωτάτων ἐρίων
 κατεσκευασμένας ἐσθῆτας φοροῦσι· πρὸς δὲ τούτοις
 μίτρας ἔχουσι χρυσοῦφεις· τὴν δ' ὑπόδεσιν ἔχουσι
 20 σαινδάλια ποικίλα φιλοτέχνως εἰργασμένα· χρυσο-
 φοροῦσι δ' ὁμοίως ταῖς γυναιξὶ πλὴν τῶν ἐνωτίων.
 προσεδρεύονσι δὲ μάλιστα ταῖς τῶν θεῶν θερα-
 πείαις καὶ τοῖς περὶ τούτων ὕμνοις τε καὶ ἐγκω-
 μίοις, μετ' ὧδ' τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς εἰς ἀν-
 25 θρώπους εὐεργεσίας διαπορευόμενοι. μυθολογοῦσι
 δ' οἱ ἱερεῖς τὸ γένος αὐτοῖς ἐκ Κρήτης ὑπάρχειν,

1 διὰ om. FG 7 κοίλαις (primo καιναῖς) Weess., κοι-
 ναῖς cod., κομφαῖς Reiske 10 τι] τὸ CFG 11 καὶ παρα-
 νόμων ABDE, om. cet. 14 τρυφαῖς D 16 λεπτότητι
 ABDE, λευκότητι cet. 20 ποικίλα ABDE, om. cet.

ὑπὸ Διὸς ἡγμένοις εἰς τὴν Παργαίαν, ὅτε κατ' ἀν- 368
 θρώπους ὦν ἐβασίλευε τῆς οἰκουμένης· καὶ τούτων
 σημεῖα φέρουσι τῆς διαλέκτου, δεικνύντες τὰ πολλὰ
 διαμένειν παρ' αὐτοῖς Κρητικῶς ὀνομαζόμενα· τὴν
 τε πρὸς αὐτοὺς οἰκειότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἐκ 5
 προγόνων παρειληφέναι, τῆς φήμης ταύτης τοῖς
 ἐκγόνοις παραδιδομένης ἀεί. ἐδείκνυνον δὲ καὶ ἀνα-
 γραφὰς τούτων, ἃς ἔφασαν τὸν Δία πεποιῆσθαι
 καθ' ὃν καιρὸν ἔτι κατ' ἀνθρώπους ὦν ἰδρύσατο
 4 τὸ ἱερὸν. ἔχει δ' ἡ χώρα μέταλλα θαυσιλῆ χρυσοῦ 10
 τε καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ καττιτέρου καὶ σι-
 δήρου· καὶ τούτων οὐδὲν ἔστιν ἐξενεγκεῖν ἐκ τῆς
 νήσου, τοῖς δ' ἱερεῦσιν οὐδ' ἐξελθεῖν τὸ παράπαν
 ἐκ τῆς καθιερωμένης χώρας· τὸν δ' ἐξελθόντα ἐξου-
 5 σίαν ἔχει ὁ περιτυχὼν ἀποκτείνει. ἀναθημάτων δὲ 15
 χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πολλὰ καὶ μεγάλα τοῖς θεοῖς
 ἀνάκειται, σεσωρευνόντος τοῦ χρόνου τὸ πλήθος
 6 τῶν καθιερωμένων ἀναθημάτων. τὰ τε θυρώματα
 τοῦ ναοῦ θαυμαστάς ἔχει τὰς κατασκευὰς ἐξ ἀρ-
 γύρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, ἔτι δὲ θύας δε- 20
 δημιουργημένας. ἡ δὲ κλίνη τοῦ θεοῦ τὸ μὲν μῆ-
 κος ὑπάρχει πηχῶν ἕξ, τὸ δὲ πλάτος τεττάρων,
 χρυσῇ δ' ὄλῃ καὶ τῇ κατὰ μέρος ἐργασίᾳ φιλοτέχ-
 7 νως κατεσκευασμένη. παραπλήσιος δὲ καὶ ἡ τρά-
 πεζα τοῦ θεοῦ καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῇ λοιπῇ πολυ- 25
 τελείᾳ παρόκειται πλησίον τῆς κλίνης. κατὰ μέσην

1 ἀπὸ D^b ἡγουμένον ABDE 3 τὴν διάλεκτον vel
 τὰ τῆς δ. Hertl. 6 τοῖς] ἐν τοῖς ABDE 10 θαυσιλῆ et
 11 καὶ κασσιτέρου ABDE, om. cet. 12 οὐδὲν ἔξεστιν C,
 οὐκ ἔστιν FG 15 ἔχειν D, εἶχεν F 20 θύους FG, θυοὺς
 C 22 ἕξ] ἐπτά FG 24 παραπλησίως cod., corr. Eich.

δὲ τὴν κλίνην ἔστηκε στήλῃ χροσῇ μεγάλῃ, γραμ-
ματα ἔχονσα τὰ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερὰ καλούμενα,
δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς ἀνα-
γεγραμμέναι, καὶ μετὰ ταύτας αἱ Ἀρτέμιδος καὶ
5 Ἀπόλλωνος ὑφ' Ἑρμοῦ προσαναγεγραμμέναι. περὶ
μὲν οὖν τῶν κατ' ἀντικρὺ τῆς Ἀραβίας ἐν ὠκεανῷ
νῆσαν ἀρκεσθησόμεθα τοῖς δηθεῖσι.

Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Αἰγαῖον 47
πέλαγος κειμένων νῦν διεξιμεν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς
10 Σαμοθράκης ποιησάμενοι. ταύτην γὰρ τὴν νῆσον
ἔνιοι μὲν φασὶ τὸ παλαιὸν Σάμον ὀνομασθῆναι,
τῆς δὲ νῦν Σάμου κτισθείσης διὰ τὴν ὁμωνυμίαν
ἀπὸ τῆς παρακειμένης τῇ παλαιᾷ Σάμῳ Θράκης
Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι. ἔκτισαν δ' αὐτὴν αὐ- 2
15 τόχθονες ἄνθρωποι· διὸ καὶ περὶ τῶν πρώτων γε-
νομένων παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνων οὐ-
δεὶς παραδέδοται λόγος. ἔνιοι δὲ φασὶ τὸ παλαιὸν
369 Σαμόννησον καλουμένην διὰ τοὺς ἀποικισθέντας ἔκ-
τε Σάμου καὶ Θράκης Σαμοθράκην ὀνομασθῆναι.
20 ἐσχήμασι δὲ παλαιὰν ἰδίαν διάλεκτον οἱ αὐτόχθοι- 3
νες, ἧς πολλὰ ἐν ταῖς θυσίαις μέχρ' αὐτῶν νῦν τη-
ρεῖται. οἱ δὲ Σαμόθρακες ἱστοροῦσι πρὸ τῶν παρὰ
τοῖς ἄλλοις γενομένων κατακλυσμῶν ἕτερον ἐκεῖ
μέγαν γενέσθαι, τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ τὰς Κυ-
25 ανέας στόματος ῥαγέντος, μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Ἑλ-
λησπόντου. τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος λίμνης 4
ἔχον τάξιν μέχρ' αὐτοῦ τοσοῦτον πεπληρωθῆναι διὰ τῶν

1 δὲ μέσην γ. 13 παλαιὰ σαμοθράκης σαμοθράκην D
18 σαμόννησον D, Σάμον νῆσον FG 20 παλαιὸν Reiske
27 τοσοῦτον ABDE, τούτου cet.

εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρι οὗτου διὰ τὸ πλῆθος
 παρεκχυθὲν τὸ ῥεῦμα λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλ-
 λησποντον καὶ πολλὴν μὲν τῆς Ἀσίας τῆς παρὰ
 θάλατταν ἐπέκλυσεν, οὐκ ὀλίγην δὲ καὶ τῆς ἐπι-
 πέδου γῆς ἐν τῇ Σαμοθράκῃ θάλατταν ἐποίησε· καὶ 5
 διὰ τοῦτ' ἐν τοῖς μεταγενεστέροις καιροῖς ἐνίοις
 τῶν ἀλιέων ἀνεσπακέναι τοῖς δικτύοις λίθινα κιο-
 5 νόκαρανα, ὡς καὶ πόλεων κατακεκλυσμένων. τοὺς
 δὲ περιληφθέντας προσαναδραμεῖν εἰς τοὺς ὑψη-
 λοτέρους τῆς νήσου τόπους· τῆς δὲ θαλάττης ἀνα- 10
 βαινούσης αἰεὶ μᾶλλον, εὐξασθαι τοῖς θεοῖς τοὺς
 ἐργωρίους, καὶ διασωθέντας κύκλῳ περὶ ὅλην τὴν
 νήσον ὄρους θέσθαι τῆς σωτηρίας, καὶ βωμοὺς
 ἰδρύσασθαι, ἐφ' ὧν μέχρι τοῦ νῦν θύειν· ὥστ' εἶ-
 ναι φανερόν ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ κατάρχουν 15
 48 τὴν Σαμοθράκην. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν κατὰ τὴν
 νήσον Σάωνα, γενόμενον, ὡς μὲν τινὲς φασιν, ἐκ
 Διὸς καὶ Νύμφης, ὡς δὲ τινες, ἐξ Ἑρμοῦ καὶ Ῥή-
 νης, συναγαγεῖν τοὺς λαοὺς σποράδην οἰκοῦντας,
 καὶ νόμους θέμενον αὐτὸν μὲν ἀπὸ τῆς νήσου Σά- 20
 ωνα κληθῆναι, τὸ δὲ πλῆθος εἰς πέντε φυλὰς δια-
 νεύμαντα τῶν ἰδίων υἱῶν ἐπωνύμους αὐτὰς ποιῆσαι.
 2 οὕτω δ' αὐτῶν πολιτευομένων λέγουσι παρ' αὐτοῖς
 τοὺς ἐκ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν Ἀτλαντίδων Ἠλέκτρας
 γενέσθαι Δάρδανόν τε καὶ Ἰασίωνα καὶ Ἀρμονίαν. 25
 3 ὧν τὸν μὲν Δάρδανον μεγαλεπίβολον γενόμενον,

1 ἐκρεόντων D   5 γῆς] τῆς D   9 περιληφθέντας
 CFG   15 τοῦ] τοῦ νῦν CFG   16 τῶν κατὰ ABDE, τὸν
 περὶ cet.   17 σαωνον DC   20 νόμον CFG   Σάωνα
 CFG   22 αὐτοὺς D   24 τοὺς om. AE

καὶ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ σχεδίας διαπεραιω-
 θέντα, τὸ μὲν πρῶτον κίσαι Δαρδάνον πόλιν καὶ
 τὸ βασιλείον τὸ περὶ τὴν ὕστερον κληθεῖσαν Τροίαν
 συστήσασθαι καὶ τοὺς λαοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδά-
 5 νους ὀνομάσαι. ἐπάρξαι δ' αὐτόν φασι καὶ πολ-
 λῶν ἔθνων κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τοὺς ὑπὲρ Θρά-
 370 κης Δαρδάνους κατοικίσαι. τὸν δὲ Δία βουληθέντα 4
 καὶ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν τιμῆς τυχεῖν, παραδείξει
 αὐτῷ τὴν τῶν μυστηρίων τελετὴν, πάλαι μὲν οὖ-
 10 σαν ἐν τῷ νήσῳ, τότε δὲ πῶς παραδοθεῖσαν, ὣν
 οὐ θέμις ἀκοῦσαι πλὴν τῶν μεμνημένων. δοκεῖ δ'
 οὗτος πρῶτος ξένους μυῆσαι καὶ τὴν τελετὴν διὰ
 τοῦτο ἔνδοξον ποιῆσαι. μετὰ δὲ ταῦτα Κάδμον τὸν 5
 Ἀγρήνορος κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης ἀφικέσθαι
 15 πρὸς αὐτούς, καὶ τῆς τελετῆς μετασχόντα γῆμαι τὴν
 ἀδελφὴν τοῦ Ἰασίωνος Ἀρμονίαν, οὐ καθάπερ Ἕλλη-
 νες μυθολογοῦσι, τὴν Ἄρεος. τὸν δὲ γάμον τοῦτον 49
 πρῶτον δαῖσαι θεοὺς, καὶ Δήμητραν μὲν Ἰασίωνος
 ἐρασθεῖσαν τὸν καρπὸν τοῦ σίτον δωρήσασθαι, Ἐρ-
 20 μὴν δὲ λύραν, Ἀθηναίαν δὲ τὸν διαβεβοημένον ὄρ-
 μον καὶ πέπλον καὶ αὐλοὺς, Ἡλέκτραν δὲ τὰ τῆς
 μεγάλης καλουμένης μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ μετὰ
 κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ τῶν ὀργιαζόντων· καὶ
 Ἀπόλλωνα μὲν κιθαρίσαι, τὰς δὲ Μούσας αὐλῆσαι,
 25 τοὺς δ' ἄλλους θεοὺς εὐφημοῦντας συναυξῆσαι τὸν
 γάμον. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν μὲν Κάδμον κατὰ τὸν 2

1 εἰς] μὲν εἰς D   2 πόλιν Δάρδανον v.   5 καὶ om.
 CFG   10 παραλυθεῖσαν coni. Dind.   16 τοῦ om. v.   22
 τῶν om. D   25 εὐφημοῦντας συναυξῆσαι ABDE, συνευ-
 φημοῦντας αὐξῆσαι cet.   26 μὲν om. D

παραδεδομένον χρησμὸν κτίσαι Θήβας τὰς ἐν Βοιω-
 τία φασί, τὸν δ' Ἰασίωνα γήμαντα Κυβέλην γεννῆσαι
 Κορύβαντα. Ἰασίωνος δὲ εἰς θεοὺς μεταστάντος,
 Δάρδανον καὶ Κυβέλην καὶ Κορύβαντα μετακομί-
 σαι εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ 5
 3 καὶ συναπᾶραι εἰς Φρυγίαν. καὶ τὴν μὲν Κυβέλην
 Ὀλύμπῳ τῷ πρώτῳ συνοικήσασαν γεννῆσαι Ἀλκὴν,
 καὶ τὴν θεὰν Κυβέλην ἅψ' ἑαυτῆς ὀνομάσαι· τὸν
 δὲ Κορύβαντα τοὺς ἐπὶ τοῖς τῆς μητρὸς ἱεροῖς ἐν-
 θουσιάζαντας ἅψ' ἑαυτοῦ Κορύβαντας προσαγορευ- 10
 4 σαι, γῆμαι δὲ Θήβην τὴν Κίλικος θυγατέρα. ὁμοίως
 δὲ τοὺς αὐλοὺς εἰς Φρυγίαν ἐντεῦθεν μετενεχθῆναι,
 καὶ τὴν λύραν τὴν Ἑρμοῦ εἰς Λυρνησσόν, ἣν Ἀχιλ-
 λέα ὕστερον ἐκπορθήσαντα λαβεῖν. ἐξ Ἰασίωνος δὲ
 καὶ Δήμητρος Πλοῦτον γενέσθαι φασὶν οἱ μῦθοι, 15
 τὸ δ' ἄληθές, τὸν τοῦ σίτου πλοῦτον, δωρηθέντα
 ἐν τῷ τῆς Ἀρμονίας γάμῳ διὰ τὴν συνουσίαν τοῦ
 5 Ἰασίωνος. καὶ τὰ μὲν κατὰ μέρος τῆς τελετῆς ἐν
 ἀπορρήτοις τηρούμενα μόνοις παραδίδοται τοῖς μυ-
 ηθεῖσι· διαβεβόηται δ' ἡ τούτων τῶν θεῶν ἐπιφά- 20
 νεια καὶ παράδοξος ἐν τοῖς κινδύνοις βοήθεια τοῖς
 6 ἐπικαλεσαμένοις τῶν μυηθέντων. γίνεσθαι δὲ φασὶ
 καὶ εὐσεβεστέρους καὶ δικαιωτέρους καὶ κατὰ πᾶν
 βελτίονας ἑαυτῶν τοὺς τῶν μυστηρίων κοινωνή-
 σαντας. διὸ καὶ τῶν ἀρχαίων ἡρώων τε καὶ ἡμι- 25
 θεῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους πεφιλοτιμῆσθαι μεταλα-

2 φασί, τὸν δ' AD, τὸν δ' E, φασί δὲ τὸν cet. 3
 Κορύβαντα AE, Κορύβαντας cet. 7 τὸ πρῶτον AE 14
 Ἰάσωνος D 16 δωρηθῆναι Rhod.; at cf. c. 67, 2 18 μὲν
 om. CFG 19 παραδιδόναι CFG

371 βεῖν τῆς τελετῆς· καὶ γὰρ Ἰάσωνα καὶ Διοσκόρους,
 ἔτι δ' Ἡρακλέα καὶ Ὀρφέα, μνηθέντας ἐπιτυχεῖν ἐν
 ἀπάσαις ταῖς στρατείαις διὰ τὴν τῶν θεῶν τούτων
 ἐπιφάνειαν.

- 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς Σαμοθράκης διήλθομεν, ἀκο- 50
 λούθως καὶ περὶ τῆς Νάξου διέξιμεν. αὕτη γὰρ ἡ
 νῆσος τὸ μὲν πρῶτον προσηγορεύετο Στρογγύλη,
 ᾤκησαν δ' αὐτὴν πρῶτοι Θοῤῃκες διὰ τινὰς τοιαύ-
 τας αἰτίας. μυθολογοῦνται Βορέου γενέσθαι παῖδες 2
 10 Βούτης καὶ Ἀνκοῦργος οὐχ ὁμομήτριοι· τὸν δὲ Βού-
 την ὄντα νεώτερον ἐπιβουλευσαι τὰδελφῶ, καὶ κα-
 ταφανῇ γενόμενον ἕτερον μὲν μηδὲν παθεῖν ὑπὸ τοῦ
 Ἀνκούργου, πρόσταγμα δὲ λαβεῖν ὅπως μετὰ τῶν
 συνεπιβουλευσάντων λαβὼν πλοῖα ζητῇ χώραν ἐτέ-
 15 ραν εἰς κατοίκησιν. διόπερ τὸν Βούτην μετὰ τῶν 3
 συνεγκαλουμένων Θοῤῃκων ἐκπλεύσαντα καὶ διὰ τῶν
 Κυκλάδων νήσων κομιζόμενον κατασχεῖν τὴν Στρογ-
 γύλην νῆσον, καὶ ἐν ταύτῃ κατοικοῦντα λῆζεσθαι
 πολλοὺς τῶν παραπλεόντων. σπανίζοντας δὲ γυ-
 20 ναικῶν περιπλέοντας ἄρπάζειν ἀπὸ τῆς χώρας γυ-
 ναῖκας. τῶν μὲν οὖν Κυκλάδων νήσων αἱ μὲν 4
 ὀλοσχερῶς ἔρημοι ὑπῆρχον, αἱ δ' ὀλίγοις οἰκούμε-
 ναι· διόπερ πορρωτέρω πλευσάντων αὐτῶν, καὶ
 ἀπὸ μὲν τῆς Εὐβοίας ἀποκρουσθέντων, τῇ δὲ Θετ-
 25 ταλίᾳ προσενεχθέντων, οἱ περὶ τὸν Βούτην ἀπο-
 βάντες ἐπὶ τὴν χώραν περιέτυχον ταῖς Διόνυσου
 τροφοῖς περὶ τὸ καλούμενον Δρίος τῷ θεῷ ὀργια-
 ζούσαις ἐν τῇ Φθιώτιδι Ἀχαΐᾳ. ὀρμησάντων δὲ τῶν 5

1 Ἰάσωνα D   3 πάσαις v.   13 Ἀνκούργου ABDE,
 πατὴρ cet.   16 ἐκπλεύσαντα ABDE, συνεκπλεύσαντα cet.

περὶ τὸν Βούτην, αἱ μὲν ἄλλαι δῖψασαι τὰ ἱερὰ
 εἰς θάλατταν ἐφυγον, αἱ δ' εἰς ὕψος τὸ καλούμε-
 νον Δρίος· Κορωνίδα δ' ἀρπαγεῖσαν συναναγκα-
 σθῆναι τῷ Βούτῃ συνοικῆσαι. ἐπὶ δὲ τῇ ἀρπαγῇ
 καὶ τῇ ὕψει χαλεπῶς φέρουσαν ἐπικαλέσασθαι τὸν 5
 Διόνυσον βοηθῆσαι αὐτῇ. τὸν δὲ μανίαν ἐμβαλεῖν
 τῷ Βούτῃ, καὶ διὰ τοῦτο παρακόψαντα δῖψαι ἑαν-
 6 τὸν εἰς τι φρέαρ καὶ τελευτῆσαι. οἱ δ' ἄλλοι Θρᾷ-
 κες ἐτέρας τινὰς γυναῖκας ἤρπασαν, ἐπιφανεστάτας
 δὲ τὴν τε Ἀλωέως γυναῖκα Ἰφιμέδειαν καὶ τὴν θυ- 10
 γατέρα αὐτῆς Παγκράτιν λαβόντες δ' αὐτὰς ἀπέ-
 πλευσαν εἰς τὴν Στρογγύλην. οἱ δὲ Θρᾷκες ἀντὶ
 τοῦ Βούτου κατέστησαν βασιλεῖα τῆς νήσου Ἀρασ-
 σαμενόν, καὶ τὴν Ἀλωέως θυγατέρα Παγκράτιν
 7 κάλλει διαφέρουσαν συνώκισαν αὐτῷ· πρὸ γὰρ τῆς 15
 τούτου αἰρέσεως οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἡγεμόνων
 Σικελὸς καὶ Ἐκήτορος ὑπὲρ τῆς Παγκράτιδος ἐρί-
 σαντες ἀλλήλους ἀνείλον. ὁ δὲ Ἀρασσαμενὸς ὕπαρ- 372
 χον ἓνα τῶν φίλων καταστήσας συνώκισεν αὐτῷ
 51 τὴν Ἰφιμέδειαν. ὁ δ' Ἀλωεύς ἐπὶ ζήτησιν τῆς τε 20
 γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρὸς ἐξέπεμψε τοὺς υἱοὺς
 Ὄτον καὶ Ἐφιάλτην· οἱ πλεύσαντες εἰς τὴν Στρογ-
 γύλην μάχῃ τε ἐνίκησαν τοὺς Θρᾷκας καὶ τὴν
 2 πόλιν ἐξεπολιόρκησαν. εἴτα ἡ μὲν Παγκράτις ἐτε-
 λεύτησεν, οἱ δὲ περὶ τὸν Ὄτον καὶ Ἐφιάλτην ἐπε- 25
 βάλλοντο κατοικεῖν ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἀρχεῖν τῶν

1 ἱερεῖα cod., corr. Hert. 4 Βούτα CFG 5 τῇ om. v.
 7 Βούτα D²CFG 9 τινὰς om. D 13 Βούτα CFG ἀγασ-
 σόμενον D (= v. 18); Κασσαμενός Parthen. Erot. 19, qui
 etiam Σικελίης pro Σικελός (v. 17) 20 εἰς ἐπιζήτησιν D
 τε τῆς CFG

Θορᾶων· μετωνόμασαν δὲ καὶ τὴν νῆσον Δίαν.
 ὕστερον δὲ στασιάζαντες πρὸς ἀλλήλους καὶ μάχην
 συνάψαντες τῶν τε ἄλλων πολλοὺς ἀπέκτειναν καὶ
 ἀλλήλους ἀνεΐλον, ὑπὸ δὲ τῶν ἐργαζίων εἰς τὸν
 5 λοιπὸν χρόνον ὥς ἦρως ἐτιμήθησαν. οἱ μὲν οὖν 3
 Θορᾶες ἐνταῦθα κατοικήσαντες ἔτη πλείω τῶν δια-
 κοσίων ἐξέπεσον ἀνδρῶν γενομένων ἐκ τῆς νήσου.
 μετὰ δὲ ταῦτα Κᾶρες ἐκ τῆς νῦν καλουμένης Λα-
 τμίας μεταναστάντες ὤκησαν τὴν νῆσον· ὧν βασι-
 10 λεύσας Νάξος ὁ Πολέμωνος ἀντὶ Δίας Νάξον ἀφ'
 ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν. ἐγένετο δ' ἀνὴρ ἀγαθὸς
 καὶ ἐπιφανὴς ὁ Νάξος, καὶ ἀπέλιπεν υἱὸν Λεύκιπ-
 πον· οὗ γενόμενος υἱὸς Σμέρδιος ἐβασίλευσε τῆς
 νήσου. ἐπὶ δὲ τούτου Θησεὺς ἐκ Κρήτης ἀναπλέων 4
 15 μετὰ τῆς Ἀριάδνης ἐπεξενώθη τοῖς ἐν τῇ νήσῳ· καὶ
 κατὰ τὸν ὕπνῳ ἰδὼν τὸν Διόνυσον ἀπειλοῦντα
 αὐτῷ, εἰ μὴ ἀπολείψει τὴν Ἀριάδνην αὐτῷ, φοβη-
 θείς κατέλιπε καὶ ἐξέπλευσε. Διόνυσος δὲ νυκτὸς
 ἀπήγαγε τὴν Ἀριάδνην εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
 20 Δρύος· καὶ ἐν ἄρχῃ μὲν ἠφανίσθη ὁ θεός, μετὰ δὲ
 ταῦτα καὶ ἡ Ἀριάδνη ἄφαντος ἐγενήθη. μυθολο- 52
 γοῦσι δὲ Νάξιοι περὶ τοῦ θεοῦ τούτου, φάσκοντες
 παρ' αὐτοῖς τραφῆναι [τὸν θεόν], καὶ διὰ τοῦτο τὴν
 νῆσον αὐτῷ γηγονέναι προσφιλεστάτην καὶ ὑπὸ τι-
 25 νων Διονυσιάδα καλεῖσθαι. τὸν γὰρ Δία κατὰ τὸν 2
 παραδεδομένον μῦθον, τότε κεραυνωθείσης Σεμέ-

4 *ὑπὸ δὲ] ὑπὸ τε AD, καὶ ὑπὸ cet. 8 Λαμίας C
 Λαμίας cet., corr. Palmerius 14 δὲ om. D ἀποπλέων v.
 17 ἀπολείψει D αὐτοῦ CFG 20 δρύος D (ABE), Δρύος
 cet. 21 ἐγένετο FG 23 τὸν θεόν om. ADE

λης πρὸ τοῦ τεκεῖν, τὸ βρέφος λαβόντα καὶ ἐρρά-
 ψαντα εἰς τὸν μηρόν, ὥς ὁ τέλειος τῆς γενέσεως
 χρόνος ἦλθε, βουλόμενον λαθεῖν τὴν Ἥραν, ἐξελεῖν
 τὸ βρέφος ἐν τῇ νῦν Νάξῳ, καὶ δοῦναι τρέφειν
 ταῖς ἐγχωρίοις Νύμφαις Φιλίᾳ καὶ Κορωνίδι καὶ 5
 Κλειδίῃ· κεραινωῶσαι δὲ τὴν Σεμέλῃν πρὸ τοῦ τε-
 κεῖν, ὅπως μὴ ἐκ θνητῆς, ἀλλ' ἐκ δυεῖν ἀθανάτων 373
 3 ὑπάρξας εὐθύς ἐκ γενετῆς ἀθάνατος ᾗ. διὰ δὲ
 τὴν εἰς τὸν Διόνυσον εὐεργεσίαν ἐν τῇ τροφῇ τὰς
 χάριτας ἀπολαβεῖν τοὺς ἐγχωρίους· ἐπιδοῦναι γὰρ 10
 τὴν νῆσον εἰς εὐδαιμονίαν, καὶ ναυτικὰς τε δυνάμεις
 ἀξιολόγους συστήσασθαι καὶ ἀπὸ Ξέρξου πρώτους
 ἀποστάντας ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ συγκαταναυμαχῆσαι
 τὸν βάρβαρον, καὶ τῆς ἐν Πλαταιαῖς παρατάξεως
 οὐκ ἀσήμεως μετασχεῖν. εἶναι δὲ καὶ περὶ τὴν 15
 οἶνον ιδιότητα διάφορόν τι παρ' αὐτοῖς καὶ μνηῶν
 τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς τὴν νῆσον ὀλκειότητα.

53 Τὴν δὲ νῆσον τὴν Σύμῃν ὀνομαζομένην, τὸ πα-
 λαιὸν ἔρημον οὖσαν, πρῶτοι κατῴκησαν οἱ μετὰ
 Τροίους ἀφικόμενοι, ὧν ἡγεῖτο Χθόνιος ὁ Ποσειδῶ- 20
 νος καὶ Σύμης, ἀφ' ἧς ἡ νῆσος ἔτυχε ταύτης τῆς
 2 προσηγορίας. ὕστερον δ' αὐτῆς ἐβασίλευσε Νιρεὺς
 ὁ Χαρόπουν καὶ Ἀγλαΐας, κάλλιε διαφέρων, ὃς καὶ
 ἐπὶ Τροίαν μετ' Ἀγαμέμνονος ἐστρατεύδε, τῆς τε
 νῆσου δυναστεύων καὶ τῆς Κνιδίας μέρους κυρι- 25
 εῦων. μετὰ δὲ τοὺς Τρωικοὺς χρόνους κατέσχον
 τὴν νῆσον Κᾶρες, καθ' ὃν καιρὸν ἐθαλαττοκράτουν.
 ὕστερον δ' ἀρχμῶν γενομένων ἐφυγον ἐκ τῆς νῆ-

5 φυλία καὶ κορωνεία καὶ κλειδί D
 13 ἀπὸ] ἐκ Π

6 Κλειδί G

σου, καὶ κατῴκησαν τὸ καλούμενον Οὐράνιον. ἡ δὲ 3
 Σύμη διέμεινεν ἔρημος, ἕως ὃ στόλος ὁ Λακεδαι-
 μονίων καὶ Ἀργείων παρέβαλεν εἰς τούτους τοὺς
 τόπους· ἔπειτα κατῴκησθη πάλιν τόνδε τὸν τρόπον.
 5 τῶν μετὰ Ἰππότου τις μετασχὼν τῆς ἀποικίας, ὄνομα 4
 Ναῦσος, ἀναλαβὼν τοὺς καθυστερήσαντας τῆς κλη-
 ροδοσίας, ἔρημον οὖσαν τὴν Σύμην κατῴκησε καὶ
 τισιν ἑτέροις ὕστερον καταπλεύσασιν, ὧν ἦν Ξοῦ-
 θος ἡγεμὼν, μεταδούς τῆς πολιτείας καὶ χώρας κοινῇ
 10 τὴν νῆσον κατῴκησε. φασὶ δὲ τῆς ἀποικίας ταύτης
 μετασχεῖν τοὺς τε Κνιδίους καὶ Ῥοδίους.

Κάλυδναν δὲ καὶ Νίσυρον τὸ μὲν ἀρχαῖον Κᾶ-54
 ρες κατῴκησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Θεταλὸς ὁ Ἡρακλέους
 ἀμφοτέρως τὰς νήσους κατεκτήσατο. διόπερ Ἀντι-
 15 φός τε καὶ Φείδιππος οἱ Κῶν βασιλεῖς στρατεύ-
 οντες εἰς Ἴλιον ἦρχον τῶν πλεόντων ἐκ τῶν προ-
 ειρημένων νήσων. κατὰ δὲ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν 2
 τέτταρες τῶν Ἀγαμέμνονος νεῶν ἐξέπεσον περὶ Κά-
 λυδναν, καὶ τοῖς ἐγχωρίοις καταμιγνέτες κατῴκη-
 20 σαν. οἱ δὲ τὴν Νίσυρον τὸ παλαιὸν οἰκήσαντες ὑπὸ 3
 374 σεισμῶν διεφθάρησαν· ὕστερον δὲ Κῆροι, καθάπερ
 τὴν Κάλυδναν, ταύτην κατῴκησαν· μετὰ δὲ ταῦτα
 φθορᾶς ἀνθρώπων ἐν τῇ νήσῳ γενομένης οἱ Ῥόδιοι
 ἐποίκους πρὸς αὐτὴν ἀπέστειλαν. τὴν δὲ Κάραθον 4
 25 πρῶτοι μὲν ὤκησαν τῶν μετὰ Μίνω τινὲς συστρα-
 τευσσαμένων, καθ' ὃν χρόνον ἐθαλαττοκράτησε πρῶ-
 τος τῶν Ἑλλήνων· ὕστερον δὲ πολλὰς γενεαῖς Ἰοῦλος

7 τὴν] νῆσον add. CFG 15 Φείδιππος AE (Hom. B
 678), Φίλιππος cet. 16 ὑπῆρχον CFG 21 ἐφθάρησαν
 CFG ὕστερον — κατῴκησαν om. ADE 24 ἀποίκους C
 ἔστειλαν γ.

ὁ Δημολῶντος, Ἀργεῖος ὦν τὸ γένος, κατὰ τι λό-
γιον ἀποικίαν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κάρπαθον.

- 55 Τὴν δὲ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Ῥόδον πρῶτοι
κατόκησαν οἱ προσαγορευόμενοι Τελχῖνες· οὗτοι δ'
ἦσαν υἱοὶ μὲν Θαλάττης, ὥς ὁ μῦθος παραδέδωκε, 5
μυθολογοῦνται δὲ μετὰ Καφείρας τῆς Ὠκεανοῦ
θυγατρὸς ἐκτρέψαι Ποσειδῶνα, Ῥέας αὐτοῖς παρα-
2 καταθεμένης τὸ βρέφος. γενέσθαι δ' αὐτοὺς καὶ
τεχνῶν τινων εὐρετὰς καὶ ἄλλων τῶν χρησίμων
εἰς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων εἰσηγητάς. ἀγάλματά 10
τε θεῶν πρῶτοι κατασκευάσαι λέγονται, καὶ τινα
τῶν ἀρχαίων ἀφιδρυμάτων ἀπ' ἐκείνων ἐπωνομά-
σθαι· παρὰ μὲν γὰρ Αἰνιδίοις Ἀπόλλωνα Τελχίνιον
προσαγορευθῆναι, παρὰ δὲ Ἰαλυσίοις Ἥραν καὶ
Νύμφας Τελχινίας, παρὰ δὲ Καμειρεῦσιν Ἥραν Τελ- 15
3 χινίαν. λέγονται δ' οὗτοι καὶ γόητες γεγόνεναι καὶ
παράγειν ὅτε βούλονται νέφη ἵε καὶ ὕμβρους καὶ
χαλάζας, ὁμοίως δὲ καὶ χιόνα ἐφέλκεσθαι· ταῦτα
δὲ καθάπερ καὶ τοὺς μάγους ποιεῖν ἱστοροῦσιν.
ἀλλάττεσθαι δὲ καὶ τὰς ιδίας μορφάς, καὶ εἶναι φθο- 20
4 νεροὺς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τεχνῶν. Ποσειδῶνα
δὲ ἀνδρωθέντα ἐρασθῆναι Ἀλίας τῆς τῶν Τελχίνων
ἀδελφῆς, καὶ μιχθέντα [ταύτῃ] γεννησάιναι παῖδας ἕξ
μὲν ἄρρεας, μίαν δὲ θυγατέρα Ῥόδον, ἣν 25
5 νῆσον ὀνομασθῆναι. γενέσθαι δὲ κατὰ τὸν καιρὸν 25

6 καφείρας ABDE, Καμείρας Lobeck, Καβείρας Gelzer
9 ἄλλων] ἄλλα AE χρησίμων εἰς τὸν βίον ADE, εἰς τ. β.
χρησίμων cet. 10 τοῖς ἀνθρώποις FG (c. 73, 7) *εἰση-
γητάς] εἰσηγήσασθαι cod. 13 γὰρ om. D 15 καμειρεῦ-
σιν D 20 ἀλλάττειν CFG 22 Ἀλίας post ἀδελφῆς v.
23 ταύτῃ om. ABDE 25 ὀνομάσθαι C

τοῦτον ἐν τοῖς πρὸς ἑὸν μέροςι τῆς νήσου τοὺς κλη-
 θέντας γίγαντας· ὅτε δὴ καὶ Ζεὺς λέγεται καταπε-
 πολεμηκῶς Τιτᾶνας ἐρασθῆναι μιᾶς τῶν νυμφῶν
 Ἰμαλίας ὀνομαζομένης, καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῆς τεκνωῶσαι
 5 παῖδας, Σπαρταῖον, Κρόνιον, Κύτον. κατὰ δὲ τὴν 6
 τούτων ἡλικίαν φασὶν Ἀφροδίτην ἐκ Κυθήρων κο-
 μιζομένην εἰς Κύπρον καὶ προσορμιζομένην τῇ νήσῳ
 κωλυθῆναι ὑπὸ τῶν Ποσειδῶνος υἱῶν, ὅντων ὑπερη-
 φάνων καὶ ὕβριστῶν· τῆς δὲ θεοῦ διὰ τὴν ὀργὴν
 10 ἐμβαλόνσης αὐτοῖς μανίαν, μιγῆναι αὐτοὺς βίᾳ τῇ
 μητρὶ καὶ πολλὰ κακὰ δοῦναι τοὺς ἐγχωρίους. Πο- 7
 σειδῶνα δὲ τὸ γεγονὸς αἰσθόμενον τοὺς υἱοὺς κρύ-
 ψαι κατὰ γῆς διὰ τὴν πεπραγμένην αἰσχύνην, οὗς
 375 κληθῆναι προσήφους δαίμονας· Ἄλλαν δὲ εἰσάσαν
 15 ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλατταν Λευκοθέαν ὀνομασθῆναι
 καὶ τιμῆς ἀθανάτου τυχεῖν παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις.
 χρόνῳ δ' ὕστερον προαισθομένους τοὺς Τελχῖνας 56
 τὸν μέλλοντα γίνεσθαι κατακλυσμὸν ἐκλιπεῖν τὴν
 νήσον καὶ διασπαρῆναι. Λύκον δ' ἐκ τούτων παρα-
 20 γενόμενον εἰς τὴν Λυκίαν Ἀπόλλωνος Λυκίου ἱερὸν
 ἰδρύσασθαι παρὰ τὸν Ξάνθον ποταμόν. τοῦ δὲ 2
 κατακλυσμοῦ γενομένου τοὺς μὲν ἄλλους διαφθα-
 ρῆναι, τῆς δὲ νήσου διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐπιπολα-
 σάντων τῶν ὑγρῶν λιμνᾶσαι τοὺς ἐπιπέδους τόπους,
 25 ὀλίγους δ' εἰς τὰ μετέωρα τῆς νήσου συμφυγόντας
 διασωθῆναι· ἐν οἷς ὑπάρχειν καὶ τοὺς Διὸς παῖδας.
 Ἥλιον δὲ κατὰ μὲν τὸν μῦθον ἐρασθῆντα τῆς Πό- 3

2 γίγαντας] ἔγνητας Bethe λέγεται om. CFG 9 διὰ
 τὴν ὀργὴν om. FGM 23 δὲ] γὰρ fort. ἐπιπολασάντων
 τῶν AD(BE), ἐπὶ πολλὰ τῶν cet.

δου τὴν τε νῆσον ἀπ' αὐτῆς ὀνομάσαι Ῥόδον καὶ
 τὸ ἐπιπολάξον ὕδωρ ἀφανίσαι· ὁ δ' ἀληθῆς λόγος
 ὅτι κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς σύστασιν τῆς νήσου πηλώ-
 δους οὐσῆς ἔτι καὶ μαλακῆς, τὸν ἥλιον ἀναξερ-
 ναντα τὴν πολλὴν ὑγρότητα ξωρουῖσαι τὴν γῆν, ⁵
 καὶ γενέσθαι τοὺς κληθέντας ἀπ' αὐτοῦ Ἡλιάδας,
 ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ [τοὺς] ἄλλους ὁμοίως λαοὺς
⁴ αὐτόχθονας. ἀκολουθῶς δὲ τούτοις νομισθῆναι τὴν
 νῆσον ἱερὰν Ἡλίου καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα γενομένους
 Ῥοδίους διατελέσαι περιττότερον τῶν ἄλλων θεῶν ¹⁰
 τιμῶντας τὸν Ἥλιον ὡς ἀρχηγὸν τοῦ γένους αὐτῶν.
⁵ εἶναι δὲ τοὺς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ὀχιμον, Κέρκαφον, Μά-
 καρα, Ἀκτίνα, Τενάγην, Τριόπαν, Κάνδαλον, θυ-
 γατέρα δὲ μίαν, Ἡλεκτρονύνην, ἣν ἔτι παρθένον
 οὐσαν μεταλλάξαι τὸν βίον καὶ τιμῶν τυχεῖν παρὰ ¹⁵
 Ῥοδίοις ἡρωικῶν. ἀνδρωθεῖσι δὲ τοῖς Ἡλιάδαις
 εἰπεῖν τὸν Ἥλιον, ὅτι οἵτινες ἂν Ἀθηναῖοι θύσωσι πρῶ-
 τοι, παρ' ἑαυτοῖς ἔξουσιν τὴν θεὸν· τὸ δ' αὐτὸ λέ-
⁶ γεται διασαφῆσαι τοῖς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦσι. διό
 καὶ φασι τοὺς μὲν Ἡλιάδας διὰ τὴν σπουδὴν ἐπι- ²⁰
 λαθομένους ἐνεργεῖν πῦρ ἐπιθεῖναι τὰ θύματα, τὸν
 δὲ τότε βασιλεύοντα τῶν Ἀθηναίων Κέρροπα ἐπὶ
⁷ τοῦ πυρὸς θῦσαι ὕστερον. διόπερ φασι διαμένειν
 μέχρι τοῦ νῦν τὸ κατὰ τὴν θυσίαν ἔργον ἐν τῇ
 Ῥόδῳ, καὶ τὴν θεὸν ἐν αὐτῇ καθιδρῶσθαι. περὶ ²⁵
 μὲν οὖν τῶν ἀρχαιολογουμένων παρὰ Ῥοδίοις οὕτω

7 τοὺς om. D ἄλλους om. F, λαοὺς om. E 18
 Τριόπαν D 14 Ἡλεκτρονύνην cod. ἣν ἔτι] ἔτι δὲ D 15
 τὸν βίον om. II 17 ὅτι add. Eich. οἵτινες ἂν Ἀθηναῖοι
 εἰάν τινες Ἀθηναῖοι D 19 διασαφῆσαι λέγεται γ. 21 ἐπι-
 θεῖναι Eich., καὶ ἐπιθεῖναι τότε cod.

τινὲς μυθολογοῦσιν· ἐν οἷς ἔστι καὶ Ζήνων ὁ τὰ
 περὶ ταύτης συνταξάμενος. οἱ δ' Ἡλιάδαι διάφοροι 57
 γενηθέντες τῶν ἄλλων ἐν παιδείᾳ διήμεγκαν καὶ
 376 μάλιστα ἐν ἀστρολογίᾳ. εἰσηγήσαντο δὲ καὶ περὶ
 5 τῆς ναυτιλίας πολλὰ καὶ τὰ περὶ τὰς ὥρας διέτα-
 ξαν. εὐφύεστατος δὲ γενόμενος Τενάρης ὑπὸ τῶν 2
 ἀδελφῶν διὰ φθόνον ἀνηρέθη· γνωσθείσης δὲ τῆς
 ἐπιβουλῆς οἱ μετασχόντες τοῦ φόνου πάντες ἔφυγον.
 τούτων δὲ Μάκαρ μὲν εἰς Λέσβον ἀφίκετο, Κάνδα-
 10 λος δὲ εἰς τὴν Κῶ· Ἀκτὺς δ' εἰς Αἴγυπτον ἀπά-
 ρας ἔκτισε τὴν Ἡλιούπολιν ὀνομαζομένην, ἀπὸ τοῦ
 πατρὸς θέμενος τὴν προσηγορίαν· οἱ δ' Αἰγύπτιοι
 ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὰ περὶ τὴν ἀστρολογίαν θεω-
 ρήματα. ὕστερον δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι γενομένου 3
 15 κατακλυσμοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐπομβρίαν τῶν πλείστων
 ἀνθρώπων ἀπολομένων, ὁμοίως τούτοις καὶ τὰ διὰ
 τῶν γραμμάτων ὑπομνήματα συνέβη φθαρῆναι· δι' 4
 ἣν αἰτίαν οἱ Αἰγύπτιοι καιρὸν εὐθετον λαβόντες
 ἐξειδιοποίησαντο τὰ περὶ τῆς ἀστρολογίας, καὶ τῶν
 20 Ἑλλήνων διὰ τὴν ἄγνοιαν μηκέτι τῶν γραμμάτων
 ἀντιποιοιμένων ἐνίσχυσεν, ὥς αὐτοὶ πρῶτοι τὴν τῶν
 ἄστρον εὐρεσίαν ἐποίησαντο. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀθη- 5
 ναῖοι κτίσαντες ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τὴν ὀνομαζομέ-
 νην Σάιν, τῆς ὁμοίας ἔτυχον ἀγνοίας διὰ τὸν κατα-
 25 κλυσμόν. δι' ἧς αἰτίας πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς
 Κάδμος ὁ Ἀθήνορος ἐκ τῆς Φοινίκης πρῶτος ὑπε-
 λήφθη κομίσαι γράμματα εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ ἀπ'
 ἐκείνου τὸ λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ἔδοξαν αἰεὶ τι προσ-

3 γεγονότες FG 9 ἀφίκετο om. D 19 τὴν ἀστρο-
 λογίαν F 21 ἐνίσχυσαν cod., corr. Steph. 24 σαι D

ευρίσκειν περὶ τῶν γραμμάτων, κοινῆς τινος ἀγνοίας
 6 κατεχούσης τοὺς Ἕλληνας. Τριόπας δὲ πλεύσας εἰς
 τὴν Καρίαν κατέσχευεν ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' ἐκείνου
 Τριόπιον κληθέν. οἱ δὲ λοιποὶ τοῦ Ἥλιου παῖδες
 διὰ τὸ μὴ μετασχεῖν τοῦ φόνου κατέμειναν ἐν τῇ 5
 7 Ῥόδῳ, καὶ κατῴκησαν ἐν τῇ Ἰαλυσίᾳ κτίσαντες πό-
 λιν Ἀχαΐαν. ὣν δὲ πρεσβύτερος Ὀχιμος βασιλεύων
 ἐγγημε μίαν τῶν ἐγγχωρίων Νυμφῶν Ἠγητορίαν, ἐξ
 8 ἧς ἐγέννησε θυγατέρα Κυδίππην τὴν μετὰ ταῦτα
 Κυρβίαν μετονομασθεῖσαν· ἣν γήμας Κέρκαφος 10
 8 ἀδελφὸς διεδέξατο τὴν βασιλείαν. μετὰ δὲ τὴν τού-
 του τελευτὴν διεδέξαντο τὴν ἀρχὴν υἱοὶ τρεῖς, Αἰν-
 δος, Ἰάλυσος, Κάμειρος· ἐπὶ δὲ τούτων γενομένης
 μεγάλης πλημυρίδος, ἐπικλυσθεῖσα ἡ Κύρβη ἔρημος
 ἐγένετο, αὐτοὶ δὲ διείλοντο τὴν χώραν, καὶ ἕκαστος 15
 58 ἑαυτοῦ πόλιν ὁμώνυμον ἔκτισε. κατὰ δὲ τούτους
 τοὺς χρόνους Δαναὸς ἔφυγεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ 377
 τῶν θυγατέρων· καταπλεύσας δὲ τῆς Ῥοδίας εἰς
 Αἰνδον καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων, ἰδρύ-
 σατο τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεοῦ 20
 καθιέρωσε. τῶν δὲ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρων τρεῖς
 ἐτελεύτησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τὴν ἐν τῇ Αἰνδῳ,
 αἱ δ' ἄλλαι μετὰ τοῦ πατρὸς Δαναοῦ εἰς Ἄργος
 2 ἐξέπλευσαν. μικρὸν δ' ὕστερον τούτων τῶν χρόνων
 Κάδμος ὁ Ἀγήνορος, ἀπεσταλμένος ὑπὸ τοῦ βασι- 25
 λέως κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης, κατέπλευσεν εἰς

6 Ἰλυσία D 7 Ἀχαΐαν] τὴν μετὰ ταῦτα Κύρβην μετονο-
 μασθεῖσαν add. (ex v. 9) Palmerius 10 Κύρβειαν C, Κύρβειαν
 FG 11 ὁ ἀδελφὸς v. 12 οἱ υἱοὶ v. 13 Ἰλυσος D κά-
 μειρος D 14 Κύρβης D, Κύρβης C 16 ἔκτισαν D 21 τῶν
 δὲ τοῦ — 24 ὕστερον] ἐπὶ δὲ AEN τρεῖς — 24 ὕστερον om. D

τὴν Ῥοδίαν· κεχειμασμένος δ' ἰσχυρῶς κατὰ τὸν
 πλοῦν καὶ πεποιημένος εὐχὰς ἰδρῦσασθαι Ποσειδῶ-
 νος ἱερὸν, διασωθεὶς ἰδρῦσατο κατὰ τὴν νῆσον τοῦ
 θεοῦ τούτου τέμενος καὶ τῶν Φοινίκων ἀπέλιπέ
 5 τινὰς τοὺς ἐπιμελησομένους. οὗτοι δὲ καταμιγνέτες
 Ἰαλυσίοις διέτέλεσαν συμπολιτενόμενοι τούτοις· ἐξ
 ὧν φασι τοὺς ἱερεῖς κατὰ γένος διαδέχεσθαι τὰς
 ἱερωσύνας. ὁ δ' οὖν Κάδμος καὶ τὴν Λινδίαν Ἀθη- 3
 νῶν ἐτίμησεν ἀναθήμασιν, ἐν οἷς ἦν χαλκοὺς λέβη-
 10 ἀξιόλογος κατεσκευασμένος εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν·
 οὗτος δ' εἶχεν ἐπιγραφὴν Φοινικικοῖς γράμμασιν,
 ἣ φασι πρῶτον ἐν Φοινίκῃς εἰς τὴν Ἑλλάδα κοιμι-
 σθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς Ῥοδίας γῆς ἀνείσθη 4
 ὕφεις ὑπερμεγέθεις συνέβη πολλοὺς τῶν ἐργαζίων
 15 ὑπὸ τῶν ὕφρων διαφθαρῆναι· διόπερ οἱ περιλει-
 φθέντες ἐπεμψαν εἰς Ἀῆλον τοὺς ἐπερωτήσοντας
 τὸν θεὸν περὶ τῆς τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆς. τοῦ δ' 5
 Ἀπόλλωνος προστάξαντος αὐτοῖς παραλαβεῖν Φόρ-
 βαντα μετὰ τῶν συνακολουθούντων αὐτῶ, καὶ μετὰ
 20 τούτων κατοικεῖν τὴν Ῥόδον· οὗτος δ' ἦν νῆος μὲν
 Λαπίθου, διέτριβε δὲ περὶ Θετταλίαν μετὰ πλειόνων,
 ζητῶν χώραν εἰς κατοίκησιν· τῶν δὲ Ῥοδίων μετα-
 πεμψαμένων αὐτὸν κατὰ τὴν μαντείαν καὶ μεταδόν-
 των τῆς γῆς, ὁ μὲν Φόρβας ἀνείλε τοὺς ὕφεις,
 25 καὶ τὴν νῆσον ἐλευθερώσας τοῦ φόβου, κατῴκησεν
 ἐν τῇ Ῥοδίᾳ, γενόμενος δὲ καὶ ἄλλα ἀνὴρ ἀγαθὸς
 ἔσχε τιμὰς ἡρωικὰς μετὰ τὴν τελευτήν. ὕστερον 59

2 ἰδρῦσεσθαι Hert.   6 ἰαλυσίοις D   9 χαλκοῦς om.
 CFGM   11 φοινικοῖς cod. (c. 74, 1)   12 νομισθῆναι CFGM,
 τὰ καλούμενα φοινικινὰ add. cet.   21 διατρίβων D

δὲ τούτων Ἀλθαιμένης ὁ Κατρεύς υἱὸς τοῦ Κρη-
 τῶν βασιλέως περὶ τινων χρηστηριαζόμενος ἔλαβε
 χρησμόν, ὅτι πεπρωμένον ἐστὶν αὐτῷ τοῦ πατρὸς
 2 αὐτόχειρα γενέσθαι. βουλόμενος οὖν τοῦτο τὸ μύ-
 σος ἐκφυγεῖν ἐκουσίως ἔφυγεν ἐκ τῆς Κρήτης μετὰ 5
 τῶν βουλομένων συναπᾶραι, πλειόνων ὄντων. οὗτος
 μὲν οὖν κατέπλευσε τῆς Ῥοδίας εἰς Κάμειρον καὶ ἐπὶ 378
 [μὲν] ὕρους Ἀταβύρου Διὸς ἱερὸν ἰδρύσατο τοῦ προσ-
 αγορευομένου Ἀταβυρίου· διόπερ ἔτι καὶ νῦν τιμᾶται
 διαφερόντως, κείμενον ἐπὶ τινος ὑψηλῆς ἄκρας, ἀφ' 10
 3 ἧς ἐστὶν ἀφορᾶν τὴν Κρήτην. ὁ μὲν οὖν Ἀλθαι-
 μένης μετὰ τῶν συνακολουθησάντων κατόκησεν ἐν
 τῇ Καμείρῳ, τιμώμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων· ὁ δὲ
 πατὴρ αὐτοῦ Κατρεύς, ἔρημος ὢν ἀρρένων παίδων
 καὶ διαφερόντως ἀγαπῶν τὸν Ἀλθαιμένην, ἔπλευ- 15
 σεν εἰς Ῥόδον, φιλοτιμούμενος εὑρεῖν τὸν υἱὸν καὶ
 ἀπαγαγεῖν εἰς Κρήτην. τῆς δὲ κατὰ τὸ πεπρωμέ-
 νον ἀνάγκης ἐπισχνοῦσης, ὁ μὲν Κατρεύς ἀπέβη
 μετὰ τινων ἐπὶ τὴν Ῥοδίαν νυκτός, καὶ γενομένης
 συμπλοκῆς καὶ μάχης πρὸς τοὺς ἐγχωρίους ὁ Ἀλ- 20
 θαιμένης ἐκβοηθῶν ἠκόντισε λόγχῃ καὶ δι' ἄγνοιαν
 4 παῖσας ἀπέκτεινε τὸν πατέρα. γνωσθείσης δὲ τῆς
 πράξεως, ὁ [μὲν] Ἀλθαιμένης οὐ δυνάμενος φέρειν
 τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς τὰς μὲν ἀπατήσεις καὶ
 ὁμιλίας τῶν ἀνθρώπων περιέκαμπε, διδοὺς δ' ἑαυ- 25
 τὸν εἰς τὰς ἐρημίας ἤλατο μόνος καὶ διὰ τὴν λύ-
 πην ἐτελεύτησεν· ὕστερον δὲ κατὰ τινα χρησμόν

7 Κάμειρον FGM καὶ ἐπὶ μὲν AD, ἐπὶ δ' cet. 9
 ὅπερ II 18 ἐπισχνοῦσης CF 23 μὲν del. Bek. 25
 περιέκαμπε Dind., παρέκαμπε cod.

τιμὰς ἔσχε παρὰ Ῥοδίοις ἡρωικάς. βραχὺ δὲ πρὸ 5
 τῶν Τρωικῶν Τληπόλεμος ὁ Ἡρακλέους φεύγων
 διὰ τὸν Λικυμνίου θάνατον, ὃν ἀκουσίως ἦν ἀνη-
 ρηκῶς, ἔφυγεν ἐκουσίως ἐξ Ἀργους· χρησμὸν δὲ
 5 λαβὼν ὑπὲρ ἀποικίας μετὰ τινων λαῶν κατέπλευσεν
 εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ προσδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐργωρίων
 αὐτοῦ κατώκησε. γενόμενος δὲ βασιλεὺς πάσης τῆς 6
 νήσου τὴν τε χώραν ἐπ' ἴσης κατεκληρονόησε καὶ
 τᾶλλα διετέλεσεν ἔρχων ἐπιεικῶς. τὸ δὲ τελευταῖον
 10 μετ' Ἀγαμέμνονος στρατεύων εἰς Ἴλιον τῆς μὲν
 Ῥόδου τὴν ἡγεμονίαν παρέδωκε Βούτῃ τῷ ἐξ Ἀρ-
 γους αὐτῷ μετασχόντι τῆς φυγῆς, αὐτὸς δ' ἐπιφα-
 νῆς ἐν τῷ πολέμῳ γενόμενος ἐτελεύτησεν ἐν τῇ
 Τρωάδι.

15 Ἐπεὶ δὲ ταῖς Ῥοδίων πράξεσι τῆς κατ' ἀντιπέρας 60
 Χερρονήσου ἔνια συμπεπλέχθαι συμβέβηκεν, οὐκ
 ἀνοίκειον ἡγοῦμαι περὶ αὐτῶν διελθεῖν. ἡ Χερρο-
 νησος τοίνυν τὸ παλαιόν, ὥς μὲν τινὲς φασιν, ἀπὸ
 τοῦ τόπου τῆς φύσεως ὄντος ἰσθμῶδους ταύτης
 20 ἔτuche τῆς προσηγορίας· ὥς δέ τινες ἀναγεγράφασιν,
 ἀπὸ τοῦ δυναστεύσαντος τῶν τόπων ἔνομα Χερρο-
 νήσου προσηγόρευται. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον τῆς 2
 τούτου δυναστείας λέγεται πέντε Κούρητας ἐκ Κρή-
 τος εἰς αὐτὴν περαιωθῆναι· τούτους δ' ἀπογόνους
 25 γερονέναι τῶν ὑποδεξαμένων Δία παρὰ τῆς μητρὸς
 Ῥέας καὶ Θρεψάντων ἐν τοῖς κατὰ τὴν Κρήτην
 Ἰδαίοις ὄρεσι. στόλῳ δ' ἀξιολόγῳ πλεύσαντας εἰς 3

4 ἐξ Α. ἐκουσίως v. 5 λαῶν] ἄλλων Wurm 15 κατ'
 Dind., κατὰ τὴν cod. ἀντιπέρα χερρονήσον D 19 τῆς
 φ. τοῦ τόπου v.

τὴν Χερρόνησον τοὺς μὲν κατοικοῦντας αὐτὴν Κῆ-
 ρας ἐκβαλεῖν, αὐτοὺς δὲ κατοικήσαντας τὴν μὲν χώ- 379
 ραν εἰς πέντε μέρη διελεῖν, καὶ πόλιν ἕκαστον κτί-
 4 σαι θέμενον ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν προσηγορίαν. οὐ πολὺ
 δὲ τούτων κατόπιν Ἰναχον τὸν Ἀργείων βασιλέα, 5
 ἀφανισθείσης τῆς θυματρός Ἰοῦς, ἐξαποστεῖλαι Κύρ-
 νον, ἓνα τῶν ἡγεμονικῶν ἀνδρῶν, δόντα αὐτῷ στό-
 λον ἀξιόλογον, καὶ προστάξει ζητεῖν ἐν παντὶ τόπῳ
 τὴν Ἰώ, καὶ μὴ ἐπανελθεῖν, ἐὰν μὴ ταύτης ἐγκρα-
 5 τῆς γένηται. ὁ δὲ Κύρνος ἐπὶ πολλὰ μέρη τῆς 10
 οἰκουμένης πλανηθεὶς καὶ μὴ δυνάμενος εὑρεῖν ταύ-
 την, κατέπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὴν προειρημένην
 Χερρόνησον· ἀπογνοὺς δὲ τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν
 κατῴκησεν ἐν τῇ Χερρουήσῳ, καὶ τὰ μὲν πείσας,
 τὰ δ' ἀναγκάσας ἐβασίλευσε μέρους τῆς χώρας καὶ 15
 πόλιν ἔκτισεν ὁμώνυμον ἑαυτῷ Κύρνον· πολιτευό-
 μενος δὲ δημοτικῶς μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε
 61 παρὰ τοῖς συμπολιτευομένοις. μετὰ δὲ ταῦτα Τριό-
 παν, ἓνα τῶν Ἠλίου καὶ Ῥόδου παίδων, φεύγοντα
 διὰ τὸν Τενάγῳ τοῦ ἀδελφοῦ φόνον εἰς τὴν Χερ- 20
 ρόνησον ἀφικέσθαι. ἐνταῦθα δὲ καθαρθέντα τὸν
 φόνον ὑπὸ Μελισσέως τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Θεττα-
 λίαν πλεῦσαι ἐπὶ συμμαχίαν τοῖς Λευκαλίωνος παισὶ,
 καὶ συνεκβαλεῖν ἐκ τῆς Θετταλίας τοὺς Ἥελασγούς,
 2 καὶ μερίσασθαι τὸ καλούμενον Δώτιον πεδίου. ἐν- 25
 ταῦθα δὲ τὸ τέμενος τῆς Δήμητρος ἐκκόψαντα τῇ

5 τὸν] τῶν D   6 Κύρνον] Ἀύριον vel Πύρνον coni.
 Wess., Σύρνον Wilamovitz   7 δόντος D; f. δοντ'   10
 τῆς οἰκ. μέρη γ.   12 καταπλεῦσαι D   20 διὰ add. Hert.
 Τενάγεα C, Τενάγον FG   τὴν om. D   21 τὸν φόνον
 DF, τοῦ φόνου cet.   25 δώτειον D   26 δημήτρας D

[μὲν] ὕλη καταχρῆσθαι πρὸς βασιλείων κατασκευὴν·
 δι' ἣν αἰτίαν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μισηθέντα φυ-
 γεῖν ἐκ Θετταλίας, καὶ καταπλεῦσαι μετὰ τῶν συμ-
 πλευσάντων λαῶν εἰς τὴν Κνιδίαν, ἐν ἣ κτίσαι
 5 τὸ καλούμενον ἀπ' αὐτοῦ Τριόπιον. ἐντεῦθεν δ' 3
 ὁρμώμενον τὴν τε Χερρόνησον κατακτήσασθαι καὶ
 τῆς ὁμόρου Καρίας πολλήν. περὶ δὲ τοῦ γένους
 τοῦ Τριόπια πολλοὶ τῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν
 διαπεφωνήκασιν· οἱ μὲν γὰρ ἀναγράφουσιν αὐτὸν
 10 υἱὸν εἶναι Κανάχης τῆς Αἰόλου καὶ Ποσειδῶνος,
 οἱ δὲ Λαπίθου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Στίλβης τῆς
 Πηνειοῦ.

Ἔστι δ' ἐν Καστάβῳ τῆς Χερρονήσου ἱερὸν 62
 ἔργιον Ἡμιθέας, ἧς τὴν περιπέτειαν οὐκ ἄξιον πα-
 15 ραλιπεῖν. πολλοὶ μὲν οὖν καὶ ποικίλοι λόγοι περὶ
 ταύτης παραδίδονται· τὸν δ' ἐπικρατοῦντα καὶ συμ-
 φωνοῦμενον παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις διεξιμεν. Στα-
 φύλου γὰρ καὶ Χρυσοθέμιδος φασὶ γενέσθαι τρεῖς
 θυγατέρας, Μολπαδίαν καὶ Ῥοῖα καὶ Παρθένον
 20 ὄνομα. καὶ τῇ μὲν Ῥοιοῖ τὸν Ἀπόλλωνα μίγντα
 ἔγκυνον ποιῆσαι· τὸν δὲ πατέρα αὐτῆς ὡς ὑπ' ἄν-
 θρώπου τῆς φθορᾶς γεγεννημένης ὀργισθῆναι, καὶ
 διὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα εἰς λάρνακα συγκλείσαντα
 380 βαλεῖν εἰς τὴν θάλατταν. προσενεχθείσης δὲ τῆς 2
 25 λάρνακος τῇ Δηλῷ τεκεῖν ἄρρενα, καὶ προσαγο-
 ρεῦσαι τὸ παιδίον Ἄνιον. τὴν δὲ Ῥοῖα παραδόξως

1 μὲν del. Bek. καταχρῆσασθαι CFG 10 Κανάκης γ.
 11 Λαπίθου] Φόρβαντος τοῦ Λαπίθου Bethe (cf. IV 58, 7.
 69, 1) Στίλβης cod., corr. Wess. 15 μὲν om. D 16
 αὐτῆς γ. 19 Μαλασαδίαν FG 24 δὲ τῆς om. D

σωθεῖσθαι ἀναθεῖναι τὸ βρέφος ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ
 Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπεύξασθαι τῷ θεῷ, εἰ ἔστιν ἔξ
 ἐκείνου, σώσειν αὐτό. τὸν δ' Ἀπόλλωνα μυθολο-
 γοῦσι τότε μὲν κρῦψαι τὸ παιδίον, ὕστερον δὲ φρον-
 τίσαντα τῆς τροφῆς διδάξαι τὴν μαντικὴν, καὶ τι- 5
 8 νας αὐτῷ περιτιθεῖναι μεγάλας τιμὰς. τὰς δὲ τῆς
 φθαρείσης ἀδελφᾶς Μολπαδίαν καὶ Παρθένον φυ-
 λαττούσας τὸν τοῦ πατρὸς οἶνον, προσφάτως κατ'
 ἀνθρώπους εὐρημένον, εἰς ὕπνον κατενεχθῆναι·
 καθ' ὃν δὴ καιρὸν τὰς τρεφομένας παρ' αὐτοῖς ὅς 10
 εἰσελθεῖν, καὶ τὸν τε ἔχοντα τὸν οἶνον κέραμον
 συντρῖψαι καὶ τὸν οἶνον διαφθεῖραι. τὰς δὲ παρ-
 θένους μαθούσας τὸ γερονός, καὶ φοβηθείσας τὸ
 ἀπότομον τοῦ πατρὸς, φυγεῖν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ
 4 ἀπὸ τινων πετρῶν ὑψηλῶν ἑαυτὰς ῥῖψαι. Ἀπόλ- 15
 λωνα δὲ διὰ τὴν οἰκειότητα τὴν πρὸς τὴν ἀδελφὴν
 ὑπολαβόντα τὰς κόρας εἰς τὰς ἐν Χερρονήσῳ πόλεις
 καταστῆσαι. καὶ τὴν μὲν ὀνομαζομένην Παρθένον
 ἐποίησεν ἐν Βουβαστῷ τῆς Χερρονήσου τιμὰς ἔχειν
 καὶ τέμενος, Μολπαδίαν δὲ εἰς Κάσταβον ἐλθοῦσαν 20
 διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ γενομένην ἐπιφάνειαν Ἡμι-
 θεάν ὀνομάσθαι καὶ τιμᾶσθαι παρὰ πᾶσι τοῖς ἐν
 5 Χερρονήσῳ. ἐν δὲ ταῖς θυσίαις αὐτῆς διὰ τὸ συμ-
 βᾶν περὶ τὸν οἶνον πάθος τὰς μὲν σπικτάς μελι-
 κράτῳ ποιοῦσι, τὸν δ' ἀψάμενον ἢ φαργόντα ὕδρ οὐ 25
 63 νόμιμον προσελθεῖν πρὸς τὸ τέμενος. ἐν δὲ τοῖς
 ὕστερον χρόνοις ἐπὶ τοσοῦτον ἔλαβε τὸ ἱερὸν αὐξή-

10 καιρὸν ABDEN, χρόνον cet. 17 κόρας] χάρας D
 18 ἐποίησεν CDFG¹, del. cet. 20 Μαλπαδίαν CF 21
 τοῦ] τῆς Wess.

σιν τῆς Ἡμιθέας, ὥστε μὴ μόνον παρὰ τοῖς ἐγχω-
 ρίοις καὶ τοῖς περιοίοις τιμᾶσθαι διαφερόντως,
 ἀλλὰ καὶ τοὺς μακρὰν οἰκοῦντας εἰς αὐτὸ φιλοτί-
 μως φοιτᾶν, καὶ θυσίαις τε μεγαλοπρεπέσι καὶ ἀνα-
 5 θήμασιν ἀξιολόγοις τιμᾶν, τὸ δὲ μέριστον, Πέρσας
 ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ πάντα τὰ τῶν Ἑλλήνων
 ἰερὰ συλῶντας μόνου τοῦ τῆς Ἡμιθέας τεμένους
 ἀποσχέσθαι, τοὺς τε ληστὰς τοὺς πάντα διαρπάζον-
 10 τας μόνον τοῦτο ἀφεῖναι παντελῶς ἄσυχον, καίπερ
 ἀτείχιστον ὑπάρχον καὶ ἀκίνδυνον ἔχον τὴν ἀρπα-
 γήν. αἰτίαν δὲ τῆς ἐπὶ πλεον ἀνέξεως φέρουσι 2
 τὴν κοινὴν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίαν· τοῖς τε γὰρ
 381 κάμνουσι κατὰ τοὺς ὕπνους ἐφισταμένην φανερώς
 δίδουσι τὴν θεραπείαν καὶ πολλοὺς τοῖς ἀπεγνω-
 15 σμένοις πάθεσι συνεχομένους [περιτυχόντας] ὕγια-
 σθῆναι· πρὸς δὲ τούτοις [τὸ περὶ] τὰς δυστοκούσας
 τῶν γυναικῶν τῆς ἐν ταῖς ὠδίσι ταλαιπωρίας καὶ
 κινδύνων ἀπαλλάττειν τὴν θεόν. διὸ καὶ πολλῶν 3
 ἐκ παλαιῶν χρόνων σεωσμένων πεπλήρωται τὸ τέ-
 20 μενος ἀναθημάτων, καὶ ταῦτα οὗθ' ὑπὸ φυλάκων
 οὗθ' ὑπὸ τείχους ὀχυροῦ φυλαττόμενα, ἀλλ' ὑπὸ
 τῆς συνήθους δεισιδαιμονίας.

Περὶ μὲν οὖν Ῥόδου καὶ Χερρονήσου ἀρκεσθῆσθαι 64
 μεθὰ τοῖς ~~ἐξοιδίσι~~, περὶ δὲ Κρήτης νῦν διέξιμεν.
 25 οἱ μὲν γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντές φασιν ἀρχαιοτά-
 τους γενέσθαι παρ' αὐτοῖς τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεό-
 κρητας αὐτόχθονας, ὧν τὸν μὲν βασιλέα Κρήτα καλοῦ-

15 περιτυχόντας delevi, συνεχομένους om. CF 16 τὸ
 περὶ del. Dind. 24 δὲ AD, δὲ τῆς cet. 26 παρ' αὐτοῖς
 om. CF 27 μὲν om. CF

μενον πλείεστα καὶ μέγιστα κατὰ τὴν νῆσον εὗρεῖν
 τὰ δυνάμενα τὸν κοινὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὠφε-
 2 λῆσαι. καὶ τῶν θεῶν δὲ τοὺς πλείετους μυθολο-
 γοῦσι παρ' ἑαυτοῖς γενέσθαι τοὺς διὰ τὰς κοινὰς
 εὐεργεσίας τυχόντας ἀθανάτων τιμῶν· περὶ ὧν ἡμεῖς 5
 ἐν κεφαλαίοις τὰ παραδεδομένα διέξιμεν ἀκολουθῶν-
 τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν τὰς Κρητικὰς πράξεις συν-
 3 ταξαμένων. πρῶτοι τοίνυν τῶν εἰς μνήμην παρα-
 δεδομένων ᾤκησαν τῆς Κρήτης περὶ τὴν Ἰδὴν οἱ
 προσαγορευθέντες Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. τούτους δ' οἱ 10
 μὲν ἑκατὸν τὸν ἀριθμὸν γεγονέναι παραδεδώκασιν,
 οἱ δὲ δέκα φασὶν ὑπάρχοντας τυχεῖν ταύτης τῆς
 προσηγορίας, τοῖς ἐν ταῖς χερσὶ δακτύλοις ὄντας
 4 ἰσαριθμούς. ἔνιοι δ' ἰστοροῦσιν, ὧν ἔστι καὶ Ἐφο-
 ρος, τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους γενέσθαι μὲν κατὰ 15
 τὴν Ἰδὴν τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διαβῆναι δὲ μετὰ Μυγδό-
 νος εἰς τὴν Εὐρώπην· ὑπάρξαντας δὲ γόνυτας ἐπι-
 τηδεῦσαι τὰς τε ἐπωδὰς καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια,
 καὶ περὶ Σαμοθράκην διατρίψαντας οὐ μετρίως ἐν
 τούτοις ἐκπλήττειν τοὺς ἐγγωρίους· καθ' ὃν δὴ χρό- 20
 νον καὶ τὸν Ὀρφέα, φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον
 πρὸς ποίησιν καὶ μελωδίαν, μαθητὴν γενέσθαι τού-
 των, καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐξενεγκεῖν τε-
 5 λετὰς καὶ μυστήρια. οἱ δ' οὖν κατὰ ~~τὴν~~ Κρήτην
 Ἰδαῖοι Δάκτυλοι παραδέδονται τὴν τε τοῦ πυρὸς 25
 χρῆσιν καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φύσιν ἐξε-
 ρεῖν τῆς Ἀπτεραίων χώρας περὶ τὸν καλούμενον
 Βερέκυνθον, καὶ τὴν ἐργασίαν δι' ἧς κατασκευάζεται·

4 γενέσθαι] γεγονέναι v. 16 Μυγδόωνος F, Μίνωος
 A; μετ' ἀμύγδονος D 27 Ἀπτεραίων] ἀντὶ σαπτερέων D

382 δόξαντας δὲ μεγάλων ἀγαθῶν ἀρχηγούς γεγενῆσθαι 6
 τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων.
 ἱστοροῦσι δ' αὐτῶν ἓνα μὲν προσαγορευθῆναι Ἡρα-
 κλέα, δόξη δὲ διενεγκόντα θεῖναι τὸν ἀγῶνα τὸν
 5 τῶν Ὀλυμπίων· τοὺς δὲ μεταγενεστέρους ἀνθρώ-
 πους διὰ τὴν ὁμωνυμίαν δοκεῖν τὸν ἐξ Ἀλκμήνης
 συστήσασθαι τὴν τῶν Ὀλυμπίων θέσειν. σημεῖα δὲ 7
 τούτων φασὶ διαμένειν τὸ πολλὰς τῶν γυναικῶν
 ἔτι καὶ νῦν λαμβάνειν ἐπρωδὰς ἀπὸ τούτου τοῦ θεοῦ
 10 καὶ περιάμματα ποιεῖν, ὥς γεγονότος αὐτοῦ γόητος
 καὶ τὰ περὶ τὰς τελετὰς ἐπιτετηδευκότος· ἃ δὴ πλεῖ-
 στον κηρωρίσθαι τῆς Ἡρακλέους συνηθείας τοῦ γε-
 γονότος ἐξ Ἀλκμήνης.

Μετὰ δὲ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους ἱστοροῦσι γε-65
 15 νέσθαι Κούρητας ἑννέα. τούτους δ' οἱ μὲν μυθο-
 λογοῦσι ἕχονέναι γηγενεῖς, οἱ δ' ἀπογόνους τῶν
 Ἰδαίων Δακτύλων· κατοικεῖν δ' αὐτοὺς τῶν ὄρων
 τοὺς συνδένδρους καὶ φαραγγώδεις τόπους καὶ τὸ
 σύνολον τοὺς ἔχοντας σκέπην καὶ ὑπόδυσιν φυσι-
 20 κήν, διὰ τὸ μήπω κατασκευὰς οἰκῶν εὐρῆσθαι.
 διενεγκόντας δ' αὐτοὺς συνέσει πολλὰ τῶν κοινῇ 2
 χρησίμων καταδείξαι· τὰς τε γὰρ ποίμνας τῶν προ-
 βάτων τούτους ἀθροῖσαι πρώτους καὶ τὰ γένη τῶν
 ἄλλων βροτοζώων ἐξημερῶσαι καὶ τὰ περὶ τὰς με-
 25 λιτουργίας καταδείξαι. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν 3
 τοξικὴν καὶ τὰς κυνηγίας εἰσηγήσασθαι, καὶ τῆς
 πρὸς ἀλλήλους κοινῆς ὁμιλίας καὶ συμβιώσεως, ἔτι
 δ' ὁμονομίας καὶ τινος εὐταξίας ἀρχηγούς γενέσθαι.

4 εὐρεῖν δὲ καὶ ξίφη καὶ κράνη καὶ τὰς ἐνοπλίους
 ὀρχήσεις, δι' ὧν ποιοῦντας μεγάλους φόβους ἀπα-
 τῶν τὸν Κρόνον. φασὶ δ' αὐτοὺς τὸν Δία, λάθρᾳ
 τοῦ πατρὸς Κρόνου παραδόσης Ῥέας τῆς μητρὸς,
 ὑποδέξασθαι καὶ θρεῖναι· περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος 5
 μέλλοντας ἡμᾶς δηλοῦν ἀναγκαῖον ἀναλαβεῖν μικρὸν
 ἀνωτέρω τὴν διήγησιν.

- 66 Μυθολογοῦσι γὰρ οἱ Κρηῖτες γενέσθαι κατὰ τὴν
 τῶν Κουρήτων ἡλικίαν τοὺς καλουμένους Τιτᾶνας.
 τούτους δὲ τῆς Κνωσίας χώρας ἔχειν τὴν οἰκῆσιν, 10
 ὅπου περ ἔτι καὶ νῦν δείκνυνται θεμέλια Ῥέας οἰκό-
 πεδα καὶ κυπαρίττων ἄλσος ἐκ παλαιοῦ χρόνου
 2 ἀνειμένον. ὑπάρχει δὲ τὸν ἀριθμὸν ἑξ μὲν ἄνδρας,
 πέντε δὲ γυναῖκας, ὥς μὲν τινες μυθολογοῦσιν,
 Οὐρανοῦ καὶ Γῆς ὄντας, ὥς δὲ τινὲς φασιν, ἐκ τινος 15
 τῶν Κουρήτων καὶ μητρὸς Τιταίας, ἀφ' ἧς αὐτοὺς 383
 3 ταύτης τετευχέναι τῆς προσηγορίας. ἄρρενας μὲν
 οὖν γενέσθαι τὸν τε Κρόνον καὶ Ὑπερίωνα καὶ
 Κοῖον, ἔτι δὲ Ἰαπετὸν καὶ Κριὸν καὶ τὸ τελευταῖον
 Ὠκεανόν, ἀδελφὰς δὲ τούτων τὴν τε Ῥέαν καὶ Θέ- 20
 μιν καὶ Μνημοσύνην, ἔτι δὲ Φοῖβην καὶ Τηθύν.
 ὧν ἕκαστόν τινων εὐρετὴν γενέσθαι τοῖς ἀνθρώ-
 ποις, καὶ διὰ τὴν εἰς ἅπαντας εὐεργεσίαν τυχεῖν
 4 τιμῶν καὶ μνήμης ἀενάου. τὸν μὲν ῥᾶ Κρόνον
 ὄντα πρεσβύτατον βασιλείᾳ γενέσθαι, καὶ τοὺς καθ' 25
 ἑαυτὸν ἀνθρώπους ἑξ ἀγρίου διαίτης εἰς βίον ἡμε-
 ρον μεταστῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο ἀποδοχῆς μεγάλης

2 ἑξαπατῶν Π 4 Ῥέας C, τῆς Ῥέας cet. 10 κνω-
 σίας FG 12 παλαιῶν χρόνων FG 17 ἄρρενας cod. 18
 ὑπερίωνα D 19 κοῖον D κρειον D τὸ om. CF, τὸν B

τυχόντα πολλοὺς ἐπελθεῖν τόπους τῆς οἰκουμένης.
 εἰσηγήσασθαι δ' αὐτὸν ἅπασιν τὴν τε δικαιοσύνην
 καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς ψυχῆς· διὸ καὶ τοὺς ἐπὶ
 Κρόνον γενομένους ἀνθρώπους παραδεδοσθαι τοῖς
 5 μεταγενεστέροις εὐήθεις καὶ ἀνάκους παντελῶς, ἔτι
 δ' εὐδαίμονας γεροντάς. δυναστεῦσαι δ' αὐτὸν μά- 5
 λιστα τῶν πρὸς ἐσπέραν τόπων καὶ μερίστης ἀξιο-
 θῆναι τιμῆς· διὸ καὶ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων
 παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Καρχηδονίοις, ὅτ' ἦν ἡ πόλις
 10 αὕτη, ἔτι δὲ [καὶ] τοῖς ἄλλοις τοῖς πλησιοχώροις ἔθνε-
 σιν ἐπιφανεῖς ἐορτάς καὶ θυσίας γενέσθαι τούτῳ
 τῷ θεῷ καὶ πολλοὺς τόπους ἐπωνύμους αὐτοῦ γε-
 νέσθαι. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εὐνομίας ἀδί- 6
 κημα μὲν μηδὲν ὄλως ὑπὸ μηδενὸς συντελεσθαι,
 15 πάντας δὲ τοὺς ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τούτου τεταγ-
 μένους μὲν ἀκρόν βίον ἐξηκέναι, πάσης ἡδονῆς ἀνεμ-
 ποδίστως ἀπολαύοντας. περὶ δὲ τούτων καὶ τὸν
 ποιητὴν Ἡσίοδον ἐπιμαρτυρεῖν ἐν τοῖσδε τοῖς ἔπεσιν·
 οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνον ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν,
 20 ὥστε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
 νόσφιν ἄτερ τε κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῦ πόνου
 νούσων τ' ἀργαλέων καὶ ἀπήμονες, οὐδὲ μέλεσσι
 γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
 τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἔκτοσθεν ἐόντες·

1 τῆς οἰκ. τόπους v. 10 καὶ om. D 12 αὐτῷ CFG
 19 οὐρανὸς ἐμβασίλευεν D (cf. Hesiodi ἔργα 111) 20 δ' ἔζων]
 δ' ἔζων ὡς D, ζώσκον CFGM 21 τε] γε D κακῶν
 καὶ ἄτερ χαλεποῦ πόνου BCDFGM et Hes. 91, πόνων καὶ
 οὐδὲ τι δειλὸν AN et Hes. 113 v. 23 om. AN cf.
 Hes. 92 καὶ ἀπήμονες] αἰ τ' ἀνδράσι πῆμα φέρουσι B;
 cf. Hes. 92 24 τέρπονται D ἐόντες BCDGM, ἀπάντων
 AFN et Hes. 115

θυνησκον δ' ὡς ὕπνω δεδμημένοι. ἄλλα τε πολλὰ
τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ξείδωρος ἄρουρα
αὐτομάτῃ πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
εὐφρονες ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσι,
ἄφνειοι μήλοισι, φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι. 5

περὶ μὲν οὖν Κρόνου τοιαῦτα μυθολογοῦσιν.

- 67 Ὑπερίονα δέ φασι τοῦ τε ἡλίου τὴν κίνησιν καὶ
σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον, ἔτι δὲ τὰς ὥρας 384
τὰς συντελουμένας ὑπὸ τούτων, πρῶτον ἐξ ἐπιμε-
λείας καὶ παρατηρήσεως κατανοήσαντα τοῖς ἄλλοις 10
εἰς γινώσιν παραδοῦναι, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν πα-
τέρα τούτων ὀνομασθῆναι, καθάπερ εἰ γεγεννηκότα
2 τὴν τούτων θεωρίαν καὶ φύσιν. καὶ Κοίου μὲν
καὶ Φοίβης Λητῶ γενέσθαι, Ἰαπετοῦ δὲ Προμηθέα
τὸν παραδεδομένον μὲν ὑπὸ τινων μυθογράφων ὅτι 15
τὸ πῦρ κλέψας παρὰ τῶν θεῶν ἔδωκε τοῖς ἀνθρώ-
ποις, πρὸς δ' ἀλήθειαν εὐρετὴν γινόμενον τῶν πυ-
3 ρείων, ἐξ ὧν ἐκκάζεται τὸ πῦρ. τῶν δὲ Τιτανίδων
φασι Μνημοσύνην λογισμοὺς εὐρεῖν καὶ τὰς τῶν ὀνο-
μάτων θέσεις ἐκάστῳ τῶν ὄντων τάξαι, δι' ὧν καὶ 20
δηλοῦμεν ἕκαστα καὶ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλοῦμεν· ἃ
τινες τὸν Ἑρμῆν φασιν εἰσηγήσασθαι. προσάπτουσι
δὲ τῇ θεῇ ταύτῃ καὶ τὰ πρὸς ἀνανέωσιν καὶ μνή-
μην γινόμενα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἀφ' ὧν δὴ καὶ

1 δὲ ὡσθ' ὕπνω D ἄλλα τε πολλὰ BCDG, ἄλλα πάντα
M, ἐσθλὰ δὲ πάντα AF(N) et Hes. 116 2 ἐπὶ D δ'
τ' D ξείδωρος D 3 πολλόν τε καὶ] πολλῶν τε D ἐπὶ
γαίῃ εὐφρονες BCDGM, ἐθελήμοι ἤσυχτοι AFN et Hes. 118
4 ἔργα CN, ἄρ' GM νεύμοντο N ἐσθλοῖσι v. πο-
λέεσσι D v. 5 om. AN et Hes. ἀφνειοὶ D 8 ἀστέ-
ρων D 10 ἐπινατανοήσαντα D 14 λητῶ D, ἀητοῦν C,
ἀντοῦν FG 17 ἀλήθειαν δ' CFG 23 καὶ μνήμην del. Reiske

τῆς προσηγορίας τυχεῖν αὐτὴν ταύτης. Θέμιν δὲ 4
 μυθολογοῦσι μαντείας καὶ θυσίας καὶ θεσμούς τοὺς
 περὶ τῶν θεῶν πρῶτην εἰσηγγέσασθαι καὶ τὰ περὶ
 τὴν εὐνομίαν καὶ εἰρήνην καταδείξει. διὸ καὶ θε-
 5 σμοφύλακας καὶ θεσμοθέτας ὀνομάζεσθαι τοὺς τὰ
 περὶ τοὺς θεοὺς ὅσια καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων νό-
 μους διαφυλάττοντας· καὶ τὸν Ἀπόλλω, καθ' ὃν δὴ
 χρόνον τοὺς χρησμούς διδόναι μέλλει, θεμιστεύειν
 λέγομεν ἀπὸ τοῦ τὴν Θέμιν εὐρέτριαν γεγονέναι
 10 τῶν χρησμῶν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ θεοὶ πολλὰ τὸν 5
 ἀνθρώπινον βίον εὐεργετήσαντες οὐ μόνον ἀθανά-
 των τιμῶν ἡξιώθησαν, ἀλλὰ καὶ πρῶτοι τὸν Ὀλυμ-
 πον ἐνομισθήσαν οἰκεῖν μετὰ τὴν ἐξ ἀνθρώπων με-
 τάστασιν.

15 Κρόνου δὲ καὶ Πέας λέγεται γενέσθαι τὴν τε 68
 Ἑστίαν καὶ Δήμητραν καὶ Ἥραν, ἔτι δὲ Δία καὶ
 Ποσειδῶνα καὶ Αἰδὴν. τούτων δὲ λέγεται τὴν μὲν
 Ἑστίαν τὴν τῶν οἰκιῶν κατασκευὴν εὐρεῖν, καὶ διὰ
 τὴν εὐεργεσίαν ταύτην παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἀνθρώ-
 20 ποις ἐν πάσαις οἰκίαις καθιδρυθῆναι, τιμῶν καὶ
 θυσιῶν τυγχάνουσιν· Δήμητραν δέ, τῷ σίτου φρο-
 μένου μὲν ὥς ἔτυχε μετὰ τῆς ἄλλης βοτάνης, ἀγνοου-
 μένου δὲ παρ' ἀνθρώποις, πρῶτην συγκομίσαι καὶ
 τὴν κατεργάσθαι αὐτοῦ καὶ φυλακὴν ἐπινοῆσαι καὶ
 385 σπεῖρειν καταδείξει. εὐρεῖν μὲν οὖν αὐτὴν τὸν 2
 25 σῖτον πρὸ τοῦ γεννηθῆαι τὴν θυγατέρα Φερσεφόνην,
 μετὰ δὲ τὴν ταύτης γένεσιν καὶ τὴν ὑπὸ Πλούτω-
 νος ἔρπαγὴν ἐμπρῆσαι πάντα τὸν καρπὸν διὰ τε
 τὴν ἐχθρὰν τὴν πρὸς τὸν Δία καὶ τὴν ἐπὶ τῇ θυ-
 7 Ἀπόλλωνα II 8 μέλλειν D

γατὶ λύπην. μετὰ δὲ τὴν εὐρεσίαν τῆς Φερσεφόνης
 διαλλαγῆναι τε τῷ Διὶ καὶ τῷ Τριπτολέμῳ ἀπο-
 δοῦναι τὸν τοῦ σίτου σπόρον, ᾧ συντάξαι πᾶσιν
 ἀνθρώποις μεταδοῦναι τῆς τε θωρεᾶς καὶ τὰ περὶ
 3 τὴν ἐργασίαν τοῦ σπόρου διδάξαι. λέγουσι δὲ τινες ⁵
 ὅτι καὶ νόμους εἰσηγήσατο, καθ' οὓς ἀλλήλοις τὸ
 δίκαιον δίδουσι συνειθίσθησαν ἄνθρωποι, καὶ τὴν
 παραδοῦσαν αὐτοῖς θεὸν θεσμοφόρον ἀπὸ τούτων
 προσηγόρευσαν. μεγίστων γὰρ ἀγαθῶν ἀνθρώποις
 αἰτίαν γενομένην ἐπιφανεστάτων τυχεῖν τιμῶν καὶ ¹⁰
 θυσιῶν, ἔτι δ' ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων μεγαλοπρε-
 πῶν, οὐ παρ' Ἑλλήσι μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι
 σχεδὸν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι τῆς τροφῆς ταύτης
 ἐκοινωνήσαν.

69 Ἀμφισβητοῦσι δὲ περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ καρ- ¹⁵
 ποῦ τούτου πολλοί, τὴν θεὸν φάμεται παρ' αὐτοῖς
 πρώτοις ὀφθῆναι καὶ τὴν τούτου φύσιν τε καὶ
 χρῆσιν καταδείξαι. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ λέγουσι τὴν
 τε Δήμητραν καὶ τὴν Ἴσιν τὴν αὐτὴν εἶναι, καὶ εἰς
 Αἴγυπτον ἐνεγκεῖν τὸ σπέρμα πρώτην, ἀρδεύοντος ²⁰
 μὲν εὐκαίρως τὰ πεδία τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ταῖς
 2 δ' ὥραις ἄριστα τῆς χώρας ταύτης κεκραμένης. τοὺς
 δ' Ἀθηναίους, καίπερ ἀποφαινομένους τὴν εὐρεσίαν
 τοῦ καρποῦ τούτου γεγεννημένην παρ' αὐτοῖς, ὅμως
 μαρτυρεῖν αὐτὸν ἐτέρωθεν κεκομισμένον εἰς τὴν ²⁵
 Ἀττικὴν τὸν γὰρ τόπον τὸν ἐξ ἀρχῆς δεξάμενον

3 δοῦναι CF, παραδοῦναι Hert. 8 αὐτοὺς D ἀπὸ
 τ. θεσμ. v. 9 ἀνθρώποις ἀγαθῶν v. 16 ξαντοῖς v.
 20 τὸ σπέρμα πρώτην C, τὸ σπέρμα om. AD, πρώτην om.
 FGM; πρώτην τὸ σπέρμα cet. 24 παρ' αὐτοῖς om. D

τὴν δωρεὰν ταύτην Ἐλευσίνα προσαγορεύειν ἀπὸ
 τοῦ παρ' ἐτέρων ἔλθειν τὸ σπέρμα τοῦ σίτου κο-
 μισθέν. οἱ δὲ Σικελιώται, νῆσον ἱερὰν Δήμητρος ³
 καὶ Κόρης οἰκοῦντες, εἰκὸς εἶναι φασὶ τὴν δωρεὰν
⁵ ταύτην πρῶτοις τοῖς τὴν προσφιλεστάτην χώραν
 νεμομένοις δοθῆναι· ἔτοπον μὲν γὰρ ὑπάρχειν εὐ-
 καρποτάτην αὐτὴν ὡς ἰδίαν ποιῆσαι, τῆς δ' εὐερ-
 γείας ὡς μηδὲν προσηκούσῃ μηδ' ἐσχάτῃ μεταδοῦ-
 ναι, καὶ ταῦτ' ἐν αὐτῇ τὴν οἰκῆσιν ἔχουσαν, εἶπερ
¹⁰ καὶ τῆς Κόρης τὴν ἀρπαγὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ γε-
 386 γονέναι συμπεφώνηται. εἶναι δὲ καὶ τὴν χώραν
 οἰκειοτάτην τούτοις τοῖς καρποῖς, ἐν ᾗ καὶ τὸν ποιη-
 τὴν λέγειν

ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
¹⁵ πυροὶ καὶ κριθαί.
 περὶ μὲν οὖν Δήμητρος τοιαῦτα μυθολογοῦσι. τῶν ⁴
 δ' ἄλλων θεῶν τῶν ἐκ Κρόνου καὶ Ρέας γενομένων
 φασὶν οἱ Κρητὲς Ποσειδῶνα μὲν πρῶτον χρησάσθαι
 ταῖς κατὰ θάλατταν ἐργασίαις καὶ στόλους συστή-
²⁰ σασθαι, παραδόντος αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ταύτην
 τοῦ Κρόνου· διὸ καὶ παραδίδοσθαι τοῖς ἐπιγίνο-
 μένοις τοῦτον κύριον ὑπάρχειν τῶν κατὰ θάλατταν
 πραττομένων καὶ θυσίαις ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων
 τιμᾶσθαι· προσάπτουσι δ' αὐτῷ καὶ τὸ τοὺς ἵπ-
²⁵ πους δαμάσαι πρῶτον καὶ τὴν ἐπιστήμην καταδεί-
 ξαι τὴν περὶ τὴν ἵππικὴν, ἀφ' ἧς ἵππιον αὐτὸν

2 κομισθέν Dind., κομισθέντος D, κομισάντας C, κομί-
 σαντα F; τὸν τὸ σπέρμα .. κομισάντα M, f. del. 8 προ-
 σηκούσῃ F, προσηκούσης cet. μηδ' τῇδ' Iensius, del. Dind.
 16 μυθολογεῖται CG 26 ἵππειον CFG

5 ὠνομάσθαι. τὸν δ' Ἀίδην λέγεται τὰ περὶ τὰς τα-
φὰς καὶ τὰς ἐκφορὰς καὶ τιμὰς τῶν τεθνεώτων κα-
ταδείξαι, τὸν πρὸ τοῦ χρόνου μηδεμιᾶς οὔσης ἐπι-
μελείας περὶ αὐτούς· διὸ καὶ τῶν τετελευτηκότων
ὁ θεὸς οὗτος παρείληπται κυριεύειν, ἀπονεμηθείσης 5
τὸ παλαιὸν αὐτῷ τῆς τούτων ἀρχῆς καὶ φροντίδος.

70 Περὶ δὲ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεώς τε καὶ βασιλείας
διαφωνεῖται· καὶ τινες μὲν φασιν αὐτὸν μετὰ τὴν
ἐξ ἀνθρώπων τοῦ Κρόνου μετάστασιν εἰς θεοὺς
διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν, οὐ βίᾳ κατισχύσαντα 10
τὸν πατέρα, νομίμως δὲ καὶ δικαίως ἀξιοθέντα ταύ-
της τῆς τιμῆς· τινὲς δὲ μυθολογοῦσι τῷ Κρόνῳ
γενέσθαι λόγιον περὶ τῆς τοῦ Διὸς γενέσεως, ὅτι
παραιρήσεται τὴν βασιλείαν αὐτοῦ βιαίως ὁ γεννη-
2 θεις παῖς. διόπερ' τὸν μὲν Κρόνον τὰ γεννώμενα 15
παιδιά πλεονάκεις ἀφανίζειν, τὴν δὲ Ῥέαν ἀραναικῆ-
σασαν, καὶ μὴ δυναμένην μεταθεῖναι τὴν προαίρεσιν
τάνδρως, τὸν Δία τεκοῦσαν ἐν τῇ προσαρρορευομένῃ
Ἰδῇ κλέψαι καὶ δοῦναι λάθρα τοῖς Κούρησιν ἐκ-
θρέψαι τοῖς κατοικοῦσι πλησίον ὄρους τῆς Ἰδῆς. 20
τούτους δ' ἀπενέγκαντας εἰς τι ἄντρον παραδοῦναι
ταῖς Νύμφαις, παρακελευσαμένους τὴν πᾶσαν ἐπι-
3 μέλειαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι. αὗται δὲ μέλι καὶ γάλα
μίσγουνται τὸ παιδίον ἔθρεψαν καὶ τῇ ~~παιδίᾳ~~ τῆς
ὀνομαζομένης Ἀμαλθείας τὸν μαστὸν εἰς διατροφὴν 25
παρέλχοντο. σημεῖα δὲ πολλὰ μέχρι τοῦ νῦν δια-
μένειν τῆς γενέσεως καὶ διατροφῆς τοῦ θεοῦ τού-

1 αἰδῆ D   14 παρελείπεται CF   16 πολλάκις F   18
προειρημένη F   19 Ἰδῇ] Δίκτη CFG (cf. p. 99, 22)   23
ποιήσασθαι CFG   25 Ἀμαλθείας CFG

του κατὰ τὴν νῆσον. φερομένου μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν 4
 Κουρήτων αὐτοῦ νηπίου φασὶν ἀποπεσεῖν τὸν ὁμ-
 φαλὸν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Τρίτωνα,
 καὶ τὸ χωρίον τε τοῦτο καθιερωθῆν ἀπὸ τοῦ τότε
 5 συμβάντος Ὀμφαλὸν προσαγορευθῆναι καὶ τὸ περι-
 κείμενον πεδίον ὁμοίως Ὀμφάλειον. κατὰ δὲ τὴν
 Ἰδην, ἐν ἣ συνέβη τραφῆναι τὸν θεόν, τό τε ἄν-
 τρον ἐν ᾧ τὴν δίαίταν εἶχε καθιέρωται καὶ οἱ περὶ
 387 αὐτὸ λειμῶνες ὁμοίως ἀνεῖνται περὶ τὴν ἀκρόρειαν
 10 ὄντες. τὸ δὲ πάντων παραδοξότατον καὶ μυθολο- 5
 γούμενον περὶ τῶν μελιττῶν οὐκ ἄξιον παραλιπεῖν·
 τὸν γὰρ θεὸν φασὶν ἀθάνατον μνήμην τῆς πρὸς
 αὐτὰς οἰκειότητος διαφυλάξαι βουλόμενον ἀλλάξαι
 μὲν τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ποιῆσαι χαλκῷ χρυσοειδεῖ
 15 παραπλησίαν, τοῦ τόπου δ' ὄντος ὑψηλοῦ καθ' 6
 ὑπερβολήν, καὶ πνευμάτων τε μεγάλων ἐν αὐτῷ
 γινομένων καὶ χιὼνος πολλῆς πιπτούσης, ἀνεπαι-
 σθήτους αὐτὰς καὶ ἀπαθεῖς ποιῆσαι, δυσχαιρεωτά-
 τους τόπους νεμομένας. τῇ θρεψάσῃ δ' αἰγὶ τιμὰς 6
 20 τέ τινας ἄλλας ἀπονεῖμαι καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπ'
 αὐτῆς λαβεῖν, αἰγίοχον ἐπονομασθέντα· ἀνδρωθέντα
 δ' αὐτόν φασὶ πρῶτον πόλιν κτίσαι περὶ τὴν Δίεταν,
 ὅπου καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενέσθαι μυθολογοῦ-
 σιν· ἥς ἐκλεσφθείσης ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις δια-
 25 μένειν ἔτι καὶ νῦν ἔρηματα τῶν θεμελίων.

Διενέγκαι δὲ τὸν θεὸν τοῦτον ἀπάντων ἀνδρείῳ 71

3 Τρίτωνα] τρίτον CD 4 τε Dind., δὲ cod., διὰ Wess.
 9 αὐτῷ C, αὐτόν cet. λιμένες DF 11 περὶ τ. μ. οὐκ
 om. D¹ 13 αὐτοῦς II 15 καὶ τοῦ τόπου ὄντος D 18
 ποιῆσαι] εἰς τοὺς add. ABDE; f. ὡς τοὺς 26 τούτων D

καὶ συνέσει καὶ δικαιοσύνη καὶ ταῖς ἄλλαις ἀπάσαις ἀρεταῖς· διὸ καὶ παραλαβόντα τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ Κρόνου πλεῖστα καὶ μέγιστα τὸν ἀνθρώπινον βίον εὐεργετῆσαι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀπάντων καταδείξαι περὶ τῶν ἀδικημάτων τὸ δίκαιον ἀλλήλοις 5 διδόναι τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ βία τι πράττειν ἀποστήσαι, κρίσει δὲ καὶ δικαστηρίῳ τὰς ἀμφισβητήσεις διαλύειν. καθόλου δὲ τὰ περὶ τε τῆς εὐνομίας καὶ τῆς εἰρήνης προσαναπληρῶσαι, τοὺς μὲν ἀγαθοὺς πείθοντα, τοὺς δὲ φαύλους τῇ τιμωρίᾳ 10 2 καὶ τῷ φόβῳ καταπληττόμενον. ἐπελθεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὴν οἰκουμένην σχεδὸν πᾶσαν τοὺς μὲν ληστὰς καὶ ἀσεβεῖς ἀναιροῦντα, τὴν δ' ἰσότητα καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰσηγοῦμενον· ὅτε δὴ φασιν αὐτὸν καὶ τοὺς γίγαντας ἀνελεῖν, ἐν μὲν Κρήτῃ τοὺς περὶ 15 Μύλινον, κατὰ δὲ τὴν Φρυγίαν τοὺς περὶ Τυφῶνα. 3 πρὸ δὲ τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ γίγαντας λέγεται τὸν Δία θῦσαι βοῦν Ἠλίῳ καὶ Οὐρανῷ καὶ Γῇ· ἐπὶ δὲ τῶν ἱερῶν ἀπάντων φανῆναι τὰ περὶ τούτων ἐπικριθέντα * ἐπισημαίνεται κράτος καὶ 20 ἀπόστασις ἀπὸ τῶν πολέμιων πρὸς αὐτούς. ἀκούονθον δὲ τούτοις γενέσθαι τοῦ πολέμου τὸ τέλος· αὐτομολῆσαι μὲν γὰρ ἐκ τῶν πολέμιων Μουσαῖον, καὶ τυχεῖν ὠρισμένων τιμῶν, κατακατεῖναι δ' ὑπὸ 4 τῶν θεῶν ἅπαντας τοὺς ἀντιταξαμένους. συστήναι 25 δὲ καὶ ἄλλους πολέμους αὐτῷ πρὸς γίγαντας, τῆς

1 καὶ σ. κ. δικαιοσύνη om. D 7 ἀποστήναι Schäfer 12
 ἅπασαν CFG 17 τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Κρ. CFG 18 βοῦν
 om. E 20 περὶ ABCDF, παρὰ cet. ἐπικριθέντα] ἃ CF,
 πρῶτον cet.; πρῶτον, δι' ὧν Reiske ἐπισημαίνεσθαι
 Wess., ἐπισημαίνειν Dind. 21 ἀπόστασιν Wess.

μὲν Μακεδονίας περὶ τὴν Παλλήνην, τῆς δ' Ἰταλίας
 κατὰ τὸ πεδίον, ὃ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ τοῦ κατα-
 κεκαυμένου τόπου Φλεγραῖον ὠνομάζετο, κατὰ δὲ
 τοὺς ὕστερον χρόνους Κυμαῖον προσηγόρευον. κολα- 5
 5 σθῆναι δὲ τοὺς γίγαντας ὑπὸ Διὸς διὰ τὴν εἰς
 τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παρανομίαν καὶ διὰ τὸ ταῖς
 388 τοῦ σώματος ὑπεροχαῖς καὶ ῥώμας πεποιθότας κατα-
 δουλοῦσθαι μὲν τοὺς πλησιοχώρους, ἀπειθεῖν δὲ
 τοῖς περὶ τοῦ δικαίου τιθεμένοις νόμοις, πόλεμον
 10 δ' ἐκφέρειν πρὸς τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας
 ὑπὸ πάντων θεοῦς νομιζομένους. τὸν δ' οὖν Δία 6
 λέγουσι μὴ μόνον ἄρδην ἐξ ἀνθρώπων ἀφανίσαι
 τοὺς ἀσεβεῖς καὶ πονηροὺς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρίστοις
 τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, ἔτι δ' ἀνδρῶν τὰς ἀξίας
 15 ἀπονεῖμαι τιμὰς. διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῶν εὐεργε-
 σιῶν καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς δυνάμεως συμφώνως
 αὐτῷ παρὰ πάντων συγκεχωρήσθαι τὴν τε βασι-
 λεῖαν εἰς τὸν αἰὶ χρόνον καὶ τὴν οἰκῆσιν τὴν ἐν
 Ὀλύμπῳ. καταδειχθῆναι δὲ καὶ θυσίας αὐτῷ συν- 72
 20 τελεῖν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, καὶ μετὰ τὴν ἐκ
 γῆς μετάστασιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐγγενέσθαι δόξας
 δικαίους ἐν ταῖς τῶν εὖ πεπονθότων ψυχαῖς, ὥς
 ἀπάντων τῶν γινομένων κατ' οὐρανὸν οὗτος εἴη
 κύριος, λέγων δ' ὕμβρων τε καὶ βροντῶν καὶ κεραυ-
 25 νῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων. διόπερ αὐτὸν 2
 προσαγορευθῆναι Ζῆνα μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν τοῖς
 ἀνθρώποις αἰτίον εἶναι τοῦ ζῆν, ταῖς ἐκ τοῦ περι-
 έχοντος εὐκρασίαις τοὺς καρποὺς ἀνάγοντα πρὸς

2 μὲν om. D

4 προσηγορεύθη CFG

11 δ' om. D

14 θεῶν AD, τε θεῶν cet.

22 δικαίως A

28 τοὺς om. D

τέλος, πατέρα δὲ διὰ τὴν φροντίδα καὶ τὴν εὐνοίαν
τὴν εἰς ἅπαντας, ἔτι δὲ καὶ τὸ δοκεῖν ὥσπερ ἀρχη-
γὸν εἶναι τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὑπατον δὲ
καὶ βασιλέα διὰ τὴν τῆς ἀρχῆς ὑπεροχὴν, εὐβουλέα
δὲ καὶ μητιέτην διὰ τὴν ἐν τῷ βουλευέσθαι καλῶς ⁵
³ σύνεσιν. μυθολογοῦσι δὲ καὶ τὴν Ἀθηναῖαν κατὰ
τὴν Κρήτην ἐκ Διὸς ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Τριτωνος
ποταμοῦ γεννηθῆναι· διὸ καὶ Τριτογένειαν ὀνο-
μασθῆναι. ἔστι δὲ καὶ νῦν ἔτι περὶ τὰς πηγὰς
ταύτας ἱερὸν ἄγιον τῆς θεοῦ ταύτης, ἐν ᾧ τόπων ¹⁰
⁴ τὴν γένεσιν αὐτῆς ὑπάρξει μυθολογοῦσι. λέγουσι
δὲ καὶ τοὺς γάμους τοῦ τε Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἐν
τῇ Κνωσίων χώρα γενέσθαι κατὰ τινα τόπον πλη-
σίον τοῦ Θήρητος ποταμοῦ, καθ' ὃν νῦν ἱερὸν
ἔστιν, ἐν ᾧ θυσίας κατ' ἐνιαυτὸν ἀρίους ὑπὸ τῶν ¹⁵
ἐγχωρίων συντελεῖσθαι, καὶ τοὺς γάμους ἀπομιμεῖ-
σθαι, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς γενέσθαι παρεδόθησαν.
⁵ Τοῦ δὲ Διὸς ἐκγόνους φασὶ γενέσθαι θεὰς μὲν
Ἀφροδίτην καὶ Χάριτας, πρὸς δὲ ταύταις Εἰλείθυιαν
καὶ τὴν ταύτης συνεργὸν Ἀρτεμιν, καὶ τὰς πρὸς- ²⁰
αγορευομένας Ὀφρας, Εὐνομίαν τε καὶ Δίκην, ἔτι δ'
Εἰρήνην καὶ Ἀθηναῖαν καὶ Μούσας, θεοὺς δὲ Ἥφαι-
στον καὶ Ἄρην καὶ Ἀπόλλωνα, πρὸς δὲ τούτοις
⁷³ Ἐρμῆν καὶ Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα. τούτων δ' ἐκάστῳ 339

8 ἐπονομασθῆναι CFG 9 περὶ] παρὰ FG 12 τοῦ τε]
τοῦ σπε D, τοὺς τε v. 13 Κνωσίων v. 14 Θήρητος D
16 ἐγχωρίων] ἱερῶν add. CF 17 παρεδόθη F 18 τοῦ
Dind., τοὺς cod. 19 εἰλήθυιαν (ἡλήθυιαν m. 1)· D, εἰλί-
θυιαν C (= c. 73, 4) 21 τε om. D 22 καὶ Ἀθηναῖαν
καὶ Μούσας add. Iensius, Palladem Musas Poggias 23
Ἄρεα CFG 24 καὶ Διόνυσον καὶ Ἡρακλέα add. Iensius

μυθολογοῦσι τὸν Δία τῶν εὐρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ
 καὶ συντελουμένων ἔργων τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς
 τιμὰς τῆς εὐρέσεως ἀπονεῖμαι, βουλόμενον αἰώνιον
 αὐτοῖς περιποιῆσαι μνήμην παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις. 2
 5 παραδοθῆναι δὲ τῇ μὲν Ἀφροδίτῃ τὴν τε τῶν παρ-
 θένων ἡλικίαν, ἐν οἷς χρόνοις δεῖ γαμεῖν αὐτάς,
 καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν τὴν ἔτι καὶ νῦν ἐν τοῖς
 γάμοις γινομένην μετὰ θυσιῶν καὶ σπονδῶν, ἃς
 ποιοῦσιν ἄνθρωποι τῇ θεῷ ταύτῃ. προοινοῦσι δὲ
 10 πρότερον ἕπαντες τῷ Διὶ τῷ τελείῳ καὶ Ἡρᾷ τε-
 λείᾳ διὰ τὸ τούτους ἀρχηγούς γεγενῆσθαι καὶ πάν-
 των εὐρετάς, καθότι προείρηται. ταῖς δὲ Χάρισι 3
 δοθῆναι τὴν τῆς ὕψεως κόσμησιν καὶ τὸ σχηματί-
 ζειν ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὸ βέλτιον
 15 καὶ προσηγνῆς τοῖς θεωροῦσι, πρὸς δὲ τούτοις τὸ
 κατάρχειν εὐεργεσίας καὶ πάλιν ἀμείβεσθαι ταῖς
 προσηκούσαις χάρισι τοὺς εὖ ποιήσαντας. Εἰλεί- 4
 θυιαν δὲ λαβεῖν τὴν περὶ τὰς τικτούσας ἐπιμέλειαν
 καὶ θεραπείαν τῶν ἐν τῷ τίκτειν κακοπαθουσῶν.
 20 διὸ καὶ τὰς ἐν τοῖς τοιούτοις κινδυνεύουσας γυναῖ-
 κας ἐπικαλεῖσθαι μάλιστα τὴν θεὸν ταύτην. Ἄρτε- 5
 μιν δὲ φασιν εὐρεῖν τὴν τῶν νηπίων παιδίων θε-
 ραπείαν καὶ τροφάς τινας ἀρμοζούσας τῇ φύσει
 τῶν βρεφῶν ἀφ' ἧς αἰτίας καὶ κουροτρόφον αὐτὴν 6
 25 ὀνομαζέσθαι. τῶν δ' ὀνομαζομένων Ὠρῶν ἕκαστη
 δοθῆναι τὴν ἐπώνυμον τάξιν τε καὶ [τοῦ] βίου δια-
 κόσμησιν ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν ἀνθρώπων ὠφελείᾳ·
 μηδὲν γὰρ εἶναι μᾶλλον δυνάμενον εὐδαίμονα βίου

παρασκευάσαι τῆς εὐνομίας καὶ δίκης καὶ εἰρήνης.
 7 Ἀθηναῖ δὲ προσάπτουσι τὴν τε τῶν ἐλαιῶν ἡμέρω-
 σιν καὶ φυτεῖαν παραδοῦναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ
 τὴν τοῦ καρποῦ τούτου κατεργασίαν· πρὸ γὰρ τοῦ
 γενέσθαι τὴν θεὸν ταύτην ὑπάρξαι μὲν τὸ γένος⁵
 τοῦτο τῶν δένδρων μετὰ τῆς ἄλλης ἀργίας ὕλης,
 τὴν μέντοι γ' ἐπιμέλειαν ταύτης [οὐκ] εἶναι καὶ τὴν
 ἐμπειρίαν τὴν ἔτι καὶ νῦν γινομένην περὶ τούτων.
 8 πρὸς δὲ τούτοις τὴν τῆς ἐσθῆτος κατασκευὴν καὶ
 τὴν τεκτονικὴν τέχνην, ἔτι δὲ πολλὰ τῶν ἐν ταῖς 10
 ἄλλαις ἐπιστήμας εἰσηγήσασθαι τοῖς ἀνθρώποις·
 εὗρεν δὲ καὶ τὴν τῶν αὐλῶν κατασκευὴν καὶ τὴν
 διὰ τούτων συντελουμένην μουσικὴν καὶ τὸ σύν-
 λον πολλὰ τῶν φιλοτέχνων ἔργων, ἅψ' ὧν ἐργά-
 74 νην αὐτὴν προσαγορεύεσθαι. ταῖς δὲ Μούσαις δο- 15
 θῆναι παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν τῶν γραμμάτων εὔρεσιν
 καὶ τὴν τῶν ἐπῶν σύνθεσιν τὴν προσαγορευομένην 390
 ποιητικὴν. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας, ὅτι Σύροι μὲν
 εὔρεται τῶν γραμμάτων εἰσί, παρὰ δὲ τούτων Φοί-
 νικες μαθόντες τοῖς Ἑλλησι παραδεδώκασιν, οὗτοι 20
 δ' εἰσὶν οἱ μετὰ Κάδμου πλεύσαντες εἰς τὴν Εὐ-
 ρώπην, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς Ἕλληνας τὰ γράμματα
 Φοινίκεια προσαγορεύειν, φασὶ τοὺς Φοίνικας οὐκ
 ἐξ ἀρχῆς εὗρεν, ἀλλὰ τοὺς τύπους τῶν γραμμά-
 των μεταθεῖναι μόνον, καὶ τῇ τε γραφῇ ταύτῃ τοὺς 25
 πλείστους τῶν ἀνθρώπων χρήσασθαι καὶ διὰ τοῦτο
 2 τυχεῖν τῆς προειρημένης προσηγορίας. Ἥφαιστον
 δὲ λέγουσιν εὗρετὴν γενέσθαι τῆς περὶ τὸν σίδη-

7 οὐκ delevi   11 ἡγήσασθαι D   23 φοινίκεια cod.
 (c. 58, 3)   25 τε om. v.

ρον ἐργασίας ἀπάσης καὶ τῆς περὶ τὸν χαλκὸν καὶ
 χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τὴν ἐκ τοῦ
 πυρὸς ἐργασίαν ἐπιδέχεται, καὶ τὰς ἄλλας δὲ χρεῖας
 τὰς τοῦ πυρὸς ἀπάσας προσεξευρεῖν καὶ παραδοῦ-
 5 ναι τοῖς τε τὰς τέχνας ἐργαζομένοις καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἄπασιν ἀνθρώποις· διόπερ οἱ τῶν τεχνῶν τούτων 3
 δημιουργοὶ τὰς εὐχὰς καὶ θυσίας τούτῳ τῷ θεῷ
 μάλιστα ποιοῦσι, καὶ τὸ πῦρ οὗτοί τε καὶ πάντες
 ἄνθρωποι προσεγορεύουσιν Ἥφαιστον, εἰς μνήμην
 10 καὶ τιμὴν ἀθάνατον τιθέμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς τῷ
 κοινῷ βίῳ δεδομένην εὐεργεσίαν. τὸν Ἄρην δὲ 4
 μυθολογοῦσι πρῶτον κατασκευάσαι πανοπλίαν καὶ
 στρατιώτας καθοπλίσαι καὶ τὴν ἐν ταῖς μάχαις ἐνα-
 γώνιον ἐνέργειαν εἰσηγήσασθαι, φονεύοντα τοὺς
 15 ἀπειθοῦντας τοῖς θεοῖς. Ἀπόλλωνα δὲ τῆς καθάρσεως 5
 εὐρετὴν ἀναγορεύουσι καὶ τῆς κατ' αὐτὴν μουσι-
 κῆς· ἔτι δὲ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἐξευεργεῖν διὰ
 τῆς μαντικῆς τέχνης γινομένην, δι' ἧς τὸ παλαιὸν
 συνέβαινε θεραπείας τυγχάνειν τοὺς ἀρρωστοῦντας·
 20 εὐρετὴν δὲ καὶ τοῦ τόξου γενόμενον διδάξαι τοὺς
 ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν, ἀφ' ἧς αἰτίας μάλ-
 ιστα παρὰ τοῖς Κρησὶν ἐξηλῶσθαι τὴν τοξικὴν καὶ
 τὸ τόξον Κρητικὸν ὀνομασθῆναι. Ἀπόλλωνος δὲ 6
 καὶ Κορωνίδος Ἀσκληπιὸν γεννηθέντα, καὶ πολλὰ
 25 παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν εἰς ἰατρικὴν μαθόντα, προσ-
 εξευρεῖν τὴν τε χειρουργίαν καὶ τὰς τῶν φαρμά-
 κωνσκευασίας καὶ ῥιζῶν δυνάμεις, καὶ καθόλου

5 τε om. D   6 διόπερ] δι ἄπερ D   οἱ Dind., οἱ τε
 cod.   8 πάντες DF, πάντες οἱ cet.   23 Κρητικὸν Bochar-
 tus, Σκυθικὸν cod.   24 γεννηθέντα D

προβιβάσαι τὴν τέχνην ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὡς ἀρ-
 75 χηγὸν αὐτῆς καὶ κτίστην τιμᾶσθαι. τῷ δ' Ἑρμῇ
 προσάπτουσι τὰς ἐν τοῖς πολέμοις γινομένας ἐπι- 391
 κηρυκείας καὶ διαλλαγὰς καὶ σπονδὰς καὶ τὸ τού-
 των σύσσημον κηρύκειον, ὃ φορεῖν εἰώθασιν οἱ 5
 περὶ τῶν τοιούτων τοὺς λόγους ποιούμενοι καὶ διὰ
 τούτου τυγχάνοντες παρὰ τοῖς πολεμίοις ἀσφαλείας·
 ὅθεν δὴ καὶ κοινὸν Ἑρμῇ ὠνομάσθαι, διὰ τὸ τὴν
 ὠφέλειαν ἀμφοτέροις εἶναι κοινήν τοῖς ἐν τῷ πο-
 2 λέμῳ τὴν εἰρήνην μεταλαμβάνουσι. φασὶ δ' αὐτὸν 10
 καὶ μέτρα καὶ σταθμὰ καὶ τὰ διὰ τῆς ἐμπορίας
 κέρδη πρῶτον ἐπινοῆσαι καὶ τὸ λάθρα τὰ τῶν ἄλ-
 λων σφετερίζεσθαι. παραδεδόσθαι δ' αὐτὸν καὶ κή-
 ρυκα τῶν θεῶν, ἔτι δ' ἄγγελον ἄριστον διὰ τὸ
 σαφῶς αὐτὸν ἕκαστα τῶν εἰς ἐντολήν δοθέντων 15
 ἐρμηνεύειν· ἀφ' οὗ καὶ τετευχέναι τῆς πρόσσηγορίας
 αὐτὸν ταύτης, οὐχ εὗρετὴν τῶν ὀνομάτων καὶ λέ-
 ξων γενόμενον, ὥς τινὲς φασιν, ἀλλὰ τὸ τῆς ἀπαγ-
 γελίας ἄρτιον καὶ σαφὲς ἐκπεπονηκότα περιττότερον
 3 τῶν ἄλλων. εἰσηγητὴν δ' αὐτὸν καὶ παλαιστράς 20
 γενέσθαι, καὶ πῇ ἀπὸ τῆς χελώνης λύραν ἐπινοῆσαι
 μετὰ τὴν Ἀπόλλωνος πρὸς Μαρσύαν σύγκρισιν, καθ'
 ἣν λέγεται τὸν Ἀπόλλωνα νικήσαντα καὶ τιμωρίαν
 ὑπὲρ τὴν ἀξίαν λαβόντα παρὰ τοῦ λειψέοντος μετα-
 μεληθῆναι, καὶ τὰς ἐκ τῆς κιθάρας χορδὰς ἐκρή- 25
 ξαντα μέχρι τινὸς χρόνου τῆς ἐν αὐτῇ μουσικῆς
 4 ἀποστῆναι. Διόνυσον δὲ μυθολογοῦσιν εὗρετὴν γε-
 νέσθαι τῆς τ' ἀμπέλου καὶ τῆς περὶ ταύτην ἐργα-

7 τούτων D, τοῦτο F 15 σαφῶς] καλῶς CFGM 18
 ἐπαγγελίας D 28 τῆς τ' DF, τῆς cet.

σίας, ἔτι δ' οἰνοποιίας καὶ τοῦ πολλοὺς τῶν ἐκ τῆς
 ὀπώρας καρπῶν ἀποθησαυρίζεσθαι καὶ τὰς χρεῖας
 καὶ τὰς τροφὰς παρέχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ
 πολὺν χρόνον. τοῦτον δὲ τὸν θεὸν γεγονέναι φα-
 5 σιν ἐκ Διὸς καὶ Φερσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην, ὃν
 Ὅρφεὺς κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον
 ὑπὸ τῶν Τιτάνων· πλείονας γὰρ Διονύσους συμ-
 βαίνειν γεγονέναι, περὶ ὧν ἡμεῖς σαφέστερον τὰ κατὰ
 μέρος ἐν οἰκειοτέροις καιροῖς ἀναγεγράφαμεν. οἱ 5
 10 δ' οὖν Κρήτες τῆς παρ' αὐτοῖς γενέσεως τοῦ θεοῦ
 πειρῶνται σημεῖα φέρειν, λέγοντες ὅτι περὶ τὴν
 Κρήτην δύο νήσους κτίσας ἐπὶ τῶν καλουμένων δι-
 δύμων κόλπων Διονυσιάδας ἄφ' ἑαυτοῦ προσηγό-
 ρευσεν, ὅπερ μηδαμοῦ τῆς οἰκουμένης αὐτὸν ἐτέρωθι
 15 πεποιημέναι. Ἡρακλέα δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς 76
 γενέσθαι· παμπόλλοις ἔτεσι πρότερον τοῦ γεννηθέν-
 392 τος [περὶ τὴν Ἀργεῖαν] ἐξ Ἀλκμήνης. τοῦτον δὲ
 μητρὸς μὲν μὴ παρειληφέναι τίνος ἦν, αὐτὸ δὲ μό-
 νον ὅτι ῥώμῃ σώματος πολὺ τῶν ἀπάντων διενεγκὼν
 20 ἐπῆλθε τὴν οἰκουμένην, κολάζων μὲν τοὺς ἀδίκους,
 ἀναιρῶν δὲ τὰ τὴν χώραν ἀοίκητον ποιοῦντα θηρία·
 πᾶσι δ' ἀνθρώποις τὴν ἐλευθερίαν περιποιήσας ἀήτ-
 τητος μὲν ἐγένετο καὶ ἄτρωτος, διὰ δὲ τὰς εὐερ-
 γείας ἀθάνατον τιμῆς ἔτυχε παρ' ἀνθρώποις. τὸν 2
 25 δ' ἐξ Ἀλκμήνης Ἡρακλέα παντελῶς νεώτερον ὄντα,
 καὶ ζηλωτὴν γενόμενον τῆς τοῦ παλαιοῦ προαιρέ-

1 τοῦ Reiske, τοὺς cod. 2 ἀποθησαυρίζειν CFG καὶ
 τὰς — παρέχεσθαι om. ADEN 12 διδύμων om. CFM 17
 περὶ τὴν Ἀργεῖαν om. ADEFGN 19 διενέγκας CF 26
 γενόμενον — p. 108, 1 τυχεῖν om. F; ζηλωτὴν τῆς ἀρετῆς
 τυχεῖν τε τῆς AEGN

- σεως, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας τυχεῖν τε τῆς ἀθανασίας καὶ χρόνων ἐγγενομένων διὰ τὴν ὁμωνυμίαν δόξαι τὸν αὐτὸν εἶναι, καὶ τὰς τοῦ προτέρου πράξεις εἰς τοῦτον μεταπεσεῖν, ἀγνοούντων τῶν πολλῶν ἀλληθές. ὁμολογοῦσι δὲ τοῦ παλαιότερου θεοῦ 5 κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράξεις τε καὶ τιμὰς ἐπιφανεστάτας διαμένειν καὶ πόλιν ὑπ' ἐκείνου κτισθεῖσαν.
- 3 Βριτόμαρτιν δὲ τὴν προσαγορευομένην Δίκτυνναν μυθολογοῦσι γενέσθαι μὲν ἐν Καινοῖ τῆς Κρήτης ἐκ Διὸς καὶ Κάρμης τῆς Εὐβούλου τοῦ γεννηθέντος 10 ἐκ Δήμητρος· ταύτην δ' εὗρέτιν γενομένην δικτύων τῶν εἰς κυνηγίαν προσαγορευθῆναι Δίκτυνναν, καὶ τὰς μὲν διατριβὰς ποιήσασθαι μετὰ τῆς Ἀρτεμίδος, ἀφ' ἧς αἰτίας ἐνίοις δοκεῖν τὴν αὐτὴν εἶναι Δίκτυννάν τε καὶ Ἀρτεμιν, θυσίαις δὲ καὶ ναῶν κατα- 15 σκευαῖς τετιμῆσθαι παρὰ τοῖς Κρησὶ τὴν θεὸν ταύτην.
- 4 τοὺς δ' ἰστοροῦντας αὐτὴν ὠνομάσθαι Δίκτυνναν ἀπὸ τοῦ συμφυγεῖν εἰς ἄλιευτικά δίκτυα, διωκομένην ὑπὸ Μίνω συνουσίας ἔνεκα, διηματορτηκῆναι τῆς ἀληθείας· οὔτε γὰρ τὴν θεὸν εἰς τοιαύτην ἀσθένειαν 20 ἐλθεῖν πιδανὸν ὑπάρχειν ὥστε προσδεηθῆναι τῆς παρ' ἀνθρώπων βοηθείας, τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν οὖσαν θυγατέρα, οὔτε τῷ Μίνῳ δίκαιον προσάπτειν τοιαύτην ἀσέβειαν, παραδεδομένην συμφώνως δικαίαν προαίρεσιν καὶ βίον ἐπαινούμενον ἐξηλα- 25 77 κῆναι. Πλοῦτον δὲ γενέσθαι φασὶν ἐν Τριπόλῳ τῆς Κρήτης ἐκ Δήμητρος καὶ Ἰασίωνος, διττῶς ἰστο-

5 μυθολογοῦσι DG 7 κτισθῆναι CFGM 10 χάρμης D
11 εὗρετήν CD 12 κυνήγια G 15 δὲ] τε cod. 26 τρι-
πόδω cod., corr. Rhod.

ρουμένης αὐτοῦ τῆς γενέσεως. οἱ μὲν γὰρ φασὶ τὴν
 γῆν παρῆλθαι ὑπὸ Ἰασίωνος καὶ τυγχάνουσιν ἐπιμε-
 λείας τῆς προσηκούσης ἀνεῖναι τοσοῦτο πληθος καρ-
 πῶν, ὥστε τοὺς ἰδόντας ἰδίον ὄνομα θέσθαι τῷ
 5 πληθί τῶν γενομένων καρπῶν καὶ προσαγορεῦσαι
 πλοῦτον· διὸ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις παραδόσιμον
 393 γενέσθαι τὸ τοὺς πλείω τῶν ἱκανῶν κτησαμένους
 ἔχειν πλοῦτον. ἔνιοι δὲ μυθολογοῦσιν ἐκ Δήμητρος 2
 καὶ Ἰασίωνος γενέσθαι παῖδα Πλοῦτον ὀνομαζόμε-
 10 νον, ὃν πρῶτον ἐπιμέλειαν βίου καὶ χρημάτων
 ἀθροισμὸν καὶ φυλακὴν εἰσηγήσασθαι, τῶν πρὸ τοῦ
 πάντων ὀλιγώρως ἐχόντων περὶ τὸ σωρεύειν καὶ
 τηρεῖν ἐπιμελῶς χρημάτων πληθος.

Περὶ μὲν οὖν τῶν θεῶν οἱ Κρήτες τῶν παρ' 3
 15 αὐτοῖς λεγομένων γεννηθῆναι τοιαῦτα μυθολογοῦσι·
 τὰς δὲ τιμὰς καὶ θυσίας καὶ τὰς περὶ τὰ μυστήρια
 τελετὰς ἐκ Κρήτης εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πα-
 ραδεδοῦσθαι λέγοντες τοῦτο φέρουσιν, ὥς οἴονται,
 μέγιστον τεκμήριον· τὴν τε γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐν
 20 Ἐλευσίνι γινομένην τελετὴν, ἐπιφανεστάτην σχεδὸν
 οὖσαν ἀπασῶν, καὶ τὴν ἐν Σαμοθράκῃ καὶ τὴν ἐν
 Θράκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, ὅθεν ὁ καταδείξας Ὀρφεὺς
 ἦν, μυστικῶς παραδίδοσθαι, κατὰ δὲ τὴν Κρήτην
 ἐν Κνωσὶ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι φανερώς τὰς
 25 τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι, καὶ τὰ παρὰ
 τοῖς ἄλλοις ἐν ἀπορρήτῳ παραδιδόμενα παρ' αὐτοῖς

2 τυχοῦσαν CFG 4 ὃν. θέσθαι] ὀνομαζεσθαι D 6
 ἐπιγενομένοις D 10 ὃν om. D 12 τὸ τοῦ C 20 γε-
 νομένην D 21 ἐν Σαμοθράκῃ καὶ τὴν om. CFGM 22
 ὁ om. D 24 κνωσσῶ D, κνωσσῶ v. 25 παραδεδομένα
 CFG

μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γι-
 4 νόσκειν. τῶν γὰρ θεῶν φασι τοὺς πλείστους ἐκ τῆς
 Κρήτης δομηθέντας ἐπιέναι πολλὰ μέρη τῆς οἰκου-
 μένης, εὐεργετοῦντας τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων καὶ
 μεταδιδόντας ἑκάστοις τῆς ἐκ τῶν ἰδίων εὐρημάτων
 ὠφελείας. Δήμητρον μὲν γὰρ περαιωθεῖσαν εἰς τὴν
 Ἀττικὴν ἐκείθεν εἰς Σικελίαν ἀπάραι, καὶ μετὰ
 ταῦτ' εἰς Αἴγυπτον· ἐν δὲ τούτοις τοῖς τόποις μά-
 λιστα τὸν τοῦ σίτου καρπὸν παραδοῦσαν καὶ τὰ
 περὶ τὸν σπόρον διδάξασαν μεγάλων τιμῶν τυχεῖν
 5 παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσιν. ὁμοίως δ' Ἀφροδίτην ἐν-
 διατροῦσαι τῆς μὲν Σικελίας περὶ τὸν Ἑρῦκα, τῶν
 δὲ νήσων περὶ Κύθηρα καὶ Πάφον τῆς Κύπρου,
 τῆς δὲ Ἀσίας περὶ τὴν Συρίαν· διὰ δὲ τὴν ἐπι-
 φάνειαν καὶ τὴν ἐπὶ πλέον ἐπιδημίαν αὐτῆς τοὺς
 ἐγγωρίους ἐξειδιάζεσθαι τὴν θεόν, καλοῦντας Ἀφρο-
 6 δίτην Ἑρυνίην καὶ Κυθήρειαν καὶ Παφίαν, ἔτι δὲ
 καὶ Συρίαν. ὥσαύτως δὲ τὸν μὲν Ἀπόλλωνα πλεῖ-
 στον χρόνον φανῆναι περὶ Ἀῆλον καὶ Λυκίαν καὶ
 Δελφούς, τὴν δ' Ἀρτεμιν περὶ τὴν Ἐφεσον καὶ τὸν
 Πόντον, ἔτι δὲ τὴν Περσίδα καὶ τὴν Κρήτην· διό-
 7 περ ἀπὸ τῶν τόπων ἢ πράξεων τῶν παρ' ἑκάστοις
 συντελεσθεισῶν τὸν μὲν Ἀήλιον καὶ Λύκιον καὶ
 Πύθιον ὀνομάζεσθαι, τὴν δ' Ἐφεσίαν καὶ Κρησίαν,
 ἔτι δὲ Ταυροπόλον καὶ Περσίαν, ἀμφοτέρων ἐν
 8 Κρήτῃ γεγεννημένων. τιμᾶται δὲ καὶ παρὰ τοῖς 394

5 παραδιδόντας CF, μεταπαραδιδόντας D 17 κυθη-
 ρίαν D πάφειαν D, παφείαν CF 23 καὶ Λύκιον om. D
 25 Πέρσειαν edit. 26 γεγεννημένων cod., corr. Schäfer
 δὲ] γὰρ C

Πέρσαις ἢ θεὸς αὕτη διαφερόντως, καὶ μυστήρια
 ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι, συντελούμενα παρ' ἑτέροις
 μέχρι τῶν νῦν χρόνων Ἀρτέμιδι Περσίᾳ. παρα-
 πλήσια δὲ μυθολογοῦσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων θεῶν,
 5 περὶ ὧν ἡμῖν ἀναγράφειν μακρὸν ἂν εἴη, τοῖς δ'
 ἀναγινώσκουσιν παντελῶς ἀσύννοπτον.

Μετὰ δὲ τὰς τῶν θεῶν γενέσεις ὕστερον πολ- 78
 λαῖς γενεαῖς φασι γενέσθαι κατὰ τὴν Κρήτην ἥρωας
 οὐκ ὀλίγους, ὧν ὑπάρχειν ἐπιφανεστάτους τοὺς
 10 περὶ Μίνω καὶ Ῥαδάμανθυν καὶ Σαρπηδόνα. τού-
 τους γὰρ μυθολογοῦσιν ἐκ Διὸς γεγεννηῖσθαι καὶ
 τῆς Ἀγένορος Εὐρώπης, ἣν φασιν ἐπὶ ταύρου δια-
 κομισθῆναι προνοῖα θεῶν εἰς τὴν Κρήτην. Μίνω 2
 μὲν οὖν προεβύτατον ὄντα βασιλεῦσαι τῆς νήσου,
 15 καὶ κτίσαι πόλεις οὐκ ὀλίγας ἐν αὐτῇ, τούτων δ'
 ἐπιφανεστάτας τρεῖς, Κνωσὸν μὲν ἐν τοῖς πρὸς τὴν
 Ἀσίαν νεύουσιν μέρεσι τῆς νήσου, Φαιστὸν δ' ἐπὶ
 θαλάττης ἐστραμμένην ἐπὶ μεσημβρίαν, Κυδωνίαν
 δ' ἐν τοῖς πρὸς ἐσπέραν [κεκλιμένοις] τόποις κατ'
 20 ἀντικρὺ τῆς Πελοποννήσου. θεῖναι δὲ καὶ νόμους 3
 τοῖς Κρησὶν οὐκ ὀλίγους, προσποιούμενον παρὰ
 Διὸς τοῦ πατρὸς λαμβάνειν, συνερχόμενον εἰς λό-
 γους αὐτῷ κατὰ τι σπῆλαιον. κτήσασθαι δὲ καὶ
 δύναμιν ναυτικὴν μεγάλην, καὶ τῶν τε νήσων τὰς
 25 πλείστας καταστρέψασθαι καὶ πρῶτον τῶν Ἑλλήνων
 θαλαττοκρατῆσαι. μεγάλην δὲ δόξαν περιποιησάμε- 4

2 τὰ παρ' ἑτέροις συντελούμενα v. 3 Περσεΐα D 5
 ἡμῖν] ἡμῖν μὲν f. 6 εὐσύννοπτον cod., corr. Schäfer 10
 καὶ Σαρπηδόνα om. v. 11 γεγεννηῖσθαι D 12 κοιμισθῆ-
 ναι CF 16 κνωσσον D, κνωσσὸν v. 18 ἐπὶ μ.] περὶ
 μ. D 19 κεκλιμένοις om. D (c. 66, 5) 23 κτίσασθαι D

νον ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καταστρέψαι τὸν βίον ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὴν ἐπὶ Κώκαλον στρατείαν, περὶ ἧς τὰ κατὰ μέρος ἀνεγράψαμεν ὅτε τὰ περὶ Δαίδαλον ἀνεγράφομεν, δι' ὃν καὶ τὴν στρατείαν συνέβη γενέσθαι.

- 79 Ῥαδάμανθυν δὲ λέγουσι τὰς τε κρίσεις πάντων δικαιολάτας πεποιῆσθαι καὶ τοῖς λησταῖς καὶ ἄσεβέσι καὶ τοῖς ἄλλοις κακούργοις ἀπαράιτητον ἐπενηνοχέαι τιμωρίαν. κατακτῆσασθαι δὲ καὶ νήσους οὐκ ὀλίγας καὶ τῆς Ἀσίας πολλὴν τῆς παραθαλατ-¹⁰ τίου χώρας, ἀπάντων ἐκουσίως παραδιδόντων ἑαυτοὺς διὰ τὴν δικαιοσύνην. τὸν δὲ Ῥαδάμανθυν Ἐρῦθρῳ μὲν ἐνὶ τῶν αὐτοῦ παίδων παραδοῦναι τὴν βασιλείαν τῶν δι' ἐκείνων Ἐρῦθρῶν ὀνομασθεῖ-¹⁵ σων, Οἰνοπίωνι δὲ τῷ Ἀριάδνης τῆς Μίνω Χίον ἐγγχειρίσαι φασίν, ὃν ἔνιοι μυθολογοῦσι Διονύσου γενόμενον μαθεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς τὰ περὶ τὴν³⁹⁵ 2 οἰνοποιίαν. τῶν δ' ἄλλων τῶν περὶ αὐτὸν ἡγεμόνων ἐκάστῳ νῆσον ἢ πόλιν δωρήσασθαι λέγουσι τὸν Ῥαδάμανθυν, Θόαντι μὲν Ἀἴμνον, Ἐννεῖ δὲ²⁰ Κόρνον, Σταφύλῳ δὲ Πεπάρηθον, Εὐάνθει δὲ Μαρώνειαν, Ἀλκαίῳ δὲ Πάρον, Ἀνίῳνι δὲ Ἀἴλλον, Ἀνδρεῖ δὲ τὴν ἀπ' ἐκείνων κληθεῖσαν Ἀνδρον. διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν δικαιοσύνης με-²⁵ μυθολογήσθαι δικαστὴν αὐτὸν ἀποδεδείχθαι καθ' ἑξῆς καὶ διακρίνειν τοὺς εὖσεβεῖς καὶ τοὺς πονη-

3 ὅτε] ὅταν CD 8 ἐνηνοχέαι cod., corr. Hertl. 13
αὐτοῦ D, ἑαυτοῦ V. 17 τὰ περὶ om. FG 20 Ἐννεῖ δὲ
K. O. Müller, ἔνιοι δὲ ABD, ἐγνεῖ II 21 Κόρνον] Σκό-
ρον Rochette (Hom. I 668) Σταφύλῳ Heyne, Παμφύλῳ
cod. Εὐάνθει Wess., Εὐαμβεῖ cod.

ρούς. τετευχέναι δὲ τῆς αὐτῆς τιμῆς καὶ τὸν Μίνω,
 βασιλευνκότα νομιμώτατα καὶ μάλιστα δικαιοσύνης
 πεφροντικότα. τὸν δὲ τρίτον ἀδελφὸν Σαρπηδόνα 3
 φασὶ μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάντα κατα-
 5 κτήσασθαι τοὺς περὶ Λυκίαν τόπους. Εὐαυδρον δὲ
 γενόμενον υἱὸν αὐτοῦ διαδέξασθαι τὴν ἐν Λυκίᾳ
 βασιλείαν, καὶ γήμαντα Δηιδάμειαν τὴν Βελλερο-
 φόντου τεκνώσαι Σαρπηδόνα τὸν ἐπὶ Τροίαν μὲν
 στρατεύσαντα [μετ' Ἀγαμέμνονος], ὑπὸ τινων δὲ
 10 Διὸς υἱὸν ὀνομαζόμενον. Μίνω δέ φασιν υἱοῦς 4
 γενέσθαι Δευκαλίωνα τε καὶ Μόλον· καὶ Δευκα-
 λίωνος μὲν Ἰδομενέα, Μόλου δὲ Μηριόνην ὑπάρχει.
 τούτους δὲ ναυτὶν ἐνενήκοντα στρατεῦσαι μετ' Ἀγα-
 μέμνονος εἰς Ἴλιον, καὶ διασωθέντας εἰς τὴν πατρίδα
 15 τελευτῆσαι καὶ ταφῆς ἐπιφανοῦς ἀξιοθῆναι καὶ τιμῶν
 ἀθανάτων. καὶ τὸν τάφον αὐτῶν ἐν τῇ Κνωσσῷ
 δεικνύουσιν, ἐπιγραφὴν ἔχοντα τοιάνδε,
 Κνωσίου Ἰδομενῆος ὄρα τάφον. αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 πλησίον ἰδρυμαὶ Μηριόνης ὁ Μόλου.
 20 τούτους μὲν οὖν ὥς ἥρωας ἐπιφανεῖς τιμῶσιν οἱ
 Κρηῖτες διαφερόντως, θύοντες καὶ κατὰ τοὺς ἐν
 τοῖς πολέμοις κινδύνους ἐπικαλούμενοι βοηθοῦς.
 Τούτων δ' ἡμῖν διευκρινημένων λείπεται περὶ 80
 τῶν ἐπιμειχθέντων ἔθνων τοῖς Κρησὶ διελεθῆναι. ὅτι
 25 μὲν οὖν πρῶτοι κατήκησαν τὴν νῆσον οἱ προσαγο-
 ρευθέντες μὲν Ἑτεόκρητες, δοκοῦντες δ' ὑπάρχειν

9 μετ' Ἀγαμέμνονος del. Dind., κατ' Ἀγ. Wess. 12
 ἠδομενέα D 13 ἐνενήκοντα] ὀδοήκοντα AG et Hom. B
 652 16 κνώσα D, κνωσσῷ v. 18 Κνωσίου CFFG ἠδο-
 μενῆος D

αὐτόχθονες, προειρήκαμεν· μετὰ δὲ τούτους πολ-
 λαῖς γενεαῖς ὕστερον Πελασγοὶ πλανώμενοι διὰ τὰς
 συνεχεῖς στρατείας καὶ μεταναστώσεις καταντήσαν-
 τες εἰς τὴν Κρήτην μέρος τῆς νήσου κατῴκησαν.
 2 τρίτον δὲ γένος φασὶ τῶν Δωριέων παραβαλεῖν εἰς 5
 τὴν νῆσον ἡγουμένου Τεκτάμου τοῦ Δώρου· τού-
 του δὲ τοῦ λαοῦ μέρος τὸ μὲν πλέον ἀθροισθῆναι 396
 λέγουσιν ἐκ τῶν περὶ τὸν Ὀλυμπον τόπων, τὸ δέ
 τι μέρος ἐκ τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν Ἀχαιῶν διὰ
 τὸ τὴν ἀφορμὴν τὸν Δῶρον ἐκ τῶν περὶ Μαλέαν 10
 τόπων ποιῆσαι. τέταρτον δὲ γένος συμμιγῆναί φα-
 σιν εἰς τὴν Κρήτην μιγάδων βαρβάρων τῶν διὰ τὸν
 χρόνον ἐξομοιωθέντων τῇ διαλέκτῳ τοῖς ἐγγωρίοις
 3 Ἑλλήσι. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς περὶ Μίνω καὶ Ῥα-
 δάμανθον ἰσχύσαντας ὑπὸ μίαν ἀγαγεῖν συντέλειαν 15
 τὰ ἔθνη τὰ κατὰ τὴν νῆσον. τὸ δὲ τελευταῖον μετὰ
 τὴν κἀθοδὸν τῶν Ἡρακλειδῶν Ἀργεῖοι καὶ Λακε-
 δαιμόνιοι πέμποντες ἀποικίας ἄλλας τέ τινας νή-
 σους ἐκτίσαν καὶ ταύτης τῆς νήσου κατακτησάμενοι
 πόλεις τινὰς ὥκησαν ἐν αὐταῖς· περὶ ὧν τὰ κατὰ 20
 4 μέρος ἐν τοῖς-ιδίοις χρόνοις ἀναγράφουмен. ἐπεὶ δὲ
 τῶν τὰ Κρητικὰ γεγραφότων οἱ πλεῖστοι διαφω-
 νοῦσι πρὸς ἀλλήλους, οὐ χρή θαναμάζειν ἔαν μὴ
 πᾶσιν ὁμολογούμενα λέγωμεν· τοῖς γὰρ τὰ πιθα-
 νώτερα λέγουσι καὶ μάλιστα πιστευομένοις ἐπηκο- 25
 λουθήσαμεν, ἃ μὲν Ἐπιμενίδῃ τῷ θεολόγῳ προσ-

4 τῆς νήσου μέρος v. 6 ἡγ. τοῦ Τεκτάμου Δώρου CFGM,
 ἡγ. τοῦ ἐγγόνου τοῦ τεκτάμου δώρου D (IV 60, 2) 7 τὸ add.
 Hert. 9 μέρος del. Hert. 11 ποιῆσθαι Dind., ποιήσασθαι
 Bek. 16 τὰ add. Wess. 19 ταύτας τὰς νήσους cod., corr.
 Reiske 20 ὥκησαν F, ὥκισαν cet. 21 ἰδίοις] οἰκείοις FG

σχόντες, ἃ δὲ Δωσιάδῃ καὶ Σωσικράτει καὶ Ακο-
σθενίδα.

Ἐπεὶ δὲ περὶ Κρήτης ἱκανῶς διήλθομεν, περὶ 81
τῆς Λέσβου νῦν λέγειν ἐπιχειρήσομεν. ταύτην γὰρ
5 τὴν νῆσον τὸ παλαιὸν ὤκησε πλείω γένη, πολλῶν
μεταναστιάσεων ἐν αὐτῇ γενομένων. ἐρήμου γὰρ
οὔσης αὐτῆς πρώτους Πελασγοὺς κατασχεῖν αὐτὴν
τοιγᾷδέ τινα τρόπον. Ἐάνθος ὁ Τριόπου τῶν ἐξ Ἄρ- 2
γους Πελασγῶν βασιλεύων, καὶ κατασχὼν μέρος τι
10 τῆς Ἀνκίας χώρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐν αὐτῇ κατοι-
κῶν ἐβασίλευε τῶν συνακολουθησάντων Πελασγῶν,
ὕστερον δὲ περαιωθεὶς εἰς τὴν Λέσβον οὔσαν ἐρη-
μον τὴν μὲν χώραν τοῖς λαοῖς ἐμέρισε, τὴν δὲ νῆ-
σον ἀπὸ τῶν κατοικούντων αὐτὴν Πελασγίαν ὠνό-
15 μασε, τὸ πρὸ τοῦ καλουμένην Ἴσσαν. ὕστερον δὲ 3
397 γενεαῖς ἑπτὰ γενομένου τοῦ κατὰ Δευκαλίωνα κα-
τακλυσμοῦ καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπολομένων,
συνέβη καὶ τὴν Λέσβον διὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐρημο-
θῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα Μακαρεὺς εἰς αὐτὴν ἀφικό-
20 μενος, καὶ τὸ κάλλος τῆς χώρας κατανοήσας, κατᾶ-
κησεν αὐτήν. ἦν δ' ὁ Μακαρεὺς υἱὸς μὲν Κρινάκου 4
τοῦ Διός, ὥς φησιν Ἡσίοδος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν
ποιητῶν, κατοικῶν δ' ἐν Ὠλένῳ τῆς τότε μὲν Ἰάδος,
νῦν δ' Ἀχαΐας καλουμένης. εἶχε δὲ λαοὺς ἡθροί-
25 σμένους, τοὺς μὲν Ἴωνας, τοὺς δ' ἐξ ἄλλων ἐθνῶν
παντοδαπῶν συνερονηκότας. καὶ τὸ μὲν πρῶτον 5
τὴν Λέσβον κατήκρησε, μετὰ δὲ ταῦτα ἀεὶ μᾶλλον

1 Ακοσθενίδα] Ἀγλαοσθένει C. Robert 9 καὶ om. CF
10 ἐν αὐτῷ CFG 15 Ἴσσαν CFG 20 κατὰκισεν D 23
Ὠλένῳ] ολένω D

- αὐξόμενος διὰ τε τὴν ἀρετὴν τῆς νῆσου καὶ τὴν
ιδίαν ἐπιεικείαν τε καὶ δικαιοσύνην τὰς σύνεγγους
νῆσους κατεκτᾶτο, καὶ διεμέριζε τὴν χώραν ἔξημον
6 οὔσαν. κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Λέσβος ὁ
Λαπίδου τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἰππότου κατὰ τι πνυθό- 5
χρηστον μετ' οἰκητόρων πλεύσας εἰς τὴν προειρη-
μένην νῆσον, καὶ γήμας τὴν θυγατέρα τοῦ Μακα-
ρέως Μήθυμναν, κοινῇ κατώκησε, γενόμενος δ'
ἐπιφανῆς ἀνὴρ τὴν τε νῆσον Λέσβον ὠνόμασεν ἀφ'
ἐαυτοῦ καὶ τοὺς λαοὺς Λεσβίους προσηγόρευσε. 10
- 7 Μακαρεῖ δὲ θυγατέρες ἐγένοντο σὺν ἄλλαις Μυτι-
λήνῃ καὶ Μήθυμνᾳ, ἀφ' ὧν αἱ πόλεις ἔσχον τὴν
προσηγορίαν. ὁ δὲ Μακαρεὺς ἐπιβαλλόμενος τὰς
σύνεγγους νῆσους ιδίας κατασκευάζειν ἐξέπεμψεν
ἀποικίαν εἰς πρώτην τὴν Χίον, ἐνὶ τῶν ἐαυτοῦ παί- 15
8 δων παραδοὺς τὴν ἡγεμονίαν· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς
τὴν Σάμον ἔτερον ἐξέπεμψε τὸν ὀνομαζόμενον Κυ-
δρόλαον, ὃς ἐν ταύτῃ κατοικήσας καὶ τὴν νῆσον
κατακληρουχίσας ἐβασίλευεν αὐτῆς· τρίτην δὲ τὴν 398
Κῶ κατοικίσας ἀπέδειξεν αὐτῆς βασιλέα Νέανδρον· 20
ἐξῆς δ' εἰς τὴν Ῥόδον Λεύκιππον ἐξέπεμψε μετὰ
συχνῶν οἰκητόρων, οὓς οἱ τὴν Ῥόδον κατοικοῦντες
διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἀνδρῶν ἄσμενοι προσεδέξαντο
καὶ κοινῇ τὴν νῆσον ᾤκησαν.
- 82 Τὴν δ' ἀντιπέρας τῶν νήσων κατ' ἐκείνους τοὺς 25
καιροὺς συνέβη διὰ τὸν κατακλυσμόν μεγάλας καὶ

2 ἰδίαν] ἄλλην DG 4 ὁ Αἰόλου τοῦ Λαπίδου CGM 9
νῆσον om. D 10 προσηγόρευσεν] ὠνόμασε CF 11 μυτι-
λήνῃ D, μυτιλή FG, μυτιλήνῃ cet. 12 μήθυμνα D 13
ἐπιβαλλόμενος v. 17 κυδρόλλον DG 19 ἐβασίλευσεν II
20 κατοικήσας cod., corr. lensius

δεινὰς κατασχεῖν ἀτυχίας· διὰ μὲν γὰρ τὰς ἐπομ-
 βρίας ἐπὶ πολλοὺς χρόνους ἐφθαρμένων τῶν καρ-
 πῶν σπάνις τε τῶν ἐπιτηδείων ὑπῆρχε καὶ λοιμικὴ
 κατάστασις ἐπεῖχε τὰς πόλεις διὰ τὴν τοῦ ἀέρος
 5 φθοράν. αἱ δὲ νῆσοι διαπνεόμεναι καὶ τὸν ἀέρα 2
 παρεχόμεναι τοῖς ἐνοικοῦσιν ὑγιεινόν, ἔτι δὲ τοῖς
 καρποῖς ἐπιτυγχάνουσαι, αἰὲ μᾶλλον εὐπορίας ἔγε-
 μον, καὶ ταχὺ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὰς μακαρίους
 ἐποίησαν. διὸ καὶ μακάρων ὀνομάσθησαν νῆσοι,
 10 τῆς εὐπορίας τῶν ἀγαθῶν αἰτίας γενομένης τῆς
 προσηγορίας. ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὰς μακάρων νή- 3
 σους ὀνομάσθαι ἀπὸ Μακαρέως [καὶ Ἰωνος] ὑπὸ
 τῶν παιδῶν τούτων δυναστευσάντων [αὐτῶν]. κα-
 θόλου δ' αἱ προειρημέναι νῆσοι διήνεγκαν εὐδαι-
 15 μονίᾳ μάλιστα τῶν σύγγενος κειμένων οὐ μόνον
 κατὰ τοὺς ἀσχαίους χρόνους, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν
 ἡμετέραν ἡλικίαν· ἀρετῇ γὰρ χάρας καὶ τόπων εὐ- 4
 καιρίας, ἔτι δ' ἀέρων κράσει, καλλιστεύουσαι κατὰ
 λόγον καλοῦνται καὶ πρὸς ἀλήθειαν εἰσὶν εὐδαι-
 20 μονες. αὐτὸς δ' ὁ Μακαρεὺς ἐν τῇ Λέσβῳ βασι-
 λεύων [πρῶτον μὲν] νόμον ἔγραψε πολλὰ τῶν κοινῇ
 συμφερόντων περιέχοντα, ὠνόμασε δ' αὐτὸν λέοντα,
 ἀπὸ τῆς τοῦ ζώου δυνάμεως καὶ ἀλλῆς θέμενος τὴν
 προσηγορίαν.

25 Ὅστερον δὲ τῆς κατὰ τὴν Λέσβον ἀποικίας 83
 νοῖς· τισι χρόνοις συνέβη τὴν νῆσον τὴν ὀνομαζο-

7 ἀεὶ add. Dind. 12 ἀπὸ] τῶν add. A καὶ Ἰωνος
 del. Wurm *ὐπὸ] om. A, ἀπὸ cet. 13 *τῶν παιδῶν
 τούτων] τούτων τῶν παιδῶν CD, παιδῶν τῶν AFG αὐτῶν
 om. BCD 15 μάλιστα om. CGM 17 εὐκαιρίας CFG
 21 πρῶτον μὲν del. Bek.; πρῶτος νόμον μὲν f.

μένην Τένεδον κατοικισθῆναι τοιαῦδέ τινα τρόπῳ.
 Τέννης ἦν υἱὸς μὲν Κύννου τοῦ βασιλεύσαντος Κο-
 λώνης τῆς ἐν τῇ Τρωάδι, ἀνὴρ δ' ἐπίσημος δι' ἀρε-
 2 τήν. οὗτος οἰκίτορας ἀθροίσας καὶ τὴν δρμὴν ἐκ
 τῆς ἀντιπέρας ἡπείρου ποιησάμενος, κατελάβετο 5
 νῆσον ἔρημον οὖσαν τὴν ὀνομαζομένην Λεύκοφρυν·
 κατακληρουχήσας δ' αὐτὴν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ταπτο-
 μένοις, καὶ κτίσας ἐν αὐτῇ πόλιν, ὠνόμασεν ἀφ'
 3 ἐαυτοῦ Τένεδον. πολιτευόμενος δὲ καλῶς καὶ πολλὰ
 τοὺς ἐγχωρίους εὐεργετήσας ζῶν μὲν μεγάλης ἀπο- 10
 δοχῆς ἐτύγχανε, τελευτήσας δ' ἀθανάτων τιμῶν
 ἡξιώθη· καὶ γὰρ τέμενος αὐτοῦ κατεσκευάσαν καὶ
 θυσίαις ὡς θεῶν ἐτίμων, ἃς διετέλουν θύοντες μέ-
 4 χρι τῶν νεωτέρων καιρῶν. οὐ παραλείπτεον δ' 399
 ἡμῖν περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τενεδίοις μυθολογουμέ- 15
 νων περὶ τοῦ κτίσαντος τὴν πόλιν Τέννου· Κύννον
 γὰρ φασι τὸν πατέρα πιστεύσαντ' ἄ γυναικὸς διαβο-
 λαῖς ἀδίκοις τὸν υἱὸν Τέννην εἰς λάρνακα θέντα
 καταποντίσαι· ταύτην δ' ὑπὸ τοῦ κλύδωνος φερο-
 μένην προσεγενεχθῆναι τῇ Τενέδῳ, καὶ τὸν Τέννην 20
 παραδόξως σωθέντα θεῶν τινος προνοίᾳ τῆς νῆσου
 βασιλεύσαι, καὶ γενόμενον ἐπιφανῆ διὰ τὴν δικαιο-
 σύνην καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τυχεῖν ἀθανάτων τι-
 μῶν. κατὰ δὲ τὰς τῆς μητρυιᾶς διαβολὰς ἀλλητοῦ
 τινος ψευδῶς καταμαρτυρήσαντος, νόμιμον ἔθεντο 25
 5 μηδένα ἀλλήτην εἰς τὸ τέμενος εἰσιέναι. κατὰ δὲ
 τοὺς Τρωικοὺς χρόνους Ἀχιλλέως τὸν Τέννην ἀνε-
 λόντος καθ' ὃν καιρὸν ἐπόρθησαν οἱ Ἕλληνες τὴν

2 Τέννης Dind. 4 ἀθροίσας οἰκίτορας v. 6 οὖσαν
 om. CFG 18 ἐνθέντα CFG 21 θεοῦ FG

Τένεδον, νόμον ἔθεσαν οἱ Τενέδιοι μηδένα ἔξειναι
ἐν τῷ τεμένει τοῦ κτίστου ὀνομάσαι Ἀχιλλέα. περὶ
μὲν οὖν τῆς Τενέδου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τὸ παλαιὸν
οἰκησάντων τοιαῦτα μυθολογοῦσιν.

- 5 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν ἀξιολογωτάτων νήσων διήλθο-84
μεν, περὶ τῶν ἐλαττόνων ἀναγράφομεν. τῶν γὰρ
Κυκλάδων νήσων τὸ παλαιὸν ἐρήμων οὐσῶν Μί-
νωσ ὁ Διὸς καὶ Εὐρώπης, βασιλεύων τῆς Κρήτης
καὶ μεγάλας δυνάμεις ἔχων πεζὰς τε καὶ ναυτικάς,
10 ἔθαλαττοκράτει καὶ πολλὰς ἀποικίας ἐξαπέστειλεν ἐκ
τῆς Κρήτης, τῶν δὲ Κυκλάδων νήσων τὰς πλείους
κατήκτισε καὶ τοῖς λαοῖς κατεκληρούχησεν, οὐκ ὀλί-
γην δὲ καὶ τῆς Ἀσίας τῆς παραθαλαττίου κατέσχε.
διόπερ ἐν ταῖς νήσοις ἅμα καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν τὰς 2
15 ἐπωνυμίας ἔχουσι Κρητῶν λιμένες καὶ Μινῶαι κα-
λούμεναι. ὁ δὲ Μίνωσ ἐπὶ πολὺ τῇ δυναστείᾳ προ-
κόπτων, καὶ τὸν ἀδελφὸν Ῥαδάμανθυν ἔχων πάρ-
εδρον τῇ βασιλείᾳ, τούτῳ μὲν ἐφθόνησεν ἐπὶ
δικαιοσύνῃ θαυμαζομένῳ, βουλόμενος δ' αὐτὸν ἐκ-
20 ποδῶν ποιήσασθαι εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς ὑπ' αὐτὸν
τεταγμένης χώρας ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ Ῥαδάμανθους 3
διατρίβων εἰς τὰς νήσους τὰς κατ' ἀντικρὺ τῆς
Ἰωνίας καὶ Καρίας κειμένας Ἐρυθρον μὲν κτίστην
ἐποίησε τῆς ἐπωνύμου πόλεως κατὰ τὴν Ἀσίαν,
25 Οἶνοπίωνα δὲ τὸν Ἀριάδνης τῆς Μίνω υἱὸν κύριον
τῆς Χίου κατέστησε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη πρὸ 4

3 οὖν om. D 10 ἀπέστειλεν γ. 11 δὲ] τε D τὰς
πλείους CE, τὰς πλείους αὐτῶν AD, ἐρήμων οὐσῶν τὰς πλείους
αὐτῶν cet. 13 κατέσχευ] hic finiant ABDENO (O = Vatic.
995 saec. XV) 14 *ἅμα] ἄλλα libri 15 καλοῦνται Rhod.
22 εἰς] περὶ Hertl.

τῶν Τρωικῶν· μετὰ δὲ τὴν Τροίας ἄλωσιν Κᾶρες
 ἀνέκθιντες ἐπὶ πλείον ἐθαλαττοκράτησαν, καὶ τῶν
 Κυκλάδων νήσων κρατήσαντες τινὰς μὲν ἰδίᾳ κα-
 τέσχον καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς κατοικοῦντας Κρητας ἐξ-
 έβαλον, τινὰς δὲ κοινῇ μετὰ τῶν προενοικούντων ἡ
 Κρητῶν κατέκρησαν. ὕστερον δὲ τῶν Ἑλλήνων ἀνέκ-
 θίντων συνέβη τὰς πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων 400
 οἰκισθῆναι καὶ τοὺς βαρβάρους Κᾶρας ἐξ αὐτῶν
 ἐκπεσεῖν· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις
 χρόνοις ἀναγράφομεν.

10

4 ἐξέβαλον — κατέκρησαν om. F 9 τὰ add. Dind.
 Huius libri finem mutilatum esse, ex ea ipsa re effi-
 tur, quod clausula ceteris libris imposita deest.

FRAGMENTA LIBRI VI.

[Τῶν βιβλίων ἡμῶν ἕξ μὲν αἱ πρῶται περιέχουσιν τὰς πρὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις καὶ μυθολογίας, καὶ τούτων αἱ μὲν προηγούμεναι τρεῖς τὰς βαρβαρικὰς, αἱ δ' ἕξῃς σχεδὸν τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιολογίας.

⁵ Diodorus I 4, 6.]

Ταῦτα ὁ Διόδωρος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν **1** (c. 56—61). ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ ἀπὸ τῆς Εὐημέρου τοῦ Μεσσηνίου γραφῆς ἐπικυροῖ τὴν αὐτὴν θεολογίαν, ὥδε κατὰ λέξιν φάσκων·

¹⁰ Περὶ θεῶν τοίνυν διττὰς οἱ παλαιοὶ τῶν ἀν- **2**
θρώπων τοῖς μεταγενεστέροις παραδεδώκασιν ἐν-
νοίας· τοὺς μὲν γὰρ αἰδίους καὶ ἀφθάρτους εἶναί
φασιν, οἷον ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἄστρο
τὰ κατ' οὐρανόν, πρὸς δὲ τούτοις ἀνέμους καὶ τοὺς
¹⁵ ἄλλους τοὺς τῆς ὁμοίας φύσεως τούτοις τετευχότας·
τούτων γὰρ ἕκαστον αἰδίδιον ἔχειν τὴν γένεσιν καὶ τὴν
διαμονήν· ἑτέρους δὲ λέγουσιν ἐπιγείους γενέσθαι
θεοὺς, διὰ δὲ τὰς εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσίας ἀθα-
νάτου τετευχότας τιμῆς τε καὶ δόξης, οἷον Ἡρακλέα,
²⁰ Διόνυσον, Ἀρισταῖον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς τού-
τοις ὁμοίους. περὶ δὲ τῶν ἐπιγείων θεῶν πολλοὶ **3**
καὶ ποικίλοι παραδέδονται λόγοι παρὰ τοῖς ἱστορι-

κοῖς τε καὶ μυθογράφοις· καὶ τῶν μὲν ἱστορικῶν
 Εὐήμερος ὁ τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ποιησάμενος ἰδίως
 ἀναγέγραπεν, τῶν δὲ μυθολόγων Ὅμηρος καὶ Ἡσίο-
 δος καὶ Ὀρφεὺς καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι τερατοδαστέ-
 ρους μύθους περὶ θεῶν πεπλάκασιν· ἡμεῖς δὲ τὰ 5
 παρ' ἀμφοτέρους ἀναγεγραμμένα πειρασόμεθα συν-
 τόμως ἐπιδραμεῖν, στοχαζόμενοι τῆς συμμετρίας.

4 Εὐήμερος μὲν οὖν, φίλος γεγονὼς Κασσάνδρου τοῦ
 βασιλέως καὶ διὰ τοῦτον ἡναγκασμένος τελεῖν βα-
 σιλικὰς τινὰς χρείας καὶ μεγάλας ἀποδημίας, φησὶν 10
 ἐκτοπισθῆναι κατὰ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸν ὠκεα-
 νόν. ἐκπλεύσαντα δὲ αὐτὸν ἐκ τῆς εὐδαίμονος Ἀρα-
 βίας ποιήσασθαι τὸν πλοῦν δι' ὠκεανοῦ πλείους
 ἡμέρας, καὶ προσενεχθῆναι νήσοις πελαγίαις, ὧν
 μίαν ὑπάρχειν τὴν ὀνομαζομένην Παγχαίαν, ἐν ᾗ 15
 τεθεῖσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Παγχαίους· εὐσεβεῖα
 διαφέροντας καὶ τοὺς θεοὺς τιμῶντας μεγαλοπρε-
 πεστάταις θυσίαις καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις ἁρ-
 5 γυροῖς τε καὶ χρυσοῖς. εἶναι δὲ καὶ τὴν νῆσον ἱερὰν
 θεῶν, καὶ ἕτερα πλείω θαυμαζόμενα κατὰ τε τὴν 20
 ἀρχαιότητα καὶ τὴν τῆς κατασκευῆς πολυτεχνίαν,
 περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις
 6 ἀναγεγράφαμεν. εἶναι δ' ἐν αὐτῇ κατὰ τινα λόφον
 ὑψηλὸν καθ' ὑπερβολὴν ἱερὸν Διὸς Τριφυλίου, κα-
 θιδρυμένον ὑπ' αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἐβασίλευσε 25
 τῆς οἰκουμένης ἀπάσης ἔτι κατὰ ἀνθρώπους ὧν.
 7 ἐν τούτῳ τῷ ἱερῷ στήλην εἶναι χρυσοῦν, ἐν ᾗ τοῖς
 Παγχαίοις γράμμασιν ὑπάρχειν γεγραμμένας τὰς τε
 Οὐρανοῦ καὶ Κρόνου καὶ Διὸς πράξεις κεφαλαιω-
 8 δῶς. μετὰ ταῦτά φησι πρῶτον Οὐρανὸν βασιλέα 30

γεγονέναι, ἐπιεικῇ τινα ἄνδρα καὶ εὐεργετικὸν καὶ
 τῆς τῶν ἄστρον κινήσεως ἐπιστήμονα, ὃν καὶ
 πρῶτον θυσίαις τιμῆσαι τοὺς οὐρανίους θεοὺς· διὸ
 καὶ Οὐρανὸν προσαγορευθῆναι. υἱοὺς δὲ αὐτῷ γε- 9
 5 νέσθαι ἀπὸ γυναικὸς Ἑστίας Τιτᾶνα καὶ Κρόνον,
 θυγατέρας δὲ Ῥέαν καὶ Δήμητρα. Κρόνον δὲ βα-
 σιλεῦσαι μετὰ Οὐρανόν, καὶ γήμαντα Ῥέαν γεννή-
 σαι Δία καὶ Ἥραν καὶ Ποσειδῶνα. τὸν δὲ Δία
 διαδεξάμενον τὴν βασιλείαν τοῦ Κρόνου γῆμαι Ἥραν
 10 καὶ Δήμητρα καὶ Θέμιν, ἐξ ὧν παῖδας ποιήσασθαι
 Κούρητας μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης, Φερσεφόνην δὲ ἐκ
 τῆς δευτέρας, Ἀθηνᾶν δὲ ἀπὸ τῆς τρίτης· ἐλθόντα 10
 δὲ εἰς Βαβυλῶνα ἐπιξενωθῆναι Βήλω, καὶ μετὰ
 ταῦτα εἰς τὴν Παργαίαν νῆσον πρὸς τῷ ὠκεανῷ
 15 κειμένην παραγενόμενον Οὐρανοῦ τοῦ ἰδίου προπά-
 τορος βαμὺν ἰδρῦσασθαι. κάκειθεν διὰ Συρίας ἐλ-
 θεῖν πρὸς τὸν τότε δυνάστην Κάσιον, ἐξ οὗ τὸ Κά-
 σιον ὕρος. ἐλθόντα δὲ εἰς Κιλικίαν πολέμῳ νικῆσαι
 Κίλικα τοπάρχην, καὶ ἄλλα δὲ πλεῖστα ἔθνη ἐπελθόντα
 20 παρ' ἅπασι τιμηθῆναι καὶ θεὸν ἀναγορευθῆναι.

Ταῦτα καὶ τὰ τοῦτοις παραπλήσια, ὥς περὶ θνη- 11
 τῶν ἀνδρῶν περὶ τῶν θεῶν διελθὼν ἐπιφέρει λέ-
 γων. — Καὶ περὶ μὲν Εὐημέρου τοῦ συνταξαμένου
 τὴν ἱερὰν ἀναγραφὴν ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ῥηθεῖσι,
 25 τὰ δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι μυθολογούμενα περὶ θεῶν
 ἀκολούθως Ἡσιόδῳ καὶ Ὀμήρῳ καὶ Ὀρφεῖ πειρα-
 σόμεθα συντόμως ἐπιδραμεῖν.

Εἶθ' ἐξῆς ἐπισυνάπτει τὰς τῶν ποιητῶν μυθο-
 λογίας. [Euseb. Praep. ev. II 2, 52—62.]

30 Περὶ ὧν (θεῶν) ἐν ταῖς συγγραφαῖς αὐτοῦ λέ- 2

γει καὶ ὁ Διόδωρος ὁ σοφώτατος ταῦτα, ὅτι ἄνθρωποι γεγόνασιν οἱ θεοί, οὕστινας οἱ ἄνθρωποι ὡς νομίζοντες δι' εὐεργεσίαν ἀθανάτους προσηγόρευον. τινὰς δὲ καὶ ὀνομάτων προσηγορίας ἐσηκέναι [καὶ] κρατήσαντας χώρας. [Io. Malalas Chro- 5 nogr. p. 64.]

3 Διόδωρος δὲ λέγει κατὰ μυθικὴν ἱστορίαν Ξάνθον καὶ Βαλίον Τιτᾶνας εἶναι πρότερον, βοηθησάι δὲ τῷ Διί, Ξάνθον μὲν Ποσειδῶνος ἐταῖρον ὄντα, Βαλίον δὲ Διός, καὶ ἐν τῇ μάχῃ ἀξιῶσαι μεταθέ- 10 σθαι τὴν μορφήν, οἷα αἰδουμένους ὁρᾶσθαι ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν Τιτάνων, καὶ γενέσθαι τὴν αὐτῶν ἀξίωσιν, καὶ εἶναι τούτους τοὺς τῷ Πηλεΐ δοθέντας. Διό, φησί, καὶ Ξάνθος μαντεύεται τῷ Ἀχιλλεΐ τὸν θάνατον. [Eustathius II. XIX 400, 15 p. 1190, 55.]

4 Saturnum Pherecydes ante omnes refert coronatum, Iovem Diodorus post devictos Titanas hoc munere a ceteris honoratum; dat et Priapo taenias idem et Ariadnae sertum ex auro et Indicis gemmis, 20 Vulcani opus, Liberi munus ac postea sidus. [Tertullianus de Corona vol. 4. p. 347 ed. Seml.]

5 Ὁ δὲ ἀδελφὸς Νίνου Πίκος ὁ καὶ Ζεὺς ἐβασίλευσε τῆς Ἰταλίας, ἔτη ρκ' κρατῶν τῆς δύσεως. ἔσχε δὲ υἱοὺς καὶ θυγατέρας πολλὰς ἀπὸ τῶν εὐ- 25 πρεπεστάτων γυναικῶν· καὶ γὰρ καὶ μυστικὰς φαντασίας ποιῶν τινὰς καὶ ὑπονοθεύων αὐτάς. αἵτινες γυναῖκες καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν εἶχον, φθειρόμεναι ὑπ' αὐτοῦ. ἔσχε δὲ ὁ αὐτὸς Πίκος ὁ καὶ Ζεὺς υἱὸν 2 ὀνόματι Φαῶνον, ὃν καὶ Ἑρμῆν ἐκάλεσεν εἰς ὄνομα 30

τοῦ πλανήτου ἀστέρος. μέλλων δὲ τελευτᾶν ὁ Ζεὺς 3
 ἐκέλευσε τὸ λείψανον αὐτοῦ τεθῆναι ἐν τῇ Κρήτῃ
 νήσῳ· καὶ κτίσαντες αὐτῷ ναὸν οἱ αὐτοῦ παῖδες
 ἔθηκαν αὐτὸν ἐκεῖ· ὅπερ μνημᾶ ἐστὶ μέχρι τῆς
 5 σήμερον, ᾧ καὶ ἐπιγράφεται, Ἐνθάδε κατέκειται
 Πῖκος [ὁ καὶ Ζεὺς], ὃν καὶ Δία καλοῦσι· περὶ
 οὗ συνεγράφατο Διόδωρος ὁ σοφώτατος χρονογράφος.
 [Excerpta ex Ioannis Chronicis apud Cramer.
 Anecd. Paris. vol. 2, p. 236, 9—20; cf. Ioannis An-
 10 tiocheni fragm. Müller IV p. 542 et edit. Bonn. Ma-
 lalae p. 20.]

Ὅτι παραδέδονται Κάστῳ καὶ Πολυδεύκῃ, οἱ 6
 καὶ Διόσκοροι, πολὺ τῶν ἄλλων ἀρετῇ διενεργεῖν
 καὶ συστρατεῦσαι τοῖς Ἀργοναύταις ἐπιφανέστατα·
 15 πολλοῖς δὲ δεομένοις ἐπικουρίας βεβοηθημένοι. κα-
 θόλου δὲ ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ, πρὸς δὲ τοῖς
 τοῖς δικαιοσύνη καὶ εὐσεβείᾳ, παρὰ πᾶσι σχεδὸν
 ἀνθρώποις ἔσχον δόξαν, ἐπιφανεῖς βοηθοὶ τοῖς παρὰ
 λόγον κινδυνεύουσι γινόμενοι. διὰ δὲ τὴν ὑπερ-
 20βολὴν τῆς ἀρετῆς Διὸς υἱοὺς νενομίσθαι, καὶ ἐξ
 ἀνθρώπων μεταστάντας τιμῶν τυχεῖν ἀθανάτων.

Ὅτι Ἐπωπεὺς βασιλεὺς Σικυῶνος τοὺς θεοὺς εἰς 2
 μάχην προκαλούμενος τὰ τεμένη καὶ τοὺς βωμοὺς
 αὐτῶν ἐλυμαίνετο.

25 Ὅτι φασὶ τὸν Σίσυφον πανουργίᾳ καὶ φιλοτεχνίᾳ 3
 διενεργεῖν τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τῆς ἱεροσκοπίας
 ἅπαντα εὐρίσκειν καὶ προλέγειν τοῖς ἀνθρώποις.

16 ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ — στρατηγίᾳ καὶ εὐσεβείᾳ cod.
 (cf. II 43, 4 et VI 8, 1) 25 ὅτι om. Peiresc.

- 4 Ὅτι ὁ Σαλμωνεὺς ἀσεβῆς καὶ ὑπερήφανος ἦν καὶ τὸ θεῖον διέσυρε, τὰς δὲ αὐτοῦ πράξεις ὑπερέχειν τῶν τοῦ Διὸς ἀπεφαίνετο· διὸ καὶ κατασκευάζων διὰ τινος μηχανῆς ψόφον ἐξαΐσιον καὶ μιμούμενον τὰς βροντὰς ἐβρόντα, καὶ οὔτε θυσίας οὔτε πανηγύρεις ἐτέλει.
- 5 Ὅτι ὁ αὐτὸς Σαλμωνεὺς ἔσχε θυγατέρα Τυρώ, ἣτις διὰ τὴν λευκότητα καὶ τὴν τοῦ σώματος μαλακότητα ταύτης τῆς προσηγορίας ἔτυχεν. [Exc. de virtut. et vit. p. 221 ed. Vales., II p. 545 ed. Wess.] 10
- 7 Οὗτος γὰρ ἀσεβῆς ὢν καὶ ὑπερήφανος ὁ Σαλμωνεὺς τὸ μὲν θεῖον διέσυρεν, τὰς δὲ αὐτοῦ πράξεις ὑπερέχειν τῶν τοῦ Διὸς ἀπεφαίνετο· διὸ καὶ κατασκευάζων διὰ τινος μηχανῆς ψόφον ἐξαΐσιον καὶ μιμούμενον τὰς βροντὰς ἑαυτὸν ἀπεφαίνετο μείζων 15 βροντῆσαι τοῦ Διός. καθόλου δὲ καταγελῶν τῶν θεῶν οὔτε θυσίας οὔτε πανηγύρεις τοῦτοις συνετέλει [καθάπερ οἱ λοιποὶ δυνάσται ποιεῖν εἰώθασι].
- 2 ἐγένετο δὲ αὐτοῦ μονογενῆς θυγάτηρ Τυρώ, ἣν διὰ τὴν τοῦ σώματος μαλακότητα καὶ τὴν τοῦ χρώματος 20 3 λευκότητα ταύτης τῆς προσηγορίας ἡξίωσεν. ταύτης δὲ διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεῖς Ποσειδῶν . . . . . εἶη ὁ ταύτης τὴν παρθενίαν λύσας, κακονυχῶν διετέλει

9 ἔτυχεν Peir., τέτυχεν v. 11 Ex codice Hamburg. T Odyss. XI 236 edidit A. Ludwich hoc fragmentum, cuius prior pars consentit cum fragm. 6, 4—5, totusque tenor sapit Diodorum. 15 μιμούμενος man. 1 18 καθάπερ . . . εἰώθασι add. excerptor indice Ludwich 22 lacunam explebat Ludwich: κατεκλήθη αὐτῇ. ὁ δὲ Σαλμωνεὺς οὐκ εἰδώς, ὅστις (cf. IV 68, 3); equidem malim καὶ μυγεῖς αὐτῇ παιδᾶς ἐγέννησε Περίαν καὶ Νηλέα. Σαλμωνεὺς δ' ἀπιστῶν εἰ Ποσειδῶν (cf. IV 68, 3 et 67, 4)

τὴν Τυρώ, τέλος δὲ διὰ τὴν ἀσεβειαν δίκας τίνων
 τῷ δαίμονι κερανωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς κατέστρεψε
 τὸν βίον. τῶν δὲ ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Τυροῦς γεν- 4
 νωμένων παιδων Πελίας μὲν νέος ὢν παντελῶς ὑπὸ
 5 Μίμαντος ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πατρίδος καὶ φνγὼν μετὰ
 τῶν φίλων μετὰ τούτων β' νήσους κατεκτήσατο, Σκία-
 θον καὶ Πεπάρηθον· ὕστερον δὲ Χείρωνος αὐτὸν
 εὐεργετήσαντος καὶ τῆς ἰδίας χώρας μεταδόντος ἀπῆ-
 ρεν ἐκ τῶν προειρημένων νήσων καὶ τῆς Ἰολκῶν
 10 πόλεως ἐβασίλευσε. τούτῳ δὲ ἐγένοντο πλείους, αἱ
 καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον ἀπὸ τοῦ πατρὸς Πελιάδες
 ὀνομασθεῖσαι. καὶ περὶ τούτων ἀρκεσθῆσόμεθα. [Mus.
 Rhen. XXXIV p. 619.]

Ὅτι Ἀδμητος ἐπὶ δικαιοσύνη καὶ εὐσεβείᾳ διε- 8
 15 νέγκας προσφιλεῖς θεοῖς ἐγένετο. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ
 δι' ἀρετὴν τιμηθῆναι, ὥστε τὸν Ἀπόλλωνα προσ-
 κόπαντα Διὶ δοθῆναι θητεύειν παρὰ τὸν Ἀδμητον.
 φασὶ δὲ Ἀλκίηστιν τὴν Πελίου θυγατέρα, μόνην
 τῆς κατὰ τὸν πατέρα ἀσεβείας οὐ μετασχοῦσαν, δο-
 20 θῆναι γυναῖκα δι' εὐσέβειαν Ἀδμήτῳ.

Ὅτι Μελάμπους εὐσεβείᾳ διενεγκὼν φίλος ἐγέ- 2
 νετο Ἀπόλλωνος. [Exc. de virt. p. 222 V., 546 W.]

Ὅτι φόνον ἀκούσιον φεύγων ὁ Βελλεροφόντης 9
 ἦλθε πρὸς Προῖτον πατρικὸν ὄντα ξένον· τὴν δὲ
 25 Προῖτον γυναῖκα διὰ τὸ κάλλος ἐρασθεῖσαν τοῦ Βελ-
 λεροφόντου καὶ μὴ δυναμένην πεῖσαι διαβαλεῖν αὐ-
 τὸν πρὸς τὸν ἕνδρα ὡς βιασάμενον αὐτήν. τὸν δὲ

9 immo Ἰωλκίων vel Ἰωλκοῦ 10 adde θυγατέρες vel
 παῖδες 22 Ἀπόλλωνος Peir., τοῦ Ἀπ. v. 24 ποῖτον codex
 27 ὡς add. Müller

Προῖτον ἀνελεῖν μὲν τὸν ξένον· μὴ βουλευθῆναι,
 ἀποστεῖλαι δὲ αὐτὸν εἰς Λυκίαν γράμματα φέροντα
 πρὸς Ἰοβάτην τὸν βασιλέα ὄντα πενθερόν. ὃν κο-
 μισάμενον τὴν ἐπιστολὴν εὗρεῖν ἐν αὐτῇ γεγραμ-
 μένον ὅπως ἀνέλῃ τὴν ταχίστην τὸν Βελλεροφόντην.⁵
 ὁ δὲ μὴ βουλόμενος αὐτὸν ἀπολέσαι, τῇ πυρπνόφ
 Χιμαίρᾳ ἐκέλευσε συνάψαι μάχην. [Exc. Escorial.
 ed. Feder. p. 9, Müller frag. II p. VII.]

2 ἀποστεῖ codex   5 ἀνέλῃ] ἀν codex.

FRAGMENTA LIBRI VII.

[*Ἐν ταῖς μετὰ ταύτας ἑνδεκα (βίβλοις 7—17) τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν κοινὰς πράξεις ἀναγεγράφαμεν ἕως τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς. Diod. I 4, 6.]*

[*Κατὰ τὰς προειρημέναις ἑξ (7—12) βίβλους*
ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις ἕως
εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ψηφισθέντα πόλεμον
ἐπὶ Συρακοσίους. Diod. XIII 1, 2.]

[*Ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς*
ἀπὸ Τροίης ἀλώσεως πράξεις ἕως ἐπὶ τὴν κατάλυσιν
τοῦ τε Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τῆς Ἀθηναίων
ἡγεμονίας, διελθόντες ἔτη ἑπτακόσια ἑβδομήκοντα
ἑννέα. Diod. XIV 2, 4.]

Καὶ ὁ Ὀρφεὺς ἰσόχρονος τῷ Ἡρακλεῖ ὑπῆρχε, 1
πρὸ χρόνων ὅντες ἑκατὸν τοῦ Τρωικοῦ πολέμου,
ὥς δὲ Ὀρφεὺς ἐν Λιθικοῖς περὶ αὐτοῦ μοι λέγει,
Ἐλένου τι βραχύτερον ὕστερον εἶναι λέγει,
τούτου μὲν δὲ γενεᾷ Ὀμηρος ὕστερόζει,
ὁ κατὰ Διονύσιον ἄνδρα τὸν κυκλογράφον
ἐπὶ τῶν δύο στρατειῶν λεγόμενος ὑπάρχειν,
20 Ὁμηρικῆς Ἑλλήνων τε τῆς διὰ τὴν Ἑλένην.
Διόδωρός τε σύντροχα λέγει Διονυσίῳ,
καὶ ἕτεροι μυρίοι δέ. [Tzetzes Hist. 12, 179.]

18 Tzetzes Dionysii hanc sententiam memorat etiam ad
 DIODORUS II.

- 2 Διόδωρος ἀποδείκνυσιν. τοῦτον (Homerum) πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου τετελευτηηκότα. [Cramerī Anecd. Paris. II p. 227; cf. Müller frag. II p. 10.]
- 3 Ὅτι Αἰγιάλεια ἡ τοῦ Διομήδους σύζυγος τελῶς ἀπηλλοτριώθη τῆς τοῦ συμβιοῦντος εὐνοίας. ἦν οὐ δικαίως τῷ συνοικοῦντι προσφερομένην διὰ τὸ μῖσος παρακαλέσαι τοὺς συγγενεῖς πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ τιμωρίαν. τούτους δὲ προσλαβομένους Αἰγισθον προσφάτως κατεσχηκότα τὴν ἐν Μυκῆναις βασιλείαν ἐπενεργεῖν αὐτῷ θανάτου κρίσιν, κατηγοροῦντας ὅτι ξένου πατρὸς ὦν τοὺς μὲν εὐγενεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν βουλεύεται, τῶν δὲ συγγενῶν Αἰτωλῶν τινας κατοικίσειν. τῆς δὲ διαβολῆς πίστιν λαβούσης φοβηθέντα τὸν Διομήδην φεύγειν ἐξ Ἀργους μετὰ τῶν βουλομένων. [Exc. Escorial. 15 p. 10 Fed., p. VII Müll.]
- 4 Ὅτι τῆς Τροίας ἀλούσης Αἰνείας μετὰ τινων καταλαβόμενος μέρος τῆς πόλεως τοὺς ἐπιόντας ἡμύνετο. τῶν δὲ Ἑλλήνων ὑποσπόνδους τούτους ἀφέντων, καὶ συγχωρησάντων ἐκάστῳ λαβεῖν ὅσα δύ-

Hesiodi Op. p. 15 ed. Gaisf., ex Procnlo sumens p. 6 extr., τὸν παλαιὸν δὲ Ὅμηρον Διονύσιος ὁ κυκλογράφος φησὶν ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν τῶν Θηβαϊκῶν στρατειῶν καὶ τῆς Ἰλίου αἰλώσεως. De Orphei autem et Homeri aetate multis disputat in Exegesi Iliad. p. 18—25, ubi saepius memorat Apollodori et qui hunc sequitur Diodori opiniones, partim ad huius lib. 1, c. 5 et l. 3, c. 67 respiciens, partim vero, ut videtur, ad l. 7, quum scribit p. 22, 12: Ταῦτα δὲ λέγοντες (quae sunt apud Diod. 3, 67) οὐκ οἶδ' ὅπως ἐναντιούμενοι ἑαυτοῖς μεγάλην τὴν ἐναντίωσιν λέγουσιν ὡς τελεῖται τὸν Ὅμηρον ὀγδοήκοντα τῶν Τρωικῶν ἔτεσι. Quibuscum conf. idem in Cramerī Anecd. Ox. vol. 3, p. 376, 23, sive Matrangae Anecd. vol. 2, p. 599, 27.

ναίτο τῶν ιδίων, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἄργυρον ἢ χρυσὸν ἢ τινα τῆς ἄλλης πολυτελείας ἔλαβον, Αἰνείας δὲ τὸν πατέρα γεγηρακότα τελῶς ἀράμενος ἐπὶ τοὺς ὧμους ἐξήνεγκεν. ἐφ' ᾧ θανυμασθεὶς ὑπὸ 2
 5 τῶν Ἑλλήνων ἔλαβεν ἐξουσίαν πάλιν ὁ βούλοιο τῶν οἰκοθῆν ἐκλέξασθαι. ἀνελομένου δὲ αὐτοῦ τὰ 3
 ἱερὰ τὰ πατροῦα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι συνέβη τὴν ἀρετὴν, καὶ παρὰ πολεμίων ἐπισημασίας τυγχάνουσιν. ἐφαίνετο γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς μεγίστοις 4
 10 κινδύνοις πλείστην φροντίδα πεπονημένος τῆς τε πρὸς γονεῖς ὁσιότητος καὶ τῆς πρὸς θεοὺς εὐσεβείας. διόπερ φασὶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι μετὰ τῶν ὑπολειφθέντων Τρώων ἐκχωρῆσαι τῆς Τρωάδας μετὰ πάσης ἀσφαλείας καὶ ὅποι βούλεται. [Exc. de virt.
 15 et vit. p. 222 V., 546 W.]

Age nunc ad alterum harum rerum testem trans-
 eamus, Diodorum videlicet, qui omnes bibliothecas
 in unum idemque emporium summatis collegit: si-
 quidem et Romanorum historiam septimo suo libro
 20 his verbis conscribit:

"Ἐνιοὶ μὲν οὖν τῶν συγγραφέων, πλανηθέντες 5
 ὑπέλαβον τοὺς περὶ τὸν Ῥωμύλον ἐκ τῆς Αἰνείου
 θυγατρὸς γεννηθέντας ἐκτικέναι τὴν Ῥώμην· τὸ δ'
 ἀληθὲς οὐχ οὕτως ἔχει, πολλῶν μὲν ἐν τῷ μεταξύ
 25 χρόνῳ τοῦ τ' Αἰνείου καὶ Ῥωμύλου γερονότων βα-
 σιλέων, ἐκτισμένης δὲ τῆς Ῥώμης κατὰ τὸ δεύτερον
 ἔτος τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος· αὕτη γὰρ ἡ κτίσις

8 καὶ παρὰ πολ. Reiske, καίπερ ὑπὸ πολ. cod. 14 ὅποι
 Krebs, ὅπου cod. 15 septimo] octavo cod. Etschmiadzinus
 Eusebi

ὕστερεϊ τῶν Τρωικῶν ἔτεσι τρισὶ πλείοσι τῶν τε-
 2 τρακοσίων καὶ τριάκοντά. Αἰνείας γὰρ μετὰ τὴν
 ἄλωσιν τῆς Τροίας ἐτῶν τριῶν παρελθόντων παρ-
 λαβε τὴν τῶν Λατίνων βασιλείαν, καὶ κατασχὼν
 τριετὴ χρόνον ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη καὶ τιμῶν 5
 3 ἔτυχεν ἀθανάτων. τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀσ-
 κάνιος υἱὸς ἔκτισεν Ἀλβαν τὴν νῦν καλουμένην
 Λόγγαν, ἣν ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ τότε
 μὲν Ἀλβα καλουμένου, νῦν δὲ Τιβέρεως ὀνομαζο-
 4 μένου. περὶ δὲ τῆς προσηγορίας ταύτης Φάβιος ὁ 10
 τὰς Ῥωμαίων πράξεις ἀναγράφας ἄλλως μεμυθολό-
 γηκε. φησὶ γὰρ Αἰνείας γενέσθαι λόγιον, τετράπουν
 αὐτῷ καθηγῆσθαι πρὸς κτίσιν πόλεως· μέλλοντος
 δ' αὐτοῦ θύειν ὃν ἔγκνον τῷ χρώματι λευκὴν, ἐκ-
 φυγεῖν ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ διωχθῆναι πρὸς τινα 15
 λόφον, πρὸς ᾧ κομισθεῖσαν τεκεῖν τριάκοντα χοί-
 5 ρους. τὸν δὲ Αἰνείαν τό τε παράδοξον θαυμάσαντα
 καὶ τὸ λόγιον ἀνανεούμενον ἐπιχειρῆσαι μὲν οἰκίσαι
 τὸν τόπον, ἰδόντα δὲ κατὰ τὸν ὕπνον ὅψιν ἐναργῶς
 διακωλύουσαν καὶ συμβουλεύουσαν μετὰ τριάκοντα 20
 ἔτη κτίειν, ὅσοςπερ ὁ τῶν τεχθέντων ἀριθμὸς ἦν
 ἀποστῆναι τῆς προθέσεως.

6 Post Aeneam defunctum Askanus eiusdem filius
 regnum assumpsit: (dehinc vero) annis XXX trans-
 actis collem aedificavit (i. e. aedificiis complevit), 25
 et urbem Albam appellavit ad porcae colorem: nam

13 καθηγῆσθαι et 18 οἰκῆσαι Sync., corr. Wess. 22
 ἀποστῆναι] δὲ add. cod., δὴ Gutschmid 23 Verba Eusebi
 quae sequuntur Latina sunt ex lingua Armenia ab H. Peter-
 mann translata.

Latini secundum suam linguam τὴν Λευκὴν Albam vocant. alteram quoque ei nomenclationem imposuisse (sc. dicitur) Longam, quae translata vocatur Μανχόν, quoniam latitudine angusta erat et longi-
 tudine magna.

Iisdem addens dicit:

Askanius urbem regiam Albam fecit et non pau-
 cos e circumiacentibus incolis prostravit. vir prae-
 clarus factus est et obiit annis regnans XXXVIII.

10 Postque eius obitum controversia orta est in 8
 media multitudine duorum causa de regno inter se
 invicem contendentium. Iulius enim cum filius esset
 Askani, dicebat: mihi convenit paternum imperium;
 et Silvius Askani frater Aeneaeque et Silvae primae
 15 uxoris Latini filius dicebat: mihi competit. Huic
 enim post Aeneae obitum insidiae factae sunt ab
 Askano; namque dum adhuc infantulus esset, in
 monte a quibusdam armentariis educatus, Silvius
 est dictus ad nomen montis Latinorum, quem Sil-
 20 vam vocitabant. Ex utraque ergo parte disputanti-
 bus, multitudinis electione regnum Silvius suscepit.
 Iulius autem imperio privatus, pontifex maximus
 constitutus est et quasi secundus rex erat: a quo
 ortam hucusque Iuliam familiam Romae perdurare
 25 aiunt.

Silvius nihil dignum memoria in imperio egit 9
 et obiit, cum regnasset annis XLIX. Cuius impe-
 rium filius eiusdem Aenias accepit, qui cognomina-
 tus est Silvius; dominatusque plus quam triginta
 30 annos. Post quem Latinus regnavit, qui vocatus

est Silvius, annis L. Hic in rebus gerendis et in bello validus repertus finitimam regionem evertit atque urbes antiquas, quae antea Latinorum vocabantur, XVIII condidit: Tiburam, Praenestum, Kabios, Tiskalum, Koram, Kometiam, Lanuvium, Labikam, Skaptiam, Satrikum, Arkiam, Telenam, Okostomeriam, Kaeninum, Phlegenam, Kmerium, Mediplium, Boilum, quam nonnulli Bolam vocant.

10 Defuncto autem Latino rex electus est filius eiusdem Albas Silvius, qui annis XXXVIII imperavit. Post quem Epitus Silvas annis XXVI. Quo defuncto in regnum suffectus est Apis, qui annis regnavit duodetriginta. Et post eum Kalpet eiusdem filius; dominatusque est annis XIII, Tiberius Sylvius vero annis VIII. Hic adversus Tyrenos 15 exercitum movens cum per Albam amnem copias traduceret, in gurgitem lapsus obiit, unde et fluvius appellatus est Tiberis. At post eius obitum Agrippas in Latinos regnavit unum supra quadraginta annos. Postque hunc suscepit (regnum) Arramulius 20 Silvius undeviginti annis.

11 De hoc dicunt, quod cunctis vitae diebus superbus fuerit, adeoque se efferebat et adversabatur contra vim Iovis (Aramazdi): quin etiam quum interdum tempore fructuum (autumni) tonitrua assidua ingentiaque fierent, mandabat exercitibus, ut (universi) ex uno edicto unanimiter gladiis clipeos concuterent, quo (atque) existimabat sonum ex his editum superare posse vel ipsa tonitrua; proptereaque poenas dedit suae in deos arrogantiae, fulminis 30

ictu exstinctus, totaque domus eius in Albano stagno immergebatur. Ostendunt hucusque rerum vestigia Romani iuxta stagnum habitantes, columnas subter aquis in altum visas, quae inibi in profunditate
5 regiae domus exstant.

Post hunc Aventius electus fuit, qui cū VII 12
supra XXX annos potitus esset, in quodam proelio cum suburbanis in angustiam actus iuxta Aventium collem cecidit, unde collis Aventius dicebatur. Demortui in locum suffectus est filius eiusdem Prokas
10 Silvius regnavitque annis III supra viginti. Quo mortuo iunior filius Amolius per vim regnum tenuit; eo quod in regiones longinquas profectus erat Numitor, eiusdem frater maior natu ac germanus.
15 Amolius paulo plus annis XLIII regnavit atque a Remo et Romulo, qui Romam condiderunt, interficitur. [Euseb. Chron. I p. 284—290 ed. Schöne; Georg. Syncell. p. 194.]

Ὅτι μετὰ τὴν Αἰνείου τελευτὴν Σιλοῦιος ἐπε- 6
20 βουλευέθη ὑπὸ Ἀσκανίου νήπιος ὢν. τραφεὶς δὲ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὑπὸ τινῶν βουνόλων Σιλοῦιος ἀνομάσθη, τῶν Λατίνων τὸ ὄρος σιλοῦαν ὀνομαζόντων.
[Exc. Escorial. p. 10 Fed., p. VII Müll.]; cf. 5, 8.

Ὅτι Ῥωμύλος Σιλοῦιος παρ' ὄλον τὸν βίον ὑπερ- 7
25 ἤφανος γενόμενος ἡμιλλᾷτο πρὸς τὸν θεόν· βροντῶντος γὰρ αὐτοῦ κελεύειν τοὺς στρατιώτας ταῖς σπάδαις τύπτειν τὰς ἀσπίδας ἀφ' ἐνὸς συνθήματος, καὶ λέγειν ὡς ὁ παρ' ἐαυτῶν γινόμενος ψόφος

εἶη μείζων. διὸ κεραυνωθῆναι. [Exc. de virt. et vit. p. 222 V., 546 W.]; cf. 5, 11.

[Τρίτην εἶλε Μεσχέλαν, μεγίστην οὔσαν, ὥκισμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν ἐκ Τροίας ἀνακομιζομένων Ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ⁵ προειρήκαμεν. Diod. XX 57, 6.]

[Φασὶ Θετταλὸν μετὰ ταῦτα ἐπανελθεῖν εἰς Ἴωλκόν, ἐν ᾗ καταλαβόντα προσφάτως Ἀκαστον τὸν Πελίου τετελευτηκότα παραλαβεῖν κατὰ γένος προσήκουσαν τὴν βασιλείαν, καὶ τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν τεταγμένους ἅφ' ἑαυτοῦ προσαγορεῦσαι Θετταλοὺς. οὐκ ἄγνοῶ δὲ διότι περὶ τῆς τῶν Θετταλῶν προσηγασίας οὐ ταύτην μόνην τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ διαφώνους ἑτέρας παραδεδόσθαι συμβέβηκε, περὶ ὧν ἐν οἰκιοτέροις μνησθῆσόμεθα καιροῖς. Diod. 15 IV 55, 2.]

[Οἱ Ἡρακλεῖδαι κατὰ τὰς δομολογίας ἀπέστησαν τῆς καθόδου καὶ τὴν εἰς Τρικόρουθον ἐπάνοδον ἐποίησαντο. μετὰ δὲ τινας χρόνους Λιχύνμιος μὲν μετὰ τῶν παίδων καὶ Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους,²⁰ ἐκονσίως τῶν Ἀργείων αὐτοὺς προσδεξαμένων, ἐν Ἀργεὶ κατήκτισαν, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐν Τρικόρουθῳ· ὥς δ' ὁ πεντηκονταετῆς χρόνος διήλθε, κατήλθον εἰς Πελοπόννησον· ὧν τὰς πράξεις ἀναγράφομεν, ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους παραγεννηθῶμεν.²⁵ Diod. IV 58, 5.]

8 Lakedemoniorum reges ex Diodori voluminibus.
Nos vero, quoniam ita evenit, ut a Troianorum

¹ ἐκεραυνώθη Wess.   ⁵ τρίτῃ] ἑβδόμῃ coni. Dind.

rebus usque ad primam olimpiadem tempus difficile reperiatur, cum necdum iis temporibus neque Athenis neque alia in urbe annui principes fieri solerent, Lakedemoniorum reges pro exemplo usurpabimus.

5 A Troianorum eversione usque ad primam olimpiadem, prout Apolodorus Atheniensis ait, anni octo supra trecentos sunt. Ex illis octoginta (defluerunt) usque ad Herakleorum excursionem; reliquos vero (annos) Lakedemoniorum reges, Prokles, Eurystheus
10 et ab iis prognati occuparunt; quorum singularum familiarum nos seorsum numerum exponemus usque ad primam olimpiadem.

Euristheus initium regni sumpsit anno octo- 2
gesimo a Troadum rebus, dominatusque est annis II
15 supra XL. Post hunc Agis anno I. Ekhestratus anno uno supra XXX. Atque post eum Labotas annis VII supra triginta. Doristhus uno anno minus quam triginta. Horum vero successor Agesilaus IV annis supra XL. Arkhelas annis LX. Et
20 Teleklus annis XL. Alkamenes autem annis VIII supra triginta. Huius regni anno X contigit constitutio olimpiadis primae, qua vincebat in stadio Kurribus Helius. Verum ex altera familia primus dominatus est Prokles annis undequinquaginta. Ac
25 post ipsum Pritanis annis undequinquaginta. Atque Eunomius annis V supra XL. Et post hos Khari-

15 I (= α') XXXI (= λ α') *Gutschmid* 16 uno (= ε ν)
quinque (= ε') *Gutschmid* 24 Prokles] ann. XLI, Sous
ann. XXXIV, Eurypon *add. Gutschmid (Cic. div. II 91)* unde-
quinquaginta] LI *Gutschmid*

klus annis LX. Post illum autem Nikandrus annis duodequadraginta. Theopompus annos VII supra quadraginta. Item huius quoque regni anno decimo prima olimpias contigit. Sunt autem simul a Troianorum captivitate usque ad Herakleorum excursionem anni LXXX. [Euseb. Chron. I p. 221 ed. Schöne.]

- 9 Τούτων ἡμῖν διευκρινημένων λείπεται περὶ τῆς Κορινθίας καὶ Σικωνίας εἰπεῖν ὃν τρόπον ὑπὸ Δωριέων κατοικήσθησαν. τὰ γὰρ κατὰ τὴν Πελο-
πόννησον ἔθνη σχεδὸν πάντα πλὴν Ἀρκάδων ἀνά-
στατα συνέβη γενέσθαι κατὰ τὴν ἀδόξον τῶν Ἡρα-
2 κλειδῶν. οἱ τοίνυν Ἡρακλεῖδαι κατὰ τὴν διαίρεσιν
ἐξαίρετον ποιησάμενοι τὴν Κορινθίαν καὶ τὴν ταύ-
της πλησιόχωρον, διεπέμφαντο πρὸς τὸν Ἀλήτην, 15
παραδιδόντες αὐτῷ τὴν προειρημένην χώραν. ἐπι-
φανὴς δὲ ἀνὴρ γενόμενος καὶ τὴν Κόρινθον ἀξή-
3 σας ἐβασίλευσεν ἔτη λη'. μετὰ δὲ τὴν τούτου τε-
λευτήν ὁ πρεσβύτατος αἰὲ τῶν ἐγγόνων ἐβασίλευσε
μέχρι τῆς Κυφέλου τυραννίδος, ἥτις τῆς καθόδου 20
τῶν Ἡρακλειδῶν ὅστερεϊ ἔτεσι νμζ'. καὶ πρῶτος
μὲν παρ' αὐτοῖς διεδέξατο τὴν βασιλείαν Ἰξίωv ἔτη
4 λη' μεθ' ὃν ἦρξεν Ἀγέλας ἔτη λζ', μετὰ δὲ τού-
τους Πρύμνις ἔτη λε', καὶ Βάκχης ὁμοίως τὸν ἴσον
χρόνον, γενόμενος ἐπιφανέστατος τῶν πρὸ αὐτοῦ 25
διὸ καὶ συνέβη τοὺς μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντας οὐ-
κέτι Ἡρακλείδας, ἀλλὰ Βακχίδας προσαγορεύεσθαι.
μετὰ τοῦτον Ἀγέλας μὲν ἔτη λ', Εὐδημος δὲ ἔτη
5 κε', Ἀριστομήδης ε' καὶ λ'. οὗτος δὲ τελευτήσας
ἀπέλειπεν υἱὸν Τελέστην παῖδα τὴν ἡλικίαν, οὗ τὴν 30

κατὰ γένος βασιλείαν ἀφείλατο θεῖος ὢν καὶ ἐπί-
 τροπος Ἀγῆμων, ὃς ἤρξεν ἔτη ιε'. μετὰ τοῦτον
 κατέσχευ Ἀλέξανδρος ἔτη κε'. τοῦτον ἀνελών Τε-
 λέστης ὁ στερηθεὶς τῆς πατρῴας ἀρχῆς ἤρξεν ἔτη
 5 ιβ'. τούτου δ' ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἀναιρεθέντος 6
 Αὐτομένης μὲν ἤρξεν ἐνιαυτόν, οἱ δ' ἀπὸ Ἡρα-
 κλέους Βακχίδαί πλείους ὄντες διακοσίων κατέσχον
 τὴν ἀρχήν, καὶ κοινῇ μὲν προειστήκεσαν τῆς πόλεως
 ἅπαντες, ἐξ αὐτῶν δὲ ἓνα κατ' ἐνιαυτὸν ἡροῦντο
 10 πρύτανιν, ὃς τὴν τοῦ βασιλέως εἶχε τάξιν, ἐπὶ
 ἔτη ι' μέχρι τῆς Κυψέλου τυραννίδος, ὅφ' ἥς κα-
 τελύθησαν. [Georg. Syncell. Chron. p. 179, et Euseb.
 Chron. I p. 220 ed. Schöne.]

Ὅτι ἐγένετο τύραννος κατὰ τὴν Κύμην τὴν πό-10
 15 λιν ὄνομα Μάλακος, ὃς εὐδοκιμῶν παρὰ τοῖς πλή-
 θεσι καὶ τοὺς δυνατωτάτους αἰεὶ διαβάλλων περιε-
 ποιήσατο τὴν δυναστείαν, καὶ τοὺς μὲν εὐπορωτάτους
 τῶν πολιτῶν ἀπέσφαξε, τὰς δὲ οὐσίας ἀναλαβὼν
 μισθοφόρους ἔτρεφε καὶ φοβερὸς ἦν τοῖς Κυμαίοις.
 20 [Exc. de virt. et vit. p. 225 V., 546 W.]

[Τὸ τελευταῖον μετὰ τὴν ἀάθοδον πᾶν Ἡρακλει-
 δῶν Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι πέμποντες ἀποικίας
 ἄλλας τέ τινας νήσους ἔκτισαν καὶ ταύτης τῆς νή-
 σου (sc. Κρήτης) κατακτησάμενοι πόλεις τινὰς ὄκη-
 25 σαν ἐν αὐταῖς· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις
 χρόνοις ἀναγράφουμεν. Diod. V 80, 3.]

[Μετὰ τὴν Τροίαν ἄλωσιν Κᾶρες ἀνέστησαν ἐπὶ
 πλεῖον ἐθαλαττοκράτησαν, καὶ τῶν Κυκλάδων νή-
 σων κρατήσαντες τινὰς μὲν ἰδίᾳ κατέσχον καὶ τοὺς
 30 ἐν αὐταῖς κατοικοῦντας Κρήτας ἐξέβαλον, τινὰς δὲ

κοινῇ μετὰ τῶν προενοικούντων Κρητῶν κατώκησαν.
 ὕστερον δὲ τῶν Ἑλλήνων ἀνέχθέντων, συνέβη τὰς
 πλείους τῶν Κυκλάδων νήσων οἰκισθῆναι καὶ τοὺς
 βαρβάρους Κᾶρας ἐξ αὐτῶν ἐκπεσεῖν· περὶ ὧν τὰ
 κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράφομεν.⁵
 Diod. V 84, 4.]

11 Ex Diodori scriptis breviter de temporibus Thallasoceratorum, qui maria tenebant. — Post bellum Troianum mare obtinuerunt:

I. Lidi et Maeones	annos	XCII	10
II. Pelasgi	"	LXXXV	
III. Thrakii	"	LXXIX	
IV. Rhodii	"	XXIII	
V. Phrygii	"	XXV	
VI. Kiprii	"	XXXIII	15
VII. Phynikii	"	XLV	
VIII. Egiptii	"	....	
IX. Melesii	"	(XVIII)	
X. (Cares)	"	(LXI)	
XI. Lesbii	"	(LXVIII)	20
XII. Phokaei	"	XLIV	
XIII. Samii	"	....	
XIV. Lakedemonii	"	II	
XV. Naxii	"	X	
XVI. Eretrii	"	XV	25
XVII. Eginenses	"	X	

usque ad Alexandri [vel Xerxis] transfretationem.
 [Euseb. Chron. I p. 225 Sch.]

12 Ὅτι τηλικούτον περὶ τὸν Αὐκούργον ἦν τῆς

ἀρετῆς τὸ μέγεθος, ὥστε παραγενηθέντος εἰς Δελ-
φούς αὐτοῦ τὴν Πυθίαν ἀποφθέρξασθαι ἔπη τάδε·

ἡμεις, ὦ Λυκόοργε, ἐμὸν ποτὶ πίονα νηόν,
Ζηνὶ φίλος καὶ πᾶσιν Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.

5 διζῶ ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι ἢ ἀνθρώπων·
ἄλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον θεὸν ἔλπομαι, ὦ Λυκόοργε,
ἡμεις δ' εὐνομίαν αἰτεύμενος· αὐτὰρ ἔργωγε
δώσω τὴν οὐκ ἄλλη ἐπιχθονίῃ πόλιν ἔξει.

[Exc. Vatic. p. 1, et sine oraculo adscriptisque ver-
10 bis Ζήτει ἐν τῷ περὶ γνωμῶν Exc. de virt. et vit.
p. 225 V, 547 W.]

Ὅτι ὁ αὐτὸς ἠρώτησε τὴν Πυθίαν, ποῖα νόμιμα 2
καταστήσας μάλιστα· ἂν ὠφελῆσαι τοὺς Σπαρτιάτας.
τῆς δὲ εἰπούσης ἐὰν τοὺς μὲν καλῶς ἡγεῖσθαι, τοὺς
15 δὲ πειθαρχεῖν νομοθετήσῃ, πάλιν ἠρώτησε τί ποι-
οῦντες καλῶς ἡγῆσονται καὶ τί πειθαρχήσουσιν.
ἡ δὲ ἀνείλε τοῦτον τὸν χρησμόν·

εἰσὶν ὁδοὶ δύο πλείστον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχουσαι,
ἡ μὲν ἐλευθερίας ἐς τίμιον οἶκον ἔγρουσα,
20 ἡ δ' ἐπὶ δουλείας φευκτὸν δόμον ἡμερίοισι.
καὶ τὴν μὲν διὰ τ' ἀνδρὸσύνῃς ἐρατῆς θ' ὁμονοίας
ἔστι περᾶν, ἣν δὴ λαοῖς ἡγεῖσθε κέλευθον·
τὴν δὲ διὰ στυγερῆς ἔριδος καὶ ἀνάγκιδος ἄτης
εἰσαφικάνουσιν, τὴν δὴ περὺλαξο μάλιστα.

25 τὸ δὲ κεφάλαιον ἦν ὅτι μερίστην πρόνοιαν ποιη- 3

6 ἔλπομαι Herod. I 65 et Eus. praep. ev. V 27, 8] ἔτ'
οἶμαι excerpta Vaticana, quae ab his demum verbis initium
capiunt 7 αἰτεύμενος Eus., διζήμενος exc. ἐγὼ τοι Eus.
14 εἰπούσης add. Dind. 20 ἡμερίοισι Eus. praep. ev. V
28, 7] ἡμερίοισι exc. 21 ἐρατῆς] ἀρετῆς exc., ἐρηῆς Eus.
22 ἡγοῦ σὺ Herwerden 24 περὺλαχθε Krebs

τέον ἐστὶν ὁμονοίας καὶ ἀνδρείας, ὥς διὰ μόνων
 τούτων τῆς ἐλευθερίας φυλάττεσθαι δυναμένης, ἥς
 χωρὶς οὐδὲν ὕψελος οὐδ' ἄλλο τι τῶν παρὰ τοῖς
 πολλοῖς ὑπειλημμένων ἀγαθῶν ἔχειν ἐτέροις ὑπή-
 κοον ὄντα· πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἡγουμένων, ⁵
 οὐ τῶν ὑποταγμένων ἐστίν· ὥστ' εἶπερ τις ἑαυτῷ
 βούλεται καὶ μὴ τοῖς ἄλλοις κτήσασθαι τὰ ἀγαθὰ,
⁴ πρῶτόν ἐστι κατασκευαστέον τὴν ἐλευθερίαν. ἀμ-
 φότερων δὲ ἐκέλευσε ποιεῖσθαι πρόνοιαν, ὅτι θά-
 τερον αὐτῶν κατ' ἰδίαν οὐ δύναται τὸν περιποιή- ¹⁰
 σάμενον ὠφελῆσαι· οὐδὲν γὰρ ὕψελος ἀνδρείους
 ὄντας στασιάζειν ἢ ὁμονοεῖν βεβαίως δειλοὺς ὄντας.
⁵ Ὅτι ὁ αὐτὸς Λυκούργος ἤνεγκε χρησμὸν ἐκ Δελ-
 φῶν περὶ τῆς φιλαργυρίας τὸν ἐν παροιμίας μέρει
 μνημονευόμενον,

ἂ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο δὲ οὐδέν. 15

⁶ [Ἡ Πυθία ἔχρησε τῷ Λυκούργῳ περὶ τῶν πο-
 λιτικῶν οὕτως]

Δὴ γὰρ ἀργυρότοξος ἄναξ ἐκάεργος Ἀπόλλων
 χρυσοκόμης ἔχρη πλόονος ἐξ ἀδύτου, 20
 ἄρχειν μὲν βουλῆς θεοτιμῆτους βασιλῆας,
 οἷσι μέλει Σπάρτης ἱμερόεσσα πόλις,
 πρεσβυγενεῖς δὲ γέροντας, ἔπειτα δὲ δημότας ἄνδρας,
 εὐθείαις ῥήτραις ἀνταπαμειβομένους
 μυθεῖσθαι τε τὰ καλὰ καὶ ἔρδειν πάντα δίκαια, ²⁵

3 τι add. Krebs   4 ἀγαθῶν Krebs, ἀγαθὸν exc. 16
 ὀλεῖ] ἔλοι exc.   17 ἡ Πυθία — οὕτως in margine cod.
 (Herwerden Spicil. Vatic. p. 3)   22 ἱμερόεσσα Plut. Lyc. 6,
 ἱαχερόεσσα exc.   24 εὐθείης ῥήτρας exc.   25 τε Dind.,
 δὲ exc.

μηδέ τι βουλεύειν τῇδε πόλει σκολιόν,
 ὁμήμου τε πλήθει νίκην καὶ κάρτος ἔπεσθαι·
 Φοῖβος γὰρ περὶ τῶν ᾧδ' ἀνέφηγε πόλει.

Ὅτι τοὺς μὴ διαφυλάττοντας τὴν πρὸς τὸ θεῖον 7
 5 εὐσέβειαν πολὺ μᾶλλον μὴ τηρεῖν τὰ πρὸς τοὺς ἀν-
 θρώπους δίκαια. [Exc. Vat. p. 2—3.]

Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι χρησάμενοι τοῖς τοῦ Αν- 8
 κούργου νόμοις ἐκ ταπεινῶν δυνατώτατοι ἐγένοντο
 τῶν Ἑλλήνων, τὴν δὲ ἡγεμονίαν διεφύλαξαν ἐπὶ
 10 ἔτη πλείω τῶν υ'. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ κατ' ὀλί-
 γον καταλύοντες ἕκαστον τῶν νομίμων, καὶ πρὸς
 τρυφὴν καὶ ῥαθυμίαν ἀποκλίνοντες, ἔτι δὲ διαφθα-
 ρέντες νομίσματι χρῆσθαι καὶ πλούτους ἀθροίζειν,
 ἀπέβαλον τὴν ἡγεμονίαν. [Exc. de virt. et vit. p. 225 V.,
 15 p. 547 W.]

Ὅτι Τήμενος τὴν Ἀργεῖαν λαχὼν ἐνέβαλε μετὰ 13
 τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν τῶν πολέμιων χώραν. χρ-
 νίζοντος δὲ τοῦ πολέμου τοὺς μὲν υἱοὺς οὐ προῆ-
 γεν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, τὸν δὲ τῆς θυγατρὸς ἄνδρα
 20 Δηιφόντην διαφερόντως ἀποδεχόμενος ἔτασεν ἐπὶ
 τὰς ἐπιφανεστάτας πράξεις. ἐφ' οἷς οἱ παῖδες αὐ-
 τοῦ διαγανακτοῦντες Κίσσος καὶ Φάληξ καὶ Κε-
 ρύνης ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ πατρὸς συνεστήσαντο
 διὰ τινων κακούργων· οἱ πεισθέντες ὑπὸ τούτων
 25 ἐνῆδρευσαν τὸν Τήμενον παρὰ τινα ποταμόν, καὶ

1 μηδέτι ἐπιβουλεύειν exc. σκολιόν add. Wurm et
 Krebs 7 χρησάμενοι Peir., om. v. 10 υ'] φ' Wess. ex
 XV 1, 3 12 διαφθαρέντες] ὥστε add. Wurm. 19 τὰς
 Feder, τῆς cod. 20 ἔτασεν Müller, ἔτασεν cod., ἔταξεν
 Feder 22 Κίσσος] νίσος cod. φαλῆς καὶ κερυνῆς cod.

φρονεῦσαι μὲν οὐκ ἠδυνήθησαν, κατατραυματίσαντες δὲ εἰς φυγὴν ὥρμησαν.

- 2 Ὅτι Ἀργεῖοι πολλὰ κακοπαθήσαντες ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους μετὰ τοῦ ἑαυτῶν βασιλέως, καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὰς πατρίδας ἀποκαταστήσαντες, ἐμέμφοντο τὸν βασιλέα διὰ τὸ τὴν χώραν αὐτῶν ἀποδεδωκέναι τοῖς φυγάσιν, ἀλλὰ μὴ σφίσι κατακληρουχῆσαι. συστάντος δ' ἐπ' αὐτὸν τοῦ δήμου, καὶ τὰς χεῖρας ἀπονεινοημένως προσφέροντος, ἔφυγεν εἰς Τεγέαν ἀκκέϊ διετέλεσε τιμώμενος ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. [Exc. Escor. p. 11 F., p. VIII M.]
- 14 Κατέσχευεν οὖν ἡ βασιλεία ἥτοι τοπαρχία τῶν Ἀργείων ἔτη φμθ', καθὼς καὶ Διόδωρος ὁ σοφάτατος συνεγράψατο. [Io. Malal. Chronogr. p. 68 ed. Bonn.]

- 15 Cessante Assyriorum dynastia, post Sardana-
palli ultimi regis Assyriorum mortem, Makedonio-
rum tempora succedunt.

Karanus ante primam olimpiadem rerum cupiditate motus copias collegit ab Argivis et ab altera (regione) Peloponesiaca, et cum exercitu expeditio-
nem in partes Makedoniorum suscepit. Eodem tem-
pore Orestarum regi bellum erat cum vicinis suis, qui vocantur Eordaei, rogavit Karanum, ut ipsi auxilio esset: suaeque regionis mediam partem ei se daturum pollicitus est Orestarum rebus compo-
sitis; et rege fidem exsolvente Karanus regionem obtinuit regnavitque in ea annis XXX, tempore

4 μετὰ] μετ' Ἀκόου Arn. Schäfer 25 mediam] dimi-
diam Krebs et Wurm (Neue Jahrb. 1833, p. 81.)

senectutis e vita excessus (excedebat); cuius principatum filius eius, qui Kojinus nominatus est, excepit et dominatus est annis XXVIII. Post eum regnavit Tirimmus annis XLIII. Perdikas annis XLII. Hic regnum suum adaugere volebat (ac propterea) Delphos misit.

Et post pauca verba iisdem addens dicit: 2

Perdikas annis regnavit XLVIII imperiumque Argaeo reliquit. Huic uno supra XXX annos regnanti Philippus in imperio suffectus est; qui annos triginta tres regnavit et potestatem Ajeropae reliquit. Hic vero cum annis XX dominatus esset, regni successionem excepit Alketas, qui annis XVIII imperavit, reliquitque potestatem Amintae. Regnante hoc annis IX supra XL imperium excepit Alexandrus, qui annos tenuit XLIV. Post hunc regnavit Perdikas annis XXII. Arkhelaus annis XVII. Ajeorpus annis VI. Post quem Pausanias anno uno dominatus est. Ptlomaeus annis III. Post hunc Perdikas annis V. Philippus annis XXIV. Alexandrus cum Persis plus duodecim annis certavit.

Makedonici regni generationem hoc pacto historicorum fideles ad Heraklem referunt. A Karano, qui primus in unum conflata tenuit Makedoniorum potestatem, usque ad Alexandrum, qui Asianorum terram subegit, viginti quatuor reges recensentur, anni CCCCLIII. [Euseb. Chron. I p. 227 Schöne.]

*Ὅτι Περδικάκας τὴν ἰδίαν βασιλείαν αὐξῆσαι βού-
λομενος ἠρώτησεν εἰς Δελφούς. ἣ δὲ ἔφη,*

DIONORUS II.

10

ἔστι κρᾶτος βασιλῆιον ἀγανοῖς Τημενίδασι
 γαίης πλουτοφόροιο· δίδωσι γὰρ αἰγίοχος Ζεὺς.
 ἀλλ' ἰθ' ἐπειγόμενος Βοττηίδα πρὸς πολύμηλον·
 ἔνθα δ' ἂν ἀργικέρωτας ἰδῆς χιονώδεας αἶγας ⁵
 εὐνηθέντας ὕπνῳ, κέλῃς χθονὸς ἐν δαπέδοισι
 θῦε θεοῖς μακάρεσσι καὶ ἄστυ κτίξε πόλῃος.

[Exc. Vat. p. 3]; cf. 16, 1.

- 17 Γενεαλογοῦσι δ' αὐτὸν (Caranum) οὕτως, ὥς φη-
 σιν ὁ Διόδωρος, οἱ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, ὃν ¹⁰
 εἰς καὶ Θεόπομπος. Κάρανος Φεΐδωνος τοῦ Ἀριστο-
 δαμίδα τοῦ Μέροπος τοῦ Θεστίου τοῦ Κίσσου τοῦ
 Τημένου τοῦ Ἀριστομάχου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Ὑλλου
 τοῦ Ἡρακλείους. ἔνιοι δὲ ἄλλως, φησί, γενεαλο-
 γοῦσι, φάσκοντες εἶναι Κάρανον Ποίαντος τοῦ Κροί- ¹⁵
 σου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Εὐρυβιάδα τοῦ Δεβάλλου
 τοῦ Λαχάρου τοῦ Τημένου, ὃς καὶ κατῆλθεν εἰς
 Πελοπόννησον. [Georg. Syncell. Chron. p. 262 B.]

FRAGMENTA LIBRI VIII.

Ὅτι τῶν Ἠλείων πολυανδρουμένων καὶ νομίμως 1
 πολιτενομένων ὑφορᾶσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους τὴν
 τούτων αὐξήσιν, συγκατασκευάσαι τὸν κοινὸν βίον,
 ἔν' εἰρήνης ἀπολαύοντες μηδεμίαν ἔχουσιν ἐμπειρίαν
 5 τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. καὶ καθιέρωσαν αὐτοὺς
 τῷ θεῷ, συγχωρησάντων σχεδὸν ἀπάντων τῶν Ἑλ-
 λήνων. καὶ οὔτε ἐπὶ τῆς Ξέρξου στρατείας συνε- 2
 στράτευσαν, ἀλλὰ ἀφείθησαν διὰ τὸ ἐπιμελεῖσθαι
 τῆς τοῦ θεοῦ τιμῆς, ἔτι δὲ καὶ κατ' ἰδίαν ἐν τοῖς
 10 τῶν Ἑλλήνων ἐμφυλίοις πολέμοις οὐδεὶς αὐτοὺς πα-
 ρηνόχλει διὰ τὸ πάντας τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν
 σπεύδειν ἱερὰν καὶ ἄσυλον φυλάττειν. ὕστερον δὲ
 πολλαῖς γενεαῖς καὶ συστρατεῦσαι τούτους καὶ ἰδίᾳ
 πολέμους ἐπανελέσθαι. [Exc. de virt. et vit. p. 225 V.,
 15 547 W.]

Ὅτι οἱ Ἠεῖοι τῶν κοινῶν πολέμων οὐ μετεῖ- 3
 χον· καὶ γὰρ ὅτε Ξέρξης ταῖς τοσαύταις μυριάσιν
 ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, ἀφείθησαν ὑπὸ τῶν
 συμμάχων τῆς στρατείας, προσταξάντων τῶν ἡγε-
 20 μόνων. πλεον αὐτοὺς ποιήσιν, ἐὰν ἐπιμέλονται
 τῆς τῶν θεῶν τιμῆς. [Exc. Vat. p. 4.]

2 ὑφορωμένους Reiske 7 οὐδὲ Krebs Ξέρξι cod.
 συνεστρατεύθησαν cod. 9 ἔτι Reiske, ὅτι cod. 13 στρα-
 τεῦσαι cod.

- 2 Καὶ μὴ συγχωρηθεῖσης μηδὲ λαθραίας συμπλο-
κῆς πρὸς ἄνδρα· μηδένα γὰρ οὕτω παραφρονήσειν
ὥστε ἐφημέρου χάριν ἡδονῆς τὰ μακαριζόμενα τοῦ
βίον παντὸς ἀντικαταλλάξασθαι. [Exc. Vat. p. 4.]
- 3 Ὅτι Νεμέτωρ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ στερηθεὶς 5
τῆς βασιλείας, ὃς Ἀμόλιος ἐκαλεῖτο, ἐβασίλευσε δὲ
Ἀλβανῶν, τοὺς ἰδίους νῆωνοὺς παρ' ἐλπίδας ἀνα-
γνωρίσας Ῥέμον καὶ Ῥωμόλον, ἐπεβούλευσε κατὰ
τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ περὶ ἀναιρέσεως. ὃ καὶ γέγονε·
μεταπεμφάμενοι γὰρ τοὺς νομεῖς ὥρμησαν ἐπὶ τὰ 10
βασιλεια, καὶ ἐντὸς τῶν θυρῶν εἰσεβιάσαντο καὶ
τοὺς ὑφισταμένους ἀνήρουν, ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸν
τὸν Ἀμόλιον. [Exc. Escor. p. 12 Fed., Müll. fr. II
p. IX.]
- 4 Ὅτι τούτων ἐκτεθέντων, ἐπειδὴ τοῦ χρόνου 15
προϊόντος ἡνδράθησαν, πολὺν διέφερον τῶν ἄλλων
κάλλει καὶ ῥώμῃ. διὸ καὶ πᾶσι τῖς ποιμνίαις ἀσφά-
λειαν παρῆχοντο, ῥαδίως τοὺς ληστεύειν εἰωθότας
ἀποκρουόμενοι, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιροῦντες τῶν
ἐπιτιθεμένων, ἐνίοις δὲ καὶ ζῶντας συλλαμβάνοντες. 20
- 2 χωρὶς δὲ τῆς ἐν τούτῳ φιλοτιμίας ὑπῆρχον ἅπασι
τοῖς πλησίον νομεῦσι προσφιλεῖς, ταῖς τε ὁμιλίαις
συνόντες καὶ τὸν ἑαυτῶν τρόπον μέτριον καὶ κοινὸν
τοῖς δεομένοις ἀναδεικνύντες. διὸ καὶ τῆς πάντων
ἀσφαλείας ἐν τούτοις κειμένης, οἱ πλεῖστοι τούτοις 25
ὑπετάττοντο καὶ τὸ παραγγελλόμενον ἐποίουν συν-
τρέχοντες εἰς οὓς προστάξαιεν τόπους. [Exc. de virt.
et vit. p. 225 V., 547 W.]

1 μηδὲ Krebs, μήτε cod.
12 τοὺς add. Müller

7 νῆωνοὺς Feder, νῖους cod.

Ἵτι ὀρνιθευομένων Ῥέμου καὶ Ῥωμόλου περὶ 5
οἰκισμού πόλεως, καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν μερῶν διοση-
μεῖαν γενέσθαι, φασὶ καταπλεῖν τὸν Ῥέμον ἐπι-
φθεγγόμενον εἰπεῖν τῷ ἀδελφῷ, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ
5 πόλει πολλάκις ἐπαριστέροις βουλευμασιν ἐπιδέξιος
ἀκολουθήσει τύχῃ· προπετῶς γὰρ αὐτοῦ τὸν ἄγγελον
ἀποστείλαντος καὶ τὸ καθ' αὐτὸν μέρος ὅλως ἡμαρ-
τηκός ἐπὶ ταῦτομάτου διωρθῶσθαι τὴν ἄνοιαν.
[Exc. Vat. p. 5.]

10 Ἵτι ὁ Ῥωμόλος κτίζων τὴν Ῥώμην τάφρον πε- 6
ριέβαλε τῷ Παλατίῳ κατὰ σπουδὴν, μὴ τινες τῶν
περιοίκων ἐπιβάλονται κωλύειν αὐτοῦ τὴν προαί-
ρεσιν. ὁ δὲ Ῥέμος βαρέως φέρων ἐπὶ τῷ διεσφάλλ-
θαι τῶν πρωτείων, φθονῶν δὲ τῆς εὐτυχίας τῷ
15 ἀδελφῷ, προσιὼν τοῖς ἐργαζομένοις ἐβλασφήμει·
ἀπεφήνατο γὰρ στενὴν εἶναι τὴν τάφρον, καὶ ἐπι-
σφαλῇ ἔσεσθαι τὴν πόλιν, τῶν πολεμίων ῥαδίως
αὐτὴν ὑπερβαίνοντων. ὁ δὲ Ῥωμόλος ὠργισμένος 2
ἔφη, Παραγγελῶ πᾶσι τοῖς πολίταις ἀμύνασθαι τὸν
20 ὑπερβαίνειν ἐπιχειροῦντα. καὶ πάλιν ὁ Ῥέμος τοῖς
ἐργαζομένοις ὀνειδίζων ἔφη στενὴν κατασκευάζειν
τὴν τάφρον· εὐχερῶς γὰρ ὑπερβήσεσθαι τοὺς πο-
λεμίους· καὶ γὰρ αὐτὸς ῥαδίως τοῦτο πράττειν· καὶ
ἅμα ταῦτα λέγων ὑπερήλατο. ἦν δὲ τις Κέλερος, 3
25 εἷς τῶν ἐργαζομένων, ὃς ὑπολαβὼν, Ἐγὼ δέ, φησὶν,
ἀμυνοῦμαι τὸν ὑπερπηδῶντα κατὰ τὸ πρόσταγμα

6 τύχη Dind., δίκη cod. 8 ἀπὸ Hertl. διορθῶσα-
σθαι cod., corr. Dind. 14 τοῦ ἀδελφοῦ cod., corr. Krebs
18 ὀργισάμενος cod., corr. Dind. 23 πράττειν cod. (Herw.
spic. p. 3), πράξει Mai, πράξειν Krebs (et Herw. p. 16!)

τοῦ βασιλέως, καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἀνέτεινε τὸ σκαφεῖον καὶ πατάξας τὴν κεφαλὴν ἀπέκτεινε τὸν Ῥέμον. [Exc. Vat. p. 5.]

- 7 Ὅτι Πολυχάρη Μεσσήνιον πλούτῳ καὶ γένει δια-
φέροντα συνθέσθαι ἀγγέλων κοινωνίαν πρὸς Εὐ-
αιφνον Σπαρτιάτην. ὃν εἰς ἐπιμέλειαν καὶ φυλα-
κὴν παραλαβόντα τὰς τε ἀγέλας καὶ τοὺς νομεῖς
ἐπιχειρῆσαι μὲν πλεονεκτεῖν, καταφανῇ δὲ γενέσθαι.
2 πωλήσαντα γὰρ ἐμπόροις τῶν τε βοῶν καὶ τῶν νο-
μέων τινὰς ἐπ' ἐξαγωγῇ προσποιηθῆναι τὴν ἀπό-
λειαν αὐτῶν ὑπὸ ληστῶν γεγονέναι βιαίως. τοὺς
δὲ ἐμπόρους εἰς Σικελίαν πλέοντας κομίζεσθαι παρὰ
τὴν Πελοπόννησον· γενομένου δὲ χειμῶνος προσορ-
μισθῆναι τῇ γῇ, καὶ τοὺς νομεῖς νυκτὸς ἀποβάνας
διαδρᾶναι τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πιστεύσαντας. 15
3 παραγενηθέντων δὲ αὐτῶν εἰς Μεσσήνην, καὶ τῷ
κυρίῳ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν εἰπόντων, τὸν Πολυχάρη
τούτους μὲν κρύψαι, τὸν δὲ κοινωνὸν ἐκ τῆς Σπάρ-
4 τῆς μεταπέμψασθαι. διαβεβαιουμένου δὲ αὐτοῦ καὶ
λέγοντος τῶν νομέων τοὺς μὲν ὑπὸ ληστῶν ἀφῆρ-
πάσθαι, τοὺς δὲ τετελευτημέναι, τὸν Πολυχάρη προ-
άγειν τοὺς ἄνδρας. οὓς ἰδόντα τὸν Εὐαιφνον κα-
ταπλαγῆναι, καὶ φανερώς ἐλεγχόμενον τραπῆναι πρὸς
δέησιν, καὶ τὰς τε βοῦς ἀποκαταστήσειν ἐπαγγελέ-
σθαι καὶ πᾶσαν προέσθαι φωνὴν εἰς τὸ σωθῆναι. 25
5 τὸν δὲ Πολυχάρη ἐντραπέντα τὴν ξενίαν κρύψαι τὴν

3 Περί Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς
ἱστορεῖ, Δίαν τε καὶ Διόδωρος. [Tzetz. schol. ad Exeges.
Iliad. p. 141, 21.]

5 ἀγγέλων Krebs, μεθ' ὧν cod. 11 βιαιῶν cod., corr.
Dind. 21 τὸν Dind., τὸν δὲ cod.

προᾶξιν, καὶ τὸν υἱὸν συναποστείλαι τῷ Σπαρτιάτῃ
 πρὸς τὸ τυχεῖν τῶν δικαίων. Ἐῷαιφρον δὲ καὶ τῶν
 ἐπαγγελιῶν ἐπιλαθέσθαι τὸν τε εἰς Σπάρτην συν-
 εκπεμφθέντα νεανίσκον ἀνελεῖν. οὗ συντελεσθέντος 6
 5 τὸν Πολυχάρη ὥς ἐπὶ τηλικούτοις ἀνομήμασιν ἀγα-
 νακτεῖν καὶ τὸν αἴτιον ἐξαιτεῖν. τοὺς δὲ Λακεδαι-
 μονίους τούτῳ μὴ προσέχειν, τὸν δὲ υἱὸν Ἐῷαιφρον
 μετ' ἐπιστολῆς εἰς Μεσσήνην ἀποστείλαι δηλοῦντα,
 διότι Πολυχάρης εἰς Σπάρτην κατηγορεῖτω περὶ ὧν
 10 ἔπαθεν ἐπὶ τε τῶν ἐφόρων καὶ τῶν βασιλέων. τὸν
 δὲ Πολυχάρη τυχόντα τῶν ἴσων τὸν τε νεανίσκον
 ἀνελεῖν καὶ τὴν πόλιν ὀνείδιζε. [Exc. de virt. et
 vit. p. 226 V., 548 W.]

Ὅτι τῶν κυνῶν ὠρουμένων καὶ τῶν Μεσσηνίων 8
 15 ἀπελπιζόντων προσελθόν τις τῶν πρεσβυτέρων πα-
 ρεκάλει τὰ πλήθη μὴ προσέχειν τοῖς μάντεσι σχε-
 διάζουσι· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδίων βίων αὐτοὺς
 πλείστοις ἁμαρτήμασι περιπίπτειν, ὥς μὴ δυναμέ-
 νους προιδέσθαι τὸ μέλλον, καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν εἰκὸς
 20 μόνους τοὺς θεοὺς γινώσκειν ἀδυνατεῖν ἀνθρώπους
 ὄντας ἐπίστασθαι. παρεκελεύετο οὖν πέμπειν εἰς 2
 Δελφούς. ἡ δὲ Πυθία ἀνεῖλεν οὕτως. ἐκ τοῦ Αἰ-
 πτυδιῶν γένους θῦσαι κόρη τὴν τυχοῦσαν· ἐὰν
 δὲ ἡ λαχοῦσα ἀδυνατῇ καθοσιωθῆναι, θῦσαι τότε
 25 παρθένον τὴν τοῦ διδόντος ἐκουσίως ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 γένους. καὶ ταῦτα πράξαντες ἔξετε νίκην τοῦ πο-

7 μὴ] μὲν μὴ Reiske 9 κατηγορεῖτο Peiresc., κατη-
 γορεῖται Vales., corr. Reiske 11 Πολυχάρη] Ἐῷαιφρον
 cod. 12 πόλιν] ἑπανλιν vel ποινην conicio (cf. Suid. s. v.
 ὀνείδιζε) 20 ἀδύνατον cod., corr. Dind. 23 τυχοῦσαν]
 λαχοῦσαν Krebs 25 αὐτοῦ Krebs

3 λέμον καὶ κράτος. . . . . οὐδεμιᾶς γὰρ τιμῆς μέ-
γεθος ἰσόρροπον ἐφαίνεται τοῖς γονεῦσι πρὸς τὴν
τῶν τέκνων σωτηρίαν, ἀλλ' ἅμα μὲν ὁ τῆς συγγε-
νείας ἕλεος ἐκάστῳ ὑπεδύετο πρὸ ὀφθαλμῶν λαμ-
βάνοντι τὴν σφαγὴν, ἅμα δὲ ἐνετρέπετο προδότης 5
γενέσθαι τέκνου πρὸς ὁμολογούμενον ὕλεθρον. [Exc.
Vat. p. 6.]

9 Προέπιπτεν εἰς ἀνάξια τῆς περὶ αὐτὸν δόξης
ἀμαρτήματα· δεινὸς γὰρ ὁ ἔρως σφῆλαι τοὺς νέους,
καὶ μάλιστα τοὺς μεγαλοφρονοῦντας ἐπὶ τῇ τοῦ 10
σώματος δόμῃ. διὸ καὶ παρεισῆγαγον οἱ παλαιοὶ
τῶν μυθογράφων τὸν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνύκητον
Ἡρακλέα ὑπὸ τῆς τούτου δυνάμεως νικώμενον. [Exc.
Vat. p. 6.]

10 Ὅτι Ἀρχίας ὁ Κορίνθιος ἐραστὴς ὢν Ἀκταίωνος 15
τὸ μὲν πρῶτον προσέπεμπε τινα τῷ παιδί, θανμα-
στὰς ἐπαγγελίας ποιούμενος· οὐ δυνάμενος δὲ αὐτὸν
ἀναλαβεῖν παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς καλοκάγαθίαν καὶ
τὴν αὐτοῦ τοῦ παιδὸς σωφροσύνην, ἤθροισε τῶν
συνήθων τοὺς πλείστους, ὥς βιασόμενος τὸν ἐν 20
2 χάριτι καὶ δεῖξει μὴ ὑπακούοντα. τέλος δὲ μεθυ-
σθεὶς μετὰ τῶν συμπαρακληθέντων ἐπὶ τοσοῦτον
ἀνοίας προέπεσεν ὑπὸ τοῦ πάθους, ὥστε εἰς τὴν
οἰκίαν ἐμπεσὼν τοῦ Μελίσσου τὸν παῖδα βιαίως
3 ἀπῆγαγεν. ἀντεχομένου δὲ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλ- 25
λων τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, παρ' ἀμφοτέροις φιλο-
τιμίας βιαιοτέρας γενομένης ἔλαθεν ὁ παῖς ἐν ταῖς
χερσὶ τῶν ἀντεχομένων ἀφείς τὴν ψυχὴν, ὥστε τὸ

16 προέπεμπε v., corr. Reiske 20 ἐν del. Herw. 23
προσέπεσεν v., corr. Dind. 25 ἀπῆγεν malim

παράδοξον τῆς πράξεως ἀναλογιζομένους ἐλεεῖν ἅμα
τὴν τοῦ παθόντος συμφορὰν καὶ θανατῶσαι τὴν τῆς
τύχης περιπέτειαν· ᾧ γὰρ ὁ παῖς τῆς αὐτῆς ἐκεί- 4
νης ἔτυχε προσηγορίας, τούτῳ τὴν ὁμοίαν τοῦ βίου
5 καταστροφὴν ἔσχευ, ἐκατέρων ὑπὸ τῶν μάλιστα ἀν-
βοηθησάντων τοῦ ζῆν παραπλησίῳ τρόπῳ στερη-
θέντων.

Ὅτι Ἀγαθοκλῆς ἐπιστάτης αἰρεθεὶς τῆς περὶ τὸν 11
νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς οἰκοδομίας, τοὺς καλλίστους τῶν
10 τεμνομένων λίθων ἐπιλεγόμενος τὴν μὲν δαπάνην
ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ἐποιεῖτο, τοῖς δὲ λίθοις κατα-
χρησάμενος οἰκίαν ᾠκοδόμησε πολυτελῆ. ἐφ' οἷς
φασιν ἐπισημῆναι τὸ δαιμόνιον· κεραινωθέντα γὰρ
τὸν Ἀγαθοκλέα μετὰ τῆς οἰκίας καταφλεχθῆναι. οἱ 2
15 δὲ γεωμόροι ἔκριναν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ δημοσίαν
εἶναι, καί περ τῶν κληρονόμων δεικνόντων μηδὲν
εἰληφότα τῶν ἱερῶν ἢ δημοσίων χρημάτων. τὴν δὲ
οἰκίαν καθιερώσαντες ἄβατον τοῖς εἰσιούσιν ἐποίη-
σαν, ὡς ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζεται Ἑμβρονταῖον. [Exc.
20 de virt. et vit. p. 229 V., 548 W.]

[Περὶ δύο ἀνδρῶν ἀριστευσάντων ἐν πολέμῳ 12
καὶ ἀγωνιζομένων περὶ πρωτείων.] Μετὰ ταῦθ' ὁ
μὲν βασιλεὺς ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ἐκ τῶν τραυμάτων
προέθηκε κρίσιν ἀριστείου. κατέβησαν μὲν οὖν ἐπὶ
25 τὸν ἀγῶνα δύο, Κλέωνις τε καὶ Ἀριστομένης, ὃν
ἐκάτερος εἶχεν ἰδίον τι πρὸς δόξαν. ὁ γὰρ Κλέων- 2
νις ὑπερασπίσας τὸν βασιλέα πεπτωκότα τῶν ἐπι-

6 βοηθησόντων v., corr. Schäfer 13 φασιν Wurm,
πᾶσιν v. ἐπισημῆναι Wess., ἐπιφανῆναι v. 17 ἢ add.
Reiske; ἱερῶν f. del.

φερομένων Σπαρτιατῶν ὁκτὼ νεκροὺς ἐπεποιήκει·
 καὶ τούτων ἦσαν δύο ἡγεμόνες ἐπιφανεῖς· πάντων
 δὲ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ τὰς πανοπλίας
 ἐσκυλευκῶς ἐδεδώκει τοῖς ὑπασπισταῖς, ἵνα ἔχη ση-
 μεῖα τῆς ἰδίας ἀρετῆς πρὸς τὴν κρίσιν. πολλοὺς δὲ 5
 περιπεσὼν τραύμασιν ἄπαντ' ἔσχεν ἐναντία, μέγι-
 στον παρεχόμενος τεκμήριον τοῦ μηδενὶ τῶν πο-
 3 λεμίων εἶξαι. ὁ δ' Ἀριστομένης ἐν τῷ περὶ τοῦ
 βασιλείως ἀγῶνι πέντε μὲν ἀνηγήκει τῶν Λακεδαι-
 μονίων, καὶ τὰς πανοπλίας ἐσκυλεύκει τῶν πολε- 10
 μίων ἐπικειμένων. καὶ τὸ μὲν ἑαυτοῦ σῶμα διε-
 φύλαξεν ἄτρωτον, ἐκ δὲ τῆς μάχης ἀπερχόμενος εἰς
 4 τὴν πόλιν ἔργον ἐπαινούμενον ἔπραξεν. ὁ μὲν γὰρ
 Κλέωννις ἀσθενῶς ἐκ τῶν τραυμάτων διακείμενος
 οὔτε βαδίζειν καθ' αὐτὸν οὔτε χειραγωγεῖσθαι δυ- 15
 νατὸς ἦν· ὁ δ' Ἀριστομένης ἀράμενος αὐτὸν ἐπὶ
 τοὺς ὤμους ἀπήνεγκεν εἰς τὴν πόλιν, οὐδὲν δὲ ἤττον
 κομίζων τὴν ἰδίαν πανοπλίαν, καὶ ταῦτα τοῦ Κλεόν-
 νιδος προέχοντος τῶν ἄλλων μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ
 5 σώματος. τοιαύτας δ' ἐχόντων ἀφορμὰς εἰς τὴν 20
 ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν, ὁ βασιλεὺς ἐκάθισε μετὰ
 τῶν ταξιάρχων κατὰ τὸν νόμον. προλαβὼν οὖν τὸν
 λόγον ὁ Κλέωννις τοιούτοις ἐχρήσατο λόγοις.
 6 Βραχὺς μὲν ἔστιν ὁ περὶ τῶν ἀριστείων λόγος·
 κριταὶ γάρ εἰσιν οἱ τεθεαμένοι τὰς ἐκάστων ἀρε- 25
 τὰς· ὑπομνήσαι δὲ δεῖ με, διότι πρὸς τοὺς αὐτοὺς
 ἀνδρας ἐκατέρων διαγωνισαμένων ὑφ' ἑνα καιρὸν
 καὶ τόπον ἐγὼ πλείους ἀπέκτεινα. δῆλον οὖν ὡς

17 ἐπὶ τοὺς ὤμους Herw., ἐπὶ τοῦ σώματος v.

κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν ὁ πρότερος ἐν ἀριθμῷ
 τῶν ἀναιρεθέντων προτερεῖ καὶ τοῖς εἰς τὸ πρω-
 τεῖον δικαίοις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ σώματα ἑκατέρων 7
 ἐμφανεστάτας ἀποδείξεις ἔχει τῆς ὑπεροχῆς· ὁ μὲν
 5 γὰρ πλήρης ὢν τραυμάτων ἐναντίων ἀπελύετο τῆς
 μάχης, ὁ δ' ὥσπερ ἐκ πανηγύρεως, ἀλλ' οὐ τηλι-
 καύτης παρατάξεως ἔξιὼν οὐκ ἐπειράθη, τί δύναται
 πολεμίων σίδηρος. εὐτυχέστερος μὲν οὖν ἴσως Ἀρι- 8
 στομένης, ἀγαθώτερος δ' ἡμῶν οὐκ ἔν δικαίως κρι-
 10 θεῖη. πρόδηλος γὰρ ὁ ὑπομείνας τοσαύτας διαι-
 ρήσεις τοῦ σώματος ὡς ἀφειδῶς ἑαυτὸν ἐπέδωκεν
 ὑπὲρ τῆς πατρίδος· ὁ δ' ἐν πολεμίων συμπλοκῇ
 καὶ τοιούτων κινδύνων τηρήσας ἑαυτὸν ἔτρωτον
 εὐλαβεία τοῦ παθεῖν τι τοῦτ' ἐνήργησεν. ἄτοπον 9
 15 οὖν εἰ παρὰ τοῖς ἑωρακόσι τὴν μάχην ὁ τῶν πολε-
 μίων μὲν ἐλάττωτος ἀνελών, τῷ δ' ἰδίῳ σώματι κιν-
 δυνεύσας ἦττον, προκριθήσεται τοῦ πρωτεύοντος
 ἐν ἀμφοτέροις. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ μηδενὸς ἔτι κιν-
 δύνον ὑπάρχοντος βαστάσαι τὸ σῶμα καταπεποννη-
 20 μένον ὑπὸ τῶν τραυμάτων ἀνδρείαν μὲν οὐδεμίαν
 ἔχει, σώματος δ' ἴσως ἰσχὺν ἐπιθεκνυται. ἱκανά
 μοι ταῦτα εἶρηται πρὸς ὑμᾶς· πρόκειται γὰρ ἄγων
 οὐ λόγων, ἀλλ' ἔργων.

Παραλαβὼν δ' ἐν μέρει τὸν λόγον Ἀριστομένης, 10
 25 Θανμάζω, φησὶν, εἰ μέλλει περὶ ἀριστείων ἀμφισ-
 βητεῖν ὁ σωθεὶς τῷ σώσαντι· ἀναγκαῖον γὰρ ἢ τῶν
 δικαζόντων αὐτὸν ἔννοιαν καταγινώσκειν ἢ τὴν κρί-
 σιν δοκεῖν ἐκ τῶν νῦν λεγόμενων, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν

1 ὁ πρότερος Bekker, ὁπότερος v. 14 τοῦ] μὴ add.
 Herw. 24 ἐν] τῷ add. Herw.

- τότε πεπραγμένων ἔσεσθαι. οὐ μόνον δὲ Κλέωνις
 δειχθήσεται κατ' ἀρετὴν λειπόμενος, ἀλλὰ καὶ τε-
 11 λέως ἀχάριστος. ἀφείς γὰρ τὸ τὰ συντελεσθέντα
 ὑπ' αὐτοῦ καλῶς διαπορεύεσθαι, διέσυρε τὰς ἐμὰς
 πράξεις, φιλοτιμότερος ὢν ἢ δίκαιον· ᾧ γὰρ καὶ 5
 ἰδίας σωτηρίας τὰς μεγίστας ὀφείλει χάριτας, τού-
 του τὸν ἐπὶ τοῖς καλῶς πραχθεῖσιν ἔπαινον διὰ
 φθόρον ἀφήρηται. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ μὲν ἐν τοῖς
 τότε γεγεννημένοις κινδύνοις εὐτυχῆς ὑπάρχειν, φημί
 12 δὲ πρότερον ἀγαθὸς γενέσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἐκκλίνας 10
 τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφορὰν ἄτρωτος ἐγενόμην, οὐκ
 εὐτυχῇ με προσῆκεν ὀνομάζειν, ἀλλὰ δειλόν, οὐδ'
 ὑπὲρ ἀριστείων λέγειν κρίσιν, ἀλλὰ ταῖς ἐκ τῶν
 νόμων τιμωρίαις περιπεπτωκέναι· ἐπεὶ δ' ἐν πρώ-
 τοις μαχόμενος καὶ τοὺς ὑφισταμένους ἀναιρῶν οὐκ 15
 ἔπαθον ἕπερ ἔπραξα, ῥητέον οὐκ εὐτυχῇ με μόνον,
 13 ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν. εἴτε γὰρ οἱ πολέμοι καταπλα-
 γέντες τὴν ἀρετὴν οὐκ ἐτόλμησαν ἀμύνασθαι, μεγά-
 λων ἐπαίνων ἄξιος ὢν ἐφοβήθησαν, εἴτ' ἐκείνων
 ἀγωνιζομένων εὐθύμως ἐγὼ φονεύων τοὺς ἀνθεστη- 20
 κότας καὶ τοῦ σώματος ἐποιούμην πρόνοιαν, ἀνδρεῖος
 14 ἅμα καὶ συνετός. ὁ γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ θυμαρχεῖν
 ἐμφρόνως ὑπομένων τὸ δεινὸν ἐκατέρως ἔχει τὰς
 ἀρετάς, σώματος τε καὶ ψυχῆς. καίτοι γε ταῦτα τὰ
 δίκαια πρὸς ἑτέρους ἦν μοι ῥητέον ἀμείνους τούτου. 25
 ὅτε γὰρ Κλέωνιν παραλελυμένον ἐκ τῆς μάχης εἰς
 τὴν πόλιν ἀπήνεγκα τάμαντοῦ σώζων ὄπλα, καὶ ὑπ'
 15 αὐτοῦ κεκρίσθαι νομίζω τὸ δίκαιον. καίτοι γε πα-

ροραθεῖς τόθ' ὑφ' ἡμῶν ἴσως οὐκ ἂν ἤριξε νῦν
 ὑπὲρ ἀριστείων, οὐδὲ διασύρων τηλικούτον μέγεθος
 εὐεργεσίας ἔλεγε μηθὲν εἶναι μέγα τὸ πραχθὲν διὰ
 τὸ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀποχωρεῖν ἐκ τῆς μάχης
 5 τοὺς πολεμίους. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι πολλάκις οἱ
 διαλυθέντες ἐκ τῆς μάχης ἐξ ὑποστροφῆς εἰώθασιν
 ἐπιτίθεσθαι καὶ στρατηγία ταύτῃ χρησάμενοι τυγχά-
 νειν τῆς νίκης; ἱκανά μοι τὰ ῥηθέντα· λόγων γὰρ
 πλειόνων οὐκ οἶμαι ὑμᾶς προσδεῖσθαι.

10 Τούτων ῥηθέντων οἱ δικάζοντες ὁμογνώμονες
 γενόμενοι προέκριναν τὸν Ἀριστομένην. [Cod. Vatic.
 1354, Mazarin. 4 fol. 186; cf. Wessel. II p. 637 notam.]

Καὶ ταῖς προθυμίαις ἐπερρώσθησαν· τοὺς γὰρ 13
 ἐκ παίδων ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν ἀσκοῦντας, καὶ
 15 ἡ τύχη πον ταπεινώσῃ, βραχὺς λόγος ἐφ' ὃ δεῖ
 παρίστησιν. ὅν μὴν οὐδὲ οἱ Μεσσηνιοὶ τούτων
 ἀπελείποντο ταῖς προθυμίαις, ἀλλὰ ταῖς σφῶν ἀρε-
 ταῖς πιστεύσαντες. . . .

Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι καταπονούμενοι ὑπὸ Μεσ- 2
 20 σσηνίων ἐπεμψαν εἰς Δελφούς. ἡ δὲ ἔχρησεν,

οὐ σὲ μάχης μόνον ἔργ' ἐφέπειν χερσὶ Φοῖβος ἀνώγει,
 ἀλλ' ἀπάτῃ μὲν ἔχει γαῖαν Μεσσηνίδα λαός,
 ταῖς δ' αὐταῖς τέχναισιν ἀλώσεται αἰσπερ ὑπῆρξεν.

ἔστι δὲ τὸ νοούμενον μὴ μόνον τοῖς ἐκ τῆς βίας
 25 ἔργοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ δόλου. . . . [Exc. Vat. p. 7.]

Ὅτι Πομπήλιος ὁ Πρωμαίων βασιλεὺς πάντα τὸν 14
 τοῦ ζῆν χρόνον ἐν εἰρήνῃ διετέλεσε. λέγουσι δὲ

23 τέχνεσιν cod., τέχναις τις Eus. 5, 27, 1 (non Paus.
 4, 12, 1) 24 ἔστι — δόλου del. Herw. 26 Πομπήλιος v.

τινες ἀκουστὴν γενόμενον Πυθαγόρου παρ' ἐκείνου λαβεῖν τὰ τε περὶ θεῶν νομοθετήματα, καὶ πολλὰ διδαχθῆναι, δι' ὧν ἐπιφανὴς ἀνὴρ ἐγένετο καὶ βασιλεὺς ἡρέθη μετὰπεμπτος. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V., 549 W.]

- 15 Ὅτι κατὰ τὴν ἁλίαν οὐδὲ θελήσαντες δυνάμεθα τιμῆσαι τὸ δαιμόνιον· ὥστε εἰ μὴ κατὰ δύνάμιν βουληθεῖν μιν εὐχαριστεῖν, τίνας ἂν ἐλπίδας τοῦ μέλλοντος βίου λαμβάνοιμεν, εἰς τούτους ἑξαμαρτάνοντες οὐδ' ἀδικοῦντας οὐκ ἂν εἴη δυνατόν οὔτε 10 λαθεῖν οὔτε διαφυγεῖν; τὸ μὲν γὰρ ὅλον, παρ' οἷς ἀθάνατον εἶναι συμβαίνει καὶ τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν κόλασιν, φανερόν ὥς ἐν τούτοις παρασκευάζειν προσήκει τὴν μὲν ὀργὴν ἀγένητον, τὴν δὲ εὐνοίαν
- 2 αἰώνιον. — τηλικαύτην γὰρ ἔχει παραλλαγὴν ὁ τῶν 15 ἄσεβων βίος πρὸς τὸν τῶν εὐσεβῶν, ὥστε προσδοκῶν ἑκατέρους αὐτοῖς βεβαιώσκειν τὸ θεῖον τοῖς μὲν τὰς ἰδίας εὐχάς, τοῖς δὲ τὰς παρὰ τῶν ἐχθρῶν εὐ-
- 3 χάς. . . . τὸ δὲ ὅλον, εἰ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ὅταν πρὸς τοὺς βωμοὺς καταφύγῳσι βοηθοῦμεν, τοῖς δὲ πο- 20 λεμίοις διὰ τῶν ὄρκων πίστεις δίδομεν μηδὲν ἀδικήσκειν, ποίαν ἤσυχον πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι τοὺς θεοὺς σπουδὴν, οἳ οὐ μόνον τοὺς εὐσεβεῖς ἐν τῷ ζῆν εὖ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον * εἰ δὲ καὶ ταῖς τελεταῖς δεῖ ἀγωγὴν μετ' εὐφημίας ἡδεῖας εἰς 25 ἅπαντα τὸν αἰῶνα παρασκευάζουσιν; διὸ καὶ προσ-

24 εἰ δὲ καὶ ταῖς τελεταῖς cod., τοῖς γε ἐν ταῖς τελεταῖς Herw., ἡδεῖαν τοῖς τελευτήσασιν Krebs, εὐδαίμονα τούτοις Warm δὲ καὶ] πιστεύειν f. Krebs 25 δεῖ ἀγωγὴν] διαγωγὴν Mai ζοικυῖαν ταῖς τελεταῖς διαγωγὴν conicio εὐδαιμονίας ἡδεῖαν Dind.

ἡκειν μηδὲν οὕτω τῶν ἐν τῷ βίῳ σπουδάζειν ὥς
περὶ τὴν τῶν θεῶν τιμὴν.

Ὅτι ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ τὰς ἄλλας 4
ἀρετὰς ἀνθρώπων καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων εὐρῆσθαι
5 συμβέβηκε, τὴν δὲ εὐσέβειαν τοσοῦτον τῶν ἄλλων
ἀρετῶν προέχειν ὅσον καὶ τοὺς θεοὺς τῶν θνητῶν
ἐν πᾶσι πρωτεύειν.

Ὅτι ζηλωτῆς οὔσης τοῖς ἰδιώταις, πολὺ μᾶλλον 5
οἰκείαν εἶναι ταῖς πόλεσι· τῆς τε γὰρ ἀθανασίας
10 ἐγγύτερον οὔσαι προσφκειωμένην τοῖς θεοῖς τὴν
φύσιν ἔχουσι καὶ πολλὸν χρόνον διαμένουσαι προσ-
δοκῶσι τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβήν, τῆς μὲν εὐσεβείας
τὴν ἡρεμονίαν, τῆς δὲ εἰς τὸ θεῖον ὀλιγορίας τὴν
τιμωρίαν. [Exc. Vat. p. 8.]

15 Ὅτι Δηϊόκης ὁ Μήδων βασιλεὺς πολλῶν ἀνομη-16
μάτων γενομένων ἤσκει δικαιοσύνην καὶ ἄλλας ἀρε-
τάς. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V., 549 W.]

Ὅτι Μύσκελλός τις Ἀχαιὸς ὢν τὸ γένος ἐκ Πύ-17
πης κατήντησεν εἰς Δελφοὺς καὶ τὸν θεὸν ἐπηρώ-
20 τησε περὶ τέκνων γενέσεως· ἡ δὲ Πυθία ἀνεῖλεν
οὕτως·

Μύσκελλε βραχύνωτε, φιλεῖς ὅς ἐκάεργος Ἀπόλλων,
καὶ γενεὰν δώσει· τόδε δὲ πρότερόν σε κελεύει,
οἰκῆσαι σε Κρότωνα μέγαν καλαῖς ἐν ἀρούραις.

25 τοῦ δὲ Κρότωνα ἀγνοοῦντος εἰπεῖν πάλιν τὴν Πυ-
θίαν,

1 μηδὲν] περὶ μηδὲν Wurm 8 οὔσης] εὐσεβείας add.
Mai 18 Πύπης Bek., Κρήτης cod. 22 βραχύνωτε Dind.
(p. 160, 11), καλὰν ὥς τε cod., Ἀγριαλῶτα Bernhardt 24
οἰκίσαι cod. σε Dind., δὲ cod.

αὐτός σοι φράζει ἐκατηβόλος· ἀλλὰ συνίει.
 οὗτος μὲν Τάφιος τοι ἀνήροτος, ἦδε δὲ Χαλκίς,
 ἦδε δὲ Κουρήτων * ἡ ἱερὰ χθών,
 αἶδε δ' Ἐχινάδες εἰσί· πολὺς δ' ἐπ' ἀριστερὰ πόντος.
 οὕτω σ' οὐκ ἂν φημι Λακινίου ἔκρου ἀμαρτεῖν 5
 οὐδ' ἱερᾶς Κριμίσσης οὐδ' Αἰσάρου ποταμοῖο.

- 2 Ὅτι τοῦ χρησμοῦ προστάττοντος Κρότωνα κτί-
 ζειν ὁ Μύσκελλος τὴν περὶ τὴν Σύβαριν χώραν
 θαυμάσας ἐβούλετο κτίσαι, καὶ ἐξέπεσε χρησμὸς 10
 αὐτῷ οὕτως,

Μύσκελλε βραχύνωτε, παρὲν θεοῦ ἄλλα ματεύων
 κλαύματα μαστεύεις· δῶρον δ' ὃ διδῶ θεὸς αἰνεῖ.

[Exc. Vat. p. 9.]

- 18 Ὅτι οἱ Συβαριῖται γαστροδουλοὶ εἰσι καὶ τρυ-
 φηταί. τοσοῦτος δὲ ἦν ξῆλος παρ' αὐτοῖς τρυφῆς 15
 ὥστε καὶ τῶν ἔξωθεν ἔθνων μάλιστα ἡγάπων Ἰω-
 νας καὶ Τυρρηνοὺς, ὅτι συνέβαινεν αὐτοὺς τοὺς μὲν
 τῶν Ἑλλήνων, τοὺς δὲ τῶν βαρβάρων προέχειν τῇ
 κατὰ τὸ ξῆν πολυτελείᾳ. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V.,
 550 W.] 20

- 2 Ὅτι φασί·τινα τῶν εὐπόρων Συβαριτῶν, ἀκού-
 σαντα παρὰ τινων ὅτι θεασάμενος τοὺς ἐργάτας
 εἰληφὼς εἶη δῆγματα, παρακαλέσαι τὸν εἰπόντα μὴ
 θαυμάσαι· καὶ γὰρ ἀκούσαντα τὸ γεγονός πεποιη-
 3 κέναι τὴν πλευράν. ἕτερον δὲ λέγεται παραβαλόντα 25

2 οὕτως cod. αὕτη μὲν Τάφος ἐστὶν Herw. 3 ἡ]
 αἰχμητῶν Krebs 5 οὕτω σ' Dind., οὕτως δ' cod. 6
 Κριμίσσης cod. 14 γάστριες Suidas s. v. Συβαριῖται 21
 εὐπόρων Geel, ἐμπόρων cod. 23 δῆγματα Krebs, πράγ-
 ματα cod. 24 ἀκούσαντα] αὐτὸς ἀκούσας Herw.

εἰς Σπάρτην εἰπεῖν ὅτι πρότερον μὲν θανυμάζοι τὴν
 τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρείαν, τότε δὲ θεασάμενον εὐ-
 τελῶς καὶ μετὰ πολλῆς κακοπαθείας βιοῦντας εἰπεῖν
 ὅτι τῶν ἐσχάτων οὐδὲν διαφέρουσι· καὶ γὰρ ἐν
 5 *Συβαρίταις* τὸν ἀνανδρότατον μᾶλλον ἐλέσθαι ἢ
 τοὺς ἀποθανεῖν ἢ τοιοῦτον βίον ζῶντα καρτερεῖν.
 μάλιστα δὲ παρ' αὐτοῖς περιουσιάζει λέγεται τρυφή
 τὸν ὀνομαζόμενον Μινδυρίδην. [Exc. Vat. p. 9.]

Ὅτι Μινδυρίδης λέγεται περιουσιάζει τρυφῇ 19
 10 *παρὰ Συβαρίταις*. τοῦτον γάρ, Κλεισθένους τοῦ
Σικωνίων τυράννου νικήσαντος ἄρματι καὶ κηρύ-
 ξαντος παραγενέσθαι τοὺς προαιρουμένους γαμεῖν
 τὴν αὐτοῦ θυγατέρα, δοκοῦσαν κάλλει διαφέρειν,
 ἀναχθῆναι φασὶν ἐκ *Συβάρεως* ἐν πεντηκοντόρῳ
 15 τοὺς ἐρέτας ἔχοντα ἰδίους οἰκέτας, ὧν εἶναι τοὺς
 μὲν ἑλιδεῖς, τοὺς δὲ ὀρνιθοθήρας. παραγενόμενον 2
 δὲ εἰς *Σικυῶνα* ταῖς κατὰ τὴν οὐσίαν παρασκευαῖς
 οὐ μόνον τοὺς ἀντιμνηστεύσαντας, ἀλλὰ καὶ τὸν
 τύραννον αὐτὸν ὑπερᾶραι, καίπερ τῆς πόλεως αὐτῷ
 20 πάσης συμφορομένης. ἐν δὲ τῷ μετὰ τὴν ἄφι-
 ξιν δελφικῷ προσιδόντος τινός, ὅπως κατακλιθῇ πρὸς
 αὐτόν, εἰπεῖν ὅτι κατὰ τὸ κήρυγμα πάρεστιν ἢ μετὰ
 τῆς γυναικὸς ἢ μόνος κατακλιθόμενος. [Exc. de
 virt. et vit. p. 230 V., 550 W.]

25 Ὅτι Μιλησίων τρυφάντων φασὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπο-20

1 πρότερον μὲν εἰπεῖν ὅτι — τότε δὲ θεασάμενος —
 εἶπεν Wurm 2 εὐτελῶς Dind., εὐτελοῖ cod. 3 εἰπεῖν
 Dind., εἶπεν cod. 5 τὸν add. Dind. ἀνδρεϊότατον cod.,
 corr. Geel 10 τοῦτον Reiske, οὗτος v. 14 φασιν Krebs,
 τινα cod., λέγεται Suidas s. v. *Συβαρίται* 15 ὧν εἶναι
 ὀνεῖται cod., om. Suidas

δημήσαντά τινα τῶν Συβαριτῶν, ἐπειδὴ πάλιν πρὸς τὴν πατρίδα παρεγενήθη, τὰ τε ἄλλα τοῖς πολίταις ἐξηγεῖσθαι καὶ δὴ καὶ φάσκειν κατὰ τὴν ἀποδημίαν μίαν πόλιν ἐλευθέραν ἑωρακέναι τὴν τῶν Μιλησίων.
[Exc. Vat. p. 10.]

- 21 Ὅτι συνταξαμένων τῶν ἐπεννακτῶν τῷ Φαλάνθῳ τότε ἦκειν πρὸς τὴν στάσιν κατὰ τὴν ἀγοράν, ὅταν αὐτὸς ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐφελκύσῃ τὴν κυνὴν, μετὰ τῶν ὄπλων· ἐμήνυσε δέ τις τὸ μέλλον γίνεσθαι τοῖς ἐφόροις. τῶν δὲ πλείστων οἰομένων δεῖν ἀπο-
κτεῖναι τὸν Φάλανθον, Ἀγαθιάδης ἑραστὴς αὐτοῦ γεγονῶς εἶπεν, ὥς τοῦτο πράξαντες εἰς μερίστην στάσιν ἐμβαλοῦσι τὴν Σπάρτην, ἐν ᾗ κρατήσαντες ἀλυσιτελῇ ποιήσονται νίκην, καὶ σφαλέντες ἄρδην
2 ἀπολέσουσι τὴν πατρίδα. συνεβούλευσεν οὖν τὸν 15 κήρυκα ἀναγορεῦσαι τὴν κυνὴν ἔαν ὥς ἔχῃ Φάλανθον. οὗ γενομένου τοὺς μὲν πᾶρθενίας ἀποστή-
3 σασθαι τῆς ἐπιβολῆς καὶ πρὸς διάλυσιν ὀρμῆσαι. οἱ δὲ ἐπεννακταὶ θεωροὺς πέμψαντες εἰς Δελφοὺς ἐπη-
ρώτων, εἰ δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Σικωνίαν. ἡ δ' ἔφη 20
καλὸν τοι τὰ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος·
ἀλλ' οὐκ οἰκήσεις οὐδ' εἰ παγγάλλεος εἴης.
Σατύριον φράζον σὺ Τάραντός τ' ἀγλαὸν ὕδωρ
καὶ λιμένα σκαιὸν καὶ ὅπου τράγος ἀλμυρὸν οἶδμα

3 καὶ add. Hertl. 4 μίαν add. Dind. 7 κατὰ Dind., καὶ cod. 8 μετὰ τῶν ὄπλων] μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν Wurm
16 Φάλανθος v., corr. Wurm 17 ἀποστήναι Herw., ἀπο-
στήσεσθαι et ὀρμήσειν Wurm 22 οἰκήσεις οὐδ' Dind.,
οἰκίσεις οὐκ v. 23 σὺ Hermann, καὶ cod. τ' add. Dind.
24 λιμένας καλοῦς Herw. ἀλμυρὸν Dind., ἀγλαὸν cod.,
ἄγριον Wurm

ἀμφαγαπᾷ τέγγων ἄκρον πολιοῖο γενεῖον·
 ἔνθα Τάραντα ποιοῦ ἐπὶ Σατυρίου βεβαῶτα.

ἀκούσαντες δὲ ἡγνύουν· ἡ δὲ φανερώτερον ἔφη,

Σατύριόν τοι ἔδωκα Τάραντά τε πίονα δήμον

5 οἰκῆσαι καὶ πῆματ' Ἰαπύγεσσι γενέσθαι.

[Exc. Vat. p. 11.]

Ὅτι Ἰππομένης ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄρχων, τῆς 22
 θυγατρὸς αὐτοῦ φθαρείσης ὑπὸ τινος, τιμωρίαν
 ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἀνήκεστον καὶ παρηλλαγμένην·
 10 μεθ' ἵππον γὰρ αὐτὴν εἰς οἰκίσκον τινὰ συγκλεί-
 σας, καὶ τὴν τροφὴν παρελόμενος ἐπὶ τινας ἡμέρας,
 ἠνάρκασε τὸ ζῶον διὰ τὴν ἔνδειαν ἀναλῶσαι τὸ σῶμα
 τῆς παραβληθείσης. [Exc. de virt. et vit. p. 230 V,
 550 W.]

15 Ὅτι Ἀντίφωμος καὶ Ἐντιμος οἱ Γέλαν κτίσαντες 23
 ἠρώτησαν τὴν Περδίαν, καὶ ἔχρησε ταῦτα,

Ἐντιμ' ἡδὲ Κράτωνος ἀγαλλέος νῖε δαΐφρον,
 ἐλθόντες Σικελὴν καλὴν χθόνα ναίετον ἄμφω,
 δειμύμενοι πτολίεθρον ὁμοῦ Κρητῶν Ῥοδίων τε
 20 παρ' προχοᾶς ποταμοῖο Γέλα συνομώνυμον ἄγνοῦ.

Ὅτι οἱ ἐκ τῆς δεκάτης ἀνατιθέντες Χαλκιδεῖς 2
 ἦλθον χρησόμενοι περὶ ἀποικίας, καὶ ἀνεῖλε

Ἀφία ἥ ποταμῶν ἱερώτατος εἰς ἄλλα πίπτει,

1 ἀμφαγαπᾷ τ' ἀκρόπολιν ἀγενεῖον cod., ἀμφαγαπᾷ
 βάπτει τ' (τέγγων Dind.) ἄκρον πολιοῖο γενεῖον Wurm 4
 ἔδωκα] καὶ add. cod. 5 Ἰαπύγεσσι Mai, ἀδισιγῆσι cod.
 17 Ἐντιμ' ἡδὲ Dind., Ἐντιμς καὶ cod. ἀγαλλέες cod.
 δαΐφρων v. 18 καλὴν add. Wurm. 20 ἄγνοῦ Herw.,
 ἀγνόν v. 21 ἀνατεθέντες cod. 23 ἀψιδίῃ ποταμὸν ἱερω-
 τατην εἰς ἄλλα πίπτειν cod., corr. Dind.

ἐνθ' εἴσω βάλλοντι τὸν ἄρσενα θῆλυς ὀπυίει,
 ἐνθα πόλιν οἰκίξε, διδοῖ δέ σοι Αὔσονα χώραν.
 οἱ δὲ κατὰ τὸν Ἀψίαν ποταμὸν εὐρόντες ἄμπελον
 περιπεπλεγμένην ἐρινεῶ (τὸ λεγόμενον ἄρσενόθην) 5
 ἔκτισαν πόλιν.

3 Παραπορευόμενον μεγάλη τῇ φωνῇ λέγειν, ἀντὶ
 θνητοῦ βίου δόξαν ἀθάνατον περιποιήσασθαι βού-
 λεται τίς; τίς ἐρεῖ πρῶτος, ἐπιδίδωμι τὸν ἑμᾶντοῦ
 βίου εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν.

4 Ὅτι τῶν εἰς ἄγρον πορευομένων τις ἐρωτήσας 10
 ἀπαντ... ἠρώτησε μὴ τι νεώτερον εἴη κατὰ τὴν πό-
 λιν. καὶ ἐξημίωσαν αὐτὸν οἱ τὴν ἀρχὴν παρὰ Λο-
 κροῖς ἔχοντες· τοσοῦτον ἦσαν περὶ τὸ δίκαιον ἡσχο-
 ληκότες.

24 Ὅτι Σικωνίοις ἔχρησεν ἡ Πυθία ἑκατὸν ἔτη 15
 μαστιγονομηθήσασθαι αὐτούς. ἐπερωτησάντων δὲ
 αὐτῶν τίς ὁ ταῦτα ποιήσων, πάλιν ἀπεκρίθη, ὃ ἂν
 καταπλεύσαντες πρῶτον γεγεννημένον νῦν ἀκούσωσιν.
 ἐτύγχανε δὲ τοῖς θεωροῖς ἡκολουθηκὼς τῆς θυσίας
 ἔνεκα μάγειρος, ὃς ἐκαλεῖτο Ἀνδρέας. μισθοῦ τοῖς 20
 ἄρχουσι μαστιγοφορῶν ὑπηρέτει. [Exc. Vat. p. 12.]

25 Ὅτι ἐπὶ Ὀστυλίου Τύλλου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως
 Ἀλβανοὶ τὴν αὔξησιν τῶν Ῥωμαίων ὑφορώμενοι καὶ
 ταπεινῶσαι τούτους βουλόμενοι, προσποιήσαντο ἐπὶ
 τῆς ἑαυτῶν χώρας γεγενῆσθαι ληστὰς Ῥωμαίους, καὶ 25
 ἐπεμφαν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὰς τοὺς τὸ δίκαιον

1 ὀπυίει Dind., ὀπαρεῖ cod. 2 σοι Dind., σε v. 4 τὸ
 λεγόμενον ἄρσενόθην del. Herw. 8 τίς addidi 10
 ἐρωτήσας] ἐξώλης Wurm 11 ἀπαντ... Herw., ἀπαντίων
 Mai, ἀπαντῶν Wurm 23 καὶ... βουλόμενοι cod. M(ona-
 censis), om. v. 25 Ῥωμαίους M, Ῥωμαίων v.

αἰτήσοντας, εἰ δὲ μὴ προσέχωσι, πόλεμον καταγγε-
 λοῦντας. Ὅστις δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς πν- 2
 θόμενος ὡς ζητοῦσι πρόφασιν πολέμου, τοῖς μὲν
 φίλοις παρήγγειλε τοὺς πρέσβεις ἐκδέξασθαι καὶ
 5 παρακαλεῖν ἐπὶ ξένια· αὐτὸς δὲ ἐκκλίνας τὴν πρὸς
 τούτους ἐντευξιν ἔπεμψεν εἰς Ἀλβανοὺς τοὺς τὸ
 παραπλήσιον τοῖς ἐκείνων ποιήσοντας. τοῦτο δὲ 3
 συνετέλεσεν ἀρχαῖκῳ τινι προαχθεὶς ἔθει, διὰ τὸ
 τοὺς παλαιοὺς μηδὲν οὕτω σπουδάζειν ὡς τὸ δίκαιους
 10 ἐνίστασθαι πολέμους· εὐλαβεῖτο γάρ, μὴ τοὺς αἰτίους
 τῆς ληστείας οὐθ' εὖρεῖν δυνάμενος οὔτε παραδι-
 δοὺς τοῖς ἐξαιτοῦσι δόξῃ πόλεμον ἄδικον ἐπαναι-
 ρεῖσθαι. εὐτυχούντων δὲ πρότερον τῶν εἰς Ἀλβαν 4
 πεμφθέντων τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ δίκαιον, εἰς ἡμέ-
 15 ραν τριακοστὴν πόλεμον κατήγγειλαν. οἱ μὲν οὖν
 τῶν Ἀλβανῶν πρεσβευταὶ κατὰ τὴν ἐξαίτησιν ἀπό-
 κρισιν ἔλαβον, ὅτι πρότερον ἐκείνων οὐ διδόντων
 τὸ δίκαιον οἱ Ῥωμαῖοι πόλεμον αὐτοῖς κατηγγελο-
 τες εἴησαν. οἱ δὲ δῆμοι πρὸς ἀλλήλους ἐπιγαμίας
 20 ἔχοντες καὶ φιλίαν, ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας εἰς δια-
 φορὰν κατέστησαν. [Exc. de legat. p. 310 U., 618 W.,
 IV 35 Bip.]

Τὸ πρότερον τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων τῶν Λατίνων 26
 οὐχὶ συνῆπτε πόλεμον ἀκηρυκτεῖ πρὸς ἔθνος,
 25 ἀλλὰ τῇ χώρᾳ πρότερον ἔθνους τοῦ πολεμίου

1 καταγγέλλοντας v., corr. Krebs 4 δέξασθαι καὶ
 παραλαβεῖν Herw. 5 ξενίαν v., corr. Herw. 6 τοὺς
 add. Krebs 10 ἐπίστασθαι cod. 13 εὐτυχούντων M, ἐν-
 τυχόντων v. 14 τὸ] διὰ
 τὸ Reiske 15 οἱ μὲν οὖν Bip., ὃν οἱ μὲν v. 17 προ-
 τέρων Herw.

δόρου σημεῖον ἔρριπτεν, ἔχθρας ἀρχὴν σημαῖνον.
 ἔπειτα δὲ κατήρχετο πολέμου πρὸς τὸ ἔθνος.
 τοῦτό φησι Διόδωρος, πᾶς τε Λατῖνα γράφων.

[Tzetz. Hist. 5, 555.]

- 27 Ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ Μεσσηνίων ἡττηθέντες εἰς Δελφούς πέμψαντες ἡρώτων περὶ πολέμου. ἔχρησε δὲ αὐτοῖς παρὰ Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα.
- 2 Ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι προτραπέντες ὑπὸ Τυρταίου οὕτω προθύμως εἶχον πρὸς παράταξιν, ὥστε μέλλοντες παρατάττεσθαι τὰ ὀνόματα σφῶν αὐτῶν ἐγράφαντο εἰς σκυταλίδας καὶ ἐξῆψαν ἐκ τῆς χειρὸς, ἵνα τελευτῶντες μὴ ἀγνοῶνται ὑπὸ τῶν οἰκείων. οὕτω παρέστησαν ταῖς ψυχαῖς ἔτοιμοι πρὸς τὸ τῆς νίκης ἀποτυγχάνοντες ἐτοιμῶς ἐπιδέχεσθαι τὸν ἐντιμον θάνατον. [Exc. Vat. p. 12.] 15
- 28 Κιθαροφδὸς ὁ Τέρπανδρος τῷ γένει Μηθυμναῖος. στασιασάντων δὲ ποτε τῶν Λακεδαιμονίων, χρησμὸς αὐτοῖς ἐξέπεσε πάλιν φιλιωθῆναι, ἂν ἐκ Μηθύμνης Τέρπανδρος ἐκείνοις κιθαρίσῃ. καὶ δὴ τι μέλος Τέρπανδρος ἐντέχνως κιθαρίσας αὐτοὺς πάλιν συνήρμοσε, Διόδωρος ὡς γράφει, τῆς ἀρμονίας τῇ ᾠδῇ. καὶ γὰρ μετατραπέντες ἀλλήλους περιέβαλλον, ἡσπάζοντο δακρυόις.
- [Tzetz. Hist. 1, 385.]
- 29 Ὅτι Ἀριστοτέλης ὁ καὶ Βάττος κτίσαι βουλόμενος Κυρήνην ἔλαβε χρησμὸν οὕτως,

11 σκυταλίδας ὡς ἐξῆψαντο Herw. 14 ἐτοιμῶς] προ-
 δόμως Krebs ἐπιδέχεσθαι Dind., ἐπιτυγχάνοντες v.

Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ἀναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων
εἰς Λιβύην πέμπει καλλιστέφανον Κυρήνης
εὐρείης ἄρχειν καὶ ἔχειν βασιλῆίδα τιμὴν.

ἔνθα σε βάρβαροι ἄνδρες, ἐπὶ Λιβύης ἐπιβήης,
5 βαιτοφόροι ἐπίασι· σὺ δ' εὐχόμενος Κρονίωνι
Παλλάδι τ' ἐργεμάχῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὸς νῆφ'
Φοῖβῳ ἀκροσεκόμῃ νίκην ὑποχείριον ἔξεις,
καὶ μάκαρος Λιβύης καλλιστεφάνου βασιλεύσεις
αὐτὸς καὶ γένος ὑμόν· ἄγχι δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων.

10 Ταῖς γὰρ εὐημερίαις φυνδικῶς ἀντικαθήμενος ὁ 2
φθόνος καθαιρεῖ τοὺς ταῖς δόξαις πρωτεύοντας.
[Exc. Vat. p. 13.]

Ὅτι Ἀρκεσίλαος ὁ τῶν Κυρηναίων βασιλεὺς δει-30
νοπαθήσας ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπηρώτα εἰς Δελ-
15 φούς. ἔχρησε δὲ [ὁ θεός] ὅτι θεῶν ἐστὶ μῆνις·
τοὺς γὰρ ὕστερον βασιλεῖς οὐχ ὁμοίως ἄρχειν τῷ
πρώτῳ Βάττῳ. ἔκεινον μὲν γὰρ αὐτῇ τῇ προσηγο-
ρίᾳ τοῦ βασιλέως ἀρκούμενον ἐπιεικῶς ἄρχει καὶ
δημοτικῶς, καὶ τὸ μέγιστον, τηροῦντα τὰς πρὸς τοὺς
20 θεοὺς τιμάς· τοὺς δὲ ὕστερον αἰὲν τυραννικώτερον
δυναστεύοντας ἐξειδιοποιήσασθαι μὲν τὰς δημοσίας
προσόδους, ὀλιγωρῆσαι δὲ τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐσε-
βείας.

Ὅτι τῆς τῶν Κυρηναίων στάσεως διαιτητῆς ἐγέ- 2
25 νετο Δημόναξ Μαντινεὺς, συνέσει καὶ δικαιοσύνη
δοκῶν διαφέρειν. οὗτος οὖν πλεῦσας εἰς Κυρήνην

2 *Δυκίην* cod. 4 *ἐπιβαλῆς* cod., corr. Dind. 5 *βατ-*
τοφόροι ἐπιούσι οὐδ' εὐχόμενον ἡρακλῆιο codex, corr. Dind.
6 *ἐργεμάχης* cod. 7 *ὑπερχείριον* cod. 9 *ὑμόν* Dind.,
ἄμὸν cod. 10 *ταῖς γὰρ* — *φθόνος* om. Mai 15 *ὁ θεός*
ὅτι θεῶν ν., ὅτι θεός cod. Peirese.

καὶ παρὰ πάντων λαβὼν τὴν ἐπιτροπὴν, διέλυσε τὰς πόλεις ἐπὶ τούτοις.

- 31 Ὅτι Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς σπουδαίας ἔτυχεν ἀγωγῆς, καὶ γενόμενος ζηλωτῆς παιδείας οὐ μετρίως δι' ἀρετὴν ἐθανυμάζετο. 5 ἀνδρωθεὶς γὰρ συνεστάθη τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων Ἀγκῶ Μαρκίῳ, καὶ φίλος αὐτοῦ μέγιστος ἐγένετο, καὶ πολλὰ τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν συνδιώκει τῷ βασιλεῖ. καὶ μεγαλόπλουτος ὢν πολλοῖς τῶν ἀπόρων ἐβοήθει χρήματα διδούς, καὶ πᾶσι προσφιλῶς 10 ὁμιλῶν ἄμεμπτος ἦν καὶ ἐνδοξος ἐπὶ σοφίᾳ. [Exc. de virt. et vit. p. 233 V., 551 W.]

- 32 Ὅτι οἱ Λοκροὶ ἐπεμψαν εἰς Σπάρτην περὶ συμμαχίας δεόμενοι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸ μέγεθος τῆς Κροτωνιατῶν δυνάμεως ἀκούοντες, ὥσπερ ἀφο- 15 σιούμενοι καὶ μόνως ἂν οὕτω σωθείων Ἀλοκρῶν, ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς συμμαχοῦς δίδόναι τοὺς Τυν- 2 δαρίδας. οἱ δὲ πρέσβεις εἴτε προνοίᾳ θεοῦ εἴτε τὸ ῥηθὲν οἰωνισάμενοι προσεδέξαντο τὴν βοήθειαν παρ' αὐτῶν καὶ καλλιεργήσαντες ἔστρωσαν τοῖς Λιοσκό- 20 ροῖς κλίνην ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἀπέπλευσαν ἐπὶ τὴν πατρίδα.

- 3 Ποταπὰς δὲ ψυχὰς ἔξιεν τοὺς συνηκολουθηκότας πατέρας, ὅταν ὁρῶντες τοὺς ἑαυτῶν υἱοὺς ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἀρρήτῳ συμφορᾷ περιπίπτοντας μὴ 25 δύνωνται βοηθεῖν, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν πολιὰς σπαράσσοντες πρὸς κωφὴν ὁδύρωνται τύχην; [Exc. Vat. p. 14.]

14 δεόμενοι del. Herw.

FRAGMENTA LIBRI IX.

Ἦν δὲ καὶ Σόλων πατὴρ μὲν Ἐξημεστίδου, τὸ 1
γένος ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Ἀττικῆς, σοφία δὲ καὶ παι-
δεία πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβεβληκώς. φύσει
δὲ πρὸς ἀρετὴν τῶν ἄλλων πολὺ διαφέρων ἐξήλωσεν
5 ἀρετὴν ἐπαινουμένην· πᾶσι γὰρ τοῖς μαθήμασι πολὺν
χρόνον ἐνδιατρίψας ἀθλητῆς ἐγένετο πάσης ἀρετῆς.
κατὰ μὲν γὰρ τὴν τοῦ παιδὸς ἡλικίαν παιδευταῖς 2
ἐχρήσατο τοῖς ἀρίστοις, ἀνδρωθεὶς δὲ συνδιέτριψε
τοῖς μεγίστην ἔχουσι δόξαν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ. διὸ καὶ
10 τούτοις ὁμιλῶν καὶ συνδιατρίβων ὠνομάσθη μὲν εἰς
τῶν ἐπὶ σοφῶν καὶ τὸ πρωτεῖον τῆς συνέσεως οὐ
μόνον παρὰ τούτοις τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ
πᾶσι τοῖς θαυματούχοις ἀπηνέγκατο.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων, ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μεγάλην 3
15 δόξαν περιποιησάμενος, ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς ὁμιλίαις
καὶ ἀποκρίσεσιν, ἔτι δὲ συμβουλίαις, θαυμαστὸς
ἐτύγχανε διὰ τὴν ἐν παιδείᾳ προκοπὴν.

Ὅτι ὁ αὐτὸς Σόλων, τὴν ὅλην ἀγωγὴν τῆς πό- 4
λεως ἐχούσης Ἰωνικὴν, καὶ διὰ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν

1 Σόλων in mg. cod. 3 ὑπερβεβληκώς v., corr. Herw.
(p. 172, 3) 5 ἀρετὴν] ἀγωγὴν Dind. 9 δόξαν Dind.,
δύναμιν v. 11 τῶν add. Reiske

ραστῶν ἑκτεθλυμένων τῶν ἀνθρώπων, μετέ-
 θηκε τῇ συνηθείᾳ πρὸς ἀρετὴν καὶ ξῆλον τῶν ἀν-
 δρεῖων πράξεων. διὸ τῇ τούτου νομοθεσίᾳ καθο-
 πλισθέντες τὰς ψυχὰς Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων
 καταλύειν ἐπεχείρησαν τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀρ- 5
 χήν. [Exc. de virt. p. 233 V., 551 W.]

- 2 Ὅτι Κροῖσος ὁ Λυδῶν βασιλεὺς μεγάλως κεντη-
 μένος δυνάμεις καὶ πολλὴν ἐκ παρασκευῆς σεσωρευ-
 κὼς ἄργυρόν τε καὶ χρυσόν, μετεπέμπετο τῶν Ἑλ-
 λήνων τοὺς σοφωτάτους, καὶ συνδιατρίβων αὐτοῖς 10
 μετὰ πολλῶν δώρων ἐξέπεμψε καὶ αὐτὸς πρὸς ἀρετὴν
 ὠφελεῖτο πολλά. ποτὲ δὲ τοῦτον [i. e. Σόλωνα]
 μεταπεμψάμενος καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὸν πλοῦτον
 ἐπιδειξάμενος, ἠρώτησεν εἴ τις ἕτερος αὐτῷ δοκεῖ
 2 μακαριώτερος εἶναι. ὁ δὲ Σόλων τῇ συνήθει τοῖς 15
 φιλοσόφοις χρησάμενος παρορησίᾳ ἔφη μὴδὲνα τῶν
 ζώντων εἶναι μακάριον· τὸν γὰρ ἐπ' εὐδαιμονίᾳ
 πεφρονηματισμένον καὶ δοκοῦντα τὴν τύχην ἔχειν
 συνεργὸν μὴ γινώσκειν εἰ διαμενεῖ μετ' αὐτοῦ μέχρι
 τῆς ἐσχάτης. σκοπεῖν οὖν ἔφησε δεῖν τὴν τοῦ βίου 20
 τελευτὴν καὶ τὸν διευτυχήσαντα τότε προσηγόντως
 3 λέγειν μακάριον. ὁ δὲ Κροῖσος ὕστερον γενόμενος
 αἰχμάλωτος ὑπὸ Κύρου καὶ μέλλων ἐπὶ μεγάλῃ πυρρᾷ
 κατακαίεσθαι, τῆς Σόλωνος ἀποφάσεως ἐμνημόνευ-
 σεν. διὸ καὶ τοῦ πυρὸς ἤδη περιφλέγοντος ἀνεβόα 25
 4 συνεχῶς τὸ τοῦ Σόλωνος ὄνομα. ὁ δὲ Κῦρος προσ-

1 ἐκτεθλυμένων v. ἀνθρώπων cod. Peiresc., Ἀθη-
 ναίων v. 2 ἀνδρεῖων Reiske, ἀνθρωπίνων cod., ἀρρενω-
 πῶν Dind. 8 καὶ add. Dind. 12 τοῦτον Wurm, τού-
 των v. 14 αὐτῷ Dind., αὐτοῦ v.

πέμψας τοὺς πεισομένους, τίς ἢ συνεχῆς ἐστὶ τοῦ
Σόλωνος ὀνομασία, μαθὼν τάληθες μετέπεσε τοῖς
λογισμοῖς καὶ νομίσας τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Σόλωνος
ἀληθινὴν εἶναι τῆς μὲν ὑπερηφανείας ἀπανίστατο,
5 τὴν δὲ πυρὰν κατασβέδας ἔσωσε τὸν Κροῖσον καὶ
τὸ λοιπὸν ἓνα τῶν φίλων κατηρίθμυσεν. (Cf. frag. 34.)

Ὅτι ὁ Σόλων ἡγεῖτο τοὺς μὲν πύκτας καὶ στα- 5
διεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀθλητὰς μηδὲν ἀξιόλογον
συμβάλλεσθαι ταῖς πόλεσι πρὸς σωτηρίαν, τοὺς δὲ
10 φρονήσει καὶ ἀρετῇ διαφέροντας μόνους δύνασθαι
τὰς πατρίδας ἐν τοῖς κινδύνοις διαφυλάττειν.

Ὅτι περὶ τοῦ χροσοῦ τρίποδος ἀμφισβητήσεως 3
οὔσης ἡ Πυθία ἔχρησεν οὕτως·

ἔκγονε Μιλήτου, τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς; 2
15 τίς σοφία πρῶτος πάντων, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.
οἱ δὲ φασὶν ἄλλως ὅτι πολέμου γενομένου τοῖς Ἴωσι
πρὸς ἀλλήλους, καὶ τοῦ τρίποδος παρὰ σαγηνέων
ἀνενεχθέντος, ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν περὶ τῆς κατα-
λύσεως τοῦ πολέμου. ἡ δὲ ἔφη,

20 οὔποτε μὴ λήξῃ πόλεμος Μερόπων καὶ Ἰώνων,
πρὶν τρίποδα χρύσειον, ὃν Ἥφαιστος κάμε τεύχων,
ἐκ μέσσου πέμψητε, καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
ὃς σοφία τὰ τ' ἐόντα τὰ τ' ἐσσύμενα προδέδορκεν.

Ὅτι οἱ Μιλήσιοι ἀκολουθῆσαι βουλόμενοι τῷ 3
25 χρησμῷ Θάλῃτι τῷ Μιλησίῳ [τῶν ἐπὶ σοφῶν] τὸ
ἀριστεῖον ἐβούλοντο δοῦναι· τὸν δ' εἶπεῖν ὥς οὐκ
ἐστὶ πάντων σοφώτατος, συμβουλεύειν δὲ πρὸς ἕτε-
ρον πέμπειν σοφώτερον. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ καὶ

1 πεισομένους Dind., πνθομένους v. 15 τίς] ὃς Herw.
τούτῳ cod., corr. Herw. 25 τῶν ἐπὶ σοφῶν inclusi.

τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ σοφῶν ἀποπονησαμένων τὸν
 τρίποδα Σόλωνι δίδοσθαι δοκοῦντι πάντας ἀνθρώ-
 πους ὑπερβεβλήσθαι σοφία τε καὶ συνέσει. τὸν δὲ
 συμβουλευσάι τοῦτον ἀναθεῖναι Ἀπόλλωνι· τοῦτον
 γὰρ εἶναι σοφώτερον πάντων. (Cf. frag. 13, 2.) ⁵

- 4 Ὅτι ὁ αὐτὸς πρὸς τῇ τοῦ βίου καταστροφῇ ὄρων
 Πεισίστρατον πρὸς χάριν [λόγοις] τὰ πλήθη δημα-
 γωοῦντα καὶ πρὸς τυραννίδα παρορμῶντα, τὸ μὲν
 πρῶτον λόγοις ἐπεχείρησεν ἀποτρέπειν ταύτης τῆς
 ἐπιβολῆς· οὐ προσέχοντος δὲ αὐτοῦ προῆλθεν εἰς ¹⁰
 τὴν ἀγορὰν μετὰ τῆς πανοπλίας παντελῶς ἤδη γε-
 2 γηρακῶς. συνδραμόντος δὲ τοῦ πλήθους πρὸς αὐτὸν
 διὰ τὸ παράδοξον, παρεκάλει τοὺς πολίτας ἀναλα-
 βεῖν τὰ ὅπλα καὶ παραχορῆμα καταλύειν τὸν τύραν-
 νον· οὐδενὸς δὲ αὐτῷ προσέχοντος, καὶ πάντων ¹⁵
 αὐτοῦ μανίαν καταγινωσκόντων, τινῶν δὲ παραγη-
 ρᾶν αὐτὸν ἀποφαινομένων, ὁ μὲν Πεισίστρατος ἤδη
 τινὰς δορυφόρους περιηγόμενος προσῆλθε τῷ Σό-
 λωνι καὶ ἐπύθετο τίνι θαρσύν τὴν τυραννίδα κατα-
 λύειν αὐτοῦ βούλεται, τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι τῷ γῆρα, ²⁰
 θανμάσας τὴν φρόνησιν αὐτοῦ οὐδὲν αὐτὸν ἠδίκησεν.
 (Cf. frag. 20, 4.)

- 5 Ὅτι τὸν παρὰ νόμοις καὶ ἀδίκτοις πράξεις ἐπι-
 βαλόμενον οὐκ ἂν προσηκόντως σοφὸν νομίζεσθαι.

- 6 Ὅτι φασὶν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην φρονοῦντα ²⁵
 ἐπὶ σοφία μέγα παραγενέσθαι Πυθιάδε καὶ ἐπερω-
 τῆσαι τίς ἐστὶν αὐτοῦ τῶν Ἑλλήνων σοφώτερος. καὶ
 εἰπεῖν,

7 λόγοις del. Dind.

10 ἐπιβολῆς cod., corr. Dind.

Οἰταῖόν τινά φασι Μύσωνα

σοῦ μᾶλλον πραπίδεσθιν ἄρηρότα πενκαλίμησιν,
ὅστις ἦν Μαλιεύς καὶ ᾤκει τὴν Οἶτην εἰς κώμην
Χηνὰς καλουμένην. [Exc. Vat. p. 14—16.]

5 Ὅτι Μύσων τις ἦν Μαλιεύς, ὃς ᾤκει ἐν κώμῃ 7
Χηνὰς καλουμένη, τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ἀργῷ δια-
τρίβων καὶ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀγνοούμενος· ὃν ἀν-
τεισῆξαν εἰς τοὺς ἐπτά σοφοὺς, ἐκκρίναντες τὸν
Περίανδρον τὸν Κορίνθιον διὰ τὸ τύραννον γεγο-
10 νέναι πικρόν. [Exc. de virt. et vit. p. 234 V., 552 W.]

Ὅτι ὁ Σόλων πολυπραγμονήσας τὸν τόπον ἐν 8
ᾧ διέτριβε Μύσων, κατέλαβεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἑλ-
πὸς ἄροτρον προσβαλόντα ἐχέτην, καὶ πειραθεὶς
τοῦ ἀνδρὸς ἔφη, Οὐχ ὥρα νῦν ἄρότρου, ᾧ Μύσων,
15 καὶ οὗτος, Οὐ χρῆσθαι, εἶπεν, ἀλλ' ἐπισκευάζειν.
[Exc. Vat. p. 17.]

Ὅτι Χίλων τῷ λόγῳ σύμφωνον ἔσχε τὸν βίον, 9
ὅπερ σπανίως εὗροι τις ἂν γινόμενον. τῶν γὰρ
καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων τοὺς πλείστους ἰδεῖν ἔστι
20 λέγοντας μὲν τὰ κάλλιστα, πράττοντας δὲ τὰ χεί-
ριστα, καὶ τὴν ἐν ταῖς ἀπαγγελίαις αὐτῶν σεμνό-
τητα καὶ σύνεσιν διὰ τῆς πείρας ἐλεγχομένην. ὁ δὲ
Χίλων χωρὶς τῆς κατὰ τὸν βίον ἐν ἅπασιν τοῖς πρα-
τομένοις ἀρετῆς πολλὰ διανοήθη καὶ ἀπεφθέρξατο
25 μνήμης ἄξια. [Exc. de virt. et vit. p. 234 V., 552 W.]

Ὅτι Χίλων ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς καὶ καθά- 10
περ ἀπαρχὰς ποιούμενος τῷ θεῷ τῆς ιδίας συνέ-

1 φασι] φημι Diog. I 106 6 Χηναῖς Vales. 11 Σό-
λων] Χίλων Dind., Ἀνάχαρσις Klüber 15 εἶπεν Dind.,
εἰπεῖν v. 21 ἐπαγγελίαις cod., corr. Wess.

σεως ἐπέγραψεν ἐπὶ τινα κίονα τρία ταῦτα, Γνωθὶ
 σεαυτόν, καὶ Μηδὲν ἄγαν, καὶ τρίτον Ἐγγύα, πάρα
 δ' ἄτα. τούτων ἕκαστον ὑπάρχον βραχὺ καὶ Λα-
 2 κωνικὸν μεγάλην ἔχει τὴν ἀναθεώρησιν. τὸ γὰρ
 Γνωθὶ σπαντὸν παραγγέλλει παιδευθῆναι καὶ φό- 5
 νιμον γενέσθαι· οὕτω γὰρ ἂν τις ἑαυτὸν γνοίῃ· ἢ
 ὅτι οἱ ἄμειροι παιδείας καὶ ἀλόγιστοι κατὰ τὸ πλεῖ-
 στον ἑαυτοὺς συνεπωτάτους ὑπειλήφασιν, ἥπερ ἐστὶ
 τῶν ἀμαθιῶν ἀμαθεστάτη κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἢ
 ὅτι τοὺς πονηροὺς ἐπιεικεῖς ἡγοῦνται, τοὺς δὲ χρη- 10
 στοὺς ἀνάπαλιν φαύλους· μόνως γὰρ ἂν τις οὕτως
 ἑαυτὸν γνοίῃ καὶ ἕτερον, τυχὼν παιδείας καὶ συν-
 3 σεως περιττοτέρας. τὸ δὲ Μηδὲν ἄγαν μετριάξειν
 ἐν πᾶσι καὶ μὴδὲ περὶ ἑνὸς τῶν ἀνθρωπίνων τε-
 λείως διορίζεσθαι, ὥς Ἐπιδάμνιοι. οὗτοι γὰρ παρὰ 15
 τὸν Ἀδριάν οἰκοῦντες καὶ πρὸς ἀλλήλους διαφερό-
 μενοι, μύδρους διαπύρους καταποντίσαντες ἐν μέσῳ
 τῷ πελάγει διωμόσαντο μὴ σπείσεσθαι τὴν πρὸς
 ἀλλήλους ἔχθραν πρότερον ἢ ὡς ἂν οὗτοι θερμοὶ
 ἀνενεχθῶσιν. οὕτω δὲ σκληρῶς ὁμόσαντες καὶ τὸ 20
 Μηδὲν ἄγαν οὐκ ἐπινοήσαντες ὕστερον ὑπὸ τῶν
 πραγμάτων ἀναγκαζόμενοι διελύσαντο τὴν ἔχθραν,
 4 ἐάσαντες τοὺς μύδρους ψυχροὺς ἐν τῷ βυθῷ. τὸ δὲ
 Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα, τινὲς ὑπέλαβον γάμον ἀπαγο-
 ρεύειν· τὴν γὰρ τοῦ γάμου σύνθεσιν παρὰ τοῖς 25
 πλείστοις τῶν Ἑλλήνων ἐγγύην ὀνομάζεσθαι, καὶ
 βεβαιωτῆς ὁ κοινὸς βίος, ἐν ᾧ πλείσται καὶ μέγι-
 σται γίνονται συμφοραὶ διὰ τὰς γυναῖκας. ἔνιοι

15 παρὰ add. Herw.; περὶ XVII 113, 2 (XII 30, 2) 18
 σπείσεσθαι cod., corr. Herw. 21 ἐννοήσαντες Herw.

δέ φασιν ἀνάξιον εἶναι Χίλωνος διὰ τὸ μὴ δύνα-
σθαι ἀναιρουμένου τοῦ γάμου διαμένειν τὸν βίον,
τὴν δὲ ἔτην ἀποφαίνονται ἐγγύαις ταῖς ἐπὶ τῶν
συμβολαίων καὶ ταῖς ὑπὲρ τῶν ἄλλων διομολογή-
5 σεσι περὶ χρημάτων. καὶ Εὐριπίδης
οὐκ ἐγγνώμαι· ζημία φιλέγγνον
σκοπεῖν· τὰ Πυθοῖ δ' οὐκ ἔξ με γράμματα.

Ἔνιοι δέ φασι μὴ Χίλωνος εἶναι μηδὲ πολιτικὸν 5
τὸ μηδεὶν τῶν φίλων ἐν ταῖς τοιαύταις χρεῖαις
10 ἐπαρκεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον τὰς καταβεβαιώσεις ἀπαγο-
ρεῦειν καὶ τὸ κατατεταμένως ἐγγνώσθαι τε καὶ διο-
ρίζεσθαι τῶν ἀνθρωπίνων, ὥς ποιῆσαι τοὺς Ἑλλη-
νας ὅτε κατηγονίσαντο τὸν Ξέρξην. ὤμοσαν γὰρ
ἐν Πλαταιαῖς παραδώσειν παίδων παισὶ τὴν πρὸς
15 τοὺς Πέρσας ἔχθραν, ἕως ἂν οἱ ποταμοὶ ῥέωσιν εἰς
τὴν θάλατταν καὶ γένος ἀνθρώπων ἧ καὶ γῆ καρ-
ποὺς φέρῃ· τὸ δὲ τῆς τύχης εὐμετάπτωτον βεβαιῶς
ἐγγνώμενοι μετὰ τινα χρόνον ἐπρεσβεύοντο πρὸς
Ἀρταξέρξην τὸν υἱὸν Ξέρξου περὶ φιλίας καὶ συμ-
20 μαχίας.

Ὅτι ὁ Χίλωνος λόγος βραχὺς ὢν ὅλην περιεί- 6
ληφε τὴν πρὸς τὸν ἄριστον βίον ὑποθήκην, ὥς καὶ
τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων βελτίω ταῦτα τὰ ἀπο-
φθέγματα. αἱ μὲν γὰρ χροναὶ Κροίσου πλίνθοι
25 καὶ τὰ ἄλλα κατασκευάσματα ἠφανίσθη καὶ μεγά-
λας ἀφορμὰς παρέσχε τοῖς ἀσεβεῖν εἰς τὸ ἱερὸν ἐλο-
μένοις, αἱ δὲ γινώμαι τὸν ἅπαντα χρόνον σώζονται

3 ἀποφαίνονται] ἀποφαίνεσθαι παρεῖναι Wurm 6 ζη-
μίαν φιλέγγνων σκοπῶν Herw. 9 τοσαύταις cod. 11 κατα-
τεταμένως cod. 16 ἧ Herw., εἷη cod. 17 φέρῃ cod.,
φέρει v. 25 ἄλλα] τε add. cod.

ἐν ταῖς τῶν πεπαιδευμένων ψυχαῖς τεθησαυρισμέ-
ναι καὶ κάλλιστον ἔχουσαι θησαυρόν, πρὸς ὃν ἂν
οὔτε Φωκεῖς οὔτε Γαλάται προσενεργεῖν τὰς χεῖρας
σπουδάσειαν. [Exc. Vat. p. 17—19.]

- 11 Ὅτι Πιττακὸς ὁ Μιτυληναῖος οὐ μόνον ἐν σο-
φίᾳ θαυμαστὸς ἦν, ἀλλὰ καὶ πολίτης ἐγένετο τοι-
οῦτος οἷον ἕτερον οὐκ ἤνεγκεν ἢ νῆσος, δοκῶ δ'
οὐδ' ἂν ὕστερον ἐνέγκαι, μέχρι ἂν τὸν οἶνον φέρῃ
πλείω τε καὶ ἡδίω. νομοθέτης τε γὰρ ἀγαθὸς ὑπῆρχε
κἂν τοῖς κατὰ μέρος πρὸς τοὺς πολίτας κοινὸς καὶ
φιλόανθρωπος, καὶ τὴν πατρίδα τριῶν τῶν μεγίστων
συμφορῶν ἀπέλυσε, τυραννίδος, στάσεως, πολέμου.
2 Ὅτι Πιττακὸς βαθὺς ἦν καὶ ἡμερος καὶ τὴν πα-
ραίτησιν ἔχων αὐτὸς ἐν αὐτῷ. διὸ δὴ πᾶσιν ἐδό-
κει τέλειος ἀνὴρ εἶναι πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν ὁμολο-
γούμενος· κατὰ μὲν γὰρ τὴν νομοθεσίαν ἐφαίνετο
πολιτικὸς καὶ φρόνιμος, κατὰ δὲ τὴν πίστιν δίκαιος,
κατὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς ὅπλοις ὑπεροχὴν ἀνδρεῖος, κατὰ
δὲ τὴν πρὸς τὸ κέρδος μεγαλοψυχίαν ἀφιλόγυρος.
[Exc. de virt. et vit. p. 237 V., 552 W.]

- 12 Ὅτι τῶν Μιτυληναίων διδόντων τῷ Πιττακῷ
τῆς χώρας ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχησε τὴν ἡμίσειαν οὐκ
ἐδέξατο, συνέταξε δὲ ἐκάστῳ κληρῶσαι τὸ ἴσον, ἐπι-
φθεγξάμενος ὥς τὸ ἴσον ἐστὶ τοῦ πλείονος πλεῖον.
μετρῶν γὰρ ἐπιεικείᾳ τὸ πλεῖον, οὐ κέρδει, σοφῶς
ἐγίνωσκεν· τῇ μὲν γὰρ ἰσότητι δόξαν καὶ ἀσφα-
λειαν ἀκολουθήσειν, τῇ δὲ πλεονεξίᾳ βλασφημίαν

2 ἂν add. Herw. 5 ἐν] ἐπὶ Herw. 13 βαθὺς]
πρᾶνς Wurm 25 σοφῶς cod., corr. Mai 26 τῇ Hertl.,
ἐπὶ γ. γὰρ ἰσότητι] παρισώσει Wurm

καὶ φόβον, δι' ὧν ταχέως ἂν αὐτοῦ τὴν δωρεὰν ἀφείλαντο.

Ὅτι σύμφωνα τούτοις ἐπραξε καὶ πρὸς Κροῖσον 2
 διδόντα τῶν ἐκ τοῦ γαζοφυλακείου χρημάτων λα-
 5 βεῖν ὅποσα βούλοιτο. καὶ γὰρ τότε τὴν δωρεὰν οὐ
 προσδεξάμενόν φασι εἰπεῖν, καὶ νῦν ἔχειν ὧν ἤθελε
 διπλάσια. θανμάσαντος δὲ τοῦ Κροῖσον τὴν ἀφι-
 λαργυρίαν καὶ περὶ τῆς ἀποκρίσεως ἐπερωτήσαντος,
 εἰπεῖν ὡς τελευτήσαντος ἕπαιδος τάδελοφου κεκλη-
 10 ρονομηκῶς οὐσίαν εἶη τὴν ἴσῃν ἥπερ εἶχεν, ἣν οὐχ
 ἡδέως προσειληφέναι.

Ὅτι καὶ τὸν ποιητὴν Ἀλκαῖον, ἐχθρότατον αὐ- 3
 τοῦ γεγενημένον καὶ διὰ τῶν ποιημάτων πικρότατα
 λελειδορηκότα, λαβὼν ὑποχείριον ἀφήκεν, ἐπιφθεγ-
 15 ξάμενος ὡς συγγνώμη τιμωρίας ἀρετωτέρη. [Exc.
 Vat. p. 19.] •

Ὅτι φασὶν οἱ Πριηνεῖς ὡς Μεσσηνίας τὸ γένος 13
 ἐπισήμους παρθένους λυτρωσάμενος ὁ Βίας παρὰ
 ληστῶν ἦγεν ὡς ἰδίας θυγατέρας ἐντίμως. μετὰ δέ
 20 τινας χρόνους παραγενομένων τῶν συγγενῶν κατὰ
 ζήτησιν, ἀπέδωκεν αὐτὰς οὔτε τροφεῖα πραξάμενος
 οὔτε λύτρα, τοῦναντίον δὲ τῶν ἰδίων πολλὰ δωρη-
 σάμενος. εἶχον οὖν πρὸς αὐτὸν αἱ κόραι πατρικὴν
 εὐνοίαν διὰ τε τὴν συντροφίαν καὶ τὸ μέγεθος τῆς
 25 εὐεργεσίας, ὥστε καὶ χωρισθεῖσαι μετὰ τῶν ἰδίων
 εἰς τὴν πατρίδα τῆς ὑπερορίου χάριτος οὐκ ἐπε-
 λάθοντο.

Ὅτι σαγηνεῖς Μεσσηνιοὶ κατὰ τὸν βόλον ἕτερον 2

9 τάδελοφου Hertl., ἀδελοφου v. 17 ὡς cod. Peiresc.,
 ὅτι v.

μὲν οὐδὲν ἀνείλκυσαν, χαλκοῦν δὲ τρίποδα μόνον ἐπιγραφὴν ἔχοντα Τῷ σοφωτάτῳ. ἀναχθέντος δὲ τοῦ κατασκευάσματος δοθῆναι τῷ Βίαντι. (Cf. frag. 3.)

- 3 Ὅτι Βίας ἦν δεινότατος καὶ τῷ λόγῳ πρωτεύων τῶν καθ' ἑαυτόν. κατεχρήσατο δὲ τῇ τοῦ λέγειν ὅτι δυνάμει πολλοῖς ἀνάπαλιν· οὐ γὰρ εἰς μισθαρνίαν οὐδὲ εἰς προσόδους, ἀλλ' εἰς τὴν τῶν ἀδικουμένων κατετίθετο βοήθειαν. ὅπερ σπανιώτατ' ἂν τις εὔροι. [Exc. de virt. et vit. p. 237 V., 552 W.]

- 14 Ὅτι μέγα ἐστὶν οὐ τὸ δύναιμι ὅσον δήποτε σχεῖν, ἀλλὰ τὸ ταύτῃ δεόντως χρῆσθαι. ἐπεὶ τί ὕψελος Μίλωνι τῷ Κροτωνιάτῃ τὸ μέγεθος τῆς περὶ τὸ σῶμα ῥώμης;

- 2 Ὅτι Πολυδάμας ὁ Θετταλὸς ὑπὸ τῆς πέτρας διαφραγεῖς πᾶσιν ἐποίησε φανερόν ὡς ἐπισφαλὲς ἐστὶν ἰσχὺν μὲν μεγάλην ἔχειν, νοῦν δὲ μικρόν. [Exc. Vat. p. 20.]

- 15 Ὁ Πολυδάμας οὗτος ἦν ἐκ πόλεως Σκοτούσης, γυμναῖς χερσὶ μὲν λέοντας ὡς ἄρνας διαφθείρων, πτεροῖς ποσὶ δ' ὑπερνικῶν ἄρματα ταχυδρομα, τῇ δὲ χειρὶ τι σπῆλαιον ἀντήρεισε συμπίπτον. ὁ Σικελὸς Διόδωρος γράφει τὴν ἱστορίαν. [Tzet. Hist. 2, 555.]

- 16 Ὅτι τῶν Κιρραίων πολιορκουμένων πολλὴν ἤδη χρόνον διὰ τὸ τὸ χρηστήριον ἐπιχειρεῖν σὺλᾶν, τινὲς μὲν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς πατρίδας ἐπανήλθον, οἱ

8 σπανιώτατ' ἂν*] ἂν σπανιώτατον ἂν γ. 14 διαφραγεῖς Herw. 16 μὲν add. Herw. 20 πτεροῖς] πεζοῖς Tzet. hist. 4, 511

δὲ ἐπερωτήσαντες τὴν Πυθίαν ἔλαβον χρησμὸν οὕτως,

οὐ πρὶν τῆσδε πόλεως ἐρείψετε πύργον ἐλόντες,
πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
5 κῆμα ποτικλύξῃ κελαδοῦν ἱερῇσιν ἐπ' ἀκταῖς.

[Exc. Vat. p. 20.]

Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν Σόλων ἐγένετο ἐπὶ τῶν χρό- 17
νων τῶν τυράννων ἐν ταῖς Ἀθήναις πρὸ τῶν Περ-
σικῶν χρόνων, ὁ δὲ Δράκων πρὸ αὐτοῦ ἑπτὰ καὶ
10 τεσσαράκοντα ἔτεσιν, ὡς φησιν ὁ Διόδωρος. [Ul-
pian, ad Demosthen. Timocr. p. 243, B.]

Ὅτι Περίλαος ὁ ἀνδριαντοποιὸς Φαλάριδι τῷ τυ- 18
ράννῳ κατασκευάσας βοῦς χαλκοῦς πρὸς τιμωρίαν
τῶν ὁμοφύλων αὐτὸς πρῶτος ἐπειράθη τοῦ μεγέ-
15 θους τῆς τιμωρίας· οἱ γὰρ κατὰ τῶν ἄλλων βου-
λευόμενοι· τι φεῶλον ὥς ἐπίπαν ταῖς ἰδίαις ἐπιθυ-
μίαις εἰώθασιν ἀλίσκεσθαι. [Exc. Vat. p. 20.]

Ὅς Φάλαρις Περίλαον τὸν χαλκουργὸν ἐκείνον 19
τὸν Ἀττικὸν κατέκλυσεν ἐν ταύρῳ τῷ χαλκῷ.
οὗτος γὰρ τὸ μηχανήμα τοῦ ταύρου χαλκουργήσας
20 τοῖς μυζωτήρσι τοῦ βοῦς ἐτέκνηεν ἀλίσκους,
ἀνέπτυξε καὶ θύραν δὲ πρὸς τῷ πλευρῷ τοῦ ταύρου·
καὶ δῶρον τῷ Φαλάριδι τοῦτον τὸν ταῦρον ἔγει.
Φάλαρις δὲ τὸν ἄνθρωπον ἐν δώροις δεξιούται,
25 τὸ δὲ μηχανήμα θεοῖς καθιεροῦν κελεύει.
ὥς δ' ἀναπτύξας τὸ πλευρὸν ὁ χαλκουργὸς ἐκείνος
δόλον τὸν κακομήχανον ἐξεῖπεν ἀπανθρώπως,
Εἴ τινα βούλει, Φάλαρι, κολάζειν τῶν ἀνθρώπων,

3 ἐρείψετε Mai, ἐρίθετε cod. 13 βοῦν χαλκοῦν Mai

12*

ἔνδον τοῦ ταύρου κατειργνὺς πῦρ ὑποστράννυ
κάτω·

δόξει δ' ὁ ταῦρος στεναγμοῖς μυκᾶσθαι τοῖς ἐκείνου,
σὺ δ' ἡδονὴν τοῖς στεναγμοῖς ἔξεις ἀύλοῖς μυ-
κτῆρων. 5

τοῦτο μαθὼν ὁ Φάλαρις καὶ μυσαχθεὶς ἐκείνου,
"Ἄγε, φησί, Περίλαε, σὺ πρῶτος δεῖξον τοῦτο,
καὶ τοὺς ἀυλοῦντας μίμησαι, τράνωσόν σου τὴν
τέχνην.

ὥς δὲ παρέδου μιμητῆς δῆθεν τῶν ἀθλημάτων, 10
κλείει τὸν ταῦρον Φάλαρις καὶ πῦρ ἐπισωρεύει.
ὅπως δὲ τὸ χαλκούργημα θανὼν μὴ ἐμμιάνη,
κατὰ πετρῶν ἐκρήμνισεν ἐξάξας ἡμιθνήτα.
γράφει περὶ τοῦ ταύρου δὲ Λουκιανὸς ὁ Σύρος,
Διόδωρος καὶ Πίνδαρος, σὺν τούτοις τε μυρίοι. 15

[Tzetz. Hist. 1, 646.]

- 20 Ὅτι Σόλων ὁ νομοθέτης παρελθὼν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν παρεκάλει τοὺς Ἀθηναίους καταλύειν τὸν
τύραννον πρὶν τελέως ἰσχυρὸν γενέσθαι. οὐδενὸς
δὲ αὐτῷ προσέχοντος ἀναλαβὼν τὴν πανοπλίαν προ- 20
ῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν γεγηρακώς, καὶ τοὺς θεοὺς
ἐπιμαρτυρόμενος ἔφησε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ τῇ πα-
τριδι κινδυνευούσῃ βεβοηθημέναι τὸ κατ' αὐτὸν
μέρος· τῶν δὲ ὄχλων ἀγνοούντων τὴν ἐπιβολὴν
Πεισιστράτου συνέβη τὸν Σόλωνα τάληθ' ἔγοντα 25
2 παραπέμπεσθαι. λέγεται δὲ Σόλων καὶ προειπεῖν
τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἐσομένην τυραννίδα δι' ἐλε-
γείων,

ἐκ νεφέλης πέλεται χιόνος μένος ἥδ' ἐκ χαλάξης,
 βροντὴ δ' ἐκ λαμπρᾶς γίνεται ἄστροπῆς.
 ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὀλλυται, εἰς δὲ μο-
 νάρχου

5 δῆμος ἀιδρεΐη δουλοσύνην ἔπασεν.
 λίην δ' ἔξαρθέντ' οὐ ῥαδίον ἐστὶ κατασχεῖν
 ὕστερον, ἀλλ' ἤδη χοῇ περὶ πάντα νοεῖν.

καὶ μετὰ ταῦτα τυραννοῦντος ἔφη, 3

εἰ δὲ πεπόνθατε λυγρὰ δι' ὑμετέραν κακότητα,
 10 μὴ θεοῖσιν ταύτην μοῖραν ἐπαμφέρετε·
 αὐτοὶ γὰρ τούτους ἠϋξήσατε θύματα δόντες,
 καὶ διὰ τοῦτο κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
 ὑμῶν δ' εἰς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἔχνεσι βαίνει,
 σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.
 15 εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός,
 εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γινόμενον βλέπετε.

Ὅτι ὁ Πεισίστρατος παρεκάλει τὸν Σόλωνα τὰς 4
 ἡσυχίας ἔχειν καὶ τῶν τῆς τυραννίδος ἀγαθῶν συν-
 απολαύειν· οὐδενὶ δὲ τρόπῳ δυνάμενος αὐτοῦ με-
 20 ταθεῖναι τὴν προαίρεσιν, ἀλλ' ὁρῶν μᾶλλον αἰεὶ
 ἐξεγειρόμενον καὶ μετὰ ἀνατάσεως ὑπειλοῦντα τι-
 μωρίαν ἐπιθήσειν, ἠρώτησεν αὐτὸν τίνι πεποιθὼς
 ἀντιπράττει ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτοῦ. τὸν δὲ φασιν
 εἰπεῖν τῷ γήρῳ. [Exc. Vat. p. 21.] (Cf. frag. 4.)
 25 [Ἡρόδοτος κατὰ Ξέρξην γεροντῶς τοῖς χρόνοις
 φησὶν Ἀδστυρίους ἔτη πεντακόσια πρότερον τῆς

1 χαλάξης] θαλάττης cod. 3 εἰς — δουλοσύνην Diod.
 XIX 1, 4; ἐκ — δουλοσύνης cod. 6 λείης δ' ἔξεραντα ῥα-
 διον cod., corr. Dind. 7 περὶ add. Dind. 10 μὴ τι θεοῖς
 τούτων μῆνιν Plut. Sol. 31 11 θύματα] θύσια Diog. L. 1, 51

Ἀσίας ἄρξαντας ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι. ἔπειτα βασιλέα μὲν μηδένα γενέσθαι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῶν ὅλων ἐπὶ πολλὰς γενεάς, τὰς δὲ πόλεις καθ' ἑαυτὰς ταττομένας διοικεῖσθαι δημοκρατικῶς· τὸ δὲ τελευταῖον πολλῶν ἐτῶν διελθόντων αἰρεθῆναι 5 βασιλέα παρὰ τοῖς Μήδοις ἄνδρα δικαιοσύνη διάφορον, ὄνομα Κναξάρην. τοῦτον δὲ πρῶτον ἐπιχειρῆσαι προσάγεσθαι τοὺς πλησιοχώρους, καὶ τοῖς Μήδοις ἀρχηγρὸν γενέσθαι τῆς τῶν ὅλων ἡγεμονίας· ἔπειτα τοὺς ἐκρόνους αἰεὶ προσκατακτωμένους πολ- 10 λὴν τῆς ὁμόρου χώρας αὐξῆσαι τὴν βασιλείαν μέχρι Ἀστυάγου τοῦ καταπολεμηθέντος ὑπὸ Κύρου καὶ Περσῶν· περὶ ὧν νῦν ἡμεῖς τὰ κεφάλαια προειρηκότες τὰ κατὰ μέρος ὕστερον ἀκριβῶς ἀναγράφομεν, ἐπειδὴν ἐπὶ τοὺς οἰκίους χρόνους ἐπιβάλλωμεν. κατὰ 15 γὰρ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑπτακαιδεκάτης ὀλυμπιάδος ἡρέθη βασιλεὺς ὑπὸ Μήδων Κναξάρης καθ' Ἡρόδοτον. Diod. II 32, 2.]

[Ἀστιβάρα τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων ἐν Ἐκβατάνοις γῆρα τελευτήσαντος τὴν ἀρχὴν Ἀσπάνδαν 20 τὸν υἱὸν διαδέξασθαι, τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον· τούτου δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος μεταπέσειν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, περὶ ὧν ἡμεῖς τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀκριβῶς ἀναγράφομεν. Diod. II 25 34, 6.]

- 21 Κύρος Περσῶν ἐβασίλευσεν ᾧ ἔτει ὀλυμπιάς ἦρχθη νε', ὥς ἐκ τῶν Βιβλιοθηκῶν Διοδώρου καὶ τῶν Θαλλοῦ καὶ Κάστορος ἱστοριῶν, ἔτι δὲ Πολυβίου καὶ Φλέγοντος ἔστιν εὐρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐτέρων, οἷς

ἐμέλησεν Ὀλυμπιάδων· ἅπασιν γὰρ συνεφώνησεν ὁ χρόνος. [Africanus in Euseb. praep. ev. X 10, 4.]

Ὅτι Κύρος, ὁ Καμβύσους μὲν υἱὸς καὶ Μανδάνης²² τῆς θυγατρὸς Ἀστυάγου τοῦ Μήδων βασιλέως, ἀνδρεία καὶ συνέσει καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς ἐπρώτεως τῶν καθ' αὐτόν· βασιλικῶς γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἤγε παιδεύων, ξῆλον ἐμποιῶν τῶν κρατίστων. καὶ ἐκδηλος ἦν ἀδρῶν ἐψόμενος πραγμάτων διὰ τὸ τὴν ἀρετὴν προφαίνειν ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν.

¹⁰ Ὅτι Ἀστυάγης ὁ τῶν Μήδων βασιλεὺς ἡττηθεὶς²³ καὶ φυχῶν αἰσχυρῶς δι' ὀργῆς εἶχε τοὺς στρατιώτας· καὶ τοὺς μὲν ἐφ' ἡγεμονιῶν τεταγμένους ἅπαντας ἀπαλλάξας, ἐτέρους ἀντ' ἐκείνων κατέστησε, τοὺς δὲ τῆς φυχῆς αἰτίους ἅπαντας ἐπιλέξας ἀπέσφαξε, ¹⁵ νομίζων τῇ τούτων τιμωρίᾳ τοὺς ἄλλους ἀναγκάσειν ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τοῖς κινδύνοις γενέσθαι· ὥμους γὰρ ἦν καὶ φύσει ἀπηνής. οὐ μὴν τὰ πλήθη κατεπλάγη αὐτοῦ τὴν βαρύτητα, ἀλλ' ἕκαστος μισήσας τὸ βίαιον καὶ παράνομον τῆς πράξεως μεταβολῆς ²⁰ ὠρέγετο. διὸ καὶ κατὰ λόχους ἐγίνοντο συνδρομαὶ καὶ λόγοι ταραχώδεις, παρακαλούντων ἀλλήλους τῶν πλείστων πρὸς τὴν κατὰ τούτου τιμωρίαν.

Ὅτι Κύρος, ὥς φασιν, οὐ μόνον ἦν κατὰ τὸν²⁴ πόλεμον ἀνδρεῖος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους²⁵ εὐγνώμων καὶ φιλόανθρωπος. διόπερ αὐτὸν οἱ Πέρσαι προσηγόρευσαν πατέρα. [Exc. de virt. et vit. p. 238 V., 553 W.]

Ὅτι Κροῖσος ναυπηγῶν πλοῖα μακρά, φασίν,²⁵

²⁰ λόχους Valesius, λόγους v.; κατ' ὀλίγους Dind. ²² τούτου Reiske, τούτων v.

ἔμελλε στρατεύειν ἐπὶ τὰς νήσους. παρεπιδημοῦντα δὲ Βίαντα [παρὰ τὰς νήσους] καὶ θεωροῦντα τὴν ναυπηγίαν, ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐρωτηθῆναι μὴ τι νεώτερον ἀκηκοὺς εἶη παρὰ τοῖς Ἑλλησι γινόμενον. τοῦ δὲ εἰπόντος ὅτι πάντες οἱ νησιῶται συνάγουσιν ἵππους, διανοούμενοι στρατεύειν ἐπὶ Ἀνδούς, λέγεται τὸν Κροῖσον εἰπεῖν, Εἴθε γὰρ τις πείσειε νησιώτας σὺν ἵπποις παρατάξασθαι Ἀνδοῖς. ὁ δὲ [Πιττακὸς ἢ] Βίας ὑπολαβὼν φησιν, Εἴτα Ἀνδούς μὲν ἡπειρον οἰκοῦντας σπεύδειν ἀποφαίνει λαβεῖν ἔπὶ γῆς νησιώτας ἄνδρας, τοὺς δὲ νῆσον οἰκοῦντας οὐκ οἶει θεοῖς εὖξασθαι λαβεῖν ἐν θαλάττῃ Ἀνδούς, ἢν' ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν ἡπειρον τοῖς Ἑλλησι συμβάντων κακῶν κατὰ πέλαγος ἀμύνωνται τὸν τοὺς συγγενεῖς καταδεδουλωμένον; ὁ δὲ Κροῖσος θαν-
 15 μάσας τὸν λόγον παραχρῆμα μετενόησε καὶ τῆς ναυπηγίας ἀπέστη· τῶν γὰρ Ἀνδῶν ἱππεύειν εἰδόντων ἐνόμιζε προτερεῖν αὐτοὺς πεζῇ.

- 26 Ὅτι ὁ Κροῖσος μετεπέμπετο ἐκ τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐπὶ σοφίᾳ πρωτεύοντας, ἐπιδεικνύμενος τὸ μέγεθος τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τοὺς ἐξυμνοῦντας τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ ἐτίμα μεγάλαις δωρεαῖς. μετεπέμψατο δὲ καὶ Σόλωνα, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ μεγίστην δόξαν ἐχόντων, τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν διὰ τῆς τούτων τῶν ἀνδρῶν μαρτυρίας
 2 ἐπισφραγίζεσθαι βουλόμενος. παρεγενήθη δὲ πρὸς

2 παρὰ τὰς νήσους del. Dind., ἢ Πιττακὸν Klüber; f. τὸν Πριηνέα 9 Πιττακὸς ἢ del. Herw.; at cf. Herod. I 27 12 εὖξεσθαι Herw. 15 τῶν.. καταδεδουλωμένων v., corr. Dind. 17 τῶν γὰρ — πεζῇ dele aut pone post Ἀνδοῖς (v. 8) 19 τοὺς ἐκ τῆς Ἑλλάδος v., corr. Dind.

αὐτὸν Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης καὶ Βίας καὶ Σόλων
καὶ Πιττακός, οὓς ἐπὶ τὰς ἐστιώσεις καὶ τὸ συνέ-
δριον εἶχεν ἐν μεγίστῃ τιμῇ, τὸν τε πλοῦτον αὐτοῖς
ἐπιδεικνύμενος καὶ τὸ μέγεθος τῆς τούτου δυνα-
5 στείας. παρὰ δὲ τοῖς πεπαιδευμένοις τῆς βραχυλο- 3
γίας τότε ζηλουμένης, ὁ [δὲ] Κροῖστος ἐπιδειξάμενος
τὴν τῆς βασιλείας εὐδαιμονίαν τοῖς ἀνδράσι καὶ τὸ
πλῆθος τῶν κεχειρωμένων ἐθνῶν, ἠρώτησεν Ἀνά-
χαρσιν, ὅντα πρεσβύτερον τῶν σοφιστῶν, τίνα νο-
10 μίζει τῶν ὄντων ἀνδρειότατον. ὁ δὲ τὰ ἀγριώτατα
τῶν ζώων ἔφησε· μόνα γὰρ προθύμως ἀποθνήσκειν
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. ὁ δὲ Κροῖστος νομίσας ἡμαρ- 4
τηκέναι αὐτόν, ἐν τῷ δευτέρῳ πρὸς χάριν αὐτῷ ποι-
ήσεσθαι τὴν ἀπόκρισιν ὑπολαβὼν ἠρώτησε, τίνα
15 δικαιοτάτον κρίνει τῶν ὄντων. ὁ δὲ πάλιν ἀπε-
φαίνετο τὰ ἀγριώτατα τῶν θηρίων· μόνα γὰρ κατὰ
φύσιν ζῆν, οὐ κατὰ νόμους· εἶναι γὰρ τὴν μὲν
φύσιν θεοῦ ποιήσιν, τὸν δὲ νόμον ἀνθρώπου θέσιν,
καὶ δικαιότερον εἶναι χρῆσθαι τοῖς τοῦ θεοῦ ἢ τοῖς
20 τῶν ἀνθρώπων εὐρήμασιν. ὁ δὲ διασῦραι βουλό- 5
μενος Ἀνάχαρσιν ἠρώτησεν εἰ καὶ σοφώτατα τὰ
θηρία. ὁ δὲ συγκатаθέμενος ἐδίδασκέν, ὅτι τὴν τῆς
φύσεως ἀλήθειαν τῆς τοῦ νόμου θέσεως προτιμᾷν
ιδιώτατον ὑπάρχειν σοφίας. ὁ δὲ τούτου κατεγέλα-
25 σεν ὥς ἐκ τῆς Σκυθίας καὶ θηριώδους διαγωγῆς
πεποιημένου τὰς ἀποκρίσεις.

2 καὶ τὸ*] κατὰ cod.; καλῶν add. Wurm 3 εἶχεν]
ἦγεν Herw. 4 τούτου (pro ἑαυτοῦ) del. Herw., τῶν Ἀνδῶν
Wurm 6 δὲ del. Dind. 9 τὸν πρεσβύτερον Herw. 13
ποιήσασθαι cod., corr. Mai 15 δικαιότερον cod. 23
θέσεως Dind., φύσεως cod.

27 Ἡρώτησε δὲ τὸν Σόλωνα τίνα τῶν ὄντων εὐ-
 δαιμονέστατον ἑώρακεν, ὥς τοῦτό γε πάντως ἀπο-
 δοθησόμενον ἑαυτῷ. τοῦ δὲ εἰπόντος ὥς οὐδένα
 δικαίως ἂν εἰπεῖν ἔχει διὰ τὸ μηδενὸς τῶν ὄντων
 ἑωρακέναι τὸ τέλος τοῦ βίου, οὐ χωρὶς οὐδείς ἂν 5
 προσηγόντως μακάριος νομίζοιτο· πολλὰ γὰρ οἱ
 τὸν ἔμπροσθεν πάντα βίον εὐδαιμόνες δόξαντες εἶ-
 ναι πρὸς αὐτῇ τῇ τοῦ βίου καταστροφῇ μεγίσταις
 2 περιέπεσον συμφοραῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς, Οὐδὲ πλου-
 σιώτατον ἄρα με κρίνεις; ἔφη. καὶ ὁ Σόλων τὴν 10
 αὐτὴν ἀπόκρισιν ποιησάμενος ἐδίδασκεν ὥς οὐ τοὺς
 πλείεστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς πλείστου ἀξίαν τὴν
 φρόνησιν ἡγουμένους νομιστέον πλουσιωτάτους· ἡ
 δὲ φρόνησις οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀντίρροπος οὔσα
 μόνους ποιεῖ τοὺς αὐτὴν περὶ πολλοῦ ποιουμένους 15
 3 μέγιστον καὶ βεβαιότατον ἔχειν πλοῦτον. Ἡρώτησε
 καὶ τὸν Βίαντα, πότερον ὀρθῶς ἐποίησατο τὴν ἀπό-
 κρισιν ὁ Σόλων ἢ διήμαρτεν. ὁ δὲ ὑπειπὼν, Ὀρ-
 θῶς, ἔφη· τὰ γὰρ ἐν σοὶ βούλεται θεωρήσας ἀγαθὰ
 διαγινῶναι, νυνὶ δὲ τὰ παρὰ σοὶ μόνον ἑώρακεν· 20
 εἶναι δὲ δι' ἐκεῖνα μᾶλλον ἢ ταῦτα τοὺς ἀνθρώπους
 εὐδαιμόνας. ὁ δὲ βασιλεὺς, Ἀλλ' εἰ τὸν τῶν χρη-
 μάτων, ἔφησε, πλοῦτον μὴ προτιμᾷς, τό γε πλῆθος
 τῶν φίλων ὁρᾷς τοσοῦτον ὑπάρχον ὅσον οὐδενὶ τῶν
 ἄλλων. ὁ δὲ καὶ τοῦτον ἀπεφήνατο τὸν ἀριθμὸν ἄδελγον 25
 4 εἶναι διὰ τὴν εὐτυχίαν. πρὸς δὲ Πιττακὸν εἰπεῖν φασι,
 Ποῖαν ἑώρακας ἀρχὴν κρατίστην; τὸν δὲ ἀποκριθῆναι,
 Τὴν τοῦ ποικίλου ξύλου, διασημαίνοντα τοὺς νόμους.

2 τούτῳ cod. 20 σοὶ Dind., σοῦ v. 22 εἰ τὸν Mai,
 ἦττον cod.

Ὅτι Αἰῶπος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους συν-28
 ἤκμαζε τοῖς ἐπὶ σοφοῖς καὶ εἶπεν ὡς οὐκ οἶδασιν
 οὗτοι ὁμιλεῖν δυνάστη· καὶ γὰρ ὡς ἥμιστα δεῖν ἢ
 ὡς ἥδιστα συμβιοῦν τοῖς τοιούτοις. [Exc. Vat.
 5 p. 22—24.]

Ὅτι Ἀδραστός τις Φρὺξ τὸν τοῦ βασιλέως Κροίσου 29
 τοῦ Λυδοῦ υἱὸν Ἄτυν καλούμενον πρὸς κυνηγίαν
 ἀκουσίως, ἐξακοντίσας κατὰ σὺός, πλήξας ἀπέ-
 κτεινε. καὶ ὁ μὲν καὶ ἀκουσίως ἀνηρηκὼς οὐκ ἔφη-
 10 σεν ἑαυτὸν ἔτι ζῆν ἄξιον εἶναι· διὸ καὶ παρεκάλει
 τὸν βασιλέα μὴ φείσασθαι, τὴν ταχίστην δὲ ἐπικα-
 τασφάξαι τῷ τοῦ τετελευτηκότος τάφῳ. ὁ δὲ Κροῖ- 2
 σος τὴν μὲν ὀρχήν ὡς ἂν ἐπὶ φόνῳ τέκνου δι'
 ὀργῆς εἶχε τὸν Ἀδραστον, ἀπειλῶν ζῶντα κατακαύ-
 15 σειν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἑώρα προθυμούμενον καὶ εἰς
 τὴν τοῦ τετελευτηκότος τιμὴν τὸ ζῆν ἐπιδιδόντα,
 τὸ τηρικαῦτα λήξας τῆς ὀργῆς ἀπέλυσε τῆς τιμωρίας
 τὸν ἀνελόντα, τὴν ἰδίαν τύχην, ἀλλ' οὐ τὴν ἐκεί-
 νου προαίρεσιν αἰτιώμενος. ὁ δὲ Ἀδραστος οὐδὲν
 20 ἦττον κατ' ἰδίαν ἐπὶ τὸν Ἄτυος τάφον πορευθεὶς
 ἑαυτὸν κατέσφαξεν. [Exc. de virt. et vit. p. 238 V.,
 553 W.]

Ὅτι ὁ Φάλαρις ἰδὼν περιστερῶν πληθὸς ὕφ' 30
 ἐνὸς ἱέρακος διωκόμενον ἔφη, Ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες,
 25 τοσοῦτο πληθὸς ὕφ' ἐνὸς διωκόμενον διὰ δειλίαν;
 ἐπεῖτοι γε εἰ τολμήσειαν ἐπιστρέψαι, ραδίως τοῦ
 διώκοντος ἂν περιγένοιτο. (αὐτὸς δὲ πεπλασμένως

1 κατὰ .. χρόνους aut συν del. Herw. 7 Ἄτυν καλού-
 μενον post verbum σὺός cod. 11 ἐπικατασφάξειν cod.
 Peiresc., ἐπικατασφάττειν v. (cf. Herod. I 45) 27 αὐτὸς

ἔλεγεν· τὴν μὲν γὰρ νίκην ἀρετῇ καὶ οὐ πολυπληθία χειρῶν περιγίνεσθαι). καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου ἀπέβαλε τὴν δυναστείαν, ὥς γέγραπται ἐν τῷ περὶ διαδοχῆς βασιλέων.

- 31 Ὅτι Κροῖσος ἐπὶ Κῦρον τὸν Πέρσῃν ἐκστρατεύων ἐπύθετο τοῦ μαντείου. ὁ δὲ χρησμός,

Κροῖσος Ἄλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.

ὁ δὲ τὸ ἀμφίβολον τοῦ χρησμοῦ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἐκδεξάμενος ἐδυστύχησεν.

- 2 Ὅτι πάλιν ἐπηρώτησεν, εἰ πολὺν χρόνον ἔξει τὴν δύναστείαν. εἶπε δὲ τὰ ἔπη ταῦτα,

ἀλλ' ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται,
καὶ τότε, Λυδὲ ποδαβρέ, πολυψήφιδά παρ' Ἑρμον
φεύγειν μηδὲ μένειν μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.

Ὅτι ἡμίονον τὸν Κῦρον ἔφη διὰ τὸ τὴν μητέρα αὐτοῦ Μηδικὴν εἶναι, τὸν δὲ πατέρα [αὐτοῦ] Πέρσῃν.

- 3 Ὅτι Κῦρος ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς παραγεννηθεὶς μετὰ πάσης δυνάμεως εἰς τὰ τῆς Καππαδοκίας στενά, ἀπέστειλε κήρυκας πρὸς τὸν Κροῖσον τὴν τε δύναστείαν αὐτοῦ κατασκηψομένους καὶ δηλώσοντας ὅτι Κῦρος αὐτὸν ἀφίησι τῶν πρότερον ἀμαρτημάτων καὶ Λυδίας καθίστησι σατράπην, ἂν ἐπὶ θύρας γενόμενος ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ὁμολογῇ δοῦλος εἶναι. πρὸς οὓς ὁ Κροῖσος ἀπεκρίθη, διότι προσηκόντως ἂν Κῦρος καὶ Πέρσαι Κροῖσῳ δουλεύειν

δὲ — περιγίνεσθαι in codice post verba τοῖς τοιούτοις (frag. 28, p. 187, 4) posita sunt, quem errorem em. Herw.

3 ἀπεβάλετο cod., corr. Dind. 16 αὐτοῦ del. Herw.

ὑπομένοιεν· ἐκείνους μὲν γὰρ τὸν ἔμπροσθεν χρό-
νον διατετελεκέναι Μήδοις δουλεύοντας, αὐτὸν δὲ
οὐδέποτε πεποιηκέναι τὸ προσιαττόμενον ὑφ' ἑτέρου.
[Exc. Vat. p. 25.]

- 5 Ὅτι Κροῖσος ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεὺς προσποιη-32
σάμενος εἰς Δελφοὺς πέμπειν, ἔπεμπεν εἰς Πελο-
πόννησον Εὐρύβατον τὸν Ἐφέσιον, δοὺς αὐτῷ χρυ-
σίον, ὅπως ὥς πλείστοντος ξενολογήσῃ τῶν Ἑλλήνων.
ὁ δὲ πεμφθεὶς πρὸς Κῦρον τὸν Πέρσῃν ἀποχωρή-
10 σας τὰ κατὰ μέρος ἐδήλωσε. διὸ καὶ παρὰ τοῖς
Ἑλλήσιν ἐπισήμου γενομένης τῆς περὶ τὸν Εὐρύ-
βατον πονηρίας, μέχρι τοῦ νῦν, ὅταν τις ὀνειδίσαι
τινὶ βούληται μοχθηρίαν, Εὐρύβατον ἀποκαλεῖ. [Exc.
de virt. et vit. p. 241 V., 553 W.]

- 15 Ὅτι οἱ πονηροὶ κἂν ἀντίκα παρὰ τῶν ἀδικηθέν-33
των τὴν τιμωρίαν ἐκκλίνωσιν, ἢ γε βλασφημία δι'
αἰῶνος τηρουμένη καὶ τελευτήσαντας αὐτοὺς κατὰ
τὸ δυνατόν μετέρχεται.

- Ὅτι φασὶ τὸν Κροῖσον πρὸ τοῦ πρὸς Κῦρον πο- 2
20 λέμου πέμψαι θεωροὺς εἰς Δελφοὺς ἐπερωτήσοντας,
πῶς ἂν ὁ υἱὸς αὐτοῦ δύναιτο φωνὴν προέσθαι. τὴν
δὲ Πυθίαν εἰπεῖν,

- Λυδὲ γένος, πολλῶν βασιλεῦ, μέγα νήπιε Κροῖσε,
μὴ βούλου πολύευκτον ἰάν κατὰ δάματ' ἀκούειν
25 παιδὸς φθεγγομένου· τὸ δέ σοι πολὺ λώιον ἄμφρὶς
ἔμμεναι· αὐδήσει γὰρ ἐν ἡματι πρῶτον ἀνύλβῃ.

Ὅτι δεῖ τὴν εὐτυχίαν μετρίως φέρειν καὶ μὴ πε- 3
ποιδέναι ταῖς ἀνθρωπίναις εὐπραξίαις ἐν μικρᾷ
ροπῇ μεγάλας μεταβολὰς λαμβανούσαις.

4 Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι αἰχμάλωτον Κροῖσον καὶ τὴν πυρὰν σβεσθῆναι, ἰδὼν τὴν πόλιν διαρπαζομένην καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις πολὺν ἄγρυπνόν τε καὶ χροσὸν διαφοροῦμενον, ἐπηρώτησε τὸν Κῦρον, τί ποιοῦσιν οἱ στρατιῶται. τοῦ δὲ μετὰ γέλωτος ἀπο-
κριθέντος [ὥς] Τὰ σὰ χρήματα διαρπαζόνσι, Μὰ Δία μὲν οὖν, εἶπεν, ἀλλὰ τὰ σά· Κροῖσον γὰρ ἰδίου οὐκέτι οὐδὲν ὑπάρχει. ὁ δὲ Κῦρος θανμάσας τὸν λόγον εὐθὺς μετενόησε καὶ τοὺς στρατιώτας ἀνείρξας τῆς διαρπαγῆς εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνέλαβε τὰς 10 τῶν Σαρδιανῶν κτήσεις. [Exc. Vat. p. 26.]

34 Ὅτι Κῦρος εὐσεβῇ νομίσας εἶναι τὸν Κροῖσον διὰ τὸ καταρραγῆναι ὕμνον καὶ σβέσαι τὴν φλόγα, καὶ διὰ μνήμης ἔχων τὴν Σόλωνος ἀπόκρισιν, μεθ' ἑαυτοῦ περιήγετο τὸν Κροῖσον ἐντίμως. μετέδωκε δὲ 15 αὐτῷ καὶ τοῦ συνεδρίου, διαλαμβάνων ὑπάρχειν συνετόν, ὥς ἂν πολλοῖς καὶ πεπαιδευμένοις καὶ σοφοῖς ἀνδράσι συμβεβιωκότα. [Exc. de virt. et vit. p. 241 V., 553 W.] (Cf. frag. 2, 4.)

35 Ὅτι Ἀρπαγὸς κατασταθεὶς ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρ-
σου ἐπὶ τῆς θαλάττης στρατηγός, καὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνων πρὸς Κῦρον διαπρεσβενομένων συν-
θέσθαι φιλίαν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι παραπλήσιόν
2 τι ποιοῦσι τῶν πρότερον ἑαυτῷ συμβάντων. καὶ γὰρ ποτε γῆμαι βουλόμενον αἰτεῖσθαι παρὰ τοῦ 25 πατρὸς τὴν κόρην· τὸν δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἄξιον κρίναντα τοῦ γάμου δυνατωτέρῳ κατεγγυῆσαι, μετὰ

4 ἐπηρωτῆσαι v., corr. Dind. 6 ὥς del. Wurm 7
εἶπεν Wurm, εἰπεῖν v. Κροῖσῳ Herw. 15 περιήγε v., corr.
Herw. 23 εἶπε Wurm, εἰπεῖν v. 27 τοῦ] αὐτὸν τοῦ Herw.

δὲ ταῦθ' ὀρώνται αὐτὸν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τιμώμε-
 νον διδόναι τὴν θυγατέρα· αὐτὸν δὲ ἀποκριθῆναι,
 διότι γυναῖκα μὲν οὐκέτι ἂν ἔχοι αὐτήν, παλλακίδα
 δὲ συγγαυρῆσαι λαβεῖν. διὰ δὲ τῶν τοιούτων λό- 3
 5 γων ἐδήλου τοῖς Ἑλλήσιν, ὅτι Κύρου πρότερον ἀξι-
 οῦντος γενέσθαι Περσῶν φίλους οὐκ ἐβουλήθησαν,
 νῦν δὲ ἐκ μεταβολῆς ἐκείνων σπενδόντων συνάψαι
 φιλίαν ὥς μὲν πρὸς συμμάχους οὐ ποιήσεται τὰς
 ὁμολογίας, ὥς δὲ δούλους εἰς τὴν τῶν Περσῶν πί-
 10 στιν ἑαυτοὺς παραδιδόντας προσδέξεται.

Ἵτι Λακεδαιμόνιοι πυνθανόμενοι τοὺς κατὰ τὴν 36
 Ἀσίαν Ἑλληνας κινδυνεύειν, ἔπεμψαν πρὸς Κύρον,
 ὅτι Λακεδαιμόνιοι συγγενεῖς ὄντες τῶν κατὰ τὴν
 Ἀσίαν Ἑλλήνων ἀπαγορεύουσιν αὐτῷ καταδουλοῦ-
 15 σθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις. ὁ δὲ θαυμάσας τὸν
 λόγον ἔφη γινώσκεισθαι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ὅταν ἕνα
 τῶν ἑαυτοῦ δούλων πέμψῃ καταστρεφόμενον τὴν
 Ἑλλάδα.

Ἵτι Λακεδαιμόνιοι τὴν Ἀρκαδίαν μέλλοντες κα- 2
 20 ταστρέφειν ἔλαβον χρησμόν,

Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὐ τοι δώσω.
 πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
 οἳ σ' ἀποκωλύσουσιν· ἐγὼ δέ τοι οὔτι μεγαίρω.
 δώσω σοι Τερέαν ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι
 25 καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετροῖσθαι.

Ἵτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔπεμψαν εἰς Δελφοὺς περὶ 3
 τῶν ὀστέων Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐν ποίῳ τινὲ
 τόπῳ κεῖνται. καὶ ἔχρησεν οὕτως,

3 ἂν ἔχοι Dind, ἀνέσχοι v.

ἔστι τις Ἀρκαδίας Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ,
 ἔνθ' ἄνεμοι πνέουσιν δύο κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης
 καὶ τύπος ἀντίτυπος καὶ πῆμ' ἐπὶ πῆματι κεῖται.
 ἔνθ' Ἀγαμεμνονίδην κατέχει φυσίζοος αἴα.
 τὸν σὺ κομισσάμενος Τεγέης ἐπιτάροθος ἔσση. 5

ἦν δὲ χαλκεῖον, καὶ δημοῖ τὰς φύσας, τύπον δὲ
 τὸν ἄκμονά φησι καὶ τὰς σφύρας, πῆμα δὲ ἐπὶ
 πῆματι τὸν σίδηρον ἐπὶ σιδήρῳ· πῆμα γὰρ εἴρη-
 ται διὰ τὸ ἐπὶ κακῷ τῶν ἀνθρώπων εὐρησθαι.

4 Κρεῖττον γὰρ εἶναι τελευτῶν ἢ ζῶντας ἑαυτοὺς 10
 μετὰ τῶν συγγενῶν ἐφορᾶν ἄξια θανάτου πρῶ-
 τουτας.

37 Ὅτι κανηφορούσης ποτὲ τῆς θυματρὸς Πεισι-
 στρατόν, καὶ δοκούσης τῷ κάλλει διαφέρειν, προσ-
 ελθὼν τις τῶν νεανίσκων καταπεφρονηκῶς ἐφίλησε 15
 τὴν παρθένον. ἀκούσαντες δὲ οὐ τῆς κόρης ἀδελ-
 φοὶ βαρέως ἤνεγκαν τὴν ὕβριν, καὶ τὸν νεανίσκον
 ἀγαγόντες πρὸς τὸν πατέρα δίκην ἡξίου διδόναι.
 ὁ δὲ Πεισίστρατος γελᾶσας, Καὶ τί τοὺς μισοῦντας
 ἡμᾶς, ἔφη, ποιήσωμεν, ἐὰν τοὺς φιλοῦντας τιμω- 20
 ραῖς περιβάλωμεν;

2 Ὅτι ὁ αὐτὸς διαπορευόμενός ποτε διὰ τῆς χώ-
 ρας κατενόησεν ἄνθρωπον κατὰ τὸν Ἰμμηττον ἐργα-
 ζόμενον ἐν χωρίοις λεπτοῖς καθ' ὑπερβολὴν καὶ
 τραχέσι. θαυμάσας δὲ τὴν φιλεργίαν ἔπεμψε τοὺς 25
 ἐρωτήσοντας, τί λαμβάνοι τοιαύτην χώραν ἐργαζό-
 3 μενος. ὦν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, ὁ ἐργάτης
 ἔφησε λαμβάνειν ἐκ τοῦ χωρίου κακὰς ὁδύνας, ἀλλ'

οὐθὲν αὐτῷ μέλει· τούτων γὰρ τὸ μέρος Πεισι-
στράτῳ διδόναι. ὁ δὲ δυνάστης ἀκούσας τὸν λόγον
καὶ γελάσας ἐποίησε τὸ χωρίον ἀτελές, καὶ ἐντεῦ-
θεν ἡ παροιμία, Καὶ σφέκελοι ποιεῦσιν ἀτέλειαν.
5 [Exc. Vat. p. 27—29.]

ἑδύνας] ὀδύνας καὶ σφακέλους Suidas (s. v. σφέκελοι), σφα-
κέλους καὶ ὀδύνας Wurm
1 τὸ] I i. e. δέκατον add. Nauck.

FRAGMENTA LIBRI X.

Ὅτι Σερούιος Τύλλιος Ταρκυνίου ἐπιθεμένου
 παραγεννηθεὶς εἰς τὸ βουλευτήριον, καὶ θεασάμενος
 τὴν καθ' ἑαυτοῦ παρασκευήν, τοσοῦτον μόνον εἶπε,
 Τίς ἢ τόλμα, Ταρκύνιε; ὁ δὲ ὑπολαβών, Ἡ μὲν οὖν
 σή, φησί, τίς, ὃς δουλέκδουλος ὢν Ῥωμαίων βασι- 5
 λεύειν ἐτόλμησας καὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἡγεμονίας ἡμῶν
 προσηκούσης παρὰ νόμους ἀφείλου τὴν οὐδὲ καθ'
 ἓνα σοι τρόπον ἐπιβάλλουσιν ἀρχήν; ταῦτα λέγων
 ἅμα προσέδραμε καὶ δραξάμενος τῆς τοῦ Τυλλίου
 χειρὸς ἔρριπεν αὐτὸν κατὰ τῆς κρηπίδος. καὶ δια- 10
 ναστάς καὶ χωλεύων διὰ τὸ πτώμα ἐπεχείρησε φυ-
 γεῖν, ἀπεκτάνθη δέ. [Exc. Vat. p. 29.]

- 2 Ὅτι Σερούιος Τύλλιος ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐβα-
 σίλευσεν ἔτη τέτταράκοντα τέτταρα, διὰ τῆς ἰδίας
 ἀρετῆς κατωρθωκώς οὐκ ὀλίγα τῶν κοινῶν. 15
- 3 Ὅτι ἐπ' ἄρχοντος Ἀθήνησι Θηρικλέους κατὰ τὴν
 ἐξηκοστὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα Πυθαγόρας ὁ φιλό-
 σοφος ἐγνωρίζετο, προκεκοφώς ἤδη ἐν παιδείᾳ· γέ-
 γονε γὰρ ἰστορίας ἄξιος, εἰ καὶ τις ἕτερος τῶν περὶ
 παιδείαν διατριψάντων. γέγονε δὲ Σάμιος τὸ γέ- 20
 2 νος· οἱ δὲ φασιν ὅτι Τυρρηγνός. τοσαύτη δ' ἦν ἐν
 τοῖς αὐτοῦ λόγοις πειθὼ καὶ χάρις, ὥς καὶ τῆς πό-

λεως σχεδὸν ὅλης ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφούσης καθ' ἡμέραν ὥσπερ εἰ πρὸς τινος θεοῦ παρουσίαν ἔπαν-
 τας συντρέχειν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. οὐ μόνον δὲ 3
 περὶ τὴν ἐν τῷ λέγειν δύναμιν ἐφαίνετο μέγας, ἀλλὰ
 5 καὶ ψυχῆς ἐνέφαινεν ἥθος κατεσταλμένον καὶ πρὸς
 μίμησιν βίου σώφρονος τοῖς νέοις θαυμαστὸν ἀρ-
 χέτυπον, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀπέτρεπεν ἀπὸ
 τῆς πολυτελείας καὶ τρυφῆς, ἀπάντων διὰ τὴν εὐ-
 πορίαν ἀνέδην ἐκκεχυμένων εἰς ἄνεσιν καὶ διαφθο-
 10 ρὰν ἀγεννή τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Ὅτι Πυθαγόρας πυθόμενος Φερεκύδην τὸν ἐπι- 4
 στάτην αὐτοῦ γεγεννημένον ἐν Ἀήλῳ νοσεῖν καὶ τε-
 λέως ἐσχάτως ἔχειν, ἐπλευσεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς
 τὴν Ἀῆλον. ἐκεῖ δὲ χρόνον ἱκανὸν τὸν ἄνδρα γη-
 15 ροτροφήσας, πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν ὥστε τὸν
 πρεσβύτερον ἐκ τῆς νόσου διασῶσαι. κατισχυθέντος
 δὲ τοῦ Φερεκύδου διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 τῆς νόσου, περιέστειλεν αὐτὸν κηδεμονικῶς, καὶ
 τῶν νομιζομένων ἀξιόσας ὥσανεῖ τις υἱὸς πατέρα
 20 πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ὅτι ἐπειδὴν τινες τῶν συνήθων ἐκ τῆς οὐσίας 5
 ἐκπέσοιεν, διηροῦντο τὰ χρήματα αὐτῶν ὡς πρὸς
 ἀδελφούς. οὐ μόνον δὲ πρὸς τοὺς καθ' ἡμέραν
 συμβιοῦντας τῶν γνωρίμων τοιαύτην εἶχον τὴν διά-
 25 θεσιν, ἀλλὰ καθόλου πρὸς πάντας τοὺς τῶν πραγ-
 μάτων τούτων μετασχόντας.

3 συντρέχοντας cod. Peiresc. 9 ἀνέδην Peir., om. v.
 10 τῆς add. Herw. 12 τελῶς del. Cobet 16 κατισχυ-
 σαντος v., corr. Reiske 21 ἐπειδὴ Dind. 25 πραγμά-
 των] προσταγμάτων Wess., δογμάτων Wurm

4 Ὅτι Κλεινίας, Ταραντίνος τὸ γένος, εἷς δὲ τῶν
 ἐκ τοῦ προειρημένου συστήματος ὢν, πυθόμενος
 Πρωφρον τὸν Κυρηναῖον διὰ τινα πολιτικὴν περί-
 στασιν ἀπολωλεκότα τὴν οὐσίαν καὶ τελῶς ἀπο-
 ρούμενον, ἐξεδήμησεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Κυρήνην 5
 μετὰ χρημάτων ἱκανῶν, καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκατέ-
 στησε τῷ προειρημένῳ, οὐδέποτε τοῦτον ἑωρακώς,
 2 ἀκούων δὲ μόνον ὅτι Πυθαγόρειος ἦν. καὶ ἄλλοι
 δὲ πολλοὶ τὸ παραπλήσιον πεποιηκότες διαμνημο-
 νεύονται. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ τῶν χρημάτων ἐπι- 10
 δόσει τοιοῦτους αὐτοὺς παρείχοντο τοῖς γνωρίμοις,
 ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς ἐπισφαλεστάτους καιροὺς συν-
 3 κινδύνευον. καὶ γὰρ Διονυσίου τυραννοῦντος Φιν-
 τίας τις Πυθαγόρειος ἐπιβεβουλευκῶς τῷ τυράννῳ,
 μέλλων δὲ τῆς τιμωρίας τυγχάνειν, ἡτήσατο παρὰ 15
 τοῦ Διονυσίου χρόνον εἰς τὸ περὶ τῶν ἰδίων πρό-
 τερον ἢ βούλεται διοικῆσαι· δώσειν δ' ἔφησεν ἐγ-
 4 γνητὴν τοῦ θανάτου τῶν φίλων ἓνα. τοῦ δὲ δυ-
 νάστου θαυμάσαντος, εἰ τοιοῦτός ἐστι φίλος ὃς
 ἑαυτὸν εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀντ' ἐκείνου παραδώσει, 20
 προεκαλέσατό· τινα τῶν γνωρίμων ὁ Φιντίας, Δά-
 μωνα ὄνομα, Πυθαγόρειον φιλόσοφον, ὃς οὐδὲ δι-
 5 στάσας ἑγγυος εὐθὺς ἐγενήθη τοῦ θανάτου. τινὲς
 μὲν οὖν ἐπὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς πρὸς τοὺς φί-
 λους εὐνοίας, τινὲς δὲ τοῦ ἐγγύου προπέτειαν καὶ 25
 μανίαν κατερίνωσκον. πρὸς δὲ τὴν τεταγμένην ὥραν

1 Κλεινίας v. 13 — p. 197, 9 reddit etiam cod. Pat-
 mius 6 (f. 13) saec. X, sed neglegenter 19 ἔστι] τις add.
 Patm. 21 προσεκαλέσατο Peir. et Patm. 22 οὐδὲν
 Reiske, οὐ Patm.

ἅπας ὁ δῆμος συνέδραμεν, καρδοκῶν εἰ φυλάξει
 τὴν πίστιν ὁ καταστήσας. ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγ- 6
 κλειούσης πάντες μὲν ἀπεγίνωσκον, ὁ δὲ Φιντίας
 ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου ῥοπῆς δρο-
 5 μαῖος ἦλθε, τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν
 ἀνάγκην. θαυμαστῆς δὲ τῆς φιλίας φανείσης ἔπα-
 σιν, ἀπέλυσεν ὁ Διονύσιος τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκα-
 λούμενον, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄνδρας τρίτον ἑαυτὸν
 εἰς τὴν φιλίαν προσλαβέσθαι.

10 Ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ τῆς μνήμης μερίστην 5
 γυμνασίαν ἐποιοῦντο, τοιοῦτόν τινα τρόπον τῆς
 μελέτης ὑποστησάμενοι. οὐ πρότερον ἐκ τῆς εὐνῆς
 ἡγείροντο, πρὶν ἂν πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθρωπολογήσαντο
 τὰ κατὰ τὴν προτέραν ἡμέραν αὐτοῖςπραχθέντα, τὴν
 15 ἀρχὴν ἀπὸ τῆς πρωίας, τὴν δὲ τελευταίην ἕως ἐσπέ-
 ρας ποιοῦντες. εἰ δ' ἀναστροφὴν ἔχοιεν καὶ πλεί-
 ονα σχολὴν ἔγοιεν, καὶ τὰ τρίτη καὶ τετάρτη καὶ
 ταῖς ἑτι πρότερον ἡμέραιςπραχθέντα προσανελάμ-
 βανον. τοῦτο πρὸς ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν, ἔτι
 20 δὲ τῶν πάντων ἐμπειρίαν τε τοῦ δύνασθαι πολλὰ
 μνημονεύειν . . .

Ὅτι ἐποιοῦντο καὶ τῆς ἐγκρατείας γυμνασίαν τόνδε 2
 τὸν τρόπον. παρασκευασάμενοι πάντα τὰ κατὰ τὰς
 λαμπροτάτας ἐστιάζεις παρατιθέμενα πολλὴν αὐτοῖς
 25 ἐνέβλεπον χρόνον· εἴτα διὰ τῆς θεάς τὰς τῆς φύ-
 σεως ἐπιθυμίας πρὸς τὴν ἀπόλαυσιν ἐκκαλεσάμενοι
 τὰς τραπέζας ἐκέλευον αἶρειν τοὺς παῖδας, καὶ πα-
 ραχοῆμα ἄγρευστοι τῶν παρατεθέντων ἐχωρίζοντο.
 [Exe. de virt. et vit. p. 241—245 V., 553—555 W.]

80 Ὅτι ὁ Πυθαγόρας μετεμφύχωσιν ἐδόξαζε καὶ κρε- 6

οφαρίαν ὡς ἀποτρόπαιον ἡγεῖτο, πάντων τῶν ζώων
τὰς ψυχὰς μετὰ θάνατον εἰς ἕτερα ζῶα λέγων εἰς-
έρχεσθαι. καὶ αὐτὸς δὲ ἑαυτὸν ἔφασκεν ἐπὶ τῶν
Τρωικῶν χρόνων μεμνησθαι γεγενημένον Εὐφορ-
βον τὸν Πάνθου μὲν υἱόν, ἀναιρεθέντα δὲ ὑπὸ 5
Μενελάου.

- 2 Ὅτι φασὶν αὐτὸν ἐν Ἀργεῖ ποτὲ παρεπιδημή-
σαντα καὶ θεασάμενον τῶν Τρωικῶν σκύλων ἀσπίδα
προσηλωμένην δακρύειν. ἐρωτηθέντα δὲ ὑπὸ τῶν
Ἀργείων τὴν τοῦ πάθους αἰτίαν εἰπεῖν, ὅτι τὴν 10
ἀσπίδα ταύτην εἶχεν αὐτὸς ἐν Τροίᾳ γεγονῶς Εὐ-
3 φορβος. ἀπίστως δὲ διακειμένων καὶ μανίαν αὐτοῦ
καταγινωσκόντων, σημεῖον ἔρεῖν ἔφησεν ἀληθὲς τοῦ
ταῦθ' οὕτως ἔχειν· ἐκ τοῦ γὰρ ἐντὸς μέρους ἐπιγε-
γράφει τὴν ἀσπίδα γράμμασιν ἀρχαίοις ΕΥΦΟΡΒΟΤ. 15
πάντων δὲ διὰ τὸ παραδόξον εἰπόντων καθελεῖν τὴν
εἰκόνα, συνέβη τὴν ἐπιγραφὴν εὐρεθῆναι.
- 4 Ὅτι Καλλίμαχος εἶπε περὶ Πυθαγόρου, διότι τῶν
ἐν γεωμετρίας προβλημάτων τὰ μὲν εὗρε, τὰ δὲ ἐκ
τῆς Αἰγύπτου πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤνεγκεν, 20
ἐν οἷς λέγει ὅτι

ἔξευρε Φοῦξ Εὐφορβος, ὅστις ἀνθρώποις
τρίγωνά τε σκαληνὰ καὶ κύκλων ἑπτὰ
μήκη . . . . δίδαξε νηστεύειν

τῶν ἐμπνεόντων· οἱ δ' ἄρ' οὐχ ὑπήκουσαν 25
πάντες.

- 7 Ὅτι παρεκάλει τὴν λιτότητα ζηλοῦν· τὴν γὰρ

13 ἔρεῖν Dind., εὗρεῖν v. 17 τὴν εἰκόνα] αὐτήν, ἐν-
τὸς Wurm 23 τε Dind., καὶ v., τὰ Wurm κύκλων
ἑπταμήκη δίδαξε codex 25 οἱ δ' ἄρ' οὐχ Niebuhr, οἱ τὰδ'
οὐδ' cod.

πολυτέλειαν ἅμα τὰς τε οὐσίας τῶν ἀνθρώπων δια-
φθείρειν καὶ τὰ σώματα. τῶν γὰρ νόσων τῶν πλεί-
στων ἐξ ὁμότητος γινομένων, αὐτὴν ταύτην ἐκ τῆς
πολυτελείας γίνεσθαι. πολλοὺς δὲ ἐπειθεν ἀπύροις 2
5 σιτίοις χρῆσθαι καὶ ὑδροποσίαις πάντα τὸν βίον
ἐνεκεν τοῦ τάγαθὰ θηρᾶσθαι τὰ κατὰ ἀλήθειαν.
τῶν δὲ καθ' ἡμᾶς εἴ τις ὑπαγορεύσειεν ἢ ἐνὸς ἢ
δυεῖν ἀπέχεσθαι τῶν ἡδέων εἶναι δοκούντων ἐπ'
ὀλίγας ἡμέρας, ἀπείπαιντ' ἂν τὴν φιλοσοφίαν, φή-
10 σαντες εὖηθες ὑπάρχειν τάφανές ἀγαθὸν ζητεῖν
ἀφέντα τὸ φανερόν. κἂν μὲν δέη δημοκοπεῖν ἢ 3
πολυπραγμανεῖν περὶ τῶν ἄλλοτριῶν, σχολάζουσι
καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἐμποδίζονται· ἐὰν δὲ γίνεσθαι δέη
περὶ παιδείαν καὶ τὴν τῶν ἡθῶν ἐπισκευήν, ἀκαι-
15 ρεῖν φασιν, ὥστε ἀσχολεῖσθαι μὲν εὐσκολοῦντας,
σχολὴν δ' ἄγειν οὐ σχολάζοντας.

Ὅτι φασὶ τὸν Ταραντῖνον Ἀρχύταν τὸν ὄντα 4
Πυθαγόρειον ἐπὶ μεγάλοις ἀδικήμασιν οἰκέταις ὀρ-
γισθῆναι, καὶ κατεξαναστέντα τοῦ πάθους εἰπεῖν,
20 ὥς οὐκ ἂν ἐγενήθησαν ἀθῶοι τηλικαῦτα ἁμαρτή-
σαντες, εἰ μὴ ἔτυχεν ὀργιζόμενος.

Ὅτι οἱ Πυθαγόρειοι μεγίστην ἐποιδῶντο πρόνοιαν 8
τῆς πρὸς τοὺς φίλους βεβαιότητος, τὴν τῶν φίλων
εὖνοιαν ἀξιολογώτατον ἀγαθὸν εἶναι τῶν ἐν τῷ βίῳ
25 διειληφότες.

Ὅτι μέριστον ἂν τις ἡγήσαιο καὶ μάλιστα θαν- 2
μάσαι τὸ αἷτιον τῆς πρὸς τοὺς φίλους εὖνοίας. τί-
νες γάρ ποτε ἦσαν ἐθισμοὶ ἢ τίς τρόπος ἐπιτηδευ-

6 τάγαθὰ Dind., ταῦτα cod. 7 ὑπαγορεύσειεν*] ἀπα-
γορεύσειεν v. 9 ἀπείπαιντ' ἂν Wurm, ἀπέπειον v.

μάτων ἢ τίς λόγου δεινότης, δι' ἧς ἐνειργάζοντο τὴν
 τοιαύτην διάθεσιν τοῖς ἀφικνουμένοις εἰς τὴν τοῦ
 3 βίου κοινωνίαν; ταῦτα γὰρ πολλοὶ μὲν ἐπιθυμή-
 σαντες γινῶναι τῶν ἔξωθεν ἐπεβάλλοντο πολυπραγ-
 μονεῖν, οὐδέποτε δὲ οὐδεὶς μαθεῖν ἡδυνήθη. αἴτιον 5
 δὲ τοῦ διατηρεῖσθαι τὰς ὑπὲρ τούτων ὑποθήκας τὸ
 τοὺς Πυθαγορείους ὑπόστασιν ἔχειν μηδὲν τοιοῦτο
 ποιεῖν ἔγγραφον, ἀλλὰ διὰ μνήμης ἔχειν τὰ παραγ-
 γελλόμενα.

9 Ὅτι ὁ Πυθαγόρας πρὸς τοῖς ἄλλοις παρήγγελλε 10
 τοῖς μανθάνουσι σπανίως μὲν ὁμνύναι, χρησαμέ-
 νους δὲ τοῖς ὅροις πάντως ἐμμένειν καὶ πρὸς τέ-
 λος ἄγειν ὑπὲρ ὧν ἂν τις ὁμόση πραγμάτων, οὐχ
 ὁμοίαν ἀπόφασιν ποιούμενος Ἀνσάνδρῳ τε τῷ Ἀά-
 κωνι καὶ Δημάδῃ τῷ Ἀθηναίῳ, ὧν ὁ μὲν ἀπεφαινέτο 15
 τοὺς μὲν παῖδας δεῖν ἐξαπατᾶν τοῖς ἀστραγάλοις,
 τοὺς δὲ ἄνδρας τοῖς ὅροις, ὁ δὲ διαβεβαιούμενος
 ὅτι δεῖ τὸ λυσιτελέστατον ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων,
 οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὅρων αἰρεῖσθαι. ὁρᾷν δὲ τὸν
 ἐπιорκήσαντα παραχρῆμα ταῦτ' ἔχοντα· περὶ ὧν 20
 ὤμοσε, τὸν δ' εὐορκήσαντα φανερώς τὸ ἴδιον ἀπολ-
 λύντα. τούτων γὰρ ἑκάτερος οὐ κατὰπερ Πυθα-
 γόρας ὑπεστήσατο τὸν ὅρον εἶναι πίστεως ἐνέχυρον
 βέβαιον, ἀλλ' αἰσχροκερδείας καὶ ἀπάτης δέλεαρ.
 [Exe. Vat. p. 29—31.] 25

2 Ὅτι Πυθαγόρας παρήγγελλε τοῖς μανθάνουσι
 σπανίως μὲν ὁμνύναι, χρησαμένους δὲ τοῖς ὅροις
 πάντως ἐμμένειν.

18 λυσιτελέστερον (cod.?) Herw.
 Wurm, δὲ ὀρκίζοντα γ.

21 δ' εὐορκήσαντα

Ἵτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας καὶ περὶ τῶν ἀφροδισίων 3
ἐκλογιζόμενος τὸ συμφέρον παρήγγελλε κατὰ μὲν τὸ
θέρος μὴ πλησιάζειν γυναιξί, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα
προσιέναι τεταμιευμένως. καθόλου γὰρ τὸ γένος
5 τῶν ἀφροδισίων ὑπελάμβανεν εἶναι βλαβερόν, τὴν δὲ
συνέχειαν αὐτῶν τελέως ἀσθενείας καὶ ὀλέθρου ποι-
ητικὴν ἐνόμιζε. [Exc. virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

Ἵτι Πυθαγόραν φασὶν ὑπὸ τινος ἐρωτηθέντα 4
πότε χρηστέον ἀφροδισίοις εἰπεῖν, Ὅταν ἑαυτοῦ θέ-
10 λης ἥττων γενέσθαι.

Ἵτι οἱ Πυθαγόρειοι διήρουν καὶ τὰς ἡλικίας 5
τῶν ἀνθρώπων εἰς τέσσαρα μέρη, παιδός, νέου,
νεανίσκου, γέροντος, καὶ τούτων ἐκάστην ἔφασαν
ὁμοίαν εἶναι ταῖς κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τῶν ὥρων μέ-
15 ταβολαῖς, τὸ μὲν ἕαρ τῷ παιδί διδόντες, τὸ δὲ φθι-
νὸπωρον τῷ ἀνδρί, τὸν δὲ χειμῶνα τῷ γέροντι, τὸ
δὲ θέρος τῷ νέῳ. [Exc. Vat. p. 32.]

Ἵτι ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας παρήγγελλε πρὸς τοὺς 6
θεοὺς προσιέναι τοὺς θύοντας μὴ πολυτελεῖς, ἀλλὰ
20 λαμπράς καὶ καθαράς ἔχοντας ἐσθῆτας, ὁμοίως δὲ
μὴ μόνον τὸ σῶμα καθαρὸν παρεχομένους πάσης
ἀδίκου πράξεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἀγνεύουσαν.
[Exc. de virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

Ἵτι ὁ αὐτὸς ἀπεφαίνετο τοῖς θεοῖς εὐχέσθαι δεῖν 7
25 τὰ ἀγαθὰ τοὺς φρονίμους ὑπὲρ τῶν ἀφρόνων· τοὺς
γὰρ ἀσυνέτους ἀγνοεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἐν τῷ βίῳ
κατὰ ἀλήθειαν ἀγαθόν.

Ἵτι ὁ αὐτὸς ἔφασκε δεῖν ἐν ταῖς εὐχαῖς ἀπλῶς 8

εὐχεσθαι τὰ γαθὰ, καὶ μὴ κατὰ μέρος ὀνομάζειν, οἷον ἐξουσίαν, κάλλος, πλοῦτον, τᾶλλα τὰ τούτοις ὅμοια· πολλάκις γὰρ τούτων ἕκαστον τοὺς κατ' ἐπιθυμίαν αὐτῶν τυχόντας τοῖς ὅλοις ἀνατρέπειν. καὶ τοῦτο γνοίῃ ἂν τις ἐπιστήσας τοῖς ἐν ταῖς Εὐριπί-⁵ δου Φοινίσσαις στίχοις, ἐν οἷς οἱ περὶ τὸν Πολυνείκην εὐχονται τοῖς θεοῖς, ὧν ἡ ἀρχὴ βλέψας ἐς Ἄργος,

ἔως

εἰς στέρν' ἀδελφοῦ τῆσδ' ἀπ' ὠλένης βαλεῖν. ¹⁰
οὔτοι γὰρ δοκοῦντες ἑαυτοῖς εὐχεσθαι τὰ κάλλιστα ταῖς ἀληθείαις καταρῶνται. [Exc. Vat. p. 32.]

⁹ Ὅτι ὁ αὐτὸς πολλὰ καὶ ἄλλα διαλεγόμενος πρὸς βίου σώφρονος ζῆλον καὶ πρὸς ἀνδρείαν τε καὶ καρτερίαν, ἔτι δὲ τὰς ἄλλας ἀρετάς, ἴσα θεοῖς παρὰ ¹⁵ τοῖς Κροτωνιάταις ἐτιμᾶτο. [Exc. de virt. et vit. p. 246 V., 555 W.]

¹⁰ Ὅτι Πυθαγόρας φιλοσοφίαν, ἀλλ' οὐ σοφίαν ἐκάλει τὴν ἰδίαν αἴρεσιν. καταμεμφόμενος γὰρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κεκλημένους ἐπὶ σοφοὺς ἔλεγεν, ὡς σο-²⁰ φος μὲν οὐδεὶς ἐστὶν ἄνθρωπος ὢν καὶ πολλάκις διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως οὐκ ἰσχύων πάντα κατορθοῦν, ὁ δὲ ζηλῶν τὸν τοῦ σοφοῦ τρόπον τε καὶ βίον προσηκόντως ἂν φιλόσοφος ὀνομάζοιτο.

² Ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης προκοπῆς γενομένης περὶ ²⁵ τε Πυθαγόραν αὐτὸν καὶ τοὺς μετ' ἐκείνον Πυθαγορείους, καὶ τοσούτων ἀγαθῶν αἵτιοι γενόμενοι

10 στέρνες cod. βαλεῖν] λαβεῖν cod. 15 ἄλλας] λοι-
πάς cod. Peiresc. 19 τοῖς — κεκλημένοις — σοφοῖς v.,
corr. Herw.

ταῖς πόλεσιν οὗτοι τὸν πάντα τὰ καλὰ λυμαινόμε-
νον χρόνον οὐ διέφυγον· οὐδὲν γάρ, οἶμαι, τῶν
παρ' ἀνθρώποις καλῶν οὕτω συνέστηκεν ὥστε μη-
δεμίαν αὐτῷ φθοράν τε καὶ διάλυσιν γεννῆσαι τὸν
5 πολυετῆ χρόνον. [Exc. Vat. p. 33.]

Ὅτι Κροτωνιάτης τις Κύλων ὄνομα, τῇ οὐσίᾳ¹¹
καὶ δόξῃ πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐπεθύμησε Πυθα-
γόρειος γενέσθαι. ὢν δὲ χαλεπὸς καὶ βίαιος τὸν
τρόπον, ἔτι δὲ στασιαστής καὶ τυραννικός, ἀπεδο-
10 κιμάσθη. παροξυνθεὶς οὖν τῷ συστήματι τῶν Πυ-
θαγορείων, ἐταιρείαν μεγάλην συνεστήσατο, καὶ διε-
τέλει πάντα καὶ λέγων καὶ πράττων κατ' αὐτῶν.

Ὅτι Αὔσις ὁ Πυθαγόρειος εἰς Θήβας τῆς Βοιω-²
τίας γενόμενος διδάσκαλος Ἐπαμινώνδου, τοῦτον
15 μὲν τέλειον ἄνδρα πρὸς ἀρετὴν κατέστησε, καὶ πα-
τὴρ αὐτοῦ θετὸς ἐγένετο δι' εὐνοίαν. ὁ δὲ Ἐπα-
μινώνδης τῆς τε καρτερίας καὶ λιτότητος καὶ τῶν
ἄλλων ἀρετῶν ἐκ τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας
ἐνάσματα λαβὼν, οὐ μόνον Θηβαίων, ἀλλὰ καὶ
20 πάντων τῶν κατ' αὐτὸν ἐπρώτευν.

Ὅτι [δὲ] τῶν προγεγονότων ἀνδρῶν ἢ τῶν βίων¹²
ἀναγραφὴ δυσκολίαν μὲν παρέχεται τοῖς γράφου-
σιν, ὠφελεῖ δ' οὐ μετρίως τὸν κοινὸν βίον. μετὰ
παρορησίας γὰρ δηλοῦσα τὰ καλῶς *πραχθέντα τοὺς
25 μὲν ἀγαθοὺς κοσμεῖ, τοὺς δὲ πονηροὺς ταπεινοῖ,
διὰ τῶν οἰκείων ἐκάστοις ἐγκωμίων τε καὶ φόρων.
ἔστι δ' ὁ μὲν ἔπαινος, ὡς ἂν τις εἴποι, ἐπαθλον

3 καλῶς v. 19 ἐνάσματα cod., corr. Vales. 21 δὲ
del. Reiske 24 καλῶς del. aut τε καὶ κακῶς add. Wurm
26 ἐκάστοις Reiske, ἐκάστους v.

ἀρετῆς ἀδάπανον, ὁ δὲ ψόγος τιμωρία φανλότητος
 2 ἄνευ πληγῆς. καλὸν δὲ τοῖς μεταγενεστέροις ὑπο-
 κεῖσθαι, διότι βίον οἶον ἔν τις ἔληται ζῶν, τοιαύ-
 της ἀξιωθήσεται μετὰ τὸν θάνατον μνήμης, ἵνα μὴ
 περὶ τὰς τῶν λιθίνων μνημείων κατασκευὰς σπου- 5
 δάζωσιν, ἃ καὶ τόπον ἔνα κατέχει καὶ φθορὰς ὀξείας
 τυγχάνει, ἀλλὰ περὶ λόγον καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς,
 αἵ πάντῃ φοιτῶσι διὰ τῆς φήμης. ὁ δὲ χρόνος ὁ
 πάντα μαραινῶν τᾶλλα ταύτας ἀθανάτους φυλάτ-
 τει, καὶ πρεσβύτερος γενόμενος αὐτὸς ταύτας ποιεῖ 10
 8 νεωτέρας. δῆλον δὲ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἐρένετο τὸ
 προειρημένον· πάσαι γὰρ γεγονότες ὥσπερ νῦν ὄν-
 τεσ ὑπὸ πάντων μνημονεύονται. [Exc. de virt. et
 vit. p. 249 V., 556 W.]

13 Ὅτι Κῦρος ὁ τῶν Περσῶν ἐπειδὴ τῶν Βαβυ- 15
 λωνίων καὶ τῶν Μήδων τὴν χώραν κατεπολέμησε,
 ταῖς ἐλπίσι πᾶσαν περιελάμβανε τὴν οἰκουμένην.
 τῶν γὰρ δυνατῶν καὶ μεγάλων ἔθνων καταπεπολε-
 μημένων ἐνόμιζε μηδὲνα μήτε βασιλεῖα μήτε δῆμον
 ὑποστήσεσθαι τὴν ἰδίαν δύναμιν· τῶν γὰρ ἐν ἔξου- 20
 σίαις ἀνυπευθύνους ὄντων εἰδῶσιν ἔνιοι τὴν εὐ-
 τυχίαν μὴ φέρειν κατ' ἀνθρώπον. [Exc. Vat. p. 33.]

14 Ὅτι ὁ Καμβύσης ἦν μὲν φύσει μανικὸς καὶ πα-
 ρακεκινηκῶς τοῖς λογισμοῖς, πολὺ δὲ μᾶλλον αὐτὸν
 ὤμῶν καὶ ὑπερήφανον ἐποίει τὸ τῆς βασιλείας μέ- 25
 γεθος.

2 Ὅτι Καμβύσης ὁ Πέρσης μετὰ τὴν ἄλωσιν Μέμ-

10 αὐτὸς Dind., αὐτὰς v. 11 δῆλον*] δῆλος Wurm,
 ξῆλος cod. τὸ προειρημένον*] προειρημένος cod., ὁ προ-
 ειρημένος Reiske; γέγονε τῶν προειρημένων Wurm 21
 ἀνυπευθύνων cod., corr. Dind.

φρως καὶ Πηλουσίου τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρων ἀν-
 θρωπίνως, τὸν Ἀμάσιος τοῦ πρότερον βασιλευ-
 νότος τάφον ἀνέσκαψεν. εὐρὼν δὲ ἐν τῇ θήκῃ τὸν
 νεκρὸν τεταριχευμένον, τό τε σῶμα τοῦ τετελευτη-
 5 νότος ἤκισατο καὶ πᾶσαν ὕβριν εἰς τὸν οὐκ αἰσθα-
 νόμενον εἰσενεγκάμενος τὸ τελευταῖον προσέταξε
 κατακαῦσαι τὸν νεκρὸν. οὐκ εἰωθότων γὰρ πυρὶ
 παραδιδόναι τῶν ἐγγωρίων τὰ σώματα τῶν τετελευ-
 τηκότων, ὑπελάμβανε καὶ διὰ τούτου τοῦ τρόπου
 10 πλημμελίσειν τὸν πάλαι προτετελευτηκότα.

Ὅτι Καμβύσης μέλλων στρατεύειν ἐπ' Αἰθιο- 3
 πίαν ἔπεμψε μέρος τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἀμμωνίους,
 προστάξας τοῖς ἡγεμόσι τὸ μαντεῖον συλῆσαντας
 ἐμπρῆσαι, τοὺς τε περιοικοῦντας τὸ ἱερὸν ἅπαντας
 15 ἑξάνδραποδίσασθαι. [Exc. de virt. et vit. p. 249 V.,
 557 W.]

Ὅτι Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως κυριεύ- 15
 σαντος πάσης Αἰγύπτου, πρὸς τοῦτον οἱ Αἴβυες
 καὶ Κυρηναῖοι, συνεστρατευκότες τοῖς Αἰγυπτίοις,
 20 ἀπέστειλαν δῶρα, καὶ τὸ προσταττόμενον ποιήσιν
 ἐπηγγείλαντο. [Exc. de legat. p. 314, U., 619 W.]

Ὅτι ὁ Πολυκράτης ὁ τῶν Σαμίων τύραννος εἰς 16
 τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους ἀποστέλλων τριήρεις
 ἐλήστευεν ἅπαντας τοὺς πλείοντες, ἀπεδίδου δὲ μό-
 25 νοις τοῖς συμμάχοις τὰ ληφθέντα. πρὸς δὲ τοὺς
 μεμφομένους τῶν συνήθων ἔλεγεν, ὥς πάντες οἱ
 φίλοι πλείονα χάριν ἔξουσιν ἀπολαβόντες ἅπερ ἀπέ-
 βαλον ἢ περ ἀρχὴν μηδὲν ἀποβαλόντες.

3 δὲ Reiske, καὶ v. 6 τὸ add. Hertl. 10 τὸν] εἰς
 τὸν Hertl. 24 ἐλήστευσεν v., corr. Hertl.

- 2 Ὅτι ταῖς ἀδίκαις πράξεσιν ὥς ἐπίπαν ἀκολου-
θεῖ τις νέμεσις οἰκείους τιμωρίας τοῖς ἀμαρτάνου-
σιν ἐπιφέρειν.
- 3 Ὅτι πᾶσα χάρις ἀμεταμέλητος οὔσα καλὸν ἔχει
καρπὸν τὸν παρὰ τῶν εὐεργετουμένων ἔπαινον· 5
καὶ γὰρ ἂν μὴ πάντες, εἷς γε τῶν εὖ πεπονθότων
ἐνίοτε τὴν ὑπὲρ ἀπάντων ἀπέδωκε χάριν. [Exc. Vat.
p. 33.]
- 4 Ὅτι Λυδοὶ τινες φεύγοντες τὴν Ὀροίτου τοῦ
σατραπόου δυναστείαν κατέπλευσαν εἰς Σάμον μετὰ 10
πολλῶν χρημάτων καὶ τοῦ Πολυκράτους ἰκέται ἐρί-
νοντο. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς φιλοφρόνως
ὑπεδέξατο, μετ' ὀλίγον δὲ πάντας ἀποσφάξας τῶν
χρημάτων ἐγκρατὴς ἐγένετο.
- 17 Ὅτι Θετταλὸς ὁ Πεισιστράτου υἱὸς σοφὸς ὑπάρ- 15
χων ἀπέπειτο τὴν τυραννίδα, καὶ τὴν ἰσότητά ζη-
λώσας μεγάλης ἀποδοχῆς ἡξιούτο παρὰ τοῖς πολί-
ταις· οἱ δὲ ἄλλοι, Ἴππαρχος καὶ Ἰππίας, βίαιοι,
καὶ χαλεποὶ καθεστῶτες ἐτυράννουσαν τῆς πόλεως.
πολλὰ δὲ παρανομοῦντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ 20
τινος μειρακίου διαφόρου τὴν ὕψιν Ἴππαρχος ἐρα-
2 σθεῖς, διὰ τοῦτο ἐκινδύνευσεν. . . . . Ἡ μὲν οὖν
ἐπὶ τοὺς τυράννους ἐπίθεσις καὶ ἡ πρὸς τὴν τῆς
πατρίδος ἐλευθερίαν σπουδὴ κοινὴ τῶν προειρημέ-
νων ὑπῆρξεν ἀνδρῶν· ἡ δὲ ἐν ταῖς βασινοῖς πα- 25
ράστασις τῆς ψυχῆς καὶ τὸ καρτερικὸν τῆς τῶν δεινῶν
ὑπομονῆς περὶ μόνον ἐγενήθη τὸν Ἀριστογείτωνα,

2 οἰκείας aut οἰκείως scribendum 6 γε] γέ τις Herw.
7 ἀπέδωκε Dind., ἔδωκε v. 9 Ὀροίτου v., corr. Wess. 11
ἐρίνοντο cod. Peiresc., ἐγένοντο v. 25 ὑπόστασις Wess.

ὅς ἐν τοῖς φοβερωτάτοις καιροῖς δύο μέγιστα διε-
τήρησε, τὴν τε πρὸς τοὺς φίλους πίστιν καὶ τὴν
πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τιμωρίαν. [Exc. de virt. et vit.
p. 250 V., 557 W.]

- 5 Ὅτι ὁ Ἀριστογείτων πᾶσιν ἐποίησε φανερόν ὥς 3
ἢ τῆς ψυχῆς εὐγένεια κατισχύει τὰς μεγίστας τοῦ
σώματος ἀλγηδόνας.

Ὅτι Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου διὰ τὴν ἐπιβουλὴν 18
τὴν κατὰ τοῦ Νεάρχου τοῦ τυράννου κατὰ τὰς ἐν ταῖς
10 βασάνοις ἀνάγκας ἐρωτωμένου ὑπὸ Νεάρχου τίνες
ἦσαν οἱ συνειδότες, Ὁφελον γάρ, ἔφη, ὥσπερ τῆς
γλώττης εἰμι κύριος, οὕτω καὶ τοῦ σώματος. [Exc.
Wat. p. 34.]

- Ὅτι τυραννουμένης τῆς πατρίδος ὑπὸ Νεάρχου 2
15 σκληρῶς, ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ τυράννου συνεστή-
σατο. καταφανὲς δὲ γενόμενος, καὶ κατὰ τὰς ἐν
ταῖς βασάνοις ἀνάγκας διερωτώμενος ὑπὸ τοῦ Νε-
άρχου τίνες ἦσαν οἱ συνειδότες, Ὁφελον γάρ,
ἔφησεν, ὥσπερ τῆς γλώττης εἰμι κύριος, οὕτως
20 ὑπῆρχον καὶ τοῦ σώματος. τοῦ δὲ τυράννου πολὺ 3
μᾶλλον ταῖς βασάνοις προσεπιτείναντος, ὁ Ζήνων
μέχρι μὲν τινος διεκαρτέρει· μετὰ δὲ ταῦτα σπεν-
δων ἀπολυθῆναι ποτε τῆς ἀνάγκης καὶ ἅμα τιμω-
ρήσασθαι τὸν Νεάρχον, ἐπενοήσατό τι τοιοῦτον.
25 κατὰ τὴν ἐπιτονωτάτην ἐπίτασιν τῆς βασάνου προσ- 4
ποιηθεὶς ἐνδιδόναι τὴν ψυχὴν ταῖς ἀλγηδόσιν ἀν-
έκραγεν, Ἀνετε, ἐρῶ γὰρ πᾶσαν ἀλήθειαν. ὥς δ'

3 τιμωρίαν] πικρίαν Reiske 12 οὕτω] οὕτως ὑπῆρχον
(ex v. 20) Dind. 15 κατεστήσατο v., corr. Dind. 25
ἐπίστασιν cod., corr. Vales.

ἀνῆκαν, ἤξιωσεν αὐτὸν ἀκοῦσαι κατ' ἰδίαν προσελθόντα· πολλὰ γὰρ εἶναι τῶν λέγεσθαι μελλόντων
 5 ἃ συνοίσει τηρεῖν ἐν ἀπορρήτῳ. τοῦ δὲ τυράννου προσελθόντος ἀσμένως καὶ τὴν ἀκοὴν τῷ στόματι παραβαλόντος, ὁ Ζήνων τοῦ δυνάστου, περιχανὼν
 τὸ οὗς ἐνέπρισε τοῖς ὁδοῦσι. τῶν δὲ ὑπηρετῶν ταχὺ προσδραμόντων, καὶ πᾶσαν τῷ βασανιζομένῳ προσφερόντων τιμωρίαν εἰς τὸ χαλάσαι τὸ δῆγμα,
 6 πολὺ μᾶλλον προσεनेφύετο. τέλος δ' οὐ δυνάμενοι τάνδρὸς νικῆσαι τὴν εὐψυχίαν, παρεκέντησαν αὐ-
 τὸν ἵνα διήγῃ τοὺς ὁδόντας. καὶ τοιούτῳ τεχνήματι τῶν ἀλγυθόνων ἀπελύθη καὶ παρὰ τοῦ τυράννου τὴν ἐνδεχομένην ἔλαβε τιμωρίαν. [Exc. de virt. et vit. p. 253 V., 558 W.]

[Πολλαῖς ὕστερον γενεαῖς Λαοριεὺς ὁ Λακεδαι-
 μόνιος καταντήσας εἰς τὴν Σικελίαν καὶ τὴν χώραν ἀπολαβὼν ἔκτισε πόλιν Ἡράκλειαν. ταχὺ δ' αὐτῆς
 αὐξομένης, οἱ Καρχηδόνιοι φθονήσαντες ἅμα καὶ φοβηθέντες μήποτε πλέον ἰσχύσασα τῆς Καρχηδό-
 νος ἀφέληται τῶν Φοινίκων τὴν ἡγεμονίαν, στρα-
 20 τεύσαντες ἐπ' αὐτὴν μεγάλας δυνάμεις καὶ κατὰ κράτος ἐλόντες κατέσκαψαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀνα-
 γράφομεν. Diodorus IV 23, 3.]

19 Ὅτι τοῖς ἐπὶ τινων πραγμάτων διοριζομένοις ὥς 25
 οὐκ ἂν ποτεπραχθησομένων ἔοικεν ἐπακολουθεῖν ὥσ-
 νεὶ τις νέμεσις ἐλέγχουσα τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν.

1 ἀνῆκεν v., corr. Reiske 5 τοῦ] τοῦ τε v. 10
 παρεκέντησαν Döhner ex Diog. L. IX 26, παρεκάλεσαν v.
 26 πραχθησομένοις v., corr. Dind.

Ὅτι Μεγαβύζου τοῦ καὶ Ζωπύρου, φίλου ὄντος 2
 Δαρείου τοῦ βασιλέως, μαστιγώσαντος δ' ἑαυτὸν
 καὶ τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἀκρωτήρια ἀποκόψαντος
 διὰ τὸ αὐτόμολον γενέσθαι καὶ Βαβυλῶνα προδοῦ-
 5 ναι Πέρσαις, φασὶ βαρέως φέρειν τὸν Δαρεῖον καὶ
 εἰπεῖν βούλεσθαι τὸν Μεγάβυζον, εἰ δυνατόν ἦν,
 ἄρτιον γενόμενον ἢ δέκα Βαβυλῶνας λαβεῖν ὑπὸ
 τὴν ἔξουσίαν, καίπερ ἀπράκτου τῆς ἐπιθυμίας οὕσης.

Ὅτι οἱ Βαβυλώνιοι στρατηγὸν εἵλαντο Μεγάβυ- 3
 10 ζον, ἀγνοοῦντες ὅτι τὴν εὐεργεσίαν τῆς μελλούσης
 ἀκολουθεῖν ἀπωλείας οἶονεὶ δέλεαρ αὐτοῖς προθήσει.

Ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιτευγμάτων ἱκανόν 4
 ἐστὶ μαρτύριον τῶν προρρηθέντων.

Ὅτι Δαρεῖος τῆς Ἀσίας σχεδὸν ὅλης κυριεύσας 5
 15 τὴν Εὐρώπην ἐπεθύμει καταστρέψασθαι. τὰς γὰρ
 τοῦ πλείονος ἐπιθυμίας ἀπλήστους ἔχων καὶ τῷ
 μεγέθει τῆς Περσικῆς δυνάμεως πεποιθὼς, περιε-
 λάμβανε τὴν οἰκουμένην, αἰσχροὺς εἶναι νομίζων
 τοὺς πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότας καταδεεστέρας ἀφορ-
 20 μὰς κτησαμένους τὰ μέγιστα τῶν ἔθνων καταπεπο-
 λεμηκέναι, αὐτὸν δὲ τηλικαύτας ἔχοντα δυνάμεις
 ἡλίκας οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἔσχε μῆδεμίαν ἀξιό-
 λογον προᾶξιν κατειργάσθαι.

Ὅτι οἱ Τυρρηνοὶ διὰ τὸν τῶν Περσῶν φόβον 6
 25 ἐκλιπόντες τὴν Ἀἴμνον ἔφασκον ὥς διὰ τινὰς χρη-
 σμοὺς τοῦτο ποιεῖν, καὶ ταύτην τῷ Μιλτιάδῃ παρῆ-

4 αὐτόμολον Dind., σύντονον cod., συνεργόν Wurm. 8
 ἀπράκτου] ἀπλήστου Hertl. 11 προθήσειν v., corr. Wurm
 15 τῆς Εὐρώπης v., corr. Dind. 16 ἀπλήστους Dind.,
 ἀρίστους v., f. ἀορίστους 19 καταδεεστέρους v., corr. Dind.
 26 ποιοῖεν Herw.

δωκαν. ταῦτα δὲ πράξαντος Ἑρμῶνος τοῦ προεστη-
κότος τῶν Τυρρηνῶν, συνέβη τὰς τοιαύτας χάρι-
τας ἀπ' ἐκείνων τῶν χρόνων Ἑρμῶνείους προσαγο-
ρευθῆναι. [Exc. Vat. p. 35.]

- 20 Ὅτι Λευκίου Ταρκυνίου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως 5
ὁ υἱὸς Σέξτος ἐξεδήμησεν εἰς πόλιν Κολλατίαν κα-
λουμένην, καὶ κατέλυσε πρὸς Λεύκιον Ταρκύνιον
ἀνεψιὸν τοῦ βασιλέως, ἔχοντα γυναῖκα Λουκρητίαν,
ἣτις ἦν εὐπρεπὴς μὲν τὴν ὄψιν, σώφρων δὲ τὸν τρό-
πον.*) ἐπὶ στρατοπέδον γὰρ ὄντος τἀνδρός, ὁ ξένος 10
νυκτὸς ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ κοιτῶνος ὥρμησεν ἐπὶ τὴν
2 γυναῖκα κοιμωμένην ἐν τῷ θαλάμῳ. ἐπιστὰς δὲ
ταῖς θύραις ἄφνω καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος, παρα-
σκευάσασθαι μὲν ἔφησεν οἰκέτην ἐπιτήδειον εἰς ἀναί-
ρεσιν, συγκατασφάζειν δὲ κἀκείνην, ὥς ἐπὶ μοιχείᾳ 15
κατεilhaμένην καὶ τετευχυῖαν τῆς προσήκούσης τι-
μωρίας ὑπὸ τοῦ συγγενεστάτου τῷ συνοικοῦντι.
διόπερ αἰρετώτερον ὑπάρχειν ὑπονοργῆσαι ταῖς ἐπι-
θυμίαις αὐτοῦ σιωπῶσαν· λήψεσθαι δὲ ἑπαθλον τῆς
χάριτος δωρεάς τε μεγάλας καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ συμ- 20
βίωσιν καὶ γενήσεσθαι βασίλισσαν, ἰδιωτικῆς ἐστίας
3 ἐξηλλαγμένην ἡγεμονίαν. ἡ δὲ Λουκρητία διὰ τὸ
παράδοξον ἐκπλαγῆς γενομένη, καὶ φοβηθεῖσα μήποτε
ταῖς ἀληθείαις δόξῃ διὰ τὴν μοιχείαν ἀνηρῆσθαι,

1 Ἑρμῶνος add. Mai. 8 (et 22) Λουκρητίαν cod. 9
ἐκπρεπῆς malim 11 ἐπὶ add. Reiske 12 τῷ Herw.,
τινι v. 21 γενέσθαι cod., corr. Vales.

*) Περὶ τῆς Λουκρητίας Δίων Κορκιεανὸς καὶ Διόδωρος
ὁ Σικελὸς καὶ Πλούταρχος καὶ Διονύσιος ἱστοροῦσιν ὡς εὐ-
γενὴς μὲν Ῥωμαία ἐτύγγανε, γυνὴ δὲ ἦν Κολλατίνου σφαρο-
νεστάτη. [Revue de philologie II p. 36.]

τότε μὲν ἡσυχίαν ἔσχευ· ἡμέρας δὲ γενομένης ὁ
Σέξτος ἐχωρίσθη· ἡ δὲ ἐκάλεσε τοὺς οἰκείους, καὶ
ἡξίου μὴ περιδεῖν ἀτιμώρητον τὸν ἀσεβήσαντα εἰς
ξενίαν ἅμα καὶ συγγένειαν. ἑαυτῇ δὲ φήσασα μὴ
5 προσήκειν ἐφορᾶν τὸν ἥλιον τηλικαύτης ὕβρεως
πεπειραμένην, ξιφιδίῳ πατάξασα τὸ στήθος ἑαυτῆς
ἐτελεύτησεν. [Exc. de virt. et vit. p. 253 V., 558 W.]

Ὅτι τῆς Λουκρητίας μοιχευθείσης παρὰ Σέξτου²¹
καὶ ἑαυτὴν ἀνελούσης διὰ τὸ ἀμάρτημα, οὐκ ἄξιον
10 ἡγνούμεθα τὸ γενναῖον τῆς προαιρέσεως παραλιπεῖν
ἀνεπισήμαντον. τὴν γὰρ ἐπιδουῶσαν ἐκουσίως τὸ
ζῆν τοῖς μεταγενεστέροις εἰς καλὸν ζῆλον προσ-
ηκόντως ἂν εὐφημίας ἀξιοῖμεν ἀθανάτου, ὅπως αἰ
τὴν τοῦ σώματος ἀγνείαν κατὰ πᾶν ἀνεπίληπτον
15 παρέχεσθαι προαιρούμεναι πρὸς ἐπιτετευγμένον ἀρ-
χέτυπον παραβάλωνται. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι γυναῖ- 2
κες καὶ φανερώς τι τῶν τοιούτων πράξωσι, κατα-
κρύπτουσι τὸ συντελεσθέν, εὐλαβούμεναι τὴν ὑπὲρ
τῶν ἀμαρτημάτων τιμωρίαν· ἡ δὲ τὸ λάθρα πρα-
20 χθὲν ποιήσασα περιβόητον ἀπέσφαξεν ἑαυτήν, καὶ
τὴν τοῦ βίου τελευτὴν καλλίστην ὑπὲρ αὐτῆς ἀπο-
λογίαν ἀπέλιπε. καὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῶν ἐκουσίων 3
τὴν συγγνώμην προβαλλομένων, αὕτη τὴν μετὰ
βίας ὕβριν ἐτιμήσατο θανάτου, ἵνα μὴδ' εἴ τις ἐπι-
25 θυμοίῃ βλασφημεῖν, τὴν ἐξουσίαν ἔχοι κατηγορεῖν
τῆς προαιρέσεως ὡς ἐκουσίου γεγεννημένης. τῶν γὰρ 4
ἀνθρώπων φύσει τὰς λοιδορίας ἐπαίνων προτιμῶν-

17 φανερόν cod., corr. Dind. 22 ἐπὶ τῶν Dind.,
τῶν ἐπὶ τῶν v. 25 ἐπιθυμῇ — ἔχει v., corr. Dind. 26
ὡς add. Dind.

των, τὴν τῶν φιλαιτίων ἀπέκοψε κατηγορίαν, αἰσ-
 χρὸν εἶναι νομίζουσα τῶν ἄλλων εἶπεν τινα διότι
 ζῶντος τοῦ κατὰ νόμους συμβιοῦντος ἀνδρὸς ἐτέρου
 παρὰ νόμους ἐπειράθη, καὶ καθ' ὧν οἱ νόμοι τοῖς
 πράξασι θάνατον τιθέασι τὸ πρόστιμον, τοιοῦτο ⁵
 παθοῦσα τὸν πλείω χρόνον φιλοψυχεῖν, ἵνα τὸν
 πάντως ὀφειλόμενον παρὰ τῆς φύσεως θάνατον
 βραχὺ προλαβοῦσα τῆς αἰσχύνης ἀλλάξεται τοὺς
⁵ μερίστους ἐπαίνους. τοιγαροῦν οὐ μόνον θνητοῦ
 βίου δόξαν ἀθάνατον ἀντικατηλλάξατο διὰ τῆς ἰδίας ¹⁰
 ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ πάντας τοὺς
 πολίτας προετρέψατο λαβεῖν ἀπαραιτήτον τιμωρίαν
 παρὰ τῶν εἰς αὐτὴν παρανομησάντων.

22 Ὅτι Λεύκιος Ταρκύνιος ὁ βασιλεὺς τυραννικῶς
 καὶ βιαίως ἄρχων τῶν πολιτῶν τοὺς εὐπόρους τῶν ¹⁵
 Ῥωμαίων ἀνῆρει, ψευδεῖς ἐπιφέρων αὐτίκας ἔνεκεν
 τοῦ νοσφίσασθαι τὰς οὐσίας αὐτῶν. διόπερ Λεύ-
 κιος Ἰούνιος, ὀρφανὸς ὢν καὶ πάντων Ῥωμαίων
 πλουσιώτατος, δι' ἀμφοτέρω τὴν τοῦ Ταρκυνίου
 πλεονεξίαν ὑπώπτευν· ἀδελφιδοῦς δ' ὢν αὐτοῦ καὶ ²⁰
 παρ' ἑκάστα τῷ βασιλεῖ σύνδοινος, προσεποιήθη
 μωρὸς εἶναι, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν ὑπὲρ τοῦ
 δύνασθαι τι φθόνον ἐκκλίνειν, ἅμα δ' ἀνυπονοήτως
 παρατηρεῖν τὸ πραττόμενον καὶ τοῖς τῆς βασιλείας
 ἐφεδρεύειν καιροῖς. 25

23 Ὅτι οἱ Συβαρίται μετὰ τριάκοντα μυριάδων ἐκ-
 στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Κροτωνιάτας καὶ πόλεμον
 ἄδικον ἐπανελόμενοι τοῖς ὅλοις ἔπταισαν, καὶ τὴν

4 ὢν Dind., ὢν v.
 20 δ' ὢν add. Wurm

6 τῶν — χρόνων v., corr. Dind.

εὐδαιμονίαν οὐκ ἐνεργόντες ἐπιδεξιῶς ἱκανὸν παρά-
δειγμα τὴν ἰδίαν ἀπώλειαν κατέλιπον τοῦ πολὺ
μᾶλλον δεῖν προσέχειν ἐν ταῖς ἰδίαις εὐτυχίαις ἢ περ
ἐν ταῖς ταλαιπωρίαις.

5 Ὅτι περὶ Ἡροδότου φησὶν ὁ Διόδωρος· καὶ ταῦτα 24
παρεξέβημεν οὐχ οὕτως Ἡροδότου κατηγορήσαι βου-
ληθέντες ὥς ὑποδεῖξαι ὅτι τῶν λόγων οἱ θαναμάσιοι
τοὺς ἀληθεῖς κατισχύειν εἰώθασιν·

Ὅτι προσήκόν ἐστι τιμᾶσθαι τὴν ἀρετὴν, κἂν ἡ 2
10 παρὰ γυναιξίν.

Ὅτι Ἀθηναῖοι δεξιῶς τῇ νίκῃ χρῆσάμενοι καὶ 3
νικήσαντες Βοιωτοὺς τε καὶ Χαλκιδεῖς, εὐθύς ἀπὸ
τῆς μάχης Χαλκίδος ἐκυρίευσαν. ἐκ τῆς ὠφελείας
τῆς τῶν Βοιωτῶν δεκάτην ἔρμα χαλκοῦν εἰς τὴν
15 ἀκρόπολιν ἀνέθεσαν τόδε τὸ ἐλεγεῖον ἐπιγράψαντες,
ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμου
δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν·
ὧν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.

20 Ὅτι τὸ κατακαίειν τὰ ἱερὰ παρὰ Ἑλλήνων ἔμα-25
θον Πέρσαι, τὴν αὐτὴν τοῖς προαδικήσασιν ἀποδι-
δόντες ὕβριν.

Ὅτι Κᾶρες ὑπὸ Περσῶν καταπονούμενοι ἐπη- 2
ρώτησαν περὶ συμμαχίας εἰ προσλάβοιντο Μιλησίους
25 συμάχους. ὁ δὲ ἀνείλεν,

πάλαι ποτ' ἦσαν ἔλκιμοι Μιλήσιοι.

Οὐ μὴν ἄλλ' ὁ φόβος ἐγγὺς κείμενος ἐποίησεν 3

9 ἡ] εἰ cod. 14 δεκάτην*] δεκάτης cod.; δεκάτης τῆς
τῶν Βοιωτῶν ὠφελείας posuit Dind. (cf. XI 33, 2. 62, 3)
15 γράψαντες v., corr. Herw. 17 πολέμῳ v.

αὐτοὺς ἐπιλαθέσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας,
πρὸς δὲ τὸ πληροῦν τὰς τριήρεις κατὰ τάχος συν-
ηνάγκαζεν.

- 4 Ὅτι Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος πρεσβευτῆς ἀπεσταλ-
μένος ὑπὸ τῶν Ἰώνων, ἠρώτησε δι' ἣν αἰτίαν ἀπι- 5
στεῖ αὐτοῖς ὁ Ἀρταφέρνης. τοῦ δὲ εἰπόντος, μή-
ποτε ὑπὲρ ὧν καταπολεμηθέντες κακῶς ἔπαθον
μνησικακήσωσιν, Οὐκοῦν, ἔφησεν, εἰ τὸ πεπονθέ-
ναι κακῶς τὴν ἀπιστίαν περιποιεῖ, τὸ παθεῖν ἄρα
εὖ ποιήσει τὰς πόλεις Πέρσαις εὐνοοῦσας. ἀποδε- 10
ξάμενος δὲ τὸ ρηθὲν ὁ Ἀρταφέρνης ἀπέδωκε τοὺς
νόμους ταῖς πόλεσι καὶ τακτοὺς φόρους κατὰ δύ-
ναμιν ἐπέταξεν.

- 26 Ὅ γὰρ τοῖς πολλοῖς κατὰ τῶν πολιτῶν φθόνος
τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἐγκρουπτόμενος, ἐπειδὴ και- 15
ρὸν ἔλαβεν, ἄθρους ἐξερράγη. διὰ δὲ τὴν φιλοτι-
μίαν τοὺς δούλους ἡλευθέρωσαν, μᾶλλον βουλόμε-
νοι τοῖς οἰκέταις μεταδοῦναι τῆς ἐλευθερίας ἢ τοῖς
ἐλευθέροις τῆς πολιτείας.

- 27 Ὅτι Δάτις ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός, Μῆδος ὧν 20
τὸ γένος καὶ παρὰ τῶν προγόνων παρρηληφώς ὅτι
Μῆδου τοῦ συστησαμένου τὴν Μηδίαν Ἀθηναῖοι
κατέστησαν ἀπόγονοι, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Ἀθη-
ναίους εἰπεῖν ὥς πάρεστι μετὰ δυνάμεως ἀπαιτή-
σων τὴν ἀρχὴν τὴν προγονικὴν· Μῆδον γὰρ τῶν 25
ἑαυτοῦ προγόνων [πρεσβύτερον Δάτιν] γενόμενον

13 ἐξέταξεν v., corr. Dind.
παρὰ τοῖς πολλοῖς τῶν πολ. Dind.
22 συστησαμένου v., corr. Dind.
πρεσβύτερον Δάτιν del. Dind.

14 κατὰ*] παρὰ cod.;
20 Δάτης cod. ut infra
24 εἰπών Hertl. 26

ἀφαιρεθῆναι τὴν βασιλείαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ
 παραγεγνημένον εἰς τὴν Ἀσίαν κτίσαι τὴν Μηδίαν.
 ἂν μὲν οὖν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀποδῶσιν, ἀφεθήσε- 2
 σθαι τῆς πρώτης αἰτίας καὶ τῆς ἐπὶ Σάρδεϊς στρα-
 5 τείας· ἂν δὲ ἐναντιωθῶσι, πολλὸν δεινότερα πείσε-
 σθαι τῶν Ἑρετριέων. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἀπεκρίθη 3
 ἀπὸ τῆς τῶν δέκα στρατηγῶν γνώμης, διότι κατὰ
 τὸν τῶν πρεσβευτῶν λόγον μᾶλλον προσήκει τῆς
 Μήδων ἀρχῆς κυριεύειν Ἀθηναίους ἢ Ἀἰτίν τῆς
 10 Ἀθηναίων πόλεως· τὴν μὲν γὰρ τῶν Μήδων βασι-
 λεῖαν Ἀθηναῖον ἄνδρα συστήσασθαι, τὰς δὲ Ἀθή-
 νας μηδέποτε Μήδον τὸ γένος ἄνδρα κατεσχηκέναι.
 ὁ δὲ πρὸς μάχην ἀκούσας ταῦτα παρεσκευάζετο.
 [Exc. Vat. p. 35—39.]

15 Ὅτι Ἰπποκράτης ὁ Γελῶς τύραννος τοὺς Σν-28
 ρακουσίους νενικηκώς κατεστρατοπέδευσεν εἰς τὸ τοῦ
 Διὸς ἱερόν. κατέλαβε δὲ αὐτὸν τὸν ἱερεῖα καὶ τῶν
 Συρακουσίων τινὰς καθαιροῦντας ἀναθήματα χρυσᾶ,
 καὶ μάλιστα ἱμάτιον τοῦ Διὸς περιαιρουμένους ἐκ
 20 πολλοῦ κατεσκευασμένον χρυσοῦ. καὶ τούτοις μὲν 2
 ἐπιπλήξας ὡς ἱεροσύλοις ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὴν
 πόλιν, αὐτὸς δὲ τῶν ἀναθημάτων ἐπέσχετο, φιλο-
 δοξῆσαι θέλων καὶ νομίζων δεῖν τὸν τηλικούτου
 ἐπαναιρούμενον πόλεμον μὴθὲν ἑξαμαρτάνειν εἰς τὸ
 25 θεῖον, ἅμα δὲ νομίζων διαβάλλειν τοὺς προσεστώτας
 τῶν ἐν Συρακούσαις πραγμάτων πρὸς τὰ πλήθη διὰ
 τὸ δοκεῖν αὐτοὺς πλεονεκτικῶς, ἀλλ' οὐ δημοτικῶς
 οὐδ' ἴσως ἄρχειν.

4 αἰτίας πρώτης v. 7 στρατιωτῶν cod. 9 τῆς] διὰ
 τῆς v. 20 χρυσοῦ v., corr. Dind. 25 διαβαλεῖν Herw.

- 3 Ὅτι Θήρων ὁ Ἀκραγαντῖνος γένει καὶ πλούτῳ καὶ τῇ πρὸς τὸ πλήθος φιλανθρωπία πολὺν προσέχεν οὐ μόνον τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν Σικελιωτῶν. [Exc. de virt. et vit. p. 254 V., 558 W.]
- 29 Γέλωνα Συρακούσιον καθ' ὕπνους δὲ βοῶντα, 5
κεραυνοβλής γὰρ ἔδοξεν ὀνείροις γεγρονέναι,
ὁ κύων θορυβούμενον ἀμέτρως γρυλὸς ἐκείνου,
καθυλακτῶν οὐκ ἔληξεν, ἕως ἐγείρει τοῦτον.
τοῦτον ἐξέσωσέ ποτε καὶ λύκος ἐκ θανάτου.
σχολῇ προσκαθημένον γὰρ ἔτι παιδίου ὄντος 10
λύκος ἔλθων ἀφήρπαξε τὴν δέλτον τὴν ἐκείνου.
τοῦ δὲ δραμόντος πρὸς αὐτὸν τὸν λύκον καὶ τὴν
δέλτον,
κατασεισθεῖσα ἡ σχολὴ βαθρόθεν καταπίπτει,
καὶ σύμπαντας ἀπέκτεινε παῖδας σὺν διδασκάλῳ. 15
τῶν παίδων δὲ τὸν ἀριθμὸν οἱ συγγραφεῖς βοῶσι,
Τίμαιοι, Διονύσιοι, Διόδωροι καὶ Δίων,
πλείω τελοῦντα ἑκατόν. τὸ δ' ἀκριβὲς οὐκ οἶδα.
[Tzetz. Hist. 4, 266.]
- 30 Ὅτι τοῦ Μιλτιάδου υἱὸς ὁ Κίμων, τελευτήσαντος 20
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ διὰ τὸ μὴ
ἰσχύσαι ἐκτίσαι, τὸ ὕφλημα, ἵνα λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ
πατρὸς εἰς ταφὴν, ἑαυτὸν εἰς τὴν φυλακὴν παρέ-
δωκε καὶ διεδέξατο τὸ ὕφλημα.
- 2 Ὅτι ὁ Κίμων φιλότιμος ὢν εἰς τὴν τῶν κοινῶν 25
διοίκησιν, ἐξ ὑστερου ἀγαθὸς στρατηγὸς ἐγενήθη,
καὶ διὰ τῆς ιδίας ἀρετῆς ἐνδόξους πράξεις κατειργάσατο. [Exc. de virt. et vit. p. 254 V., 559 W.]
- 31 Κίμων υἱὸς κατὰ τινας ὑπῆρχε Μιλτιάδου,
κατὰ δ' ἑτέρους ἦν πατὴρ τὴν κλήσιν Στησαγόρου. 30

ἐξ Ἰσοδίκης τούτῳ παῖς ὑπῆρχεν ὁ Καλλίας.
 ὁ Κίμων οὗτος ἀδελφὴν ἰδίαν Ἑλπινίκην
 εἶχεν, ὡς Πτολεμαῖος μὲν ὕστερον Βερενίκην,
 καὶ Ζεὺς τὴν Ἥραν πρὸ αὐτῶν, καὶ νῦν Περσῶν
 τὸ γένος.

Καλλίας δὲ πεντήκοντα τάλαντα ζημιούται,
 ὅπως ὁ Κίμων ὁ πατὴρ μηδὲν δεινόν τι πάθῃ
 ἔνεκα γάμων τῶν αἰσχρῶν, τῆς ἀδελφομιξίας.
 τὸ δ' ὅσοι ταῦτα γράφουσι μακρόν ἐστί μοι λέγειν.
 ἔστι γὰρ πληθὺς ἄπειρον τῶν ταῦτα γεγραφότων,
 οἱ κωμικοὶ καὶ ῥήτορες, Διόδωρος καὶ ἄλλοι.

[Tzetz. Hist. 1, 582.]

Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὁ τοῦ Νεοκλέους, προσελθόν-32
 τος τινὸς αὐτῷ πλουσίου καὶ ζητούντος κηδεστὴν
 εὐρεῖν πλούσιον, παρεκελεύσατο αὐτῷ ζητεῖν μὴ
 15 χρήματα ἀνδρὸς δεόμενα, πολὺ δὲ μᾶλλον ἄνδρα
 χρημάτων ἐνδεᾶ. ἀποδεξαμένου δὲ τάνθρωπον τὸ
 ῥηθὲν συνεβούλευσεν αὐτῷ συνοικίσαι τὴν θυγα-
 τέρα τῷ Κίμωνι. διόπερ ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας ὁ
 20 Κίμων εὐπορήσας χρημάτων ἀπελύθη τῆς φυλακῆς,
 καὶ τοὺς κατακλείσαντας ἄρχοντας εὐθύνας κατα-
 δίκους ἔλαβεν. [Exc. Vat. p. 39.]

[Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συντά-
 ξεως οὕσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων εἰς
 25 τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβάσεως
 εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς γενομένας δημογο-
 ρίας ἐν τῇ κοινῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ
 περὶ τῆς Γέλωνος συμμαχίας τοῖς Ἑλλήσιν. Diodor.
 XI 1, 1.]

21 καταδίκους Dind., καταδίκης cod.

- 33 Ὅτι τῶν Ἑλλήνων πάντων διαπρεσβευσαμένων
 πρὸς Γέλωνα περὶ συμμαχίας, ὅτε Ξέρξης διέβαινε
 πρὸς τὴν Εὐρώπην, τοῦ δὲ ἐπαγγειλαμένου συμμα-
 χῆσαι καὶ σιταρχῆσαι, εἴ γε τὴν ἡγεμονίαν εἴτε τὴν
 κατὰ γῆν εἴτε τὴν κατὰ θάλατταν παρέξουσιν, ἡ 5
 μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας φιλοδοξία τὴν συμμαχίαν
 παρεκρούετο, τὸ δὲ μέγεθος τῆς βοηθείας καὶ ὁ τῶν
 πολεμίων φόβος προέτρπε μεταδοῦναι τῆς δόξης
 τῷ Γέλωνι.
- 34 Ἡ μὲν γὰρ τῶν Περσῶν ὑπεροχὴ πρὸς τὸ κρα- 10
 τῆσαι τῆς ἐπιθυμίας ἔχει τὰς δωρεάς, ἡ δὲ τυραν-
 νικὴ πλεονεξία καὶ τὰ μικρὰ τῶν λημμάτων οὐ πα-
 ρίησιν.
- 2 Βεβαιωτάτη γὰρ τῆς σωτηρίας φύλαξ ἡ ἀπιστία.
- 3 Παῖδες μὲν οὖν ἀδικούμενοι πρὸς πατέρας κα- 15
 ταφεύγουσι, πόλεις δὲ πρὸς τοὺς ἀποικίσαντας δη-
 μους.
- 4 Ὅτι τυράννου πλεονεξία τοῖς μὲν ὑπάρχουσιν
 οὐκ ἀρκεῖται, τῶν δὲ ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖ, πληροῦ- 20
 ται δὲ οὐδέποτε.
- 5 Τοὺς δὲ κατὰ τῆς δυναστείας αὐτοῦ πεφνυότας
 ἔχων καιρὸν οὐκ ἐάσει δύναμιν λαβεῖν.
- 6 Ἐκείνων γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἔστε ἀπόγονοι οἳ τὰς
 αὐτῶν ἀρετὰς μετὰ τὸν θάνατον ἀθανάτους τῇ δόξῃ
 7 καταλελοίπασι. — τὸ γὰρ ἑπαθλὸν τῆς συμμαχίας 25
 οὐκ ἀργύριον αἰτεῖ, οὐ παλλάκις ἰδεῖν ἔστι κατα-
 φρονοῦντα καὶ τὸν φανλότατον ἰδιώτην πεπλουτη-
 νότα, ἀλλ' ἔπαινον καὶ δόξαν, περὶ ἧς οἱ ἀγαθοὶ

4 σιταρχῆσαι v.; συμμαχήσειν καὶ σιταρχήσειν Herw.

τῶν ἀνθρώπων οὐκ ὀκνοῦσιν ἀποθνήσκειν· μισθὸς
 γὰρ ἐστὶν ἡ δόξα μελῶν ἀργυρίου. — παραλαμβά- 8
 νουσι γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται παρὰ τῶν πατέρων οὐχ
 ὥσπερ οἱ λοιποὶ πλοῦτον, ἀλλὰ προθύμως τελευτᾶν
 5 περὶ τῆς ἐλευθερίας, ὥστε πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον
 ἀγαθὰ δεύτερα τίθεσθαι τῆς δόξης.

Μὴ τῶν ξενικῶν δυνάμεων ἐπιθυμοῦντες τὰς 9
 πολιτικὰς ἀποβάλλωμεν καὶ τῶν ἀδῆλων ὀρεγόμενοι
 τῶν φανερῶν μὴ κυριεύωμεν. — οὗ φημι καταπε- 10
 10 πληῆχθαι τὸ μέγεθος τῆς τῶν Περσῶν στρατιᾶς·
 ἀρετὴ γὰρ ὁ πόλεμος, οὐ πλήθει βραβεύεται. —
 παρειλήφασι γὰρ ὑπὸ τῶν πατέρων ζῆν μὲν ἑαυτοῖς, 11
 τελευτᾶν δ' ὅταν χρειά ταῖς πατρίσιν ἐπῇ. — τί φο- 12
 βηθῶμεν τὸν χρυσὸν ᾧ κεκοσμημένοι βαδίζουσιν
 15 εἰς τὰς μάχας ὥς γυναῖκες εἰς τοὺς γάμους, ὥστε
 τὴν νίκην μὴ μόνον ἑπαθλον ἔχειν δόξαν, ἀλλὰ καὶ
 πλοῦτον; οὐ φοβεῖται γὰρ ἡ ἀρετὴ χρυσόν, ὃν ὁ
 σίδηρος εἶωθεν ἄγειν αἰχμάλωτον, ἀλλὰ τὴν στρα-
 τηρίαν τῶν ἡγουμένων. — πᾶσα γὰρ δύναμις ὑπερ- 13
 20 αἶρουσα τὴν συμμετρίαν ὑφ' ἑαυτῆς βλέπεται τὰ
 πλείεστα. πρὶν ἢ γὰρ ἀκοῦσαι τὴν φάλαγγα, φθά-
 σομεν ἡμεῖς πράξαντες ἢ βουλόμεθα. [Exc. Vat.
 p. 39—41.]

INCERTA.

[Τὸ τελευταῖον πολλὰς γενεαῖς ὕστερον ἐκ τῆς
 25 Ἰταλίας τὸ τῶν Σικελῶν ἔθνος πανδημεὶ περαιω-
 θέν εἰς τὴν Σικελίαν τὴν ὑπὸ τῶν Σικανῶν ἐκλει-

10 στρατείας cod. 13 ἐπὶ Dind. 21 γὰρ] ἂν add.
 Wurm

φθεισαν χώραν κατάρκησαν. αἰ δὲ τῇ πλεονεξίᾳ προβαίνοντων τῶν Σικελῶν, καὶ τὴν ὁμορον πορθούντων, ἐγένοντο πόλεμοι πλεονέκεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς Σικανούς, ἕως συνθήκας ποιησάμενοι συμφώνους ὅρους ἔθεντο τῆς χώρας· περὶ ὧν τὰ κατὰ 5 μέρος ἐν τοῖς οἰκειοῖς χρόνοις ἀναγράφομεν. Diiod. V 6, 3.]

- 1 Διόδωρος μέντοι διαφορὰν τούτων οἶδεν ἐν οἷς λέγει, Σικανῶν καὶ Σικελῶν.
- 2 Διόδωρος δὲ πον τῶν δεκάτων βιβλίων εἰπὼν 10 περὶ τε Σικελῶν καὶ Σικανῶν διαφορὰν οἶδεν, ὡς καὶ προεργέθη, Σικελοῦ καὶ Σικανοῦ. [Eustath. Od. p. 1896, 55; 1962, 25.]
- 2 Διόδωρος δὲ ὁ Σικελὸς καὶ ὁ Ὀππιανὸς τὴν Νεάπολιν ὑφ' Ἡρακλέους οἰκισθῆναι φασὶ [Tzetz. 15 ad Lycophr. v. 717.]
- 3 Καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ τῆς Ἀθηνῶς τοιοῦτον ἦν 395 τρίπηχυ, ξύλινον, ἐξ οὐρανοῦ καταπεσόν, ὡς φασιν, ἐν Πεσινοῦντι τῆς Φρυγίας, ὅθεν ὁ Διόδωρος καὶ Δίων τὸν τόπον κληθῆναι φασιν ἀπὸ τοῦ πολλοῦς 20 ἐκεῖ πεσεῖν ἐν τῇ συμβολῇ τοῦ πολέμου, ὁπότε διὰ τὴν ἀρπαγὴν Γαννυμήδους ἐμάχοντο Τάνταλος ὁ ἐραστής Γαννυμήδους καὶ Ἴλιος (Ἴλος) ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. [Eudocia p. 322 et Tzetz. ad Lycophr. v. 355.]
- 4 Καὶ Διόδωρος ἔκραν τινὰ τῶν Ἀλπεων κορυ- 25 φὴν τοῦ σύμπαντος ὅρους δοκοῦσαν οὐρανοῦ ῥάχιν ἱστορεῖ παρὰ τῶν ἐγγχωρίων καλεῖσθαι. [Eustath. Od. p. 1390, 21. Conf. Tzetz. Exeg. II. p. 10, 13.]

Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ τῶν Διοδώρου
βίβλων.

Περὶ τῆς Ξέρξου διαβάσεως εἰς τὴν Εὐρώπην.

Περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Θερμοπύλαις.

5 Περὶ τῆς Ξέρξου ναυμαχίας πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Ὡς Θεμιστοκλέους καταστρατηγήσαντος τὸν Ξέρξην κατε-
ναυμάχησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους περὶ Σαλαμῖνα.

Ὡς Ξέρξης Μαροδόνιον στρατηγὸν ἀπολιπὼν μετὰ μέρους
τῆς δυνάμεως ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

10 Ὡς Καρχηδόνιοι μεγάλας δυνάμεις ἐστράτευσαν εἰς τὴν
Σικελίαν.

Ὡς Γέλως καταστρατηγήσας τοὺς βαρβάρους τοὺς μὲν
αὐτῶν κατέκοψε, τοὺς δ' ἐξώγησεν.

Ὡς Γέλων δεηθέντων Καρχηδονίων χρήματα πραξάμενος
15 συνεχώρησεν αὐτοῖς τὴν εἰρήνην.

Κρίσις τῶν ἀριστευσάντων Ἑλλήνων ἐν τῷ πολέμῳ.

Μάχη τῶν Ἑλλήνων πρὸς Μαροδόνιον καὶ Πέρσας περὶ
Πλαταίας καὶ νίκη τῶν Ἑλλήνων.

Πόλεμος Ῥωμαίοις πρὸς Αἰκολανοὺς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον
20 κατοικοῦντας.

Περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ Πειραιέως ὑπὸ Θεμιστοκλέους.

Περὶ τῆς ἀποσταλείσης βοηθείας Κυμαίοις ὑφ' Ἰέρωνος
τοῦ βασιλέως.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Ταραντίνοις πρὸς Ἰάπυγας.

25 Ὡς Θρασυδαῖος ὁ Θήρωνος μὲν υἱός, τύραννος δὲ Ἀκρα-
γαντίνων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Συρακουσίων ἀπέβαλε τὴν δυνα-
στείαν.

Hoc argumentum om. P 19 Ῥωμαίοις AJL, Ῥωμαίων
cet. (c. 40, 5)

Ὡς Θεμιστοκλῆς φυχὼν πρὸς Ξέρξην καὶ κατηγορηθεὶς
θανάτου ἤλευθερώθη.

Ὡς Ἀθηναῖοι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ἤλευ- 402
θέρωσαν.

Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ περὶ τὴν Λακωνικὴν. 5

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεσσηνίων καὶ τῶν Εἰλωτῶν
Λακεδαιμονίων.

Ὡς Ἀργεῖοι Μυκῆνας κατασκάψαντες εὐοίκητον ἐποίησαν
τὴν πόλιν.

Ὡς τὴν ἀπὸ Γέλωνος βασιλείαν κατέλυσαν οἱ Συρακούσιοι. 10

Ὡς Ξέρξην δολοφονηθέντος Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν.

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν.

Περὶ στάσεων τῶν γενομένων ἐν ταῖς Συρακούσαις.

Ὡς Ἀθηναῖοι Αἰγινήτας καὶ Κορινθίους κατεπολέμησαν.

Ὡς Φωκεῖς πρὸς Δωριεῖς ἐπολέμησαν. 15

Ὡς Μυρωνίδης ὁ Ἀθηναῖος ὀλίγοις στρατιώταις Βοιωτοῦς
πολλαπλασίους ὄντας ἐνίκησεν.

Περὶ τῆς Τολμίδου στρατείας εἰς Κεφαλληνίαν.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑγε- 20
σταίοις καὶ Αἰλυβαίοις.

Περὶ τοῦ νομοθετηθέντος ἐν Συρακούσαις πεταλισμοῦ.

Στρατεία Περικλέους εἰς Πελοπόννησον.

Στρατεία Συρακουσίων εἰς Τυρρηνίαν.

Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Παλικῶν ὀνομαζομένων.

Περὶ τῆς Δουκετίου ἥττης καὶ τῆς περὶ αὐτὸν παραδόξου 25
σωτηρίας.

4 ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς Κύπρῳ Πέρσας κατενανμάχησαν καὶ
ἐνίκησαν ἐπ' Εὐρυμέδοντος Κίμωνος ἡγουμένου add. m. rec. L
12 Αἰγυπτίων Rhod., Ἰαπύγων cod. (c. 71, 3) 24 Πετα-
λικῶν cod. (c. 88, 6) 25 Δουκετίου cod. (c. 78, 5).

ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συν- 1
τάξεως οὕσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων
εἰς τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβά-
σεως εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς γενομένας δη-
5 μηγορίας ἐν τῇ κοινῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κο-
ρίνθῳ περὶ τῆς Γέλωνος συμμαχίας τοῖς Ἑλλήσιν·
ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς τῆς ἱστορίας ἀναπληροῦν-
τες ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ἐπὶ
τοὺς Ἑλληνας, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ τὸν προηγούμε-
10 νον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον
ἡγούμενον Κίμωνος.

Ἐπ' ἔρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Καλλιᾶδον Ῥωμαῖοι 2
κατέστησαν ὑπάτους Σπόριον Κάσσιον καὶ Πρόκλον
Οὐεργίνιον Τρίκοστον, ἥχθη δὲ καὶ παρ' Ἡλείους
15 Ὀλυμπιάς πέμπτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν
ἐνίκα στάδιον Ἀστύλος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τούτων
Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διὰ
ταύτην τὴν αἰτίαν. Μαρθόνιος ὁ Πέρσης ἀντιπῶς 3
μὲν καὶ κηδεστῆς ἦν Ξέρξου, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ
20 ἀνδρείαν μάλιστα θαυμαζόμενος παρὰ τοῖς Πέρσαις.

8 στρατιάς P 14 Οὐεργίνιον] τε καὶ add. P 16
Ἄστυλος γ., Ἄστυλος P 19 μὲν om. P ἦν om. Pa

οὗτος μετέωρος ὢν τῷ φρονήματι καὶ τὴν ἡλικίαν
 ἀκμάζων, ἐπεθύμει μεγάλων δυνάμεων ἀφηγησάσθαι·
 διόπερ ἐπεισε τὸν Ξέρξην καταδουλώσασθαι τοὺς
 Ἕλληνας, αἱ πολεμικῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Πέρσας.
 4 ὁ δὲ Ξέρξης πεισθεὶς αὐτῷ καὶ βουλόμενος πάντας 5
 τοὺς Ἕλληνας ἀναστάτους ποιῆσαι, διεπρεσβεύσατο
 πρὸς Καρχηδονίους περὶ κοινοπραγίας καὶ συνέθετο
 πρὸς αὐτούς, ὥστε αὐτὸν μὲν ἐπὶ τοὺς τὴν Ἑλλάδα 404
 κατοικοῦντας Ἕλληνας στρατεύειν, Καρχηδονίους δὲ
 τοῖς αὐτοῖς χρόνοις μεγάλας παρασκευάσασθαι δυνά- 10
 μεις καὶ καταπολεμῆσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς περὶ
 5 Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν οἰκοῦντας. ἀκολουθῶς οὖν
 ταῖς συνθήκαις Καρχηδόνιοι μὲν χρημάτων πλῆθος
 ἀθροίσαντες μισθοφόρους συνῆγον ἔκ τε τῆς Ἰτα-
 λίας καὶ Αἰγυπτιακῆς, ἔτι δὲ Γαλατίας καὶ Ἰβηρίας, 15
 πρὸς δὲ τούτοις ἔκ τῆς Λιβύης ἀπάσας καὶ τῆς Καρ-
 χηδόνης κατέγραφον πολιτικὰς δυνάμεις· τέλος δὲ
 τριετὴ χρόνον περὶ τὰς παρασκευὰς ἀσχοληθέντες
 ἤθροισαν πεζῶν μὲν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας,
 2 ναυς δὲ διακοσίας. ὁ δὲ Ξέρξης ἀμιλλώμενος πρὸς 20
 τὴν τῶν Καρχηδονίων σπουδὴν, ὑπερεβάλετο πά-
 σαις ταῖς παρασκευαῖς τοσοῦτον ὅσον καὶ τῷ πλή-
 θει τῶν ἐθνῶν ὑπερεῖχε Καρχηδονίων. ἤρξατο δὲ
 ναυπηγεῖσθαι κατὰ πᾶσαν τὴν παραθαλάττιον τὴν
 ὑπ' αὐτὸν ταττομένην, Αἴγυπτόν τε καὶ Φοινίκην 25
 καὶ Κύπρον, πρὸς δὲ τούτοις Κιλικίαν καὶ Παμ-
 φυλίαν καὶ Πισιδικὴν, ἔτι δὲ Λυκίαν καὶ Καρίαν
 καὶ Μυσίαν καὶ Τρωάδα καὶ τὰς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ

1 τῷ] καὶ τῷ FJK   2 ἀφηγήσεσθαι PA   13 πλῆθος
 χρημάτων γ.   19 πεζῶν add. Dind.

πόλεις καὶ τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον. ὁμοίως
 δὲ τοῖς Καρχηδονίοις τριετὴ χρόνον παρασκευασά-
 μενος κατεσκευάσεν ναῦς μακρὰς πλείους τῶν χι-
 λίων καὶ διακοσίων. συνεβάλετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ 2
 5 πατὴρ Δαρεῖος, πρὸ τῆς τελευτῆς παρασκευὰς πε-
 ποιημένος μεγάλων δυνάμεων· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἡτ-
 τημένος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι Δάτιδος
 ἡγουμένου, χαλεπῶς διέκειτο πρὸς τοὺς νενικηκό-
 τας Ἀθηναίους. ἀλλὰ Δαρεῖος μὲν μέλλων ἤδη δια-
 10 βαίνειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐμεσολαβήθη τελευτήσας,
 ὁ δὲ Ξέρξης διὰ τε τὴν τοῦ πατρὸς ἐπιβολὴν καὶ
 τὴν τοῦ Μαρδονίου συμβουλίαν, καθότι προεῖρη-
 ται, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἕλλησιν. ὥς δ' αὐτῷ 3
 πάντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, τοῖς μὲν
 15 ναυόχοις παρήγγειλεν ἀθροίζειν τὰς ναῦς εἰς Κύ-
 μνην καὶ Φώκιαν, αὐτὸς δ' ἐξ ἀπασῶν τῶν σατρα-
 πειῶν συναγαγὼν τὰς πεζὰς καὶ ἱππικὰς δυνάμεις,
 προῆγεν ἐκ τῶν Σούσων. ὥς δ' ἦκεν εἰς Σάρδεας,
 κήρυκας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προστάξας εἰς
 20 πάσας τὰς πόλεις ἰέναι καὶ τοὺς Ἕλληνας αἰτεῖν
 ὕδωρ καὶ γῆν. τὴν δὲ στρατιὰν διελόμενος ἔξα- 4
 πέστειλε τοὺς ἱκανοὺς ξεῦξαι μὲν τὸν Ἑλλήσποντον,
 διασκάψαι δὲ τὸν Ἄθω κατὰ τὸν ἀνχένα τῆς Χερ-
 ρονήσου, ἅμα μὲν ταῖς δυνάμεσιν ἀσφαλῆ καὶ σύν-
 25 τομον τὴν διέξοδον ποιούμενος, ἅμα δὲ τῷ μεγέθει
 τῶν ἔργων ἐλπίζων προκαταπλήξεσθαι τοὺς Ἕλλη-

2 παρασκευασάμενος PM, -σαμένοις cet. 9 ἤδη om.

FJK 11 ἐπιβολὴν P 12 τοῦ om. A συμβουλίαν
 PAL, συμβουλὴν cet. 16 Φώκεαν P 17 πεζικὰς codices
 (ut solent; cf. I p. LXIV) 19 κήρυκας] καὶ κήρυκας P
 24 μὲν om. v. 26 προκαταπλήξεσθαι cod.

- νας. οἱ μὲν οὖν πεμφθέντες ἐπὶ τὴν κατασκευὴν
 τῶν ἔργων ταχέως ἦννον διὰ τὴν πολυχειρίαν τῶν 405
 5 ἐργαζομένων. οἱ δ' Ἕλληνες πυθόμενοι τὸ μέγεθος
 τῆς τῶν Περσῶν δυνάμεως, ἐξέπεμψαν εἰς Θεττα-
 λίαν μυρίους ὀπλίτας τοὺς καταληφθέντας τὰς περὶ 5
 τὰ Τέμπη παρόδους· ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Λακεδαι-
 μονίων Εὐαίνετος, τῶν δὲ Ἀθηναίων Θεμιστοκλῆς.
 οὗτοι δὲ πρὸς τὰς πόλεις πρεσβευτὰς ἀποστείλαν-
 τες ἤξουν ἀποστέλλειν στρατιώτας τοὺς κοινῇ φυ-
 λάξοντας τὰς παρόδους· ἔσπευδον γὰρ ἀπάσας τὰς 10
 Ἑλληνίδας πόλεις διαλαβεῖν ταῖς προφυλακαῖς καὶ
 κοινοποιήσασθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον.
 6 ἐπεὶ δὲ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
 τῶν πλησιοχώρων ταῖς παρόδοις ἔδωκαν οἱ πλείους
 ὕδωρ τε καὶ γῆν τοῖς ἀφιγμένοις ἀγγέλοις ἀπὸ Ξέρ- 15
 ξου, ἀπογνόντες τὴν περὶ τὰ Τέμπη φυλακὴν ἐπα-
 νῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν.
 3 Χρήσιμον δὲ διορίσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς τὰ τῶν
 βαρβάρων ἐλομένους, ἵνα τυγχάνοντες ὀνειδούς ἀπο-
 τρέπωσι ταῖς βλασφημίαις τοὺς προδότας γεννησο- 20
 2 μένους τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. Αἰνιᾶνες μὲν οὖν
 καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς καὶ Περραιβοὶ καὶ Μά-
 γνητες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐτάχθησαν, ἔτι παρού-
 σης τῆς ἐν τοῖς Τέμπεσι φυλακῆς, Ἀχαιοὶ δὲ Φθιώ-
 ται καὶ Λοκροὶ καὶ Θετταλοὶ καὶ Βοιωτοὶ οἱ πλείους 25

5 περὶ Hert., ἐπὶ cod. 7 Εὐαίνετος Herod. VII 173]
 Συνετός cod. 11 περιλαβεῖν v. 15 ἀγγέλοις om. A
 16 περὶ Bek., ἐπὶ cod. 20 γεννησομένους vel ἂν γενομέ-
 νους Reiske, γενομένους cod. 22 Μηλιεῖς Rhod., Μιλήσιοι
 cod. Περραιβοὶ PFJ 23 ἔτι] ἔτι δὲ cod. 24 δὲ] τε καὶ
 cod., δὲ οἱ Wurm

τούτων ἀπελθόντων ἀπέκλιναν πρὸς τοὺς βαρβάρους.
οἱ δ' ἐν Ἰσθμῷ συνεδρεύοντες τῶν Ἑλλήνων ἐψη- 3
φίσαντο τοὺς μὲν ἐθέλοντι τῶν Ἑλλήνων ἐλομένους
τὰ Περσῶν δεκατεῦσαι τοῖς θεοῖς, ἐὰν τῷ πολέμῳ
5 κρατήσωσι, πρὸς δὲ τοὺς τὴν ἡσυχίαν ἔχοντας ἐκ-
πέμψαι πρέσβεις τοὺς παρακαλέσοντας συναγωνί-
ζεσθαι περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. ὧν οἱ μὲν 4
εἴλοντο γνησίως τὴν συμμαχίαν, οἱ δὲ παροῆγον ἐφ'
ἱκανὸν χρόνον, ἀντεχόμενοι τῆς ἰδίας μόνον ἀσφα-
10 λείας καὶ καταδοκοῦντες τὸ τοῦ πολέμου τέλος.
Ἀργεῖοι δὲ πρέσβεις ἀποστείλαντες εἰς τὸ κοινὸν
συνέδριον ἐπηγγέλλοντο συμμαχήσειν, ἐὰν αὐτοῖς
μέρος τι τῆς ἡγεμονίας συγχωρήσωσιν. οἷς οἱ σύν- 5
εδροι διεσάφησαν, εἰ μὲν δεινότερον ἡγοῦνται τὸ
15 στρατηγὸν ἔχειν Ἑλλήνα ἢ δεσπότην βάρβαρον, ὁρ-
θῶς αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, εἰ δὲ φιλοτιμοῦνται λα-
βεῖν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ἄξια ταύτης
δεῖν ἔφασαν αὐτοὺς πεπραχότας ἐπιζητεῖν τὴν τηλι-
καύτην δόξαν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρὰ Ξέρξου
20 πρέσβεων ἐπιόντων τὴν Ἑλλάδα καὶ γῆν καὶ ὕδωρ αἰ-
τούντων, αἱ πόλεις ἅπασαι διὰ τῶν ἀποκρισέων ἀπε-
δείκνυντο τὴν περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας σπουδήν.

Ξέρξης δὲ ὥς ἐπύθετο τὸν Ἑλλησπόντον ἐξεῦ- 6
χθαι καὶ τὸν Ἄθω διεσκάφθαι, προῆγεν ἐν τῶν
25 Σάρδεων ἐφ' Ἑλλησπόντου τὴν πορείαν ποιούμε-
νος· ὥς δὲ ἦκεν εἰς Ἀβυδον, διὰ τοῦ ξεύματος
406 τὴν δύναμιν διήγαγεν εἰς τὴν Εὐρώπην. πορευό-
μενος δὲ διὰ τῆς Θράκης πολλοὺς προσελαμβάνετο

3 ἐθέλοντῃ P 12 ἐπηγγέλλοντο PF, ἐπηγγέλοντο cet.
20 τῇ Ἑλλάδι cod., corr. Reiske

στρατιώτας καὶ τῶν Θρακῶν καὶ τῶν ὁμόρων τοῦ-
 7 τοις Ἑλλήνων. ὥς δ' ἤκεν εἰς τὸν ὀνομαζόμενον
 Δορίσκον, ἐνταῦθα μετεπέμψατο τὸ ναυτικόν, ὥστε
 ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις εἰς ἓνα τόπον ἀθροισθῆ-
 ναι. ἐποίησατο δὲ καὶ τὸν ἔξετασμὸν τῆς στρατιᾶς 5
 ἀπάσης· ἡριθμύθησαν δὲ τῆς πεζῆς δυνάμεως μυ-
 ριάδες πλείους τῶν ὀγδοήκοντα, νῆες δὲ αἱ σύμ-
 πασαι μακροὶ πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων, καὶ
 τούτων Ἑλληνίδες τριακόσiai καὶ εἴκοσι, τὰ μὲν
 πληρώματα τῶν ἀνδρῶν παρεχομένων τῶν Ἑλλήνων, 10
 τὰ δὲ σκάφη τοῦ βασιλέως χορηγοῦντος· αἱ δὲ λοι-
 παὶ πᾶσαι βαρβαρικαὶ κατηριθμοῦντο· καὶ τούτων
 Αἰγύπτιοι μὲν διακοσίας παρέσχοντο, Φοίνικες δὲ
 τριακοσίας, Κίλικες δὲ ὀγδοήκοντα, Πάμφυλοι δὲ
 τετταράκοντα, καὶ Λύκιοι τὰς ἴσας, πρὸς δὲ τοῦ- 15
 τοις Κᾶρες μὲν ὀγδοήκοντα, Κύπριοι δὲ ἑκατὸν καὶ
 8 πεντήκοντα. τῶν δὲ Ἑλλήνων ἔπεμψαν Δωριεῖς
 μὲν οἱ πρὸς τῇ Καρία κατοικοῦντες μετὰ Ῥοδίων
 καὶ Κρήν τετταράκοντα, Ἴωνες δὲ μετὰ Χίων καὶ
 Σαμίων ἑκατὸν, Αἰολεῖς δὲ μετὰ Λεσβίων καὶ Τε- 20
 νεδίων τετταράκοντα, Ἑλλησπόντιοι δὲ ὀγδοήκοντα
 σὺν τοῖς περὶ τὸν Πόντον κατοικοῦσι, νησιῶται δὲ
 πεντήκοντα· τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κυανέων
 καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένος ἦν ὁ βα-
 9 σιλεύς. τριήρεις μὲν οὖν τοσαῦται τὸ πλῆθος ὑπήρ- 25
 χον, ἵππαγωγοὶ δὲ ὀκτακόσiai πεντήκοντα, αἱ δὲ
 τριηκόντοροι τρισχίλiai. ὁ μὲν οὖν Ξέρξης περὶ τὸν
 ἔξετασμὸν τῶν δυνάμεων διέτριβε περὶ τὸν Δορίσκον.

5 στρατιᾶς PF 7 τῶν ὀγδ. — πλείους om. A αἱ
 om. v. 9 εἴκοσι] δέκα Wess. 24 Σουνέον v.

Τοῖς δὲ συνέδοις τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ πλη- 4
 σίον εἶναι προσαπηγγέλθησαν αἱ τῶν Περσῶν δυ-
 νάμεις, ἔδοξε ταχέως ἀποστέλλειν τὴν μὲν ναυτικὴν
 δύναμιν ἐπ' Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας, εὐθετον ὁρῶσι
 5 τὸν τόπον τοῦτον πρὸς τὴν ἀπάντησιν τῶν πολε-
 μίων, εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας τοὺς ἱκανοὺς ὀπλίτας,
 προκαταληφόμενους τὰς ἐν τοῖς στενοῖς παρόδους
 καὶ κωλύσοντας προάγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺς
 βαρβάρους· ἔσπευδον γὰρ τοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων
 10 προελομένους ἐντὸς περιλαβεῖν καὶ σῶσειν εἰς τὸ
 δυνατόν τοὺς συμμάχους. ἡγεῖτο δὲ τοῦ μὲν στόλου 2
 παντὸς Εὐρυβιάδης ὁ Λακεδαιμόνιος, τῶν δὲ εἰς
 Θερμοπύλας ἐκπεμφθέντων Λεωνίδης ὁ τῶν Σπαρ-
 τιατῶν βασιλεὺς, μέγα φρονῶν ἐπ' ἀνδρεία καὶ
 15 στρατηγία. οὗτος δὲ λαβὼν τὴν ἔξουσίαν ἐπήγγειλε
 χίλιους μόνον ἐπὶ τὴν στρατείαν ἀκολουθεῖν αὐτῷ.
 τῶν δὲ ἐφόρων λεγόντων ὡς ὀλίγους παντελῶς ἄγει 3
 πρὸς μεγάλην δύναμιν, καὶ προσταττόντων πλείονας
 παραλαμβάνειν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἐν ἀποροῇ τοις ὅτι
 20 πρὸς μὲν τὸ κωλύσαι τοὺς βαρβάρους διελθεῖν τὰς
 407 παρόδους ὀλίγοι, πρὸς μέντοι γε τὴν προᾶξιν ἐφ' ἣν
 πορεύονται νῦν πολλοί. αἰνιγματώδους δὲ καὶ ἄσα- 4
 φοῦς τῆς ἀποκρίσεως γενομένης, ἐπηρώτησαν αὐτὸν
 εἰ πρὸς εὐτελῆ τινα προᾶξιν αὐτοὺς ἄγειν διανοεῖται.
 25 ἀπεκρίθη δὲ ὅτι τῷ λόγῳ μὲν ἐπὶ τὴν φυλακὴν
 ἄγει τῶν παρόδων, τῷ δ' ἔργῳ περὶ τῆς κοινῆς

2 προσηγγέλθησαν Wess. 4 ἐπ' P, ἐπὶ τὸ γ. 6 τοὺς
 eras. P 9 βαρβάρους] τὰ περσῶν αἰρουμένους P (in li-
 tura) cf. Her. VII 195 13 Λεωνίδας PAKL 20 μὲν om. P
 22 αἰνιγματώδως . . ἄσαφῶς cod., corr. Dind.

ἑλευθερίας ἀποθανουμένους· ὥστε ἂν μὲν οἱ χίλιοι
 πορευθῶσιν, ἐπιφανεστέραν ἔσεσθαι τὴν Σπάρτην
 τούτων τελευτησάντων, ἂν δὲ πανδημεὶ στρατεύ-
 σωσι Λακεδαιμόνιοι, παντελῶς ἀπολειῆσθαι τὴν Λα-
 κεδάιμονα· οὐδὲνα γὰρ αὐτῶν τολμήσειν φεύγειν, 5
 ἵνα τύχη σωτηρίας. τῶν μὲν οὖν Λακεδαιμονίων
 ἦσαν χίλιοι, καὶ σὺν αὐτοῖς Σπαρτιάται τριακόσιοι,
 τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἕμ' αὐτοῖς συνεκπεμ-
 6 φθέντων ἐπὶ τὰς Θερμοπύλας τρισχίλιοι. ὁ μὲν οὖν
 Λεωνίδης μετὰ τετρακισχιλίων προῆγεν ἐπὶ τὰς Θερ- 10
 μοπύλας, Λοκροὶ δὲ οἱ πλησίον τῶν παρόδων κα-
 τοικοῦντες ἐδεδώκεσαν μὲν γῆν καὶ ὕδωρ τοῖς Πέρ-
 σαις, κατεπηγγελμένοι δ' ἦσαν προκαταλήψεσθαι τὰς
 παρόδους· ὥς δ' ἐπύθοντο τὸν Λεωνίδην ἦκειν εἰς
 Θερμοπύλας, μετενόησαν καὶ μετέθεντο πρὸς τοὺς 15
 7 Ἕλληνας. ἦκου δὲ εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ Λοκροὶ
 χίλιοι καὶ Μηλίων τοσοῦτοι καὶ Φωκέων οὐ πολὺ
 λειπόμενοι τῶν χιλίων, ὁμοίως δὲ καὶ Θηβαίων ἀπὸ
 τῆς ἐτέρας μερίδος ὥς τετρακόσιοι· διεφέροντο γὰρ
 οἱ τὰς Θήβας κατοικοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς 20
 πρὸς τοὺς Πέρσας συμμαχίας. οἱ μὲν οὖν μετὰ
 Λεωνίδου συνταχθέντες Ἕλληνες τοσοῦτοι τὸν ἀριθ-
 μὸν ὄντες διέτριβον περὶ τὰς Θερμοπύλας, ἀνα-
 μένοντες τὴν τῶν Περσῶν παρουσίαν.

5 Ξέρξης δὲ μετὰ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων 25

1 μὲν οἱ] μὲν μόνοι Reiske 3 στρατεύωσι PA 10
 Λεωνίδας A 13 κατεπαγγελλόμενοι P, κατεπαγγελλόμενοι
 AF 14 Λεωνίδαν JK ἦκειν om. A 15 μετενόησαν —
 Θερμοπύλας om. P 17 Μηλίων cod., corr. Palmerius
 τοσοῦτοι] ἄλλοι τοσοῦτοι Hert. 18 Ἀθηναίων A 22 συν-
 αχθέντες cod., corr. Wess.

προῆγε μετὰ παντός τοῦ στρατεύματος, καὶ μέχρι
 μὲν Ἀκάνθου πόλεως τῇ περὶ στρατιᾷ πορευομένῳ
 συμπαρέπλει πᾶς ὁ στόλος, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ τὸν
 διορυχθέντα τόπον διεκομίσθησαν εἰς τὴν ἑτέραν
 5 θάλατταν συντόμως καὶ ἀσφαλῶς. ὥς δ' ἦκεν ἐπὶ 2
 τὸν Μηλιακὸν κόλπον, ἐπύθτετο τοὺς πολεμίους προ-
 κατειληφέναι τὰς παρόδους. διόπερ' ἐνταῦθα προσ-
 αναλαβὼν τὴν δύναμιν μετεπέμψατο τοὺς ἀπὸ τῆς
 Εὐρώπης σύμμαχους, οὐ πολὺ λείποντας τῶν εἰκοσι
 10 μυριάδων, ὥστ' ἔχειν αὐτὸν τοὺς σύμπαντας οὐκ
 ἐλάττους τῶν ἑκατὸν μυριάδων χωρὶς τῆς ναυτικῆς
 δυνάμεως. ὁ δὲ σύμπας ὄχλος τῶν τε ἐν ταῖς μα- 3
 κραις ναυσὶν ὄντων καὶ τῶν τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν
 ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων οὐκ ἐλάττων ἦν τῶν
 15 προειρημένων, ὥστε μὴδὲν θαυμαστὸν εἶναι τὸ λε-
 γόμενον ὑπὲρ τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ Ξέρξου συν-
 αχθέντων· φασὶ γὰρ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς διὰ
 408 τὴν τοῦ πλήθους συνέχειαν ἐπιλιπεῖν, τὰ δὲ πελάγη
 τοῖς τῶν νεῶν ἰστίοις κατακαλυφθῆναι. μέγισται
 20 μὲν οὖν δυνάμεις τῶν εἰς ἱστορικὴν μνήμην παρα-
 δεδομένων αἱ μετὰ Ξέρξου γενόμεναι παραδέδονται.
 τῶν δὲ Περσῶν κατεστρατοπεδευκότων παρὰ τὸν 4
 Σπερχειὸν ποταμόν, ὁ μὲν Ξέρξης ἀπέστειλεν ἀγ-
 γέλους εἰς τὰς Θερμοπύλας, τοὺς ἅμα μὲν κατα-
 25 σκεφομένους τίνα διάνοιαν ἔχουσι περὶ τοῦ πρὸς
 αὐτὸν πολέμου· προσέταξε δ' αὐτοῖς παραγγέλλειν,

1 προῆγε Pa, προῆγεν εὐθὺς f 2 πορευομένῳ P,
 πορευομένου γ., πορευομένη Dind. 6 Μηλιακόν P, κιλια-
 κόν A, κλιακόν HL, ἡλιακόν cet. 17 ἀενάους P²FJL
 24 μὲν del. Dind. κατασκεφομένους] τοὺς τόπους ἅμα
 δὲ πεισομένους add. Madvig

ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης κελεύει τὰ μὲν ὅπλα πάντας ἀποθέσθαι, αὐτοὺς δὲ ἀκινδύνους εἰς τὰς πατρίδας ἀπιέναι καὶ συμμάχους εἶναι Περσῶν· καὶ ταῦτα πρᾶξασιν αὐτοῖς ἐπηγγείλατο δώσειν χώραν τοῖς Ἑλλήσι πλείω καὶ βελτίω τῆς νῦν ὑπ' αὐτῶν κατε- 5
 5 χομένης. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωνίδην ἀκούσαντες τῶν ἀγγέλων ἀπεκρίναντο, ὅτι καὶ συμμαχοῦντες τῷ βασιλεὶ χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὀπλων ἔσονται καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζόμενοι μετὰ τούτων γενναιότερον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιοῦνται· περὶ δὲ τῆς χώ- 10
 ρας ἣν ὑπισχεῖται δώσειν, ὅτι πάτριόν ἐστι τοῖς Ἑλλήσι μὴ διὰ κακίαν, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν κτᾶσθαι χώραν.

6 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας παρὰ τῶν ἀγγέλων τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀποκρίσεις προσεκαλέσατο Δημάρα- 15
 τον Σπαρτιάτην, ἐκ τῆς πατρίδος πεμφθέντα πρὸς αὐτόν, καταγελάσας δὲ τῶν ἀποκρίσεων ἐπρωώτησε τὸν Λάκωνα, Πότερον οἱ Ἕλληνες ὀξύτερον τῶν ἐμῶν ἵππων φεύξονται ἢ πρὸς τηλικαύτας δυνά- 2
 2 μεις παρατάξασθαι τολμήσουσι; τὸν δὲ Δημάρατον 20
 εἰπεῖν φασιν ὡς Οὐδ' αὐτὸς σὺ τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖς· τοὺς γὰρ ἀφισταμένους τῶν βαρβάρων Ἑλληνικαῖς δυνάμεσι καταπολεμεῖς· ὥστε μὴ νόμιζε τοὺς ὑπὲρ τῆς σῆς ἀρχῆς ἔμεινον τῶν Περ-
 σῶν ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἤ- 25
 τον κινδυνεύσειν πρὸς τοὺς Πέρσας. ὁ δὲ Ξέρξης καταγελάσας αὐτοῦ προσέταξεν ἀκολουθεῖν, ὅπως

4 χώρας . . πλείονας καὶ βελτίους P 8 μετὰ] μὲν P
 ὀπλων] λοιπῶν P² 11 δώσειν] ὁ βασιλεὺς add. P 15
 Δημάρατον A 17 δὲ] τε Reiske 19 φευξοῦνται P

ἰδὼν φεύγοντας τοὺς Λακεδαιμονίους. τὴν δὲ δύ- 3
 ναμιν ἀναλαβὼν ἤκεν ἐπὶ τοὺς ἐν Θερμοπύλαις
 Ἑλληνας, προτάξας ἀπάντων τῶν ἐθνῶν Μήδους,
 εἴτε δι' ἀνδρείαν προκρίνας αὐτοὺς εἴτε καὶ βου-
 5 λόμενος ἵπαντας ἀπολέσαι· ἐνῆν γὰρ ἔτι φρόνημα
 τοῖς Μήδοις, τῆς τῶν προγόνων ἡγεμονίας οὐ πά-
 λαι καταπεπονημένης. συνέβη δὲ ἐν τοῖς Μήδοις 4
 εἶναι καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκότων ἀδελ-
 φοὺς καὶ υἱούς, * νομίζων τούτους ἐκθυμώτατα τι-
 10 μωρήσεσθαι τοὺς Ἑλληνας. οἱ μὲν οὖν Μῆδοι
 τοῦτον τὸν τρόπον συνταχθέντες προσέπεσον τοῖς
 φυλάττουσι τὰς Θερμοπύλας· ὁ δὲ Λεωνίδης εὖ
 παρεσκευασμένος συνήγαγε τοὺς Ἑλληνας ἐπὶ τὸ
 409 στενωτάτον τῆς παρόδου. γενομένης δὲ μάχης κατ- 7
 15 τεραῖς, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων θρατήν ἐχόντων τῆς
 ἀρετῆς τὸν βασιλέα, τῶν δὲ Ἑλλήνων μιμητικομέ-
 νων τῆς ἐλευθερίας καὶ παρακαλουμένων ὑπὸ τοῦ
 Λεωνίδου πρὸς τὸν ἀγῶνα, θαυμαστὸν συνέβαινε
 γίνεσθαι τὸν κίνδυνον. συστάδην γὰρ οὔσης τῆς 2
 20 μάχης καὶ τῶν πληγῶν ἐκ χειρὸς γινομένων, ἔτι δὲ
 τῆς συστάσεως πεπυκνωμένης, ἐπὶ πολλὴν χρόνον
 ἰσόροπος ἦν ἡ μάχη. τῶν δ' Ἑλλήνων ὑπερεχόν-
 των ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀσπίδων, μόγισ
 ἐνέδωκαν οἱ Μῆδοι· πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔπεσον,
 25 οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίσθησαν. τοῖς δὲ Μήδοις
 ἐπιτεταγμένοι Κίσσιοι καὶ Σάκαι κατ' ἀρετὴν ἐπί-

8 ἀδελφοὺς καὶ υἱούς P, συννπέδειξε [συννπέταξε Reiske,
 συνεπήγετο Bergmann] δὲ τοῖς Μήδοις καὶ τῶν ἐν Μαρα-
 θῶνι τετελευτηκότων ἀδελφῶν καὶ υἱῶν ceteri, itaque del.
 Wess. priora συνέβη — τετελευτηκότων 9 νομίζων τούτους]
 οὓς ἐνόμιζεν conicio τιμωρήσεσθαι PAJKL

λεκτοὶ διεδέξαντο τὴν μάχην, καὶ νεοχμοὶ πρὸς δια-
 πεπονημένους συμβαλόντες ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέ-
 μενον τὸν κίνδυνον, κτεινόμενοι δ' ὑπὸ τῶν περὶ
 3 τὸν Λεωνίδην καὶ βιασθέντες ὑπεχώρησαν· ἀσπίσι
 γὰρ καὶ πέλταις μικραῖς οἱ βάρβαροι χρώμενοι κατὰ 5
 μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἐπλεονέκτον, εὐκίνητοι γινό-
 μενοι, κατὰ δὲ τὰς στενοχωρίας τοὺς μὲν πολεμίους
 οὐκ εὐχερῶς ἐτίτρωσκον, συμπεφραγμένους καὶ με-
 γάλαις ἀσπίσι σκεπαζομένους ὅλον τὸ σῶμα, αὐτοὶ
 δὲ διὰ τὰς κουφότητας τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων 10
 4 ἐλαττούμενοι πυκνοῖς τραύμασι περιέπιπτον. τέλος
 δὲ ὁ Ξέρξης ὁρῶν πάντα μὲν τὸν περὶ τὰς παρό-
 δους τόπον νεκρῶν ἐστρωμένον, τοὺς δὲ βαρβάρους
 οὐχ ὑπομένοντας τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρετάς, προσ-
 ἔπεμψε τοὺς τῶν Περσῶν ἐπιλέκτους, ὀνομαζομένους 15
 ἀθανάτους καὶ δοκοῦντας ταῖς ἀνδραγαθίαις πρω-
 τεύειν τῶν συστρατευομένων. ὥς δὲ καὶ οὗτοι
 βραχὺν ἀντιστάντες χρόνον ἔφυγον, τότε μὲν τῆς
 νυκτὸς ἐπιλαβούσης διελύθησαν, παρὰ μὲν τοῖς βαρ-
 βάροις πολλῶν ἀνηρημένων, παρὰ δὲ τοῖς Ἑλλησιν 20
 8 ὀλίγων πεπτωκότων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Ξέρξης μὲν,
 παρὰ προσδοκίαν αὐτῷ τῆς μάχης λαβούσης τὸ τέ-
 λος, ἐξ ἀπάντων τῶν ἔθνων ἐπέλεξε τοὺς δοκοῦντας
 ἀνδρεῖά καὶ θράσει διαφέρειν, καὶ πολλὰ δεηθεὶς
 αὐτῶν προεῖπεν, ὅτι βιασασμένοις μὲν αὐτοῖς τὴν 25
 εἰσοδὸν δωρεὰς ἀξιολόγους δώσει, φεύγουσι δὲ θά-
 2 νατος ἔσται τὸ πρόστιμον. τούτων δὲ μετὰ μεγάλης

1 πεπονημένους Wess., καταπεπονημένους Dind. 2 μὲν
 om. P 12 ὁρῶν P (ut Stephanus coniecit), om. cet. 25
 προεῖπεν v. μὲν om. v.

συστροφῆς καὶ βίας ἐπιρραξάντων τοῖς Ἕλλησιν, οἱ
 περὶ Λεωνίδην τότε συμφοράζαντες καὶ τείχει παρα-
 πλησίαν ποιησάμενοι τὴν σύστασιν ἐκθύμως ἡγωνί-
 ζοντο. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προέβησαν ταῖς προθυμίαις,
 5 ὥστε τοὺς εἰωθότας ἐκ διαδοχῆς μεταλαμβάνειν τῆς
 μάχης οὐ συνεχώρησαν, ἀλλὰ τῇ συνεχείᾳ τῆς κακο-
 παθείας περιγενόμενοι πολλοὺς ἀνῆρουν τῶν ἐπι-
 λέκτων βαρβάρων. ἐνημερεύοντες δὲ τοῖς κινδύνους 8
 ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν γὰρ πρεσβύτεροι
 410 πρὸς τὰς τῶν νέων ἀκμὰς παρεβάλλοντο, οἱ δὲ νε-
 10 ὠτεροι πρὸς τὰς τῶν πρεσβυτέρων ἐμπειρίας τε καὶ
 δόξας ἡμιλλῶντο. τέλος δὲ φευγόντων καὶ τῶν ἐπι-
 λέκτων, οἱ τὴν ἐπιτεταγμένην στάσιν ἔχοντες τῶν
 βαρβάρων συμφοράζαντες οὐκ εἶον φεύγειν τοὺς
 15 ἐπιλέκτους· διόπερ ἠναγκάζοντο πάλιν ἀναστρέφειν
 καὶ μάχεσθαι. ἀπορουμένοι δὲ τοῦ βασιλέως καὶ 4
 νομίζοντος μηδένα τολμήσειν ἔτι μάχεσθαι, ἦκε πρὸς
 αὐτὸν Τραχίνιος τις τῶν ἐγχωρίων, ἐμπειρος ὢν
 τῆς ὀρεινῆς χώρας. οὗτος τῷ Ξέρξῃ προσελθὼν
 20 ἐπηγγείλατο διὰ τινος ἀτραποῦ στενῆς καὶ παρα-
 κρήμνου τοὺς Πέρσας ὀδηγήσειν, ὥστε γενέσθαι
 τοὺς συνελθόντας αὐτῷ κατόπιν τῶν περὶ τὸν Λεω-
 νίδην, καὶ τοῦτω τῷ τρόπῳ περιληφθέντας αὐτοὺς
 εἰς τὸ μέσον ῥαδίως ἀναιρεθήσεσθαι. ὁ δὲ βασι- 5
 25 λεὺς περιχαρῆς ἐγένετο, καὶ τιμήσας δωρεαῖς τὸν
 Τραχίνιον συνεξέπεμψεν αὐτῷ στρατιώτας δισμυ-

4 προσέβησαν P¹AFJLM 8 ἐνημερεύοντες cod., corr.
 Dind. 10 πρὸς del. Wess. παρεβάλλοντο cod. (cf.
 X 21, 2) 17 μάχεσθαι] τοῖς Ἕλλησιν add. P 22 συν-
 εξελθόντας Dind. 23 αὐτοὺς om. P

ρίους νυκτός. τῶν δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις τις ὄνομα Τυρρασιτιάδας, τὸ γένος ὦν Κυμαῖος, φιλόκαλος δὲ καὶ τὸν τρόπον ὦν ἀγαθός, διαδράς ἐκ τῆς τῶν Περσῶν παρεμβολῆς νυκτός ἦκε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδαην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τραχίνιον ἀγνοοῦσιν 5 ἐδήλωσεν.

- 9 Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἕλληνες συνήθρυσαν περὶ μέσας νύκτας καὶ ἐβουλευόντο περὶ τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν παρα-
 χρῆμα καταλιπόντας τὰς παρόδους διασώζεσθαι πρὸς 10
 τοὺς συμμάχους· ἀδύνατον γὰρ εἶναι τοῖς μείνασι τυχεῖν σωτηρίας· Λεωνίδης δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Λα-
 κεδαιμονίων φιλοτιμούμενος αὐτῷ τε δόξαν περι-
 θεῖναι μεγάλην καὶ τοῖς Σπαρτιάταις, προσέταξε
 τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἀπιέναι καὶ σώ- 15
 ζειν ἑαυτούς, ἵνα κατὰ τὰς ἄλλας μάχας συναγωνί-
 ζονται τοῖς Ἕλλησιν, αὐτοὺς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους
 ἔφησε δεῖν μένειν καὶ τὴν φυλακὴν τῶν παρόδων
 μὴ λιπεῖν· πρόπειν γὰρ τοὺς ἡγουμένους τῆς Ἑλ-
 λάδος ὑπὲρ τῶν πρωτείων ἀγωνιζομένους ἀποθνή- 20
 2 σκειν ἐτοίμως. εὐθύς οὖν οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
 ἀπηλλάγησαν, ὃ δὲ Λεωνίδης μετὰ τῶν πολιτῶν
 ἡρωικῶς πράξεις καὶ παραδόξους ἐπετελέσατο. ὀλί-
 γων δ' ὄντων Λακεδαιμονίων, Θεσπιεῖς γὰρ μόνους
 παρακατέσχε, καὶ τοὺς σύμπαντας ἔχων οὐ πλείους 25
 τῶν πεντακοσίων, ἔτοιμος ἦν ὑποδέξασθαι τὸν ὑπὲρ

2 Τυρρασιτιάδας γ. 17 αὐτοὺς δὲ τοὺς P¹, τοὺς δὲ P²,
 αὐτὸς δὲ τοὺς HJK 21 ἐτοίμως ἀποθνήσκειν γ. 24 Λα-
 κεδαιμονίων] τῶν (ἀναμενόντων vel) ἀπολειμμένων conicio
 (cf. 5, 9, 4 et 11, 63, 4) 26 ὑποδέξασθαι PF¹, ἀποδ. cet.

τῆς Ἑλλάδος θάνατον. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν μετὰ 3
 τοῦ Τραχινίου Πέρσαι περιελθόντες τὰς δυσχωρίας
 ἄφνω τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην ἀπέλαβον εἰς τὸ μέ-
 στον, οἱ δ' Ἕλληνες τὴν μὲν σωτηρίαν ἀπογνόντες,
 5 τὴν δ' εὐδοξίαν ἐλόμενοι, μιᾷ φωνῇ τὸν ἡγούμενον
 ἠξίουσαν ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, πρὶν ἢ γινῶναι
 τοὺς Πέρσας τὴν τῶν ἰδίων περιόδον. Λεωνίδης 4
 δὲ τὴν ἐτοιμότητα τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξάμενος,
 τούτοις παρήγγειλε ταχέως ἀριστοποιεῖσθαι, ὥς ἐν
 10 ἄδῳ δειπνησομένους· αὐτὸς δ' ἀκολουθῶς τῇ πα-
 ραγγελίᾳ τροφὴν προσηνέγκατο, νομίζων οὕτω δυ-
 411 νῆσεσθαι πολὺν χρόνον ἰσχύειν καὶ φέρειν τὴν ἐν
 τοῖς κινδύνοις ὑπομονήν. ἐπεὶ δὲ συντόμως ἀνα-
 λαβόντες αὐτοὺς ἔτοιμοι πάντες ὑπῆρξαν, παρήγγ-
 15 γειλε τοῖς στρατιώταις εἰσπεσόντας εἰς τὴν παρεμ-
 βολὴν φονεῦν τοὺς ἐντυγχάνοντας καὶ ἐπ' αὐτὴν
 ὁρμήσαι τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν. οὗτοι μὲν οὖν 10
 ἀκολούθως ταῖς παραγγελίαις συμφράξαντες νυκτὸς
 εἰσέπεσον εἰς τὴν τῶν Περσῶν στρατοπεδείαν, προ-
 20 καθηγουμένου τοῦ Λεωνίδου· οἱ δὲ βάρεθοι διὰ
 τε τὸ παρὰδοξον καὶ τὴν ἄγνοιαν μετὰ πολλοῦ θο-
 ρύβου συνέτρεχον ἐκ τῶν σκηνῶν· ἀτάκτως, καὶ
 νομίσαντες τοὺς μετὰ τοῦ Τραχινίου πορευομένους
 ἀπολωλέναι καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν τῶν Ἑλλήνων
 25 παρεῖναι, κατεπλάγησαν. διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ὑπὸ 2
 τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην ἀνηγοῦντο, πλείους δὲ ὑπὸ
 τῶν ἰδίων ὥς ὑπὸ πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπώ-

10 θειπνοποιοῦσθαι Cobet (cf. Plut. Mor. 225 d) 11
 νομίζων οὕτω P, οὕτω AH, οὕτω γὰρ cet. 17 οὖν om. a
 27 ἀπώλλυντο Dind.

λοντο. ἢ τε γὰρ νύξ ἀφηρεῖτο τὴν ἀληθινὴν ἐπί-
 γνωσιν, ἢ τε ταραχὴ καθ' ὅλην οὖσα τὴν στρατο-
 πεδείαν εὐλόγως πολὺν ἐποίει φόνον· ἔπτεινον γὰρ
 ἀλλήλους, οὐ διδούσης τῆς περιστάσεως τὸν ἐξε-
 τασμὸν ἀκριβῆ διὰ τὸ μήτε ἡγεμόνος παραγγελίαν 5
 μήτε συνθημάτων ἐρώτησιν μήτε ὅλως διανοίας κα-
 3 τάστασιν ὑπάρχειν. εἰ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν
 ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς, ῥαδίως ἂν καὶ αὐτὸς ὑπὸ
 τῶν Ἑλλήνων ἀνῆρητο καὶ ὁ πόλεμος ἅπας ταχείας
 ἂν ἐτετεύχει καταλύσεως· νῦν δ' ὁ μὲν Ξέρξης ἦν 10
 ἐκπεπτημένως πρὸς τὴν ταραχὴν, οἱ δ' Ἕλληνες εἰς-
 πεσόντες εἰς τὴν σκηνὴν τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐν
 4 αὐτῇ σχεδὸν ἅπαντας ἐφόνευσαν. τῆς δὲ νυκτὸς
 καθεστῶσης ἐπλανῶντο καθ' ὅλην τὴν παρεμβολὴν
 ζητοῦντες τὸν Ξέρξην εὐλόγως· ἡμέρας δὲ γενομέ- 15
 νης καὶ τῆς ὅλης περιστάσεως δηλωθείσης, οἱ μὲν
 Πέρσαι θεωροῦντες ὀλίγους ὄντας τοὺς Ἕλληνας,
 κατεφρόνησαν αὐτῶν, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐ συν-
 επλέκοντο, φοβούμενοι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἐκ δὲ
 τῶν πλαγίων καὶ ἐξόπισθεν περιστάμενοι καὶ παν- 20
 ταχόθεν τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἅπαντας ἀπέ-
 κτειναν. οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου τὰς ἐν Θερ-
 μοπύλαις παρόδους τηροῦντες τοιοῦτον ἔσχον τοῦ
 βίου τὸ τέλος.

11 Ὡν τὰς ἀρετὰς τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν; οἵτινες 25
 μᾶλλον γνώμη χρησάμενοι τὴν μὲν ἀφωρισμένην τάξιν
 ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔλιπον, τὸν ἑαυτῶν δὲ βίον

1 ἀφῆρητο v. 9 ἀνῆρητο v. 12 ἐγκαταληφθέντας
 cod., corr. Dind. 13 νυκτός] ἀσελήνου vel σκοτεινῆς add.
 Dind.

προθύμως ἐπέδωκαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων
 σωτηρίαν, καὶ μᾶλλον εἴλοντο τελευτᾶν καλῶς ἢ
 ζῆν αἰσχροῶς. καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατάπληξιν
 οὐκ ἂν τις ἀπιστήσαι γενέσθαι. τίς γὰρ ἂν τῶν 2
 5 βαρβάρων ὑπέλαβε τὸ γεγεννημένον; τίς δ' ἂν προσ-
 εδόκησεν ὅτι πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλ-
 μησαν ἐπιθέσθαι ταῖς ἑκατὸν μυριάσι; διὸ καὶ τίς
 οὐκ ἂν τῶν μεταγενεστέρων ζηλώσαι τὴν ἀρετὴν
 τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τῷ μεγέθει τῆς περιστάσεως
 412 10 κατεσχημένοι τοῖς μὲν σώμασι κατεπονήθησαν, ταῖς
 δὲ ψυχαῖς οὐχ ἡττήθησαν; τοιγαροῦν οὗτοι μόνου
 τῶν μνημονευομένων κρατηθέντες ἐνδοξότεροι γε-
 γόνασιν τῶν ἄλλων τῶν τὰς καλλίστας νίκας ἀπε-
 νηγεγμένων. χρόν γὰρ οὐκ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων
 15 κρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας, ἀλλ' ἐκ τῆς προαι-
 ρέσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἡ τύχη κυρία, τοῦ δ' ἡ προ-
 αἵρεσις δοκιμάζεται. τίς γὰρ ἂν ἐκείνων ἀμείνους 3
 ἀνδρας κρίνειεν, οἵτινες οὐδὲ τῷ χιλιοστῷ μέρει
 τῶν πολεμίων ἴσοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλμησαν
 20 τοῖς ἀπιστουμένοις πλήθεσι παρατάξαι τὴν ἑαυτῶν
 ἀρετὴν; οὐ κρατήσιν τῶν τοσοῦτων μυριάδων ἐλ-
 πίζοντες, ἀλλ' ἀνδραγαθία τοὺς πρὸς αὐτῶν ἔπαν-
 τας ὑπερβαλεῖν νομίζοντες, καὶ τὴν μὲν μάχην αὐ-
 τοῖς εἶναι κρίνοντας πρὸς τοὺς βαρβάρους, τὸν
 25 ἀγῶνα δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κρίσιν πρὸς
 ἅπαντας τοὺς ἐπ' ἀρετῇ θαναταζομένους ὑπάρχειν.

4 ἀπιστήσαι] μεγίστην add. Madvig 6 τολμήσοιεν
 Dind. 15 προαιρέσεως] ἐπιβολῆς Dind. ex XXVI 24, 2 (cf.
 Floril. Vatic. II 568 Mai) 16 αὐτῇ ἡ προαἵρεσις vel ἡ φρόνησις
 conicio, ἡ προθυμία Wurm 23 ἐν αὐτοῖς FMK, ἐαυτοῖς
 Eich.

4 μόνου γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος μνημονευομένων εἶλοντο
 μάλλον τηρεῖν τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὰς ἰδίας
 ψυχάς, οὐ δυσφοροῦντες ἐπὶ τῷ μεγίστους ἑαυτοῖς
 ἐφεστάναι κινδύνους, ἀλλὰ κρίνοντας εὐκαιότατον
 εἶναι τοῖς ἀρετὴν ἀσκοῦσι τοιούτων ἀγώνων τυγ- 5
 5 χάνειν. δικαίως δ' ἂν τις τούτους καὶ τῆς κοινῆς
 τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας αἰτίους ἡγήσαιο ἢ τοὺς
 ὕστερον ἐν ταῖς πρὸς Πέρσην μάχαις νικήσαντας·
 τούτων γὰρ τῶν πράξεων μνημονεύοντες οἱ μὲν
 βάρβαροι κατεπλάγησαν, οἱ δὲ Ἕλληνες παρωξύν- 10
 6 θησαν πρὸς τὴν ὁμοίαν ἀνδραγαθίαν. καθόλου δὲ
 μόνου τῶν πρὸ ἑαυτῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀρε-
 τῆς εἰς ἀθανασίαν μετέλλαξαν. διόπερ οὐχ οἱ τῶν
 ἱστοριῶν συγγραφεῖς μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν
 ποιητῶν καθύμνησαν αὐτῶν τὰς ἀνδραγαθίας· ὧν 15
 γέγονε καὶ Σιμωνίδης, ὁ μελοποιός, ἄξιον τῆς ἀρε-
 τῆς αὐτῶν ποιήσας ἐγκώμιον, ἐν ᾧ λέγει

τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων
 εὐκλεῆς μὲν ἡ τύχη, καλὸς δ' ὁ πότμος,
 βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἶτος 20
 ἔπαινος.

ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὗτ' εὐρώς
 οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμυνώσκει χρόνος ἀνδρῶν
 ἀγαθῶν.

ὁ δὲ σηκὸς οἰκέταν εὐδοξίαν Ἑλλάδος εἴλετο. 25

4 ἀλλὰ] ἀλλ' ὡς P 14 μόνον Dind., μόνου cod. πολ-
 λοι καὶ P, καὶ πολλοὶ A, καὶ πολλοὶ καὶ cet. 17 ἐν
 om. P 20 πρὸ γόων Eich., προγόνων cod. μνάστης
 P οἶκος Jacobs 24 ἀνδρῶν δ' ἀγαθῶν ὅδε Bergk 25
 οἰκετῶν cod., corr. Schneidewin εἴλετο cod.

μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας ὁ Σπάρτας βασιλεὺς,
ἀρετᾶς μέγαν λελοιπῶς κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

Ἡμεῖς δὲ ἀκούοντας περὶ τῆς τούτων τῶν ἀν-12
δρῶν ἀρετῆς εἰρηκότες ἐπάνειμεν ἐπὶ τὰ συνεχῇ τοῖς
5 εἰρημένοις. Ξέρξης γὰρ τῶν παρόδων τὸν εἰρημέ-
νον τρόπον κρατήσας καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν τὴν
413 Καδμείαν νίκην νενικηκώς, ὀλίγους μὲν τῶν πολε-
μίων ἀνείλε, πολλαπλασίους δὲ τῶν ἰδίων ἀπόλε-
σεν. ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν παρόδων ἐκυρίευσεν, τῶν
10 κατὰ τὴν θάλατταν ἀγώνων ἔκρινε λαμβάνειν πεῖ-
ραν. εὐθὺς οὖν τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου Με-2
γαβάτην προσκαλεσάμενος διεκελεύσατο πλεῖν ἐπὶ
τὸ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸν καὶ πειραῖσθαι παντὶ τῷ
στόλῳ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ὁ δὲ ταῖς 3
15 τοῦ βασιλέως παραγγελίαις ἀκολουθῶν ἐκ Πύδνης
τῆς Μακεδονικῆς ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ κα-
τέπλευσε τῆς Μαγνησίας πρὸς ἕκραν τὴν ὀνομαζο-
μένην Σηπιάδα. ἐνταῦθα δὲ μεγάλου πνεύματος
ἐπιγενομένου ἀπέβαλε ναὺς μακρὰς [τριήρεις] μὲν
20 ὑπὲρ τὰς τριακοσίας, ἱππαγωγούς δὲ καὶ τῶν ἄλλων
παμπληθεῖς. λήξαντος δὲ τοῦ πνεύματος ἀναχθεὶς
κατέπλευσεν εἰς Ἀφέτας τῆς Μαγνησίας. ἐκεῖθεν
δὲ διακοσίας τριήρεις ἐξέπεμψε, προστάξας τοῖς ἡγε-
μόσι περιπλεῦσαι καὶ τὴν Εὐβοίαν δεξιὰν λαβόντας
25 κυκλώσασθαι τοὺς πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες ὥρ-4
μουν μὲν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας, εἶχον δὲ τὰς
πάσας τριήρεις διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα· καὶ τού-

1 δὲ] δὲ καὶ Bergk
19 τριήρεις del. Dind.
τριακοσίας V.

Dionodorus II.

2 ἀέναν PA
23 διακοσίας P (Herod. VIII 7),

των ἦσαν τῶν μὲν Ἀθηναίων ἑκατὸν καὶ τετρα-
 ράκοντα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. τού-
 των δὲ ναύαρχος μὲν ἦν Εὐρυβιάδης ὁ Σπαρτιάτης,
 διῶκει δὲ τὰ περὶ τὸν στόλον Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθη-
 ναῖος· οὗτος γὰρ διὰ σύνεσιν καὶ στρατηγίαν με-
 γάλῃς ἀποδοχῆς ἐτύγγανεν οὐ μόνον ἐν τοῖς κατὰ
 τὸ ναυτικὸν Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Εὐ-
 ρυβιάδῃ, καὶ πάντες τούτῳ προσέχοντες προθύμως
 5 ὑπήκουον. προτεθείσης δὲ βουλῆς ἐν τοῖς τῶν νεῶν
 ἡγεμόσι περὶ τῆς ναυμαχίας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
 10 τὴν ἡσυχίαν ἔκριναν ἔχειν καὶ τὸν ἐπίπλουον τῶν
 πολεμίων ἀναδέχεσθαι, μόνος δὲ Θεμιστοκλῆς τὴν
 ἐναντίαν ἀπεφώνητο γνώμην, διδάσκων ὅτι συμ-
 φέρει παντὶ τῷ στόλῳ συντεταγμένῳ πλεῖν ἐπὶ τοὺς
 πολεμίους· οὕτω γὰρ αὐτοὺς πλεονεκτῆσειν ἀθρόαις
 15 ταῖς ναυσὶν ἐπιπλέοντας τοῖς διὰ τὴν ταραχὴν διε-
 σπασμένην ἔχουσι τὴν τάξιν, ὥς ἂν ἐκ πολλῶν καὶ
 διεστηκότων λιμένων ἐκπλέουσι. τέλος δὲ κατὰ τὴν
 Θεμιστοκλέους κρίσιν οἱ Ἕλληνες παντὶ τῷ στόλῳ
 6 τοῖς πολεμοῖς ἐπέπλευσαν. τῶν δὲ βαρβάρων ἐκ 20
 πολλῶν λιμένων ἀναγομένων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ
 περὶ τὸν Θεμιστοκλέα διεσπαρμένοι τοῖς Πέρσαις
 συμπλεκόμενοι πολλὰς μὲν ναῦς κατέδυσαν, οὐκ
 ὀλίγας δὲ φυγεῖν ἀναγκάσαντες μέχρι τῆς γῆς κα-
 τεδίωξαν· μετὰ δὲ ταῦτα παντὸς τοῦ στόλου συν-
 25 αχθέντος καὶ γενομένης ναυμαχίας ἰσχυροῦς, μέρος

1 *ἦσαν τῶν] ἦσαν αὐτῶν cod. 9 ἐπήκουον P 13
 ἀπεφώνητο Dind., ἀπεκρίνατο cod. 14 παντὶ Dind. (c.
 22, 1), αἰεὶ cod.; ὅτι αἰεὶ τῷ στόλῳ συμφέρει FJK 22 διεσπαρ-
 μένοι γ.

414 μὲν τῶν νεῶν ἑκάτεροι ἐπροτέρησαν, οὐδέτεροι
δὲ ὀλοσχερεῖ νίκη πλεονεκτήσαντες νυκτὸς ἐπιλα-
βούσης διελύθησαν.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν χειμὼν ἐπιγενόμενος¹³
5 μέγας πολλὰς ἐκτὸς τοῦ λιμένος ὁρμούσας τῶν νεῶν
διέφθειρεν, ὥστε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι
τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν
νεῶν ταπεινωθέντος ἀντίπαλος ἢ τῶν Ἑλλήνων δύ-
ναμις γένηται καὶ πρὸς τὰς ναυμαχίας ἀξίόχρεως
10 διόπερ οἱ μὲν Ἕλληνες ἀεὶ μᾶλλον ἐθάρρουν, οἱ δὲ
βάρβαροι ἀεὶ πρὸς τοὺς κινδύνους ἐγίνοντο δειλό-
τεροι. οὐ μὴν ἀλλ' ἀναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐκ τῆς
ναυαγίας ἀπάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνήχθησαν ἐπὶ τοὺς
πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες, προσγενομένων αὐτοῖς²
15 τριήρων πεντήκοντα Ἀττικῶν, ἀντιπαρετάχθησαν
τοῖς βαρβάροις. ἦν δ' αὐτῶν ἡ ναυμαχία παρα-
πλήσιος ταῖς περὶ τὰς Θερμοπύλας μάχαις· οἱ μὲν
γὰρ Πέρσαι διεγνώκεσαν βιάσασθαι τοὺς Ἕλληνας
καὶ τὸν Εὐριπον διεκπλεῦσαι, οἱ δ' Ἕλληνες ἐμ-
20 φράξαντες τὰ στενὰ προεμάχοντο τῶν ἐντὸς τῆς
Εὐβοίας συμμαχοούντων. γενομένης δὲ ναυμαχίας
ἰσχυρᾶς πολλὰ νῆες παρ' ἀμφοτέρων διεφθάρησαν,
καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἠναγκάσθησαν ἀνακάμπειν
ἐπὶ τοὺς οἰκείους λιμένας. ἀριστεῦσαι δὲ ἐν ἀμ-
25 φοτέραις ταῖς ναυμαχίαις φασι παρὰ μὲν τοῖς Ἑλ-
λησιν Ἀθηναίους, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις Σιδω-
νίους. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Ἕλληνες ἀκούσαντες τὰ³

1 προετέρησαν cod. (semper)

7 Ἑλληνικῶν Madvig

12 αὐτοὺς v.

20 προεμάχοντο P, om. v.

22 ναῦς cod.

ἀμφοτέροις malim

περὶ Θερμοπύλας γενόμενα, πνυθόμενοι δὲ καὶ τοὺς
 Πέρσας πεξῇ προάγειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἡθύνησαν·
 διόπερ ἀποπλεύσαντες εἰς Σαλαμῖνα διέτριβον ἐν-
 4 ταῦθα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεωροῦντες πανδημεὶ κιν-
 δυνεύοντας τοὺς ἐν ταῖς Ἀθήναις, τέκνα [μὲν] καὶ 5
 γυναικας καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων ὅσα δυνατόν ἦν
 εἰς τὰς ναῦς ἐνθέντες διεκόμισαν εἰς Σαλαμῖνα.
 5 ὁ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχος πνυθόμενος τὸν τῶν
 πολεμίων ἀπόπλουν, κατήρεν εἰς τὴν Εὐβοίαν μετὰ
 παντὸς τοῦ στόλου, καὶ τὴν τῶν Ἰστιάειων πόλιν 10
 βία χειρωσάμενος καὶ διαρπάσας τὴν χώραν αὐτῶν
 ἐδήλωσεν.

14 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ξέρξης ἀπὸ τῶν
 Θερμοπυλῶν ἀναξεύξας προῆγε διὰ τῆς Φωκίων χώ-
 ρας, πορθῶν μὲν τὰς πόλεις, καταφθείρων δὲ τὰς 15
 ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεις. οἱ δὲ Φωκεῖς καὶ τῶν Ἑλ-
 λήνων ἡρημένοι, καὶ θεωροῦντες αὐτοὺς οὐκ ἄξιο-
 μάχους ὄντας, τὰς μὲν πόλεις ἀπάσας ἐξέλιπον παν-
 δημεί, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ
 2 κατέφυγον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν τῶν 20
 Δωριέων χώραν διεξιὼν οὐδὲν ἡδίκη· συνεμάχουν
 γὰρ Πέρσαις· αὐτοῦ δὲ μέρος μὲν τῆς δυνάμεως
 ἀπέλιπε, καὶ προσέταξεν εἰς Δελφοὺς ἰέναι καὶ τὸ
 μὲν τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμπροῆσαι, τὰ δὲ ἀνα-
 415 θήματα συλῆσαι, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβά- 25
 ρων προελθὼν εἰς τὴν Βοιωτίαν κατεστρατοπέδευσεν.

5 μὲν del. Dind., f. τε 6 καὶ τῶν P (c. 28, 5), τῶν τε v.
 9 κατήρεν — στόλον καὶ om. F, κατήρεν — χειρωσάμενος om.
 M 10 Ἰστιάειων P, Ἰστιέων v. 16 τὰ Rhod., μετὰ cod.
 17 αὐτοὺς PAF, αὐτοὺς cet. 19 παρνασσῷ PFJ 22 αὐ-
 τοῦ Reiske, αὐτὸς cod. τῆς add. Dind.

οἱ δ' ἐπὶ τὴν σύλησιν τοῦ μαντείου πεμφθέντες 3
 προῆλθον μὲν μέγροι τοῦ ναοῦ τῆς Προναίας Ἀθη-
 νᾶς, ἐνταῦθα δὲ παραδόξως ὕμνων μεγάλων καὶ
 κεραυνῶν πολλῶν ἐκ τοῦ περιέχοντος πεσόντων,
 5 πρὸς δὲ τούτοις τῶν χειμῶνων πέτρας μεγάλας
 ἀπορρηξάντων εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν βαρβάρων,
 συνέβη διαφθαρεῖν συχνοὺς τῶν Περσῶν, πάντας
 δὲ καταπλαγέντας τὴν τῶν θεῶν ἐνέργειαν φνεῖν
 ἐκ τῶν τόπων. τὸ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς μαντεῖον 4
 10 δαιμονία τινὶ προνοίᾳ τὴν σύλησιν διέφυγεν· οἱ δὲ
 Δελφοὶ τῆς τῶν θεῶν ἐπιφανείας ἀθάνατον ὑπό-
 μνημα καταλιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις βουλούμενοι,
 τροπαῖον ἔστησαν παρὰ τὸ τῆς Προναίας Ἀθηναῖς
 ἱερὸν, ἐν ᾧ τόδε τὸ ἐλεγείον ἐνέγραψαν,
 15 μνᾶμά τ' ἄλεξάνδρου πολέμου καὶ μάρτυρα νίκας
 Δελφῶν με στήσαν, Ζανὶ χαριζόμενοι
 σὺν Φοίβῳ, πτολίπορθον ἀπώσάμενοι στίχα Μῆδων
 καὶ χαλκοστέφανον ὀυσάμενοι τέμενος.
 Ξέρξης δὲ διὰ τῆς Βοιωτίας διεξιὼν τὴν μὲν τῶν 5
 20 Θεσπιῶν χώραν κατέφθειρε, τὰς δὲ Πλαταιὰς ἐρή-
 μους οὖσας ἐνέπρησεν· οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι ταύ-
 ταις κατοικοῦντες ἐπεφύγεσαν εἰς Πελοπόννησον
 πανδημεῖ. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβα-
 λόντες τὴν μὲν χώραν ἐδήωσαν, τὰς δὲ Ἀθήνας
 25 κατέσκαψαν καὶ τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς ἐνέπρησαν.

2 et 13 προνοίας cod., corr. Meursius (Herod. VIII 37)
 3 παραδόξων cod., corr. Dind. μεγάλων καὶ] καὶ μεγά-
 λων καὶ PAL, καὶ μεγάλων cet., τε μεγάλων καὶ Dind.
 6 εἰς] ἐς P 10 ἀπέφυγεν P 15 μνᾶμα ξέρξων P (μνᾶμ'
 ἄλεξάνδρου P¹?); μνᾶμα μ' FL, μνᾶμαν Reiske 18 χαλι-
 νοστέφανον Wieseler

τοῦ δὲ βασιλέως περὶ ταῦτα διατρίβοντος, κατέ-
πλευσεν ὁ στόλος ἐκ τῆς Εὐβοίδας εἰς τὴν Ἀττικὴν,
πεπορθηκώς τὴν τε Εὐβοίαν καὶ τὴν παράλιον τῆς
Ἀττικῆς.

- 15 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Κερκυραῖοι μὲν 5
πληρώσαντες ἐξήκοντα τριήρεις διέτριβον περὶ τὴν
Πελοπόννησον, ὥς μὲν αὐτοὶ φασιν, οὐ δυνάμενοι
κάμψαι τὸ περὶ τὸν Μαλέαν ἀκρωτήριον, ὥς δέ τινες
τῶν συγγραφέων ἱστοροῦσι, καραδοκοῦντες τὰς τοῦ
πολέμου ῥοπὰς, ὅπως Περσῶν μὲν κρατησάντων 10
ἐκείνοις δώσωσι ὕδωρ καὶ γῆν, τῶν δ' Ἑλλήνων νι-
2 κώντων δόξωσιν αὐτοῖς βεβοηθηκέσθαι. οἱ δὲ περὶ
τὴν Σαλαμίνα διατρίβοντες Ἀθηναῖοι, θεωροῦντες
τὴν Ἀττικὴν πυρπολουμένην καὶ τὸ τέμενος τῆς
Ἀθηνᾶς ἀκούοντες κατεσκάφθαι, δεινῶς ἡθύμουν. 15
ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας πολὺς κατεῖχε
φόβος πανταχόθεν συνεληλαμένους εἰς αὐτὴν τὴν
Πελοπόννησον. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντας τοὺς ἐφ'
ἡγεμονίας τεταγμένους συνεδρεῦσαι καὶ βουλευσα-
σθαι, κατὰ ποίους τόπους συμφέροι ποιεῖσθαι τὴν 20
3 ναυμαχίαν. πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων λόγων ῥηθέν-
των, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, τῆς ἰδίας μόνον ἀσφα-
λείας φροντίζοντες, ἔφασαν δεῖν περὶ τὸν Ἰσθμὸν
συστήσασθαι τὸν ἀγῶνα· τετειχισμένου γὰρ αὐτοῦ
καλῶς, ἐὰν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, 25
δυνήσεσθαι τοὺς ἡτυχηκότας εἰς ἐτοιμοτάτην ἀσφά-416
λειαν καταφυγεῖν τὴν Πελοπόννησον· ἐὰν δὲ συγ-

8 τὸν om. v. μαλέαν (eras. c) P 11 δῶσιν P, δώ-
σειν v. 19 ἡγεμονία FJ 20 ποιεῖσθαι Dind., πεποιήσθαι
cod. 21 λόγων om. v. (cf. 18, 55, 2. 17, 73, 5)

κλείσωσιν ἑαυτοὺς εἰς μικρὰν νῆσον τὴν Σαλαμῖνα,
 δυσβοηθήτοις κακοῖς περιπεσεῖσθαι. Θεμιστοκλῆς 4
 δὲ συνεβούλευσε περὶ τὴν Σαλαμῖνα ποιεῖσθαι τὸν
 ἀγῶνα τῶν νεῶν· πολλὰ γὰρ πλεονεκτήσῃεν ἐν ταῖς
 5 στενοχωρίαις τοὺς ὀλίγοις σκάφεσι διαγωνιζομένους
 πρὸς πολλαπλασίας ναῦς. καθόλου δὲ τὸν περὶ τὸν
 Ἴσθμὸν τόπον ἀπεφαίνετο παντελῶς ἄθρετον ἔσεσθαι
 πρὸς τὴν ναυμαχίαν· ἔσεσθαι γὰρ πελάγιον τὸν
 ἀγῶνα, καὶ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν εὐρυχωρίαν ῥα-
 10 δίως καταπονήσεσθαι τὰς ὀλίγας ναῦς ταῖς πολλα-
 πλασίαις. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διαλεχθεῖς
 οἰκείᾳ τῆς περιστάσεως, ἅπαντας ἔπεισεν αὐτῷ συμ-
 ψήφους γενέσθαι τοῦτον τὸν τρόπον.

Τέλος δὲ κοινοῦ δόγματος γενομένου περὶ Σα-16
 15 λαμῖνα ναυμαχεῖν, οἱ μὲν Ἕλληνες παρεσκευάζοντο
 τὰ πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ πρὸς τὸν κίνδυνον. ὁ δ'
 οὖν Εὐρυβιάδης παραλαβὼν τὸν Θεμιστοκλέα πα-
 ρακαλεῖν ἐπεχείρει τὰ πλήθη καὶ προτρέπεσθαι πρὸς
 τὸν ἐπιφερόμενον κίνδυνον. οὐ μὴν τὸ πλήθος
 20 ὑπήκουεν, ἀλλὰ πάντων καταπεπληγμένων τὸ μέγε-
 θος τῶν Περσικῶν δυνάμεων οὐδεὶς προσεῖχε τοῖς
 ἡγεμόσιν, ἀλλ' ἕκαστος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἐκπλεῖν
 ἔσπευδεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὐδὲν δ' ἦττον 2
 καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων ἐδεδείει τὰς
 25 τῶν πολεμίων δυνάμεις, ἥ τε τῶν περὶ Θερμοπύλας
 ἀπώλεια τῶν ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν παρείχετο κατὰ-
 πληξιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν συμπτώματα πρὸ
 ὀφθαλμῶν ὄντα πολλὴν ἀθυμίαν ἐνεποίει τοῖς Ἕλ-

8 πρὸς] περὶ P   12 αὐτῷ Wess.   15 Ἕλληνες] ἡγε-
 μόνες Sintenis   24 πεζικὸν P, Περαικὸν v.

- 3 λησιν. οἱ δὲ σύεδροι τῶν Ἑλλήνων ὁρῶντες τὴν
 τῶν ὕλων ταραχὴν καὶ τὴν ὅλην ἐκπληξιν, ἐψηφί-
 σαντο διατεχνίζειν τὸν Ἰσθμόν. καὶ ταχὺ τῶν ἐργῶν
 συντελεσθέντων διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ πλῆθος
 τῶν ἐργαζομένων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ὠχύρουν 5
 τὸ τεῖχος, διατεῖνον ἐπὶ σταδίους τετταράκοντα ἀπὸ
 Λεχαίου μέχρι Κεγχρεῶν, οἱ δ' ἐν τῇ Σαλαμῖνι δια-
 τρίβοντες μετὰ παντὸς τοῦ στόλου κατεπλάγησαν
 ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηκέτι πειθαρχεῖν τοῖς ἡγεμόσιν.
- 17 ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὁρῶν τὸν μὲν ναύαρχον Εὐρυ- 10
 βιάδην μὴ δυνάμενον περιγενέσθαι τῆς τοῦ πλῆθους
 ὁρμῆς, τὰς δὲ περὶ Σαλαμῖνα δυσχωρίας δύνασθαι
 πολλὰ συμβαλέσθαι πρὸς τὴν νίκην, ἐμμηχανήσατό
 τι τοιοῦτον· ἐπεισέ τινα πρὸς τὸν Ξέρξην αὐτομο-
 λῆσαι καὶ διαβεβαιώσασθαι, διότι μέλλουσιν αἱ κατὰ 15
 Σαλαμῖνα νῆες ἀποδιδράσκειν ἐκ τῶν τόπων καὶ
 2 πρὸς τὸν Ἰσθμόν ἀθροίζεσθαι. διόπερ ὁ βασιλεὺς
 διὰ τὴν πιθανότητα τῶν προσαγγεληθέντων πιστεύ-
 σας, ἔσπευδε κωλύσαι τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῶν
 Ἑλλήνων τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις πλησιάζειν. εὐθὺς 20
 οὖν τὸ τῶν Αἰγυπτίων ναυτικὸν ἐξέπεμψε, προσ-
 τάξας ἐμφράττειν τὸν μεταξὺ πόρον τῆς τε Σαλα- 417
 μῖνος καὶ τῆς Μεγαρίδος χώρας. τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος
 τῶν νεῶν ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, προστάξας
 ἐξάπτεσθαι τῶν πολεμίων καὶ ναυμαχίᾳ κρίνειν τὸν 25
 ἄγωνα. ἦσαν δὲ αἱ τριήρεις διατεταγμέναι κατὰ
 ἔθνος ἐξῆς, ἵνα διὰ τὴν ὁμοφωνίαν καὶ γνῶσιν
 3 προθύμως ἀλλήλοις βοηθῶσιν. οὕτω δὲ ταχθέντος

τοῦ ναυτικοῦ στόλου, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐπεῖχον
 Φοίνικες, τὸ δ' εὐάννυμον οἱ μετὰ τῶν Περσῶν ὄν-
 τες Ἕλληνες. οἱ δὲ τῶν Ἰώνων ἡγεμόνες ἀπέστει-
 λαν ἄνδρα Σάμιον πρὸς τοὺς Ἕλληνας τὸν διασα-
 5 φήσοντα περὶ τῶν δεδογμένων τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ
 τῆς ὅλης ἐκτάξεως, καὶ διότι κατὰ τὴν μάχην ἀπο-
 στήσονται τῶν βαρβάρων. τοῦ δὲ Σαμίον λάθρα 4
 διανηξαμένου καὶ περὶ τούτου διασαφήσαντος τοῖς
 περὶ τὸν Εὐρυβιάδην, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς, κατὰ νοῦν
 10 αὐτῷ προκεχωρηκός τοῦ στρατηγήματος, περιχα-
 ρῆς ἦν καὶ τὰ πλήθη παρεκάλεσεν εἰς τὸν κίνδυνον,
 οἱ δ' Ἕλληνες ἐπὶ τῇ τῶν Ἰώνων ἐπαγγελίᾳ
 θαρσύναντες, καὶ τῆς περιστάσεως βιαζομένης αὐ-
 τοὺς παρὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ναυμαχεῖν, ἀπὸ τῆς
 15 Σαλαμῖνος προθύμως συγκατέβαινον εἰς τὴν ναυ-
 μαχίαν. τέτλος δὲ τῶν περὶ τὸν Εὐρυβιάδην καὶ 18
 Θεμιστοκλέα διαταξάντων τὰς δυνάμεις, τὸ μὲν εὐ-
 ννυμον μέρος ἐπεῖχον Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι,
 πρὸς τὸ τῶν Φοινίκων ναυτικὸν ἀντιταχθῆσόμενοι·
 20 μεγάλην γὰρ οἱ Φοίνικες ὑπεροχὴν εἶχον διὰ τε τὸ
 πλῆθος καὶ διὰ τὴν ἐκ προγόνων ἐν τοῖς ναυτικοῖς
 ἔργοις ἐμπειρίαν· Αἰγινῆται δὲ καὶ Μεγαρεῖς τὸ 2
 δεξιὸν κέρας ἀνεπλήρουν· οὗτοι γὰρ ἐδόκουν εἶναι
 ναυτικώτατοι μετὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ μάλιστα
 25 φιλοτιμήσεσθαι διὰ τὸ μόνους τῶν Ἑλλήνων μηδε-
 μίαν ἔχειν καταφυγὴν, εἴ τι συμβαίῃ πταῖσμα κατὰ
 τὴν ναυμαχίαν· τὴν δὲ μέσσην τάξιν ἐπεῖχε τὸ λοι-
 πὸν τῶν Ἑλλήνων πλῆθος. οὗτοι μὲν οὖν τοῦτον

6 διότι P¹, ὅτι P² 25 φιλοτιμηθήσεσθαι cod. (cf. I
 p. XL) 26 συμβαίνει P

τὸν τρόπον συνταχθέντες ἐξέπλευσαν, καὶ τὸν πόρον
 3 μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἡρακλείου κατείχον· ὁ δὲ
 βασιλεὺς τῷ μὲν ναύαρχῳ προσέταξεν ἐπιπλεῖν τοῖς
 πολεμίοις, αὐτὸς δ' εἰς τὸν ἐναντίον τόπον τῆς Σα-
 λαμῖνος παρήλθεν, ἐξ οὗ θεωρεῖν ἦν τὴν ναυμαχίαν 5
 4 γινομένην. οἱ δὲ Πέρσαι τὸ μὲν πρῶτον πλέοντες
 διετήρουν τὴν τάξιν, ἔχοντες πολλὴν εὐρυχωρίαν·
 ὡς δ' εἰς τὸ στενὸν ἤλθον, ἡναγκάζοντο τῶν νεῶν
 τινὰς ἀπὸ τῆς τάξεως ἀποσπᾶν, καὶ πολλὴν ἐποίουν
 5 θόρουβον. ὁ δὲ ναύαρχος προηγούμενος τῆς τάξεως 10
 καὶ πρῶτος συνάψας μάχην διεφθάρη λαμπρῶς ἀγω-
 νισάμενος. τῆς δὲ νεῶς βυθισθείσης, ταραχὴ κα-
 τέσχε τὸ ναυτικὸν τῶν βαρβάρων· πολλοὶ μὲν γὰρ
 ἦσαν οἱ προστάττοντες, οὐ ταῦτά δ' ἕκαστος παρήγ-
 γελλε. διὸ καὶ τοῦ πλεῖν εἰς τοῦμπροσθεν ἐπέσχον, 15
 ἀνακωχεύοντες δ' ἀνεχώρουν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν.
 6 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι θεωροῦντες τὴν ταραχὴν τῶν βαρ-
 βάρων ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις, καὶ τὰς μὲν τοῖς
 ἐμβόλοις ἔτυπτον, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον· 418
 τῆς δ' εἰρεσίας οὐχ ὑπηρετούσης, πολλὰ τῶν Περ- 20
 σῶν τριήρεις πλάγῃαι γινόμεναι ταῖς ἐμβολαῖς πυ-
 κνῶς κατετιτρώσκοντο. διὸ καὶ πρύμναν μὲν ἀνα-
 κρούεσθαι κατέπαυσαν, εἰς τοῦπίσω δὲ πλέουσαι
 19 προτροπαδὴν ἔφενγον. τῶν δὲ Φοινισσῶν καὶ Κυ-
 πρίων νεῶν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων χειρουμένων, αἱ 25
 τῶν Κιλικίων καὶ Παμφύλων, ἔτι δὲ [καὶ] Λυκίων
 νῆες, ἐχόμεναι τούτων οὔσαι, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώ-

4 τόπον] λόφον Reiske   5 ἦν om. P et post γινομένην in margine add. ἔμελλεν P¹   20 δ' εἰρεσίας P, διηρεσίας AFKL   21 τοῖς ἐμβόλοις Cobet   26 καὶ om. P

στως ἀντείχοντο, ὥς δ' εἶδον τὰς κρατίστας ναῦς
 πρὸς φυγὴν ὠρμημένας, καὶ αὐταὶ τὸν κίνδυνον
 ἐξέλιπον. ἐπὶ δὲ θατέρου κέρατος γενομένης κατ- 2
 τερχᾶς ναυμαχίας μέχρι μὲν τινος ἰσόροπος ἦν ὁ
 5 κίνδυνος· ὥς δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν κατα-
 διώξαντες τοὺς Φοίνικας καὶ Κυπρίους ἐπέστρεψαν,
 ἐκβιασθέντες ὑπὸ τούτων ἐτράπησαν οἱ βάρβαροι
 καὶ πολλὰς ναῦς ἀπέβαλον. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες 3
 τοῦτον τὸν τρόπον προτερήσαντες ἐπιφανεστάτῃ ναυ-
 10 μαχίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν· κατὰ δὲ τὸν κίν-
 δυνον διεφθάρησαν ἡ νῆς τῶν μὲν Ἑλλήνων τετα-
 ράκοντα, τῶν δὲ Περσῶν ὑπὲρ τὰς διακοσίας χωρὶς
 τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι ληφθεῖσων. ὁ δὲ βασι- 4
 λεὺς παρ' ἐλπίδας ἡττημένος τῶν μὲν Φοινίκων τῶν
 15 ἀρξάντων τῆς φυγῆς τοὺς αἰτιωτάτους ἀπέκτεινε,
 τοῖς δ' ἄλλοις ἠπέλιψεν ἐπιθήσειν τὴν προσήκου-
 σαν τιμωρίαν. οἱ δὲ Φοίνικες φοβηθέντες τὰς ἀπει-
 λὰς τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὴν Ἀττικὴν κατέπλευσαν,
 τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπῆραν εἰς τὴν Ἀσίαν.
 20 Θεμιστοκλῆς δὲ δόξας αἴτιος γενέσθαι τῆς νίκης, 5
 ἕτερον οὐκ ἔλαττον τούτου στρατήγημα ἐπενόησε.
 φοβουμένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων περὶ διαγωνίζεσθαι
 πρὸς τοσαύτας μυριάδας, ἐταπείνωσε πολὺ τὰς δυ-
 νάμεις τῶν περὶ στρατοπέδων τοιῷδε τινὶ τρόπῳ.
 25 τὸν παιδαγωγὸν τῶν ἰδίων νιῶν ἀπέστειλε πρὸς τὸν
 Ξέρξην δηλώσοντα, διότι μέλλουσιν οἱ Ἕλληνες πλεῖ-
 σαντες ἐπὶ τὸ ξεῦμα λύειν τὴν γέφυραν. διόπερ 6
 ὁ βασιλεὺς πιστεύσας τοῖς λόγοις διὰ τὴν πιθανό-

τητα, περίφοβος ἐγένετο μὴ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπα-
νόδου στερηθῇ, τῶν Ἑλλήνων θαλαττοκρατούντων,
ἔγνω δὲ τὴν ταχίστην διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης
εἰς τὴν Ἀσίαν, καταλιπὼν Μαροδόνιον ἐπὶ τῆς Ἑλ-
λάδος μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων τε καὶ πεζῶν, ὧν ὁ 5
σύμπας ἀριθμὸς ὑπῆρχεν οὐκ ἐλάττων τῶν τετρα-
ράκοντα μυριάδων. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν δυσὶ στρα-
τηγήμασι χρησάμενος μεγάλων προτερημάτων αἴτιος
ἐγένετο τοῖς Ἑλλήσι. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα
πραχθέντα ἐν τούτοις ἦν.

10

- 20 Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες περὶ τῶν
κατὰ τὴν Εὐρώπην πραχθέντων, μεταβιβάσομεν τὴν
διήγησιν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. Καρχηδόνιοι
γὰρ συντεθειμένοι πρὸς Πέρσας τοῖς αὐτοῖς καιροῖς
καταπολεμῆσαι τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλληνας, 15
μεγάλας παρασκευὰς ἐποιήσαντο τῶν πρὸς τὸν πό- 419
λεμον χρησίμων. ὥς δ' εὐτρεπῇ πάντα αὐτοῖς
ὑπῆρχε, στρατηγὸν εἵλοντο Ἀμίλκωνα, τὸν μάλιστα
2 παρ' αὐτοῖς θαυμαζόμενον προκρίναντες. οὗτος δὲ
παραλαβὼν πεζὰς τε καὶ ναυτικὰς δυνάμεις μεγάλας 20
ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Καρχηδόνης, ἔχων πεζὴν μὲν
δύναμιν οὐκ ἐλάττω τῶν τριάκοντα μυριάδων, ναῦς
δὲ μακρὰς πλείους τῶν διακοσίων, καὶ χωρὶς πολ-
λὰς ναῦς φορτίδας τὰς κομιζούσας τὴν ἀγορὰν, ὑπὲρ
τὰς τρισχιλίας. οὗτος μὲν οὖν διανύσας τὸ Λιβν- 25

3 δὲ] δὲ δια P
(cf. 28, 4 et 30, 1)
14 συντεθειμένοι cod.,
HL, μίλωνα A
1, 3), διςχιλίων cod.
λίους P

6 τετταράκοντα] τριάκοντα Wess.
10 πραχθέντα] τοῖς Ἑλλήσιν add. P
corr. Dind. 18 ἱμίλκωνα P, μί-
23 διακοσίων Dind. (cf. 1, 5 et 37,
πολλὰς del. Madvig 25 τρισχι-
λίους P

κὸν πέλαγος καὶ χεῖμασθαις ἀπέβαλε τῶν σκαφῶν
 τὰ κομίζοντα τοὺς ἱππεῖς καὶ τὰ ἔρματα. κατα-
 πλεύσας δὲ τῆς Σικελίας εἰς τὸν ἐν τῷ Πανόρμῳ
 λιμένα διαπεπολεμηκέναι τὸν πόλεμον ἔφησε· πεφο-
 5 βῆσθαι γὰρ μήποτε ἡ θάλαττα τοὺς Σικελιώτας
 ἐξέλῃται τῶν κινδύνων. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀνα- 3
 λαβὼν τοὺς στρατιώτας καὶ διορθωσάμενος τὴν ἐν
 τῷ χεῖματι γενομένην ναυαγίαν, προῆγε μετὰ τῆς
 δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἰμέραν, συμπαραπλέοντος τοῦ
 10 ναυτικοῦ. ὥς δ' ἦλθε πλησίον τῆς προειρημένης
 πόλεως, δύο παρεμβολὰς ἔθετο, τὴν μὲν τῷ πεζῷ
 στρατεύματι, τὴν δὲ τῇ ναυτικῇ δυνάμει. καὶ τὰς
 μὲν μακρὰς ναῦς ἀπάσας ἐνεώλκησε καὶ τάφρῳ βα-
 15 θείᾳ καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλαβε, τὴν δὲ τῶν πε-
 ζῶν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν ἀντιπρόσωπον ποιήσας
 τῇ πόλει καὶ παρεκτείνας ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ παρα-
 τειχίσματος μέχρι τῶν ὑπερκειμένων λόφων. καθό- 4
 λου δὲ πᾶν τὸ πρὸς δυσμὰς μέρος καταλαβόμενος,
 τὴν μὲν ἀγορὰν ἔπασαν ἐκ τῶν φορτίδων νεῶν
 20 ἐξείλετο, τὰ δὲ πλοῖα ἅπαντα ταχέως ἐξαπέστειλε,
 προστάξας ἐκ τε τῆς Λιβύης καὶ Σαρδοῦς σῖτον καὶ
 τὴν ἄλλην ἀγορὰν κομίζειν. αὐτὸς δὲ πρὸς ἀρίστους 5
 τῶν στρατιωτῶν ἀναλαβὼν ἦκεν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ
 τῶν Ἰμεραίων τοὺς ἐπεξιόντας τρεψάμενος καὶ πολ-
 25 λούς ἀνελὼν κατεπλήξατο τοὺς ἐν τῇ πόλει. διὸ
 καὶ Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης, ἔχων δύνα-
 μιν ἰκανὴν καὶ παραφυλάττων τὴν Ἰμέραν, φοβηθεὶς
 εὐθύς ἀπέστειλεν εἰς τὰς Συρακούσας, ἀξιῶν τὸν

8 γινομένην P, om. FJM 10 ἦλθον P 20 πλοῖα P,
 λοιπὰ v.

21 Γέλωνα βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ Γέλων καὶ
 αὐτὸς ἡτοιμακῶς ἦν τὴν δύναμιν, πυθόμενος δὲ τὴν
 τῶν Ἱμεραίων ἀδυναμίαν ἀνέξευξεν ἐκ τῶν Συρακου-
 σῶν κατὰ σπουδὴν, ἔχων πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους
 τῶν πεντακισμυρίων, ἵππεις δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντα- 5
 κισχιλίους. διανύσας δὲ ταχέως τὴν ὁδὸν καὶ πλη-
 σιάσας τῇ πόλει τῶν Ἱμεραίων, ἐποίησε θαρρεῖν
 τοὺς πρότερον καταπεπληγμένους τὰς τῶν Καρχη-
 2 δονίων δυνάμεις. αὐτὸς μὲν γὰρ στρατοπεδεῖαν
 οἰκείαν βαλλόμενος τῶν περὶ τὴν πόλιν τόπων, ταύ- 10
 τὴν μὲν ὠχύρωσε τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χαρᾷ κώματι
 περιλαβών, τοὺς δ' ἵππεις ἅπαντας ἐξαπέστειλεν ἐπὶ
 τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν πολεμίων
 καὶ περὶ τὰς ὠφελείας διατρίβοντας. οὗτοι δὲ πα- 420
 ραδόξως ἐπιφανέντες διεσπαρμένοις ἀτάκτως κατὰ 15
 τὴν χώραν, τοσοῦτους ἀνῆγον αἰχμᾶλώτους ὅσους
 ἕκαστος ἄγειν ἠδύνατο. εἰσαχθέντων δὲ αἰχμαλώ-
 των εἰς τὴν πόλιν πλειόνων ἢ μυρίων, ὁ μὲν Γέλων
 μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγγανεν, οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἱμέ-
 3 ραν καταφρόνησαν τῶν πολεμίων. ἀκόλουθα δὲ 20
 τούτοις πράττων ὁ μὲν Γέλων ἀπάσας τὰς πύλας,
 αἷς διὰ φόβον πρότερον ἐνφοκοδόμησαν οἱ περὶ Θή-
 ρωνα, ταύτας τοῦναντίον διὰ τὴν καταφρόνησιν ἐξω-
 κοδόμησε, καὶ ἄλλας προσκατεσκεύασε, δι' ὧν ἦν
 εὐχρηστεῖσθαι πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας. κα- 25
 θόλου δὲ Γέλων στρατηγία καὶ συνέσει διαφέρων
 εὐθύς ἐξήτει, δι' οὗ τρόπον καταστρατηγήσας τοὺς

10 βαλλόμενος P 16 ὅσους P, ὅσον v. 22 ἀνφοκο-
 δόμησαν cod., corr. Wess. 25 εὐχρηστεῖσθαι P (ut con-
 Madvig), εὐχρηστός τε v. τὰς om. P

βαρβάρους ἀκινδύνως αὐτῶν ἄρδην ἀνελεῖ τὴν δύ-
 ναμιν. συνεβέλετο δὲ αὐτῷ καὶ τὸ αὐτόματον πρὸς
 τὴν ἐπίνοϊαν μεγάλα, τοιαύτης γενομένης περιστά-
 σεως. κρίναντος αὐτοῦ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς 4
 5 ἐμπρῆσαι, καὶ τοῦ Ἀμίλκα διατρίβοντος μὲν κατὰ
 τὴν ναυτικὴν στρατοπεδεῖαν, παρασκευαζομένου δὲ
 θύειν τῷ Ποσειδῶνι μεγαλοπρεπῶς, ἦκον ἀπὸ τῆς
 χώρας ἱππεῖς ἄγοντες πρὸς τὸν Γέλωνα βιβλιαφό-
 ρον ἐπιστολὰς κομίζοντα παρὰ Σελινουντίων, ἐν αἷς
 10 ἦν γεγραμμένον, ὅτι πρὸς ἣν ἔγραψεν ἡμέραν Ἀμίλ-
 κας ἀποστεῖλαι τοὺς ἱππεῖς, πρὸς αὐτὴν ἐκπέμψουσιν.
 οὕσης δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης καθ' ἣν ἔμελλε συν- 5
 τελεῖν τὴν θυσίαν Ἀμίλκας, κατὰ ταύτην Γέλων
 ἀπέστειλεν ἰδίους ἱππεῖς, οἷς ἦν προστεταγμένον
 15 περιελθεῖν τοὺς πλησίον τόπους καὶ προσελαύνειν
 ἅμ' ἡμέρα πρὸς τὴν ναυτικὴν στρατοπεδεῖαν, ὥς
 ὄντας Σελινουντίων συμμάχους, γενομένους δ' ἐν-
 τὸς τοῦ ξυλίνου τείχους τὸν μὲν Ἀμίλκαν ἀποκτεῖ-
 ναι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπρῆσαι. ἐξέπεμψε δὲ καὶ σκοποὺς
 20 εἰς τοὺς ὑπερκειμένους λόφους, οἷς προσέταξεν,
 ὅταν ἴδωσι τοὺς ἱππεῖς γενομένους ἐντὸς τοῦ τεί-
 χους, ἄραι τὸ σύσσημον. αὐτὸς δ' ἅμ' ἡμέρα τὴν
 δύναμιν διατεταχὼς ἀνέμενε τὴν ἀπὸ τῶν σκοπῶν
 ἐσομένην δῆλωσιν. τῶν δ' ἱππέων ἅμα τῇ κατὰ τὸν 22
 25 ἥλιον ἀνατολῇ προσιππευσάντων τῇ ναυτικῇ τῶν
 Καρχηδονίων στρατοπεδείᾳ, καὶ προσδεχθέντων ὑπὸ
 τῶν φυλάκων ὡς συμμάχων, οἳτοι μὲν εὐθὺς προσ-

1 ἀνέλη cod., corr. Hert.
 15 τόπους] λόφους Reiske
 om. L

11 αὐτὴν] αὐτὴν Rhod.
 18 τείχους — 21 ἐντὸς τοῦ

δραμόντες τῷ Ἀμίλκᾳ περὶ τὴν θυσίαν γινομένην,
 τοῦτον μὲν ἀνεῖλον, τὰς δὲ ναῦς ἐνέπρησαν· ἔπειτα
 τῶν σκοπῶν ἀράντων τὸ σύσσημον, ὃ Γέλων πάσῃ
 τῇ δυνάμει συντεταγμένη προῆγεν ἐπὶ τὴν παρεμ-
 2 βολὴν τῶν Καρχηδονίων. οἱ δὲ ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ⁴²¹₅
 τῶν Φοινίκων ἡγεμόνες τὸ μὲν πρῶτον ἐξαγαρόντες
 τὴν δύναμιν ἀπήντων τοῖς Σικελιώταις καὶ συν-
 ἀψαντες μάχην εὐρώστως ἡγωνίζοντο· ὁμοῦ δὲ ταῖς
 σάλπιγγιν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς στρατοπέδοις ἐσήμαι-
 νον τὸ πολεμικόν, καὶ κραυγὴ τῶν δυνάμεων ἐναλ-¹⁰
 λὰξ ἐγένετο, φιλοτιμουμένων ἀμφοτέρων τῷ μεγέθει
 3 τῆς βοῆς ὑπερᾶραι τοὺς ἀντιτεταγμένους. πολλοῦ
 δὲ γενομένου φόνου, καὶ τῆς μάχης δεῦρο κἀκείσε
 ταλαντευομένης, ἄφνω τῆς κατὰ τὰς ναῦς φλογὸς
 ἀρθείσης εἰς ὕψος, καὶ τινων ἀπαγγελιάντων τὸν¹⁵
 τοῦ στρατηγοῦ φόνον, οἱ μὲν Ἕλληες ἐθάρρησαν,
 καὶ ταῖς φωναῖς καὶ ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρ-
 θέντες τοῖς φρονήμασιν ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς
 βαρβάροις, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καταπλαγέντες καὶ
 4 τὴν νίκην ἀπογνόντες πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. τοῦ²⁰
 δὲ Γέλωνος παραγγείλαντος μηδένα ζωγρεῖν, πολὺς
 ἐγένετο φόνος τῶν φευγόντων, καὶ πέρας κατεκό-
 πησαν αὐτῶν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντεκαίδεκα μυ-
 ριάδων. οἱ δὲ λοιποὶ φυγόντες ἐπὶ τινα τόπον
 ἐρυμνὸν τὸ μὲν πρῶτον ἡμύνοντο τοὺς βιαζομένους,²⁵

1 γενομένη AL 4 *προῆγεν] προσῆγαγεν FKM, προσ-
 ἦγεν cet. 6 ἐξάγοντες cod., corr. Eich. 7 Σικελίως
 cod., corr. Wess. 17 ταῖς φωναῖς καὶ (καὶ om. edit.) del.
 Reiske; ἐθάρρησαν ταῖς ἐμφανεστάταις (ἀσφαλεστάταις Wurm,
 φανεσταῖς Madvig); ἐλπίσι τῆς νίκης καὶ ἐπαρθέντες Bezzel
 18 τοῖς φρονήμασιν del. Bek. 24 φεύγοντες cod., corr. Dind.

ἄνδρον δὲ κατελιγρότερος τόπον καὶ τῷ δίψει πιεζό-
 μενοι ἡγαγκάσθησαν ἑαυτοὺς παραδοῦναι τοῖς κρα-
 τοῦσι. Γέλων δὲ ἐπιφανεστάτῃ μάχῃ νικήσας, καὶ 5
 ταύτην κατορθωκῶς μάλιστα διὰ τῆς ἰδίας στρατη-
 γίας, περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν οὐ μόνον παρὰ
 τοῖς Σικελιώταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕκασιν·
 οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ μνημονεύεται τοιοῦτο 6
 στρατηγήματι. κεχημένος, οὐδὲ πλείονας ἐν μίᾳ
 παρατάξει κατακόψας τῶν βαρβάρων οὐδὲ πλῆθος
 10 αἰχμαλώτων τοσοῦτον χειρωσάμενος. διὸ καὶ πολλοὶ 23
 τῶν συγγραφέων παραβάλλουσι ταύτην τὴν μάχην
 τῇ περὶ Πλαταιᾶς γενομένῃ τοῖς Ἕλλησι καὶ στρα-
 τήγημα τὸ Γέλωνος τοῖς ἐπινοήμασι τοῖς Θεμιστο-
 κλέους, καὶ τὸ πρωτεῖον διὰ τὰς ἀμφοτέρων ὑπερ-
 15 βολὰς τῆς ἀρετῆς οἱ μὲν τούτοις, οἱ δὲ τοῖς ἐτέροις
 ἀπονέμουσι. καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ 2
 τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς μάχης καταπε-
 πληγμένων τὸ πλῆθος τῶν βαρβαρικῶν δυνάμεων,
 οἱ κατὰ Σικελίαν πρότερον νικήσαντες ἐποίησαν
 20 τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα θαρρῆσαι, πνυδομένους τὴν
 τοῦ Γέλωνος νίκην· καὶ τῶν τὴν ὅλην ἡγεμονίαν
 παρ' ἀμφοτέροις ἐσχηκότων παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις
 διαπεφευγῆναι τὸν βασιλέα καὶ πολλὰς μυριάδας
 μετ' αὐτοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον
 25 ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετασχόν-
 τας τοῦ πολέμου κατακοπῆναι, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον

12 στρατήγημα τὸ] στρατηγήματα P, στρατηγήματος AFK
 16 γὰρ τῶν — τὴν Σικελίαν om. FJKM post δυνάμεων in-
 serentes: τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν Ἕλ-
 λήνων 22 Πέρσαις] συνέβη add. Reiske. et Madvig

3 μηδὲ ἄγγελον εἰς τὴν Καρχηδόνα διασωθῆναι. πρὸς 422
 δὲ τούτους τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἡγεμόνων παρὰ
 μὲν τοῖς Ἑλλησι Πανσανίαν καὶ Θεμιστοκλέα, τὸν
 μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων πολιτῶν θανατωθῆναι διὰ πλεο-
 νεξίαν καὶ προδοσίαν, τὸν δ' ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλά- 5
 δος ἐξελαθέντα καταφυγεῖν πρὸς τὸν ἐχθρότατον
 Ξέρξην καὶ παρ' ἐκείνῳ βιώσαι μέχρι τῆς τελευτῆς,
 Γέλωνα δὲ μετὰ τὴν μάχην αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἀπο-
 δοχῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Συρακοσίοις ἐγγηρᾶσαι
 τῇ βασιλείᾳ καὶ τελευτῆσαι θανμαζόμενον, καὶ το- 10
 σοῦτον ἰσχύσαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν παρὰ τοῖς
 πολίταις, ὥστε καὶ τρισὶν ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐκείνου
 τὴν ἀρχὴν διαφυλαχθῆναι.

Ἄλλὰ γὰρ τούτων οἱ δικαίαν δόξαν κεκτημένοι
 τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους καὶ παρ' ἡμῶν ἔχουσιν, 15
 24 ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τοῖς προειρημένοις μεταβησόμεθα.
 συνέβη γὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸν Γέλωνα νικῆσαι καὶ
 τοὺς περὶ Θερμοπύλας μετὰ Λεωνίδου διαγωνίσα-
 σθαι πρὸς Ξέρξην, ὥσπερ ἐπίτηδες τοῦ δαίμονιόν
 περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ποιήσαντος γενέσθαι τὴν τε 20
 καλλίστην νίκην καὶ τὴν ἐνδοξοτάτην ἦτταν. μετὰ
 2 δὲ τὴν γενομένην μάχην πρὸς τῇ πόλει τῶν Ἰμε-
 ραίων εἴκοσι νῆες μακρὰν διέφυγον τὸν κίνδυνον,
 ἃς Ἀμίλκας ἐνεώλκησε πρὸς τὰς ἀναγκαίας χρείας.
 διὸ καὶ τῶν ἀνδρῶν σχεδὸν ἀπάντων τῶν μὲν ἀνη- 25
 ρημένων, τῶν δὲ ἐξωργημένων, ἐφθασάν αὐταὶ τὸν
 ἀπόπλουον ποιησάμεναι. πολλοὺς δὲ τῶν φευγόντων

3 Πανσανίου καὶ Θεμιστοκλέους cod., corr. Steph. 7
 τῆς om. v. 12 τῆς οἰκίας τῆς P, τῆς οἰκίας v. 14 γὰρ
 PL, γὰρ περὶ cet. 23 ναῦς cod. (cf. I p. LXI) 24 Ἀμίλ-
 κας] ὁ μίλκας P¹; οὐκ add. Rhod. (c. 20, 3)

ἀναλαβοῦσαι, καὶ διὰ τοῦτο κατάγομοι γενόμεναι,
 περιέπεσον χειμῶνι καὶ πᾶσαι διεφθάρησαν· ὀλίγοι
 δέ τινες ἐν μικρῷ σκάφει διασωθέντες εἰς Καρχη-
 δόνα διέσάφησαν τοῖς πολίταις, σύντομον ποιησά-
 5 μενοι τὴν ἀπόφασιν, ὅτι πάντες οἱ διαβάντες εἰς
 τὴν Σικελίαν ἀπολώλασιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρ' 3
 ἐλπίδας μεγάλη συμφορὰ περιπεσόντες ἐπὶ τοσοῦτο
 κατεπλάγησαν, ὥστε τὰς νύκτας ἅπαντας διαγρυπνεῖν
 φυλάττοντας τὴν πόλιν, ὡς τοῦ Γέλωνος πάσῃ τῇ
 10 δυνάμει παραχοῖμα διεγνώκτος πλεῖν ἐπὶ τὴν Καρ-
 χηδόνα. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολωλότων ἢ τε 4
 πόλιν ἐπένθησε κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν αἱ τῶν ἰδιω-
 τῶν οἰκίαι κλαυθμοῦ καὶ πένθους ἐπληροῦντο. οἱ
 μὲν γὰρ υἱούς, οἱ δὲ ἀδελφούς ἐπεζήτουν, πλεῖστοι
 15 δὲ παῖδες ὀρφανοὶ πατέρων γερονότες, ἔρημοι ὠδύ-
 ροντο τὸν τὰ τῶν γεγεννηκότων θάνατον καὶ τὴν
 ἰδίαν ἔρημίαν τῶν βοηθούντων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι
 φοβούμενοι μὴ φθᾶσιν διαβὰς εἰς Λιβύην Γέλων,
 εὐθύς ἐξέπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρεσβευτὰς αὐτοκρά-
 20 τορας τοὺς δυνατωτάτους εἰπεῖν τε καὶ βουλευ-
 σάσθαι.

Ὁ δὲ Γέλων μετὰ τὴν νίκην τοὺς τε ἱππεῖς τοὺς 25
 ἀνελόντας τὸν Ἀμίλκον δωρεαῖς ἐτίμησε καὶ τῶν
 ἄλλων τοὺς ἠνδραγαθηκότας ἀριστείοις ἐκόσμησε.
 25 τῶν δὲ λαφύρων τὰ καλλιστεύοντα παρεφύλαξε,
 βουλόμενος τοὺς ἐν ταῖς Συρακούσαις νεῶς κοσμή-
 423 σαι τοῖς σκύλοις· τῶν δ' ἄλλων πολλὰ μὲν ἐν Ἰμέρῳ
 προσήλωσε τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ

λοιπὰ μετὰ τῶν αἰχμαλώτων διεμέρισε τοῖς συμμά-
 χοις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συστρατευσάντων τὴν
 2 ἀναλογίαν ποιησάμενος. αἱ δὲ πόλεις εἰς πέδας
 κατέστησαν τοὺς διαιρεθέντας αἰχμαλώτους, καὶ τὰ
 δημόσια τῶν ἔργων διὰ τούτων ἐπεσκεύαζον. πλεί- 5
 στους δὲ λαβόντες Ἀκραγαντῖνοι τὴν τε πόλιν αὐ-
 τῶν καὶ τὴν χώραν ἐκόσμησαν· τοσοῦτον γὰρ παρ'
 αὐτοῖς τῶν ἡλωκῶτων ἦν τὸ πλῆθος, ὥστε πολλοὺς
 τῶν ιδιωτῶν παρ' αὐτοῖς ἔχειν δεσμώτας πεντακο-
 σίους. συνεβάλετο γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν 10
 αἰχμαλώτων οὐ μόνον ὅτι πολλοὺς στρατιώτας ἀπε-
 σταλκότες ἦσαν ἐπὶ τὴν μάχην, ἀλλὰ καὶ διότι γέ-
 νομένης τῆς τροπῆς πολλοὶ τῶν φευγόντων εἰς τὴν
 μεσόγειον ἀνεχώρησαν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Ἀκρα-
 γαντίνων, ὧν ἀπάντων ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων 15
 3 ζωοργηθέντων ἔγμεν ἡ πόλις τῶν ἑλωκῶτων. πλεί-
 στων δὲ εἰς τὸ δημόσιον ἀνενεχθέντων, οὗτοι μὲν
 τοὺς λίθους ἔτεμνον, ἐξ ὧν οὐ μόνον οἱ μέγιστοι
 τῶν θεῶν ναοὶ κατεσκευάσθησαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
 τὰς τῶν ὑδάτων ἐκ τῆς πόλεως ἐκροὰς ὑπόνομοι 20
 κατεσκευάσθησαν τηλικούτοι τὸ μέγεθος, ὥστε ἀξιο-
 θέατον εἶναι τὸ κατασκευάσμα, καίπερ διὰ τὴν εὐ-
 τέλειαν καταφρονούμενον. ἐπιστάτης δὲ γενόμενος
 τούτων τῶν ἔργων ὁ προσαγορευόμενος Φαίλαξ διὰ
 τὴν δόξαν τοῦ κατασκευάσματος ἐποίησεν ἀφ' ἑαν- 25
 4 τοῦ κληθῆναι τοὺς ὑπονόμους φαίλακας. κατεσκεύα-

4 κατέδησαν Hert. 6 αὐτῶν P. ξαντῶν v. 8 τῶν
 ἡλωκῶτων — παρ' αὐτοῖς om. L 10 πρὸς P, om. γ. 17
 ἀνεχθέντων P 20 ἐκ P, τῶν JK, τῶν ἐκ cet. 21 κατε-
 σκευάσθησαν abundat

σαν δὲ οἱ Ἀκραγαντινοὶ καὶ κολυμβήθραν πολυτελῆ,
 τὴν περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτὰ, τὸ δὲ βάθος
 πηχῶν εἴκοσι. εἰς δὲ ταύτην, ἐπαγομένων ποτα-
 μῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτροφεῖον ἐγένετο,
 5 πολλοὺς παρεχόμενον ἰχθῦς εἰς τροφήν καὶ ἀπό-
 λαυσιν· κύκνων τε πλείστων εἰς αὐτὴν καταπταμένων
 συνέβη τὴν πρόσοψιν αὐτῆς ἐπιτερπῆ γενέσθαι.
 ἀλλ' αὕτη μὲν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἀμεληθεῖσα
 συνεχώσθη καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου κατε-
 10 φθάρη, τὴν δὲ χώραν ἔπασαν ἀγαθὴν οὖσαν ἀμπε- 5
 λόφυτον ἐποίησαν καὶ δένδροις παντοίοις πεφυκνω-
 μένην, ὥστε λαμβάνειν ἐξ αὐτῆς μεγάλας προσόδους.

Γέλων δὲ τοὺς συμμάχους ἀπολύσας τοὺς πολί-
 τας ἀπήγαγεν εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ διὰ τὸ μέ-
 15 γεθος τῆς εὐημερίας ἀποδοχῆς ἐτύγγανεν οὐ μόνον
 παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Σι-
 κελίαν· ἐπήγετο γὰρ αἰχμαλώτων τοσοῦτο πλῆθος,
 ὥστε δοκεῖν ὑπὸ τῆς νήσου γεγρονέναι τὴν Λιβύην
 ὅλην αἰχμαλώτων. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν πρότερον ἑῖαν- 26
 20 τιουμένων πόλεων τε καὶ δυναστῶν παρεγένοντο πρὸς
 αὐτὸν πρέσβεις, ἐπὶ μὲν τοῖς ἡγνοημένοις αἰτούμενοι
 συγγνώμην, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἐπαγγελλόμενοι πᾶν
 ποιήσειν τὸ προσταττόμενον. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπιεικῶς
 χορησάμενος συμμαχίαν συνετίθετο, καὶ τὴν εὐτυχίαν
 25 ἀνθρωπίνως ἔφερεν οὐκ ἐπὶ τούτων μόνον, ἀλλὰ
 424 καὶ ἐπὶ τῶν πολεμιωτάτων Καρχηδονίων. παρα- 2

3 εἴκοσι ν.

naeum XII 59

(et Athen. l. c.)

αὕτη P, αὕτη ν.

ποταμῶν cod., corr. Coraes ad Athe-

5 τροφήν ν.

καταπταμένους AL

14 καὶ om. ν.

6 πλείστων P, πλῆθος ν.

7 αὐτὴν P

8

γενομένων γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Καρχηδόνος τῶν
ἀπεσταλμένων πρέσβων καὶ μετὰ δακρύων δεομέ-
νων ἀνθρωπίνως αὐτοῖς χρήσασθαι, συνεχώρησε
τὴν εἰρήνην, ἐπράξατο δὲ παρ' αὐτῶν τὰς εἰς τὸν
πόλεμον γεγενημένας δαπάνας, ἀργυρίου δισχίλια
3 καὶ οὓς ἔδει τὰς συνθήκας ἀνατεθῆναι. οἱ δὲ
Καρχηδόνοι παραδόξως τῆς σωτηρίας τετενχότες
ταῦτά τε δώσειν προσεδέξαντο καὶ στέφανον χρυ-
σοῦν τῇ γυναικὶ τοῦ Γέλωνος Δαμαρέτῃ προσωμο- 10
λόγησαν. αὕτη γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἀξιοθεῖσα συνήρ-
γησε πλεῖστον εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς εἰρήνης, καὶ
στεφανωθείσα ὑπ' αὐτῶν ἑκατὸν ταλάντοις χρυσίου,
νόμισμα ἐξέκοψε τὸ κληθὲν ἀπ' ἐκείνης Δαμαρέ-
τειον· τοῦτο δ' εἶχε μὲν Ἀττικὰς δραχμὰς δέκα, 15
ἐκλήθη δὲ παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ
4 πεντηκοντάλιτρον. ὁ δὲ Γέλων ἐχρήτο πᾶσιν ἐπιει-
κῶς, μάλιστα μὲν εἰς τὸν ἴδιον τρόπον, οὐχ ἥμιστα
δὲ καὶ σπενδων ἅπαντας ἔχειν ταῖς εὐνοίαις ἰδίους·
παρεσκευάζετο γὰρ πολλῇ δυνάμει πλεῖν ἐπὶ τὴν 20
Ἑλλάδα καὶ συμμαχεῖν τοῖς Ἕλλησι κατὰ τῶν Περ-
5 σῶν. ἤδη δ' αὐτοῦ μέλλοντος ποιεῖσθαι τὴν ἀνα-
γωγὴν, κατέπλευσάν τινες ἐκ Κορίνθου διασαφοῦν-
τες νευικημένοι τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἕλληνας περὶ
Σαλαμίνα, καὶ τὸν Ξέρξην μετὰ μέρους τῆς δυνά- 25
μεως ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀπηλλάχθαι. διὸ καὶ τῆς ὁρμῆς

8 τῆς σ. παραδόξως v. 9 ταῦτα τ' ἐμπεδώσειν Reiske;
δώσειν iuxta προσωμολόγησαν ponit Hert. 10 δημαρέτῃ P²
11 αὕτῃ v. 14 δαμαρέτειον P¹F, δημαρέτειον P², δαμα-
ρέτειον cet. 15 εἶχεν μὲν P, εἶχεν v. 17 ἐχρήτο] γὰρ add. P
18 εἰς P, διὰ v. 22 δὲ αὐτοῦ P, δὲ τούτου v.

ἐπισχών, τὴν προθυμίαν τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξά-
 μενος, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, προστάξας ἅπαντας
 ἅπαντῶν μετὰ τῶν ὅπλων· αὐτὸς δὲ οὐ μόνον τῶν
 425 ὅπλων γυμνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦλθεν, ἀλλὰ καὶ
 5 ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθὼν ἀπελογίσατο μὲν περὶ
 πάντος τοῦ βίου καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πρὸς
 τοὺς Συρακοσίους· ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τῶν λεγομένων 6
 ἐπισημαιομένων τῶν ὅχλων, καὶ θαναμαζόντων μά-
 λιστα ὅτι γυμνὸν ἑαυτὸν παρεδεδώκει τοῖς βουλο-
 10 μένοις αὐτὸν ἀνελεῖν, τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ [μὴ]
 τυχεῖν τιμωρίας ὡς τύραννος, ὥστε μὴ φωνῇ πάν-
 τας ἀποκαλεῖν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ βασιλέα.
 ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος ὁ Γέλων ἐκ μὲν τῶν λα- 7
 φύρων κατεσκεύασε ναοὺς ἀξιολόγους Διήμητρος καὶ
 15 Κόρης, χρυσοῦν δὲ τρίποδα ποιήσας ἀπὸ ταλάντων
 ἑκκαίδεκα ἀνέθηκεν εἰς τὸ τέμενος τὸ ἐν Δελφοῖς
 Ἀπόλλωνι χαριστήριον. ἐπέβλετο δὲ ὕστερον καὶ
 κατὰ τὴν Αἴτνην κατασκευάζειν νεῶν Διήμητρος *
 ἐννηῶς δὲ οὗσης τοῦτον μὲν οὐ συνετέλεσε, μεσό-
 20 λαβηθεὶς τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπωμένης. τῶν δὲ 8
 μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμάζων κατὰ τούτους τοὺς
 χρόνους. τὰ μὲν οὖν ἀξιολογώτατα τῶν πραχθέν-
 των κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Ξανθίππου Ῥωμαῖοι 27
 25 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Φάβιον Σιλουα-

1 τὴν] καὶ τὴν Steph. 5 παρελθὼν Hert. ἀπελο-
 γίσατο A. ἀπελογίσατο cet. 9 παραδεδώκει cod., παρα-
 δέδωκε Hert. 10 μὴ del. Hert. 16 ἑξέκδεκα P. ἐνέ-
 θεκεν v. 19 ἐννηῶς (ἐννήως P) δὲ οὗσης cod., Ἐνναίως
 (= Wess.) εὐνήως δ' ἤδη ὦν Reiske, ὡς Ἐννης ἐνδεοῦς
 οὗσης Madvig, fort. νεῶς ἐνδεοῦσης

νὸν καὶ Σερούιον Κορυήλιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ
 τούτων ὁ μὲν τῶν Περσῶν στόλος πλὴν Φοινίκων
 μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν ἡττη-
 μένος διέτριβε περὶ τὴν Κύμην. ἐνταῦθα δὲ παρα-
 χειμάσας, ὡς τὸ θέρος ἐνίστατο, παρέπλευσεν εἰς
 Σάμον, παραφυλάξων τὴν Ἰωνίαν· ἦσαν δ' αἱ πᾶ-
 σαι νῆες ἐν Σάμῳ πλείους τῶν τετρακοσίων. αὐταὶ
 μὲν οὖν ὡς ἀλλότρια φρονούντων τῶν Ἰώνων πα- 426
 2 ρεφύλαττον τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα μετὰ
 τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, τῶν Ἀθηναίων δο- 10
 κούντων αἰτίων γεγενῆσθαι τῆς νίκης, καὶ διὰ τοῦτο
 αὐτῶν φρονηματιζομένων, πᾶσιν ἐγίνοντο καταφα-
 νεῖς ὡς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀμφισβητήσοντες τῆς
 κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· διόπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι
 προορώμενοι τὸ μέλλον ἐφιλοτιμοῦντο ταπεινοῦν 15
 τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων. διὸ καὶ κρίσεως προ-
 τεθείσης περὶ τῶν ἀριστείων, χάριτι κατισχύσαντες
 ἐποίησαν κριθῆναι πόλιν μὲν ἀριστεύσαι τὴν Αἰγι-
 νητῶν, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν Ἀθηναῖον, τὸν ἀδελφὸν
 Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ· οὗτος γὰρ τριηραρχῶν πρῶ- 20
 τος ἐμβολὴν ἔδωκε τῇ ναυαρχίδι τῶν Περσῶν, καὶ
 3 ταύτην κατέδυσσε καὶ τὸν ναύαρχον διέφθειρε. τῶν
 δ' Ἀθηναίων βάρεως φερόντων τὴν ἄδικον ἦταν,
 οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες μήποτε Θεμιστοκλῆς
 ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι κακὸν μέγα βου- 25
 λεύσεται κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐτίμησαν
 αὐτὸν διπλασίοσι δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεία εἰληφό-

3 μετὰ] κατὰ Wess. 6 δ' αἱ] δὲ PL 12 ἐγένοντο v.
 13 ἀμφισβητήσουσι f 19 Ἀμινίαν AL 21 ἐμβολὸν cod.,
 corr. Wess. 22 κατέδυσεν P, κατέλυσε v. 27 διπλα-
 σίοισιν P, διπλασίοισι AFK, διπλασίοις cet.

των. δεξαμένον δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους τὰς δωρεάς,
 ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς
 στρατηγίας, καὶ παρέδωκε τὴν ἀρχὴν Ξανθίππῳ τῷ
 Ἀρίφρονος. διαβοηθείσης δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων²⁸
⁵ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἀλλοτριότητος, ἦγον εἰς τὰς
 Ἀθήνας πρέσβεις παρὰ Περσῶν καὶ παρὰ τῶν Ἑλ-
 λήνων. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀποσταλέντες
 ἔφασαν τὸν στρατηγὸν Μαροδόνιον ἐπαγγέλλεσθαι
 τοῖς Ἀθηναίοις, ἐὰν τὰ Περσῶν προέλωνται, δώ-
¹⁰ σειν χώραν ἣν ἂν βούλωνται τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ
 τεῖχη καὶ τοὺς ναοὺς πάλιν ἀνοικοδομήσειν, καὶ
 τὴν πόλιν ἑάσειν αὐτόνομον· οἱ δὲ παρὰ τῶν Λα-
 κεδαιμονίων πεμφθέντες ἤξιον μὴ πεισθῆναι τοῖς
 βαρβάροις, ἀλλὰ τηρεῖν τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας
¹⁵ καὶ συγγενεῖς καὶ ὁμοφώνους εὐνοίαν. οἱ δὲ Ἀθη-²
 ναῖοι τοῖς βαρβάροις ἀπεκρίθησαν, ὥς οὔτε χώρα τοῖς
 Πέρσαις ἐστὶ τοιαύτη οὔτε χρυσὸς τοσοῦτος ὃν Ἀθη-
 ναῖοι δεξάμενοι τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλείψουσι· τοῖς
 δὲ Λακεδαιμονίοις εἶπον, ὥς αὐτοὶ μὲν ἦν πρότερον
²⁰ ἐποιοῦντο φροντίδα τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ ταῦτα
 πειράσσονται τὴν αὐτὴν διαφυλάττειν, ἐκείνους δ'
 ἤξιον τὴν ταχίστην ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ
 πάντων τῶν συμμάχων· πρόδηλον γὰρ εἶναι, διότι
 Μαροδόσιος, ἡναντιωμένων τῶν Ἀθηναίων αὐτῷ,
²⁵ μετὰ δυνάμεως ἤξει ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. ὁ καὶ συνέβη
 γενέσθαι· ὁ γὰρ Μαροδόσιος ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διατρι-³
 βων μετὰ τῶν δυνάμεων τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν
 Πελοποννήσῳ πόλεων ἐπειρᾶτό τινας ἀφιστάνειν,

7 ἀπὸ P . 19 εἶπαν P . 21 τὴν αὐτὴν om. FJK 23
 εἶναι] ἐστίν P

- χορήματα διαπεμπόμενος τοῖς προεσθηκόσι τῶν πό- 427.
 λεων, μετὰ δὲ ταῦτα πυνθανόμενος τὴν τῶν Ἀθη-
 ναίων ἀποκρίσιν καὶ παροξυνθεὶς, ἔπασαν ἦγεν ἐπὶ
 4 τὴν Ἀττικὴν τὴν δύναμιν· χωρὶς γὰρ τῆς δεδομέ-
 νης ὑπὸ Ξέρξου στρατιᾶς πολλοὺς ἄλλους αὐτὸς 5
 Μαρδόνιος ἐκ τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν συμμαχίδων πόλεων ἠθροΐκει, πλείους
 5 τῶν εἴκοσι μυριάδων. τηλικαύτης δὲ δυνάμεως
 προαγούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι βι-
 βλιαφόρους ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους 10
 δεόμενοι βοηθεῖν· βράδυνόντων δὲ αὐτῶν καὶ τῶν
 βαρβάρων ἐμβαλόντων εἰς τὴν Ἀττικὴν, κατεπλά-
 γησαν, καὶ πάλιν ἀναλαβόντες τέκνα καὶ γυναῖκας
 καὶ τῶν ἄλλων ὅσα δυνατόν ἦν ταχέως ἀποκομίζειν,
 ἐξέλιπον τὴν πατρίδα καὶ συνέφυγον πάλιν εἰς τὴν 15
 6 Σαλαμίνα. ὁ δὲ Μαρδόνιος χαλεπῶς ἔχων πρὸς
 αὐτοὺς, τὴν χώραν ἔπασαν κατέφθειρε καὶ τὴν
 πόλιν κατέσκαψε καὶ τὰ ἱερὰ τὰ καταλειμμένα
 παντελῶς ἐλυμήνατο.
 29 Ἐπανελθόντος δὲ εἰς τὰς Θήβας τοῦ Μαρδονίου 20
 μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τῶν Ἑλ-
 λήνων παραλαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πανδημεὶ
 προσελθόντας εἰς τὰς Πλαταίας διαγωνίσασθαι περὶ
 τῆς ἐλευθερίας, εὐξασθαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς, ἐάν
 νικήσωσιν, ἄγειν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τοὺς 25
 Ἕλληνας. ἐλευθέρια κοινῇ, καὶ τὸν ἐλευθέριον ἀγῶνα

9 προσαγούσης PAFHL 12 ἐμβαλόντων PAF, ἐμβαλ-
 λόντων cet. 17 χώραν] πόλιν P 18 πόλιν] χώραν παν-
 τελῶς P, πόλιν παντελῶς cet. 20 Θήβας Dind., Ἀθήνας
 cod. 23 προσελθόντας cod., corr. Dind. 26 ἐλευθερίαν
 κοινήν cod., corr. Reiske; idem τὸν τῶν ἐλευθερίων ἀγῶνα

συντελεῖν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς. συναχθέντων δὲ τῶν²
 Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἐδόκει τοῖς πᾶσιν ὄρκον
 ὁμόσαι περὶ τοῦ πολέμου, τὸν στέζοντα μὲν τὴν
 ὁμόνοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσονται δὲ γενναίως τοὺς
 5 κινδύνους ὑπομένειν. ὁ δὲ ὄρκος ἦν τοιοῦτος· οὐ³
 ποιήσομαι περὶ πλείονος τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας,
 οὐδὲ καταλείψω τοὺς ἡγεμόνας· οὔτε ζῶντας οὔτε
 ἀποθανόντας, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαν-
 τας τῶν συμμάχων πάντας θάψω, καὶ κρατήσας τῶ
 10 πολέμου τῶν βαρβάρων οὐδεμίαν τῶν ἀγωνισαμέ-
 νων πόλεων ἀνάστατον ποιήσω, καὶ τῶν ἱερῶν τῶν
 ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων οὐδὲν ἀνοικοδο-
 μήσω, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινόμενοις ἔάσω καὶ
 καταλείψω τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας. τὸν δὲ ὄρ-
 15 κον ὁμόσαντες ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν διὰ
 τοῦ Κιθαιρώνα, καὶ πρὸς τὰς ὑπαρχείας κατανη-
 σκοντες πλησίον τῶν Ἑρυθρῶν, αὐτοῦ κατεστρατο-
 πέδυσαν. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων Ἀριστεί-
 δης, τῶν δὲ συμπάντων Πανσανίας, ἐπίτροπος ὢν
 20 τοῦ Λεωνίδου παιδός. Μαρδόνιος δὲ πυνθόμενος τὴν³⁰
 τῶν πολέμιων δύναμιν προάγειν ἐπὶ Βοιωτίας, προ-
 ἦλθεν ἐκ τῶν Θηβῶν· καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν
 428 Ἀσωπὸν ποταμὸν ἔθετο παρεμβολήν, ἣν ὠχύρωσε
 τάφρῳ βαθεῖα καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλαβεν. ἦν

2 τοῖς πᾶσιν] μένουσιν PHL, μένοντα A; μὲν αὐτοῖς
 fort. 3 στέζοντα Rhod., στέρονον cod., στερεώσαντα Lam-
 bin, σηρίζοντα Reiske, συνέζοντα Madvig 4 τοὺς κ. ὑπο-
 μένειν] φέρειν τοὺς κ. f 11 ποιήσω] τὰς δὲ τὰ τοῦ βαρ-
 βάρου προελομένας ἀπάσας δεκατέσσα add. Lyc. Leocr. 81
 12 ἀνοικοδομήσω. Lyc. ib., οἰκοδομήσω cod.; οἰκοδομήσω —
 ἔάσω καὶ om. FJM 14 ἀσεβείας] ὑπόμνημα add. PAFHKLM
 21 Βοιωτίαν v. 24 περιέβαλεν cod., corr. Wess.

2 δὲ ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν μὲν Ἑλλήνων εἰς δέκα
 μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα. πρῶ-
 τοι δὲ κατήρξαντο μάχης οἱ βάρβαροι νυκτὸς ἐκχυ-
 θέντες ἐπ' αὐτοὺς καὶ πᾶσι τοῖς ἱππεῦσι πρὸς τὴν
 στρατοπεδείαν ἐπελάσαντες. τῶν δὲ Ἀθηναίων προ- 5
 αίσθομένων καὶ συντεταγμένη τῇ στρατιᾷ τεταραχ-
 κώτως ἀπαντώντων, συνέβη καρτερὰν γενέσθαι μά-
 8 χην. τέλος δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
 τοὺς καθ' αὐτοὺς ταχθέντας τῶν βαρβάρων ἐτρέ-
 ψαντο, μόνοι δὲ Μεγαρεῖς πρὸς τε τὸν ἱππαρχον 10
 καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν ἱππεῖς ἀνδρεσιώτε-
 ραι, καὶ πιεζόμενοι τῇ μάχῃ, τὴν μὲν τάξιν οὐ κατέλι-
 πον, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους
 πέμψαντες τινας ἐξ αὐτῶν ἤτουν κατὰ τάχος βοη- 15
 4 θῆσαι. Ἀριστείδου δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν Ἀθη-
 ναίων ταχέως ἀποστέλλαντος τοὺς ἐπιλέκτους, συ-
 στραφεύντες οὗτοι καὶ προσπεσόντες τοῖς βαρβάροις
 τοὺς μὲν Μεγαρεῖς ἐξείλοντο τῶν κινδύνων τῶν
 ἐπικειμένων, τῶν δὲ Περσῶν αὐτόν τε τὸν ἱππαρ- 20
 χον καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀποκτείναντες τοὺς λοι-
 25 ποὺς ἐτρέψαντο. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες, ὥσπερ εἰ τι-
 προαγῶνι λαμπρῶς προτερήσαντες, εὐέλπιδες ἐγέ-
 νοντο περὶ τῆς ὀλοσχεροῦς νίκης· μετὰ δὲ ταῦτα
 ἐκ τῆς ὑπωρείας μετεστρατοπέδευσαν εἰς ἕτερον
 5 τόπον εὐθεσιώτερον πρὸς τὴν ὀλοσχερῇ νίκην. ἦν 25
 γὰρ ἐκ μὲν τῶν δεξιῶν γεώλοφος ὑψηλός, ἐκ δὲ
 τῶν εὐωνύμων ὁ Ἀσωπὸς ποταμός· τὸν δ' ἀνὰ μέ-

10 et 19 ἱππάρχην cod. 14 βοηθῆσαι P, βοηθήσειν AHKL,
 βοηθεῖαν cet. 21 ὥσπερ Dind., ὥσπερ εἶπον PAHKL,
 ὥσπερ cet. 23 ταῦτα] οἱ μὲν Ἕλληνες add. P 27 ὁ om. P

σου τόπον ἐπέιχεν ἡ στρατοπεδεία, πεφραγμένη τῇ
 φύσει καὶ ταῖς τῶν τόπων ἀσφαλείαις. τοῖς μὲν 6
 οὖν Ἑλλήσιν ἐμφρόνως βουλευσαμένοις πολλὰ συν-
 εβάλετο πρὸς τὴν νίκην ἡ τῶν τόπων στενοχωρία·
 5 οὐ γὰρ ἦν ἐπὶ πολὺ μῆκος παρεκτείνειν τὴν φά-
 λαγγα τῶν Περσῶν, ὥστε ἀχρήστους εἶναι συνέ-
 βαινε τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων. διόπερ
 οἱ περὶ τὸν Πανσανίαν καὶ Ἀριστείδην θαρρόσαν-
 τες τοῖς τόποις προῆγον τὴν δύναμιν εἰς τὴν μάχην,
 10 καὶ συντάξαντες ἑαυτοὺς οἰκείως τῆς περιστάσεως
 ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Μαροδόσιος δὲ συναναγκα- 31
 ζόμενος βαθεῖαν ποιῆσαι τὴν φάλαγγα, διέταξε τὴν
 δύναμιν ὅπως ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέρειν, καὶ μετὰ
 βοῆς ἀπήντησε τοῖς Ἑλλήσιν. ἔχων δὲ περὶ αὐτὸν
 15 τοὺς ἀρίστους πρῶτος ἐνέβαλεν εἰς τοὺς ἀντιτε-
 ταγμένους Λακεδαιμονίους, καὶ γενναίως ἀγωνισά-
 μενος πολλοὺς ἀνείλε τῶν Ἑλλήνων· ἀντιταχθέντων
 δὲ τῶν Λακεδαιμονίων εὐρώστως, καὶ πάντα κίν-
 δυνον ὑπομενόντων προθύμως, πολλὸς ἐγένετο φόβος
 20 τῶν βαρβάρων. ἕως μὲν οὖν συνέβαινε τὸν Μαρο- 2
 δόνιον μετὰ τῶν ἐπιλέκτων προκινδυνεύειν, εὐψύ-
 χως ὑπέμενον τὸ δεινὸν οἱ βάρβαροι· ἐπεὶ δ' ὃ τε
 Μαροδόσιος ἀγωνιζόμενος ἐκθύμως ἔπεσε καὶ τῶν
 ἐπιλέκτων οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ κατετρώθησαν,
 25 ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς πρὸς φυγὴν ὥρμησαν.
 429 ἐπικειμένων δὲ τῶν Ἑλλήνων, οἱ μὲν πλείους τῶν 3
 βαρβάρων εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος συνέφυγον, τῶν δ'
 ἄλλων οἱ μὲν μετὰ Μαροδονίου ταχθέντες Ἕλληνες

εἰς τὰς Θήβας ἀνεχώρησαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ὄντας πλείους τῶν τετρακισμυρίων ἀναλαβὼν Ἀρτάβαζος, ἀνὴρ παρὰ Πέρσαις ἐπαινούμενος, εἰς θάτερον μέρος ἔφυγε, καὶ σύντονον τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενος προῆγεν ἐπὶ τῆς Φωκίδος.

32. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐν τῇ φυγῇ τῶν βαρβάρων σχισθέντων, ὁμοίως καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων πλήθος διεμερίσθη. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ καὶ Πλαταιεῖς καὶ Θεσπιεῖς τοὺς ἐπὶ Θηβῶν ὁρμήσαντας ἐδίωξαν, Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυνῶνιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ τινες ἕτεροι τοῖς μετὰ Ἀρταβάζου φεύγουσιν ἐπηκολούθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν τοὺς εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος καταφυγόντας διώκοντες ἐπόρθησαν προθύμως. οἱ δὲ Θηβαῖοι δεξάμενοι τοὺς φεύγοντας καὶ προσαναλαβόντες ἐπέθεντο τοῖς διώκουσιν Ἀθηναίοις· γενομένης δὲ πρὸς τῶν τειχῶν καρτερῆς μάχης, καὶ τῶν Θηβαίων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφοτέροις, τὸ δὲ τελευταῖον βιασθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, συνέφυγον πάλιν εἰς τὰς Θήβας. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποχωρήσαντες, μετὰ τεύτων ἐτειχομάχουν πρὸς τοὺς καταφυγόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν Περσῶν· μεγάλου δὲ ἀγῶνος ἔξ ἀμφοτέρων γενομένου, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων ἐκ τόπων ὠχυρωμένων καλῶς ἀγωνισαμένων, τῶν δ' Ἑλλήνων βίαν προσαγόντων τοῖς ξυλίνοις τεῖχεσι, πολλοὶ μὲν παρὰ βόλως ἀγωνιζόμενοι κατετιτρώσκοντο, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῷ πλή-

4 σύντομον cod., corr. Wess. 10 φλιάσοι PA 20 Θήβας] Ἀθήνας HL

θει τῶν βελῶν διαφθειρόμενοι τὸν θάνατον εὐψύ-
 χως ὑπέμενον. οὐ μὴν γε τὴν ὁρμὴν καὶ βίαν τῶν 4
 Ἑλλήνων ἔστεγεν οὔτε τὸ κατεσκευασμένον τεῖχος
 οὔτε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων, ἀλλ' ἔπαν τὸ ἀν-
 5 τιτεταγμένον ὑπείκειν ἡναγκάζετο· ἡμιλλῶντο γὰρ
 πρὸς ἀλλήλους οἱ τῆς Ἑλλάδος ἡγούμενοι Λακεδαι-
 μόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, μεμετεωρισμένοι μὲν ταῖς προ-
 γεγενημέναις νίκαις, πεποιδότες δὲ ταῖς ἐαυτῶν
 ἀρεταῖς. τέλος δὲ κατὰ κράτος ἀλόντες οἱ βάρβαροι, 5
 10 δεόμενοι ῥωγρεῖν οὐδενὸς ἐτύγγαλον ἐλέου. ὁ γὰρ
 στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων Πανσανίας ὄρων τοῖς πλή-
 θεσιν ὑπερέχοντας τοὺς βαρβάρους, εὐλαβεῖτο μὴ
 τι παράλογον γένηται, πολλαπλασίῳ ὄντων τῶν
 βαρβάρων· διὸ καὶ παραγγείλαντος αὐτοῦ μηδένα
 15 ῥωγρεῖν, ταχὺ πλῆθος ἔπιστον νεκρῶν ἐγένετο. τέ-
 λος δὲ οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς δέκα μυριάδας τῶν
 βαρβάρων κατακόψαντες μόγρις ἐπαύσαντο τοῦ κτεί-
 νειν τοὺς πολεμίους.

Τοιοῦτον δὲ πέρας τῆς μάχης λαβούσης, οἱ μὲν 33
 20 Ἕλληνες τοὺς πεσόντας ἔθαψαν, ὄντας πλείους τῶν
 μυρίων. διελόμενοι δὲ τὰ λάφυρα κατὰ τὸν τῶν
 στρατιωτῶν ἀριθμὸν τὴν περὶ τῶν ἀριστείων κρι-
 σιν ἐποίησαντο, καὶ χάριτι δουλεύσαντες ἔκριναν
 430 ἀριστεύσαι πόλιν μὲν Σπάρτην, ἄνδρα δὲ Πανσα-
 25 νίαν τὸν Λακεδαιμόνιον. Ἀρτάβαξος δ' ἔχων τῶν
 φευγόντων Περσῶν εἰς τετρακισμυρίους, καὶ διὰ

4 ἀλλὰ πᾶν v. 21 διελόμενοι τὰ — τὴν δὲ περὶ cod.,
 corr. Dind. 23 χάριτι δουλεύσαντες Rhod., χαριτίδου
 κελεύσαντος cod., χάριτι τοῦ κελεύσαντος Reiske 25 τῶν
 Dind., τοὺς τῶν cod.

τῆς Φωκίδος εἰς Μακεδονίαν πορευθεῖς, ὅξυτάταις πορείαις ἐχρήτο, καὶ ἐβώθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν 2 εἰς τὴν Ἀσίαν. οἱ δ' Ἕλληνες ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενοι κατεσκεύασαν χρυσοῦν τρίποδα, καὶ ἀνέθηκαν εἰς Δελφοὺς χαριστήριον τῷ θεῷ, 5 ἐπιγράψαντες ἑλεγεῖον τόδε,

Ἑλλάδος εὐρυχόρου σωτῆρες τόνδ' ἀνέθηκαν,
δουλοσύνης στυγεράς ῥυσάμενοι πόλιας.

ἐπέγραψαν δὲ καὶ τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανούσι Λακεδαιμονίοις κοινῇ μὲν ἕπασσι τόδε, 10

μυριάσιν ποτὲ τῇδε διηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες,

ἰδίᾳ δὲ αὐτοῖς τόδε,

ὦ ξεῖν', ἄγγελον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδὲ
κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις. 15

3 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐκόσμησε τοὺς τάφους τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ τελευτησάντων, καὶ τὸν ἄγωνα τὸν ἐπιτάφιον τότε πρῶτον ἐποίησε, καὶ νόμον ἔθηκε λέγειν ἐγκώμια τοῖς δημοσίᾳ θάπτομένοις τοὺς προαιρεθέντας τῶν δητό- 20 4 ρων. μετὰ δὲ ταῦτα Πανσανίας μὲν ὁ στρατηγὸς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ τοὺς αἰτίους τῆς πρὸς Πέρσας συμμαχίας ἐξῆ- τει πρὸς τὴν τιμωρίαν· τῶν δὲ Θηβαίων καταπε- πληγμένων τό τε πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὰς 25

5 χαριστήριον τῷ θεῷ P, om. v. 10 Λακεδαιμόνιοι Sintonis, del. Dind. 11 διηκοσίαις v., τριηκοσίαις Herod. VII 228 13 αὐτοῖς] αὐτοῖς Sintonis, τοῖς Λακεδαιμονίοις Dind. 14 ξένοι cod. ἄγγελον P 19 ἐγκώμιον v. 23 πρὸς Πέρσας Dind., προτέρως cod. 24 τὴν om. L

ἀρετάς, οἱ μὲν αἰτιώτατοι τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀποστάσεως ἐκουσίως ὑπομείναντες τὴν παράδοσιν ἐκολάσθησαν ὑπὸ τοῦ Πανσανίου καὶ πάντες ἀνῆρ-
 ρέθησαν.

- 5 Ἐγένετο δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἰωνίαν τοῖς Ἑλλησι 34
 μεγάλη μάχη πρὸς Πέρσας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
 τῇ περὶ τὰς Πλαταιὰς συντελεσθεῖσῃ, περὶ ἧς μέλ-
 λοντες γράφειν ἀναληψόμεθα τὴν ἀπ' ἀρχῆς διή-
 γησιν. Λεωτυχίδης γὰρ ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ Ξάν- 2
 10 θιππος ὁ Ἀθηναῖος ἡγούμενοι τῆς ναυτικῆς δυνάμεως,
 καὶ τὸν στόλον ἐκ τῆς περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίας
 ἀθροίσαντες εἰς Αἴγιναν, ἐν ταύτῃ διατρίβοντες
 ἡμέρας τινὰς ἐπλευσαν εἰς Δῆλον, ἔχοντες τριήρεις
 διακοσίας καὶ πεντήκοντα. ἐνταῦθα δ' αὐτῶν ὁρ-
 15 μούντων ἦκον ἐκ Σάμου πρέσβεις ἀξιοῦντες ἐλευ-
 θεῶσαι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας. οἱ δὲ περὶ 3
 τὸν Λεωτυχίδην συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν ἡγεμόνων
 καὶ διακούσαντες τῶν Σαμίων ἔκριναν ἐλευθεροῦν
 τὰς πόλεις, καὶ κατὰ τάχος ἐξέπλευσαν ἐκ Δῆλου.
 20 οἱ δὲ τῶν Περσῶν ναύαρχοι διατρίβοντες ἐν τῇ
 Σάμῳ, πνυθόμενοι τὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπίπλουν, ἐνήχ-
 θησαν ἐκ τῆς Σάμου πάσαις ταῖς ναυσί, καὶ κατὰ-
 ραντες εἰς Μυκάλην τῆς Ἰωνίας τὰς μὲν ναὺς
 ἐνέωλκησαν, ὀρῶντες οὐκ ἀξιοχρέους οὕσας ναυμα-
 25 χεῖν, καὶ ξυλίνῳ τείχει καὶ τάφρῳ βαθεῖα περιέλα-
 βον αὐτάς· οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ δυνάμεις πεζὰς με-
 τεπέμποντο ἐκ τῶν Σάρδεων καὶ τῶν σύγγενος
 481 πόλεων, καὶ συνήγαγον τοὺς ἅπαντας εἰς δέκα μυ-

9 Λεωτιχίδας et 17 Λεωτυχίδαν cod.

DIODORUS II.

18

ριάδας· ἐποιοῦντο δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν
 εἰς πόλεμον χρησίμων παρασκευάς, νομίζοντες καὶ
 4 τοὺς Ἰωνας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. οἱ
 δὲ περὶ τὸν Λεωτυχίδην παντὶ τῷ στόλῳ κεκοσμη-
 μένῳ προσπλεύσαντες τοῖς ἐν τῇ Μυκάλλῃ βαρβάροις, 5
 νῦν προαπέστειλαν ἔχουσαν κήρυκα τὸν μεγαλο-
 φωνότατον τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. τῷ δὲ προσε-
 τέτακτο προσπλεύσαι τοῖς πολεμίοις, καὶ μεγάλη τῇ
 φωνῇ κηρύξαι, διότι οἱ Ἕλληνες νενικηκότες [ἐν
 Πλαταιαῖς] τοὺς Πέρσας πάρεισι νῦν ἐλευθερώσου- 10
 5 τες τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. τοῦτο
 δ' ἐποίησαν οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην νομίζοντες τοὺς
 συστρατεύοντας τοῖς βαρβάροις Ἕλληνας ἀποστήσειν
 Περσῶν καὶ ταραχὴν ἔσεσθαι πολλὴν ἐν τῇ τῶν βαρ-
 βάρων στρατοπεδείᾳ· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. 15
 τοῦ γὰρ κήρυκος προσπλεύσαντος ταῖς νενεωλκημέ-
 ναις ναυσὶ καὶ κηρύξαντος τὰ προστεταγμένα, συν-
 ἔβη τοὺς μὲν Πέρσας ἀπιστῆσαι τοῖς Ἕλλησι, τοὺς
 δ' Ἕλληνας ἀλλήλοις συντίθεσθαι περὶ ἀποστάσεως.
 35 οἱ δ' Ἕλληνες κατασκευάμενοι τὰ κατ' αὐτοὺς ἀπε- 20
 βίβασαν τὴν δύναμιν. τῇ δ' ὕστεραίᾳ παρασκευαζο-
 μένων αὐτῶν πᾶ πρὸς τὴν παράταξιν, προσέπεσε
 φήμη ὅτι νενικήκασιν οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας κατὰ
 2 τὰς Πλαταιάς. διόπερ οἱ μὲν περὶ Λεωτυχίδην
 ἀθροίσαντες ἐκκλησίαν, τὰ πλήθη παρεκάλεσαν εἰς 25
 τὴν μάχην, τὰ τε ἄλλα προφερόμενοι καὶ τὴν ἐν
 Πλαταιαῖς νίκην τραγοῦντες, δι' ἣν ὑπελάμβανον

3 ἀποστήσεσθαι v. 4 κεκοσμημένοι cod., corr. Dind.
 10 ἐν Πλαταιαῖς del. Madvig 19 στάσεως γ. 25 ἐκκλη-
 σίαν PAL, εἰς ἐκκλησίαν cet. 26 προφερόμενοι v. 27
 τραγοῦντες Reiske, παρφοῦντες cod.

θρασυτέρους ποιήσῃν τοὺς μέλλοντας ἀγωνίζεσθαι.
 θαυμαστὸν δὲ ἐγένετο τὸ ἀποτέλεσμα· κατὰ γὰρ τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν ἐφάνησαν αἱ παρατάξεις γεγενημέναι,
 ἥ τε πρὸς τῇ Μυκάλλῃ συντελεσθεῖσα καὶ ἡ κατὰ
 5 τὰς Πλαταιὰς γενομένη. διόπερ' ἔδοξαν οἱ περὶ τὸν 3
 Λεωτυχίδην οὕτω μὲν πεπυσμένοι περὶ τῆς νίκης,
 ἅψ' ἑαυτῶν δὲ πλάττοντες τὴν εὐημερίαν, στρατη-
 γήματος ἔνεκεν τοῦτο· πεποιθέναι· τὸ γὰρ μέγεθος
 τοῦ διαστήματος ἤλεγχεν ἀδύνατον οὔσαν τὴν προσ-
 10 αγγελίαν· οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἡγεμόνες, ἀπίστως 4
 ἔχοντες τοῖς Ἑλλήσι, τούτους μὲν ἀφώπλισαν, τὰ δὲ
 ὅπλα τοῖς ἑαυτῶν φίλοις παρέδωκαν· παρακαλέσαν-
 τες δὲ τὰ πλῆθη, καὶ τὸν Ξέρξην αὐτὸν μετὰ πολ-
 λῆς δυνάμεως εἰπόντες ἤξευν βοηθόν, ἐποίησαν
 15 ἅπαντας εὐθαρσεῖς πρὸς τὸν κίνδυνον. ἀμφοτέρων 36
 δὲ αὐτῶν ἐχταξάντων τὴν στρατιὰν καὶ προσαγόν-
 των ἐπ' ἀλλήλους, οἱ μὲν Πέρσαι τοὺς πολεμίους
 ὀρῶντες ὀλίγους ὄντας κατεφρόνησαν αὐτῶν καὶ
 μετὰ πολλῆς κραυγῆς ἐπεφέροντο· τῶν δὲ Σαρμίων 2
 20 καὶ Μιλησίων πανδημεὶ προελομένων βοηθῆσαι τοῖς
 Ἑλλήσι καὶ μετ' ἀλλήλων κοινῇ προαγόντων κατὰ
 σπουδὴν, ὥς προϊόντες εἰς ὄψιν ἤλθον τοῖς Ἑλλη-
 σιν, οἱ μὲν Ἴωνες ἐνόμιζον εὐθαρσεστέρους ἔσεσθαι
 432 τοὺς Ἑλληνας, ἀπέβη δὲ τοῦναντίον. δόξαντες γὰρ 3
 25 οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην τὸν Ξέρξην ἐκ τῶν Σάρ-
 δεων ἐπιέναι μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐφοβήθησαν, καὶ

2 τὸ add. Eich. 7 εὐημερίαν] ἐφάνησαν repetunt cod.
 ex v. 3 9 ἀδύνατον οὔσαν Cobet, ἀδυνατοῦσαν cod. 16
 προαγόντων malim 21 προαγόντων cod., corr. Rhod.
 22 προϊόντες JK, προσιόντες cet.

παραγῆς γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ διεφέροντο
 πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν τὴν ταχίστην
 δεῖν εἰς τὰς ναῦς ἀπιέναι, οἱ δὲ μένειν καὶ τεθαρ-
 ρηκότες παρατάξασθαι. ἔτι δ' αὐτοῖς τεθορυβημέ- 5
 νοις ἐπεφάνησαν οἱ Πέρσαι διεσκευασμένοι κατα-
 4 πληκτικῶς καὶ μετὰ βοῆς ἐπιφερόμενοι. οἱ δ' Ἕλληνες
 οὐδεμίαν ἀνοχὴν ἔχοντες τοῦ βουλεύσασθαι, συν-
 ηγαγίσθησαν ὑπομῆναι τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων.
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀμφοτέρων ἀγωνιζομένων εὐρώ-
 στως ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη καὶ συχνοὶ παρ' ἀμφο- 10
 τέροις ἐπιπτον· τῶν δὲ Σαμίων καὶ τῶν Μιλησίων
 ἐπιφανέντων οἱ μὲν Ἕλληνες ἐπερρώσθησαν, οἱ βάρ-
 βαροι δὲ καταπλαγέντες πρὸς [τὴν] φυγὴν ὤρμησαν.
 5 πολλοῦ δὲ γενομένου φόνου, οἱ μὲν περὶ τὸν Λεω-
 τυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἐπικείμενοι τοῖς ἡττημένοις 15
 κατεδίωξαν. τοὺς βαρβάρους μέχρι τῆς παρεμβολῆς,
 συνεπελάβοντο δὲ τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης Αἰο-
 λεῖς καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν·
 δεινὴ γὰρ τις ἐνέπεσεν ἐπιθυμία ταῖς κατὰ τὴν
 6 Ἀσίαν πόλεσι τῆς ἐλευθερίας. διόπερ σχεδὸν ἅπαντες 20
 οὐθ' ὁμήρων οὔτε ὄρκων ἐποιήσαντο φροντίδα, ἀλλὰ
 μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέκτειναν ἐν τῇ φυγῇ
 τοὺς βαρβάρους. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἡττηθέν-
 των τῶν Περσῶν, ἀνηρέθησαν αὐτῶν πλείους τῶν
 τετρακισμυρίων· τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν εἰς 25
 τὴν στρατοπεδείαν διέφυγον, οἱ δὲ εἰς Σάρδεϊς
 7 ἀπεχώρησαν. Ξέρξης δὲ πυνθόμενος τὴν τε περὶ τὰς
 Πλαταιὰς ἦτταν καὶ τὴν ἐν τῇ Μυκάλῃ τροπὴν τῶν

1 γενομένης A   13 τὴν delevi   14 γενομένου PL,
 γενομένου cet.   26 διέφυγον om. f

ιδίων, μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλειπεν ἐν Σά-
δεσιν, ὅπως διαπολεμῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, αὐτὸς
δὲ τεθορυβημένος μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς προ-
ῆγεν, ἐπ' Ἐκβατάνων ποιούμενος τὴν πορείαν.

- 5 Οἱ δὲ περὶ Λεωνυχίδην καὶ Ξάνθικπον ἀποπλεύ-37
σαντες εἰς Σάμον τοὺς μὲν Ἴωνας καὶ τοὺς Αἰο-
λεῖς συμμάχους ἐποίησαντο, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειθον
αὐτοὺς ἐκλιπόντας τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην με-
τοικισθῆναι. ἐπηγγέλλοντο δὲ τὰ μηδίσαντα τῶν
10 ἔθνων ἀναστήσαντες δώσειν ἐκείνοις τὴν χώραν·
καθόλου γὰρ μένοντας αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας τοὺς 2
μὲν πολεμίους ὁμόρους ἔξεν, πολλὰ ταῖς δυνάμεσιν
ὑπερέχοντας, τοὺς δὲ συμμάχους ὄντας διαποντίους
μὴ δυνήσεσθαι τὰς βοηθείας εὐκαίρους αὐτοῖς ποιή-
15 σασθαι. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἴωνες ἀκούσαντες
τῶν ἐπαγγελιῶν ἔγνωσαν πεῖθεσθαι τοῖς Ἕλλησι,
καὶ παρεσκευάζοντο πλεῖν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Εὐ-
ρώπην. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετανοήσαντες εἰς τοῦναν- 3
τίου πάλιν μένειν συνεβούλευον, λέγοντες ὅτι κἂν
20 μηδεὶς αὐτοῖς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων βοηθῇ, μόνοι
Ἀθηναῖοι συγγενεῖς ὄντες βοηθήσουσιν· ὑπελάμ-
433 βανον δὲ ὅτι κοινῇ κατοικισθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλή-
νων οἱ Ἴωνες οὐκέτι μητρόπολιν ἡγήσονται τὰς
Ἀθήνας. διόπερ συνέβη μετανοῆσαι τοὺς Ἴωνας καὶ
25 κρῖναι μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας. τούτων δὲ πραχθέν- 4
των συνέβη τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων σχισθῆναι,

8 εἰς τὴν] εἰς A   9 τὰ Wess., τὰ τε cod., τὰ τότε
Steph.   10 ἀναστατήσαντες P   13 ὄντας διαποντίους P,
διαποντίους v.; διαποντίους οὗς Dind.   14 δύνασθαι v.
18 μεταποιήσαντες P   20 βοηθῇ Dind., βοηθοίη cod.

- καὶ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀποπλεῦσαι, τοὺς δὲ Ἀθηναίους μετὰ τῶν Ἰώνων
 5 καὶ τῶν νησιωτῶν ἐπὶ Σηστὸν ἀπάραι. Ξάνθιππος δὲ ὁ στρατηγὸς εὐθύς ἐκ κατάπλου προσβολὰς τῇ πόλει ποιησάμενος εἴλε Σηστόν, καὶ φρουρὰν ἐγκα-
 5 ταστήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀπέλυσεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας.
- 6 Ὁ μὲν οὖν Μηδικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος γενόμενος διετὴς τοῦτο ἔσχε τὸ πέρας. τῶν δὲ συγγρα-
 φέων Ἡρόδοτος ἀρξάμενος πρὸ τῶν Τρωικῶν χρό-
 10 νων γέγραφε κοινὰς σχεδόν τι τὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις ἐν βίβλοις ἐννέα, καταστρέφει δὲ τὴν σύν-
 ταξιν εἰς τὴν περὶ Μυκάλην μάχην τοῖς Ἑλλήσι
 7 πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ Σηστοῦ πολιορκίαν. — Κατὰ
 δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς Οὐολούσκους¹⁵
 πολεμήσαντες καὶ μάχῃ νικήσαντες πολλοὺς ἀνείλον.
 Σπόριος δὲ Κάσιος, ὁ κατὰ τὸν προηγούμενον ἐν-
 αυτὸν ὑπατεύσας, δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι καὶ
 καταγνωσθεὶς, ἀνηρέθη. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη
 κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.²⁰
- 38 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοσθένους ἐν Ῥώμῃ
 τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσιον Φάβιος καὶ
 Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ
 τὴν Σικελίαν πολλή τις εἰρήνη κατεῖχε τὴν νῆσον,
 τῶν μὲν Καρχηδονίων εἰς τέλος τεταπεινωμένων,²⁵
 τοῦ δὲ Γέλωνος ἐπιεικῶς προσεστηκότος τῶν Σικε-
 λιωτῶν καὶ πολλὴν εὐνομίαν τε καὶ πάντων τῶν

3 ἐπάραι P
 17 Κάσιος AFKL

11 τι om. v.

12 κατέστροφε malim
 23 Αἰμίλιος om. A

ἐπιτηδεύων εὐπορίαν παρεχομένου ταῖς πόλεσι. τῶν 2
 δὲ Συρακοσίων τὰς μὲν πολυτελεῖς ἐκφορὰς νόμῳ
 καταλεινόντων καὶ τὰς εἰσθυίας δαπάνας εἰς τοὺς
 τελευτῶντας γίνεσθαι περιηρηκότων, ἐγγεγραμμένων
 5 δὲ ἐν τῷ νόμῳ καὶ τῶν παντελῶς ἐνταφίων ἡμελη-
 κότων, ὁ βασιλεὺς Γέλων βουλόμενος τὴν τοῦ δή-
 μου σπουδὴν ἐν ἅπασι διαφυλάττειν, τὸν περὶ τῆς
 ταφῆς νόμον ἐφ' ἑαυτοῦ βέβαιον ἐτήρησεν· ὑπὸ γὰρ 3
 ἀρρωστίας συνεχόμενος καὶ τὸ ζῆν ἀπελπίσας, τὴν
 10 μὲν βασιλείαν παρέδωκεν Ἰέρωνι τῷ πρεσβυτάτῳ
 τῶν ἀδελφῶν, περὶ δὲ τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς ἐντείλατο
 διαστελλόμενος ἀκριβῶς τηρῆσαι τὸ νόμιμον. διὸ
 καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ τὴν ἐκφορὰν κατὰ τὴν
 ἐπαγγελίαν αὐτοῦ συνετέλεσεν ὁ διαδεξάμενος τὴν
 15 βασιλείαν. ἐτάφη δ' αὐτοῦ τὸ σῶμα κατὰ τὸν ἀγρὸν 4
 τῆς γυναικὸς ἐν ταῖς καλουμέναις Ἐννέα τύρσεσιν,
 οὕσαις τῷ βάρει τῶν ἔργων θαναμασταῖς. ὁ δὲ ὄχλος
 ἐκ τῆς πόλεως ἅπας συνηκολούθησεν, ἀπέχοντος τοῦ
 434 τόπου σταδίου διακοσίου. ἐνταῦθα δ' αὐτοῦ τα- 5
 20 φέντος ὁ μὲν δῆμος τάφον ἀξιόλογον ἐπιστήσας
 ἡρωικαῖς τιμαῖς ἐτίμησε τὸν Γέλωνα, ὕστερον δὲ τὸ
 μὲν μνήμα ἀνείλον Καρχηδόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ
 Συρακούσας, τὰς δὲ τύρσεις Ἀγαθονκλῆς κατέβαλε
 διὰ τὸν φθόνον. ἀλλ' ὅμως οὔτε Καρχηδόνιοι διὰ
 25 τὴν ἐχθρὰν οὔτε Ἀγαθονκλῆς διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν
 οὔτε ἄλλος οὐδὲ εἰς ἡδυνήθη τοῦ Γέλωνος ἀφελέ-

1 ταῖς πόλεσι] τοῖς Ἑλλήσι F¹JK 5 δὲ Eich., τς cod.
 καὶ τῶν P, αἱ τῶν AL, εἰργεσθαι cet. παντελῶς PA, παν-
 τελῶς τὰς τῶν cet. ἡμεληκόντων P, om. AL, σπονδᾶς cet.
 9 τὸ * P (cf. XVII 106, 7), τῶν v.

6 σθαι τὴν δόξαν· ἡ γὰρ τῆς ἱστορίας δικαία μαρ-
 τυρία τετήρηκε τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην, κηρύττουσα
 διαπρυσίως εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. δίκαιον γὰρ ἔμα
 καὶ συμφέρον ἐστὶ τῷ κοινῷ βίῃ διὰ τὴν ἱστορίαν
 τοὺς μὲν πονηροὺς τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις γεγενη- 5
 μένων βλασφημεῖσθαι, τοὺς δὲ εὐεργετικοὺς τυγχά-
 νειν ἀθανάτου μνήμης· οὕτω γὰρ μάλιστα συμβήσε-
 ται πολλοὺς ἐπὶ τὴν κοινὴν εὐεργεσίαν προτρέπεσθαι
 τῶν μεταγενεστέρων.

7 Γέλων μὲν οὖν ἑπταετῇ χρόνον ἐβασίλευσεν, Ἰέ- 10
 ρῶν δ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν
 ἐβασίλευσε τῶν Συρακοσίων ἔτη ἑνδεκα καὶ μῆνας
 ὀκτώ.

39 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι μὲν μετὰ τὴν ἐν
 Πλαταιαῖς νίκην μετεκόμισαν ἐκ Τροίξηνος καὶ Σα- 15
 λαμῖνος τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς τὰς Ἀθήνας, εὐθὺς
 δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐπεχείρησαν τειχίζειν καὶ τῶν ἄλ-
 λων τῶν πρὸς ἀσφάλειαν ἀνηκόντων ἐπιμέλειαν
 2 ἐποιοῦντο. Λακεδαιμόνιοι δ' ὀρῶντες τοὺς Ἀθη-
 ναίους ἐν ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι περιπεποιημένους 20
 δόξαν μεγάλην, ὑπώπτουσιν αὐτῶν τὴν αὐξήσιν,
 καὶ διέγνωσαν κωλύειν τοὺς Ἀθηναίους ἀνοικοδο-
 3 μεῖν τὰ τεῖχη. εὐθὺς οὖν πρόεσβεις ἐξέπεμψαν εἰς
 τὰς Ἀθήνας τοὺς λόγῳ μὲν συμβουλευέσοντας κατὰ
 τὸ παρὸν μὴ τειχίζειν τὴν πόλιν διὰ τὸ μὴ συμ- 25
 φέρειν κοινῇ τοῖς Ἑλλησι· τὸν γὰρ Ξέρξην, εἰ πά-
 λιν παραγεννηθεῖη μετὰ μειζόνων δυνάμεων, ἔξειν

3 διαπρυσίως om. v. 4 τῆς ἱστορίας v. 11 δ' ὅ]
 δὲ P, δὲ ὁ v. 12 καὶ om. PA 16 τέκνα] τὰ τέκνα P
 20 πεποιημένους cod., corr. Wess.

ἐτοίμους πόλεις τετειχισμένας ἐκτὸς Πελοποννήσου,
 ἐξ ὧν ὁρμώμενον ῥαδίως καταπολεμήσειν τοὺς Ἑλ-
 ληνas. οὐ πειθομένων δ' αὐτῶν, οἱ πρέσβεις προσ-
 ιόντες τοῖς οἰκοδομοῦσι προσέταττον ἀφίστασθαι
 5 τῶν ἔργων τὴν ταχίστην. ἀπορουμένων δὲ τῶν 4
 Ἀθηναίων, ὅτι χρηρὴ πράττειν, Θεμιστοκλῆς, ἀποδο-
 χῆς τότε παρ' αὐτοῖς τυγχάνων τῆς μεγίστης, συν-
 εβούλευεν ἔχειν ἡσυχίαν· ἐὰν γὰρ βιάζωνται, ῥα-
 δίως τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν Πελοποννησίων
 10 στρατεύσαντας καλύσειν αὐτοὺς τειχίζειν τὴν πό-
 435 λιν. ἐν ἀπορρήτοις δὲ τῇ βουλῇ προεῖπεν, ὥς αὐ- 5
 τὸς μὲν μετὰ τινων ἄλλων πορεύσεται πρεσβευτῆς
 εἰς Λακεδαίμονα, διδάξων τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ
 τοῦ τειχισμοῦ, τοῖς δὲ ἄρχουσι παρήγγειλεν, ὅταν
 15 ἐκ Λακεδαίμονος ἔλθωσι πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας,
 παρακατέχειν αὐτούς, ἕως ἂν αὐτὸς ἐκ τῆς Λακε-
 δαίμονος ἀνακάμψῃ, ἐν τοσούτῳ δὲ πανδημεὶ τει-
 χίζειν τὴν πόλιν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κρατήσῃν
 αὐτοὺς ἀπεφαίνετο τῆς προθέσεως. ὑπακουσάντων 40
 20 δὲ τῶν Ἀθηναίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα
 πρέσβεις προῆγον εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
 μετὰ μεγάλης σπουδῆς ὠκοδόμουν τὰ τεῖχη, οὔτ'
 οἰκίας οὔτε τάφου φειδόμενοι. συνέλαμβάνοντο δὲ
 25 τῶν ἔργων οἳ τε παῖδες καὶ αἱ γυναῖκες καὶ καθό-
 λου πᾶς ξένος καὶ δοῦλος, οὐδενὸς ἀπολειπομένου
 τῆς προθυμίας. παραδόξως δὲ τῶν ἔργων ἀννομέ- 2

1 ἐτοίμας v. ἐκτὸς P, ἐκ τοῦ v. 10 καλύσειν PAFHK
 11 προεῖπεν Reiske, προειπὼν cod. 12 μὲν del. Reiske
 17 τειχίζων v. 21 προῆγον P, προήγαγον v. 24 αἱ
 om. v.

νων διὰ τε τὰς πολυχειρίας καὶ τὰς τῶν ἀπάντων
 προθυμίας, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἀνακληθεὶς ὑπὸ τῶν
 ἀρχόντων καὶ ἐπιτιμηθεὶς περὶ τῆς τειχοποιίας ἡρ-
 νήσατο τὴν οἰκοδομίαν, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἀρχον- 5
 τας μὴ πιστεύειν κεναῖς φήμαις, ἀλλ' ἀποστέλλειν
 πρέσβεις ἀξιολπίστους εἰς τὰς Ἀθήνας· διὰ γὰρ τού-
 των εἴσεσθαι τάληθές· καὶ τούτων ἐγγυητὴν ἑαυτὸν
 παραδίδον καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συμπρεσβεύοντας.
 3 πεισθέντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς μὲν περὶ τὸν
 Θεμιστοκλέα παραφύλαττον, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἀπέ- 10
 στείλαν τοὺς ἐπιφανεστάτους κατασκευομένους, περὶ
 ὧν ἦν χρεῖα πολυπραγμονῆσαι. τοῦ δὲ χρόνου
 διεξελθόντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τὸ τεῖχος ἔφθασαν
 ἐφ' ἱκανὸν κατεσκευασμένους, τοὺς δὲ τῶν Λακεδαι- 15
 μονίων πρέσβεις ἐλθόντας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετ'
 ἀνατάσεων καὶ ἀπειλῶν ἐπιτιμῶντας παρέδωκαν εἰς
 φυλακὴν, φήσαντες τότε ἀφήσειν, ὅταν κάκῃνοι τοὺς
 4 περὶ Θεμιστοκλέα πρέσβεις ἀπολύσωσι. τούτῳ δὲ
 τῷ τρόπῳ καταστρατηγηθέντες οἱ Ἀάκωνες ἡναγκά-
 σθησαν ἀπολύσαι τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις, ἵνα τοὺς 20
 ἰδίους ἀπολάβωσιν. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοιοῦτόν στρα-
 τηγήματι τειχίσας τὴν πατρίδα συντόμως καὶ ἀκιν-
 δύνως, μεγάλῃς ἀποδοχῇς ἔτυχε παρὰ τοῖς πολίταις.
 5 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥωμαίοις πρὸς Αἰ-
 κολανοὺς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον κατοικοῦντας συν- 25

1 τὴν πολυχειρίαν Hertl. (XV 68, 3. XVII 40, 5) τῶν
 om. v. 8 συμπρεσβευντάς v. (XVIII 48, 3) 10 ἐφύλατ-
 τον v. 11 ἐπισκευομένους P περὶ PAL, καὶ περὶ
 cet. 15 μετ' ἀνατάσεων Dind. (IX 20, 4), μετὰ στάσεων
 cod. 24 Ῥωμαίοις* (cf. p. 221, 19), Ῥωμαῖοι cod. 25
 συνέστη πόλεμος P, ἀνεστήσαντο πόλεμον v.

436 ἔσθη πόλεμος, καὶ πρὸς μὲν Αἰκολανοὺς μάχην συν-
άψαντες ἐνίκησαν καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνείλον,
μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Τοῦσκλον ἐξεπολιόρκησαν καὶ τὴν
τῶν Αἰκολανῶν πόλιν ἐχειρώσαντο.

5 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 41
μὲν ἦν ἄρχων Ἀδεύμαντος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστά-
θησαν ὑπατοὶ Μάρκος Φάβιος Οὐβλανὸς καὶ Λεύ-
κιος Οὐαλέριος Πρόπλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Θεμιστο-
κλῆς διὰ τὴν στρατηγίαν καὶ ἀγχίνουαν ἀποδοχῆς
10 ἔτυχεν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ
πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι. διὸ καὶ μετεωριζόμενος ἐπὶ τῇ 2
δόξῃ πολὺν μείζοσιν ἄλλαις ἐπιβολαῖς ἐχρήσατο πρὸς
αὐξῆσιν ἡγεμονίας ἀνηκούσαις τῇ πατρίδι. τοῦ γὰρ
καλουμένου Πειραιῶς οὐκ ὄντος λιμένος κατ' ἐκεί-
15 νους τοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐπινείῳ χρωμένων τῶν
Ἀθηναίων τῷ προσαγορευμένῳ Φαληρικῷ, μικρῷ
παντελῶς ὄντι, ἐπενόησε τὸν Πειραιᾶ κατασκευάζειν
λιμένα, μικρᾶς μὲν προσδεόμενον κατασκευῆς, δυ-
νάμενον δὲ γενέσθαι λιμένα κάλλιστον καὶ μέγιστον
20 τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. ἤλπιζεν οὖν τούτου προσ- 3
γενομένου τοῖς Ἀθηναίοις δυνήσεσθαι τὴν πόλιν
ἀντιποιήσεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· τρι-
ήρεις γὰρ τότε πλείστας ἐκέκτηντο, καὶ διὰ τὴν
συνέχειαν τῶν ναυμαχιῶν ἐμπειρίαν καὶ δόξαν με-
25 γάλην τῶν ναυτικῶν ἀγώνων περιεπεποιήντο. πρὸς 4
δὲ τούτοις τοὺς μὲν Ἴωνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν

1 μάχῃ γ. 2 εἶλον γ. 7. Οὐβλανός ex fastis, σιλανός Pa, σιλβανός f 11 ἐπὶ] ἐν P 16 προσαγορευομένῳ] καλουμένῳ A 19 κάλλιστον κ. μ. λιμένα γ. 20 Ἑλλάδα] ἐλπίδα P ἤλπισεν γ. 22 ἀντιποιήσεσθαι PA 23 καὶ om. P inserto s. l. γὰρ post ἐμπειρίαν

συγγένειαν ἰδίους ἔξουν, τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς κατὰ
 τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνας δι' ἐκείνους ἐλευθερώσειν, ἀπο-
 κλινεῖν τε ταῖς εὐνοίαις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ
 τὴν εὐεργεσίαν, τοὺς δὲ νησιώτας ἅπαντας κατα-
 πεπληγμένους τὸ μέγεθος τῆς ναυτικῆς δυνάμεως 5
 5 πτευν καὶ ὠφελεῖν τὰ μέγιστα. τοὺς γὰρ Λακε-
 δαιμονίους ἑώρα περὶ μὲν τὰς πεζὰς δυνάμεις εὖ
 κατεσκευασμένους, πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν
 42 ἀγῶνας ἀφνεστάτους. ταῦτ' οὖν διαλογισάμενος 10
 ἔκρινε φανερώς μὲν τὴν ἐπιβολὴν μὴ λέγειν, ἀκρι-
 βῶς γινώσκων τοὺς Λακεδαιμονίους κωλύοντας,
 ἐν ἐκκλησίᾳ δὲ διελέχθη τοῖς πολίταις ὅτι μεγάλων
 πραγμάτων καὶ συμφερόντων τῇ πόλει βούλεται γε-
 νέσθαι σύμβουλός τε καὶ εἰσηγητής, ταῦτα δὲ φα- 15
 νερώς μὲν λέγειν μὴ συμφέρειν, δι' ὀλίγων δὲ ἄν-
 δρῶν ἐπιτελεῖν προσήκειν· διόπερ ἡξίου τὸν δῆμον
 δύο ἄνδρας προχειρισάμενον οἷς ἂν μάλιστα πι-
 στεύσῃ, τούτοις ἐπιτρέπειν περὶ τοῦ πράγματος.
 2 πεισθέντος δὲ τοῦ πλήθους, ὁ δῆμος εἴλετο δύο 20
 ἄνδρας, Ἀριστείδην καὶ Ξάνθιππον, οὐ μόνον κατ'
 ἀρετὴν προκρίνας αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Θεμι-
 στοκλέα τούτους ὁρῶν ἀμιλλωμένους περὶ δόξης καὶ
 πρωτείων, καὶ διὰ τοῦτο ἄλλοτρίως ἔχοντας πρὸς
 3 αὐτόν. οὗτοι δὲ κατ' ἰδίαν ἀκούσαντες τοῦ Θεμι-
 στοκλέους τὴν ἐπιβολήν, ἐδήλωσαν τῷ δήμῳ διότι
 καὶ μεγάλα καὶ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ δυνατὰ
 4 καθέστηκεν τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους. τοῦ 437

2 ἀποκλίνειν PAH 4 δὲ*] τε cod. 7 γὰρ*] τε
 cod. 13 διελέχθη*] διαλεχθεῖς cod.

δὲ δῆμον θαυμάσαντος ἅμα τὸν ἄνδρα καὶ ὑποπτεύ-
 σαντος μήποτε τυραννίδα τινὰ κατασκευασόμενος
 ἑαυτῷ τηλικαύταις καὶ τοιαύταις ἐπιβολαῖς ἐγχειρῇ,
 φανερῶς αὐτὸν ἐκέλευον ἀποφαίνεσθαι τὰ δεδογ-
 5 μένα. ὁ δὲ πάλιν ἔφησε μὴ συμφέρειν τῷ δῷ φ
 φανερῶς δηλοῦσθαι περὶ τῶν ἐπινοηθέντων. πολλῷ 5
 δὲ μᾶλλον θαυμάσαντος τοῦ δῆμου τὴν δεινότητα
 καὶ μεγαλοφροσύνην τάνδρός, ἐκέλευον ἐν ἀπορρή-
 τοις εἰπεῖν τῇ βουλῇ τὰ δεδογμένα· κἄν αὕτη κρίνῃ
 10 τὰ δυνατὰ λέγειν καὶ συμφέροντα, τότε ὡς ἂν συμ-
 βουλεύσῃ πρὸς τὸ τέλος ἄξιον αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν.
 διόπερ τῆς βουλῆς πνυθομένης τὰ κατὰ μέρος, καὶ 6
 κρινάσης λέγειν αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ
 δυνατὰ, τὸ λοιπὸν ἤδη συγχωρήσαντος τοῦ δῆμου
 15 μετὰ τῆς βουλῆς ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν πράττειν ὅ,τι
 βούλεται. ἕκαστος δ' ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐχωρίζετο
 θαυμάζων μὲν τὴν ἀρετὴν τάνδρός, μετέωρος δ' ὢν
 καὶ καραδοκῶν τὸ τέλος τῆς ἐπιβολῆς. ὁ δὲ Θεμι- 43
 στοκλῆς λαβὼν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πράττειν, καὶ πᾶ-
 20 σαν ὑπουργίαν ἔχων ἐτοίμην τοῖς ἐγχειρουμένοις,
 πάλιν ἐπενόησε καταστρατηγῆσαι τοὺς Λακεδαιμο-
 νίους· ἥδει γὰρ ἀκριβῶς ὅτι καθάπερ ἐπὶ τοῦ τῆς
 πόλεως τειχισμοῦ διεκώλυσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν
 αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος ἐγχει-
 25 ρήσουσι διακόπτειν τῶν Ἀθηναίων τὰς ἐπιβολάς.
 ἔδοξεν οὖν αὐτῷ πρὸς μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους 2
 πρέσβεις ἀποστεῖλαι τοὺς διδάζοντας συμφέρειν τοῖς

2 τινὰ om. (in lacuna) P   κατασκευασάμενος cod.,
 corr. Eich.   9 αὕτη Eich., αὐτὴ cod.   12 τὰ add. Dind.
 21 τοῖς Λακεδαιμονίοις v.   23 διεκώλων Hertl.

κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πράγμασιν ἔχειν ἀξιόχρεων
 λιμένα πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν Περσῶν ἐσομένην στρα-
 τείαν. διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τοὺς Σπαρτιάτας
 ἀμβλυτέρους ποιήσας πρὸς τὸ κωλύειν, αὐτοὺς εἶχετο
 τῶν ἔργων, καὶ τῶν πάντων συμφιλοτιμουμένων 5
 ταχέως συνέβη γενέσθαι καὶ παραδόξως κατασκευα-
 3 σθῆναι τὸν λιμένα. ἔπεισε δὲ τὸν δῆμον καθ' ἑκα-
 στον ἐνιαυτὸν πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν εἴκοσι
 τριήρεις προσκατασκευάζειν, καὶ τοὺς μετοίκους καὶ
 τοὺς τεχνίτας ἀτελεῖς ποιῆσαι, ὅπως ὄχλος πολὺς 10
 πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν κατέλθῃ καὶ πλείους
 τέχνας κατασκευάσωσιν εὐχερῶς· ἀμφοτέρω γὰρ
 ταῦτα χρησιμώτατα πρὸς τὰς τῶν ναυτικῶν δυνά-
 μειων κατασκευὰς ὑπάρχειν ἔκρινεν. οἱ μὲν οὖν
 Ἀθηναῖοι περὶ ταῦτα ἡσυχολοῦντο.

44 Λακεδαιμόνιοι δὲ Πανσανίαν τὸν ἐν Πλαταιαῖς 15
 στρατηγῆσαντα καταστήσαντες ναύαρχον προσέταξαν
 ἐλευθεροῦν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὅσαι βαρβαρι-
 2 καῖς φυλακαῖς διέμενον ἔτι φρουρούμεναι. οὗτος
 δὲ πεντήκοντα μὲν τριήρεις ἐκ Πελοποννήσου λα- 20
 βῶν, τριάκοντα δὲ παρ' Ἀθηναίων μεταπεμφάμε-
 νος, ὧν Ἀριατείδης ἡγεῖτο, πρῶτον μὲν εἰς τὴν
 Κύπρον ἐπλευσε καὶ τῶν πόλεων τὰς ἔτι φρουρὰς
 3 ἐχούσας Περσικὰς ἡλευθέρωσε, μετὰ δὲ ταῦτα πλεῖ- 25
 στας ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον Βυζάντιον μὲν ὑπὸ Περ- 438
 σῶν κρατούμενον ἐχειρώσατο, καὶ τῶν ἄλλων βαρ-
 βάρων οὓς μὲν ἀνείλεν, οὓς δ' ἐκβαλὼν ἡλευθέρωσε

² στρατιάν P
 13 τὰς τῶν om. v.

3 τοὺς om. v.
 27 ἀνείλεν] ἀνελών Reiske

4 κωλύσειν PAFKL

τὴν πόλιν, πολλοὺς δ' ἐν αὐτῇ Περσῶν ἀξιολόγους
 ζωογήσας ἄνδρας παρέδωκεν εἰς φυλακὴν Γοργύλῳ
 τῷ Ἑρετριεῖ, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τιμωρίαν τηρή-
 σοντι, τῷ δ' ἔργῳ διασώσονται πρὸς Ξέρξην· συνε-
 5 τέθειτο γὰρ δι' ἀπορρήτων φιλίαν πρὸς τὸν βασι-
 λέα, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Ξέρξου γαμεῖν ἔμελλεν,
 ἵνα προδῷ τοὺς Ἕλληνας. ἦν δ' ὁ ταῦτα πραττό- 4
 μενος Ἀρτάβαζος στρατηγός, καὶ χρημάτων πλῆθος
 ἐχορήγει λάθρα τῷ Πανσανίᾳ πρὸς τὸ διὰ τούτων
 10 φθείρειν τοὺς εὐθέτους τῶν Ἑλλήνων. ἐγένετο δὲ
 καταφανὴς καὶ τιμωρίας ἔτυχε τοιῷδὲ τινι τρόπῳ.
 ξηλώσαντος αὐτοῦ τὴν Περσικὴν τρυφὴν καὶ τυραν- 5
 νικῶς προσφερομένου τοῖς ὑποτεταγμένοις, χαλεπῶς
 ἔφερον ἅπαντες, μάλιστα δὲ οἱ τεταγμένοι τῶν Ἑλ-
 15 λήνων ἐπὶ τινος ἡγεμονίας. διόπερ τῶν κατὰ τὴν 6
 στρατιὰν καὶ κατὰ ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις ἀλλήλοις
 ὁμιλούντων καὶ τοῦ Πανσανίου τῆς βαρύντητος κατα-
 λαλούντων, Πελοποννήσιοι μὲν καταλιπόντες αὐτὸν
 εἰς Πελοπόννησον ἀπέπλευσαν, καὶ πρέσβεις ἀποστεί-
 20 λαντες κατηγοροῦν τοῦ Πανσανίου, Ἀριστείδης δὲ ὁ
 Ἀθηναῖος τῷ καιρῷ χρώμενος ἐμφρόνως ἐν ταῖς κοι-
 νολογίαις ἀνελάμβανε τὰς πόλεις καὶ διὰ τῆς ὁμιλίας
 προσαγόμενος ἰδίας ἐποίησε τοῖς Ἀθηναίοις. ἔτι δὲ
 μᾶλλον συνήργησε καὶ τὸ αὐτόματον τοῖς Ἀθηναίοις
 25 διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. Πανσανίας ἦν συντεθειμέ- 45

4 συνετίθετο PL   6 Ξέρξου] πέρσου P   8 Ἀρτάβα-
 ζος] ὁ add. P   10 φθείρεσθαι FJK   11 τοιῷδε P,
 τῷδε v.   12 αὐτοῦ] γὰρ αὐτοῦ Peiresc.   16 ἔθνη] τὰ
 ἔθνη P   17 ὁμιλούντες P   19 κατέπλευσαν v.   21
 ἐμφανῶς v.   22 ὁμιλίας] ὁμολογίας P (cf. 46, 4. XVI 45, 2)

νος ὥστε τοὺς τὰς ἐπιστολάς παρ' αὐτοῦ κομίζοντας
 πρὸς τὸν βασιλέα μὴ ἀνακάμπτειν μηδὲ γίνεσθαι
 μὲνυτὰς τῶν ἀπορρήτων· δι' ἣν αἰτίαν ἀναιρου-
 μένων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀπολαμβανόντων τὰς ἐπιστο-
 2 λὰς συνέβαινε μηδένα διασώζεσθαι. ἃ δὲ συλλογι- 5
 σάμενός τις τῶν βιβλιαφόρων ἀνέφξε τὰς ἐπιστολάς,
 καὶ γνοὺς ἀληθὲς ὅν τὸ περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν
 κομίζόντων τὰ γράμματα, ἀνέδωκε τοῖς ἐφόροις τὰς
 3 ἐπιστολάς. τούτων δὲ ἀπιστούντων διὰ τὸ ἀνεφγ-
 μένας αὐτοῖς τὰς ἐπιστολάς ἀναδεδόσθαι, καὶ πίστιν 10
 4 δώσειν αὐτὸν ὁμολογοῦντα, πορευθεὶς οὖν ἐπὶ Ταί-
 ναρον καὶ καθεζόμενος ἐπὶ τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ
 διπλὴν σκηνὴν περιεβάλετο, καὶ τοὺς μὲν ἐφόρους
 καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν τινὰς κατέκρυψε, τοῦ 15
 δὲ Πανσανίου παραγενομένου πρὸς αὐτὸν καὶ πυν-
 θανομένου τὴν αἰτίαν τῆς ἱκετείας, ἐμέμψατο αὐτῷ
 καθ' ὅσον εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐνέγραψε τὸν κατ'
 5 αὐτοῦ θάνατον. τοῦ δὲ Πανσανίου φήσαντος μετα-
 μελεῖσθαι καὶ συγγνώμην αἰτουμένου τοῖς ἄγνοη- 20
 θεῖσιν, ἔτι δὲ δεηθέντος ὅπως συγκρούσῃ, καὶ δω-
 ρεὰς μεγάλαις ἀπισχνουμένου, αὐτοὶ μὲν διελύθησαν,
 οἱ δ' ἐφοροὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἀκριβῶς μαθόντες
 τὰληθὲς τότε μὲν ἡσυχίαν ἔσχον, ὕστερον δὲ τῶν 439
 Λακεδαιμονίων τοῖς ἐφόροις συλλαμβανόντων, προ- 25
 αἰσθόμενος ἐφθασε καὶ κατέφυγεν εἰς ἱερὸν τὸ τῆς

5 δὴ] δὲ Wess. 6 βιβλιοφόρων P (c. 21, 4. II 26, 8)
 10 ἐπιδεδόσθαι Peir. (XIV 47, 2) 11 ἐπιζητούντων Peir.
 16 παραγινομένου A 18 ἀνέγραψε P 24 ἔσχον P
 (p. 211, 1), εἶχον γ. 26 προσέφυγεν γ. ἱερὸν PA, τὸ
 ἱερὸν cet.

Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου. ἀπορουμένων δὲ τῶν Λα- 6
κεδαιμονίων εἰ τιμωρήσονται τὸν ἱκέτην, λέγεται
τὴν μητέρα τοῦ Πανσανίου καταντήσασαν εἰς τὸ
ιερόν ἄλλο μὲν μηδὲν μήτ' εἰπεῖν μήτε πράξαι [τι],
5 πλίνθον δὲ βαστάσασαν ἀναθεῖναι κατὰ τὴν εἰς τὸ
ιερόν εἴσοδον, καὶ τοῦτο πράξασαν ἐπανελθεῖν εἰς
τὴν ἰδίαν οἰκίαν. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τῇ τῆς 7
μητρὸς κρίσει συνακολουθήσαντας ἐνοικοδομῆσαι τὴν
εἴσοδον, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ συναναγκάσαι τὸν
10 Πανσανίαν λιμῶ καταστρέφει τὸν βίον. τὸ μὲν οὖν
σῶμα τοῦ τελευτήσαντος συνεχωρήθη τοῖς προσή-
κουσι καταχῶσαι, τὸ δὲ δαιμόνιον τῆς τῶν ἱκετῶν
σωτηρίας καταλυθείσης ἐπεσήμηνε· τῶν γὰρ Λακε- 8
δαιμονίων περὶ τινων ἄλλων ἐν Δελφοῖς χρηστηρια-
15 ζομένων, ὃ θεὸς ἔδωκε χρησμὸν κελεύων ἀποκατα-
στῆσαι τῇ θεῷ τὸν ἱκέτην. διόπερ οἱ Σπαρτιᾶται 9
τὴν μαντείαν ἀδύνατον νομίζοντες εἶναι, ἠπόρουν
ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, οὐ δυνάμενοι ποιῆσαι τὸ προσ-
ταττόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅμως δ' ἐκ τῶν ἐνδεχο-
20 μένων βουλευσάμενοι κατεσκεύασαν εἰκόνας δύο τοῦ
Πανσανίου χαλκᾶς, καὶ ἀνέθηκαν εἰς τὸ ἱερόν τῆς
Ἀθηνᾶς.

Ἡμεῖς δὲ παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν εἰσθότες τῶν 46
ἀγαθῶν ἀνδρῶν διὰ τῶν ἐπιλεγόμενων ἐπαίνων
25 αὖξιν τὴν δόξαν, τοῖς δὲ φαύλοις ἐπὶ τῆς τελευ-
τῆς ἐπιφθέγγεσθαι τὰς ἀρμοξούσας βλασφημίας, οὐκ
ἐάσομεν τὴν Πανσανίου κακίαν καὶ προδοσίαν ἀκα-

4 τι del. Hertl. 16 τῇ] τῷ f 19 τοῦ] τῆς PaF²
27 προδοσίαν] πονηρίαν FJK

- 2 τηγόρητον. τίς γὰρ οὐκ ἂν θαυμάσαι τούτου τὴν
 ἄνοιαν, ὃς εὐεργέτης γενόμενος τῆς Ἑλλάδος καὶ
 νικήσας τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην καὶ πολλὰς ἄλλας
 ἐπαινουμένας πράξεις ἐπιτελεσάμενος, οὐχ ὅπως τὸ
 παρὸν ἀξίωμα διεφύλαξεν, ἀλλ' ἀγαπήσας τῶν Περ- 5
 σῶν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τροφήν, ἔπασαν τὴν προῦ-
 3 πάρχουσιν εὐδοξίαν κατήσχυνεν; ἐπαρθεῖς γὰρ ταῖς
 εὐτυχίαις τὴν μὲν Λακωνικὴν ἀγωγὴν ἐστύγησε,
 τὴν δὲ τῶν Περσῶν ἀκολασίαν καὶ τροφήν ἐμιμή-
 σατο, ὃν ἥμισυ ἐχρῆν ζηλῶσαι τὰ τῶν βαρβάρων 10
 ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἑτέρων πεπυσμένος, ἀλλ' αὐ-
 τὸς ἔργῳ πείραν εἰληφὼς ἐγίνωσκε πόσῳ τῆς τῶν
 Περσῶν τροφῆς ἡ πάτριος δίαιτα πρὸς ἀρετὴν διέ-
 φερεν.
- 4 Ἀλλὰ γὰρ αὐτὸς μὲν διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν οὐ 15
 μόνον τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς πο-
 λίταις αἷτιος κατέστη τοῦ τὴν κατὰ θάλατταν ἡγε-
 μονίαν ἀποβαλεῖν· ἐκ παραθέσεως γὰρ ἡ Ἀριστεί-
 δου στρατηγία παρὰ τοῖς συμμάχοις θεωρουμένη,
 καὶ διὰ τὴν εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους ὁμιλίαν καὶ 20
 τὰς ἄλλας ἀρετάς, ἐποίησε πάντας ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς
 5 ὁρμῆς ἀποκλίνειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. διὸ καὶ τοῖς
 μὲν ἐκ τῆς Σπάρτης πεμπομένοις ἡγεμόσιν οὐκέτι
 προσεῖχον, Ἀριστείδην δὲ θαυμάζοντες καὶ πάντα 40
 προθυμῶς ὑπακούοντες ἐποίησαν χωρὶς κινδύνου 25
 47 παραλαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν. εὐθύς οὖν ὁ

1 θαυμάσαι*] θαυμάση P, θαυμάσειε cet. 12 ἔργῳ
 Steph., ἐγὼ cod. ἐγίνωσκον cod., ἐγνώκει Madvig πόσῳ
 Dind., ὅπως cod. 15 αὐτὸς] οὗτος Dind. 19 στρατη-
 γίς P 21 ἄλλας om. v.

μὲν Ἀριστείδης συνεβούλευε τοῖς συμμάχοις ἑκαστὴν
 κοινὴν ἄρουσιν σύνοδον ἀποδείξαι [τὴν] Ἀῆλον κοι-
 νὸν ταμιεῖον, καὶ τὰ χρήματα πάντα τὰ συναγρό-
 μενα εἰς ταύτην κατατίθεσθαι, πρὸς δὲ τὸν ἀπὸ
 5 τῶν Περσῶν ὑποπιεζόμενον πόλεμον τάξαι φόρον
 ταῖς πόλεσι πάσαις κατὰ δύναμιν, ὥστε γίνεσθαι
 τὸ πᾶν ἄθροισμα ταλάντων πεντακοσίων καὶ ἐξή-
 κοντα. ταχθεῖς δὲ ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φόρων, 2
 οὕτως ἀκριβῶς καὶ δικαίως τὸν διαμερισμὸν ἐποίη-
 10 σεν ὥστε πάσας τὰς πόλεις εὐδοκῆσαι. διὸ καὶ
 δοκῶν ἐν τι τῶν ἀδυνάτων ἔργων συντετελεμέναι,
 μερίστην ἐπὶ δικαιοσύνῃ δόξαν ἐκτήσατο καὶ διὰ
 τὴν ὑπερβολὴν τῆς δικαιοσύνης δίκαιος ἐπωνομάσθη.
 ὑφ' ἑνα δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ μὲν τοῦ Παν- 3
 15 σανίου κακία τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἐστέ-
 ρησε τοὺς πρῴην, ἡ Ἀριστείδου δὲ κατὰ πᾶν ἀρετὴν
 τὰς Ἀθηνᾶς τὴν οὐκ οὖσαν στρατηγίαν ἐποίησε
 κτήσασθαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
 τὸν ἐνιαυτόν.
 20 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίδωνος Ὀλυμπιάς 48
 μὲν ἦρχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν
 ἐνὶ ἀγῶνι στάδιον Σκαμάνδριος Μυτιληναῖος, ἐν Ῥώμῃ
 δ' ὑπῆρχον Ὑπατοὶ Καίσων Φάβιος καὶ Σπόριος
 Φούριος Μενέλλαιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λεωνυχίδας 2
 25 ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας
 ἕτη εἰκοσι καὶ δύο, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀρ-
 χίδαμος ἐβασίλευσεν ἕτη τετραράκοντα καὶ δύο. ἐτε-

2 τὴν om. P   3 πάντων P   9 οὕτως] οὗτος F²,
 οὗτος ὡς JKM   21 ἕκτη] πέμπτη L   22 Μυτιληναῖος cod.
 24 φροσύριος PFL   26 Ἀρχίδαμος Palmerius, Ἀρχέλαος cod.

λεύτησε δὲ καὶ Ἀναξίλας ὁ Ῥηγίου καὶ Ζάγκλης
 τύραννος, δυναστεύσας ἔτη δέκα ὀκτώ, τὴν δὲ τυ-
 ραννίδα διεδέξατο Μίκυθος, πιστευθεὶς ὥστε ἀπο-
 δοῦναι τοῖς τέκνοις τοῦ τελευτήσαντος οὕσι νέοις
 3 τὴν ἡλικίαν. Ἰέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Συρακο- 5
 σίων μετὰ τὴν τοῦ Γέλωνος τελευτὴν τὸν μὲν ἀδελ-
 φὸν Πολύζηλον ὄρῳ ἐνδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Συ-
 ρακοσίοις, καὶ νομίζων αὐτὸν ἔφεδρον ὑπάρχειν τῆς
 βασιλείας, ἔσπευδεν ἐκποδὼν ποιήσασθαι, αὐτὸς δὲ
 ξενολογῶν καὶ περὶ αὐτὸν σύστημα ξένων παρα- 10
 σκευάζων ὑπελάμβανεν ἀσφαλῶς καθέξειν τὴν βα-
 4 σιλείαν. διὸ καὶ Συβαριτῶν πολιορκουμένων ὑπὸ
 Κροτωνιατῶν καὶ δεομένων βοηθῆσαι, στρατιώτας
 πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατιάν, ἣν παρεδί-
 δον Πολυζήλῳ τὰδελφῷ νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τῶν 15
 5 Κροτωνιατῶν ἀναιρεθῆσεσθαι. τοῦ δὲ Πολυζήλου 441
 πρὸς τὴν στρατείαν οὐχ ὑπακούσαντος διὰ τὴν φη-
 θεῖσαν ὑποψίαν, δι' ὁργῆς εἶχε τὸν ἀδελφόν, καὶ
 φυγόντος πρὸς Θήρωνα τὸν Ἀκραγαντίνων τύραν-
 6 νον, καταπολεμῆσαι τοῦτον παρεσκευάζετο. μετὰ 20
 δὲ ταῦτα Θρασυδαίου τοῦ Θήρωνος ἐπιστατοῦντος
 τῆς τῶν Ἱμεραίων πόλεως βαρύτερον τοῦ καθήκον-
 τος, συνέβη τοὺς Ἱμεραίους ἀπαλλοτριωθῆναι παν-
 7 τελῶς ἀπ' αὐτοῦ. πρὸς μὲν οὖν τὸν πατέρα πο-
 ρεύεσθαι τε καὶ κατηγορεῖν ἀπεδοκίμαζον, νομίζοντες 25
 οὐχ ἔξειν ἴσον ἀκουστήν· πρὸς δὲ τὸν Ἰέρωνα
 πρέσβεις ἀπέστειλαν κατηγοροῦντες τοῦ Θρασυδαίου

1 ὁ om. PA   ζάγκλης P   10 αὐτὸν PAF   14 στρα-
 τίαν Dind., στρατείαν cod.   19 φυγόντα cod., corr. Dind.
 ἀκραγαντίνον P   24 ὑπ' P   27 κατηγοροῦντας Pa

καὶ ἐπαγγελλόμενοι τὴν τε πόλιν ἐκείνῳ παραδώ-
 σειν καὶ συνεπιθήσεσθαι τοῖς περὶ τὸν Θήρωνα.
 ὁ δὲ Ἰέρων κρίνας εἰρηνικῶς διαλύσεσθαι πρὸς τὸν 8
 Θήρωνα, προῦδωκε τοὺς Ἱμεραίους καὶ τὰ βεβου-
 5 λευμένα λαθραίως ἐμήνυσεν. διόπερ Θήρων ἐξετά-
 σας τὰ κατὰ τὴν βουλὴν, καὶ τὴν μὲνυσιν ἀληθι-
 νὴν εὐρίσκων, πρὸς μὲν τὸν Ἰέρωνα διελύσατο καὶ
 τὸν Πολύζηλον εἰς τὴν προὔπαρχουσαν εὐνοίαν
 ἀποκατέστησε, τῶν δὲ Ἱμεραίων τοὺς ἐναντίους πολ-
 10 λοὺς ὄντας συλλαβὼν ἀπέσφαξεν.

Ἰέρων δὲ τοὺς τε Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους 49
 ἐκ τῶν πόλεων ἀναστήσας, ἰδίους οἰκήτορας ἀπέ-
 στείλει, ἐκ μὲν Πελοποννήσου πεντακισχιλίους
 ἀθροίσας, ἐκ δὲ Συρακουσῶν ἄλλους τοσοῦτους
 15 προσθεῖς· καὶ τὴν μὲν Κατάνην μετωνόμασεν Αἰτ-
 νην, τὴν δὲ χώραν οὐ μόνον τὴν Καταναίαν, ἀλλὰ
 καὶ πολλὴν τῆς ὁμοῦρου προσθεῖς κατεκληρούχησε,
 μυρίους πληρώσας οἰκήτορας. τοῦτο δ' ἐπραξε σπεύ- 2
 δων ἅμα μὲν ἔχειν βοήθειαν ἐτοίμην ἀξιόλογον
 20 πρὸς τὰς ἐπιούσας χρεῖας, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῆς γε-
 νομένης μυριάνδρου πόλεως τιμὰς ἔχειν ἡρωικάς.
 τοὺς δὲ Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ τῶν πα-
 τριδῶν ἀνασταθέντας μετῴκισεν εἰς τοὺς Λεοντί-
 νους, καὶ μετὰ τῶν ἐγχωρίων προσέταξε κατοικεῖν
 25 τὴν πόλιν. Θήρων δὲ μετὰ τὴν Ἱμεραίων σφαγὴν 3
 ὄρων τὴν πόλιν οἰκητόρων δεομένην, συνώκισεν
 εἰς ταύτην τοὺς τε Δωριεῖς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς
 βουλομένους ἐπολιτογράφησεν. οὗτοι μὲν οὖν μετ' 4

1 ἐπαγγελλόμενοι PFJK, -μένους cet. 6 ἀληθινὴν]
 εἶναι add. f 10 ἀποσφάζει v.

ἀλλήλων καλῶς πολιτευόμενοι διετέλεσαν ἔτη πεν-
τήκοντα καὶ ὀκτώ· τότε δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ Καρ-
χιδוניῶν χειρωθείσης καὶ κατασκαφείσης, διέμεινεν
ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.

- 50 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δρομοκλείδου Ῥωμαῖοι 5
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Γναῖον¹⁴²
Μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι τὴν τῆς
θαλάττης ἡγεμονίαν ἀποβεβληκότες ἀλόγως, βαρέως
ἔφερον· διὸ καὶ τοῖς ἀφεστηκόσιν ἀπ' αὐτῶν Ἑλ-
λησι χαλεπῶς ἔχοντες, ἠπείλουν ἐπιθήσειν αὐτοῖς 10
2 τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν. συναχθείσης δὲ τῆς
γερουσίας ἐβουλευόντο περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς
τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμο-
3 νίας. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς κοινῆς ἐκκλησίας συνα-
χθείσης, οἱ μὲν νεώτεροι καὶ τῶν ἄλλων οἱ πολλοὶ 15
φιλοτίμως εἶχον ἀνακτήσασθαι τὴν ἡγεμονίαν, νο-
μίζοντες, ἐὰν αὐτὴν περιποιήσωνται, χρημάτων τε
πολλῶν εὐπορήσειν καὶ καθόλου τὴν Σπάρτην μεί-
ζονα ποιήσεσθαι καὶ δυνατωτέραν, τοὺς τε τῶν
ιδιωτῶν οἴκους πολλὴν ἐπίδοσιν λήψεσθαι πρὸς εὐ- 20
4 δαιμονίαν. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς ἀρχαίας μαν-
τείας, ἐν ἣ προσέταξεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σκοπεῖν, ὅπως
μὴ χωλὴν ἔχωσι τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὸν χρησμὸν
ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὸ παρὸν λέγειν· χωλὴν
γὰρ αὐτοῖς ὑπάρξειν τὴν ἀρχήν, ἐὰν οὐσῶν δυεῖν 25
5 ἡγεμονιῶν τὴν ἑτέραν ἀποβάλλωσι. πάντων δὲ σχε-
δὸν τῶν πολιτῶν πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ὡρ-

6 Γναῖον] γενναῖον P 18 Σπάρτην Reiske, σπουδὴν
cod., πόλιν Wess. 19 ποιήσασθαι PFL 24 λέγειν] ῥέ-
πειν Cobet

μημένων, καὶ τῆς γερουσίας συνεδρευούσης περὶ
 τούτων, οὐδεὶς ἤλπισεν οὐδένα τολμήσειν συμβου-
 λεῦσαι ἕτερόν τι. τῶν δὲ ἐκ τῆς γερουσίας τις, 6
 ὄνομα μὲν Ἐτοιμαρίδας, τὸ δὲ γένος ἀφ' Ἡρα-
 5 κλέους ὦν καὶ δι' ἀρετὴν ἀποδοχῆς τυγχάνων παρὰ
 τοῖς πολίταις, ἐπεχείρησε συμβουλευεῖν ἑὼν τοὺς
 Ἀθηναίους ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας· μὴ συμφέρειν γὰρ
 τῇ Σπάρτῃ τῆς θαλάττης ἀμφισβητεῖν· πρὸς παρά-
 δοξον δὲ ὑπόθεσιν εἰπεῖν εὐπορήσας λόγους ἀρμό-
 10 ζοντα, παρὰ τὴν προσδοκίαν ἔπεισε τὴν γερουσίαν
 καὶ τὸν δῆμον. τέλος δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες 7
 τὸν Ἐτοιμαρίδαν συμφέροντα λέγειν ἀπέστησαν τῆς
 περὶ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁρμῆς.
 Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προσεδόκων μέγαν πό- 8
 15 λεμον ἔξειν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς κατὰ
 θάλατταν ἡγεμονίας, καὶ διὰ τοῦτο τριήρεις κατε-
 σκευάζον πλείους καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπορίζοντο
 καὶ τοῖς συμμάχοις ἐπιεικῶς προσεφέροντο· ὥς δὲ
 τὰ δοχθέντα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπύθοντο, τοῦ μὲν
 20 φόβου τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἀπελύθησαν, περὶ δὲ
 τὴν αὐξήσιν τῆς ἰδίας πόλεως ἡσχολοῦντο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀκιστορίδου ἐν Ῥώμῃ 51
 τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Καῖσων Φάβιος καὶ
 Τίτος Οὐεργίνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἰέρων μὲν ὁ βα-
 25 σιλεὺς τῶν Συρακοσίων, παραγενομένων πρὸς αὐ-
 τὸν πρέσβειων ἐκ Κύμης τῆς Ἰταλίας καὶ δεομένων

2 τολῆσαι cod. 4 ἔτυμαρίδας P 11 κρίναντες A
 12 ἔτυμαρίδαν P 13 πρὸς] τὸν πρὸς Hertl. 16 κατε-
 σκευάζοντο v. 17 ἐπόριζον cod., corr. Rhod. (cf. XIII 36, 1)
 22 ἀκατεστορίδου P, ἀκατεστορείδου a

βοηθῆσαι πολεμουμένοις ὑπὸ Τυρρηγῶν θαλαττο-
κρατούντων, ἐξέπεμψεν αὐτοῖς συμμαχίαν τριήρεις
2 ἱκανάς. οἱ δὲ τῶν νεῶν τούτων ἡγεμόνες ἐπειδὴ
κατέπλευσαν εἰς τὴν Κύμην, μετὰ τῶν ἐγχωρίων 443
μὲν ἐνανυμάχθησαν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς, πολλὰς 5
δὲ ναῦς αὐτῶν διαφθείραντες καὶ μεγάλη ναυμαχία
νικήσαντες, τοὺς μὲν Τυρρηνοὺς ἐταπείνωσαν, τοὺς
δὲ Κυμαίους ἡλευθέρωσαν τῶν φόβων, καὶ ἀπέ-
πλευσαν ἐπὶ Συρακούσας.

52 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μένωνος Ῥωμαῖοι μὲν 10
ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Αἰμίλιον Μάμερκιον
καὶ Γάιον Κορνήλιον Λέντουλον, κατὰ δὲ τὴν Ἰτα-
λίαν πόλεμος ἐνέσθη Ταραντίνοις πρὸς τοὺς Ἰάπυ-
2 γας· περὶ γὰρ ὁμόρου χώρας ἀμφισβητούντων πρὸς
ἑλλήλους, ἐπὶ μὲν τινὰς χρόνους διετέλουν ἀψιμα- 15
χοῦντες καὶ λεηλατοῦντες τὰς ἀλλήλων· χώρας, αἱ
δὲ μᾶλλον τῆς διαφορᾶς συναυξομένης καὶ πολλά-
κις φόνων γινομένων, τὸ τελευταῖον εἰς ὀλοσχερῇ
3 φιλοτιμίαν ὥρμησαν. οἱ μὲν οὖν Ἰάπυγες τὴν τε
παρ' αὐτῶν δύναμιν παρεσκευάζοντο καὶ τὴν παρὰ 20
τῶν ὁμόρων συμμαχίαν συνέλαβον, καὶ τοὺς σύμ-
παντας ἡθροίσαν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους· οἱ δὲ Τα-
ραντῖνοι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς ἐπ' αὐτοὺς
ἡθροισμένης δυνάμεως, τοὺς τε πολιτικοὺς στρα-
τιώτας ἡθροίσαν καὶ Ῥηγίνων συμμάχων ὄντων πολ- 25
4 λούς προσελάβοντο. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς
καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τὸ τελευ-

4 μετὰ P, καὶ μετὰ γ. 5 ἐνανυμάχθησαν μὲν Bek. 20
παρεσκευάζον FJK παρὰ om. FJK 22 ὑπὲρ — μέ-
γεθος om. P

ταῖον οἱ Ἰάπυρες ἐνίκησαν. τῶν δὲ ἡττηθέντων
εἰς δύο μέρη σχισθέντων κατὰ τὴν φυγὴν, καὶ τῶν
μὲν εἰς Τάραντα τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένων, τῶν
δὲ εἰς τὸ Ῥήγιον φευγόντων, παραπλησίως τοῦτοις
5 καὶ οἱ Ἰάπυρες ἐμερίσθησαν. οἱ μὲν οὖν τοὺς Τα- 5
ραντίνους διώξαντες ὀλίγου διαστήματος ὄντος πολ-
λοὺς τῶν ἐναντίων ἀνείλον, οἱ δὲ τοὺς Ῥηγίνοους
διώκοντες ἐπὶ τοσοῦτον ἐφιλοτιμῆθησαν ὥστε συν-
εἰσπεσεῖν τοῖς φεύγουσιν εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῆς
10 πόλεως κυριεῦσαι.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Χάρης, ἐν 53
Ῥώμῃ δὲ ὑπατοὶ καθειστέμεσαν Τίτος Μινούκιος
καὶ Γάιος Ὀράτιος Πολύειδος, ἥχθη δὲ παρ' Ἠλείοις
ὀλυμπιάς ἑβδομηκοστὴ καὶ ἑβδόμη, καθ' ἣν ἐνίκα
15 στάδιον Δάνδης Ἀργεῖος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν
τὴν Σικελίαν Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης
ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη δέκα καὶ ἕξ, τὴν δὲ ἀρχὴν
διεδέξατο Θρασυδαῖος ὁ υἱός. ὁ μὲν οὖν Θήρων 2
τὴν ἀρχὴν ἐπιεικῶς διωκτικῶς, καὶ ζῶν μεγάλης ἀπο-
20 δοχῆς ἐτύγγανε παρὰ τοῖς πολίταις καὶ τελευτήσας
ἡρωικῶν ἔτυχε τιμῶν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ζῶντος
ἔτι τοῦ πατρὸς βίαιος ἦν καὶ φονικὸς καὶ τελευτή-
σαντος ἦρχε τῆς πατρίδος παρανόμως καὶ τυραννι-
κῶς. διὸ καὶ ταχέως ἀπιστηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποτεταγ- 3
25 μένων διετέλεσεν ἐπιβουλεύόμενος καὶ βίον ἔχων
μισούμενον· ὅθεν ταχέως τῆς ἰδίας παρανομίας

6 ὄντος] ἐντὸς Dind.; οὐκ ὀλίγου δ. ὄντος Hertl. 12 ὑπα-
τοι — ἥχθη δὲ om. P; ἥχθη δὲ in mg. add. P. Μινού-
κιος f. 13 Ὀράτιος cod. 15 δάνδης P. 16 ἀκραγαν-
τῖνω P¹, ἀκραγαντίνος AHK. Θήρων — μὲν οὖν om. F.
20 τῶν πολιτῶν Peiresc.

οἰκίαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν. μετὰ γὰρ
τὴν τοῦ πατρὸς Θήρωνος τελευτὴν πολλοὺς μισθο-
φόρους ἀθροίσας καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ Ἱμε-¹⁴⁴
ραίων προσκαταλέξας, τοὺς ἅπαντας ἡθροισεν ὑπὲρ
4 τοὺς δισμυρίους ἑπταεῖς καὶ πεζοὺς. μετὰ δὲ τούτων 5
μέλλοντος αὐτοῦ πολεμεῖν τοῖς Συρακοσίοις, Ἰέρων
ὁ βασιλεὺς παρασκευασάμενος δύναμιν ἀξιόλογον
ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀκράγαντα. γενομένης δὲ μάχης
ἰσχυρᾶς πλεῖστοι [τῶν] παραταξαμένων Ἑλλήνων
5 πρὸς Ἑλλήνας ἔπεσον. τῇ μὲν οὖν μάχῃ ἐπροτέρη-¹⁰
σαν οἱ Συρακοῖσιοι, κατεκόπησαν δὲ τῶν μὲν Συρα-
κοσίων εἰς δισχιλίους, τῶν δὲ ἄλλων ὑπὲρ τοὺς
τετρακισχιλίους. μετὰ δὲ ταῦτα Θρασυδαῖος μὲν
ταπεινωθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ φυγὼν εἰς
Μεγαρεῖς τοὺς Νισαίους καλουμένους, ἐκεῖ θανάτου¹⁵
καταγνώσθεις ἐτελεύτησεν· οἱ δ' Ἀκραγαντινοὶ κοι-
σάμενοι τὴν δημοκρατίαν, διαπρεσβευσάμενοι πρὸς
6 Ἰέρωνα τῆς εἰρήνης ἔτυχον. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν
Ῥωμαίοις πρὸς Οὐγιεντανοὺς ἐνστάντος πολέμου
μεγάλῃ μάχῃ συνέστη περὶ τὴν ὀνομαζομένην Κρε-²⁰
μέραν. τῶν δὲ Ῥωμαίων ἡττηθέντων συνέβη πολ-
λοὺς αὐτῶν πεσεῖν, ὧν φασὶ τινες τῶν συγγραφέων
καὶ τοὺς Φαβίους τοὺς τριακοσίους, συγγενεῖς ἀλλή-
λων ὄντας καὶ διὰ τοῦτο μιᾷ περιειλημμένους προσ-
ηγορίᾳ. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν²⁵
ἐνιαυτόν.

54 Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιέργον Ῥωμαῖοι

4 ὑπὲρ τοὺς] ἐπὶ τοὺς P (sed erasa) 9 τῶν del. Madvig
14 καὶ om. v. 15 Μισαίους v. 19 οὐγιεντάνους cod.
20 Κριμέραν cod. 22 ὧν Reiske, ὡς cod.; ὧν ὡς f.

μὲν ὑπάτους κατέστησαν Αὔλον Οὐεργίνιον Τρίκο-
 στον καὶ Γάιον Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τού-
 των Ἥλειοι μὲν πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦν-
 τες εἰς μίαν συνωκίσθησαν τὴν ὀνομαζομένην Ἥλιν.
 5 Λακεδαιμόνιοι δὲ ὄρωντες τὴν μὲν Σπάρτην διὰ 2
 τὴν Πανσανίου τοῦ στρατηγοῦ προδοσίαν ταπεινῶς
 πράττουσαν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους εὐδοκιμοῦντας διὰ
 τὸ μηδένα παρ' αὐτοῖς πολίτην ἐπὶ προδοσίᾳ κατε-
 γνῶσθαι, ἔσπευδον τὰς Ἀθήνας ταῖς ὁμοίαις περι-
 10 βαλεῖν διαβολαῖς. διόπερ εὐδοκιμοῦντος παρ' αὐτοῖς 3
 Θεμιστοκλέους καὶ μεγάλην δόξαν ἔχοντος ἐπ' ἀρετῇ,
 κατηγορήσαν προδοσίαν αὐτοῦ, φάσκοντες φίλον γενέ-
 σθαι τοῦ Πανσανίου μέγιστον, καὶ μετὰ τούτου συν-
 τεθεῖσθαι κοινῇ προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα τῷ Ξέρξῃ.
 15 διελέγοντο δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Θεμιστοκλέους, 4
 παροξύνοντες, αὐτοὺς πρὸς τὴν κατηγορίαν, καὶ χρή-
 ματα ἔδωκαν, διδάσκοντες ὅτι Πανσανίας μὲν κρίνας
 προδιδόναι τοὺς Ἕλληνας ἐδήλωσε τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν
 445 Θεμιστοκλεῖ καὶ παρεκάλεσε κοινωνεῖν τῆς προθέ-
 20 σεως, ὃ δὲ Θεμιστοκλῆς οὔτε προσεδέξατο τὴν ἐν-
 τέuxιν οὔτε διαβάλλειν ἔκρινε δεῖν ἄνδρα φίλον.
 οὐ μὴν ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὁ Θεμιστοκλῆς τότε μὲν 5
 ἀπέφυγε τὴν τῆς προδοσίας κρίσιν. διὸ καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μέγας ἦν παρὰ τοῖς
 25 Ἀθηναίοις· ἡγάπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς πεπραγμέ-
 νοις διαφερόντως οἱ πολῖται· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν
 φοβηθέντες αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, οἱ δὲ φθονήσαν-

1 Αὔλον] Παῦλον FKM 17 hic intercidissee quaedam
 censet Dind. 18 ἐπιβολὴν PAF²JKL 20 δὲ om. P
 οὔτε] ὥστε P 21 οὔτε] καὶ οὐ P² 27 περισχὴν P

τες τῇ δόξει, τῶν μὲν εὐεργεσιῶν ἐπελάθοντο, τὴν
 δ' ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὸ φρόνημα ταπεινοῦν ἔσπευδον.
 55 πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως μετέστησαν,
 τοῦτον τὸν ὀνομαζόμενον ὀστρακισμόν ἐπαγαγόντες
 αὐτῷ, ὃς ἐνομοθετήθη μὲν ἐν ταῖς Ἀθήναις μετὰ 5
 τὴν κατὰ λυσιν τῶν τυράννων τῶν περὶ Πεισίστρα-
 2 τον, ὁ δὲ νόμος ἐγένετο τοιοῦτος. ἕκαστος τῶν
 πολιτῶν εἰς ὀστρακὸν ἔγραφε τοῦνομα τοῦ δοκοῦν-
 τος μάλιστα δύνασθαι καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν.
 3 ὃ δ' ἂν ὀστρακὰ πλείω γένηται, φεύγειν ἐκ τῆς 10
 πατρίδος ἐτέτακτο πενταετὴ χρόνον. νομοθετηθεὶς
 δὲ ταῦτα δοκοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐχ ἵνα τὴν κακίαν
 κολάζωσιν, ἀλλ' ἵνα τὰ φρονήματα τῶν ὑπερχόντων
 ταπεινότερα γένηται διὰ τὴν φυγὴν. ὁ μὲν οὖν
 Θεμιστοκλῆς τὸν προειρημένον τρόπον ἐξοστρακισθεὶς 15
 4 ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος εἰς Ἄργος· οἱ δὲ Λακεδαι-
 μόνιοι πυνθόμενοι περὶ τούτων, καὶ νομίσαντες παρὰ
 τῆς τύχης εἰληφέναι καιρὸν ἐπιθέσθαι τῷ Θεμιστο-
 κλεῖ, πάλιν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαπέστειλαν πρέσβεις
 κατηγοροῦντες τοῦ Θεμιστοκλέους ὅτι τῷ Πανσανίᾳ 20
 κεκοινώνηκε τῆς προδοσίας, καὶ δεῖν ἔφασκαν τῶν
 κοινῶν τῆς Ἑλλάδος ἀδικημάτων εἶναι τὴν κρίσιν
 οὐκ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοινοῦ
 συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἰώθει συνεδρεῦειν
 5 [ἐν τῇ Σπάρτῃ] κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον. ὁ δὲ Θε- 25
 μιστοκλῆς ὁρῶν τοὺς Λακεδαιμονίους σπεύδοντας

4 ὀστρακισμόν P, sed in mg. ἐξοστρακισμόν 6 τὴν om. P
 10 πλείω] πλείστα (c. 87, 1) vel πλείω s. Hertl. 11 δεκαετὴ
 Meursius 20 κατηγοροῦντες PAFJ, -τας cet. 24 εἰώθει
 Reiske, εἰώθισαν cod. 25 ἐν τῇ Σπάρτῃ om. f

διαβαλεῖν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ταπεινῶσαι,
 τοὺς δ' Ἀθηναίους βουλομένους ἀπολογήσασθαι
 περὶ τῆς ἐπιφερομένης αἰτίας, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν πα-
 ραδοθῆσεσθαι τῷ κοινῷ συνεδρίῳ. τοῦτο δ' ἦδει 6
 5 τὰς κρίσεις οὐ δικαίας, ἀλλὰ πρὸς χάριν ποιούμενον
 τοῖς Λακεδαιμονίοις, τεκμαιρόμενος ἐκ τε τῶν ἄλλων
 446 καὶ ἐξ ὧν ἐποιήσατο περὶ τῶν ἀριστείων· οὕτω γὰρ
 οἱ κύριοι τῆς ψήφου φθονερῶς διετέθησαν πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίους, ὥστε πλείους τριήρεις αὐτῶν παρεσχη-
 10 μένων ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχῆσαντες παρέσχοντο,
 οὐδὲν κρείττους αὐτοὺς ἐποίησαν τῶν ἄλλων Ἑλλή-
 νων. διὰ ταῦτα δὴ συνέβη τὸν Θεμιστοκλέα τοῖς 7
 συνέδροις ἀπιστῆσαι. καὶ γὰρ ἐκ τῆς προγεγεννη-
 μένης ἀπολογίας ἐν ταῖς Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Θεμι-
 15 στοκλέους ἀφορμὰς εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν
 ὕστερον γενομένην κατηγορίαν. ὁ γὰρ Θεμιστοκλῆς 8
 ἀπολογούμενος ὡμολόγει μὲν τὸν Πανσανίαν πρὸς
 αὐτὸν ἐπιστολὰς ἀπεσταλκέναι παρακαλοῦντα μετα-
 σχεῖν τῆς προδοσίας, καὶ τούτῳ μεγίστῳ χρησάμενος
 20 τεκμηρίῳ συνίστανεν, ὅτι οὐκ ἂν παρεκάλει Παν-
 σανίας αὐτόν, εἰ μὴ πρὸς τὴν ἀξίωσιν ἀντέλεγε.
 διὰ δὲ ταῦτα, καθάπερ προειρηγάμεν, ἔφυγεν ἐξ 56
 Ἀργους πρὸς Ἀδμητον τὸν Μολοτιῶν βασιλέα·
 καταφυγὼν δὲ πρὸς τὴν ξετίαν ἰκέτης ἐγένετο. ὁ
 25 δὲ βασιλεὺς τὸ μὲν πρῶτον προσεδέξατο αὐτὸν φιλο-

3 ἑαυτὸν] μὴ s. l. add. P² 7 ὧν] ἧς fort. ἐποι-
 ῆσαντο PAF περὶ τῶν ἀριστείων*] τὴν κρίσιν περὶ τε τῶν
 Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων (Αἰγινήτων Wess., ἀριστείων
 Rhod., Αἰγινήτων ὑπὲρ τῶν ἀριστείων Eich.) codices; cf.
 c. 27, 2 8 τῆς] τοῦ P 19 καὶ τούτῳ] τούτῳ δὲ Reiske
 22 καθάπερ προειρηγάμεν non habent quo referantur

φρόνως καὶ παρεκάλει θαρρεῖν καὶ τὸ σύνολον
 2 ἐπηγγέλλετο φροντιεῖν αὐτοῦ τῆς ἀσφαλείας· ἐπεὶ
 δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἐπιφανεστάτους Σπαρτια-
 τῶν πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς τὸν Ἀδμητον ἐξή-
 τουν αὐτὸν πρὸς τιμωρίαν, ἀποκαλοῦντες προδότην 5
 καὶ λυμεῶνα τῆς ὅλης Ἑλλάδος, πρὸς δὲ τούτοις μὴ
 παραδιδόντος αὐτὸν πολεμήσειν ἔφασαν μετὰ πάν-
 των τῶν Ἑλλήνων, τὸ τηνικαῦθ' ὁ βασιλεὺς φοβη-
 θείς μὲν τὰς ἀπειλάς, ἔλεδν δὲ τὸν ἱκέτην καὶ τὴν
 ἐκ τῆς παραδόσεως αἰσχύνην ἐκκλίνων, ἔπειθε τὸν 10
 Θεμιστοκλέα τὴν ταχίστην ἀπιέναι λάθρα τῶν Λακε-
 δαιμονίων, καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἔδωκεν αὐτῷ
 3 ἐφόδιον τῆς φυγῆς. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς πάντοθεν
 ἐλαυνόμενος καὶ τὸ χρυσίον δεξιόμενος ἔφυγε νυκτὸς
 ἐκ τῆς τῶν Μολοττῶν χώρας, συμπράττοντος αὐτῷ 15
 πάντα τὰ πρὸς φυγὴν τοῦ βασιλέως· εὐρῶν δὲ δύο
 νεανίσκους Ἀνγκηστὰς τὸ γένος, ἐμπορικαῖς δὲ ἐργα-
 σίαις χρωμένους, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὁδῶν ἐμπείρους
 4 ἔχοντας, μετὰ τούτων ἔφυγε. χρώμενος δὲ νυκτε-
 ριναῖς ὁδοιπορίαις ἔλαθε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ 20
 διὰ τῆς τῶν νεανίσκων εὐνοίας τε καὶ κακοπαθείας
 κατήντησεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐνταῦθα δ' ἔχων ιδιόξε-
 νον, ὄνομα μὲν Λυσιθειδην, δόξῃ δὲ καὶ πλούτῳ
 5 θαυμαζόμενον, πρὸς τοῦτον κατέφυγεν. ὁ δὲ Λυσι-
 θειδὴς ἐτόγγανε φίλος ὢν Ξέρξου τοῦ βασιλέως καὶ 25
 κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ξέρξου τὴν δύναμιν τῶν
 Περσῶν ἔπασαν εἰστικῶς. διόπερ συνήθειαν μὲν
 ἔχων πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ Θεμιστοκλέα διὰ

5 ἀποκαλοῦντες] φάσκοντες f   17 λυνιστὰς P, λυν-
 στὰς a, λίγνας f   21 τῆς] τὰς Sintenis   23 λυσιθίδην P^a

τὸν ἔλεον σῶσαι βουλόμενος, ἐπηγγείλατο αὐτῷ
 πάντα συμπράξειν. ἀξιούντος δὲ τοῦ Θεμιστοκλέους 6
 ἀγαγεῖν αὐτὸν πρὸς τὸν Ξέρξην, τὸ μὲν πρῶτον
 ἀντεῖπεν, ἀποφαινόμενος ὅτι κολασθήσεται διὰ τὰς
 5 κατὰ τῶν Περσῶν αὐτῷ γεγενημένας πράξεις, μετὰ
 447 δὲ ταῦτα μαθὼν τὸ συμφέρον ὑπήκουσε, καὶ παρα-
 δόξως καὶ ἀσφαλῶς αὐτὸν διέσωσεν εἰς τὴν Περσίδα.
 ἔθους γὰρ ὄντος παρὰ τοῖς Πέρσαις τὸν ἄγοντα 7
 παλλακὴν τῷ βασιλεῖ κομίζειν ταύτην ἐπὶ ἀπήνης
 10 κεκρυμμένης, καὶ τῶν ἀπαντῶντων μηδὲνα πολυ-
 πραγμονεῖν μηδὲ κατ' ὕψιν ἀπαντῆσαι τῇ ἀγομένῃ,
 ἀφορμῇ ταύτῃ συνέβη χρήσασθαι πρὸς τὴν ἐπιβολὴν
 τὸν Λυσιθίδην. παρασκευασάμενος γὰρ τὴν ἀπήνην 8
 πολυτελεῖσι παραπετάσμασι κεκοσμημένην, εἰς ταύτην
 15 ἐνέθηκε τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ μετὰ πάσης ἀσφαλείας
 διασώσας ἐνέτυχε τῷ βασιλεῖ, καὶ πεφυλαγμένως
 ὀμιλήσας ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πίστις μηδὲν ἀδικήσιν
 τὸν ἄνδρα. εἰσαγαγὼν δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα,
 κἀκείνου δόντος τῷ Θεμιστοκλεῖ λόγον καὶ μαθόντος
 20 ὥς οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀπελύθη τῆς τιμωρίας. δόξας 57
 δὲ παραδόξως ὑπ' ἐχθροῦ διασῶσθαι, πάλιν εἰς
 μείζονας κινδύνους ἐνέπεσε διὰ τοιανύτας αἰτίας.
 Μανδάνη Δαρείου μὲν ἦν θυγάτηρ τοῦ φονεύσαν-
 τος τοὺς μάγους, ἀδελφὴ δὲ γνησία τοῦ Ξέρξου,
 25 μερίστης δ' ἀποδοχῆς τυγχάνουσα παρὰ τοῖς Πέρσαις.
 αὕτη τῶν υἱῶν ἐστερημένη καθ' ὃν καιρὸν Θεμι- 2
 στοκλῆς περὶ Σαλαμίνα κατενανμάχησε τὸν στόλον
 τῶν Περσῶν, χαλεπῶς ἔφερε τὴν ἀναίρεσιν τῶν

10 κεκρυμμένην v. 13 τὴν del. Dind. 24 γνησία
 om. (in lacuna) P 26 αὕτη v.

τέκνων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἤλεετο
 3 παρὰ τοῖς πλήθεσιν. αὕτη πυθομένη τὴν παρουσίαν
 τοῦ Θεμιστοκλέους, ἦλθεν εἰς τὰ βασιλεια πενθίμην
 ἐσθῆτα λαβοῦσα, καὶ μετὰ δακρύων ἰκέτευε τὸν
 ἀδελφὸν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν τῷ Θεμιστοκλεῖ. ὥς δ' 5
 οὐ προσεῖχεν αὐτῇ, περιήει τοὺς ἀρίστους τῶν Περ-
 σῶν ἀξιοῦσα καὶ καθόλου τὰ πλήθη παροξύνουσα
 4 πρὸς τὴν τοῦ Θεμιστοκλέους τιμωρίαν. τοῦ δ' ὄχλου
 συνδραμόντος ἐπὶ τὰ βασιλεια καὶ μετὰ κραυγῆς
 ἔξαιτοῦντος ἐπὶ τιμωρίαν τὸν Θεμιστοκλέα, ὁ μὲν 10
 βασιλεὺς ἀπεκρίνατο δικαστήριον καταστήσειν ἐκ
 τῶν ἀρίστων Περσῶν, καὶ τὸ κριθὲν τεύξεσθαι συν-
 5 τελείας· πάντων δὲ συνευδοκησάντων, καὶ δοθέντος
 ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς κρίσεως, ὁ
 μὲν Θεμιστοκλῆς μαθὼν τὴν Περσίδα διάλεκτον, 15
 καὶ ταύτῃ χρησάμενος κατὰ τὴν ἀπολογία, ἀπελύθη
 6 τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμε-
 νος ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶνδρὸς μεγάλας αὐτὸν δωρεὰς
 ἐτίμησε· γυναῖκα γάρ αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν
 ἔξευξε Περσίδα, εὐγενεῖα τε καὶ κάλλει διαφέρουσαν, 20
 ἔτι δὲ κατ' ἀρετὴν ἐπαινουμένην, οἰκετῶν τε πλήθος
 πρὸς διακονίαν καὶ παντοδαπῶν ἐκπωμάτων καὶ τὴν
 ἄλλην χορηγίαν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἀρμό-
 7 ζουσαν. ἐδωρήσατο δ' αὐτῷ καὶ πόλεις τρεῖς πρὸς
 διατροφὴν καὶ ἀπόλαυσιν εὐθέτους, Μαγνησίαν μὲν 25
 τὴν ἐπὶ τῷ Μαϊάνδρῳ, πλείστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
 πόλεων ἔχουσαν σίτον, εἰς ἄρτους, Μυοῦντα δὲ εἰς

2 αὐτῇ A
 ξασθαι PAFL
 πλήθος add. P

10 ἐπὶ] ἐπὶ τὴν P (c. 33, 4 56, 2) 12 τεύ-
 19 γάμων Peiresc. 22 ἐκπωμάτων]
 23 ἀρμόζουσαν] δέδωκεν add. in mg. P¹

448 ὄψον, ἔχουσιν θάλατταν εὐχθύν, Λάμψακον δέ,
 ἀμπελόφυτον ἔχουσιν χώραν πολλήν, εἰς οἶνον.
 Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν ἀπολυθεὶς τοῦ παρ' Ἑλλήσι 58
 φόβον, καὶ παραδόξως ὑπὸ μὲν τῶν τὰ μέγιστα
 5 εὐεργετηθέντων φυγαδευθεὶς, ὑπὸ δὲ τῶν τὰ δεινό-
 τατα παθόντων εὐεργετηθεὶς, ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι
 κατεβίωσε πάντων τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν εὐ-
 πορούμενος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ Μαγνησίᾳ ταφῆς
 ἔτυχεν ἀξιολόγου καὶ μνημεῖον τοῦ ἔτι νῦν διαμέ-
 10 νοντος. ἔτι οἱ δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τὸν Ξέρξην 2
 ἐπιθυμήσαντα πάλιν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 παρακαλεῖν τὸν Θεμιστοκλέα στρατηγεῖν ἐπὶ τοῦ
 πολέμου, τὸν δὲ συγχωρήσαντα περὶ τούτων πίστει
 λαβεῖν ἐνόηκους μὴ στρατεύσειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας
 15 ἄνευ Θεμιστοκλέους. σφαγιασθέντος δὲ ταύρου καὶ 3
 τῶν ὄρκων μενομένων, τὸν Θεμιστοκλέα κύλικα τοῦ
 αἵματος πληρώσαντα ἐκπιεῖν καὶ παραχρῆμα τελευ-
 τῆσαι. καὶ τὸν μὲν Ξέρξην ἀποστῆναι τῆς ἐπιβολῆς
 ταύτης, τὸν δὲ Θεμιστοκλέα διὰ τῆς ἰδίας τελευτῆς
 20 ἀπολογία ἀπολιπεῖν καλλίστην ὅτι καλῶς ἐπολιτεύθη
 τὰ πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Ἡμεῖς δὲ παρέσμεν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ἀνδρὸς 4
 μεγίστου τῶν Ἑλλήνων, περὶ οὗ πολλοὶ διαμφισβη-
 τοῦσι, πότερον οὗτος ἀδικήσας τὴν πατρίδα καὶ τοὺς
 25 ἄλλους Ἕλληνας ἐφυνγεν εἰς Πέρσας, ἢ τοῦναντίον
 ἢ τε πόλις καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες εὐεργετηθέντες
 μεγάλα τῆς μὲν χάριτος ἐπελάθοντο, τὸν δ' εὐερ-

3 Ἑλλήνων Wess. 7 τῶν add. Dind. 12 ἐπὶ] περὶ
 PAHJL, del. Wess. (XIII 63,1) 13 τὸν δὲ] μὴ add. s. l. P²
 15 ταύρου PAJK, τοῦ ταύρου cet. 22 δὲ] δ' ἐπεὶ PAJK

γέτην ἤγαγον [αὐτῶν] ἀδίκως εἰς τοὺς ἐσχάτους
 5 κινδύνους. εἰ δέ τις χωρὶς φθόνου τὴν τε φύσιν
 τάνδρὸς καὶ τὰς πράξεις ἐξετάζοι μετ' ἀκριβείας,
 εὐρήσει πάντων ὧν μνημονεύομεν ἀμφοτέροις τοῖς
 εἰρημένους πεπωρωτενύκτα. διὸ καὶ θαυμάσειεν ἄν
 5 τις εἰκότως, εἰ στερεῆσαι σφᾶς αὐτοὺς ἀνδρὸς τοιού-
 59 του τὴν φύσιν ἡθέλησαν. τίς γὰρ ἕτερος, τῆς Σπάρ-
 τας πλέον ἰσχυρόσης καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὴν ἡγεμο-
 νίαν ἔχοντος Εὐρυβιάδου τοῦ Σπαρτιάτου, ταῖς ἰδίαις
 πράξεσιν ἀφείλετο τῆς Σπάρτης ταύτην τὴν δόξαν; 10
 τίνα δ' ἄλλον ἱστορήκαμεν μιᾷ πράξει ποιήσαντα
 διενεγκεῖν αὐτὸν μὲν τῶν ἡγεμόνων, τὴν δὲ πόλιν
 τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, τοὺς δ' Ἕλληνας τῶν βαρ-
 βάρων; ἐπὶ τίνος δὲ στρατηγοῦντος ἐλάττονας ἀφορ-
 μὰς ἢ μείζονας κινδύνους συνέβη γενέσθαι; τίς δὲ 15
 2 πρὸς ἀπασαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν ἀναστάτω
 τῇ πόλει παραταχθεὶς ἐνίκησε; τίς δὲ τοῖς ἔργοις
 ἐν εἰρήνῃ τὴν πατρίδα δυνατὴν κατεσκεύασε τοιού-
 τοις; τίς δὲ πολέμου μεγίστον κατασχόντος αὐτὴν
 διέσωσε, μιᾷ δ' ἐπινοίᾳ τῇ περὶ τοῦ ζεύγματος γενο-
 20 μένῃ τὴν περὶ τῶν πολεμίων δύναμιν ἐξ ἡμίσεως
 449 μέρους ἐταπείνωσεν, ὥστ' εὐχέλωτον γενέσθαι τοῖς
 3 Ἕλλησι; διόπερ ὅταν τὸ μέγεθος τῶν ἔργων αὐτοῦ
 θεωρήσωμεν, καὶ σκοποῦντες τὰ κατὰ μέρος εὖρωμεν
 ἐκεῖνον μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως ἡτιμασμένον, τὴν δὲ 25
 πόλιν διὰ τὰς ἐκεῖνου πράξεις ἐπαιρομένην, εἰκότως
 τὴν δοκοῦσαν εἶναι τῶν ἀπασῶν πόλεων σοφωτάτην

1 αὐτῶν P, αὐτὸν v.; αὐτοὶ Dind. vel del. 11 ἱστορήσα-
 μεν FK 12 μὲν αὐτὸν P 17 τοῖς del. Reiske 18 τοιού-
 τοις vel τοσούτοις Reiske, τούτοις cod. 26 ἐπαινουμένην P

καὶ ἐπιεικεστάτην χαλεπωτάτην πρὸς ἐκεῖνον εὐρί-
σκομεν γεγεννημένην.

Περὶ μὲν οὖν τῆς Θεμιστοκλέους ἀρετῆς εἰ καὶ 4
πεπλεονάκαμεν παρεκβάντες, ἀλλ' οὖν οὐκ ἄξιον
5 ἐκρίναμεν τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ παραλιπεῖν ἀνεπιση-
μαντον· ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Ἰτα-
λίαν Μίκυθος [μὲν] ὁ τὴν δυναστείαν ἔχων Ῥηγίου
καὶ Ζάγκλης πόλιν ἔκτισε Πυξοῦντα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δημοτίωνος Ῥωμαῖοι 60
10 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Πο-
πλικόλαν καὶ Γάιον Ναύτιον Ῥούφον. ἐπὶ δὲ τούτων
Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιά-
δου καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παραδόντες, ἐξέπεμψαν
ἐπὶ τὴν παρὰ τὴν τῆς Ἀσίας βοηθήσοντα μὲν ταῖς
15 συμμαχούσαις πόλεσιν, ἐλευθερώσοντα δὲ τὰς Περ-
σικαῖς ἔτι φρουραῖς κατεχομένας. οὗτος δὲ παραλα- 2
βὼν τὸν στόλον ἐν Βυζαντίῳ, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ
τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἡϊόνα, ταύτην μὲν Περσῶν
κατεχόντων ἐχειρώσατο, Σκυῖρον δὲ Πελασγῶν ἐνοι-
20 κούντων καὶ Δολόπων ἐξεπολιόρκησε, καὶ κτίστην
Ἀθηναῖον καταστήσας κατεκληροῦχησε τὴν χώραν.
μετὰ δὲ ταῦτα μειζόνων πράξεων ἄρξασθαι διανο- 3
ούμενος, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ προσ-
λαβόμενος πλείους τριήρεις καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν
25 ἀξιόλογον παρασκευασάμενος, τότε μὲν ἐξέπλευσεν

7 μὲν del. Dind. 8 Πυξοῦντα Cluverius, τευξοῦντα
cod., βυξοῦντα P¹ in mg. 10 πουπλικόλαν PH, πουβλι-
κόλαν AL 11 Ναύτιον Rhod., ναύπιον PH, ἄπιον F,
ἄππιον cet. 15 τὰς Reiske, ταῖς cod. 16 ἔτι φρουραῖς
PAL, φρουραῖς ἔτι cet. 17 ἐν Βυζ. καὶ Reiske, καὶ ἐν
Βυζ. cod. 24 καὶ τὴν om. P

ἔχων τριήρεις διακοσίας, ὕστερον δὲ μεταπεμφάμενος
 παρὰ τῶν Ἰωνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπάντων τὰς
 4 ἀπάσας εἶχε τριακοσίας. πλεύσας οὖν μετὰ παντὸς
 τοῦ στόλου πρὸς τὴν Καρίαν, τῶν παραθαλαττίων
 πόλεων ὅσαι μὲν ἦσαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπορισμέναι, 5
 ταύτας παραχρῆμα συνέπεισεν ἀποστῆναι τῶν Περ-
 σῶν, ὅσαι δ' ὑπῆρχον δίγλωττοι καὶ φρουρὰς ἔχου-
 σαι Περσικὰς, βίαν προσάγων ἐπολιόρκει. προσαγα-
 γόμενος δὲ τὰς κατὰ τὴν Καρίαν πόλεις, ὁμοίως
 5 καὶ τὰς ἐν τῇ Λυκίᾳ πείσας προσελάβετο. παρὰ δὲ 10
 τῶν αἰὲ προστιθεμένων συμμάχων προσλαβόμενος
 ναῦς ἐπὶ πλεόν ἠῤῥησε τὸν στόλον. οἱ δὲ Πέρσαι
 τὸ μὲν πεζὸν στράτευμα δι' ἑαυτῶν κατασκευάσαν,
 τὸ δὲ ναυτικὸν ἤθροισαν ἐκ τε Φοινίκης καὶ Κύπρου
 καὶ Κιλικίας· ἐστρατήγει δὲ τῶν Περσικῶν δυνά-¹⁵₄₅₀
 6 μεων Τιθράστης, υἱὸς ὢν Ξέρξου νόθος. Κίμων
 δὲ πυνθανόμενος τὸν στόλον τῶν Περσῶν διατρίβειν
 περὶ τὴν Κύπρον, καὶ πλεύσας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους,
 ἐνανυμάχησε διακοσίαις καὶ πεντήκοντα ναυσὶ πρὸς
 τριακοσίας καὶ τετταράκοντα. γενομένου δ' ἄγῳνος 20
 ἰσχυροῦ καὶ τῶν στόλων ἀμφοτέρων λαμπρῶς ἀγω-
 νιζομένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ
 πολλὰς μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς διέφθειραν, πλείους
 δὲ τῶν ἑκατὸν σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἶλον.
 7 τῶν δὲ λοιπῶν νεῶν καταφυγουσῶν εἰς τὴν Κύπρον, 25

2 ἄλλων ἐπάντων] Αἰολέων ἑκατὸν Wurm 3 ἀπάσας
 PALE, ἄλλας ἀπάσας cet. 6 συνέπεισεν v. 7 δίγλωττοι
 P, δίπλωττοι H(AL), ἐγχώριοι cet. 8 βίαν Steph. et Hert.,
 βία cod. προσαγόμενος cod., corr. Eich. 9 ὁμοίως]
 δὲ add. cod. 10 πείσας PAH, πάσας cet. 18 τὴν om. FJK
 καὶ om. f

οἱ μὲν ἐν αὐταῖς ἄνδρες εἰς τὴν γῆν ἀπεχώρησαν,
αἱ δὲ νῆες κεναὶ τῶν βοηθούντων οὐσαι τοῖς πολε-
μοῖς ἐγενήθησαν ὑποχείριοι.

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Κίμων οὐκ ἀρκεσθεὶς τη-61
5 λικανότη νίκη παραχοῆμα παντὶ τῷ στόλῳ προσ-
κατῆρεν ἐπὶ τὸ πεζὸν τῶν Περσῶν στρατόπεδον,
οὔσης τῆς παρεμβολῆς παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ποτα-
μόν. βουλόμενος δὲ καταστρατηγῆσαι τοὺς βαρβά-
ρους, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς αἰχμαλωτίδας ναῦς τῶν
10 ἰδίων τοὺς ἀρίστους, δοὺς τιὰρας καὶ τὴν ἑλλην
κατασκευὴν περιθεὶς Περσικὴν. οἱ δὲ βαρβαροὶ 2
προσπλέοντος ἄρτι τοῦ στόλου ταῖς Περσικαῖς ναυσὶ
καὶ παρασκευαῖς ψευσθέντες ὑπέλαβον τὰς ἰδίας
τριῆρεις εἶναι. διόπερ οὗτοι μὲν προσεδέξαντο τοὺς
15 Ἀθηναίους ὥς φίλους ὄντας, ὁ δὲ Κίμων ἤδη νυ-
κτὸς ἐπιγενομένης ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας, καὶ
προσδεχθεὶς ὥς φίλος ὑπ' αὐτῶν, εἰσέπεσεν εἰς τὴν
στρατοπεδείαν τῶν βαρβάρων. ταραχῆς δὲ μεγάλης 3
γενομένης παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ μὲν περὶ τὸν Κί-
20 μωνα πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἔκτειναν, καὶ τὸν
μὲν στρατηγὸν τῶν βαρβάρων τὸν ἕτερον Φερεν-
δάτην, ἀδελφιδοῦν τοῦ βασιλέως, ἐν τῇ σκηνῇ κατα-
λαβόντες ἐφόνευσαν, τῶν δ' ἄλλων οὐς μὲν ἔκτεινον,
οὓς δὲ κατετρανμάτιζον, πάντας δὲ διὰ τὸ παράδοξον
25 τῆς ἐπιθέσεως φεύγειν ἠνάγκασαν, καθόλου δ' ἔκ-
πληξίς ἑμα καὶ ἄγνοια τοιαύτη κατεῖχε τοὺς Πέρσας,
ὥσθ' οἱ πλείους τοὺς ἐπιτιθεμένους αὐτοῖς οὔτινες

1 ἀνεχώρησαν f 5 προκατῆρεν PH 9 ἐνεβίβασεν v.
12 προσπλέοντος P, ὥς πλεόντος v. 16 ἐπιγενομένης PA
ἐκβιβάσας v., ἀποβιβάσας Rhod. 21 Φερεδάτην cod.

4 ἦσαν οὐκ ἐγίνωσκον. τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας οὐχ
 ὑπελάμβανον ἦκειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνάμεως, τὸ
 σύνολον μὴδ' ἔχειν αὐτοὺς πεζὴν στρατιὰν πεπει-
 σμένοι· τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμόρους καὶ τὰ πρὸς
 αὐτοὺς ἄλλοτρίως ἔχοντας, ὑπελάμβανον ἦκειν μετὰ 5
 δυνάμεως. διὸ καὶ νομίσαντες ἀπὸ τῆς ἡπείρου τὴν
 ἐπιφορὰν εἶναι τῶν πολεμίων, πρὸς τὰς ναῦς ὥς
 5 πρὸς φιλίας ἔφενγον. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης ἀσελή-
 νου καὶ σκοτεινῆς συνέβαινε τὴν ἄγνοιαν πολλὴν
 μᾶλλον αὔξεσθαι καὶ μηδένα τάληθες δύνασθαι ἰδεῖν. 10
 6 διὸ καὶ πολλοῦ φόβου γενομένου διὰ τὴν ἀταξίαν
 τῶν βαρβάρων, ὃ μὲν Κίμων προειρηκὼς τοῖς στρα- 451
 τιώταις πρὸς τὸν ἀρθησόμενον πυρσὸν συντρέχειν,
 ἦρε πρὸς ταῖς ναυσὶ σύσσημον, εὐλαβούμενος μὴ
 διεσπαρμένων τῶν στρατιωτῶν καὶ πρὸς ἀρπαγὴν 15
 7 δρμησάντων γένηται τι παρῶλον. πάντων δὲ πρὸς
 τὸν πυρσὸν ἀθροισθέντων καὶ πανσαμένων τῆς ἀρ-
 παγῆς, τότε μὲν εἰς τὰς ναῦς ἀπεχώρησαν, τῇ δ'
 ὑστεραία τρόπαιον στήσαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν
 Κύπρον, νενικηότες δύο καλλίστας νίκας, τὴν μὲν 20
 κατὰ γῆν, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν· οὐδέπω γὰρ μνη-
 μονεύονται τοιαῦται καὶ τηλικαῦται πράξεις γενέσθαι
 κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ναυτικῶ καὶ πεζῶ στρα-
 62 τοπέδῳ. Κίμων δὲ διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας καὶ
 ἀρετῆς μεγάλα κατορθωκῶς, περιβόητον ἔσχε τὴν 25
 δόξαν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ παρὰ

3 μὴδ' P, μὴ v. πεπυσμένοι P 5 ὑπελάμβανον
 ἦκειν μετὰ δυνάμεως del. Madvig 8 φιλίας] φίλους P^a
 9 σκοτεινοῦ P 11 γινόμενον PA 21 οὐδέποτε v. 22
 πράξεις] παρατάξεις fort.

τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν. αἰχμαλώτους γὰρ εἰλήφει
 [τριήρεις] τριακοσίας καὶ τετταράκοντα ναῦς, ἄνδρας
 δὲ ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, χρημάτων δὲ πλήθος ἀξιό-
 λογον. οἱ δὲ Πέρσαι τηλικούτοις ἐλαττώμασι περι- 2
 5 πεπτωκότες ἄλλας τριήρεις πλείους κατεσκεύασαν,
 φοβούμενοι τὴν τῶν Ἀθηναίων αὔξῃσιν. ἀπὸ γὰρ
 τούτων τῶν χρόνων ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων πολλὴν
 ἐπίδοσιν ἐλάμβανε, χρημάτων τε πλήθει κατασκευ-
 ασθεῖσα καὶ δόξης μεγάλης ἐν ἰσχυραῖς καὶ στρατη-
 10 γίᾳ τυχοῦσα. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δεκάτην 3
 ἐξελόμενος ἐκ τῶν λαφύρων ἀνέθηκε τῷ θεῷ, καὶ
 τὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τὸ κατασκευασθὲν ἀνάθημα ἐνέ-
 γραψε τήνδε,

ἔξ οὗ γ' Εὐρώπῃν Ἀσίας δίχα πόντος ἔνειμε
 15 καὶ πόλιας θνητῶν θοῦρος Ἄρης ἐπέχει,
 οὐδέν πω τοιοῦτον ἐπιχθονίαν γένετ' ἀνδρῶν
 ἔργον ἐν ἡπείρῃ καὶ κατὰ πόντον ἅμα.
 οἶδε γὰρ ἐν Κύπρῃ Μήδους πολλοὺς ὀλέσαντες
 Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἔλον ἐν πελάγει
 20 ἀνδρῶν πληθούσας, μέγα δ' ἔστανεν Ἀσίς ὑπ' αὐτῶν
 πληγεῖσ' ἀμφοτέραις χερσὶ κρᾶται πολέμου.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἔνιαυ- 63
 τόν. ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίωνος ἐν Ῥώμῃ
 τὴν ὑπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Λεύκιος Φούριος Με-
 25 διολάνος καὶ Μάρκος Μανίλιος Οὐάσων. ἐπὶ δὲ τού-

2 τριήρεις delevi ναῦς del. Dind. 3 ἀξιολόγων P
 4 τηλικαύτοις P, τοιούτοις v. 9 ἐν] ἐπ' Rhod. 15 πό-
 λεας cod. 16 οὐδέπω AF 20 αὐτῶν] αὐτῷ PAFHLK
 23 Φαίδωνος f; Ἀψηφίλωνος marmor Parium 24 διεδέξατο
 P¹ φρούριος Pa Μεδιόλανος P; Μεδουλλίνος Rhod.
 25 Μάνιος f; Μάνλιος Οὐόλσων Rhod.

των μεγάλη τις καὶ παράδοξος ἐγένετο συμφορὰ τοῖς
 Λακεδαιμονίοις· ἐν γὰρ τῇ Σπάρτῃ γενομένων σει-
 σμῶν μεγάλων συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμε-
 λίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πλείους τῶν δισφυρίων
 2 φθαρῆναι. ἐπὶ πολλὴν δὲ χρόνον συνεχῶς τῆς πόλεως 5
 καταφερομένης καὶ τῶν οἰκῶν πιπτουσῶν πολλὰ
 σώματα τοῖς πτώμασι τῶν τοίχων ἀπολαμβανόμενα
 διεφθάρη, οὐκ ὀλίγον δὲ τῶν κατὰ τὰς οἰκίας χρη-
 3 μάτων ὁ σεισμός ἐλνμήνατο. καὶ τοῦτο μὲν τὸ κακὸν⁴⁵²
 ὥσπερ δαιμονίου τινὸς νεμεσήσαντος αὐτοῖς ἔπαθον, 10
 ἄλλους δὲ κινδύνους ὑπ' ἀνθρώπων αὐτοῖς συνέβη
 4 γενέσθαι διὰ ταιαύτης αἰτίας. Ἐλῶτες καὶ Μεσσή-
 νιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἀλλοτρίως ἔχοντες τὸ μὲν
 πρὸ τοῦ ἡσυχίαν εἶχον, φοβούμενοι τὴν τῆς Σπάρ-
 τῆς ὑπεροχὴν τε καὶ δύναμιν· ἐπεὶ δὲ διὰ τὸν σει- 15
 σμὸν ἑώρων τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπολωλότας, κατε-
 φρόνησαν τῶν ἀπολελειμμένων, ὀλίγων ὄντων. διόπερ
 πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι κοινῇ τὸν πόλεμον ἐξή-
 5 νεγκαν τὸν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἀρχίδαμος διὰ τῆς ἰδίας 20
 προνοίας καὶ κατὰ τὸν σεισμὸν ἔσωζε τοὺς πολίτας
 καὶ κατὰ τὸν πόλεμον γενναίως τοῖς ἐπιτιθεμένοις
 6 ἀντετάξατο. τῆς μὲν γὰρ πόλεως συνεχομένης ὑπὸ
 τῆς τοῦ σεισμοῦ δεινότητος, πρῶτος Σπαρτιατῶν ἐκ
 τῆς πόλεως ἀρπάσας τὴν πανοπλίαν ἐπὶ τὴν χώραν 25
 ἐξεπήδησε, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις τὸ αὐτὸ πρᾶτ-

12 διὰ τ. αἰτίας PA, δι' αἰτίας τ. cet. εἰλῶτες PF
 μεσήνιοι P (sic etiam infra) 14 πρὸ τοῦ Bek., πρῶτον cod.
 18 ἐξήνεγκαν τὸν Dind., ἐξηνέγκαντο cod. 22 ἐπιτεθει-
 μένοις P

τειν παρήγγειλεν. ὑπακουσάντων δὲ τῶν Σπαρτια- 7
 τῶν, τοῦτον τὸν τρόπον οἱ περιλειφθέντες ἐσώθησαν,
 οὓς συντάξας ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος παρεσκευάζετο
 πολεμεῖν τοῖς ἀφεστηκόσιν. οἱ δὲ Μεσσηνιοὶ μετὰ 64
 5 τῶν Εἰλώτων συνταχθέντες τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν
 ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ὑπολαμβάνοντες αὐτὴν αἰρήσειν
 διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν βοηθησόντων· ὥς δ' ἤκουσαν
 τοὺς ὑπολελειμμένους μετ' Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως
 συντεταγμένους ἐτοιμοὺς εἶναι πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς
 10 πατρίδος ἀγῶνα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη-
 σαν, καταλαβόμενοι δὲ τῆς Μεσσηνίας χωρίον ὀχυ-
 ρόν, ἐκ τούτου τὴν ὁρμὴν ποιούμενοι κατέτρεχον
 τὴν Λακωνικὴν. οἱ δὲ Σπαρτιῆται καταφυγόντες 2
 ἐπὶ τὴν παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν προσελάβοντο
 15 παρ' αὐτῶν δύναμιν· οὐδὲν δ' ἦττον καὶ παρὰ τῶν
 ἄλλων συμμάχων ἀθροίσαντες δυνάμεις ἀξιόμαχοι
 τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολὺ
 προεῖχον τῶν πολεμίων, ὕστερον δὲ ὑποψίας γενο-
 μένης ὥς τῶν Ἀθηναίων μελλόντων ἀποκλίνειν πρὸς
 20 τοὺς Μεσσηνίους, ἀπέλυσαν αὐτῶν τὴν συμμαχίαν,
 φησάντες ἱκανοὺς ἔχειν πρὸς τὸν ἐφ'esτωτα κίνδυ-
 νον τοὺς ἄλλους συμμάχους. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι δό- 3
 ξαντες ἑαυτοὺς ἡτιμάσθαι, τότε μὲν ἀπηλλάγησαν·
 μετὰ δὲ ταῦτα ἀλλοτρίως ἔχοντες τὰ πρὸς τοὺς Λα-
 25 κεδαιμονίους ἀεὶ μᾶλλον τὴν ἔχθραν ἐξεπύρσεον.
 διὸ καὶ ταύτην μὲν ἀρχὴν ἔλαβον τῆς ἀλλοτριότητος,

1 παρήγγειλεν F   5 συναχθέντες FJK   21 ἱκανῶς P
 23 τότε Reiske, οὗτοι cod., οὕτω Klüber   25 ἐξεπύρσεον
 Hert., ἐπύρσεον cod.   26 μὲν Dind., τὴν cod.   ἔλαβον
 Wurm, ἐξέλαβον cod.

ὕστερον δὲ αἱ πόλεις διηνέχθησαν, καὶ μεγάλους ἐπανερόμεναι πολέμους ἐπλησαν ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ἀτυχημάτων. ἀλλὰ γὰρ περὶ τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν.
 4 τότε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν 5 Ἰθώμην μετὰ τῶν συμμάχων ἐπολιόρουν αὐτήν. οἱ δ' Εἰλωτες πανδημεὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφε-453 στώτες συνεμάχοντο τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ ποτὲ μὲν ἐνίκων, ποτὲ δὲ ἡττῶντο. ἐπὶ δὲ ἔτη δέκα τοῦ πολέμου μὴ δυναμένου διακριθῆναι, διετέλουν τοῦ- 10 τον τὸν χρόνον ἀλλήλους κακοποιούντες.

65 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Θεαγε-
 νείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ καθιστήμεσαν Λεύκιος Αἰμίλιος Μάμερκος καὶ Λεύκιος Ἰούλιος Ἰούλος, ὀλυμπιάς δ' ἤχθη ἑβδομηκοστὴ καὶ ὀγδόη, καθ' ἣν 15 ἐνίκᾳ στάδιον Παρμενίδης Ποσειδωνιάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργείοις καὶ Μυκηναίοις ἐνέσθη πόλεμος διὰ 2 τοιαύτας αἰτίας. Μυκηναῖοι διὰ τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς ἰδίας πατρίδος οὐχ ὑπήκουον τοῖς Ἀργείοις, ὥσπερ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν, ἀλλὰ 20 κατ' ἰδίαν ταπτόμενοι τοῖς Ἀργείοις οὐ προσεῖχον· ἡμφισβήτουν δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἥρας, καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Νεμεῶν ἡξίουσαν αὐτοὶ διοικεῖν· πρὸς δὲ τούτοις [ὅτι] τῶν Ἀργείων ψηφισαμένων μὴ συμ-
 μαχεῖν εἰς Θερμοπύλας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐὰν μὴ 25

2 ἐνέπλησαν Dind., ἐπλήρωσαν fort. 5 στρατεύσαντες Dind., στρατηγήσαντες cod. 12 Θεαγενείδας f 14 Ἰούλιος Dind., στούδιος cod. ἰούλιος PAH 16 παρμενείδης P, παρμενίδας f 23 τὸν Νεμαῖον v., τὸν Νεμεαῖον Wess. αὐτοὶ*] αὐτοῖς Pa., ἐαυτοῖς cet., ἐαυτοῦς Reiske 24 ὅτι del. Dind., ἔτι Reiske

μέρος τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς παραδῶσι, μόνοι τῶν
τὴν Ἀργεῖαν κατοικούντων συνεμάχησαν οἱ Μυκη-
ναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις. τὸ δὲ σύνολον ὑπώ- 3
πτεινον αὐτούς, μήποτε ἰσχύσαντες ἐπὶ πλέον τῆς
5 ἡγεμονίας ἀμφισβητήσωσι τοῖς Ἀργείοις διὰ τὸ πα-
λαιὸν φρόνημα τῆς πόλεως. διὰ δὴ ταύτας τὰς
αἰτίας ἄλλοτρίως διακείμενοι, πάλαι μὲν ἔσπευδον
ἄραι τὴν πόλιν, τότε δὲ καιρὸν εὐθдетον ἔχειν ἐνό-
μιζον, ὁρῶντες τοὺς Λακεδαιμονίους τεταπεινωμέ-
10 νους καὶ μὴ δυναμένους τοῖς Μυκηναίοις βοηθεῖν.
ἀθροίσαντες οὖν ἀξιόλογον δύναμιν ἐκ τε Ἀργους
καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ’
αὐτούς, νικήσαντες δὲ μάχῃ τοὺς Μυκηναίους καὶ
συγκλείσαντες ἐντὸς τειχῶν ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν.
15 οἱ δὲ Μυκηναῖοι χρόνον μὲν τινα τοὺς πολιορκοῦν- 4
τας εὐτόνως, ἡμύνοντο, μετὰ δὲ ταῦτα λειπόμενοι
τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων μὴ δυναμένων
βοηθῆσαι διὰ τοὺς ἰδίους πολέμους καὶ τὴν ἐκ τῶν
σεισμῶν γενομένην αὐτοῖς συμφορὰν, ἄλλων δ’ οὐκ
20 ὄντων συμμάχων, ἐρημία τῶν ἐπικουρούντων κατὰ
κράτος ἥλωσαν. οἱ δὲ Ἀργεῖοι τοὺς Μυκηναίους 5
ἀνδραποδισάμενοι καὶ δεκάτην ἐξ αὐτῶν τῷ θεῷ
καθιερώσαντες, τὰς Μυκήνας κατέσκαψαν. αὕτη μὲν
οὖν ἡ πόλις, εὐδαίμων ἦν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις
25 γενομένη καὶ μεγάλους ἄνδρας ἔχουσα καὶ πράξεις
ἀξιολόγους ἐπιτελεσαμένη, τοιαύτην ἔσχε τὴν κατα-
στροφὴν, καὶ διέμεινεν ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ’

17 τῶν πολέμων P, τῷ πότῳ Dind., τῶν πολεμίων fort.
24 οὖν om. P   25 σχοῦσα Reiske

ἡμᾶς χρόνων. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
τὸν ἐνιαυτόν.

- 66 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Λυσιστράτου Ῥωμαῖοι
κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πινάριον Μαιμερτίνον⁴⁵⁴
καὶ Πούπλιον Φούριον Φίφωνα. ἐπὶ δὲ τούτων 5
Ἴερων ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς τοὺς Ἀναξίλα
παῖδας τοῦ γενομένου τυράννου Ζάγκλης εἰς Συρα-
κονίδας μεταπεμφόμενος μεγάλαις δωραῖς ἀνεμί-
μνησκε τῆς Γέλωνος γενομένης πρὸς τὸν πατέρα
αὐτῶν εὐεργεσίας, καὶ συνεβούλευεν αὐτοῖς ἤδη τὴν 10
ἡλικίαν ἠνδρωμένοις ἀπαιτῆσαι λόγον παρὰ Μίκυθου
τοῦ ἐπιτροπέοντος, καὶ τὴν δυναστείαν αὐτοὺς
2 παραλαβεῖν. τούτων δ' ἐπανελθόντων εἰς τὸ Ῥήριον,
καὶ τὸν ἐπίτροπον λόγον ἀπαιτούντων τῶν διωκημέ-
νων, ὁ Μίκυθος, ἀνὴρ ὢν ἀγαθός, συνήγαγε τοὺς 15
πατρικοὺς φίλους τῶν παίδων καὶ τὸν λόγον οὕτω
καθαρῶς ἀπέδωκεν, ὥστε ἅπαντας τοὺς παρόντας
θαυμάζειν τὴν τε δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν, τοὺς
δὲ παῖδας μεταμεληθέντας ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν ἀξιοῦν
τὸν Μίκυθον πάλιν τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν, καὶ 20
πατρός ἐξουσίαν ἔχοντα καὶ τάξιν διοικεῖν τὰ κατὰ
3 τὴν δυναστείαν. οὐ μὴν ὁ Μίκυθός γε συνεχώρησεν,
ἀλλὰ πάντα παραδοὺς ἀκριβῶς καὶ τὴν ἰδίαν οὐσίαν
ἐνθέμενος εἰς πλοῖον ἐξέπλευσεν ἐκ τοῦ Ῥηγίου,
προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς τῶν ὄχλων εὐνοίας. οὗτος 25
μὲν οὖν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατάρκας ἐν Τεγέαις τῆς
4 Ἀρκαδίας κατεβίωσεν ἐπαινούμενος. Ἴερων δ' ὁ τῶν

5 φρούριον Pa Φίφωνα] φιλοσόφον PHL, φιλόσο-
φον A 6 τοὺς] τοῦ P 7 Ζάγκλης P 12 αὐτοὺς] αὐτῶν f
15 ὢν] ἦν P 18 καὶ τῇ] καὶ P

Συρακοσίῳ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἐν τῇ Κατάνῃ,
καὶ τιμῶν ἡρωικῶν ἔτυχεν, ὥς ἂν κτίστης γεροντῶς
τῆς πόλεως. οὗτος μὲν οὖν ἄρξας ἔτη ἑνδεκα κατέ-
λιπε τὴν βασιλείαν Θρασυβούλῳ τῷ ἀδελφῷ, ὃς ἤρξε
5 Συρακοσίῳ ἐνιαυτὸν ἕνα.

Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι 67
κατέστησαν ὑπάρχους Ἀππιὸν Κλαύδιον καὶ Τίτον
Κοῦντιον Καπιτώλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Θρασύβουλος
ὁ τῶν Συρακοσίῳ βασιλεὺς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς,
10 περὶ οὗ τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφοντας ἡμᾶς ἀναγ-
καῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς χρόνοις ἀναδραμόντας ἀπ'
ἀρχῆς ἅπαντα καθαρῶς ἐκθεῖναι. Γέλων ὁ Δεινο- 2
μένους ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺν τοὺς ἄλλους διε-
νέγκας καὶ Καρχηδονίους καταστρατηγήσας ἐνίκησε
15 παρατάξει μεγάλῃ τοὺς βαρβάρους, καθότι προείρη-
ται· χρησάμενος δὲ ἐπιεικῶς τοῖς καταπολεμηθεῖσι
καὶ καθόλου τοῖς πλησιοχώροις πᾶσι προσενεχθεῖς
φιλανθρωπῶς, μεγάλης ἔτυχεν ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς
Σικελιώταις. οὗτος μὲν οὖν ὑπὸ πάντων ἀγαπώ- 3
20 μένος διὰ τὴν προφύτητα, διετέλεσε τὸν βίον εἰρη-
κῶς μέχρι τῆς τελευτῆς. τὴν δὲ βασιλείαν διαδε-
ξάμενος Ἰέρων ὁ πρεσβύτατος τῶν ἀδελφῶν οὐχ
ὁμοίως ἤρξε τῶν ὑποτεταγμένων· ἦν γὰρ καὶ φιλόρ- 4
455 γυρος καὶ βίαιος καὶ καθόλου τῆς ἀπλότητος καὶ
25 καλοκάγαθίας [τῶν ἀδελφῶν] ἁλλοτριώτατος. διὸ καὶ
πλείονές τινες ἀφίστασθαι βουλόμενοι παρακατέσχον
τὰς ἰδίας δόμας διὰ τὴν Γέλωνος δόξαν καὶ τὴν

8 Κοῦντιον] κοῦντιον PAHJ, κᾶτιλιον cet. 10 τὰ add.
Dind. 19 πάντων P, παντός v. 25 τῶν ἀδελφῶν om. Pa

5 εἰς τοὺς ἅπαντας Σικελιώτας εὐνοίαν. μετὰ δὲ τὴν
 Ἰέρωνος τελευτὴν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν Θρασύβου-
 λος ὁ ἀδελφὸς ὑπερέβαλε τῇ κακίᾳ τὸν πρὸ αὐτοῦ
 βασιλεύσαντα. βίαιος γὰρ ὢν καὶ φονικὸς πολλοὺς
 μὲν τῶν πολιτῶν ἀνῆρει παρὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ὀλί- 5
 γους δὲ φνυγαδύων ἐπὶ ψευδέσι διαβολαῖς τὰς οὐσίας
 εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνελάμβανε· καθόλου δὲ μισῶν
 καὶ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων, μισθοφόρων
 πλῆθος ἐξενολόγησεν, ἀντίταγμα κατασκευάζων ταῖς
 6 πολιτικαῖς δυνάμεσιν. αἰεὶ δὲ μᾶλλον τοῖς πολίταις 10
 ἀπεχθόμενος, καὶ πολλοὺς μὲν ὑβρίζων, τοὺς δὲ
 ἀναιρῶν, ἠνάγκασε τοὺς ἀδικουμένους ἀποστῆναι.
 διόπερ οἱ Συρακόσιοι προστησάμενοι τοὺς ἡγήσο-
 μένους ὥρμησαν ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος
 πανδημεῖ, καὶ συνταχθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἀν- 15
 7 τείχοντο τῆς ἐλευθερίας. Θρασύβουλος δὲ ὄρων τὴν
 πόλιν ὅλην ἐπ' αὐτὸν στρατευομένην, τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐπεχείρει λόγῳ καταπαύειν τὴν στάσιν· ὥς δ'
 ἑώρα τὴν ὁρμὴν τῶν Συρακοσίων ἀκατάπανστον
 οὖσαν, συνήγαγεν ἔκ τε τῆς Κατάνης τοὺς κατοικι- 20
 σθέντας ὑφ' Ἰέρωνος καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους,
 ἔτι δὲ [καὶ] μισθοφόρων πλῆθος, ὥστε τοὺς ἅπαν-
 τας γενέσθαι σχεδὸν περὶ τοὺς μυρίους πεντακισχι-
 8 λίους. οὗτος μὲν οὖν τῆς πόλεως κατελιγφῶς τὴν
 ὀνομαζομένην Ἀχραδινὴν καὶ τὴν Νῆσον ὀχυρὰν 25
 οὖσαν, καὶ ἐκ τούτων ὀρμώμενος, διεπολέμει πρὸς

1 μετὰ δὲ — (16) ἐλευθερίας om. P 11 ἀπεχθανόμε-
 νος f μὲν om. AH et Peiresc. 18 καταπαύσειν AFJK
 22 καὶ om. PA 23 σχεδὸν om. FJM 25 καὶ τὴν P,
 καὶ v.

τοὺς ἀφεστῶτας. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ μὲν πρῶτον⁶⁸
 μέρος τῆς πόλεως κατελάβοντο τὴν ὀνομαζομένην
 Τύκην, ἐκ ταύτης δὲ ὁρμώμενοι πρεσβευτὰς ἀπέ-
 στείλαν εἰς Γέλαν καὶ Ἀκράγαντα καὶ Σελινοῦντα,
⁵ πρὸς δὲ τούτοις εἰς Ἰμέραν καὶ πρὸς τὰς τῶν Σι-
 κελῶν πόλεις τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ κειμένας, ἀξιοῦν-
 τες κατὰ τάχος συνελθεῖν καὶ συνελευθερῶσαι τὰς
 Συρακούσας. πάντων δὲ προθύμως ὑπακούοντων,²
 καὶ συντόμως ἀποστειλάντων τῶν μὲν πεζοὺς καὶ
¹⁰ ἱππεῖς στρατιώτας, τῶν δὲ ναῦς μακρὰς κεκοσμη-
 μένας εἰς ναυμαχίαν, ταχὺ συνήχθη δύναμις ἀξιό-
 χρεως τοῖς Συρακοσίοις. διὸ καὶ τὰς ναῦς καταρ-
 τίσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν
 ἐκτάξαντες, ἐτοίμους ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν καὶ πεζῇ
¹⁵ καὶ κατὰ θάλατταν [βουλομένους] διαγωνίζεσθαι.
⁴⁵⁶ ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐγκαταλειπόμενος ὑπὸ τῶν συμ-³
 μάχων καὶ τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἔχων τοῖς μισθο-
 φόροις, τῆς μὲν Ἀχραδινῆς καὶ τῆς Νήσου κύριος
 ἦν, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς πόλεως κατεῖχον οἱ
²⁰ Συρακόσιοι. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Θρασύβουλος
 ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ
 λειψθεὶς τῇ ναυμαχίᾳ, σπυγὰς μὲν τριήρεις ἀπέβαλε,
 ταῖς δ' ἄλλαις κατέφυγεν εἰς τὴν Νήσον. ὁμοίως ⁴
 δὲ καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν προαγαγὼν ἐκ τῆς Ἀχρα-
²⁵ δινῆς καὶ παραταξάμενος ἐν τοῖς προαστείοις ἤττη-
 θη, καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν ἠναγκάσθη πάλιν εἰς

3 Τύκην Cluverius, ἰτύκην cod. 6 ἀξιοῦντες —
 (p. 320, 1) ἀποχωρήσαι om. P 12 καταστάντες Reiske,
 καταστήσαντες cod. 15 βουλομένους del. Bek., βουλομένοις
 fort. 22 ληφθεὶς AF² 23 τὴν om. A

τὴν Ἀχραδινὴν ἀποχωρῆσαι. τέλος δὲ ἀπογνοῦς
τὴν τυραννίδα διεπρεσβεύσατο πρὸς τοὺς Συρακο-
σίους, καὶ συνθέμενος τὰ πρὸς αὐτοὺς ὑπόσπονδος
5 ἀπῆλθεν εἰς Λοκρούς. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοῦτον τὸν
τρόπον ἐλευθερώσαντες τὴν πατρίδα τοῖς μὲν μισθο- 5
φόροις συνεχώρησαν ἀπελθεῖν ἐκ τῶν Συρακονσῶν,
τὰς δὲ ἄλλας πόλεις τὰς τυραννουμένας ἢ φρουρὰς
ἐχούσας ἐλευθερώσαντες ἀποκατέστησαν ταῖς πόλεσι
6 τὰς δημοκρατίας. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων εἰρή-
νῃν ἔχουσα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβε πρὸς εὐδαιμονίαν, 10
καὶ διεφύλαξε τὴν δημοκρατίαν ἔτη σχεδὸν ἐξήκοντα
7 μέχρι τῆς Διονυσίου τυραννίδος. Θρασύβουλος δὲ
καλῶς θεμελιωθεῖσιν βασιλείαν παραλαβών, διὰ τὴν
ιδίαν κακίαν αἰσχυρῶς ἀπέβαλε τὴν ἀρχήν, καὶ φυγῶν
εἰς Λοκρούς ἐνταῦθα τὸν λοιπὸν χρόνον ιδιωτεύων 15
8 κατεβίωσεν. — Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ Ῥώμῃ
τότε πρῶτως κατεστάθησαν δῆμαρχοι τέτταρες, Γάιος
Σικίνιος καὶ Λεύκιος Νεμετώριος, πρὸς δὲ τούτοις
Μάρκος Δουίλλιος καὶ Σπόριος Ἀκίλιος.

69 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθὸς Ἀθήνησι 20
μὲν ἦρχε Λυσίθεος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ καθειστή-
κεσαν Λεύκιος. Οὐαλέριος Ποπλικόλας καὶ Τίτος
Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν
Ἀρτάβανος, τὸ μὲν γένος Ὀρκάνιος, δυνάμενος δὲ
πλεῖστον παρὰ τῷ βασιλεῖ Ξέρξῃ καὶ τῶν δορυφό- 25
ρων ἀφηγούμενος, ἐκρινεν ἀνελεῖν τὸν Ξέρξην καὶ

2 πρὸς] τὰ πρὸς f 7 πόλεις τὰς P, πολιτείας v. 10
πολλὴν] ἢ πόλιν πολλὴν Wurm 19 δουήλλιος P, δουλκί-
τιος FJM 20 ἐνιαυσιαίου v. 21 καθειστήμεσαν P, κα-
τεστάθησαν v. 22 πονπλικόλας PKL 23 μέμερκος P

τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν μεταστήσαι. ἀνακοινωσά-
 μενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν πρὸς Μιθριδάτην τὸν εὐνοῦ-
 χον, ὃς ἦν κατακοιμιστὴς τοῦ βασιλέως καὶ τὴν
 κυριωτάτην ἔχων πίστιν, ἅμα δὲ καὶ συγγενὴς ὢν
 5 Ἀρταβάνου καὶ φίλος ὑπήκουσε πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν.
 ὑπὸ τούτου δὲ νυκτὸς εἰσαχθεὶς ὁ Ἀρτάβανος εἰς 2
 τὸν κοιτῶνα, καὶ τὸν Ξέρξην ἀνελών, ὥρμησεν ἐπὶ
 τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς τὸν
 ἀριθμόν, Δαρεῖος μὲν. ὁ πρεσβύτατος καὶ Ἀρταξέρ-
 10 ξης, ἐν τοῖς βασιλείοις διατρέβοντες, ὁ δὲ τρίτος
 457 Ὑστάσπης ἀπόδημος ὢν κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν.
 εἶχε γὰρ τὴν ἐν Βάκτροις σατραπείαν. ὁ δ' οὖν 3
 Ἀρτάβανος παραγενόμενος ἔτι νυκτὸς οὔσης πρὸς
 τὸν Ἀρταξέρξην ἔφησε Δαρεῖον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 15 φονέα γεγονέναι τοῦ πατρὸς καὶ τὴν βασιλείαν εἰς
 ἑαυτὸν περὶ σπᾶν. συνεβούλευσεν οὖν αὐτῷ πρὸ τοῦ 4
 κατασχεῖν ἐκείνον τὴν ἀρχὴν σκοπεῖν ὅπως μὴ δου-
 λεύσῃ διὰ ῥαθυμίας, ἀλλὰ βασιλεύσῃ τὸν φονέα
 τοῦ πατρὸς τιμωρησάμενος· ἐπηγγείλατο δ' αὐτῷ
 20 συνεργοὺς παρέξεσθαι τοὺς δορυφόρους τοῦ βασι-
 λέως. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ παραχορῆμα 5
 μετὰ τῶν δορυφόρων ἀνελόντος τὸν ἀδελφὸν Δαρεῖον,
 ὁρῶν αὐτῷ τὴν ἐπιβολὴν εὐροοῦσάν, καὶ παραλαβὼν
 τοὺς ἰδίους υἱοὺς καὶ φήσας καιρὸν ἔχειν τὴν βασι-
 25 λείαν κατακτήσασθαι, παῖει τῷ ξίφει τὸν Ἀρταξέρξην.
 ὁ δὲ τρωθεὶς καὶ οὐδὲν παθὼν ὑπὸ τῆς πληγῆς 6

2 δὲ om. P   ἐπιβολὴν Warm   8 υἱοὺς — 10 δια-
 τρέβοντες om. P   15 γεγονέναι P, γενέσθαι v.   16 συνε-
 βούλευεν v.   18 φόνον FJM   19 αὐτῷ] αὐτὸς P   23
 αὐτῷ PAJL   ἐπιβουλὴν v. (V 20, 1)

ἡμύνατο τὸν Ἀρτάβανον καὶ κατενέγκας αὐτοῦ πλη-
γὴν καιρίαν ἀπέκτεινε. παραδόξως δὲ σωθεὶς ὁ
Ἀρταξέρξης καὶ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς τετιμωρημένος
παρέλαβε τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν. Ξέρξης μὲν
οὖν τὸν εἰρημένον τρόπον ἐτελεύτησε, βασιλεύσας 5
τῶν Περσῶν ἔτη πλείω τῶν εἰκοσι, τὴν δὲ ἀρχὴν
διαδεξάμενος ὁ Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν ἔτη τεττα-
ράκοντα.

- 70 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχεδημίδου Ῥωμαῖοι
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Αὐλὸν Οὐεργίνιον καὶ 10
Τίτον Μινούκιον, δλυμπιάς δ' ἤχθη ἑβδομηκοστὴ
καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ξενοφῶν Κορίν-
θιος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀποστάντες Θάσιοι ἀπὸ Ἀθη-
ναίων, μετὰλλων ἀμφισβητοῦντες, ἐκπολιορκηθέντες
ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἠναγκάσθησαν πάλιν ὑπ' ἐκεί- 15
2 νους τάττεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ Αἰγινήτας ἀποστάν-
τας Ἀθηναῖοι χειρωσόμενοι τὴν Αἰγιναν πολιορκεῖν
ἐπεχείρησαν· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τοῖς κατὰ θάλατταν
ἄγῳσι πολλάκις εὐήμεροῦσα φρονήματός τε πλήρης
ἦν καὶ χρημάτων καὶ τριήρων εὐπορεῖτο, καὶ τὸ 20
σύνολον ἄλλοτρίως ἀεὶ διέκειτο πρὸς Ἀθηναίους.
3 διόπερ στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν τὴν χώραν ἐδήωσαν,
καὶ τὴν Αἰγιναν πολιορκοῦντες ἔσπευδον ἐλεῖν κατὰ
κράτος. καθόλου γὰρ ἐπὶ πολὺ τῇ δυνάμει προ-
κόπτοντες οὐκέτι τοῖς συμμάχοις ὥσπερ πρότερον 25
ἐπιεικῶς ἐχρῶντο, ἀλλὰ βιαίως καὶ ὑπερηφάνως

2 καίριον AL 3 τιμωρησάμενος JKM 9 ἀρχεδη-
μήδου P 10 Αὐλὸν] παῦλον f 14 μετ' ἄλλων PA
ἀμφισβητοῦντες PAH, ἀμφισβητούντες Ξενα cet. 17 Ἀθη-
ναῖοι — 19 φρονήματός τε om. P χειρωσόμενοι cod., corr.
Wurm 23 **ἐλεῖν P, αἰρεῖν A, ἀνελεῖν cet.

ἤρχον. διόπερ οἱ πολλοὶ τῶν συμμάχων τὴν βαρύ- 4
τητα φέρειν ἀδυνατοῦντες ἀλλήλοις διελέγοντο περὶ
ἀποστάσεως, καὶ τινες τοῦ κοινοῦ συνεδρίου κατα-
φρονήσαντες κατ' ἰδίαν ἐτάπτοντο. ἅμα δὲ τούτοις 5
458⁵ πρᾶττομένοις Ἀθηναῖοι θαλαττοκρατοῦντες εἰς Ἀμ-
φίπολιν ἐξέπεμψαν οἰκήτορας μυρίους, οὓς μὲν ἐκ
τῶν πολιτῶν, οὓς δ' ἐκ τῶν συμμάχων καταλέξαντες,
καὶ τὴν χώραν κατακληρουγήσαντες μέχοι μὲν τινος
ἐκράτουν τῶν Θρακῶν, ὕστερον δὲ αὐτῶν ἀναβάντων
10 εἰς Θράκην συνέβη πάντας τοὺς εἰσβαλόντας εἰς τὴν
χώραν τῶν Θρακῶν ὑπὸ τῶν Ἡδωνῶν καλουμένων
διαφθαρεῖν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τληπολέμου Ῥωμαῖοι 71
κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Κόιντον
15 Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης
ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἄρτι τὴν βασιλείαν ἀνα-
κτησάμενος, τὸ μὲν πρῶτον κολάσας τοὺς μετεσχη-
κότας τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως διέταξε τὰ κατὰ
τὴν βασιλείαν συμφερόντως αὐτῷ. τῶν μὲν γὰρ 2
20 ὑπαρχόντων σατραπῶν τοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς
αὐτὸν ἀπέστησε, τῶν δὲ αὐτοῦ φίλων ἐπιλέξας τοὺς
εὐθέτους παρέδωκε τὰς σατραπείας. ἐπεμελήθη δὲ
καὶ τῶν προσόδων καὶ τῆς δυνάμεων κατασκευῆς,
καὶ καθόλου τὴν βασιλείαν ὅλην ἐπιεικῶς διοικῶν
25 μεγάλῃς ἀποδοχῇς ἐτύγγανε παρὰ τοῖς Πέρσαις. οἱ 3
δὲ τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες πυνθόμενοι τὴν Ξέρ-
ξου τελευτὴν καὶ τὴν ὅλην ἐπίθεσιν καὶ ταραχὴν

14 κοῖντιον καὶ κοῦντιον P   19 τὴν om. P   21
αὐτοῦ PAFL   23 τῆς Dind., τῶν cod.   κατασκευῆς Dind.,
καὶ σκευῆς cod, παρασκευῆς Wess.

ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Περσῶν, ἔκριναν ἀντέχεσθαι
 τῆς ἐλευθερίας. εὐθὺς οὖν ἀθροίσαντες δύναμιν
 ἀπέστησαν τῶν Περσῶν, καὶ τοὺς φορολογοῦντας
 τὴν Αἴγυπτον τῶν Περσῶν ἐκβαλόντες κατέστησαν
 4 βασιλέα τὸν ὀνομαζόμενον Ἰναρώ. οὗτος δὲ τὸ μὲν 5
 πρῶτον ἐκ τῶν ἐγχωρίων κατέλεγε στρατιώτας, μετὰ
 δὲ ταῦτα καὶ μισθοφόρους ἐκ τῶν ἄλλοεθνῶν ἀθροί-
 ζων κατεσκεύαζε δύναμιν ἀξιόχρεων. ἔπεμψε δὲ καὶ
 πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις περὶ συμμαχίας, ὑπισχνού-
 μενος αὐτοῖς, ἂν ἐλευθερώσωσι τοὺς Αἰγυπτίους, 10
 κοινὴν αὐτοῖς παρεῖναι τὴν βασιλείαν καὶ πολλὰ
 5 πλάσιους τῆς εὐεργεσίας ἀποδώσειν χάριτας. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι κρίναντες συμφέρειν αὐτοῖς τοὺς μὲν
 Πέρσας εἰς τὸ δυνατόν ταπεινοῦν, τοὺς δὲ Αἰγυ-
 πτίους ἰδίους ἑαυτοῖς παρασκευάσαι πρὸς τὰ παρὰ 15
 λογα τῆς τύχης, ἐψηφίσαντο τριακοσίαις τριήρεσι
 6 βοηθεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι μετὰ
 πολλῆς προθυμίας περὶ τὴν τοῦ στόλου παρασκευὴν
 ἐγίνοντο. Ἀρταξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν ἀπόστασιν
 τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, 20
 ἔκρινε δεῖν τῷ μεγέθει τῶν δυνάμεων ὑπερᾶραι
 τοὺς Αἰγυπτίους. εὐθὺς οὖν ἐξ ἀπασῶν τῶν σατρα-
 πειῶν κατέλεγε στρατιώτας καὶ ναῦς κατεσκεύαζε, καὶ
 τῆς ἄλλης ἀπάσης παρασκευῆς ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο.
 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐν 25
 τούτοις ἦν.

72 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἄρτι καταλελυμένης τῆς

13 κρίνοντες P συμφέρειν PAH, συμφέρον cet. 15
 αὐτοῖς P 16 τριακοσίαις] cf. c. 74, 3. XIII 25, 2. Thuc. 1, 104
 18 προθυμίας Wess., παρασκευῆς cod. παρασκευὴν Wess.,
 προθυμίαν cod. 23 κατεσκεύασε AFJ

ἐν ταῖς Συρακούσαις τυραννίδος καὶ πασῶν τῶν
 κατὰ τὴν νῆσον πόλεων ἡλευθερωμένων, πολλὴν
 ἐπίδοσιν ἐλάμβανεν ἡ σύμπασα Σικελία πρὸς εὐδαι-
 μονίαν· εἰρήνην γὰρ ἔχοντες οἱ Σικελιώται καὶ χώ-
 5 ραν ἀγαθὴν νεμόμενοι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν
 459 ταχὺ ταῖς οὐσίαις ἀνέτρεχον καὶ τὴν χώραν ἐπλή-
 ρωσαν οἰκετῶν καὶ κτηνῶν καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμο-
 νίας, μεγάλας μὲν λαμβάνοντες προσόδους, οὐδὲν
 δὲ εἰς τοὺς εἰωθότας πολέμους ἀναλίσκοντες. μετὰ 2
 10 δὲ ταῦτα πάλιν εἰς πολέμους καὶ στάσεις ἐνέπεσον
 διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. καταλύσαντες τὴν Θρα-
 συβούλου τυραννίδα συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ περὶ
 τῆς ἰδίας δημοκρατίας βουλευσάμενοι πάντες ὁμο-
 γνωμόνως ἐψηφίσαντο Διὸς μὲν ἐλευθερίου κολοτ-
 15 τιαῖον ἀνδριάντα κατασκευάσαι, κατ' ἐνιαυτὸν δὲ
 θύειν ἐλευθέρια καὶ ἀγῶνας ἐπιφανεῖς ποιεῖν κατὰ
 τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ τὸν τύραννον καταλύσαντες
 ἡλευθέρωσαν τὴν πατρίδα· θύειν δ' ἐν τοῖς ἀγῶσι
 τοῖς θεοῖς ταύρους τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα,
 20 καὶ τούτους δαπανᾶν εἰς τὴν τῶν πολιτῶν εὐωχίαν.
 τὰς δὲ ἀρχὰς ἀπάσας τοῖς ἀρχαίοις πολίταις ἀπένε- 3
 μον· τοὺς δὲ ξένους τοὺς ἐπὶ τοῦ Γέλωνος πολι-
 τευθέντας οὐκ ἤξιον μετέχειν ταύτης τῆς τιμῆς,
 εἴτε οὐκ ἀξίους κρίναντες, εἴτε καὶ ἀπιστοῦντες μή-
 25 ποτε συντετραμμένοι τυραννίδι καὶ μονάρχῳ συνε-
 στρατευμένοι νεωτερίζειν ἐπιχειρήσωσιν· ὅπερ καὶ
 συνέβη γενέσθαι. τοῦ γὰρ Γέλωνος πλείονας τῶν
 μυρίων πολιτογραφήσαντος ξένους μισθοφόρους, ἐκ

10 πολέμους] ταραχὰς Dind. (c. 76, 6) 14 ἐλευθεριῶν f
 22 τοῦ om. v. 25 συντετραμμένοι P

τούτων περιλείποντο πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων
 73 κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς. οὗτοι τῆς ἐκ τῶν
 ἀρχαιρεσιῶν τιμῆς ἀπελαννόμενοι χαλεπῶς ἔφερον,
 καὶ συμφρονήσαντες ἀπέστησαν τῶν Συρακοσίων,
 καὶ τῆς πόλεως κατελάβοντο τὴν τε Ἀχραδινὴν καὶ 5
 τὴν Νῆσον, ἀμφοτέρων τῶν τόπων τούτων ἔχόντων
 2 ἰδίου τείχος καλῶς κατεσκευασμένον. οἱ δὲ Συρακό-
 σιοι πάλιν ἐμπεσόντες εἰς ταραχὴν τὸ λοιπὸν τῆς
 πόλεως κατείχον, καὶ τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς τετραμ-
 μένον αὐτῆς ἀπετείχισαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν 10
 ἑαυτοῖς κατεσκεύασαν· εὐθύς γὰρ τῆς ἐπὶ τὴν χώραν
 ἐξόδου τοὺς ἀφεστηκότας εὐχερῶς εἶργον καὶ ταχὺ
 3 τῶν ἐπιτηδείων ἐποίησαν ἀπορεῖν. οἱ δὲ ξένοι τοῖς
 μὲν πλήθεσιν ἐλείποντο τῶν Συρακοσίων, ταῖς δὲ
 ἐμπειρίαις ταῖς κατὰ πόλεμον πολὺ προεῖχον· διὸ 15
 καὶ γινομένων κατὰ τὴν πόλιν ἐπιθήσεων καὶ κατὰ
 μέρος συμπλοκῶν, ταῖς μὲν μάχαις οἱ ξένοι ἐπρο-
 τέρουν, εἰργόμενοι δὲ τῆς χώρας ἐλείποντο ταῖς
 παρασκευαῖς καὶ τροφῆς ἐσπάνιζον. καὶ τὰ μὲν κατὰ
 τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. 20

74 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κόνωνος ἐν Ῥώμῃ,
 τὴν ὑπατον ἀρχὴν εἶχον Κόνιντος Φάβιος Οὐβου-
 λανὸς καὶ Τιβέριος Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τού-
 των Ἀρταξέρξης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν κατέ-
 στησε στρατηγὸν ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον 25
 Ἀχαιμένην τὸν Δαρείου μὲν υἱόν, ἑαυτοῦ δὲ θεῖον·
 τούτῳ δὲ παραδόντες στρατιωτῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν
 ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας προσέταξε καταπολε-

3 ἀρχαιρεσιῶν P 9 ἐπιπολλὰς PA 10 ἐπετείχισαν v.
 22 οὐβουλανός cod.

μῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους. οὗτος μὲν οὖν ἐπειδὴ κα- 2
 τήντησεν εἰς Αἴγυπτον, κατεστρατοπέδενσε πλησίον
 460 τοῦ Νείλου, καὶ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς ὁδοιοποιίας
 ἀναλαβὼν παρεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν μάχην· οἱ δ'
 5 Αἰγύπτιοι συνηθροικότες ἐκ τῆς Λιβύης καὶ τῆς
 Αἰγύπτου τὴν δύναμιν, ἀνέμενον τὴν παρὰ τῶν
 Ἀθηναίων συμμαχίαν. καταπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθη- 3
 ναίων εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ διακοσίων νεῶν, καὶ
 μετὰ τῶν Αἰγυπτίων παραταξαμένων πρὸς τοὺς
 10 Πέρσας, ἐγένετο μάχη καρτερὰ. καὶ μέχρι μὲν τινος
 οἱ Πέρσαι τοῖς πλήθεσι προέχοντες ἐπλεονέκτον,
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων βιασαμένων καὶ τοὺς
 καθ' ἑαυτοὺς τεταγμένους τρεψαμένων καὶ πολλοὺς
 ἀναιρούντων, τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν βαρβάρων πρὸς
 15 φυγὴν ὥρμησε. πολλοῦ δὲ κατὰ τὴν φυγὴν γενο- 4
 μένου φόρου, τὸ τελευταῖον οἱ μὲν Πέρσαι τὸ πλέον
 μέρος τῆς δυνάμεως ἀποβαλόντες κατέφυγον ἐπὶ τὸ
 καλούμενον Λευκὸν τεῖχος, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ταῖς
 ἰδίαις ἀνδραγαθίαις νίκημα περιπεποιημένοι συνε-
 20 διώξαν τοὺς βαρβάρους εἰς τὸ προκείμενον χωρίον,
 καὶ οὐκ ἀφίσταντο τῆς πολιορκίας. Ἀρταξέρξης δὲ 5
 πνυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἥτταν, τὸ μὲν πρῶτον
 ἀπέστειλέ τινας τῶν φίλων μετὰ πολλῶν χρημάτων
 εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἡξίου
 25 πόλεμον ἐξευγεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, νομίζων οὕτω
 τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους ἀποπλεύσειν
 εἰς τὰς Ἀθήνας βοηθήσοντας τῇ πατρίδι· τῶν δὲ 6
 Λακεδαιμονίων οὔτε χρήματα δεξαμένων οὔτε ἄλλως

20 προκείμενον] προειρημένον Wurm et Madvig 26
 ἀποπλεύσειν] ἀποσπάσειν Dind. 28 ἄλλως] ὅλως P

προσεχόντων τοῖς ὑπὸ Περσῶν ἀξιουμένοις ἀπογνοῦς
 τὴν ἐπὶ τῶν Ἀακεδαιμονίων βοήθειαν ὁ Ἀρταξέρξης
 ἄλλας δυνάμεις παρεσκευάζετο· ἐπιστήσας δὲ αὐτοῖς
 ἡγεμόνας Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον, ἄνδρας ἀρετῇ
 διαφέροντας, ἐξέπεμψε πολεμήσοντας τοῖς Αἰγυπτίοις. 5
 75 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Εὐθύππου Ῥωμαῖοι
 κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Σερούλιον καὶ Σπόριον
 Ποστούμιον Ἀλβῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν
 Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὸν
 πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον ἀνέξενον ἐκ τῆς Περσί- 10
 δος, ἔχοντες στρατιώτας ἱππεῖς καὶ πεζοὺς πλείους
 2 τῶν τριάκοντα μυριάδων. ὥς δ' ἦλθον εἰς Κιλικίαν
 καὶ Φοινίκην, τὰς μὲν πεζὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον
 ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ναῦς δὲ προσέταξαν κατασκευάζειν
 τοῖς τε Κυπρίοις καὶ Φοίνιξι καὶ τοῖς τὴν Κιλικίαν 15
 οἰκοῦσι. καταρτισθεῖσάν δὲ τριήρων τριακοσίων,
 ταύτας ἐκόσμησαν ἐπιβάταις τε τοῖς κρατίστοις καὶ
 ὅπλοις καὶ βέλεσι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ναυ-
 3 μαχίαν χρησίμοις. οὗτοι μὲν οὖν περὶ τὰς παρα-
 σκευὰς ἐγίνοντο καὶ γυμνασίας τῶν στρατιωτῶν 20
 ἐποιοῦντο καὶ συνείδιζον ἅπαντας ταῖς πολεμικαῖς 461
 ἐμπειρίαις, καὶ περὶ ταῦτα διέτριψαν σχεδόν τι τὸν
 4 ὕποκειμενον ἐνιαυτόν· οἱ δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον
 Ἀθηναῖοι τοὺς περὶ τὴν Μέμφιν καταφυγόντας εἰς
 τὸ Λευκὸν τεῖχος ἐπολιόρκουν· ἀμυνομένων δὲ τῶν 25

5 τοὺς Αἰγυπτίους P (c. 76, 8) 6 εὐθύππου P, εὐύππου v.
 7 σπούριον cod. 10 Περσίδος PFHK, πατρίδος cet. 12
 εἰς PAL, εἰς τὴν cet. 16 καταρτισθέντων cod., corr.
 Wess. 19 περὶ PAL, παρὰ cet. 24 καταφυγόντας
 PA, καταφεύγοντας cet.

Περσῶν εὐρώστας οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἐλεῖν,
ἔμειναν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τὸν ἐνιαυτόν.

Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακόσιοι μὲν πολε-76
μοῦντες τοῖς ἀφεστηκόσι ξένοις συνεχεῖς προσβολὰς
5 ἐποιοῦντο τῇ τε Ἀχραδινῇ καὶ τῇ Νήσῳ, καὶ ναυ-
μαχία μὲν ἐνίκησαν τοὺς ἀποστάντας, περὶ δ' οὐκ
ἴσχυον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ὀχυρότητα
τῶν τόπων. μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως γενομένης 2
ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων παρ' ἀμφο-
10 τέροις ἐκθύμως κινδυνευόντων, πεσεῖν συνέβη οὐκ
ὀλίγους παρ' ἀμφοτέροις, νικῆσαι δὲ τοὺς Συρακο-
σίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Συρακόσιοι τοὺς μὲν
ἐπιλέκτους, ὄντας ἑξακοσίους, αἰτίους γενομένους
τῆς νίκης, ἐστεφάνωσαν ἀριστεῖα δόντες ἀργυρίου
15 μῶν ἐκάστω. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Δουκέ- 3
τιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἡγεμὼν, χαλεπῶς ἔχων τοῖς
τὴν Κατάνην οἰκοῦσι διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τῶν
Σικελῶν χώρας, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτούς. ὁμοίως
δὲ καὶ τῶν Συρακοσίων στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Κα-
20 τάνην, οὗτοι μὲν κοινῇ κατεκληρούχησαν τὴν χώραν
καὶ τοὺς κατοικισθέντας ὑφ' Ἰέρωνος τοῦ δυνάστου
ἐπολέμουν· ἀντιταχθέντων δὲ τῶν ἐν τῇ Κατάνη
καὶ λειψθέντων πλείοσι μάχαις, οὗτοι μὲν ἐξέπεσον
ἐκ τῆς Κατάνης, καὶ τὴν νῦν οὖσαν Αἴτνην ἐκτῇ-
25 σαντο, πρὸ τούτου καλουμένην Ἰνγησαν, οἱ δ' ἐξ
ἀρχῆς ἐκ τῆς Κατάνης ὄντες ἐκομίσαντο πολλῷ
χρόνῳ τὴν πατρίδα. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ κατὰ 4

6 ἀποστάτας JKM 15 δουκέτιος P, δομέτιος v. 21
τοὺς add. Dind. κατοικισθέντες cod., corr. Wess. 25
ἐννησίαν P, ἐννησίαν v., corr. Cluverius

τὴν Ἱέρωνος δυναστείαν ἐκπεπτακότες ἐκ τῶν ιδίων
 πόλεων ἔχοντες τοὺς συναγωνιζομένους κατήλθον
 εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς ἀδίκως τὰς ἀλλοτρίας
 πόλεις ἀφρηγμένους ἐξέβαλον ἐκ τῶν πόλεων· τού-
 των δ' ἦσαν Γελῶδι καὶ Ἀκραγαντῖνοι καὶ Ἱμεραῖοι. 5
 5 παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ Ῥηγῖνοι μετὰ Ζαγκλαίων
 τοὺς Ἀναξίλου παῖδας δυναστεύοντας ἐκβαλόντες
 ἤλευθέρωσαν τὰς πατρίδας. μετὰ δὲ ταῦτα Καμά-
 ριναν μὲν Γελῶοι κατοικίσαντες ἐξ ἀρχῆς κατεκλη-
 ρούχησαν· αἱ δὲ πόλεις σχεδὸν ἅπασαι πρὸς τὴν 10
 κατάλυσιν τῶν πολέμων ὀρμήσασαι, καὶ κοινὸν δόγμα
 ποιησάμεναι, πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ξένους διελύ-
 θησαν, καὶ τοὺς φυγάδας καταδεξάμεναι τοῖς ἀρχαίοις
 πολίταις τὰς πόλεις ἀπέδοσαν, τοῖς δὲ ξένοις τοῖς
 διὰ τὰς δυναστείας ἀλλοτρίας τὰς πόλεις ἔχουσι 15
 συνεχώρησαν τὰ ἑαυτῶν ἀποκομίζειν καὶ κατοικεῖν
 6 ἅπαντας ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ. αἱ μὲν οὖν κατὰ Σικε-462
 λίαν ἐν ταῖς πόλεσι στάσεις καὶ ταραχαὶ τοῦτον τὸν
 τρόπον κατελύθησαν, αἱ δὲ πόλεις τὰς ἀπαλλοτρίους
 πολιτείας ἀποβαλοῦσαι σχεδὸν ἅπασαι τὰς ιδίας 20
 χώρας κατεκληρούχησαν τοῖς πολίταις πᾶσιν.
 77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φρασικλείδου ὀλυμ-
 πιάς μὲν ἦχθη ὀργοδοκότη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον
 Τορύλλας Θετταλός, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν
 Κόιντον Φάβιον καὶ Τίτον Κόιντιον Καπιτωλῖνον. 25

1 Ἱέρωνος] Ὁήρωνος Wurm 2 Σαρακασίους ante συν-
 αγωνιζομένους add. Reiske 9 κατοικίσαντες L, κατοικήσαν-
 τες cet. 11 πολέμιων cod., corr. Reiske 16 συνεχώρησαν
 τὰ ἑαυτῶν ἀποκομίζειν καὶ P, om. FJK, καὶ cet. 17 κατὰ
 ΡΑ, κατὰ τὴν cet. 19 ἀπαλλοτρίους] πατρίους Dind. 20
 ἀπολαβοῦσαι v. 22 Φιλοκλείδου Α, Φασικλείδου cet. 25
 κούιντιον Α, κόνιντον cet. καπετολῖνον P

ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Ἀσίαν οἱ τῶν Περσῶν
στρατηγοὶ διαβάντες ἐπὶ τὴν Κιλικίαν ναῦς μὲν
κατεσκευάσαν τριακοσίας κεκοσμημένας καλῶς πρὸς
τὴν πολεμικὴν χρεῖαν, τὸ δὲ πεζὸν στρατόπεδον
5 λαβόντες προῆγον πεζῇ διὰ Συρίας καὶ Φοινίκης·
συμπαραπλέοντος δὲ καὶ τοῦ στόλου τῇ πεζῇ στρατιᾷ
κατήντησαν εἰς Μέρφιν τῆς Αἰγύπτου. καὶ τὸ μὲν 2
πρῶτον τὴν πολιορκίαν τοῦ Λευκοῦ τείχους ἔλυσαν,
καταπληξάμενοι τοὺς Αἰγυπτίους καὶ τοὺς Ἀθηναίους·
10 μετὰ δὲ ταῦτα ἐμφρόνως βουλευσάμενοι κατὰ στόμα
μὲν παρατάττεσθαι διέκλινον, στρατηγήμασι δὲ ἐφι-
λοτιμοῦντο καταλῦσαι τὸν πόλεμον. διόπερ καὶ τῶν
Ἀττικῶν νεῶν ὁρμουσῶν ἐν τῇ Προσωπίτιδι λεγο-
μένη νήσῳ, τὸν περιρρέοντα ποταμὸν διώρυξεν δια-
15 λαβόντες ἤπειρον ἐποίησαν τὴν νήσον. τῶν δὲ νεῶν 3
ἄφρων καθιζανσῶν ἐπὶ ξηρὰν τὴν γῆν, οἱ μὲν Αἰγύ-
πτιοι καταπλαγέντες ἐγκατέλιπον τοὺς Ἀθηναίους
καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας διελύσαντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
συμμάχων ὄντες ἔρημοι καὶ τὰς ναῦς ὀρῶντες ἀχρή-
20 στους γεγεννημένας, ταύτας μὲν ἐνέπηρσαν, ὅπως μὴ
τοῖς πολεμίοις ὑποχείριοι γενηθῶσιν, αὐτοὶ δὲ οὐ
καταπλαγέντες τὴν δεινότητα τῆς περιστάσεως παρε-
κάλουν ἀλλήλους μηδὲν ἀνάξιον πρᾶξαι τῶν προ-
κατειργασμένων ἀγόνων. διόπερ ταῖς ἀρεταῖς ὑπερ- 4
25 βαλλόμενοι τοὺς ἐν Θερμοπύλαις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος
ἀποθανόντας, ἐτοίμως εἶχον διαγωνίζεσθαι πρὸς
τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Περσῶν Ἀρτά-

2 ἐπὶ Wess., περὶ cod. 10 εὐφρόνως P 17 ἐγκα-
τέλειπον P 23 προκατειργασμένων PA 24 ὑπερβαλλό-
μενοι PA, ὑπερβαλλόμενοι cet.

βαξος καὶ Μεγάβυξος, ὀρῶντες τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 εὐτολμίας τῶν πολεμίων καὶ λογισάμενοι, διότι τού-
 τους οὐ δυνατόν ἀνελεῖν ἄνευ τοῦ πολλὰς μυριάδας
 ἀποβαλεῖν τῶν ἰδίων, σπονδὰς ἔθεντο πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίους, καθ' ἃς ἔδει χωρὶς κινδύνων ἀπελθεῖν 5
 5 αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι διὰ
 τὴν ἰδίαν ἀρετὴν τυχόντες τῆς σωτηρίας ἀπῆλθον 463
 ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ διὰ τῆς Αἰβύης εἰς Κυρήνην
 ἀπελθόντες ἐσώθησαν παραδόξως εἰς τὴν πατρίδα.
 6 ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις 10
 Ἐφιάλτης ὁ Σοφωνίδου, δημαγωγὸς ὢν καὶ τὸ πλη-
 θος παροξύνων κατὰ τῶν Ἀρεοπαριτῶν, ἔπεισε τὸν
 δῆμον ψηφίσματι μειῶσαι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου
 βουλὴν, καὶ τὰ πάτρια καὶ περιβόητα νόμιμα κατα-
 λῦσαι. οὐ μὴν ἀθῶός γε διέφυγε τηλικούτοις ἀνο- 15
 μήμασιν ἐπιβαλλόμενος, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἀναιρεθεὶς
 ἄδελφον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν.
 78 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
 μὲν ἦν ἄρχων Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατον
 ἀρχὴν διεδέξαντο Αὖλος Ποστούμιος Πηρουῖλος καὶ 20
 Σπόριος Φούριος Μεδιολανός. ἐπὶ δὲ τούτων Κο-
 ρινθίοις καὶ Ἐπιδαυριοῖς πρὸς Ἀθηναίους ἐνστάν-
 τος πολέμου, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτοὺς Ἀθηναῖοι, καὶ
 2 γενομένης μάχης ἰσχυρὰς ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. μεγάλῃ

2 διὰ τὸ (διότι ipse) τούτους οὐ δυνατόν ἀνελεῖν ἄνευ
 P, om. v. 5 κινδύνου Pa ἀνελθεῖν cod. 11 Σοφω-
 νίδου Meursius, Σιμωνίδου cod. 15 ἀθῶος (Wess.) Cobet
 et Sauppe, ἀθρόως cod. 16 ἐπιβαλλόμενος P 20 διε-
 δέξατο P Αὖλος] Παῦλος f 21 Σπούριος P φρου-
 ριος PAF μεδιόλανος P 22 πρὸς Ἀθ. ἔ. π. PA, ἔ. π.
 πρὸς Ἀθ. cet. 23 καὶ γενομένης ** (eraso δὲ) P, γενομέ-
 νης δὲ v.

δὲ στόλῳ καταπλεύσαντες πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους
 Ἀλιεῖς, ἀνέβησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῶν
 πολεμίων ἀνείλον οὐκ ὀλίγους. συστραφέντων δὲ
 τῶν Πελοποννησίων καὶ δύναιμι ἀξιόλογον ἄθροι-
 5 σάντων, συνέστη μάχη πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ
 τὴν ὀνομαζομένην Κερκυφάλειαν, καθ' ἣν πάλιν ἐνί-
 κησαν Ἀθηναῖοι. τοιούτων δὲ εὐημερημάτων αὐτοῖς 3
 γενομένων, τοὺς Αἰγινήτας ὀρῶντες πεφρονηματισ-
 μένους μὲν ταῖς προγεγενημέναις πράξεσιν, ἄλλο-
 10 τριῶς δὲ ἔχοντας πρὸς αὐτοὺς, ἔγνωσαν κατα-
 πολεμῆσαι. διὸ καὶ στόλον ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόλογον 4
 ἀποστείλάντων τῶν Ἀθηναίων, οἱ τὴν Αἰγίαν κα-
 τοικοῦντες, μεγάλην ἐμπειρίαν ἔχοντες καὶ δόξαν
 τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων, οὐ κατεπλήρησαν τὴν
 15 ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων, ἔχοντες δὲ τριήρεις ἱκανὰς
 καὶ προσκατεσκευάσαντες ἑτέρας, ἐνανυμάχησαν, καὶ
 λειψθέντες ἀπέβαλον τριήρεις ἑβδομήκοντα· συντρι-
 βέντες δὲ τοῖς φρονημασι διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμ-
 φορᾶς, ἠναγκάσθησαν εἰς τὴν Ἀθηναίων συντέλειαν
 20 καταταχθῆναι. ταῦτα μὲν οὖν Λεωκράτης ὁ στρα-
 τηγὸς κατεπράξατο τοῖς Ἀθηναίοις, τοὺς πάντας
 διαπολεμήσας μῆνας ἑννέα πρὸς τοὺς Αἰγινήτας.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Σικελίαν 5
 Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς [ῶν], ὠνομασ-
 25 μένος τὸ γένος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
 464 νους, Μέναινον μὲν πόλιν ἔκτισε καὶ τὴν σύνεργους

1 δὲ om. v. 2 Ἀλιεῖς] καὶ add. Steph. 5 συνέστη
 P, συνέβη v. 6 Κερκυφάλειαν cod. 7 δὲ om. P 9 μὲν
 Dind., μὲν ἐν cod. 19 τὴν PA, τὴν τῶν cet. 24 Λευ-
 κέτιος v. ῶν del. Dind., οὐκ malim; ἀνονόμαστος ὦν
 Madvig 26 μεναῖνον P

χώραν τοῖς κατοικοισθεῖσι διμερίσει, στρατευσάμενος
 δ' ἐπὶ πόλιν ἀξιόλογον Μοργαντῖναν, καὶ χειρωσά-
 μενος αὐτήν, δόξαν ἀπηνέγκατο παρὰ τοῖς ὁμοεθνεσὶ.
 79 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθὸς Ἀθήνησι
 μὲν ἦρχε Βίων, ἐν Πώμῃ δὲ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διε- 5
 δέξαντο Πούπλιος Σερούλιος Στροῦκτος καὶ Λεύκιος
 Αἰβούτιος Ἄλβας. ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ
 Μεγαρεῦσι περὶ χώρας ὁμόρου γενομένης ἀμφισβη-
 2 τήσεως, εἰς πόλεμον αἱ πόλεις ἐνέπεσον. τὸ μὲν
 οὖν πρῶτον τὴν χώραν ἀλλήλων διετέλουν λεηλα- 10
 τοῦντες καὶ κατ' ὀλίγους συμπλοκάς [καὶ μάχας
 μικράς] ποιούμενοι· αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς οἱ
 Μεγαρεῖς ἀεὶ μᾶλλον ἐλαττούμενοι καὶ τοὺς Κοριν-
 θίους φοβούμενοι, συμμάχους ἐποιήσαντο τοὺς Ἀθη-
 3 ναίους. διὸ καὶ πάλιν τῶν πόλεων ἐφαμίλλων ταῖς 15
 δυνάμεσι γενομένων, καὶ τῶν Κορινθίων μετὰ Πε-
 λοποννησίων ἀξιολόγῃ δυνάμει στρατευσάντων εἰς
 τὴν Μεγαρικὴν, Ἀθηναῖοι συμμαχίαν ἔπεμψαν τοῖς
 Μεγαρεῦσιν, ἧς ἡγεῖτο Μυρωνίδης, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ
 θαυμαζόμενος· γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς 20
 ἐπὶ πολλὸν χρόνον, καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἐκατέρων
 ἐξισουμένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι καὶ
 4 πολλοὺς ἀνείλυν τῶν πολεμίων. μετὰ δ' ὀλίγας
 ἡμέρας πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης ἐν τῇ λεγο-
 μένῃ Κιμωλίᾳ, πάλιν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι [καὶ πολ- 25

2 Μοργαντῖναν cod. 5 διεδέξατο P 7 ἄλβας P
 10 τὴν χ. ἀ. PA, ἀ. τὴν χ. cet. 11 καὶ μάχας del. Reiske
 12 μικράς ποιούμενοι PA, ποιούμενοι μικράς cet. 15 πάλιν]
 πάλαι Madvig πόλεων] πολεμίων v. 22 Ἀθηναῖοι om. v.
 25 καὶ πολλοὺς .. πολεμίων deleti

1 λους ἀνείλον τῶν πολεμίων. μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας
 πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης] . . . οἱ Φωκεῖς ἐνε-
 στήσαντο πόλεμον πρὸς Δωριεῖς, τοὺς προγόνους
 μὲν Λακεδαιμονίων, οἰκοῦντας δὲ πόλεις τρεῖς, Κυ-
 5 τίνιον καὶ Βοῖον καὶ Ἐρινεόν, κειμένας ὑπὸ τὸν
 λόφον τὸν ὀνομαζόμενον Παρνασσόν. τὸ μὲν οὖν 5
 πρῶτον βίᾳ χειρωσάμενοι τοὺς Δωριεῖς, κατέσχον
 αὐτῶν τὰς πόλεις· μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμόνιοι μὲν
 Νικομήδην τὸν Κλεομένους ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα
 10 τοῖς Δωριεῦσι διὰ τὴν συγγένειαν· εἶχε δ' οὗτος
 Λακεδαιμονίους μὲν χιλίους πεντακοσίους, παρὰ δὲ
 τῶν ἄλλων Πελοποννησίων μυρίους. οὗτος μὲν οὖν 6
 ἐπίτροπος ὢν Πλειστῶνακτος τοῦ βασιλέως παιδὸς
 ὄντος, μετὰ τοσαύτης δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Δω-
 15 ριεῦσι, νικήσας δὲ τοὺς Φωκεῖς καὶ τὰς πόλεις
 ἀνακτησάμενος τοὺς τε Φωκεῖς καὶ Δωριεῖς διήλ-
 465 λαξεν. Ἀθηναῖοι δὲ πυνθόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους 80
 τὸν μὲν πρὸς Φωκεῖς πόλεμον καταλελυκέναι, αὐτοὺς
 δὲ μέλλειν τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον ποιεῖσθαι, ἔγνω-
 20 σαν ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν ὁδοιορίαν τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις. ἐστράτευσαν οὖν ἐπ' αὐτούς, παραλαβόντες
 τοὺς Ἀργεῖους καὶ Θετταλούς· καὶ πεντήκοντα μὲν
 ναυσί, στρατιώταις δὲ μυρίοις καὶ ἑτετρακισχιλίοις
 ἐπιβουλεύοντες αὐτοῖς κατελάβοντο τὰς περὶ τὴν

1 μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας del. Dind. 2 πάλιν γ. ἱ. μά-
 χης om. f ἐνέστησαν τὸν πολ. P 4 κυντίνιον Pa, κιντί-
 βιον FJK 5 Βόιον Rhod., ἐρίβοιον P, ἐρίβιον vel ἐρίνιον
 cet. Ἐρινεόν Rhod., ἐριναῖον cod. 6 οὖν] γὰρ P 9
 Κλεομένους] Κλεομβρότου Thuk. I 107 16 δωριεῖς καὶ
 φωκεῖς v. 19 ἐμποιεῖσθαι P 24 ἐπιβουλεύοντες (vel
 ἐπιβαλοῦντες) Hertl., ἐπιβαλόντες cod. κατελάβοντο*] κα-
 τέλαβον cod.

2 Γεράνειαν παρόδους. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανό-
 μενοι τὰ κατὰ τοὺς Ἀθηναίους παρήλθον τῆς Βοιω-
 τίας εἰς Τάναγραν. τῶν δὲ Ἀθηναίων παραγενο-
 μένων εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ παρατάξεως γενομένης,
 ἰσχυρὰ συνέστη μάχη· καὶ τῶν μὲν Θετταλῶν μετα- 5
 βαλομένων ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,
 τῶν δὲ Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων οὐδὲν ἦττον
 διαγωνιζομένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφο-
 3 τέροις, νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης διελύθησαν. μετὰ δὲ
 ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις κομιζομένης ἀγορᾶς πολλῆς 10
 ἐκ τῆς Ἀττικῆς, οἱ Θετταλοὶ κρίναντες ἐπιθέσθαι
 ταύτῃ, τῆς ὥρας δειπνοποιησάμενοι νυκτὸς ἀπῆντων
 4 τοῖς κομίζουσι τὰς ἀγοράς. τῶν δὲ παραφυλακτόν-
 των Ἀθηναίων ἀγνοούντων καὶ προσδεξαμένων τοὺς
 Θετταλοὺς ὥς φίλους, συνέβη [καὶ] πολλοὺς καὶ 15
 ποικίλους ἀγῶνας γενέσθαι περὶ τῆς ἀγορᾶς. τὸ
 μὲν γὰρ πρῶτον οἱ Θετταλοί, προσδεχθέντες ὑπὸ
 τῶν πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἔκτεινον τοὺς ἐν-
 τυγχάνοντας, καὶ συντεταγμένοι τοῖς τεθορυβημένοις
 5 συμπλεκόμενοι πολλοὺς ἀνῆρουν. οἱ δὲ κατὰ τὴν 20
 στρατοπεδείαν ὄντες Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὴν τῶν
 Θετταλῶν ἐπίθεσιν, ἦκον κατὰ σπουδὴν, καὶ τοὺς
 Θετταλοὺς ἐξ ἐφόδου τρεψάμενοι πολὺν ἐποίουν
 6 φόνον. ἐπιβοηθησάντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τοῖς
 Θετταλοῖς συντεταγμένη τῇ δυνάμει, καὶ τοῖς στρα- 25
 τοπέδοις ὅλοις γενομένης παρατάξεως, συνέβη διὰ
 τὴν γενομένην φιλοτιμίαν πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις

1 γερανίαν PA   5 ἰσχυρᾶς cod., corr. Reiske   μετα-
 βαλλομένων PA   12 ταύτῃ Reiske, ταύτης cod.   15 καὶ
 del. Dind.   27 ἀμφοτέρων P

ἀναιρεσθῆναι. τέλος δὲ τῆς μάχης ἀμφίδοξον λαβού-
σης τὸ τέλος, συνέβη τοὺς τε Λακεδαιμονίους ἀμφι-
σβητῆσαι περὶ τῆς νίκης καὶ τοὺς Ἀθηναίους. τότε
μὲν οὖν ἐπιλαβούσης νυκτὸς καὶ τῆς νίκης ἀμφιδό-
5 ξου γενομένης, διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ
τετραμηνιαίους σπονδὰς ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 81
μὲν ἦρχε Μνησιθείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπατοὶ κατε-
στάθησαν Λούκιος Λονγκάτιος καὶ Τίτος Οὐετούριος
466 Κιχωρίνος. ἐπὶ δὲ τούτων Θηβαῖοι μὲν τεταπεινω-
10 μένοι διὰ τὴν πρὸς Ἑρξην αὐτοῖς γενομένην συμ-
μαχίαν, ἐξήτουν δι' οὗ τρόπον δύναιντ' ἂν ἀνα-
λαβεῖν τὴν πατριὸν ἰσχύν τε καὶ δόξαν. διὸ καὶ 2
τῶν Βοιωτῶν ἀπάντων καταφρονούντων καὶ μηκέτι
15 προσεχόντων τοῖς Θηβαίοις, ἤξιον τοὺς Λακεδαιμο-
νίους τῇ πόλει συμπεριποιῆσαι τὴν ὅλην ἡγεμονίαν
τῆς Βοιωτίας· ἐπηγγέλλοντο δ' αὐτοῖς ἀντὶ ταύτης
τῆς χάριτος ἰδίᾳ πολεμήσειν τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε
μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι τοῖς Σπαρτιάταις ἕκτος τῆς
20 Πελοποννήσου δύναμιν ἐξαγαγεῖν περὶν. οἱ δὲ Λα-
κεδαιμόνιοι κρίναντες συμφέροντα λέγειν αὐτούς,
καὶ νομίζοντες τὰς Θήβας, ἂν ἀυξήσωσιν, ἔσεσθαι
τῆς τῶν Ἀθηναίων ὥσπερ ἀντίπαλόν τινα· διόπερ
ἔχοντες τότε περὶ Τάναγραν ἔτοιμον καὶ μέγα στρα-
25 τόπεδον, τῆς μὲν τῶν Θηβαίων πόλεως μερίζονα τὸν
περίβολον κατεσκεύασαν, τὰς δ' ἐν Βοιωτίᾳ πόλεις

6 τετραμηνιαίους cod., corr. Eich. 7 ἐνιαυσιαίου cod.
10 κιχωρίνος PAF, κιχώριος L, κιχωρηνός cet. 12 ἀνεξήτουν
v. (c. 21, 3 XII 38, 4) δύναιντ' ἂν Dind., δύναιντο cod.
16 ἡγεμονίαν τῆς Βοιωτίας PAF, τῆς B. ἡγ. cet. 23 τῆς
P, τῇ v. ἀντίπαλον P, ἀντίπολιν v.

4 ἡνάρκασαν ὑποτάττεσθαι τοῖς Θηβαίοις. οἱ δὲ Ἀθη-
 ναῖοι τὴν ἐπιβολὴν τῶν Λακεδαιμονίων διακόψαι
 σπεύδοντες, δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσαντο, καὶ
 στρατηγὸν εἵλοντο Μυρωνίδην τὸν Καλλίου. οὗτος
 δὲ καταλέξας τῶν πολιτῶν τοὺς ἱκανοὺς παρήγγειλεν 5
 αὐτοῖς, ἐκθέμενος ἡμέραν ἐν ᾗ τὴν ἐκ τῆς πόλεως
 5 ἀνάξεν ξιν ἡμελλε ποιεῖσθαι. ἐπεὶ δ' ὁ συντεταγμένος
 καιρὸς ἦκε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες οὐ κατήντη-
 σαν πρὸς τὴν ὠρισμένην ἡμέραν, ἀναλαβὼν τοὺς
 προσεληλυθότας προῆγεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. τῶν δὲ 10
 ἡγεμόνων τινὲς καὶ τῶν φίλων ἔφασαν δεῖν ἀναμέ-
 νειν τοὺς καθυστεροῦντας, ὁ δὲ Μυρωνίδης, συνετὸς
 ὢν ἅμα καὶ δραστικὸς στρατηγός, οὐκ ἔφησεν ἀνα-
 μενεῖν· ἀπεφαίνετο γὰρ τοὺς μὲν ἐκουσίως καθυ-
 στεροῦντας τῆς ἐξόδου καὶ κατὰ τὴν μάχην ἀγευνῶς 15
 καὶ δειλῶς ἔξειν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τοὺς ὑπὲρ
 τῆς πατρίδος κινδύνους ὑποστήσεσθαι, τοὺς δ' ἐτοί-
 μους κατὰ τὴν συντεταγμένην ἡμέραν παραγνευθέν-
 τας φανεροὺς εἶναι διότι καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ
 τάξιν οὐ καταλείψουσιν· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. 20
 6 ὀλίγους γὰρ προάγων στρατιώτας, καὶ τούτους ἀρί-
 στους ταῖς ἀνδραγαθίαις, παρετάξατο κατὰ τὴν
 Βοιωτίαν πρὸς πολλαπλασίους, καὶ κατὰ κράτος
 περιεγένετο τῶν ἀντιταχθέντων.

82 Δοκεῖ δ' ἡ παράταξις αὕτη μηδεμιᾶς ἀπολείπεσθαι 25

6 συνθέμενος Hertl. 8 οὐκ ἀπύνησαν f 10 προ-
 εληλυθότας PAFHJL 11 δεῖν] μὴ add. P² 12 ὁ δὲ —
 καθυστεροῦντας om. P 13 στρατηγὸν cod., corr. Dind.
 ἀναμένειν cod. 15 καὶ] μὴ P² 16 οὐδὲ om. v. 19
 διότι] ὅτι P² 22 κατὰ] καὶ κατὰ P 23 καὶ eras. P
 25 παράταξις*] πρῶξις cod.

τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις γεγενημένων παρα-
 τάξεων τοῖς Ἀθηναίοις· ἥ τε γὰρ ἐν Μαραθῶνι
 γενομένη νίκη καὶ τὸ περὶ Πλαταιᾶς κατὰ Περσῶν
 προτέρημα καὶ τᾶλλα τὰ περιβόητα τῶν Ἀθηναίων
 5 ἔργα δοκεῖ μὴδὲν προέχειν τῆς μάχης ἧς ἐνίκησε
 Μυρωνίδης τοὺς Βοιωτοὺς. ἐκείνων γὰρ αἱ μὲν 2
 ἐγένοντο πρὸς βαρβάρους, αἱ δὲ συνετελέσθησαν
 μετ' ἄλλων συμμάχων, ταύτην δὲ τὴν παράταξιν
 467 Ἀθηναῖοι μόνοι διακινδυνεύσαντες ἐνίκησαν καὶ
 10 πρὸς Ἑλλήνων τοὺς ἀρίστους διηγωνίσαντο. δοκοῦσι 3
 γὰρ οἱ Βοιωτοὶ κατὰ τὰς τῶν δεινῶν ὑπομονὰς καὶ
 τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας μὴδενὸς λείπεσθαι τῶν
 ἄλλων· ὕστερον γοῦν αὐτοὶ Θηβαῖοι περὶ Λεῦκτρα
 καὶ Μαντίνειαν μόνοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἅπαντας
 15 καὶ τοὺς συμμάχους παραταξάμενοι μεγίστην μὲν
 δόξαν ἐπ' ἀνδρεία κατεκτήσαντο, τῆς δ' Ἑλλάδος
 ἀπάσης ἡγεμόνες ἀνεκτίστως ἐγεγνήθησαν. τῶν δὲ 4
 συγγραφέων, καίπερ τῆς μάχης ταύτης ἐπιφανοῦς
 γεγενημένης, οὐδεὶς οὔτε τὸν τρόπον αὐτῆς οὔτε
 20 τὴν διάταξιν ἀνέγραψε. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐπι-
 φανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς Βοιωτοὺς ἐνάμιλλος ἐγε-
 νήθη τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἡγεμόσιν ἐπιφανε-
 στάτοις, Θεμιστοκλεῖ καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κίμωνι.
 ὁ δὲ Μυρωνίδης μετὰ τὴν γενομένην νίκην Τάνα- 5
 25 γραν μὲν ἐκπολιορκήσας, περιεῖλεν αὐτῆς τὰ τεῖχη,
 τὴν δὲ Βοιωτίαν ἅπασαν ἐπιὼν ἔτεμνε καὶ κατέ-
 φθειρε καὶ τοῖς στρατιώταις διελὼν τὰ λάφυρα πάν-
 τας ὠφελείαις ἀδραῖς ἐκόσμησεν. οἱ δὲ Βοιωτοὶ 83

1 πράξεων P   6 τοῖς Βοιωτοῖς Pa   13 γ' οὖν P,
 οὖν v.   19 οὐδὲ ... οὐδὲ cod., corr. Dind.   27 καὶ om. v.
 22*

παροξυνθέντες ἐπὶ τῇ διαφθορᾷ τῆς χώρας, συνε-
στράφησαν πανδημεί, καὶ στρατεύσαντες ἡθροισαν
μεγάλην δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἐν Οἰνοφύ-
τοις τῆς Βοιωτίας, καὶ τὸ δεινὸν ἀμφοτέρων ταῖς
ψυχαῖς ἐρρωμένως ὑπομενόντων, διημέρευσαν ἐν τῇ 5
μάχῃ· μόγισ δὲ τῶν Ἀθηναίων τρεψαμένων τοὺς
Βοιωτοὺς, ὁ Μυρωνίδης πασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιω-
2 τίαν πόλεων ἐγκρατὴς ἐγένετο πλήν Θηβῶν. μετὰ
δὲ ταῦτα ἐκ τῆς Βοιωτίας ἀναξεύξας ἐστράτευσεν
ἐπὶ Λοκροὺς τοὺς ὀνομαζομένους Ὀπουντίους. τού- 10
τους δὲ ἐξ ἐφόδου χειρώσάμενος, καὶ λαβὼν ὁμή-
3 ρους, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Παρνασίαν. παραπλησίως δὲ
τοῖς Λοκροῖς καὶ τοὺς Φωκεῖς καταπολεμήσας, καὶ
λαβὼν ὁμήρους, ἀνέξευξεν εἰς τὴν Θετταλίαν, ἐγκα-
λῶν μὲν περὶ τῆς γενομένης προδοσίας, προστάττων 15
δὲ καταδέχεσθαι τοὺς φυγάδας· τῶν δὲ Φαρσαλίων
4 οὐ προσδεχομένων, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ
τὴν μὲν πόλιν οὐκ ἡδύνατο βίᾳ χειρώσασθαι, τὴν
δὲ πολιορκίαν πολὺν χρόνον ὑπέμενον οἱ Φαρσάλιοι,
τὸ τηνικαῦτα ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν ἐπα- 20
νῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐν
ὀλίγῳ χρόνῳ μεγάλας πράξεις ἐπιτελεσάμενος περι-
βόητον ἔσχε τὴν δόξαν παρὰ τοῖς πολίταις. ταῦτα
μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

84 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου παρὰ μὲν 25
Ἡλείους Ὀλυμπιάς ἤχθη μία πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα,
καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Πολύμναστος Κυρηναῖος, ἐν

4 ἀμφοτέρως P   8 Θηβαίων PA   12 Παρνασίαν
Wurm et Madvig, παραλίαν Palmerius, φαρσαλίαν cod.
24 ἐνιαυτόν] ὑπατον P (in marg. χρόνον P¹)

Ῥώμη δ' ὑπῆρχον ὕπατοι Σερούιος Σουλπίκιος καὶ
 Πούπλιος Οὐολούμνιος Ἀμεντίνος. ἐπὶ δὲ τούτων 2
 Τολμίδης ὁ τεταγμένος ἐπὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως,
 ἀμιλλώμενος πρὸς τὴν Μυρωνίδου ἀρετὴν τε καὶ
⁴⁶⁸₅ δόξαν, ἔσπευδεν ἀξιόλογόν τι κατεργάσασθαι. διὸ 3
 καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς μηδενὸς πρότερον
 πεπορθηκότος τὴν Λακωνικὴν, παρεκάλεσε τὸν δῆμον
 δηῶσαι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν χώραν, ἐπηγγέλετο
 δὲ χιλίους ὀπλίτας παραλαβὼν εἰς τὰς τριήρεις μετὰ
₁₀ τούτων πορθήσειν μὲν τὴν Λακωνικὴν, ταπεινώσειν
 δὲ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν δόξαν. συγχωρησάντων δὲ 4
 τῶν Ἀθηναίων, βουλόμενος λαθραίως πλείονας ὀπλί-
 τας ἔξαγαγεῖν, τεχνάζεται τι τοιοῦτον. οἱ μὲν πολῖ-
 ται διελάμβανον αὐτὸν καταλέξειν εἰς τὴν στρατιάν
₁₅ τῶν νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς
 σώμασιν εὐρωστωτάτους· ὁ δὲ Τολμίδης σπεύδων μὴ
 μόνον τοὺς τεταγμένους χιλίους ἔξαγαγεῖν εἰς τὴν
 στρατείαν, προσιὼν ἑκάστῳ τῶν νέων καὶ τῇ φώμῃ
 διαφερόντων ἔλεγεν ὥς μέλλει καταλέγειν αὐτόν·
₂₀ κρεῖττον οὖν ἔφησεν ἐθελουτὴν στρατεύειν μᾶλλον
 ἢ διὰ τῶν καταλόγων ἀναγκασθῆναι δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ 5
 πλείους τῶν τρισχιλίων τούτῳ τῷ λόγῳ συνέπεισεν
 ἐθελουτὴν ἀπογράφεσθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς οὐκέτι
 σπεύδοντας ἑώρα, τότε τοὺς ὁμολογημένους χιλίους
₂₅ κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. ὥς δ' αὐτῷ καὶ τᾶλλα 6
 τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, πεντήκοντα μὲν

5 ἔσπευδεν om. v. 8 ἐπηγγέλετο PJL, ἐπηγγέλλετο cet.
 12 ὀπλίτας Dind., πολίτας cod. 14 στρατείαν v. (c. 48, 4)
 16 εὐρωστωτάτους v. 17 ἔξάγειν v. 18 στρατιάν cod.,
 corr. Wess. 20 στρατεύειν μᾶλλον om. P 21 τῶν κατα-
 λόγων P¹, τὸν κατάλογον cet. 23 ἐθελοντί v.

τριήρεσιν ἀνήχθη καὶ τετρακισχιλίοις ὀπλίταις, κατα-
 πλεύσας δὲ τῆς Λακωνικῆς εἰς Μεθώνην, τοῦτο μὲν
 τὸ χωρίον εἶλε, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων βοηθησάν-
 των ἀνέξεν, καὶ παραπλεύσας εἰς τὸ Γύθειον, ἐπί-
 νειον τῶν Λακεδαιμονίων, χειρωσάμενος δὲ καὶ ταύ- 5
 τήν τὴν πόλιν καὶ τὰ νεώρια τῶν Λακεδαιμονίων
 7 ἐμπροσθας, τὴν χώραν ἐδήλωσεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀναχθεὶς
 ἐπλευσε τῆς Κεφαλληνίας εἰς Ζάκυνθον· ταύτην δὲ
 χειρωσάμενος καὶ πάσας τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πό-
 λεις προσαγαγόμενος, εἰς τὸ πέραν διέπλευσε καὶ 10
 κατήρην εἰς Ναύπακτον. ὁμοίως δὲ καὶ ταύτην ἐξ
 ἐφόδου λαβὼν, κατόκισεν εἰς ταύτην Μεσσηνίων
 τοὺς ἐπισήμους, ὑποσπόνδους ὑπὸ Λακεδαιμονίων
 8 ἀφρεθέντας· κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Λακε-
 δαιμόνιοι πρὸς τοὺς Εἰλωτας καὶ Μεσσηνίους πε- 15
 πολεμηκότες ἐπὶ πλεον, τότε κρατήσαντες ἀμφοτέρων
 τοὺς μὲν ἐξ Ἰθώμης ὑποσπόνδους ἀφήκαν, καθότι 469
 προεῖρηται, τῶν δ' Εἰλωτῶν τοὺς αἰτίους τῆς ἀπο-
 στάσεως κολάσαντες τοὺς ἄλλους κατεδουλώσαντο.
 85 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Σωσιστράτου Ῥωμαῖοι 20
 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Πο-
 πλικόλαν καὶ Γάιον Κλώδιον Ῥήμιλλον. ἐπὶ δὲ τού-
 των Τολμίδης μὲν περὶ τὴν Βοιωτίαν διέτριβεν,
 Ἀθηναῖοι δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου, τῶν ἀγαθῶν
 ἀνδρῶν, στρατηγὸν κατέστησαν, καὶ δόντες αὐτῷ 25
 τριήρεις πεντήκοντα καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐξέπεμψαν

4 Γύθειον cod. 8 et 9 Κεφαλην . . . v. 10 προσα-
 γόμενος v. 12 et 15 μεσην . . . P 16 τότε πεπολ. ἐπὶ
 πλεῖον κρατ. FJK 21 πονπλικόλαν P 22 Κλώδιον]
 Οὐαλέριον FM 24 ἀγαθῶν ἀνδρῶν] ἀπασῶν δυνάμεων
 Wurm

ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. οὗτος δὲ τῆς Πελοποννήσου 2
πολλὴν ἐπόρθησεν, εἰς δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν διαβάς
πλήν Οἰνιάδων ἀπάσας τὰς πόλεις προσηγάγετο. οἱ
μὲν οὖν Ἀθηναῖοι κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πλεί-
5 στων πόλεων ἤρξαν, ἐπ' ἀνδρείᾳ δὲ καὶ στρατηγίᾳ
μεγάλῃν δόξαν κατεκτήσαντο.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρίστωνος Ῥωμαῖοι 86
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Φάβιον Οὐμβου-
λανὸν καὶ Λεύκιον Κορνήλιον Κουριτίων. ἐπὶ δὲ
10 τούτων Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πενταετείς
ἐγένοντο σπονδαί, Κίμωνος τοῦ Ἀθηναίου συνθε-
μένου ταύτας. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ἑγεσταιοῖς 2
καὶ Αἰλυβαίταις ἐνέστη πόλεμος περὶ χώρας τῆς πρὸς
τῷ Μαζάρῳ ποταμῷ· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς
15 συνέβη πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις ἀναιρεθῆναι καὶ
τῆς φιλοτιμίας μὴ λῆξαι τὰς πόλεις. μετὰ δὲ τὴν 3
πολιτογραφίαν τὴν ἐν ταῖς πόλεσι γενομένην καὶ
τὸν ἀναδασμὸν τῆς χώρας, πολλῶν εἰκῇ καὶ ὥς
ἔτυχε πεπολιτογραφημένων, ἐνόσουν αἱ πόλεις καὶ
20 πάλιν εἰς πολιτικὰς στάσεις καὶ ταραχὰς ἐνέπιπτον·
μάλιστα δὲ τὸ κακὸν ἐπεπόλασεν ἐν ταῖς Συρακού-
σαις. Τυνδαρίδης γάρ τις τοῦνομα, θράσους καὶ 4
τόλμης γέμων ἄνθρωπος, τὸ μὲν πρῶτον πολλοὺς
τῶν πενήτων ἀνελάμβανε, καὶ σωματοποιῶν τούτους
25 ἐαυτῷ πρὸς τυραννίδα ἐτοιμοὺς ἐποίει δορυφόρους.
μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη φανερὸς ὦν ὅτι δυναστείας ὀρέ-

3 πλὴν Dind., πλησίον cod. (Thuk. I 111) 9 κουρητι-
νον PA 12 Ἀγρεσταιοῖς cod., Σελινουντίοις Schubring
13 Αἰλυβαίοις v., Σελινουντίοις Benndorf, Αἰλυνναίοις Unger
(XIII 54, 4) συνέστη Bek.

5 γεται, θανάτου κρίσιν ὑποσχὼν κατεδικάσθη. ἀπα-
 γομένου δὲ εἰς τὸ δεσμοτήριον οἱ πολυωρηθέντες
 ὑπ' αὐτοῦ συνεστράφησαν καὶ τοῖς ἀπάγουσι τὰς
 χεῖρας ἐπέφερον. ταραχῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν
 πόλιν, συνεστράφησαν οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, 5
 καὶ τοὺς νεωτερίσαντας συναρπάσαντες ἅμα τῷ Τυν-170
 δαρίδῃ ἀνείλουν. πλεονάκεις δὲ τούτου γινομένου,
 καὶ τῶν ἀνδρῶν τυραννίδος ἐπιθυμούντων, ὁ δῆμος
 ἐπηνέχθη μιμήσασθαι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νόμον
 θεῖναι παραπλήσιον τῷ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένῳ 10
 87 περὶ ὀστρακισμοῦ. παρὰ γὰρ Ἀθηναίοις ἕκαστον
 τῶν πολιτῶν ἔδει γράφειν εἰς ὄστρακον τοῦνομα
 τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθαι τυραννεῖν τῶν
 πολιτῶν, παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις εἰς πέταλον
 ἐλαίας γράφεσθαι τὸν δυνατώτατον τῶν πολιτῶν, 15
 διαριθμηθέντων δὲ τῶν πετάλων τὸν πλεῖστα πέταλα
 2 λαβόντα φεύγειν πενταετὴ χρόνον. τούτῳ γὰρ τῷ
 τρόπῳ διελάμβανον ταπεινώσειν τὰ φρονήματα τῶν
 πλεῖστον ἰσχυόντων ἐν ταῖς πατρίσι· καθόλου γὰρ
 οὐ πονηρίας κολάσεις ἐλάμβανον παρὰ τῶν παρανο- 20
 μούντων, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀυξήσεως τῶν ἀνδρῶν
 ἐποιοῦν ταπεινώσιν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοῦτο
 τὸ γένος τῆς νομοθεσίας ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ συμ-
 βεβηκότος ὀστρακισμόν, οἱ δὲ Συρακοῖοι πεταλισμόν.
 3 οὗτος δὲ ὁ νόμος διέμεινε παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις 25
 ἐπὶ πολὺν χρόνον, παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις κατε-
 4 λύθη ταχὺ διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν μεγίστων

2 δὲ P, τε v.   5 πόλιν] πόλιν P   6 Τυνδαρίδῃ
 P¹ in marg., Τυνδαρίωνι cet.   7 γενομένου v.   20 κο-
 λάσεις P, κόλασιν v.

ἀνδρῶν φυγαδευομένων οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν
 καὶ δυνάμενοι διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς πολλὰ τῶν κοι-
 νῶν ἐπανορθοῦν ἀφίσταντο τῶν δημοσίων πράξεων,
 καὶ διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ νόμου φόβον ἰδιωτεύοντες διε-
 5 τέλουν, ἐπιμελόμενοι δὲ τῆς ἰδίας οὐσίας εἰς τρυφήν
 ἀπέκλινον, οἱ δὲ πονηρότατοι τῶν πολιτῶν καὶ τόλμῃ
 διαφέροντες ἐφρόντιζον τῶν δημοσίων καὶ τὰ πλήθῃ
 πρὸς ταραχὴν καὶ νεωτερισμὸν προετρέποντο. διόπερ 5
 στάσεων γινομένων πάλιν, καὶ τῶν πολλῶν εἰς δια-
 10 φορὰς ἐκτρεπομένων, πάλιν ἡ πόλις εἰς συνεχεῖς
 καὶ μεγάλας ἐνέπιπτε ταραχάς· ἐπεπόλαξε γὰρ δημα-
 γῶν πλῆθος καὶ στυγερῶν, καὶ λόγου δεινότης
 ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἡσκεῖτο, καὶ καθόλου πολλοὶ τὰ
 φαῦλα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐντὶ τῆς παλαιᾶς καὶ
 15 σπουδαίας ἀγωγῆς ἡλλάττοντο, καὶ ταῖς μὲν οὐσίαις
 διὰ τὴν εἰρήνην προέκοπτον, τῆς δ' ὁμοιοῦς καὶ
 τοῦ δικαιοπραγεῖν ὀλίγη τις ἐρίνετο φροντίς. διόπερ 6
 οἱ Συρακόσιοι μεταγνόντες τὸν περὶ τοῦ πεταλισμοῦ
 νόμον κατέλυσαν, ὀλίγον χρόνον αὐτῷ χρησάμενοι.
 20 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Ἐπ' ἔρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσικράτους ἐν Ῥώμῃ⁸⁸
 κατεστάθησαν ὕπατοι Γάιος Ναύτιος Ρούτιλος καὶ
 Λεύκιος Μινούκιος Καρυντιανός. ἐπὶ δὲ τούτων
 Περικλῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀποβὰς εἰς
 25 Πελοπόννησον ἐδήλωσε τὴν τῶν Σικωνίων χώραν.
 ἐπεξεληθόντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν Σικωνίων πανδη- 2
 μὲν καὶ μάχης γενομένης, ὁ Περικλῆς νικήσας καὶ

8 ταραχὴν καὶ νεωτ. PAL, νεωτ. καὶ ταραχὴν cet. 15
 διαγωγῆς ἤρουντο f 17 ἐγένετο FA 22 Ρουτίλιος cod.,
 corr. Rhod. 23 μινούκιος P

πολλοὺς κατὰ τὴν φυγὴν ἀνελὼν κατέκλεισεν αὐτοὺς 471
εἰς πολιορκίαν. προσβολὰς δὲ ποιούμενος τοῖς τε-
χεσι, καὶ μὴ δυνάμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν, ἔτι δὲ καὶ
τῶν Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων βοήθειαν τοῖς
πολιορκουμένοις, ἀνέξεν ἐκ τῆς Σικυῶνος· εἰς 5
δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν πλεύσας καὶ τὴν τῶν Οἰνιαδῶν
χώραν καταδραμὼν καὶ λαφύρων πλῆθος ἀθροίσας,
3 ἀπέπλευσεν ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας. μετὰ δὲ ταῦτα
ἐλθὼν εἰς Χερρόνησον χιλοῖς τῶν πολιτῶν κατε-
κληρούχησε τὴν χώραν. ἅμα δὲ τούτοις πραιτομέ- 10
νοῖς Τολμίδης ὁ ἕτερος στρατηγὸς εἰς τὴν Εὐβοίαν
παρελθὼν ἄλλοις χιλοῖς πολίταις * * * τὴν τῶν
4 Ναξίων γῆν διένειμε. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Τυρρη-
νῶν ληξομένων τὴν θάλατταν, οἱ Συρακούσιοι ναύ-
αρχον ἐλόμενοι Φαῦλλον ἔπεμψαν εἰς τὴν Τυρρη- 15
νίαν. οὗτος δ' ἐκπλεύσας τὸ μὲν πρῶτον νῆσον
τὴν ὀνομαζομένην Αἰθάλειαν ἐπόρθησε, παρὰ δὲ τῶν
Τυρρηνῶν λάθρα χρήματα λαβὼν, ἀπέπλευσεν εἰς
τὴν Σικελίαν οὐδὲν ἄξιον μνήμης διαπραξάμενος.
5 οἱ δὲ Συρακούσιοι τοῦτον μὲν ὡς προδότην κατα- 20
δικάσαντες ἐφυγάδευσαν, ἕτερον δὲ στρατηγὸν κατα-
στήσαντες Ἀπελλῆν ἐξαπέστειλαν ἐπὶ Τυρρηνοὺς
ἔχοντα τριήρεις· ἐξήκοντα. οὗτος δὲ τὴν παραθα-
λάττιον Τυρρηνίαν καταδραμὼν, ἀπῆρεν εἰς Κύρνον
κατεχομένην ὑπὸ Τυρρηνῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρό- 25
νους· πορθήσας δὲ πλείστα τῆς νήσου καὶ τὴν Αἰθά-
λειαν χειρωσάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας

3 δὲ καὶ P, δὲ γ. 12 τὴν] ταύτην καὶ τὴν conl. Wess.
13 Ναξίων] ἀναξίων P 16 νῆσον] τὴν νῆσον AFLM 17
et 26 Αἰθαλίαν cod.

αἰχμαλώτων τε πλῆθος κομίζων καὶ τὴν ἄλλην ὥφ-
 λειαν ἄγων οὐκ ὀλίγην. μετὰ δὲ ταῦτα Δουκῆτιος 6
 ὁ τῶν Σικελῶν ἀφηγούμενος τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς
 ὁμοεθνεῖς πλὴν τῆς Ἰβλίας εἰς μίαν καὶ κοινὴν
 5 ἤγαγε συντέλειαν, δραστικὸς δ' ὢν νεωτέρων ὥφ-
 ρετο πραγμάτων, καὶ παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Σικελῶν
 ἀθροίσας δύναμιν ἀξιόλογον τὰς Μένας, ἥτις ἦν
 αὐτοῦ πατρίς, μετόπισεν εἰς τὸ πεδίον, καὶ πλησίον
 τοῦ τεμένους τῶν ὀνομαζομένων Παλικῶν ἔκτισε
 10 πόλιν ἀξιόλογον, ἣν ἀπὸ τῶν προειρημένων θεῶν
 ὠνόμαξε Παλικήν.

Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν θεῶν τούτων ἐμνήσθημεν, οὐκ 89
 ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἀρχαιότητά
 τε καὶ τὴν ἀπιστίαν καὶ τὸ σύνολον τὸ περὶ τοὺς
 15 ὀνομαζομένους κρατήρας ἰδίωμα. μυθολογοῦσι γὰρ
 τὸ τέμενος, τοῦτο διαφέρειν τῶν ἄλλων ἀρχαιότητι
 καὶ σεβασμῷ, πολλῶν ἐν αὐτῷ παραδόξων παραδε-
 δομένων. πρῶτον μὲν γὰρ κρατήρες εἰσι τῷ μεγέ- 2
 θει μὲν οὐ κατὰ πᾶν μεγάλοι, πηγὰς δ' ἐξαισίους
 20 ἀναβάλλουτες ἐξ ἀμυθίου τε βυθοῦ καὶ παραπλη-
 σιον ἔχοντες τὴν φύσιν τοῖς λέβησι τοῖς ὑπὸ πυρὸς
 πολλοῦ καομένοις καὶ τὸ ὕδωρ διάπυρον ἀναβάλλ-
 λουσιν. ἐμφασιν μὲν οὖν ἔχει τὸ ἀναβαλλόμενον 3
 ὕδωρ ὥς ὑπάρχει διάπυρον, οὐ μὴν ἀκριβῆ τὴν
 25 ἐπίγνωσιν ἔχει διὰ τὸ μηδένα τολμᾶν ἄψασθαι τοῦ-
 του· τηλικαύτην γὰρ ἔχει κατάπληξιν ἢ τῶν ὕγρων

1 τὴν eras. P   3 Σικελιωτῶν cod., corr. Wess.   7
 Μένας Müller frag. h. G. I 436; cf. 78, 5 et 91, 3] μινίας P,
 μὲν Νέας v., μὲν Νόας Palmerius   11 ὠνόμασε P²   15
 ἰδίωμα eras. P   17 παραδεδομένων] γεγεννημένων F¹JM
 19 πηγὰς P, σπινθήρας v.   20 τε P, δὲ v.

ἀναβολῇ ὥστε δοκεῖν ὑπὸ θείας τινὸς ἀνάγκης γίνε- 472
 4 σθαι τὸ συμβαῖνον. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ θείου κατα-
 κόρου τὴν ὄσφρησιν ἔχει, τὸ δὲ χάσμα βρόμον πολὺν
 καὶ φοβερὸν ἐξίησι· τὸ δὲ τούτων παραδοξότερον,
 οὔτε ὑπερεκχεῖται τὸ ὑγρὸν οὔτε ἀπολείπει, κίνησιν 5
 δὲ καὶ βίαν θεύματος εἰς ὕψος ἐξαιρομένην ἔχει
 5 θαυμάσιον. τοιαύτης δὲ θεοπροπείας οὔσης περὶ
 τὸ τέμενος, οἱ μέγιστοι τῶν ὄρκων ἐνταῦθα συντε-
 λοῦνται, καὶ τοῖς ἐπιορκήσασιν συντόμως ἢ τοῦ δαι-
 μονίου κόλασις ἀκολουθεῖ· τινὲς γὰρ τῆς δράσεως 10
 στερηθέντες τὴν ἐκ τοῦ τεμένους ἄφροδον ποιοῦνται.
 6 μεγάλης δ' οὔσης δεισιδαιμονίας, οἱ τὰς ἀμφισβη-
 τήσεις ἔχοντες, ὅταν ὑπὸ τινος ὑπεροχῆς κατισχύων-
 ται, τῇ διὰ τῶν ὄρκων τούτων ἀνακρίσει κρίνονται.
 ἔστι δὲ τοῦτο τὸ τέμενος ἐκ τινων χρόνων ἄσυλον 15
 τετηρημένον, καὶ τοῖς ἀτυχοῦσιν οἰκέταις καὶ κύριοις
 ἀγνώμοσι περιπεπτωκόσι πολλὴν παρέχεται βοήθειαν·
 7 τοὺς γὰρ εἰς τοῦτο καταφυγόντας οὐκ ἔχουσιν ἔξου-
 σίαν οἱ δεσπότες βιαίως ἀπάγειν, καὶ μέχρι τούτου
 διαμένουσιν ἀσινεῖς, μέχρι ἂν ἐπὶ διωρισμένοις φι- 20
 λανθρώποις πείσαντες οἱ κύριοι καὶ δόντες διὰ τῶν
 ὄρκων τὰς περὶ τῶν ὁμολογιῶν πίστεις ἀπαγάγωσι.
 8 καὶ οὐδεὶς ἱστορεῖται τῶν δεδωκότων τοῖς οἰκέταις
 πίστιν ταύτην παραβάς· οὕτω γὰρ ἢ τῶν θεῶν
 δεισιδαιμονία τοὺς ὁμόσαντας πρὸς τοὺς δούλους 25
 πιστοὺς ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ τὸ τέμενος ἐν πεδίῳ

2 γὰρ P, om. v.   κατὰ κόρον H, κατὰ κόρον Reiske
 3 τὸ δὲ — ἐξίησι om. A   4 τὸ δὲ PAL, τὸ δὲ δὴ cet.
 6 ἐξαιρομένην Reiske   9 σύντομος v.   14 ἀνακρίσει
 Madvig, ἀναιρέσει cod., πίσει Reiske   21 οἱ κύριοι — πί-
 στει om. P   22 ἀπαγάγωσι Madvig, ἀπαλλαγῶσι cod.

θεοπρεπεῖ κείμενον καὶ στοαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις κατα-
λύσεσιν ἱκανῶς κεκοσμημένον. περὶ μὲν οὖν τού-
των ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω, πρὸς δὲ τὴν συνεχῇ τοῖς
προϊστορημένοις διήγησιν ἐπάνυμεν.

5 Ὁ γὰρ Δουκέτιος τὴν Παλικὴν κτίσας καὶ περι-90
λαβὼν αὐτὴν ἀξιολόγῳ τείχει, κατεκληροῦχησε τὴν
ἡμετέραν χώραν. συνέβη δὲ τὴν πόλιν ταύτην διὰ
τὴν τῆς χώρας ἀρετὴν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκη-
τόρων ταχεῖαν λαβεῖν αὐξήσιν. οὐ πολλὸν δὲ χρόνον 2
10 εὐδαιμονήσασα κατεσκάφη, καὶ διέμεινεν ἀοίκητος
μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων· περὶ ὧν τὰ κατὰ
μέρος ἀναγράφομεν ἐν τοῖς οἰκειοῖς χρόνοις.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. 3
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν μετὰ τὴν κατασκαφὴν τῆς
15 Συβάρεως ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ὕστερον ἔτεσιν
ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετταλὸς συναγαγὼν
τοὺς ὑπολοίπους τῶν Συβαριτῶν ἐξ ἀρχῆς ἔκτισε
τὴν Σύβαριν, κειμένην ἀνὰ μέσον ποταμῶν δυοῖν,
τοῦ τε Συβάριος καὶ Κράθιος. ἀγαθὴν δ' ἔχοντες 4
20 χώραν ταχὺ ταῖς οὐσίαις προσανέβησαν. κατασχόντες
δὲ τὴν πόλιν ἔτη ὀλίγα πάλιν ἐξέπεσον ἐκ τῆς Συ-
βάρεως· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἀναγράφαι πειρα-
σόμεθα κατὰ τὴν ἐχομένην βίβλον.

[Deest annus Ol. 82, 1 : 452 a. Chr.]

25 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντιδότου Ῥωμαῖοι 91
473 κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ποστούμιον καὶ Μάρ-
κον Ὀράτιον. ἐπὶ δὲ τούτων Δουκέτιος [μὲν] ὁ τῶν

2 ἱκανῶς] del. aut καλῶς 20 προσανέβησαν P, om.
AL, ἐπὶ ἐξήσαν cet. 21 δὲ om. PAL ὀλίγα πάλιν P,
ἐξ cet. (cf. XII 10, 2) 26 Λεύκιον] Λεύκιον Πόπλιον f
27 ὠράτιον cod. μὲν eras. P

Σικελῶν ἔχων τὴν ἡγεμονίαν Αἴτνην μὲν κατελά-
 βετο, τὸν ἡγούμενον αὐτῆς δολοφονήσας, εἰς δὲ τὴν
 Ἀκραγαντίνων χώραν ἀναξεύξας μετὰ δυνάμεως
 Μότνουν φρουρούμενον ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων ἐπο-
 λιόρησε· τῶν δὲ Ἀκραγαντίνων καὶ Συρακοσίων ⁵
 ἐπιβοηθησάντων, συνάψας μάχην καὶ προτερήσας
² ἐξήλασεν ἀμφοτέρους ἐκ τῶν στρατοπέδων. καὶ τότε
 μὲν τοῦ χειμῶνος ἐνισταμένου διεχωρίσθησαν εἰς
 τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ Συρακοσίοι τὸν στρατηγὸν Βόλ-
 κωνα, τῆς ἥττης αἴτιον ὄντα καὶ δόξαντα λάθρα ¹⁰
 συμπράττειν τῷ Δουκετίῳ, καταδικάσαντες ὥς προ-
 δότην ἀπέκτειναν. τοῦ θέρους δὲ ἀρχομένου στρα-
 τηγὸν ἕτερον κατέστησαν, ᾧ δύναμιν ἀξιόλογον δόν-
³ τες προσέταξαν καταπολεμῆσαι Δουκέτιον. οὗτος δὲ
 πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως κατέλαβε τὸν Δου- ¹⁵
 κέτιον στρατοπεδεύοντα περὶ τὰς Νομάς· γενομένης
 δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέ-
 ροις πιπτόντων, μόγις Συρακοσίοι βιασάμενοι τοὺς
 Σικελοὺς ἐτρέψαντο, καὶ κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὺς
 ἀνείλον. τῶν δὲ διαφυγόντων οἱ πλείους μὲν εἰς ²⁰
 τὰ φρούρια τῶν Σικελῶν διεσώθησαν, ὀλίγοι δὲ
 μετὰ Δουκετίου τῶν αὐτῶν ἐλπίδων μετέχειν προ-
⁴ εἴλοντο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκραγαντῖνοι
 τὸ Μότνουν φρούριον κατεχόμενον ὑπὸ τῶν μετὰ
 Δουκετίου Σικελῶν ἐξεπολιόρησαν, καὶ τὴν δύναμιν ²⁵
 ἀπαγαγόντες πρὸς τοὺς Συρακοσίους νενικηκότας
 ἤδη κοινῇ κατεστρατοπέδευσαν. Δουκέτιος δὲ διὰ

⁵ Ἀκραγαντίνων καὶ om. v.   ⁹ Βόλκωνα AF   16
 Νομάς] Νόας vel Μενάς Dind. (cf. 88, 6)   18 μόλις cod.
 19 τὴν om. v.   20 διαφυγόντων P   22 δουκέτιον P

τὴν ἤτταν τοῖς ὅλοις συντριβεῖς, καὶ τῶν στρατιω-
τῶν αὐτὸν τῶν μὲν καταλειπόντων, τῶν δ' ἐπιβου-
λεύοντων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἤλθεν ἀπόγνῳσι.

- Τέλος δὲ θεωρῶν τοὺς ὑπολοίπους φίλους μέλ-92
5 λοντας αὐτῷ τὰς χεῖρας προσφέρειν, φθάσας αὐτοὺς
καὶ νυκτὸς διαδρὰς ἀφίππευσεν εἰς τὰς Συρακοῦσας.
ἔτι δὲ νυκτὸς οὔσης παρῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν
Συρακοσίων, καὶ καθίσας ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐκέτης
ἐγένετο τῆς πόλεως, καὶ ἑαυτὸν τε καὶ τὴν χώραν
10 ἧς ἦν κύριος παρέδωκε τοῖς Συρακοσίοις. τοῦ δὲ 2
πλήθους διὰ τὸ παράδοξον συρρέοντος εἰς τὴν ἀγο-
ρὰν, οἱ μὲν ἄρχοντες συνήγαγον ἐκκλησίαν καὶ
προέβηκαν βουλήν περὶ τοῦ Δουκετίου τί χρῆ
πράττειν. ἔνιοι μὲν οὖν τῶν δημηγορεῖν εἰωθότων 3
15 συνεβούλευον κολάζειν ὥς πολέμιον καὶ περὶ τῶν
ἡμαρτημένων τὴν προσήκουσαν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν·
οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν πρεσβυτέρων παριόντες ἀπε-
φαίνοντο σώζειν τὸν ἐκέτην, καὶ τὴν τύχην καὶ τὴν
νέμεσιν τῶν θεῶν ἐντρέπεσθαι· δεῖν γὰρ σκοπεῖν
20 οὐ τί παθεῖν ἄξιός ἐστι Δουκέτιος, ἀλλὰ τί πρέπει
474 πρᾶξαι Συρακοσίοις· ἀποκτεῖναι γὰρ τὸν πεπτωκότα
τῇ τύχῃ μὴ προσῆκον, σώζειν δ' ἅμα τὴν πρὸς
τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν καὶ τὸν ἐκέτην ἄξιον εἶναι
τῆς τοῦ δήμου μεγαλοψυχίας. ὁ δὲ δῆμος ὥσπερ 4
25 τινὶ μιᾷ φωνῇ σώζειν πάντοθεν ἐβόα τὸν ἐκέτην.
Συρακοῖσι μὲν οὖν ἀπολύσαντες τῆς τιμωρίας τὸν

1 τοῖς] ἐν P² 2 καταλειπόντων PL, καταλειπόντων cet.
17 παρόντες cod., corr. Hertl. 19 δεῖν Eich., δεῖ cod.
23 εἶναι Eich., ἐστι cod. 24 post μεγαλοψυχίας in mg.
τυγχάνειν add. P¹ 25 τινὶ] τῇ f πάντοθεν ἐβόα]
ἀπαντες ἐβόων f 26 οὖν add. Dind.

Δουκέτιον [ἐκέτην] ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Κόρινθον,
καὶ ἐνταῦθα προστάξαντες καταβιοῦν τὴν ἱκανὴν
5 αὐτῷ χορηγίαν συναπέστειλαν. — Ἡμεῖς δὲ παρόντες
ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρα-
τείας ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου, κατὰ τὴν 5
ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν αὐτοῦ περιγράφομεν τήνδε τὴν
βίβλον.

1 ἐκέτην del. Dind.

2 βιοῦν f

Διοδώρου Σικελιώτου βιβλιοθήκης ἱστορικῆς τῶν subscr. PA

Τάδε ἐνεστὶν ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν Διοδώρου
βίβλων.

Περὶ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον.

Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεγαρέων ἐπὶ Ἀθηναίων.

Περὶ τῆς γενομένης μάχης περὶ Κορώνειαν Ἀθηναίους
καὶ Βοιωτοῖς.

5 Περὶ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ τὴν Εὐβοίαν.

Πόλεμος κατὰ τὴν Σικελίαν Συρακοσίοις πρὸς Ἀκράγαν-
τίνους.

Κτίσις κατὰ τὴν Ἰταλίαν Θουρίων καὶ στάσις πρὸς
ἀλλήλους.

10 Ὡς Χαρχῶνδας ὁ Θουρῖνος νομοθέτης αἰρεθεὶς πολλῶν
ἀγαθῶν αἰτίος ἐγένετο τῇ πατρίδι.

Ὡς Ζάλευκος νομοθετήσας ἐν Λοκροῖς μεγάλην δόξαν
περιεποιήσατο.

15 Ὡς Ἀθηναῖοι τοὺς Ἑστιάεις ἐκβαλόντες ἰδίους οἰκήτο-
ρας ἐξέπεμψαν.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Θουρίοις πρὸς Ταραντίνους.

Περὶ τῆς γενομένης στάσεως ἐν τῇ Ῥώμῃ.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Σαμίοις πρὸς Μιλησίους.

20 Ὡς Συρακοῖσι στρατεύσαντες ἐπὶ Πικηνοὺς τὴν πόλιν
κατέσκαψαν.

Ὡς κατὰ τὴν Ἑλλάδα συνέστη πόλεμος ὁ κληθεὶς Κοριν-
θιακός.

Ὡς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τὸ τῶν Καμπανῶν ἔθνος συνέστη.

βυβλίων P 1 στρατιᾶς P (ut infra v. 5 et p. 354, 3)
8 Ὀθυρίων a 10 Θούριος f 16 Θουρίοις — 18 πολέ-
μον om. P 19 Πικινούς (κίνους L) v. (c. 29, 2).

Ναυμαχία Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους.

Ἀπόστασις Ποτιδαίας καὶ Χαλκιδέων ἀπὸ Ἀθηναίων. 476

Περὶ τῆς γενομένης στρατείας Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς Πο-
τιδαίτας.

Περὶ τῆς γενομένης στάσεως ἐν τοῖς Θουρίοις. 5

Ὡς Μέτων ὁ Ἀθηναῖος πρῶτος ἐξέβηκε τὴν ἑννεακαιδε-
καετηρίδα.

Ὡς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Ἡράκλειαν Ταραντῖνοι ἔκτισαν.

Ὡς ἐπὶ τῆς Ῥώμης Σπόριος Μαλλίος ἐπιθέμενος τυραν-
νίδι ἀνῆρέθη. 10

Περὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ κληθέντος πολέμου.

Περὶ τῆς γενομένης μάχης Βοιωτοῖς πρὸς Πλαταιεῖς.

Ὡς τῆς Μεθώνης πολιορκουμένης ὑπὸ Ἀθηναίων Βρασί-
δας ὁ Σπαρτιάτης ἀριστεύσας ἐδοξάσθη.

Ὡς Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐπὶ Λοκροὺς πόλιν Θρόνιον 15
ἐξεπόρθησαν.

Ὡς Αἰγινῆται ὑπὸ Ἀθηναίων ἀνασταθέντες τὰς καλον-
μένας Θυρέας κατόκησαν.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι στρατεύσαντες εἰς τὴν Ἀττικὴν τὰς
κτήσεις κατέφθειραν. 20

Στρατεία Ἀθηναίων δευτέρα ἐπὶ τοὺς Ποτιδαίτας.

Στρατεία Λακεδαιμονίων εἰς Ἀχαρνανίαν καὶ ναυμαχία
πρὸς Ἀθηναίους.

Στρατεία Σιτάκων μὲν εἰς Μακεδονίαν, Λακεδαιμονίων
δὲ εἰς τὴν Ἀττικὴν. 25

Περὶ τῆς Λεοντίνων πρεσβείας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τῆς
Γοργίου τοῦ πρεσβεύσαντος δεινότητος ἐν τοῖς λόγοις.

Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Λεοντίνους πρὸς Συρακου-
σίους.

Ἀπόστασις Λεσβίων ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ Πλαταιῶν ἔλω- 30
σις καὶ κατασκαφή ὑπὸ Λακεδαιμονίων.

Στάσις Κερκυραίων πρὸς ἑλλήλους.

1 Κορινθαίους PL 8 de omnibus qui sequuntur versi-
bus argumenti silet Bergmann 9 Μάλλιος L, Μάνλιος cet.
18 Θυρέας v. 30 Ἀθηναίων] Θηβαίων AHJL

Ὡς Ἀθηναῖοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες πολλοὺς ἀπέ-
βαλον τῶν πολιτῶν.

Ὡς Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν ἐν τῇ Τραχύνι πόλιν ἔκτισαν.

Ὡς Ἀθηναῖοι πολλοὺς τῶν Ἀμβρακιωτῶν ἀνελόντες ἡγή-
5 μωσαν τὴν πόλιν.

Περὶ τῶν Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ
αἰχμαλώτων γενομένων.

Περὶ τῆς Ποστουμίου εἰς τὸν υἱὸν γενομένης ἐπιτιμῆσεως
ἕνεκα τῆς λειποταξίας.

10 Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθη-
ναίοις ὑπὲρ τῶν Μεγαρέων.

Πόλεμος Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ὑπὲρ Χαλκιδέων.

Μάχη κατὰ τὴν Βοιωτίαν Ἀθηναίοις πρὸς Βοιωτοὺς.

Στρατεία Ἀθηναίων πρὸς τοὺς ἐν τῇ Λέσβῳ φυγάδας.

15 Ἐκπτώσις Ἀηλίων ὑπὸ Ἀθηναίων.

Ἄλωσις Τορώνης καὶ κατασκαφὴ ὑπὸ Ἀθηναίων.

Ὡς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ἰδίᾳ συνθεμένων συμ-
μαχίαν ἀπηλλοτριώθησαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἀπ' αὐτῶν.

477 Ὡς Ἀἰῆλοι κατήχθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων εἰς τὴν πατρίδα.

20 Ὡς Λακεδαιμόνιοι πρὸς Μαντινεῖς καὶ Ἀργεῖους ἐπολέ-
μησαν.

Βυζαντίων καὶ Καλχηδονίων στρατεία εἰς τὴν Βιδυνίαν.

Περὶ τῶν αἰτιῶν δι' ἃς ἐπὶ Συρακούσας ἐστράτευσαν
Ἀθηναῖοι.

11 ὑπὲρ AL, περὶ cet.

ΒΙΒΛΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

1 Δικαίως ἂν τις ἀπορήσειε τὸν νοῦν ἐπιστήσας
 τῇ κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀνωμαλίᾳ· οὔτε γὰρ
 τῶν νομιζομένων ἀγαθῶν οὐδὲν ὀλόκληρον εὐρί-
 σκεται δεδομένον τοῖς ἀνθρώποις οὔτε τῶν κακῶν
 αὐτοτελεῖς ἄνευ τινὸς εὐχρηστίας. τούτου δὲ τὰς 5
 ἀποδείξεις ἐξέσται λαμβάνειν ἐπιστήσαντας τὴν διὰ-
 νοίαν ταῖς προγεγενημέναις πράξεσι, καὶ μάλιστα
 2 ταῖς μεγίσταις. ἡ γὰρ Ξέρξου τοῦ Περσῶν βασι-
 λέως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεία διὰ τὸ μέγεθος τῶν
 δυνάμεων τὸν μέγιστον ἐπέστησε φόβον τοῖς Ἑλλη- 10
 σιν, ὥς ἂν ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ μελλόντων πολε-
 μεῖν, καὶ προκαταδεδουλωμένων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
 Ἑλληνίδων πόλεων πάντες ὑπέλαβον καὶ τὰς κατὰ
 3 τὴν Ἑλλάδα τῆς ὁμοίας τύχης πειράσσεσθαι. τοῦ δὲ
 πολέμου παρὰ τὴν προσδοκίαν τὸ τέλος λαβόντος 15
 παράδοξον, οὐ μόνον τῶν κινδύνων ἀπελύθησαν οἱ
 τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες, ἀλλὰ καὶ δόξαν μεγάλην
 κατεκτήσαντο, καὶ τοσαύτης εὐπορίας ἐπληρώθη
 πᾶσα πόλις Ἑλληνίς, ὥστε πάντας θαυμάσαι τὴν

8 ἡ PAF, ἡ τε cet. 10 ἐπέστησε φόβον PA, φ. ἐπ.
 cet. 12 κατὰ τὴν Ἀσίαν Pa, ἐν τῇ Ἀσίᾳ f 13 καὶ
 eras. P 16 παράδοξον del. Krebs

εἰς τοῦναντίον μεταβολήν. ἀπὸ τούτων γὰρ τῶν 4
 χρόνων ἐπὶ ἑτῇ πεντήκοντα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβεν
 ἡ Ἑλλὰς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. ἐν τούτοις γὰρ τοῖς
 χρόνοις αἱ τε τέχναι διὰ τὴν εὐπορίαν ἠϋξήθησαν,
 5 καὶ τότε μέγιστοι μνημονεύονται τεχνῖται γερονεῖαι,
 ὧν ἔστι Φειδίας ὁ ἀγαλματοποιός· ὁμοίως δὲ καὶ
 τὰ κατὰ τὴν παιδείαν ἐπὶ πολὺν προέβη, καὶ φιλο-
 σοφία προετιμῆθη καὶ ῥητορικὴ παρὰ πᾶσι μὲν
 479 Ἑλλήσι, μάλιστα δὲ Ἀθηναίοις. φιλόσοφοι μὲν γὰρ 5
 10 οἱ περὶ τὸν Σωκράτη καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστο-
 τέλην, ῥήτορες δὲ Περικλῆς καὶ Ἴσοκράτης καὶ οἱ
 τούτου μαθηταί· ὁμοίως δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ στρατη-
 γίᾳ διαβεβοημένοι, Μιλτιάδης, Θεμιστοκλῆς, Ἀρι-
 στείδης, Κίμων, Μυρωνίδης καὶ ἕτεροι πλείονες,
 15 περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. μάλιστα δὲ Ἀθη- 2
 ναῖοι τῇ τε δόξῃ καὶ ἀνδρείᾳ προκόψαντες διωνο-
 μάσθησαν καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην· ἐπὶ
 τοσοῦτο γὰρ τὴν ἡγεμονίαν ἠϋξήσαν, ὥστε ἄνευ
 Λακεδαιμονίων καὶ Πελοποννησίων ἰδίᾳ μεγάλας
 20 δυνάμεις Περσικὰς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν
 κατηγωνίσαντο, καὶ τὴν περιβόητον Περσῶν ἡγεμο-
 νίαν ἐπὶ τοσοῦτον ἑταπείνωσαν, ὥστε ἀναγκάσαι
 πάσας τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις ἐλευθερῶσαι
 κατὰ συνθήκας. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστε- 2
 25 ρον τὰ κατὰ μέρος ἀνεγράψαμεν ἐν δυσὶ βίβλοις,
 ταύτῃ τε καὶ τῇ πρὸ ταύτης· νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰς προ-
 κειμένας πράξεις τρεψόμεθα, προδιορίζαντες τοὺς
 οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν τῇ πρὸ 3

7 τὰ om. v. καὶ] ἡ add. Reiske 10 Σωκράτην v.
 14 καὶ om. v. 25 βιβλίους P 26 τε] μὲν P^a, τε in mg. P^b

ταύτης βίβλῳ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ξέρξου στρατείας ποιησάμενοι διήλθομεν τὰς κοινὰς πράξεις ἐπὶ τὸν προηγουμένον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου· ἐν ταύτῃ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον ποιησάμενοι 5 διέξιμεν ἕως ἐπὶ τὸν ψηφισθέντα πόλεμον ὑπὸ Ἀθηναίων πρὸς Συρακοσίους.

- 3 Ἐπ' ἀρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Κοϊντίον Κικιννᾶτον καὶ Μάρκον Φάβιον Οὐβουλανόν. ἐπὶ 10 δὲ τούτων Ἀθηναῖοι διαπεπολεμηκότες ὑπὲρ Αἰγυπτίων πρὸς Πέρσας, καὶ τὰς ναῦς ἀπάσας ἀπολλυκότες ἐν τῇ λεγομένῃ Προσωπίτιδι νήσῳ, βραχὺν χρόνον διαλιπόντες ἐγνώσαν πάλιν πολεμεῖν τοῖς Πέρσαις ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλλήνων. καταρ- 15 τίσαντες δὲ στόλον τριήρων διακοσίων, καὶ στρατηγὸν ἐλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου, προσέταξαν πλεῖν ἐπὶ Κύπρον καὶ διαπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις.
- 2 ὁ δὲ Κίμων ἀναλαβὼν τὸν στόλον κεκοσμημένον ἀνδρῶν τε ἀρεταῖς καὶ χορηγίαις δαψιλέσιν ἐπλευσεν 20 εἰς τὴν Κύπρον. κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς τῶν Περσικῶν δυνάμεων ἐστρατήγουν Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος. Ἀρτάβαζος μὲν τὴν ἡγεμονίαν ἔχων

2 ἐπὶ] ἕως ἐπὶ Dind. 3 ἐνιαυτὸν τῆς] χρόνον ἐνιαυ-
τὸν καὶ τὰς P (c. XI 1, 1 et 92, 5) 4 ἐπὶ Κύπρον om. P
Κίμωνος — ἐπὶ Κύπρον om. A 8 γὰρ] δ' P Εὐθυδήμου]
Εὐθύδμου C.I.A IV 7 9 κοιντίον PΔH 12 καὶ P, om. V.
13 λεγ. Πρ. νήσῳ] γενομένη ἐν προσωπήτιδι μάχῃ (ἐν §. 1,
μάχῃ in litura) P 16 τριήρων διακοσίων PΔJL, δ. τρ. cet.
18 διαπολεμεῖν] βία πολεμεῖν P 20 τε eras. P 23 καὶ
Μεγάβυζος. Ἀρτάβαζος add. Steph. μὲν] τοῦ ναυτικοῦ
add. Dind.

ἐν τῇ Κύπρῳ διέτριβεν, ἔχων τριήρεις τριακοσίας,
 Μεγάβυζος δὲ περὶ τὴν Κιλικίαν ἐστρατοπέδευε,
 πεζὰς ἔχων δυνάμεις, ὃν ὁ ἀριθμὸς ἦν τριάκοντα
 μυριάδων. ὁ δὲ Κίμων καταπλεύσας εἰς τὴν Κύπρον 3
 5 καὶ θαλαττοκρατῶν Κίτιον μὲν καὶ Μάριον ἐξεπο-
 λιόρησε, καὶ τοῖς κρατηθεῖσι φιλανθρωπῶπως προση-
 νέχθη. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ Κιλικίας καὶ Φοινίκης
 480 προσφερομένων τριήρων τῇ νήσῳ, Κίμων ἐπανα-
 χθεὶς καὶ πόλεμον συγκρούσας πολλὰς μὲν τῶν νεῶν
 10 κατέδυσεν, ἑκατὸν δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἴλε,
 τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς Φοινίκης κατεδίωξεν. οἱ 4
 μὲν οὖν Πέρσαι ταῖς ὑπολειφθεῖσαις ναυσὶ κατέ-
 φυγον εἰς τὴν γῆν, καθ' ὃν τόπον ἦν Μεγάβυζος
 ἐστρατοπεδευκὼς μετὰ τῆς πεζῆς δυνάμεως· οἱ δὲ
 15 Ἀθηναῖοι προσπλεύσαντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκ-
 βιβάσαντες, συνῆψαν μάχην, καθ' ἣν Ἀναξικράτης
 μὲν ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος
 ἥρωικῶς κατέστρεψε τὸν βίον, οἱ δὲ ἄλλοι κρατή-
 σαντες τῇ μάχῃ καὶ πολλοὺς ἀνελόντες ἐπανῆλθον
 20 εἰς τὰς ναῦς. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναῖοι πάλιν ἀπέ-
 πλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη
 κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πεδιέως Ῥωμαῖοι μὲν 4
 κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον Λακτούκιαν
 25 καὶ Σπόριον Οὐεργίνιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ τούτων
 Κίμων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς θαλαττοκρατῶν

2 ἐστρατοπέδευσε PAHKL(F)   5 Κίτιον] Κήτειον AH
 Μάριον Wess., μάλον P, μαλὸν cet.   8 τριήρων om. FJM
 9 καὶ π. σ. π. μὲν om. PAL   14 πεζῆς Dind., περσικῆς cod.
 20 ἀπέπλευσαν PAL, ἐπλευσαν cet.   25 σπούριον P

ἐχειροῦτο τὰς κατὰ τὴν Κύπρον πόλεις. ἐν δὲ τῇ
 Σαλαμῖνι Περσικῆς φρουρᾶς οὔσης ἀξιολόγου, καὶ
 βελῶν καὶ ὅπλων παντοδαπῶν, ἔτι δὲ σίτου καὶ
 τῆς ἄλλης παρασκευῆς γεμούσης τῆς πόλεως, ἔκρινε
 2 συμφέρειν ταύτην ἐκπολιορκῆσαι. οὕτω γὰρ ὑπε- 5
 λάμβανε μάλιστα τῆς τε Κύπρου πάσης ῥαδίως κυ-
 ρεύσειν καὶ τοὺς Πέρσας καταπλήξεσθαι, βοηθεῖν
 μὲν τοῖς Σαλαμινίοις μὴ δυναμένους διὰ τὸ θαλατ-
 τοκρατεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἐγκαταλιπόντας δὲ τοὺς
 συμμάχους καταφρονηθῆσεσθαι, καθόλου δὲ τὸν 10
 ὅλον πόλεμον κριθῆσεσθαι τῆς Κύπρου πάσης βίᾳ
 3 χειρωθείσης· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. οἱ μὲν γὰρ
 Ἀθηναῖοι συστησάμενοι πολιορκίαν πρὸς τῇ Σαλα-
 μῖνι καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιοῦντο, οἱ δ' ἐν τῇ
 πόλει στρατιῶται, ἔχοντες βέλη καὶ παρασκευήν, 15
 ῥαδίως ἀπὸ τῶν τειχῶν ἡμύνοντο τοὺς πολιορκοῦν-
 4 τας. Ἀρταξέρξης δὲ ὁ βασιλεὺς πνθόμενος τὰ περὶ
 τὴν Κύπρον ἐλαττώματα, καὶ βουλευσάμενος μετὰ
 τῶν φίλων περὶ τοῦ πολέμου, ἔκρινε συμφέρειν
 εἰρήνην συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ἔγραψε 20
 τοῖνυν τοῖς περὶ Κύπρον ἡγεμόσι καὶ σατράπαις,
 ἐφ' οἷς ἂν δύνωνται συλλύσεσθαι πρὸς τοὺς Ἕλλη-
 5 νας. διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον 481
 ἐπεμψαν εἰς τὰς Ἀθήνας πρεσβευτὰς τοὺς διαλεξο-
 μένους περὶ συλλύσεως. ὑπακουσάντων δὲ τῶν 25
 Ἀθηναίων καὶ πεμψάντων πρέσβεις αὐτοκράτορας,
 ὧν ἡγεῖτο Καλλίας ὁ Ἰππονίκον, ἐγένοντο συνθήκαι
 περὶ τῆς εἰρήνης τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις

7 καταπλήξεσθαι AFH 11 κριθῆσεσθαι P², προκρι-
 θήσεσθαι cet. 22 δύναιτο f

πρὸς τοὺς Πέρσας, ὧν ἔστι τὰ κεφάλαια ταῦτα·
αὐτονόμους εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας
πόλεις ἀπάσας, τοὺς δὲ τῶν Περσῶν σατραπας μὴ
καταβαίνειν ἐπὶ θάλατταν κατωτέρω τριῶν ἡμερῶν
5 ὁδόν, μηδὲ ναῦν μακρὰν πλεῖν ἐντὸς Φασήλιδος καὶ
Κυανέων· ταῦτα δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν στρατη-
γῶν ἐπιτελούντων, μὴ στρατεύειν Ἀθηναίους εἰς
τὴν χώραν, ἧς βασιλεὺς [Ἀρταξέρξης] ἄρχει. συν- 6
τελεσθεῖσιν δὲ τῶν σπονδῶν Ἀθηναῖοι τὰς δυνά-
10 μεις ἀπήγαγον ἐκ τῆς Κύπρου, λαμπρὰν μὲν νίκην
νευικηκότες, ἐπιφανεστάτας δὲ συνθήκας πεποιημέ-
νοι. συνέβη δὲ καὶ τὸν Κίμωνα περὶ τὴν Κύπρον
διατρίβοντα νόσῳ τελευτῆσαι.

Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Φιλίσκου Ῥωμαῖοι 5
15 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Ῥωμίλιον Οὐατικανὸν
καὶ Γάιον Οὐετούριον Κιχώριον, Ἡλείοι δὲ ἤγαγον
ὀλυμπιάδα τρίτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν
ἐνίκα στάδιον Κρίσων Ἱμεραῖος. ἐπὶ δὲ τούτων 2
Μεγαρεῖς μὲν ἀπέστησαν ἀπὸ Ἀθηναίων, καὶ πρὸς
20 Λακεδαιμονίους διαπρεσβευσάμενοι συμμαχίαν ἐποί-
ησαν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παροξυνθέντες ἐξέπεμψαν
στρατιώτας εἰς τὴν τῶν Μεγαρέων χώραν, καὶ τὰς
κτήσεις διαρπάσαντες πολλῆς ὠφελείας κύριοι κα-
τέστησαν. τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως βοηθούντων τῇ
25 χώρᾳ συνέστη μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι νικήσαν-
τες συνεδίωξαν τοὺς Μεγαρεῖς ἐντὸς τῶν τειχῶν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμαρχίδου Ῥωμαῖοι 6

5 Φασήλιδος a. 8 Ἀρταξέρξης delevi, Ἀρταξέρξης βα-
σιλεὺς v. 11 δὲ] τὰς add. FJK 15 βατικάνον P, βατι-
κανὸν v. 18 Κρίσων] κρίσων ὁ P

μὲν ὑπάτους κατέστησαν Σπόριον Ταρπίον καὶ
 Αὐλὸν Ἀστέριον Φοντίνιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακε-
 δαιμόνιοι μὲν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλόντες ἐπόρθη-
 σαν πολλὴν χώραν, καὶ τῶν φρουρίων τινὰ πο-
 λιορκήσαντες ἐπανῆλθον εἰς τὴν Πελοπόννησον,⁵
 Τολμίδης δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς εἴλε Χαι-
 2 ρώνειαν. τῶν δὲ Βοιωτῶν συστραφέντων καὶ τοῖς
 περὶ τὸν Τολμίδην ἐνεδρευσάντων, ἐγένετο μάχη
 καρτερὰ περὶ τὴν Κορώνειαν, καθ' ἣν Τολμίδης
 μὲν μαχόμενος ἀνῆρέθη, τῶν δὲ ἄλλων Ἀθηναίων¹⁰
 οἱ μὲν κατεκόπησαν, οἱ δὲ ζῶντες ἐλήφθησαν. τη-¹⁸²
 λικαύτης δὲ συμφορᾶς γενομένης τοῖς Ἀθηναίοις,
 ἠναγκάσθησαν ἀφείναι τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς κατὰ
 τὴν Βοιωτίαν αὐτονόμους, ἵνα τοὺς αἰχμαλώτους
 ἀπολάβωσιν.

7 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου Ῥωμαῖοι
 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Σέξτον Κοῦντιον** Τριγέ-
 μινον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἑλλάδα τεταπει-
 νωμένων τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐν Βοιωτίᾳ περὶ
 Κορώνειαν ἦτταν, ἀφίσταντο πολλὰ τῶν πόλεων²⁰
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τῶν κατοικούντων
 τὴν Εὐβοίαν νεωτεριζόντων, Περικλῆς [δὲ] αἰρεθεὶς
 στρατηγὸς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Εὐβοίαν μετὰ δυνά-
 μεως ἀξιολόγου, καὶ τὴν μὲν πόλιν τῶν Ἑστιαίων
 ἔλδων κατὰ κράτος ἐξώκισε τοὺς Ἑστιαεῖς ἐκ τῆς²⁵

1 σπούριον P Ταρπίον Pa, Ταρπέτιον f 2 Ἀστέ-
 ριον] Aternius fasti φοντείνιον P 6 χερώνειαν PA
 9 Κορώνειαν] χαιρώνειαν in mg. P¹ 14 ἵνα Cobet, εἶναι
 ἐάν cod. 17 Κοῦντιον H τριγέμνον P 20 Κορώ-
 νειαν Wess., Χαιρώνειαν cod. 22 δὲ del. Reiske 24
 Ἑστιαίων PA, Ἑστιαίων cet.

πατρίδος, τὰς δ' ἄλλας καταπληξάμενος ἠνάγκασε
 πάλιν πειθαρχεῖν Ἀθηναίοις. σπονδὰς δ' ἐποίησαν
 τριακονταετῆς, Καλλίου καὶ Χάρητος συνθεμένων
 καὶ τὴν εἰρήνην βεβαίωσάντων.

5 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακοσίοις πρὸς Ἀκρα-
 γαντίνοὺς συνέστη πόλεμος διὰ τοιαύτας αἰτίας.
 Συρακοσίοι καταπολεμήσαντες Δουκέτιον δυνάστην
 τῶν Σικελῶν, καὶ γενόμενον ἐκέτην ἀπολύσαντες τῶν
 ἐγκλημάτων, ἀπέδειξαν αὐτῷ τὴν τῶν Κορινθίων
 10 πόλιν οἰκητήριον. οὗτος δὲ ὀλίγον χρόνον μένας 2
 ἐν τῇ Κορίνθῳ τὰς δημολογίας ἔλυσε, καὶ προσποι-
 σάμενος χρησμὸν ὑπὸ θεῶν αὐτῷ δεδόσθαι κτίσαι
 τὴν Καλὴν Ἀκτὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ, κατέπλευσεν εἰς
 τὴν νῆσον μετὰ τινων οἰκητόρων· συνεπελάβοντο
 15 δὲ καὶ τῶν Σικελῶν τινες, ἐν οἷς ἦν καὶ Ἀρχωνί-
 δης ὁ τῶν Ἑρβιταίων δυναστεύων. οὗτος μὲν οὖν
 περὶ τὸν οἰκισμὸν τῆς Καλῆς Ἀκτῆς ἐρίνετο. Ἀκρα- 3
 γαντίνοι δὲ ἅμα μὲν φθονοῦντες τοῖς Συρακοσίοις,
 ἅμα δ' ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς ὅτι Δουκέτιον ὄντα κοι-
 20 νὸν πολέμιον διέσωσαν ἔνευ τῆς Ἀκραγαντίνων
 γνώμης, πόλεμον ἐξήνεγκαν τοῖς Συρακοσίοις. σχι- 4
 ζομένων δὲ τῶν Σικελικῶν πόλεων, καὶ τῶν μὲν
 τοῖς Ἀκραγαντίνοις, τῶν δὲ τοῖς Συρακοσίοις συστρα-
 τεύοντων, ἡθροίσθησαν παρ' ἀμφοτέροις δυνάμεις
 25 ἀξιόλογοι. φιλοτιμίας δὲ μεγάλης γενομένης ταῖς
 πόλεσιν, ἀντεστρατοπέδευσαν ἀλλήλοις περὶ τὸν Ἰμέ-
 ραν ποταμόν, καὶ γενομένης παρατάξεως ἐνίκησαν

12 θεῶν PAFJK, τῶν θεῶν cet. αὐτῷ PAFL, ἐαυτῷ
 cet. 13 τῇ om. v. 14 τινων P, πολλῶν v. 15 δὲ καὶ]
 δὲ P 24 ἀμφοτέρων v.

οἱ Συρακόσιοι, καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων ἀνείλον ὑπὲρ¹⁸³
τοὺς χιλίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην διαπρεσβευσά-
μένων περὶ συνθέσεως τῶν Ἀκραγαντίνων, οἱ Συρα-
κόσιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην.

- 9 Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. 5
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν συνέβη κτισθῆναι τὴν τῶν
Θουρίων πόλιν δι' αἰτίας τοιαύτας. ἐν τοῖς ἔμπρο-
σθεν χρόνοις Ἑλλήνων κτισάντων κατὰ τὴν Ἰταλίαν
πόλιν Σύβαριν, συνέβη ταύτην λαβεῖν ταχεῖαν αὐ-
2 ξησιν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας. κειμένης γὰρ ἀνὰ 10
μέσον δυεῖν ποταμῶν, τοῦ τε Κράδιος καὶ τοῦ
Συβάριος, ἀφ' οὗ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας, οἱ
κατοικισθέντες νεμόμενοι πολλὴν καὶ καρποφόρον
χώραν μεγάλους ἐκτήσαντο πλούτους. πολλοῖς δὲ
μεταδιδόντες τῆς πολιτείας ἐπὶ τοσοῦτο προέβησαν, 15
ὥστε δόξαι πολλὸν προέχειν τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν
οἰκούντων, πολυανθρωπία τε τοσοῦτο διήνεγκαν,
ὥστε τὴν πόλιν ἔχειν πολιτῶν τριάκοντα μυριάδας.
γενόμενος δὲ παρ' αὐτοῖς δημαγωγὸς Τῆλυς, καὶ
κατηγορῶν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν, ἔπεισε τοὺς Συ- 20
βαρίτας φυγαδεῦσαι τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολι-
τῶν πεντακοσίους καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν δημεῦσαι.
3 τῶν δὲ φυγάδων παρελθόντων εἰς Κρότωνα καὶ
καταφονρόντων ἐπὶ τοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν βωμούς, ὁ
μὲν Τῆλυς ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Κρο-
τωνιάτας, οἷς ἦν προστεταγμένον ἢ τοὺς φυγάδας
4 ἐκδοῦναι ἢ πόλεμον προσδέχεσθαι. συναχθείσης δὲ
ἐκκλησίας καὶ προτεθείσης βουλῆς, πότερον χρὴ τοὺς

ἰκέτας ἐκδοῦναι τοῖς Συβαρίταις ἢ πόλεμον ὑπο-
 μεῖναι πρὸς δυνατωτέρους, ἀπορουμένης τε τῆς συγ-
 κλήτου καὶ τοῦ δήμου, τὸ μὲν πρῶτον ἔρρεπε ταῖς
 γνώμαις τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἱκετῶν
 5 διὰ τὸν πόλεμον· μετὰ δὲ ταῦτα Πυθαγόρου τοῦ
 φιλοσόφου συμβουλευσάντος σώζειν τοὺς ἰκέτας, με-
 τέπεσον ταῖς γνώμαις καὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ τῆς
 τῶν ἱκετῶν σωτηρίας ἀνείλοντο. στρατευσάντων δ' 5
 ἐπ' αὐτοὺς τῶν Συβαριτῶν τριάκοντα μυριάσιν ἀν-
 10 τετάχθησαν οἱ Κροτωνιάται δέκα μυριάσι, Μίλωνος
 τοῦ ἀθλητοῦ ἡγρουμένου καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς
 τοῦ σώματος ῥώμης πρώτου τρεψαμένου τοὺς καθ'
 αὐτὸν τεταγμένους. ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος, ἑξάκις Ὀλύμ- 6
 πια νενικηκώς καὶ τὴν ἀλκὴν ἀκόλουθον ἔχων τῇ
 15 κατὰ τὸ σῶμα φύσει, λέγεται πρὸς τὴν μάχην ἀπαν-
 484 τῆσαι κατεστειφανώμενος μὲν τοῖς Ὀλυμπικοῖς στε-
 φάνοις, διεσκευασμένος δὲ εἰς Ἡρακλέους σκευὴν
 λεοντῇ καὶ ῥοπάλῳ· αἷτιον δὲ γενόμενον τῆς νίκης
 θαυμασθῆναι παρὰ τοῖς πολίταις. τῶν δὲ Κροτω- 10
 20 νιατῶν διὰ τὴν ὀργὴν ζωγρεῖν μὲν μηδὲνα βουλη-
 θέντων, πάντας δὲ κατὰ τὴν φυγὴν τοὺς ὑποπεσόν-
 τας ἀποκτεινόντων, οἱ πλείους κατεκόπησαν· τὴν δὲ
 πόλιν διήρπασαν καὶ παντελῶς ἔρημον ἐποίησαν.
 ὕστερον δὲ ἔτεσιν ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετ- 2
 25 ταλοὶ συνήκισαν, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ Κροτωνιατῶν
 ἐξέπεσον [πέντε ἔτεσιν ὕστερον τοῦ δευτέρου συν-

1 ἰκέτας] οἰκέτας P^a, σικελιώτας a, ἰταλιώτας f ὑπο-
 μέναι P², ὑπομείνωσι a 16 Ὀλυμπικοῖς PAH, Ὀλυμ-
 πιακοῖς cet. 26 πέντε . . . . συνοικισμοῦ delevi, cf.
 XI 90, 4

3 οικισμού] κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς [ἐπ'
 ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου συνφκίσθη]. καὶ
 μετὰ βραχὺ μετασταθεῖσα εἰς ἕτερον τόπον προση-
 γορίας ἐτέρας ἔτυχε, κτιστῶν γενομένων Λάμπωνος
 καὶ Ξενοκρίτου τοῦτον τὸν τρόπον. οἱ γὰρ τὸ δεύ- 5
 τερον ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πατρίδος Συβαρίται προέ-
 βεις ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Λακεδαιμονίους
 καὶ Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες συνεπιλαβέσθαι τῆς κα-
 4 θόδου καὶ κοινωνῆσαι τῆς ἀποικίας. Λακεδαιμόνιοι
 μὲν οὖν οὐ προσέσχον αὐτοῖς, Ἀθηναῖοι δὲ συμπρά- 10
 ξειν ἐπαγγειλάμενοι, δέκα ναῦς πληρώσαντες ἀπέ-
 στειλαν τοῖς Συβαρίταις, ὧν ἡγεῖτο Λάμπων τε καὶ
 Ξενοκρίτος· ἐκήρυξαν δὲ κατὰ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ
 πόλεις κοινοποιούμενοι τὴν ἀποικίαν τῷ βουλομένῳ
 5 μετέχειν τῆς ἀποικίας. ὑπακουσάντων δὲ πολλῶν 15
 καὶ λαβόντων χρησμὸν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅτι δεῖ
 κτίσαι πόλιν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, ὅπου μέλ-
 λουσιν οἰκεῖν μέτριον ὕδωρ πίνοντες, ἀμετρὶ δὲ
 μᾶζαν ἔδοντες, κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ
 καταντήσαντες εἰς τὴν Σύβαριν ἐζήτουν τὸν τόπον, 20
 6 ὃν ὁ θεὸς ἦν προστεταχὼς κατοικεῖν. εὐρόντες δὲ
 οὐκ ἄπωθεν τῆς Συβάρεως κρήνην ὀνομαζομένην
 Θουρίαν, ἔχουσαν αὐλὸν χάλκεον, ὃν ἐκάλουν οἱ
 ἐγχώριοι μέδιμνον, νομίσαντες εἶναι τοῦτον τὸν
 τόπον τὸν δηλούμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ περιέβαλον 25
 τεῖχος, καὶ κτίσαντες πόλιν ὠνόμασαν ἀπὸ τῆς

1 ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου συνφκίσθη delevi
 5 γὰρ Eich., δὲ cod., del. Wess. 13 κατὰ] καὶ κατὰ
 malim 15 ἀποικίας] πολιτείας P (c. 59, 5) 18 μέτριον]
 μέτρω Schäfer (adde μὲν) ἀμετρεῖ P, ἀμετρή v. 20 τὸν
 add. Dind. 26 τεῖχος] τείχει in mg. P¹

κρήνης Θούριον. τὴν δὲ πόλιν διελόμενοι κατὰ μὲν 7
 μήκος εἰς τέτταρας πλατείας, ὧν καλοῦσι τὴν μὲν
 μίαν Ἡράκλειαν, τὴν δὲ Ἀφροδισίαν, τὴν δὲ Ὀλυμ-
 πιάδα, τὴν δὲ Διονυσιάδα, κατὰ δὲ τὸ πλάτος διεῖ-
⁵
⁴⁸⁵ λον εἰς τρεῖς πλατείας, ὧν ἡ μὲν ὠνομάσθη Ἡρώα,
 ἡ δὲ Θουρία, ἡ δὲ Θουρίνα. τούτων δὲ τῶν στε-
 νωπῶν πεπληρωμένων ταῖς οἰκίαις ἡ πόλις ἐφαίνετο
 καλῶς κατεσκευάσθαι. ὀλίγον δὲ χρόνον ὁμονοή-**11**
 σαντες οἱ Θούριοι στάσει μεγάλη περιέπεσον οὐκ
¹⁰ ἀλόγως. οἱ γὰρ προϋπάρχοντες Συβαρίται τὰς μὲν
 ἀξιολογωτάτας ἀρχὰς ἑαυτοῖς προσένεμον, τὰς δ'
 εὐτελεῖς τοῖς ὕστερον προσγεγραμμένοις πολίταις· καί
 τὰς γυναικας ἐπιθύειν τοῖς θεοῖς ᾤοντο δεῖν πρῶ-
 τας μὲν τὰς πολίτιδας, ὕστερας δὲ τὰς μεταγενε-
¹⁵ στέρας· πρὸς δὲ τούτοις τὴν μὲν σύνεγγυς τῇ πόλει
 χώραν κατεκληροῦχουν ἑαυτοῖς, τὴν δὲ πόρρω κει-
 μένην τοῖς ἐπήλυσι. γενομένης δὲ διαφορᾶς διὰ ²
 τὰς εἰρημένας αἰτίας, οἱ προσγραφέντες ὕστερον
 πολῖται πλείους καὶ κρείττονες ὄντες ἀπέκτειναν
²⁰ σχεδὸν ἅπαντας τοὺς προϋπάρχοντας Συβαρίτας, καὶ
 τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέκρησαν. πολλῆς δὲ οὔσης καὶ
 καλῆς χώρας, οἰκήτορας ἐκ τῆς Ἑλλάδος μεταπεμφά-
 μενοι συχνούς, διενείμαντο τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν
 ἐπ' ἴσης ἔνεμον. οἱ δὲ διαμένοντες ταχὺ πλούτους ³
²⁵ μεγάλους ἐκτήσαντο, καὶ πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας
 φίλιαν συνθέμενοι καλῶς ἐπολιτεύοντο. συστησά-

3 Ἀφροδισιάδα γ. 6 τούτων δὲ P^b, ὑπὸ δὲ τούτων
 cet. 7 ταῖς οἰκίαις Wess., τὰς οἰκίας cod. 19 ὄν-
 τες ἀπέκτειναν σχεδὸν PAHL, σχεδὸν ὄντες ἀπέκτειναν
 ἔγγυς cet.

μενοι δὲ πολίτευμα δημοκρατικὸν διεῖλον τοὺς πολίτας εἰς δέκα φυλάς, καὶ τὰς προσηγορίας ἀπάσαις περιέθηκαν ἐκ τῶν ἔθνων, τρεῖς μὲν ἀπὸ τῶν ἐκ Πελοποννήσου συναχθέντων ὀνομάσαντες Ἀρκάδα καὶ Ἀχαΐδα καὶ Ἡλείαν, τὰς ἴσας δὲ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ὁμοεθνῶν, Βοιωτίαν, Ἀμφικτυονίδα, Δωρίδα, τὰς δὲ λοιπὰς τέτταρας ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν, Ἰάδα, Ἀθηναΐδα, Εὐβοΐδα, Νησιῶτιν. εἵλοντο δὲ καὶ νομοθέτην τὸν ἄριστον τῶν ἐν παιδείᾳ θαυμαζομένων 4 πολιτῶν Χαρώνδαν. οὗτος δὲ ἐπισκεψάμενος τὰς ἀπάντων νομοθεσίας ἐξελέξατο τὰ κράτιστα καὶ κατέταξεν εἰς τοὺς νόμους· πολλὰ δὲ καὶ ἴδια ἐπινοησάμενος ἐξεῦρε, περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀναγνωσκόντων.

12 Πρῶτον μὲν γὰρ τοῖς μητρικῶν ἐπαγομένοις κατὰ 15 τῶν ἰδίων τέκνων ἔθηκε πρόστιμον τὸ μὴ γίνεσθαι 486 συμβούλους τούτους τῇ πατρίδι, νομίζων τοὺς κακῶς περὶ τῶν ἰδίων τέκνων βουλευσαμένους καὶ συμβούλους κακοὺς ἔσεσθαι τῇ πατρίδι. ἔφη γὰρ τοὺς μὲν πρῶτον γήμαντας καὶ ἐπιτυχόντας δεῖν 20 εὐημεροῦντας καταπαύειν, τοὺς δὲ ἀποτυχόντας τῷ γάμῳ καὶ πάλιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀμαρτάνοντας ἄφρονες 2 δεῖν ὑπολαμβάνεσθαι. τοὺς δ' ἐπὶ συνοφαντίᾳ καταγνωσθέντας προσέταξε περιπατεῖν ἐδτεφανωμένους μυρική, ὅπως ἐν πᾶσι τοῖς πολίταις φαίνονται 25 τὸ πρῶτεον τῆς πονηρίας περιπεποιημένοι. διὸ καὶ

2 ἀπάσας cod., corr. Dind.

νον γ. ἐν] ἐπὶ Hert.

(ἐπ)εισαγομένοις Nauck

ποιημένοι P

9 τὸν . . θαυμαζόμε-

12 παρεπινοησάμενος γ.

15 18 τέκνων del. Nauck

26 πε-

τινας ἐπὶ τούτῳ τῷ ἐγκλήματι καταδικασθέντας τὸ
 μέγεθος τῆς ὕβρεως οὐκ ἐνεγκόντας ἐκουσίως ἑαυ-
 τοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. οὐ συντελεσθέντος
 ἐφυγαδεύθη πᾶς ἐκ τῆς πόλεως ὁ συκοφαντεῖν
 5 εἰωθώς, καὶ τὸ πολίτευμα μακάριον εἶχε βίον τῆς
 τοιαύτης κακίας ἀπηλλαγμένον. ἔγραψε δὲ ὁ Χα- 3
 ρώνδας καὶ περὶ τῆς κακομιλίας νόμον ἐξηλλαγμέ-
 νον καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθέταις παρεωραμένον. ὑπο-
 λαβὼν γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐνίοτε διὰ τὴν
 10 πρὸς τοὺς πονηροὺς φιλίαν καὶ συνηθειαν διαστρέ-
 φεσθαι τὰ ἦδη πρὸς κακίαν, καὶ τὴν φανυλότητα
 καθάπερ λοιμικὴν νόσον ἐπινέμεσθαι τὸν βίον τῶν
 ἀνθρώπων καὶ νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων·
 κατάντης γὰρ ἢ πρὸς τὸ χεῖρον ὁδός, ῥαδίαν ἔχουσα
 15 τὴν ὁδοιπορίαν· διὸ καὶ τῶν μετρίων πολλοὶ τοῖς
 ἡθεσιν, ὑπὸ νόμοις ἡδοναῖς δελεασθέντες, εἰς ἐπιτηδεύ-
 σεις χειρίστας περιώκειλαν· ταύτην οὖν τὴν δια-
 φθορὰν ἀναστεῖλαι βουλόμενος ὁ νομοθέτης ἀπηγό-
 ρευσε τῇ τῶν πονηρῶν φιλίᾳ τε καὶ συνηθείᾳ
 20 χρῆσασθαι, καὶ δίκας ἐποίησε κακομιλίας, καὶ προσ-
 τίμοις μεγάλοις ἀπέτρεψε τοὺς ἁμαρτάνειν μέλλον-
 τας. ἔγραψε δὲ καὶ ἕτερον νόμον ἀπὸ τούτου 4
 κρείττονα καὶ τοῖς παλαιοτέροις αὐτοῦ νομοθέταις
 ἡμελημένον· ἐνομοθέτησε γὰρ τῶν πολιτῶν τοὺς
 25 [νῆεις] ἅπαντας μανθάνειν γράμματα, χορηγούσης
 τῆς πόλεως τοὺς μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις. ὑπέλαβε

16 ὑπόλοις om. F; καὶ add. P   17 ἐξώκειλαν in
 mg. P¹   21 ἀπέτρεψε Hert., ἀπέγραψε PAHJKLF², ἐπέ-
 γραψε cet.   22 ἔγραψεν δὲ P, ἔγραψεν οὖν cet.   ἀπὸ
 del. Wess., πολὺν vel ἔτι Reiske   25 νῆεις om. P

γὰρ τοὺς ἀπόρους τοῖς βίοις, ἰδίᾳ μὴ δυναμένους
 διδόναι μισθοὺς, ἀποστερήσεσθαι τῶν καλλίστων
 13 ἐπιτηδευμάτων. τὴν γὰρ γραμματικὴν παρὰ τὰς
 ἄλλας μαθήσεις προέκρινεν ὁ νομοθέτης, καὶ μάλα
 προσηκόντως· διὰ γὰρ ταύτης τὰ πλεῖστα καὶ χρη- 5
 σιμώτατα τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιτελείσθαι, ψήφους,
 ἐπιστολάς, διαθήκας, νόμους, τᾶλλα τὰ τὸν βίον
 2 μάλιστα ἐπανορθοῦντα. τίς γὰρ ἂν ἄξιον ἐγκώμιον
 διάδοιτο τῆς τῶν γραμμάτων μαθήσεως; διὰ γὰρ
 τούτων μόνων οἱ μὲν τετελευτηκότες τοῖς ζῶσι δια-¹⁰ 487
 μνημονεύονται, οἱ δὲ μακρὰν τοῖς τόποις διεσπῶτες
 τοῖς πλείστον ἀπέχουσιν ὡς πλησίον παρεστῶσι διὰ
 τῶν γεγραμμένων ὁμιλοῦσι· ταῖς τε κατὰ πόλεμον
 συνθήκαις ἐν ξυνοσίᾳ ἢ βασιλεῦσι πρὸς διαμονὴν
 τῶν ὁμολογιῶν ἢ διὰ τῶν γραμμάτων ἀσφάλεια 15
 βεβαιωτάτην ἔχει πίστιν· καθόλου δὲ τὰς χαριστά-
 τας τῶν φρονίμων ἀνδρῶν ἀποφάσεις καὶ θεῶν
 χρησμούς, ἔτι δὲ φιλοσοφίαν καὶ πᾶσαν παιδείαν
 μόνη τηρεῖ καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις ἀεὶ παραδίδωσιν
 3 εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ τοῦ μὲν ζῆν τὴν 20
 φύσιν αἰτίαν ὑποληπτέον, τοῦ δὲ καλῶς ζῆν τὴν
 ἐκ τῶν γραμμάτων συγκειμένην παιδείαν. ὅθεν
 ὡς μεγάλων τινῶν ἀγαθῶν ἀποστερουμένους τοὺς
 ἀγραμμάτους διασώσασα τῇ νομοθεσίᾳ ταύτῃ καὶ
 δημοσίας ἐπιμελείας τε καὶ δαπάνης ἤξιωσε, καὶ 25
 4 τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τοὺς πρότερον νομοθετήσαν-
 τας δημοσίῳ μισθῷ τοὺς νοσοῦντας τῶν ἰδιωτῶν
 ὑπὸ ἰατρῶν θεραπεύεσθαι, ὥσθ' οἱ μὲν τὰ σώματα

3 γὰρ] δὲ Reiske

10 μὲν add. Bek.

θεραπείας ἤξιωσαν, ὁ δὲ τὰς ψυχὰς τὰς ὑπ' ἀπαι-
 δευσίας ἐνοχλουμένας ἐθεράπευσε, κἀκείνων μὲν
 τῶν ἰατρῶν εὐχόμεθα μηδέποτε χρεῖαν ἔχειν, τοῖς
 δὲ τῆς παιδείας διδασκάλοις ἐπιθυμοῦμεν ἅπαντα
 5 τὸν χρόνον συνδιατρίβειν. ἀμφοτέρω δὲ τὰ προειρη-14
 μένα πολλοὶ τῶν ποιητῶν δι' ἐμέτρου ποιήματος
 μεμαρτυρήκασι· τὴν μὲν καχομιλίαν ἐν τοῖσδε,

ὅστις δ' ὁμιλῶν ἤδεται κακοῖς ἀνὴρ,

οὐπώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι

10 τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἤδεται ξυνών·

τὸν δὲ περὶ τῆς μητρυνῆς τεθέντα ἐν τούτοις,

τὸν νομοθέτην φασὶν Χαρώνδαν ἐν τινι

νομοθεσίᾳ τὰ τ' ἄλλα καὶ ταυτὶ λέγειν·

ὁ παισὶν αὐτοῦ μητρυνὰν ἐπεισάγων

15 μῆτ' εὐδοκιμεῖτω μῆτε μετεχέτω λόγου

παρὰ τοῖς πολίταις, ὡς ἐπέσακτον κακὸν

κατὰ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων πεπορισμένους.

εἴτ' ἐπέτυχες γάρ, φησί, γήμας τὸ πρότερον,

εὐήμερων κατάπαυσον, εἴτ' οὐκ ἐπέτυχες,

20 μανικὸν τὸ πείραν δευτέρας λαβεῖν πάλιν.

ταῖς γὰρ ἀληθείαις ὁ δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασι

ἀμαρτάνων ἄφρων ἂν δικαίως νομισθεῖη. καὶ Φι- 2

λήμονος τοῦ κωμωδιογράφου γράφοντος τοὺς πολ-
 λάκις ναυτιλλομένους καὶ εἰπόντος

5 ἀμφοτέρω δὲ τὰς προειρημένας v.

7 καχομιλίαν

(κ supra γ) P, καχομιλίαν v.

8 ὅστις om. PAFKM

9

οὐπώποτ' P, οὐπω A, οὐποτ' F

10 τοιοῦτόν ἐστιν (in marg.

ἕκαστος) P

13 τ' τε cod.

ταυτὶ Bentley, ταῦτα cod.

14 αὐτοῦ PA

15 εὐδοκιμεῖσθαι cod., corr. Herwerden

20 πείρας v.

23 τοῖς] εἰς τοῖς Meineke (fragm. com.

Gr. IV p. 61)

νόμῳ τεθαύμακ' οὐκ ἐπεὶ πέπλευκέ τις,
ἀλλ' εἰ πέπλευκε δῖς,

τὸ παραπλήσιον ἂν τις ἀποφαίνοιτο μὴ θανμάζειν
εἰ τις γεγάμηκεν, ἀλλ' εἰ δῖς γεγάμηκε· κρεῖττον
γὰρ εἶναι δῖς ἑαυτὸν θαλάττῃ παραβαλεῖν ἢ γυναικί.⁵
3 μέγισται γὰρ καὶ χαλεπώταται στάσεις ἐν ταῖς οὐ-
κίαις γίνονται διὰ μητρονίδας τέκνοις πρὸς πατέρας,
καὶ διὰ ταῦτα πολλὰ καὶ παράνομοι πράξεις ἐν
τοῖς θεάτροις τραγῳδοῦνται.

15 Ὁ δ' οὖν Χαρώνδας καὶ ἑτερόν τινα νόμον¹⁰
ἀποδοχῆς ἀξιούμενον ἔγραψε, τὸν περὶ τῆς τῶν ὀρ-
φανῶν φυλακῆς. οὗτος δ' ἐξ ἐπιπολῆς μὲν θεωρού-
μενος οὐδὲν φαίνεται περιττὸν ἔχειν οὐδὲ ἀποδο-
χῆς ἄξιον, ἀναθεωρούμενος δὲ καὶ μετ' ἀκριβείας
ἐξεταζόμενος μεγάλην ἔχει σπουδὴν τε καὶ δόξαν.¹⁵
2 ἔγραψε γὰρ τῶν μὲν ὀρφανικῶν χρημάτων ἐπιτρο-
πεύειν τοὺς ἀρχιστεῖς τοὺς ἀπὸ πατρός, τρέφεσθαι
δὲ τοὺς ὀρφανούς παρὰ τοῖς συγγενέσι τοῖς ἀπὸ
μητρός. αὐτόθεν μὲν οὖν ὁ νόμος οὗτος οὐδὲν
ὀρᾶται περιέχων σοφὸν ἢ περιττόν, ἐξεταζόμενος δὲ²⁰
κατὰ βάθος εὐρίσκεται δικαίως ὢν ἄξιος ἐπαίνων.
ζητουμένης γὰρ τῆς αἰτίας δι' ἣν ἄλλοις μὲν τὴν
οὐσίαν, ἑτέροις δὲ τὴν τῶν ὀρφανῶν τροφὴν ἐπίστευ-
σεν, ἐκφαίνεται τις ἐπίνοια τοῦ νομοθέτου περιττῇ.
3 οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μητρὸς συγγενεῖς οὐ προσήκοντες²⁵
τῇ κληρονομίᾳ τῶν ὀρφανῶν οὐκ ἐπιβουλεύουσιν,

1 νόμῳ] νόμῳ μου Palmier, οἱ μοι Wess., ὁμος Meineke,
νοῶν f. τεθαύμακα cod. οὐκ ἐπεὶ] οὐκέτ' εἰ Dind. πέ-
πλευκέν τις P, πέπλευκεν v. 2 δῖς πέπλευκε cod., correxi
3 θανμάζειν Dind., θανμάσειν cod. 11 τῶν om. f 15 τε
om. v. 19 οὗτος om. v. 21 βάθος v. ἐπαίνου v.

οἱ δ' ἀπὸ τοῦ πατρὸς οἰκεῖοι ἐπιβουλεύσαι μὲν οὐ
 δύνανται διὰ τὸ μὴ πιστεύεσθαι τοῦ σώματος, τῆς
 δ' οὐσίας εἰς ἐκείνους καθηκούσης, ἐὰν οἱ ὁφρανοὶ
 τελευτήσωσιν ἢ διὰ νόσον ἢ τινα ἄλλην περίστασιν,
 5 ἀκριβέστερον οἰκονομήσουσι τὰ χρήματα, ὥς ιδίας
 τὰς ἐκ τῆς τύχης ἐλπίδας ἔχοντες. ἕτερον δὲ ἔθηκε 16
 νόμον κατὰ τῶν λιπόντων τὴν ἐν πολέμῳ τάξιν ἢ
 τὸ σύνολον μὴ ἀναλαβόντων τὰ ὅπλα ὑπὲρ τῆς πα-
 τρίδος. τῶν γὰρ ἄλλων νομοθετῶν κατὰ τῶν τοιού-
 10 των τεθεικότων θάνατον τὸ πρόστιμον, οὗτος προσ-
 ἔταξε τοὺς τοιούτους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐφ' ἡμέρας τρεῖς
 καθῆσθαι ἐν ἐσθῆσι γυναικείαις. ὁ δὲ νόμος οὗτος 2
 ἅμα μὲν φιλανθρωπότερός ἐστι τῶν παρὰ τοῖς
 ἄλλοις, ἅμα δὲ λεληθότως τῷ μεγέθει τῆς ἀτιμίας
 15 ἀποτρέπει τοὺς ὁμοίους τούτοις τῆς ἀνανδρίας·
 κρεῖττον γὰρ ἐστὶν ἀποθανεῖν ἢ τοιαύτης ὕβρεως
 ἐν τῇ πατρίδι πειραθῆναι· ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀμαρ-
 τάνοντας οὐκ ἠφάνισεν, ἀλλὰ τῇ πόλει πρὸς τὰς
 20 πολεμικὰς χρείας ἐτήρησε, διορθωσομένους τῇ διὰ
 τῆς ὕβρεως κολάσει καὶ σπεύδοντας ἑτέροις ἀνδρα-
 γαθήμασιν ἐξαλεῖψαι τὴν προγεγενημένην αἰσχύνην.

Διὰ δὲ τῆς ἀποτομίας τῶν νόμων διέσωσε τοὺς 3
 νόμους ὁ νομοθέτης. προσέταξε γὰρ ἐκ παντὸς
 τρόπου πεῖθεσθαι τῷ νόμῳ, κὰν ἢ παντελῶς κακῶς
 25 γεγραμμένος· διορθοῦν δὲ συνεχώρησε τὸν χρεῖαν
 ἔχοντα διορθώσεως. τὸ μὲν γὰρ ἡττᾶσθαι ὑπὸ νο- 4
 μοθέτου καλὸν εἶναι ὑπελάμβανε, τὸ δὲ ὑπὸ ἰδιώτου

2 τὸ σῶμα Reiske, τὰ σώματα Cobet 7 λειπόντων P
 19 διορθωσάμενος P 20 σπεύδοντας PAFL, σπεύδοντας
 cet. 24 ἢ] μὴ P, ἢ in mg. P¹ 27 ὑπέλαβε L, συνέ-
 λαβε A, συνυπελάμβανε P, συνυπέλαβε FJK

παντελῶς ἄτοπον, καὶ εἰ ἐπὶ τῷ συμφέροντι γίνεται.
καὶ μάλιστα διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου τοὺς ἐν τοῖς 489
δικαστηρίοις τῶν παρανενομηκότων προφάσεις καὶ
διανοίας ἀντὶ τῶν ρητῶν εἰσάγοντας ἐκάλυψε ταῖς
ιδίαις εὐρησιλογίαις καταλύειν τὴν τῶν νόμων ὑπερ- 5
οχήν· διὸ καὶ τινες τῶν τοιαύτας κατηγορίας πε-
ποιημένων πρὸς τοὺς δικαστὰς τοὺς δικάζοντας περὶ
τῆς τῶν παρανενομηκότων τιμωρίας εἶπεῖν ὅτι σώζειν
17 ἀναγκαῖον ἢ τὸν νόμον ἢ τὸν ἄνδρα. τὸν δ' οὖν
Χαρῶνδαν φασὶ παραδοξότατον νενομοθετηκέναι 10
περὶ τῆς διορθώσεως τῶν νόμων. ὁρῶντα γὰρ αὐτὸν
ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι διὰ τὸ πλήθος τῶν ἐπι-
χειρούντων ἐπανορθοῦν τοὺς νόμους λυμαιομένους
μὲν τὰς προϋπαρχούσας νομοθεσίας, εἰς στάσεις δὲ
τὰ πλήθη προαγομένους, ἰδιὸν τι καὶ παντελῶς 15
2 ἐξηλλαγμένον νομοθετῆσαι. προσέταξε γὰρ τὸν βου-
λόμενον διορθῶσαι τινα νόμον, ὅταν ποιῇται τὴν
περὶ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν, τὸν ἑαυτοῦ τρά-
χηλον εἰς βρόχον ἐντιθέναι, καὶ μένειν ἄχρι ἂν
δοῦναι τὴν κρίσιν ὁ δῆμος περὶ τοῦ διορθουμένου 20
νόμου ποιήσῃται, κἂν μὲν ἡ ἐκκλησία προσδέξῃται
τὸν ὕστερον γραφόμενον, ἀπολύεσθαι τὸν εἰσηγησά-
μενον, ἂν δὲ ἄκυρον ποιήσῃται τὴν διόρθωσιν,
παραχρῆμα θνήσκειν ὑπὸ τοῦ βρόχου σφιγγόμενον.
3 τοιαύτης δὲ κατὰ τὴν διόρθωσιν τῆς νομοθεσίας 25

2 διὰ add. Steph.   τοὺς] τὰς aF   5 εὐρησιλογίας
PAH, εὐρεσιλογίας cet.   6 καὶ τινος τῶν — δικαστὰς σχε-
λιάζοντος περὶ — τιμωρίας εἶπεν Madvig   9 δ' οὖν] γοῦν v.
10 φησὶ PA   11 ὁρῶντων P   12 διὰ del. Dind.   15
προσαγομένους cod., corr. Dind.   16 ἐνομοθετήσε cod.,
corr. Steph.   20 διορθωμένου PA

οὔσης, καὶ τοῦ φόβου τοὺς νεωτέρους νομοθέτας
 κολάζοντας, οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ νόμων διορθώσεως
 φωνὴν προῖεσθαι· ἐν παντὶ δὲ τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ
 παρὰ τοῖς Θουρίοις τρεῖς οἱ πάντες ἰστοροῦνται
 5 διορθωθῆναι διὰ τινος ἀναγκαίας περιστάσεως [ἐπὶ
 τὴν ὑπερ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν παραγενέ-
 σθαι]. νόμον γὰρ ὄντος, εἴαν τις τινος ὀφθαλμὸν 4
 ἐκκόψῃ, ἀντεκκόπτεσθαι τὸν ἐκείνου, ἐτερόφθαλμός
 τις ἐκκοπεῖς τὸν ὀφθαλμὸν καὶ στερηθῇς ὅλης τῆς
 10 δράσεως τῷ τὸν ἕνα ἀντεκκεκόφθαι τὸν δρᾶσαντα
 ἔλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον ἐκτίσαι· τυφλώσαντα
 γὰρ ἕνα τῶν πολιτῶν, εἰ τὸ κατὰ νόμον πρόστιμον
 ὁ πράξας ὑπομένει, μὴ τετευχέναι τῆς ἴσης συμφο-
 ρᾶς· δίκαιον οὖν εἶναι τὸν ἐτερόφθαλμον τὴν δρασιν
 15 ἀφελόμενον ἀμφοτέρους ἐκκόπτεσθαι τοὺς ὀφθαλ-
 μούς, εἰ μέλλει τὴν ἴσην ἀναδέχεσθαι τιμωρίαν. διὸ 5
 καὶ περιαλγῇ γενόμενον τὸν ἐτερόφθαλμον ἀποτολ-
 μῆσαι λόγον ἐν ἐκκλησίᾳ διαθέσθαι περὶ τῆς ἰδίας
 συμφορᾶς, ἅμα μὲν τοῖς πολίταις ἀποδυρόμενον τὴν
 20 ἰδίαν ἀτυχίαν, ἅμα δὲ συμβουλευόντα τοῖς πλήθεσι
 διορθώσασθαι τὸν νόμον· τέλος δὲ δόντα τὸν τρά-
 χηλον εἰς βρόχον καὶ ἐπιτυχόντα τῇ συμβουλίᾳ, ἀκυ-
 ρῶσαι μὲν τὸν ὑπάρχοντα νόμον, βεβαιῶσαι δὲ τὸν

2 κολάζοντας] κολώνοντας Wurm 4 ἰστοροῦνται Wurm
 (XI 89, 8), εἰσηγόνται cod. 5 διορθωθῆναι (cf. p. 376, 2
 et 14) del. aut διορθαται Reiske, εἰσηγηται (= Wurm) λέ-
 γονται Madvig ἐπὶ — παραγενέσθαι deleui (p. 374, 18)
 6 συμβουλίαν] ἢ παραγενέσθαι P¹, sed litura deletum
 10 τῷ (= Reiske) τὸν μὲν ἕνα (= Cobet) ἀντεκκεκόφθαι
 (= Madvig)] τὸ μὲν ἀντεκκόψαι cod. δρᾶσαντα PA; δ'
 add. cet. 11 ἐκτίσειν Madvig, del. Wess. 16 μέλλοι A
 22 καὶ om. v.

διορθωθέντα, καὶ διαφυγεῖν τὸν τοῦ βρόχου θάνα-
 18τον. δεύτερος δὲ διορθώθη νόμος ὁ διδοὺς ἔξου- 490
 σίαν τῇ γυναικὶ ἀπολύειν τὸν ἄνδρα καὶ συνοικεῖν
 ὃ ἂν βούληται. τῶν γὰρ προβεβηκότων τῇ ἡλικίᾳ
 τις, ἔχων γυναῖκα νεωτέραν καὶ καταλειφθεῖς, συν- 5
 εβούλευε τοῖς Θουρίοις διορθῶσαι τὸν νόμον καὶ
 προσγράψαι τὴν καταλιποῦσαν ἄνδρα συνοικεῖν ὃ
 ἂν βούληται μὴ νεωτέρῳ τοῦ προτέρου· ὁμοίως δὲ
 2 καὶ ἄνθρωπος ἐκβάλλει γυναῖκα, μὴ γαμεῖν ἄλλην νεω-
 2 τέραν ταύτης τῆς ἐκβληθείσης. εὐστοχήσας δ' ἐν 10
 τῇ συμβουλίᾳ καὶ ἀκυρώσας τὸν πρότερον νόμον
 διέφυγε [μὲν] τὸν ἐκ τοῦ βρόχου κίνδυνον· τῆς δὲ
 γυναικὸς κωλυθείσης νεωτέρῳ συνοικῆσαι, πάλιν
 3 ἔγημε τὸν ἀπολυθέντα. τρίτος δὲ νόμος διορθώθη
 ὁ περὶ τῶν ἐπικλήρων, ὁ καὶ παρὰ Σόλωνι καίμενος. 15
 ἐκέλευε γὰρ τῇ ἐπικλήρῳ ἐπιδικάζεσθαι τὴν ἔγγιστα
 γένους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐπικλήρον ἐπιδικάζε-
 σθαι τῷ ἀγγιστεῖ, ὃ ἦν ἀνάγκη συνοικεῖν ἢ πεν-
 4 τακοσίας ἐκτίσαι δραχμὰς εἰς προικὸς λόγον τῇ πε-
 4 νιχοῦ ἐπικλήρῳ. ὁρφανὴ γὰρ τις εὐγενὴς ἐπικλή- 20
 ρος, ἀπορουμένη παντελῶς τῶν κατὰ τὸν βίον καὶ
 διὰ τὴν πενίαν οὐ δυναμένη συνοικῆσαι, κατέφυγεν
 ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ μετὰ δακρύων ἐκθεμένη τὴν
 ἑαυτῆς ἐρημίαν τε καὶ καταφρόνησιν, πρὸς δὲ τού-
 τοις ὑπογραψαμένη τὴν διορθώσιν τοῦ νόμου, ὥστε 25

1 διαφυγεῖν P (διὰ τὸ φυγεῖν P¹), διὰ τοῦτο φυγεῖν v.
 τὸν] τὸν ἀπὸ Reiske 10 αὐτῆς A τῆς ἐκβληθείσης
 del. Hert. 12 μὲν om. P 16 τῇ P¹, τῷ P² τὸν]
 τῷ* (eraso v) P 17 τῇ* ἐπικλήρῳ* (bis eraso v) P 18
 ὃ] δν Hert. 19 πενηχοῦ P 21 τῶν add. Dind. 23
 καὶ vel 377, 3 δὲ del. Reiske 25 ὑπογραψαμένης P

ἀντὶ τῆς ἐκτίσεως τῶν πεντακοσίων δραχμῶν γράψαι
 συνοικεῖν κατ' ἀνάγκην τὸν ἄρχιστα γένους τῇ ἐπι-
 δικασθείσῃ ἐπικλήρῳ· τοῦ δὲ δήμου διὰ τὸν ἔλεον
 ψηφισαμένου διορθῶσαι τὸν νόμον, ἡ μὲν ὀρφανή
 5 τὸν ἐκ τοῦ βρόχου κίνδυνον ἐξέφυγεν, ὁ δ' ἄρχι-
 στεὺς πλούσιος ὢν ἠναγκάσθη γῆμαι γυναῖκα πενι-
 χρὰν ἐπικληρὸν ἄνευ προικός.

Λέπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τοῦ Χαρών-19
 δου τελευτῆς, καθ' ἣν ἰδιὸν τι καὶ παρὰδοξον αὐτῷ
 10 συνέβη. ἐπὶ γὰρ τὴν χώραν ἐξίων μετὰ ξιφιδίου
 διὰ τοὺς ληστιάς, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκκλησίας
 συνεστῶσης καὶ ταρχῆς ἐν τοῖς πλήθεσι, προσέστη
 πολυπραγμονῶν τὰ κατὰ τὴν στάσιν. νενομοθετη- 2
 κὼς δ' ἦν μηδένα μεθ' ὅπλου ἐκκλησιάζειν, καὶ ἐπι-
 15 λαθόμενος ὅτι τὸ ξίφος παρέξωσται, παρέδωκεν ἐχ-
 θροῖς τισιν ἀφορμὴν κατηγορίας. ὢν ἐνὸς εἰπόντος
 491 Καταλέλυκας τὸν ἰδιον νόμον, Μὰ Δί', εἶπεν, ἀλλὰ
 κύριον ποιήσω· καὶ σπασάμενος τὸ ξιφίδιον ἑαυτὸν
 ἀπέσφαξεν. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων τὴν προᾶξιν
 20 ταύτην περιτιθέασι Διοκλεῖ τῷ Συρακοσίῳ νομο-
 θέτῃ.

Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως τὰ περὶ Χαρώνδαν τὸν νο- 3
 μοθέτην διεληλυθότες βραχεία βοηλούμεθα καὶ περὶ
 Ζαλεύκου τοῦ νομοθέτου διελθεῖν διὰ τε τὴν ὁμοίαν
 25 προαίρεσιν τοῦ βίου καὶ τὸ γεγονέναι τοὺς ἄνδρας
 ἐν πόλεσιν ἀστυγείτοσιν. Ζάλευκος τοίνυν ἦν τὸ 20
 γένος ἐκ τῆς Ἰταλίας Λοκρός, ἀνὴρ εὐγενὴς καὶ
 κατὰ παιδείαν τεταυμασμένος, μαθητῆς δὲ Πυθα-

6 πενηχρὰν P
 εἰπεῖν cod.

12 προσέστη v.

17 εἶπεν Steph.,

γόρου τοῦ φιλοσόφου. οὗτος πολλῆς ἀποδοχῆς τυγ-
 χάνων ἐν τῇ πατρίδι νομοθέτης ἡρέθη, καὶ καταβα-
 λόμενος ἐξ ἀρχῆς καινὴν νομοθεσίαν ἤρξατο πρῶτον
 2 περὶ τῶν ἐπουρανίων θεῶν. εὐθύς γὰρ ἐν τῷ προοι-
 μίῳ τῆς ὅλης νομοθεσίας ἔφη δεῖν τοὺς κατοικοῦν- 5
 τας ἐν τῇ πόλει πάντων πρῶτον ὑπολαβεῖν καὶ
 πεπεισθαι θεοὺς εἶναι, καὶ ταῖς διανοαῖς ἐπισκο-
 ποῦντας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν διακόσμησιν καὶ τάξιν
 κρίνειν οὐ τύχης οὐδ' ἀνθρώπων εἶναι ταῦτα κατα-
 σκευάσματα, σέβεσθαι τε τοὺς θεοὺς, ὡς πάντων 10
 τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας
 τοῖς ἀνθρώποις, ἔχειν δὲ καὶ τὴν ψυχὴν καθαρὰν
 πάσης κακίας, ὡς τῶν θεῶν οὐ χαιρόντων ταῖς τῶν
 πονηρῶν θυσίαις τε καὶ δαπάναις, ἀλλὰ ταῖς τῶν
 ἀγαθῶν ἀνδρῶν δικαίαις τε καὶ καλαῖς ἐπιτηδεύσεσι. 15
 3 διὰ δὲ τοῦ προοιμίου προκαλεσάμενος τοὺς πολίτας
 εἰς εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην, ἐπέξευξε προστάτων
 μηδένα τῶν πολιτῶν ἐχθρὸν ἀκατάλλακτον ἔχειν,
 ἀλλ' οὕτω τὴν ἐχθρὰν ἀναλαμβάνειν ὡς ἥξοντα
 πάλιν εἰς σύλλυσιν καὶ φιλίαν· τὸν δὲ παρὰ ταῦτα 20
 ποιοῦντα διαλαμβάνεσθαι παρὰ τοῖς πολίταις ἀνή-
 μερον καὶ ἄγριον τὴν ψυχὴν. τοὺς δὲ ἄρχοντας
 παρεκελεύετο μὴ εἶναι ἀνιδάδεις μηδὲ ὑπερηφάνους,
 μηδὲ κρίνειν πρὸς ἐχθρὰν ἢ φιλίαν. ἐν δὲ τοῖς
 κατὰ μέρος νομοθετήμασι πολλὰ παρ' ἑαυτοῦ προσ- 25
 21 ἐξέτρε μάλα σοφῶς καὶ περιττῶς. τῶν γὰρ ἄλλων

7 ἐπισκοπεῖν cod., corr. Steph. ex Stob. flor. 44, 20 9
 τύχης] δὲ add. Reiske ταῦτα Dind., ταῦτα τὰ cod. 17
 ἐπέξευξε] ἐπέζησεν P² 20 παρὰ ταῦτα P, παρ' αὐτὰ v.
 25 νομοθετήσας cod., corr. Steph. 26 σοφῶς F¹, σαφῶς cet.

ἀπάντων ἀμαρτανουσῶν γυναικῶν ἀργυρικᾶς ζημίας
 τεταχότων οὗτος φιλοτέχνῳ προστίμῳ τὰς ἀκολασίας
 492 αὐτῶν διωρθώσατο. ἔγραψε γὰρ οὕτω· γυναικί
 ἐλευθέρα μὴ πλείω ἀκολουθεῖν μιᾶς θεραπαινίδος,
 5 ἐὰν μὴ μεθύῃ, μηδὲ ἐξιέναι νυκτὸς ἐκ τῆς πόλεως
 εἰ μὴ μοιχευομένην, μηδὲ περιτίθεσθαι χρυσία μηδὲ
 ἐσθῆτα παρυφασμένην, ἐὰν μὴ ἑταῖρα ἧ, μηδὲ τὸν
 ἄνδρα φορεῖν δακτύλιον ὑπόχρυσον μηδὲ ἱμάτιον
 ἰσομιλήσιον, ἐὰν μὴ ἑταιρεύηται ἢ μοιχεύηται. διδ' 2
 10 καὶ ῥαδίως ταῖς τῶν προστίμων αἰσχροαῖς ὑπεξαί-
 ρεσεσιν ἀπέτρεψε τῆς βλαβεράς τρυφῆς καὶ ἀκολα-
 σίας τῶν ἐπιτηδευμάτων· οὐδεὶς γὰρ ἐβούλετο τὴν
 αἰσχρὰν ἀκολασίαν ὁμολογήσας καταγέλαστος ἐν τοῖς
 πολίταις εἶναι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν συμβολαίων 3
 15 καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ τὸν βίον ἀμφισβητουμέ-
 νων καλῶς ἐνομοθέτησε, περὶ δὲ ἡμῖν μακρὸν ἂν
 εἴη γράφειν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας ἀνοίκειον·
 διόπερ ἐπὶ τὰ συνεχῇ τοῖς προειρημένοις ἀναβιβά-
 σουμεν τὸν λόγον.
 20 Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Λυσιμαχίδου Ἑω-22
 μαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Μενήμιον καὶ
 Πόπλιον Σήστιον Καπετωλῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων δια-
 φεύγοντες τὸν ἐν τῇ στάσει κίνδυνον Συναρῶνται περὶ

1 ἀπάντων] περὶ add. P² 2 φιλοτέχνως P 4 πλείων
 FJK 5 πόλεως] πόλης aut οἰκίας Reiske 6 μοιχευομένη
 P²A, μοιχευσομένην Cobet 7 παρυφασμένην PAL ἢ
 ἑταῖρα FJK, ἑταιρεύοιτο (ενοῖτο in lit.) P², ἑταῖραν cet.
 8 ἐπὶ χρυσον Cobet 10 ὑπεξαίρεσεσιν PAF 11 ἀπέστρεψε
 cod., corr. Dind. 13 ἀκολασίαν Reiske, κόλασιν cod., πρό-
 φασιν Gomperz 15 ἀμφισβητούντων cod., corr. Steph.
 21 μεσηνήμιον P, μεσηνήμιον A 22 διαφυγόντες Eich., οἱ
 διαφυγόντες Hert.

τὸν Τράεντα ποταμὸν κατῴκησαν. καὶ χρόνον μὲν
 τινα διέμειναν, ἔπειθ' ὑπὸ Βορεττίαν ἐκβληθέντες
 2 ἀνηρέθησαν. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι τὴν
 Εὐβοίαν ἀνακτησάμενοι καὶ τοὺς Ἑστιαεῖς ἐκ τῆς
 πόλεως ἐκβαλόντες ἰδίαν ἀποικίαν εἰς αὐτὴν ἐξέ- 5
 πεμψαν Περικλέους στρατηγοῦντος, χιλίους δὲ οἰκή-
 τορας ἐκπέμψαντες τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν
 κατεκληροῦχησαν.

23 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιτέλους Ὀλυμ-
 πιάς μὲν ἦχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ὀρθοήκοντα, καθ' 10
 ἣν ἐνίκα στάδιον Κρίσων Ἱμεραῖος, ἐν δὲ τῇ Πρώμῃ
 δέκα ἄνδρες κατεστάθησαν νομογράφοι, Πόπλιος
 Κλώδιος Πηγυλλανός, Τίτος Μινύκιος, Σπόριος
 Οὐετονόριος, Γάιος Ἰούλιος, [Γάιος] Σουλπίκιος, Πό-
 πλιος Σήστιος, Ρωμύλος, Σπόριος Ποστονύμιος Καλ- 15
 2 βίνιος. οὗτοι τοὺς νόμους συνετέλεσαν. ἐπὶ δὲ
 τούτων Θούριοι μὲν διαπολεμοῦντες πρὸς Ταραν-
 τίνους τὰς ἀλλήλων χώρας ἐπόρθουν καὶ κατὰ γῆν
 καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ πολλὰς μὲν μικρὰς μάχας 493
 καὶ ἀκροβολισμοὺς ἐποιήσαντο, ἀξιόλογον δὲ πρᾶξιν 20
 οὐδμίαν συνετέλεσαν.

24 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι
 πάλιν δέκα ἄνδρας νομοθέτας εἵλοντο, Ἀππιον
 Κλώδιον, Μάρκον Κορνήλιον, Λεύκιον Μινύκιον,
 Γάιον Σέργιον, Κρίντον Πόπλιον, Μάνιον Ῥαβο- 25

13 Πηγυλλανός A(F)K Μινούκιος v.; *Genucius fasti*
 Σπόριος om. A 14 Γάιος om. PA; *Publius* Liv. 3, 38
 16 νόμους] οὐ add. Madvig 17 Ταραντίνους P, Λεοντί-
 νους A, Ἀκραγαντίνους HL, Οὐεντίνους FJKM 19 καὶ
 ante πολλὰς del. Wurm 24 Μινούκιον v. 25 Πόπλιον]
Poetilius Liv. 3, 35 et Dion. Hal. 11, 23 Μάνιον] μαίνιον P

λήμιον, Σπόριον Ουετούριον. οὔτοι δὲ τοὺς νόμους 2
 οὐκ ἡδυνήθησαν συντελέσαι. εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ἐρα-
 σθεῖς εὐγενοὺς παρθένου πενιχρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον
 5 χορήμασι διαφθεῖραι τὴν κόρην ἐπεβάλετο, ὥς δ' οὐ
 προσεῖχεν αὐτῷ, ἐπαπέστειλε συκοφάντην ἐπ' αὐτήν,
 προστάξας ἄγειν εἰς δουλείαν. τοῦ δὲ συκοφάντου 3
 φήσαντος ἰδίαν αὐτοῦ εἶναι δούλην καὶ πρὸς τὸν
 ἄρχοντα καταστήσαντος [δουλαγωγεῖν], προσαρα-
 γῶν κατηγορήσεν ὡς δούλης. τοῦ δὲ διακούσαντος
 10 τῆς κατηγορίας καὶ τὴν κόρην ἐγκειρίσαντος, ἐπι-
 λαβόμενος ὁ συκοφάντης ἀπήγευ ὡς ἰδίαν δούλην.
 ὁ δὲ πατήρ τῆς παρθένου παρὼν καὶ δεινοπαθῶν, 4
 ὡς οὐδείς αὐτῷ προσεῖχε, παραπορευόμενος κατὰ
 τύχην παρὰ κρεοπώλιον, ἄρπάσας τὴν παρακειμένην
 15 ἐπὶ τῆς σανίδος κοπίδα, ταύτῃ πατάξας τὴν θυμα-
 τέρα ἀπέκτεινεν, ἵνα μὴ τῆς ὕβρεως λάβῃ πείραν,
 αὐτὸς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκπηδήσας ἀπῆλθε πρὸς τὸ
 στρατόπεδον τὸ ἐν τῷ Ἀλγίδῳ καλουμένῳ τότε
 20 ὑπάρχον. καταφυγὼν δὲ ἐπὶ τὸ πλῆθος καὶ μετὰ 5
 20 δακρύων τὴν κατ' αὐτὸν συμφορὰν ἀπαγγείλας,
 ἅπαντας ἤγαγεν εἰς ἔλεον καὶ πολλὴν συμπάθειαν.
 πάντων δ' ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἡτυχηκόσιν ὁρμησάντων,
 μετὰ τῶν ὀπλων νυκτὸς εἰς τὴν Ῥώμην εἰσέπεσον.
 οὔτοι μὲν οὖν κατελάβοντο λόφον τὸν ὀνομαζόμενον

2 οὐκ om. A   3 πενιχρᾶς P¹   4 δ' οὐ] οὐδείς PAL
 (cf. v. 13)   5 αὐτῷ προσεῖχεν PAL, προσεῖχεν ἐκείνῳ τούτῳ
 cet.   συκοφάντας v.   6 ἄγειν εἰς δουλείαν] i. e. δουλα-
 γωγεῖν (v. 8)   8 κατατείναντος Hert.   δουλαγωγούμενην
 Wurm, delevi (v. 6)   10 τῆς κατηγορίας PA, τὴν κατηγο-
 ρίαν cet.   11 ἀπήγαγεν v.   14 παρὰ om. Peiresc.   κρεο-
 πώλιον v.   18 Ἀλγίδῳ] λαγαδίῳ cod., λαγαδίῳ Peir., corr.
 interpres   20 κατ' αὐτὸν Eich.   21 εἰς ἔλεον ἤγαγε v.

25 Ἀουεντίνον. ἅμα δ' ἡμέρᾳ γνωσθείσης τῆς τῶν
 στρατιωτῶν μισοπονηρίας οἱ μὲν δέκα νομογράφοι
 βοηθοῦντες τῷ συνάρχοντι συνῆγον πολλοὺς τῶν
 νέων, ὡς διὰ τῶν ὅπλων κριθησόμενοι· μεγάλης δ'
 ἐμπεσούσης φιλοτιμίας οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, 5
 προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, διεπρεσβεύ- 494
 σαντο πρὸς ἀμφοτέρους περὶ συλλύσεως, καὶ μετὰ
 πολλῆς σπουδῆς ἐδέοντο λῆξαι τῆς στάσεως καὶ μὴ
 2 περιβαλεῖν τὴν πατρίδα μεγάλαις συμφοραῖς. τέλος
 δὲ πεισθέντων ἀπάντων ὁμολογίας ἔθεντο πρὸς 10
 ἀλλήλους, ὥστε δέκα αἰρεῖσθαι δημάρχους μερίστας
 ἔχοντας ἐξουσίας τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀρχόντων,
 καὶ τούτους ὑπάρχειν οἶονεὶ φύλακας τῆς τῶν πολι-
 τῶν ἐλευθερίας· τῶν δὲ κατ' ἐνιαυτὸν γινομένων
 ὑπάτων τὸν μὲν ἓνα ἐκ τῶν πατρικίων αἰρεῖσθαι, 15
 καὶ τὸν ἓνα πάντως ἀπὸ τοῦ πλήθους καθίστασθαι,
 ἐξουσίας οὔσης τῷ δήμῳ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ὑπά-
 3 τους ἐκ τοῦ πλήθους αἰρεῖσθαι. τοῦτο δ' ἐπραξεν
 ταπεινώσαι σπεύδοντες τὴν τῶν πατρικίων ὑπερο-
 χήν· οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι διὰ τε τὴν εὐγένειαν καὶ 20
 τὸ μέγεθος τῆς ἐκ τῶν προγόνων αὐτοῖς παρακο-
 λουθούσης δόξης ὥσεί τινες κύριοι τῆς πόλεως
 ὑπῆρχον. ἐν δὲ ταῖς ὁμολογίαις προσέκειτο τοῖς
 ἄρξαισι δημάρχοις τὸν ἐνιαυτὸν, ἀντικαθιστάναι πάλιν
 δημάρχους τοὺς ἴσους ἢ τοῦτο μὴ πράξαντας ζῶν- 25
 τας κατακτανθῆναι· ἐὰν δὲ οἱ δημάρχοι μὴ συμφω-
 νῶσι πρὸς ἀλλήλους, κύριοι εἶναι τὸν ἀνὰ μέσον

4 δ' ἐμπεσούσης Rhod., δὲ πεσούσης cod. 12 τὴν
 om. v. 17 ἀμφοτέρους τοὺς om. P 21 τῶν om. v.
 27 κύριον εἶναι τὸ Madvig

κείμενον μὴ καλύεσθαι. τὴν μὲν οὖν ἐν Ῥώμῃ
στάσιν τοιαύτης συλλύσεως τυχεῖν συνέβη.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διοφίλου Ῥωμαῖοι 26
κατέστησαν ὑπάτους Κάγκον Ὀράτιον καὶ Λεύκιον
5 Οὐαλέριον Τούρπινον. ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν τῇ Ῥώμῃ
τῆς νομοθεσίας διὰ τὴν στάσιν ἀσυντελέστου γενο-
μένης, οἱ ὑπατοὶ συνετέλεσαν αὐτήν· τῶν γὰρ κα-
λουμένων δώδεκα πινάκων οἱ μὲν δέκα συνετελέ-
σθησαν, τοὺς δ' ὑπολειπομένους δύο ἀνέγραψαν οἱ
10 ὑπατοὶ. καὶ τελεσθείσης τῆς ὑποκειμένης νομοθε-
σίας, ταύτην εἰς δώδεκα χαλκοῦς πίνακας χαράξαντες
οἱ ὑπατοὶ προσήλωσαν τοῖς πρὸ τοῦ βουλευτηρίου
τότε κειμένοις ἐμβόλοις. ἡ δὲ γραφεῖσα νομοθεσία,
βραχέως καὶ ἀπερίττως συγκειμένη, διέμεινε θαν-
15 μαζομένη μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν. — Τούτων δὲ 2
πραττομένων τὰ πλεῖστα τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην
ἔθνων ἐν ἡσυχίᾳ ὑπῆρχε, πάντων σχεδὸν εἰρήνην
ἀγόντων. οἱ μὲν γὰρ Πέρσαι διττὰς συνθήκας εἶχον
πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τὰς μὲν πρὸς Ἀθηναίους καὶ
20 τοὺς συμμάχους αὐτῶν, ἐν αἷς ἦσαν αἱ κατὰ τὴν
Ἀσίαν Ἑλληνίδες πόλεις αὐτόνομοι, πρὸς δὲ τοὺς
Λακεδαιμονίους ὕστερον ἐγράφησαν, ἐν αἷς τοῦναν-
τίον ἦν γεγραμμένον ὑπηκόους εἶναι τοῖς Πέρσαις
495 τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. ὁμοίως δὲ
25 καὶ τοῖς Ἑλλησι πρὸς ἀλλήλους ὑπῆρχεν εἰρήνη,
συντεθειμένων τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Λακεδαιμο-
νίων σπονδὰς τριακονταετείς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ 3
κατὰ τὴν Σικελίαν εἰρηνικὴν εἶχε κατάστασιν, Καρ-

1 καλύεσθαι conicio 4 κάγκων Ὀράτιον P, M. Horatius
Liv. 3, 55 18 ἀγόντων] ἐχόντων P 21 πόλεις Ἑλληνίδες P

χηδονίων μὲν πεποικημένων συνθήκας πρὸς Γέλωνα,
 αὐτῶν δὲ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων Ἑλληνί-
 δων τὴν ἡγεμονίαν Συρακοσίοις συγκεχωρηκυῶν,
 καὶ τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἥτταν τὴν γενο-
 μένην περὶ τὸν Ἰμέραν ποταμὸν συλληλυμένων πρὸς 5
 4 τοὺς Συρακοσίους. ἡσύχαξε δὲ καὶ τὰ κατὰ τὴν
 Ἰταλίαν ἔθνη καὶ Κελτικὴν, ἔτι δ' Ἰβηρίαν καὶ τὴν
 ἄλλην σχεδὸν ἅπασαν οἰκουμένην. διόπερ πολεμικὴ
 μὲν καὶ ἀξία μνήμης πρῶξις οὐδεμία συνετελέσθη
 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, εἰρήνη δὲ μία συνετε- 10
 λέσθη, καὶ πανηγύρεις καὶ ἀγῶνες καὶ θεῶν θυσίαι
 καὶ ἄλλα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν ἀνήκοντα παρὰ πᾶ-
 σιν ἐπεπόλαξεν.

27 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοκλέους Ῥωμαῖοι
 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λαρίνον Ἐρμίνιον καὶ 15
 Τίτον Στερτίνιον Στρούκτορα. ἐπὶ δὲ τούτων Σά-
 μιοι μὲν πρὸς Μιλησίους περὶ Προήνης ἀμφισβη-
 τήσαντες εἰς πόλεμον κατέστησαν, ὄρωντες δὲ τοὺς
 Ἀθηναίους ταῖς εὐνοίαις διαφέροντας πρὸς Μιλη-
 σίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν. οἱ δὲ Περικλέα προ- 20
 χειρισάμενοι στρατηγὸν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τοὺς Σαμίους
 2 ἔχοντα τριήρεις τετραράκοντα. οὗτος δὲ πλεύσας
 ἐπὶ τε τὴν Σάμῳ* * παρεισελθὼν δὲ καὶ τῆς πόλεως
 ἐγκρατὴς γενόμενος κατέστησε δημοκρατίαν ἐν αὐτῇ.
 πρᾶξάμενος δὲ παρὰ τῶν Σαμίων ὀρδοῦντα τὰ 25

3 συγκεχωρηκῶτων cod., corr. Wess. 10 κατὰ — συν-
 τελέσθη om. L μία συνετελέσθη del. Dind. 11 πα-
 νηγυρεῖς P 15 ἐρμίνιον P, ἐρμήνιον F 16 στρούκτορα
 P, στρούνκτορα A, στρούνκτονα cet. 17 Προήνης Canterus
 (ex Thuk. 1, 115), εἰρήνης cod. 23 τε del. Dind. δὲ
 om. v. 25 εἰσπραξάμενος (εἰς s. l. man. 2) P τάλαντα]
 καὶ πεντήκοντα ἄνδρας add. Wess. ex Thuk. 1, 115

λαντα, καὶ τοὺς ἰσοὺς ὁμήρους παῖδας λαβών, τού-
 τους μὲν παρέδωκε τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτὸς δ' ἐν ὀλί-
 γαις ἡμέραις ἅπαντα συντετελεκώς ἐπανῆλθεν εἰς
 τὰς Ἀθήνας. ἐν δὲ τῇ Σάμῳ στάσεως γενομένης, ³
⁵ καὶ τῶν μὲν αἰρουμένων τὴν δημοκρατίαν, τῶν δὲ
 βουλομένων τὴν ἀριστοκρατίαν εἶναι, ταραχὴ πολλή
 τὴν πόλιν ἐπεῖχε. τῶν δ' ἐναντιουμένων τῇ δημο-
 κρατίᾳ διαβάντων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ πορευθέντων
 εἰς Σάρδεις πρὸς Πισσοῦθνην τὸν τῶν Περσῶν σα-
¹⁰ τράπην περὶ βοηθείας, ὁ μὲν Πισσοῦθνης ἔδωκεν
 αὐτοῖς στρατιώτας ἑπτακοσίους, ἐλπίζων τῆς Σάμου
 διὰ τοῦτου κυριεύσειν, οἱ δὲ Σάμιοι μετὰ τῶν δο-
 θέντων αὐτοῖς στρατιωτῶν νυκτὸς πλεύσαντες εἰς
 τὴν Σάμον ἔλαθόν τε [τὴν πόλιν] παρεισελθόντες,
¹⁵ τῶν πολιτῶν συνεργούντων, ῥαδίως τ' ἐκράτησαν
 τῆς Σάμου, καὶ τοὺς ἀντιπράττοντας αὐτοῖς ἐξέ-
 βαλον ἐκ τῆς πόλεως· τοὺς δ' ὁμήρους ἐκκλέψαντες
 ἐκ τῆς Δήμνου καὶ τὰ κατὰ τὴν Σάμον ἀσφαλισά-
⁴⁹⁶ μνοι, φανερώς ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν πολομίους τοῖς
²⁰ Ἀθηναίοις. οἱ δὲ πάλιν Περικλέα προχειρισάμενοι ⁴
 στρατηγὸν ἐξέπεμψαν ἐπὶ τοὺς Σαμίους μετὰ νεῶν
 ἐξήκοντα. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν Περικλῆς ναυμα-
 χήσας πρὸς ἑβδομήκοντα τριήρεις, ἐνίκησε τοὺς Σα-
 μίους, μεταπεμψάμενος δὲ παρὰ Χίων καὶ Μυτιλη-
²⁵ ναίων ναῦς εἴκοσι πέντε μετὰ τούτων ἐπολιόρησε

9 πισσοῦθνη PA 12 τούτων L 14 τὴν πόλιν om. PA
 15 τῶν π. συνεργούντων PA, συνεργ. τ. π. cet. τε κρα-
 τήσαντες (τὰς s. l. man. 2) P αὐτῆς ἐκράτησαν (om. τῆς
 Σάμου) FK 16 καὶ del. P² 21 στρατηγὸν προχειρι-
 σάμενοι P 22 ταῦθ' ὁ μὲν] τούτων Wurm 24 Μυτιλη-
 cod. 25 εἴκοσι πέντε P, κῆ A, πέντε καὶ εἴκοσι Wess.

5 τὴν Σάμον. μετὰ δέ τινας ἡμέρας Περικλῆς μὲν
 καταλιπὼν μέρος τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πολιορκίας
 ἀνέβη, ἀπαντήσων ταῖς Φοινίσσαις ναυσίν, ἃς
 28 οἱ Πέρσαι τοῖς Σαμίοις ἦσαν ἀπεσταλκότες. οἱ δὲ
 Σάμιοι διὰ τὴν ἀνάβηξιν τοῦ Περικλέους νομίζον- 5
 τες ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς ἐπίθεσιν ταῖς ἀπο-
 λελειμμέναις ναυσίν, ἐπέπλευσαν ἐπ' αὐτάς, καὶ νι-
 2 κήσαντες τῇ ναυμαχίᾳ φρονήματος ἐπληροῦντο. ὁ δὲ
 Περικλῆς ἀκούσας τὴν τῶν ἰδίων ἦτταν, εὐθὺς ὑπέ-
 στρεψε καὶ στόλον ἀξιόλογον ἤθροισε, βουλόμενος 10
 εἰς τέλος συντρεῖν τὸν τῶν ἐναντίων στόλον. ταχὺ
 δ' ἀποστειλάντων Ἀθηναίων μὲν ἐξήκοντα τριήρεις,
 Χίων δὲ καὶ Μυτιληναίων τριάκοντα, μεγάλην ἔχων
 δύναμιν συνεστήσατο τὴν πολιορκίαν καὶ κατὰ γῆν
 καὶ κατὰ θάλατταν, συνεχεῖς ποιούμενος προσβολάς. 15
 3 κατεσκεύασε δὲ καὶ μηχανὰς πρῶτος τῶν πρὸ αὐτοῦ
 τοὺς τε ὀνομαζομένους κριοὺς καὶ χελώνας, Ἀρτέ-
 μωνος τοῦ Κλαζομενίου κατασκευάσαντος. ἐνεργῶς
 δὲ πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ ταῖς μηχαναῖς κατα-
 βαλὼν τὰ τεῖχη κύριος ἐγένετο τῆς Σάμου. κολά- 20
 σας δὲ τοὺς αἰτίους ἐπράξατο τοὺς Σαμίους τὰς εἰς
 τὴν πολιορκίαν γεγεννημένας δαπάνας, τιμησάμενος
 4 αὐτὰς ταλάντων διακοσίων. παρείλετο δὲ καὶ τὰς
 ναὺς αὐτῶν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαψε, καὶ τὴν δημο-
 κρατίαν καταστήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. 25
 Ἀθηναίοις δὲ καὶ Λακεδαιμονίοις μέχρι τούτων
 τῶν χρόνων αἱ τριακονταετεῖς σπονδαὶ διέμειναν

6 ἐπιτήδειον om. FJ   7 ἐπ' Hert., εἰς cod.   8 τῆς
 ναυμαχίας v.   13 Μιτυλ. cod.

ἀσάλευτοι. καὶ ταῦτα μὲν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μυριχίδου Ῥωμαῖοι 29
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ἰούλιον καὶ Μάρ-
5 κον Γεράκιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πέμπτην
πρὸς ταῖς ὀδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα Κρίσων Ἰμε-
ραῖος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν
Δουκέτιος μὲν ὁ γεγωνὺς τῶν Σικελικῶν πόλεων
ἡγεμὼν τὴν τῶν Καλακτίνων πατρίδα κατέστησε,
10 καὶ πολλοὺς εἰς αὐτὴν οἰκίζων οἰκήτορας ἀντεποιή-
σατο μὲν τῆς τῶν Σικελῶν ἡγεμονίας, μεσολαβηθεὶς
δὲ νόσῳ τὸν βίον κατέστρεψε. Συρακόσιοι δὲ πάσας 2
τὰς τῶν Σικελῶν πόλεις ὑπηκόους ποιησάμενοι πλήν
τῆς ὀνομαζομένης Τρινακίης, ἔγνωσαν ἐπὶ ταύτην
15 στρατεύειν· σφόδρα γὰρ ὑπώπτουν τοὺς Τρινακίους
497 ἀντιλήψεσθαι τῆς τῶν ὁμοεθνῶν Σικελῶν ἡγεμονίας.
ἡ δὲ πόλις αὕτη πολλοὺς καὶ μεγάλους ἄνδρας
εἶχεν, αἰὶ τὸ πρωτεῖον ἐσχηκυῖα τῶν Σικελικῶν
πόλεων· ἦν γὰρ ἡγεμόνων ἡ πόλις αὕτη πλήρης
20 μέγα φρονούντων ἐπ' ἀνδρείᾳ. διὸ καὶ πάσας τὰς 3
δυνάμεις ἀθροίσαντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν καὶ τῶν
συμμάχων πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτήν. οἱ δὲ
Τρινακιοὶ συμμάχων μὲν ἦσαν ἔρημοι διὰ τὸ τὰς
ἄλλας πόλεις ὑπακούειν Συρακοσίοις, μέγαν δ'
25 ἀγῶνα συνεστήσαντο. ἐκθύμως γὰρ ἐγκαρτεροῦντες

3 μυριχίδου P 5 γεγάντιον AHJM, γεγάντην P, γε-
γάντιον cet. 6 καθ' ἣν P. ἐν ἣ v. 7 δεύτερον] τρίτον
Wess. 9 Καλακτίνων cod., corr. Casaub. 14 Τρινακίης
suspectum cf. p. 353, 19 18 Σικελῶν PAL 23 * διὰ
τὸ] διὰ δὲ cod. 24 * ὑπακούειν sive εἶναι ὑπηκόους] αἰ
ὕπηκον cod. δ' add. Reiske et Madvig

τοῖς δεινοῖς καὶ πολλοὺς ἀνελόντες, ἥρωικῶς μαχόμενοι πάντες κατέστρεψαν τὸν βίον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν πρεσβυτέρων οἱ πλείους ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησαν, οὐχ ὑπομείναντες τὰς ἐκ τῆς ἀλώσεως ὕβρεις. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοὺς πρότερον ἀηττήτους γερουσίας νικῆσαντες ἐπιφανῶς, τὴν μὲν πόλιν ἐξανδραποδισάμενοι κατέσκαψαν, τῶν δὲ λαφύρων τὰ κράτιστα ἀπέστειλαν εἰς Δελφοὺς χαριστήρια τῷ θεῷ.

30 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησι Γλανκίδον Ῥωμαῖοι 10 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Ἀγρίππαν Φούριον. ἐπὶ δὲ τούτων Συρακόσιοι διὰ τὰς προειρημένας εὐήμερίας ἑκατὸν μὲν τριήρεις ἐναυπηγῆσαντο, τὸν δὲ τῶν ἱππέων ἀριθμὸν ἐποίησαν διπλάσιον· ἐπεμελήθησαν δὲ καὶ τῆς πεζῆς δυνάμεως, 15 καὶ χρημάτων παρασκευὰς ἐποιοῦντο, φόρους ἀθροτέρους τοῖς ὑποτεταγμένοις Σικελοῖς ἐπιτιθέντες. ταῦτα δ' ἔπραττον διανοοῦμενοι πᾶσαν Σικελίαν ἐκ 2 τοῦ κατ' ὀλίγον κατακτήσασθαι. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Ἑλλάδα συνέβη τὸν Κορινθιακὸν κληθέντα πόλεμον ἀρχὴν λαβεῖν διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Ἐπιδάμνιοι κατοικοῦντες περὶ τὸν Ἀδρίαν, ἄποικοι δ' ὑπάρχοντες Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους. τῆς δ' ἐπικρατούσης μερίδος φυγαδευούσης πολλοὺς τῶν ἀντιπραττόντων, οἱ φυγάδες ἀθροισθέντες καὶ παραλαμβάνοντες τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐπλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν 25

11 Κόιντον v. Ἀγρίππαν AF 12 φούριον PAFM
13 μὲν om. P 22 περὶ Hert., ἐπὶ cod. 27 ἐπλευσαν
τοὺς Ἰλλυριοὺς v.

ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον. στρατευσάντων δὲ τῶν βαρ- 3
 βάρων πολλῇ δυνάμει, καὶ τὴν μὲν χώραν κατα-
 σχόντων, τὴν δὲ πόλιν πολιορκούντων, οἱ μὲν Ἐπι-
 δάμνιοι, καθ' ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, πρέσβεις
 5 ἐπεμψαν εἰς Κέρκυραν, ἀξιοῦντες τοὺς Κερκυραίους
 συγγενεῖς ὄντας βοηθῆσαι. οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν,
 ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Κορινθίους περὶ συμμαχίας, καὶ
 μόνην ἐκείνην ἐποιήσαντο μητρόπολιν· ἅμα δὲ καὶ
 συνοίκους ἤτοῦντο. οἱ δὲ Κορίνθιοι τοὺς μὲν Ἐπι- 4
 10 δαμνίους ἐλεοῦντες, τοὺς δὲ Κερκυραίους μισοῦντες
 διὰ τὸ μόνους τῶν ἀποίκων μὴ πέμπειν τὰ κατει-
 θισμένα λερεῖα τῇ μητροπόλει, ἔκριναν βοηθεῖν τοῖς
 498 Ἐπιδαμνίοις. διόπερ ἀποίκους τε ἐξέπεμψαν εἰς τὴν
 Ἐπίδαμνον καὶ στρατιώτας ἱκανοὺς φρουρῆσαι τὴν
 15 πόλιν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κερκυραῖοι παροξυνθέντες 5
 ἀπέστειλαν πεντήκοντα τριήρεις καὶ στρατηγὸν ἐπ'
 αὐτῶν. οὗτος δὲ προσπλεύσας τῇ πόλει προσέταττε
 τοὺς μὲν φυγάδας καταδέχεσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν φρου-
 ρῶν Κορινθίους πρέσβεις ἀπέστειλαν ἀξιοῦντες δι-
 20 καστηρίῳ κριθῆναι περὶ τῆς ἀποικίας, μὴ πολέμῳ.
 τῶν δὲ Κορινθίων οὐ προσεχόντων αὐτοῖς, συγκα-
 τέβησαν εἰς πόλεμον ἀμφοτέροι, καὶ ναυτικὰς δυνά-
 μεις ἀξιολόγους κατεσκεύαζον καὶ συμμαχοὺς προσ-
 ελαμβάνοντο. ὁ μὲν οὖν Κορινθιακὸς ὀνομασθεὶς
 25 πόλεμος συνέστη διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. Πρω- 6
 μαῖοι δὲ πρὸς Οὐολούσκους διαπολεμοῦντες τὸ μὲν

18 φρουροῦντας f καταδέχεσθαι] τοὺς δὲ φρουροὺς καὶ
 τοὺς οἰκητορας ἀποπέμπειν· ἐπὶ δὲ τοὺς Κορινθίους πρέσβεις
 Hert. (ex Thuc. I 26) 19 πρέσβεις om. A ἀπέστειλεν Eich.
 ἀξιοῦντας L 20 μὴ PAL, καὶ μὴ cet. 26 Οὐολούσκους
 Rhod. (Liv. III 66), βολόμνους PA, Οὐολούσκους cet.

πρώτον ἀκροβολισμοὺς καὶ μικρὰς μάχας συνετέ-
λουν, μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξει μεγάλη νικήσαντες
τοὺς πλείους τῶν πολεμίων κατέκοψαν.

- 31 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεοδώρου Ῥωμαῖοι
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Γενύκιον καὶ 5
Ἀργίππαν Κούρτιον Χίλωνα. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ
μὲν τὴν Ἰταλίαν τὸ ἔθνος τῶν Καμπανῶν συνέστη,
καὶ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς ἀρετῆς
τοῦ πλησίον κειμένου πεδίου. κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν
οἱ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου βασιλεύσαντες, ὀνομα- 10
σθέντες δὲ Ἀρχαιανακτίδαι, ἤρξαν ἔτη δύο πρὸς
τοῖς τετταράκοντα· διεδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν Σπάρτα-
2 κος, καὶ ἤρξεν ἔτη ἑπτὰ. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα
Κορίνθιοι πρὸς Κερκυραίους διαπολεμοῦντες καὶ
παρασκευασάμενοι ναυτικὰς δυνάμεις, συνεστήσαντο 15
ναυμαχίαν. οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι ἔχοντες ναῦς
ἑβδομήκοντα καλῶς ἐξηρτυμένας, ἐπέπλευσαν τοῖς
πολεμίοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τριήρεσιν ὀγδοήκοντα
ἀντιταχθέντες ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ τὴν Ἐπί-
δαμνον ἐκπολιορκήσαντες τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμα- 20
λώτους ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ Κορινθίους δῆσαντες
3 εἰς φυλακὴν παρέδοσαν. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ
μὲν Κορίνθιοι καταπλαγέντες κατέπλευσαν εἰς Πελο-
πόννησον, οἱ δὲ Κερκυραῖοι θαλαττοκρατοῦντες τῆς 499
κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους θαλάττης ἐπέπλεον τοῖς Κο- 25
ρινθίων συμμάχοις καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐπόρθουν.

5 ὑπάτους κατέστησαν v. Γενύκιον PA, Γενίτιον cet.
6 Ἀργίππαν AFK Κούρτιον PA 7 Καμπανῶν] καππάδων
A, καπάδων F, καππαδόκων P 9 κειμένου delere malim
11 Ἀρχαιανακτίδαι AL 20 πολιορκήσαντες cod., corr. Dind.
23 εἰς P, εἰς τὴν v.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διελθόντος Ἀθήνησι³²
 μὲν ἦρχεν Εὐθυμένης, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπά-
 των χιλίαρχοι κατεστάθησαν τρεῖς, Ἀῦλος Σεμ-
 πρώνιος, Λεύκιος Ἀτίλιος, Τίτος Κόιντος. ἐπὶ δὲ
 5 τούτων Κορίνθιοι μὲν ἡττημένοι τῇ ναυμαχίᾳ ναυ-
 πηγήσασθαι στόλον ἀξιολογώτερον ἔκριναν. διόπερ 2
 ὕλην πολλὴν παρασκευασάμενοι καὶ ναυπηγοὺς ἐκ
 τῶν πόλεων μισθούμενοι μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας
 κατεσκεύαζον τριήρεις καὶ ὅπλα καὶ βέλη παντο-
 10 δαπά, καὶ καθόλου πάσας τὰς εἰς τὸν πόλεμον πα-
 ρασκευὰς ἡτοιμάζον, καὶ τὰς μὲν ἐκ καταβολῆς τριή-
 ρεις ἐναυπηγοῦντο, τὰς δὲ πεπονηκυίας ἐθεράπευον,
 ἄλλας δὲ παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμποντο. τὸ 3
 δὲ παραπλήσιον καὶ τῶν Κερκυραίων ποιοῦντων,
 15 καὶ ταῖς φιλοτιμίαις οὐκ ἀπολιμπανομένων, φανε-
 ρὸς ἦν ὁ πόλεμος αὐξήσειν μεγάλην ληψόμενος. ἅμα
 δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀθηναῖοι συνῴκησαν Ἀμ-
 φίπολιν, καὶ τῶν οἰκητόρων οὓς μὲν ἐκ τῶν πολι-
 τῶν κατέλεξαν, οὓς δ' ἐκ τῶν σύνεργους φρουρίων.
 20 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσιμάχου Ῥωμαῖοι³³
 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Κοῖντιον καὶ Μάρ-
 κον Γεγάνιον Μακερῖνον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμ-
 πιάδα ἔκτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα
 στάδιον Θεόπομπος Θετταλός. ἐπὶ δὲ τούτων Κερ-
 25 κυραῖοι μὲν πυνθανόμενοι τῶν παρασκευαζομένων
 ἐπ' αὐτοὺς δυνάμεων τὸ πλήθος, ἀπέστειλαν πρὸς

4 Ἀτίλιος] καὶ add. v. 12 πεπονημένας FJK 13
 τὸ δὲ*] om. v., τὸ P; παραπλήσιον δὲ Steph. 20 Λυσι-
 μάχου Wess., Νανσιμάχου cod. 21 κοῖνκτιον P, κοῖντων v.
 22 μακέρνον cod., Macerinus Liv. 4, 8 et Dion. Hal. 11, 63

- 2 Ἀθηναίους πρέσβεις ἀξιοῦντες αὐτοῖς βοηθῆσαι. τὸ
 δ' αὐτὸ καὶ Κορινθίων ποιησάντων, καὶ συναχθεί-
 σης ἐκκλησίας, διήκουσε τῶν πρέσβεων ὁ δῆμος,
 καὶ ἐψηφίσατο συμμαχεῖν Κερκυραίοις. διὸ καὶ πα-
 ραχρήμα μὲν ἐξέπεμψαν τριήρεις κατηρτισμένας δέκα, 5
 μετὰ δὲ ταῦτα πλείους ἐπηγγείλαντο πέμψειν, ἔαν
 3 ἡ χρεία. οἱ δὲ Κορίνθιοι τῆς τῶν Ἀθηναίων συμ-
 μαχίας ἀποτυγχόντες, ἐνενήκοντα μὲν αὐτοὶ τριήρεις
 ἐπλήρωσαν, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων ἐξήκοντα προσ-
 ελάβοντο. ἔχοντες οὖν ναῦς κατηρτισμένας ἑκατὸν 10
 πεντήκοντα, καὶ στρατηγούς ἐλόμενοι τοὺς χαριε-500
 σιτάτους, ἀνήχθησαν ἐπὶ τὴν Κέρκυραν, κεκοικότες
 4 διὰ τάχους ναυμαχῆσαι. οἱ δὲ Κερκυραῖοι πυνθα-
 νόμενοι τὸν τῶν πολεμίων στόλον μὴ μακρὰν ἀπέ-
 χειν, ἀντιανήχθησαν τριήρεσιν ἑκατὸν εἴκοσι σὺν 15
 ταῖς τῶν Ἀθηναίων. γενομένης δὲ ναυμαχίας ἰσχυ-
 ρῶς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεκράτουν οἱ Κορίνθιοι, μετὰ
 δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ἐπιφανέντων ἄλλαις εἴκοσι
 ναυσίν, ἃς ἀπεστάλκεσαν ἐν τῇ δευτέρᾳ συμμαχίᾳ,
 συνέβη νικῆσαι τοὺς Κερκυραίους. τῇ δ' ὕστερα 20
 πάντων τῶν Κερκυραίων ἐπιπλευσάντων οὐκ ἀνή-
 χθησαν οἱ Κορίνθιοι.
- 34 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀντιοχίδου Ῥωμαῖοι
 κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Πόστου-
 μον Αἰβούτιον Οὐλέκον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀθηναίων 25
 μὲν συνηγωνισμένων τοῖς Κερκυραίοις καὶ τῆς κατὰ
 τὴν ναυμαχίαν νίκης αἰτίων γενομένων, χαλεπῶς

19 συμμαχία] ἐκκλησία Madvig 21 πάντων] πάλιν
 Dind. 23 Ἀντιοχίδου PAL, Ἀντιλοχίδου cet. 24 Πό-
 στουμνον A, Ποστουμίον cet.

εἶχον πρὸς αὐτοὺς οἱ Κορινθιοί. διόπερ ἀμύνεσθαι 2
 σπεύδοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν
 πόλιν Ποτιδαίαν, οὕσαν ἑαυτῶν ἄποικον. ὁμοίως
 δὲ τούτοις καὶ Περδίκκας ὁ τῶν Μακεδόνων βασι-
 5 λεύς, ἄλλοτρίως διακείμενος πρὸς Ἀθηναίους, ἐπεισε
 τοὺς Χαλμιδεῖς ἀποστάντας Ἀθηναίων τὰς μὲν ἐπὶ
 θαλάττῃ πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς μίαν δὲ συνοικισθῆναι
 τὴν ὀνομαζομένην Ὀλυνθον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν 3
 ἀπόστασιν τῶν Ποτιδαϊατῶν ἀκούσαντες ἐξέπεμψαν
 10 τριάκοντα ναῦς καὶ προσέταξαν τὴν τε χώραν τῶν
 ἀφεστηκότων λεηλατῆσαι καὶ τὴν πόλιν πορθῆσαι.
 οἱ δὲ πεμφθέντες καταπλεύσαντες εἰς τὴν Μακεδο-
 νίαν κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ δήμου, συνεστήσαντο
 πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας. ἔνθα δὲ τῶν Κορινθίων 4
 15 βοηθησάντων τοῖς πολιορκουμένοις δισχιλίους στρα-
 τιώταις, δισχιλίους καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέ-
 πεμψε. γενομένης δὲ μάχης περὶ τὸν ἴσθμὸν τὸν
 πλησίον τῆς Παλληνίων, καὶ τῶν Ἀθηναίων νικη-
 σάντων καὶ πλείους τῶν τριακοσίων ἀνελόντων, οἱ
 20 Ποτιδαῖαι ἄται συνεκλείσθησαν εἰς πολιορκίαν. ἔμα 5
 δὲ τούτοις πραττομένοις ἔκτισαν οἱ Ἀθηναῖοι πόλιν
 ἐν τῇ Προποντίδι τὴν ὀνομαζομένην Λέτανον. κατὰ
 δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πέμψαντες ἀποίκους εἰς
 Ἄρδεα τὴν χώραν κατεκληροῦνῃσαν.
 25 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κράτητος Ῥωμαῖοι 35
 κατέστησαν ὑπάτους Κόιντον Φούριον Φόσον καὶ

11 πορθῆσαι] πολιορκῆσαι Wurm 18 συνέστησαν P
 22 Λέτανον] Δρέπανον Cobet 23 οἱ Ῥωμαῖοι v. εἰς
 Ἄρδεα] εἰ σαρδαία P, εἰς σαρδέα ΔΗ 25 Κράτητος Böckh,
 Κρήτος cod. 26 φούριον PAF φόσον P

Μάνιον Παπίριον Κράσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ
 τὴν Ἰταλίαν οἱ τοὺς Θουρίους οἰκοῦντες, ἐκ πολλῶν
 πόλεων συνεστηκότες, ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους,
 ποίας πόλεως ἀποίκους δεῖ καλεῖσθαι τοὺς Θουρίους
 2 καὶ τίνα κτίστην δίκαιον ὀνομάζεσθαι. οἳ τε γὰρ 501
 Ἀθηναῖοι τῆς ἀποικίας ταύτης ἡμφισβήτουν, ἀπο-
 φαινόμενοι πλείστον οἰκήτορας ἐξ Ἀθηνῶν ἐληλυ-
 θέναι, οἳ τε Πελοποννήσιοι, πόλεις οὐκ ὀλίγας πα-
 ρεσχηκέναι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν κτίσιν τῶν Θουρίων,
 τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀποικίας ἑαυτοῖς ἔφησαν δεῖν 10
 3 προσάπτεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν
 ἀνδρῶν κεκοινωνηκότων τῆς ἀποικίας καὶ πολλὰς
 χρείας παρεσχημένων, πολὺς ἦν ὁ λόγος, ἐκάστου
 τῆς τιμῆς ταύτης σπεύδοντος τυχεῖν. τέλος δὲ τῶν
 Θουρίων πεμψάντων εἰς Δελφοὺς τοὺς ἐπερωτήσον- 15
 τας τίνα χρὴ τῆς πόλεως οἰκιστὴν ἀγορεύειν, ὁ θεὸς
 ἔχρησεν αὐτὸν δεῖν κτίστην νομίζεσθαι. τούτῳ τῷ
 τρόπῳ λυθείσης τῆς ἀμφισβητήσεως τὸν Ἀπόλλω
 κτίστην τῶν Θουρίων ἀπέδειξαν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς
 στάσεως ἀπολυθὲν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ὁμόνοιαν 20
 4 ἀποκατέστη. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀρχίδαμος ὁ τῶν
 Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη τετ-
 τάρακοντα δύο, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἄγρις
 ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι ἐπτά.

36 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀψεύδους Ῥωμαῖοι 25

1 παπέριον P Κράσσον v. τοῖς AFJK 3 συν-
 εστηκότες P 8 οἳ τε Πελοποννήσιοι P, ἔτι δὲ (om. A,
 ἔτι δ' αἱ Wess.) κατὰ τὴν Πελοπόννησον v. Πελοποννή-
 σιοι] διὰ τὸ add. Steph., τῷ Reiske ὀλίγους AHJKL
 παρεσχημένοι Dind. 9 αὐτῶν v. 14 τυχεῖν] ἐπιτυχεῖν f
 17 αὐτῶν A 25 Ἀψευδοῦς PA

κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Μενήριον καὶ Πρόκλον
 Γεράνιον Μακερίνον. ἐπὶ δὲ τούτων Σπάρτακος
 μὲν ὁ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη
 ἑπτὰ, διεδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν Σέλευκος καὶ ἐβασί-
 5 λευσεν ἔτη τετταράκοντα. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Μέ- 2
 των ὁ Παυσανίου μὲν υἱός, δεδοξασμένος δὲ ἐν
 ἀστρολογίᾳ, ἐξέβηκε τὴν ὀνομαζομένην ἐννεακαιδε-
 καετηρίδα, τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος ἀπὸ μηνὸς ἐν
 Ἀθήναις σκιροφοριῶνος τρισκαιδεκάτης. ἐν δὲ τοῖς
 10 εἰρημένοις ἔτεσι τὰ ἄστροι τὴν ἀποκατάστασιν ποι-
 εῖται καὶ καθάπερ ἐνιαυτοῦ τινος μεγάλου τὸν ἀνα-
 κυλισμὸν λαμβάνει· διὸ καὶ τινες αὐτὸν Μέτωνος
 ἐνιαυτὸν ὀνομάζουσι. δοκεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐν τῇ 3
 προρρήσει καὶ προγραφῇ ταύτῃ θαυμαστῶς ἐπιτε-
 15 τευχέσαι· τὰ γὰρ ἄστροι τὴν τε κίνησιν καὶ τὰς ἐπι-
 σημασίας· ποιεῖται συμφώνως τῇ γραφῇ· διὸ μέχρι
 τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων
 χρώμενοι τῇ ἐννεακαιδεκαετηρίδι οὐ διαφεύδονται
 τῆς ἀληθείας. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ὑπαραντίνοι 4
 20 τοὺς τὴν Σίριν καλουμένην οἰκοῦντας μετοικίδαντες
 ἐκ τῆς πατρίδος καὶ ἰδίους προσθέντες οἰκήτορας,
 ἔκτισαν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἡράκλειαν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθηνησι Πιθδοδῶρον Ῥωμαῖοι 37

502 μὲν ὑπάτους κατέστησεν Τίτον Κοῖντιον καὶ Νίττον
 25 Μενήριον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον ὀλυμπιάδα ἐβδόμην

1 Μενίριον PA, Μενοίριον FK, Μενοίτιον JM 4 ἑπτὰ
 Casaub. (c. 31, 1), ἑπτακαίδεκα P, δεκαεπτὰ v. Σέλευκος]
 Σάντρος XIV 93, 1 5 τεσσαράκοντα P, τέσσαρα v. (τεττα-
 ράκοντα τέτταρα P XIV 93, 1) 9 σκιροφοριῶνος P 11
 καὶ om. v. ἀνακυλισμὸν Dind. 22 ὀνομαζομένην] λε-
 γομένην f 24 κοῖντιον P, κοινίτιον FK Νίττον] Agrippa
 Liv. 4, 13 25 Μενίριον A, Μενοίτιον FJK

πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Σώ-
 φρων Ἀμπρακιώτης. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Ῥώμῃ
 Σπόριος Μαίλιος ἐπιθέμενος τυραννίδι ἀνηρέθη.
 Ἀθηναῖοι δὲ περὶ Ποτίδαιαν νενικηκότες ἐπιφανεῖ
 μάχῃ, Καλλίου τοῦ στρατηγοῦ πεσόντος ἐν τῇ ⁵
 παρατάξει, στρατηγὸν ἕτερον ἐξέπεμψαν Φορμίωνα.
 οὗτος δὲ παραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ προσκα-
 θήμενος τῇ πόλει τῶν Ποτιδαιατῶν συνεχεῖς προσ-
 βολὰς ἐποιεῖτο· ἀμυνομένων δὲ τῶν ἑνδον εὐρώστως
 2 ἐγένετο πολυχρόνιος πολιορκία. Θουκυλίδης δὲ ὁ ¹⁰
 Ἀθηναῖος τὴν ἱστορίαν ἐντεῦθεν ἀρξάμενος ἔγραψε
 τὸν γενόμενον πόλεμον Ἀθηναίοις πρὸς Λακεδαι-
 μονίους τὸν ὀνομασθέντα Πελοποννησιακόν. οὗτος
 μὲν οὖν ὁ πόλεμος διέμεινεν ἐπὶ ἔτη εἰκοσι ἐπτά,
 ὁ δὲ Θουκυλίδης ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἰκοσι γέγραφεν ¹⁵
 ἐν βίβλοις ὀκτώ, ὥς δέ τινες διαιροῦσιν, ἑννέα.
 38 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι
 μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων τρεῖς χιλιάρχους κατέστησαν,
 Μάνιον Αἰμιλιανὸν [καὶ] Μάμερκον, Γάιον Ἰούλιον,
 Λεύκιον Κοῦντιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναίοις καὶ ²⁰
 Λακεδαιμονίοις ἐνέσθη πόλεμος ὁ κληθεὶς Πελοπον-
 νησιακός, μακρότατος τῶν ἱστορημένων πολέμων.
 ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστορίας
 2 οἰκτεῖον [τὸ] προεκθέσθαι τὰς αἰτίας αὐτοῦ. Ἀθη-
 ναῖοι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἀντεχόμενοι τὰ ²⁵
 ἐν Ἀθήνῃσιν κοινῇ συνηγμένα χρήματα, τάλαντα σχεδὸν

3 Μαίλιος cf. p. 354, 9, μαίλιος P, μάνιος v. 4 περι-
 φανεῖ f, προφανῶς A 10 ἐγένετο P 19 καὶ del. Rhod.
 Γάιον] καὶ add. v. 20 κοῦντιον PF 21 συνέστη Bek.
 22 μακρότατος P πολέμων P, νόμων AL, ὧν ἵσμεν cet.
 (cf. XIII 107, 5) 24 τὸ deleui

ὀκτακισχίλια, μετήνεγκαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρέ-
 δωκαν φυλάττειν Περικλεῖ. οὗτος δ' ἦν εὐγενεὶα
 καὶ δόξῃ καὶ λόγου δεινότητι πολὺ προέχων τῶν
 πολιτῶν. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνηλωκὼς ἀπ' αὐτῶν
 5 ἰδὼς πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων καὶ λόγον ἀπαιτού-
 μενος εἰς ἀρρωστίαν ἐνέπεσεν, οὐ δυνάμενος τῶν
 πεπιστευμένων ἀποδοῦναι τὸν ἀπολογισμὸν. ἀθη- 3
 μονοῦντος δ' αὐτοῦ περὶ τούτων, Ἀλκιβιάδης ὁ ἀδελ-
 φιδοῦς, ὁρφανὸς ὢν, τρεφόμενος παρ' αὐτῷ, καίς
 10 ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀφορμὴν αὐτῷ παρέσχετο τῆς περὶ
 τῶν χρημάτων ἀπολογίας. θεωρῶν γὰρ τὸν θεῖον
 λυπούμενον ἐπηρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης. τοῦ
 δὲ Περικλέους εἰπόντος, ὅτι τὴν περὶ τῶν χρημά-
 των ἀπολογίαν αἰτούμενος ζητῶ πῶς ἂν δυναίμην
 15 ἀποδοῦναι τὸν περὶ τούτων λόγον τοῖς πολίταις, ὁ
 Ἀλκιβιάδης ἔφησε δεῖν αὐτὸν ζητεῖν μὴ πῶς ἀποδῶ
 τὸν λόγον, ἀλλὰ πῶς μὴ ἀποδῶ. διόπερ Περικλῆς 4
 503 ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ παιδὸς ἀπόφασιν ἐξήτει, δι'
 οὗ τρόπου τοὺς Ἀθηναίους δύναιτ' ἂν ἔμβαλεῖν εἰς
 20 μέγαν πόλεμον· οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπελάμβανε διὰ
 τὴν ταραχὴν καὶ τοὺς τῆς πόλεως περισπασμοὺς καὶ
 φόβους ἐκφεύξεσθαι τὸν ἀκριβῆ λόγον τῶν χρημά-
 των. πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἀφορμὴν συνεβάλετ' αὐτῷ
 καὶ ταυτόματον διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὸ τῆς Ἀθη- 39
 25 νᾶς ἄγαλμα Φειδίας μὲν κατεσκεύαζε, Περικλῆς δὲ
 ὁ Ξανθίδιππον καθεσταμένος ἦν ἐπιμελητής. τῶν δὲ

1 ὀκτωκισχίλια P   6 ἀρρωστίαν P, ἀγωνίαν Hert.
 7 ἐπιλογισμὸν P   16 ζητεῖν P, om. cet.   17 μὴ PAL,
 σκοπεῖν μὴ cet.   23 συνεβάλετ' Hert. (cf. XI 21, 3), συν-
 έβαινεν cod.   25 περιελεῖς P

συνεργασαμένων τῷ Φειδίᾳ τινὲς διενεχθέντες ὑπὸ
 τῶν ἐχθρῶν τοῦ Περικλέους ἐνάθισαν ἐπὶ τῶν τῶν
 θεῶν βωμῶν· διὰ δὲ τὸ παράδοξον προσκαλούμενοι
 ἔφασαν πολλὰ τῶν ἱερῶν χρημάτων ἔχοντα Φειδίαν
 δεῖξειν, ἐπισταμένου καὶ συνεργοῦντος τοῦ ἐπιμελη- 5
 2 τοῦ Περικλέους. διόπερ ἐκκλησίας συνελθούσης περὶ
 τούτων, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Περικλέους ἔπεισαν τὸν
 δῆμον συλλαβεῖν τὸν Φειδίαν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Περικ-
 κλέους κατηγοροῦν ἱεροσυλίαν. πρὸς δὲ τούτοις
 Ἀναξαγόραν τὸν σοφιστήν, διδάσκαλον ὄντα Περι- 10
 κλέους, ὥς ἄσεβοῦντα εἰς τοὺς θεοὺς ἔστυχε φάντασεν·
 συνέπλεκον δ' ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διαβολαῖς
 τὸν Περικλέα, διὰ τὸν φθόνον σπεύδοντες διαβαλεῖν
 3 τὴν τάνδρὸς ὑπεροχὴν τε καὶ δόξαν. ὁ δὲ Περι-
 κλῆς, εἰδὼς τὸν δῆμον ἐν μὲν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις 15
 θαυμάζοντα τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας διὰ τὰς κατεπει-
 γούσας χρείας, κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοὺς αὐτοὺς
 στυχοφαντοῦντα διὰ τὴν σχολὴν καὶ φθόνον, ἔκρινε
 συμφέρειν αὐτῷ τὴν πόλιν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πό-
 λεμον, ὅπως χρείαν ἔχουσα τῆς Περικλέους ἀρετῆς 20
 καὶ στρατηγίας μὴ προσδέχεται τὰς κατ' αὐτοῦ δια-
 βολάς, μηδ' ἔχη σχολὴν καὶ χρόνον ἐξετάζειν ἀκρι-
 4 βῶς τὸν περὶ τῶν χρημάτων λόγον. ὄντος δὲ ψη-
 φίσματος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις Μεγαρέας εἰσγεσθαι
 τῆς τε ἀγορᾶς καὶ τῶν λιμένων, οἱ Μεγαρεῖς κατέ- 25
 φνυγον ἐπὶ τοὺς Σπαρτιάτας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι

1 διενεχθέντες Jos. Scaliger, διαβληθέντες Reiske 2
 ἐπὶ τὸν τῶν θεῶν βωμῶν cod., corr. Dind. τῶν θεῶν]
 τῶν δώδεκα θεῶν Meineke 3 διὰ δὲ*] δὲ om. A, post
 ἔφασαν ponunt PL, post παράδοξον cet. 4 πολλὰ PAL,
 ὅτι πολλὰ cet. 8 αὐτοὶ PAHF² 19 αὐτῷ PAJ

πεισθέντες τοῖς Μεγαρεῦσιν ἀπέστειλαν πρέσβεις ἐκ
 τοῦ προφανεστάτου ἀπὸ τῆς τοῦ κοινοῦ συνεδρίου
 γνώμης προστάττοντες τοῖς Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸ
 κατὰ τῶν Μεγαρέων ψήφισμα, μὴ πειθομένων δὲ
 5 αὐτῶν ἀπειλοῦντες πολεμήσειν αὐτοῖς μετὰ τῶν
 συμμάχων. συναχθείσης οὖν περὶ τούτων ἐκκλησίας, 5
 ὁ Περικλῆς, δεινότητι λόγου πολὺ διαφέρων ἀπάν-
 των τῶν πολιτῶν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἀναι-
 ρεῖν τὸ ψήφισμα, λέγων ἀρχὴν δουλείας εἶναι τὸ
 10 πείθεσθαι παρὰ τὸ συμφέρον τοῖς Λακεδαιμονίων
 504 προστάγμασι. συνεβούλευεν οὖν τὰ ἀπὸ τῆς χώρας
 κατακομίζειν εἰς τὴν πόλιν καὶ θαλαττοκρατοῦντας
 διαπολεμεῖν τοῖς Σπαρτιάταις. περὶ δὲ τοῦ πολέμου 40
 πεφροντισμένως ἀπολογισάμενος ἐξηριθμήσατο μὲν
 15 τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων τῇ πόλει καὶ τὴν ὑπερο-
 χὴν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρὸς δὲ τούτοις τὸ
 πλῆθος τῶν μετακεκομισμένων ἐκ Διήλου χρημάτων
 εἰς τὰς Ἀθήνας, ἃ συνέβαινεν ἐκ τῶν φόρων ταῖς
 πόλεσι κοινῇ συνηθροῖσθαι· κοινῶν δ' ὄντων τῶν 2
 20 μυρίων ταλάντων ἀπανήλωτο πρὸς τὴν κατασκευὴν
 τῶν προπυλαίων καὶ τὴν Ποτιδαίας πολιορκίαν τε-
 τρακισχίλια τάλαντα· καὶ καθ' ἕναστον ἐνιαυτὸν ἐκ
 τοῦ φόρου τῶν συμμάχων ἀνεφέρετο τάλαντα τετρα-
 κόσια ἐξήκοντα. χωρὶς δὲ τούτων τὰ τε πομπεῖα
 25 [σκευὴ] καὶ τὰ Μηδικὰ σκῦλα πεντακοσίων ἄξια
 ταλάντων ἀπεφνήματο, ἐν τε τοῖς ἱεροῖς ἀπεδείκνυνεν 3
 ἀναθημάτων τε πλῆθος καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα

5 ἀπείλουν τε π. P 19 κοινῶν δ' ὄντων τῶν] ἐκείνων
 δ' ὄντων Dind. 24 τὰ Wess., ἡ cod. πομπία v.
 25 σκευὴ cod., del. Dind. 26 ἱεροῖς Reiske, ἔργοις cod.

ἔχειν χρυσίου πεντήκοντα τάλαντα, ὥς περιαιρετῆς
 οὔσης τῆς περὶ τὸν κόσμον κατασκευῆς· καὶ ταῦτα,
 ἀναγκαῖα εἰ καταλάβοι χρεῖα, χρησαμένους παρὰ
 τῶν θεῶν πάλιν ἀποκαταστήσειν ἐν εἰρήνῃ· τοὺς
 τε τῶν πολιτῶν βίους διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρή- 5
 νην πολλὴν ἐπίδοσιν εἰληφέναι πρὸς εὐδαιμονίαν.
 4 χωρὶς δὲ τῶν χρημάτων τούτων στρατιώτας ἀπε-
 δείκνυσεν ὑπάρχειν τῇ πόλει χωρὶς συμμάχων καὶ
 τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντων ὀπλίτας μὲν μυρίους
 καὶ δισχιλίους, τοὺς δ' ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντας καὶ 10
 τοὺς μετοίκους ὑπάρχειν πλείους τῶν μυρίων ἑπτα-
 κισχιλίων, τριήρεις τε τὰς παρούσας τριακοσίας.
 5 τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους χρημάτων τε σπανίζειν ἀπε-
 δείκνυε καὶ ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πολὺ λείπεσθαι
 τῶν Ἀθηναίων. ταῦτα διελθὼν καὶ παρορμήσας 15
 τοὺς πολίτας εἰς τὸν πόλεμον, ἐπεισε τὸν δῆμον μὴ
 προσέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ταῦτα δὲ ῥαδίως
 συνετέλεσε διὰ τὴν δεινότητα τοῦ λόγου, δι' ἣν
 6 αἰτίαν ὠτομάσθη Ὀλύμπιος. μέμνηται δὲ τούτων
 καὶ Ἀριστοφάνης ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής, 20
 γεγωνὺς κατὰ τὴν τοῦ Περικλέους ἡλικίαν, ἐν τοῖσδε
 τοῖς τετραμέτροις,

ὦ λιπερονῆτες γεωργοί, τὰμὰ τις ξυνιέτω
 ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ' ὅπως ἀπώλετο.

3 ἀναγκαῖα cod., corr. Wess. καταλάβη P 4 τῶν
 θεῶν PL, τὴν θεὸν cet. 8 ἀπεδείκνυσεν cod., corr. Dind.
 21 τοῖσδε τοῖς A, δὲ τοῖς cet. 22 τετραμέτροις Canterus
 et Rhod., γεγραμμένοις (ἦν τὰδε add. P) cod. 23 λιπερ-
 νῆτες] λιπερονῆται P, λιπερονῆτες ἢ AL, πένητες καὶ cet.
 (σοφώτατοι Aristoph. εἰρ. 603) τὰμὰ δὴ ξυνιέτε Aristoph.
 24 ῥήματα εἰ βούλεσθε cod.

505 *πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἤρχε Φειδίας πράξας κακῶς,*
εἶτα Περικλέης φοβηθεὶς μὴ μετάρχη τῆς τύχης,
ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικῷ ψηφίσματος
ἐξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον ὥστε τῷ καπνῷ
 5 *πάντας Ἕλληνας δακρῦσαι, τοὺς τ' ἐκεῖ τοὺς τ'*
ἐνθάδε·

καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις [Εὐπολὶς ὁ ποιητής]

Περικλέης οὐλύμπιος

ἤστραπτεν, ἐβρόντα, συνεκύκα τὴν Ἑλλάδα.

10 *Εὐπολὶς δ' ὁ ποιητής*

Πειθῶ τις ἐπεκάδιζεν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν·

οὕτως ἐκήλει καὶ μόνος τῶν ῥητόρων

τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.

Αἰτίαι μὲν οὖν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 41

15 *τοιαῦταί τινες ὑπῆρξαν, ὡς Ἐφορος ἀνέγραψε. τῶν*

δ' ἡγουμένων πόλεων τοῦτον τὸν τρόπον εἰς πόλε-

μον ἐμπεσουσῶν, Λακεδαιμόνιοι μὲν μετὰ τῶν Πε-

λοποννησίων συνεδρεύσαντες ἐψηφίσαντο πολεμεῖν

τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα πρεσ-

20 *βεύσαντες παρεκάλουν συμμαχεῖν αὐτοῖς, καὶ τοὺς*

κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν συμμάχους διαπρεσ-

βευσάμενοι διακοσίαις τριήρεσιν ἐπεισαν βοηθεῖν,

αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν Πελοποννησίων τὰς πῆχας δυνά- 2

μεις διατάξαντες καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον

25 *ἡτοίμασμένοι πρῶτοι τοῦ πολέμου κατήρξαντο. κατὰ*

γὰρ τὴν Βοιωτίαν ἢ τῶν Πλαταιέων πόλις αὐτόνο-

μος ἦν καὶ συμμαχίαν εἶχε πρὸς Ἀθηναίους. ἐν 3

7 Εὐπολὶς ὁ ποιητής delenda; cf. Cic. ad Attic. XII 6, 3
 et orat. 29 (Arist. Ach. 530) 8 οὐλύμπιος P 10 Εὐπολὶς
 δὲ ὁ ποιητής add. Wess. 12 οὗτος P 13 τὸ] τὸν P

ταύτη τῶν πολιτῶν τινες καταλῦσαι τὴν αὐτονομίαν
 βουλόμενοι διελέχθησαν τοῖς Βοιωτοῖς, ἐπαγγελλό-
 μενοι τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων τάξειν συν-
 τέλειαν καὶ παραδῶσειν αὐτοῖς τὰς Πλαταιάς, ἂν
 4 αὐτοὶ στρατιώτας πέμψωσι τοὺς βοηθοῦντας. διὸ 5
 καὶ τῶν Βοιωτῶν ἀποστελλάντων στρατιώτας ἐπι-
 λέκτους τριακοσίους νυκτός, οἱ προδότες τοὺς
 παρειαγαγόντες ἐντὸς τῶν τειχῶν κυρίου τῆς πό-
 5 λεως ἐποίησαν. οἱ δὲ Πλαταιεῖς βουλόμενοι τὴν
 πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν διαφυλάττειν, τὸ μὲν 10
 πρῶτον ὑπολαβόντες πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους πα-
 ρεῖναι, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τοὺς κατειληφότες τὴν
 πόλιν καὶ παρεκάλουν συνθέσθαι σπονδὰς· ὥς δ'
 ἢ νύξ παρῆλθε, κατανοήσαντες ὀλίγους ὄντας, συνε-506
 στράφησαν καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐκθύμως ἡρω- 15
 6 νίζοντο. γενομένης δὲ τῆς μάχης ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ
 μὲν πρῶτον οἱ Θηβαῖοι διὰ τὰς ἀρετὰς προείχον
 καὶ πολλοὺς τῶν ἀνθισταμένων ἀνήρουν· τῶν δ'
 οἰκετῶν καὶ τῶν παίδων ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βαλλόν-
 των τὰς κεραμίδας καὶ κατατιτρωσκόντων τοὺς Θη- 20
 βαίους ἐτρόπησαν· καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐκπεσόντες
 ἐκ τῆς πόλεως διεσώθησαν, τινὲς δὲ εἰς οἰκίαν τινὰ
 καταφυγόντες ἠναγκάσθησαν παραδοῦναι σφᾶς αὐ-
 7 τοὺς. οἱ δὲ Θηβαῖοι παρὰ τῶν ἐκ τῆς μάχης δια-
 σωθέντων πυθόμενοι τὰ συμβεβηκότα, παραχρῆμα 25
 πανδημεὶ κατὰ σπουδὴν ὥρμησαν. διὰ δὲ τὸ παρὰ-
 δοξον ἀνετοιμῶν ὄντων τῶν κατὰ τὴν χώραν, πολλοὶ

3 τάξειν] κατάξειν Reiske, ἄξειν Cobet 5 αὐτοὶ]
 αὐτοῖς P 8 παρειαγαγόντες PAJK, παρειαγόντες cet.
 16 γενομένης — ὁδοῖς om. L 26 πανδημεὶ om. FJK

μὲν ἀνῆρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ζῶντες συνελήφθησαν, ἅπαντα δ' ἡ χώρα ταραχῆς καὶ διαρπαγῆς ἔγεμεν.

Οἱ δὲ Πλαταιεῖς διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς 42
Θηβαίους ἤξιον ἀπελθεῖν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ
5 ἀπολαβεῖν τοὺς αἰχμαλώτους· διὸ καὶ τῆς συνθέ-
σεως ταύτης γεγεννημένης οἱ μὲν Θηβαῖοι τοὺς αἰχ-
μαλώτους ἀπολαβόντες καὶ τὴν λείαν ἀποδόντες εἰς
τὰς Θήβας ἀπῆλλάγησαν, οἱ δὲ Πλαταιεῖς πρὸς μὲν
Ἀθηναίους ἐπεμψαν πρέσβεις περὶ βοήθειας, αὐτοὶ
10 δὲ τὰ πλείστα ἐκόμισαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθη- 2
ναῖοι πυθόμενοι τὰ περὶ τὰς Πλαταιάς, παραχοῆμα
ἔξεπεμψαν τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας· οὗτοι δὲ κατὰ
σπουδὴν παραγενόμενοι, καὶ μὴ φθάσαντες τοὺς
Θηβαίους, τὰ λοιπὰ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας κατεκόμισαν
15 εἰς τὴν πόλιν, καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὸν
ὄχλον ἀθροίσαντες ἐξαπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας.
οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες καταλελύσθαι τὰς 3
σπονδὰς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, δύναμιν ἀξιόλογον
ἤθροισαν ἐκ τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ παρὰ τῶν
20 ἄλλων Πελοποννησίων. συνεμάχουν δὲ τότε Λακε- 4
δαιμονίοις Πελοποννησίοι μὲν πάντες πλὴν Ἀργείων·
οὗτοι δ' ἡσυχίαν εἶχον· τῶν δ' ἐκτὸς τῆς Πελοπον-
νήσου Μεγαρεῖς, Ἀμβρακιῶται, Λευκάδιοι, Φωκεῖς,
Βοιωτοί, Λοκροὶ τῶν μὲν πρὸς Εὐβοίαν ἐστραμμέ-
25 νῶν οἱ πλείους, τῶν δ' ἄλλων Ἀμφισσεις. τοῖς δ' 5
Ἀθηναίοις συνεμάχουν οἱ τὴν παράλιον τῆς Ἀσίας
οἰκοῦντες Κᾶρες καὶ Λωριεῖς καὶ Ἴωνες καὶ Ἑλλησ-

12 οὗτοι] οὗτοι P   13 μὴ del. Reiske et Wurm
16 ἀθροίσαντες PAFJ, συναθροίσαντες cet.   19 παρὰ PAL,
om. cet. (c. 67, 1 68, 4)   20 τότε] τοῖς Wurm   24 εὐβοίαν P

πόντιοι καὶ νησιῶται πάντες πλὴν τῶν ἐν Μήλῳ
καὶ Θήρᾳ κατοικούντων, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ Θορά-
κης πλὴν Χαλκιδέων καὶ Ποτιδαιατῶν· πρὸς δὲ
τούτοις Μεσσήνιοι μὲν οἱ τὴν Ναύπακτον οἰκοῦντες
καὶ Κερκυραῖοι * * αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι πεζοὺς στρα- 5
τιώτας ἐξέπεμπον. σύμμαχοι μὲν οὖν ἀμφοτέροισ
6 ὑπῆρχον οἱ προειρημένοι. Λακεδαιμόνιοι δὲ δύνά-
μιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι τὴν ἡγεμονίαν ἔδω-
καν Ἀρχιδάμῳ τῷ βασιλεῖ. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνά-
μεως ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, τοῖς δὲ φρουρίοις¹⁰₅₀₇
προσβολὰς ἐποιεῖτο καὶ τῆς χώρας πολλὴν ἐδῆώσε.
τῶν δ' Ἀθηναίων παροξυνομένων διὰ τὴν τῆς χώρας
καταδρομὴν, καὶ βουλομένων παρατάξασθαι τοῖς πο-
λεμίοις, Περικλῆς στρατηγὸς ὢν καὶ τὴν ὅλην ἡγε-
μονίαν ἔχων παρεκάλει τοὺς νέους ἡσυχίαν ἔχειν, 15
ἐπαγγελλόμενος ἄνευ κινδύνων ἐμβαλεῖν τοὺς Λακε-
7 δαιμονίους ἐκ τῆς Ἀττικῆς. πληρώσας οὖν ἑκατὸν
τριήρεις καὶ δύναμιν ἀξιόλογον εἰς τὰς ναῦς ἐνθέ-
μενος, καὶ στρατηγὸν ἐπιστήσας Καρκίνον καὶ ἐτέ-
ρους τινάς, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὗτοι 20
δὲ πολλὴν τῆς παραθαλαττίου χώρας πορθήσαντες
καὶ τινα τῶν φρουρίων ἐλόντες κατεπλήξαντο τοὺς
Λακεδαιμονίους· διὸ καὶ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς δύνά-
μιν ταχέως μεταπεμψάμενοι πολλὴν ἀσφάλειαν τοῖς
8 πολεμίοις παρείχοντο. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῆς Ἀτ-
τικῆς ἐλευθερωθείσης, ὃ μὲν Περικλῆς ἐποδοχῆς

1 Μήλῳ] κόκλῳ A   2 Θοράκην cod., corr. Rhod.   4
μεσσήνιοι P   τὴν Dind., τὸν cod.   5 Κερκυραῖοι P] τούτων
ναυτικὸν παρείχοντο Χίοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι ex Thuc. II 9, 6
suppl. Wess.   19 Καρκίνον cod.   22 τινες P (c. 50, 7) κα-
τεπλήξαντο v.   25 πολεμίοις Hermann, Πελοποννησίους cod.

ἐτύγχανε παρὰ τοῖς πολίταις, ὥς δυνάμενος στρα-
τηγεῖν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν.

Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀπολλοδώρου· **Ρω-43**
μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Γεγάνιον καὶ
5 Λούκιον Σέργιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ τῶν Ἀθηναίων
στρατηγὸς οὐ διέλιπε τὴν μὲν χώραν τῶν Πελοπον-
νησίων λεηλατῶν καὶ καταφθειρῶν, τὰ δὲ φρούρια
πολιορκῶν· προσγενομένων δὲ αὐτῷ πεντήκοντα
τριήρων ἐκ τῆς Κορινθίας, πολὺ μᾶλλον ἐπόρθει
10 τὴν Πελοποννησίων χώραν, καὶ μέλιστα τῆς παρα-
θαλαττίου τὴν καλουμένην Ἀκτὴν ἐδόηεν καὶ τὰς
ἐπαύλεις ἐνεπύριξε. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας ἐπὶ 2
Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς, τὴν τε χώραν κατέσχευε
καὶ τῇ πόλει προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἔνθα δὲ Βρασί-
15 δας ὁ Σπαρτιάτης, νέος μὲν ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀλλή
δὲ καὶ ἀνδρεία διαφέρων, ὄρῳ τὴν Μεθώνην κιν-
δυνεύουσιν ἐκ βίας ἄλῃναι, παραλαβὼν τινὰς τῶν
Σπαρτιατῶν διὰ μέσου τῶν πολεμίων ἐσχεδασμένων
ἐτόλμησε διεκπεράσαι, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν παρῆσε-
20 πεσεν εἰς τὸ χωρίον. γενομένης δὲ πολιορκίας, καὶ 3
τοῦ Βρασίδου λαμπρότατα κινδυνεύσαντος, Ἀθηναῖοι
μὲν οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἐλεῖν ἀπεχώρησαν πρὸς
τὰς ναῦς, Βρασίδας δὲ διασσεσπῶς τὴν Μεθώνην
διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας ἀποδοχῆς ἔτυχε
25 παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις. διὰ δὲ τὴν ἀνδραγαθίαν
ταύτην φρονηματισθεὶς, πολλάκις ἐν τοῖς ὕστερον

1 στρατηγεῖν καὶ] στρατηγήματι Wurm; καταστρατηγεῖν
καὶ τοὺς Α. καὶ δ. Bezzel 2 τοὺς Λακεδαιμονίους κατα-
πολεμεῖν L 4 Μεγάνιον AK 6 διέλειπε A 7, δὲ Eich.,
τε cod. 9 Κορινθίας P 18 μέσων malim, cf. XVII 28, 3
22 ἐλεῖν P, ἀνελὼν v.

χρόνοις παραβόλως ἀγωνιζόμενος μεγάλην δόξαν
 4 ἀνδρείας ἀπηνέγκατο. Ἀθηναῖοι δὲ περιπλεύσαντες
 εἰς τὴν Ἠλείαν τὴν τε χώραν ἐπόρθουν καὶ Φεῖαν
 χωρίον Ἠλείων ἐπολιόρκουν. ἐκβοηθησάντων δὲ
 τῶν Ἠλείων, μάχῃ τε ἐνίκησαν καὶ πολλοὺς ἀπο- 5
 κτείναντες τῶν πολεμίων εἶλον τὰς Φεΐας κατὰ κράτος.
 5 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἠλείων πανδημεὶ παραταξαμέ-
 νων ἀπεκρούσθησαν εἰς τὰς ναῦς· εἴτ' ἀποπλεύσαν-
 τες εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τοὺς ταύτην κατοί- 508
 κοῦντας εἰς τὴν συμμαχίαν προσαγαρόμενοι, τὸν εἰς 10
 44 τὰς Ἀθήνας πλοῦν ἐποιήσαντο. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθη-
 ναῖοι στρατηγὸν προχειρισάμενοι Κλεόπομπον ἔξαπ-
 ἔστειλαν μετὰ νεῶν τριάκοντα, προστάξαντες τὴν
 τε Εὐβοίαν παραφυλάττειν καὶ Λοκροῖς πολεμεῖν.
 δ' δ' ἐκπλεύσας τὴν τε παραθαλάττιον τῆς Λοκρίδος 15
 ἐδῆωσε καὶ πόλιν Θρόνιον ἐξεπολιόρκησε, τοῖς δ'
 ἀντιπαζαμένοις τῶν Λοκρῶν συνάψας μάχην ἐνίκησε
 περὶ πόλιν Ἀλόπην. ἔπειτα τὴν προκειμένην τῆς
 Λοκρίδος νῆσον, ὀνομαζομένην Ἀταλάντην, ἐπιτεί-
 χισμα τῆς Λοκρίδος κατεσκεύασε, πολεμῶν πρὸς 20
 2 τοὺς ἐργχωρίους. Ἀθηναῖοι δ' ἐγκαλοῦντες Αἰγινήταις
 ὡς συνηγορήσοι Λακεδαιμονίοις ἀνέστησαν αὐτοὺς
 ἐκ τῆς πόλεως, ἐκ δὲ τῶν πολιτῶν οἰκήτορας ἐκπέμ-
 ψαντες κατεκληρούχησαν τὴν τε Αἰγίαν καὶ τὴν
 3 χώραν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῖς ἐκπεπτωκόσιν Αἰγι- 25
 νήταις ἔδωκαν οἰκεῖν τὰς καλουμένας Θυρέας διὰ

3 Φεῖαν Palmerius (ex Thuc. II 25, 3), φερᾶν P, φερῖαν v.

6 Φεΐας Palm., φερᾶς cod. 9 Κεφαλληνίαν v. 14 ἐνοίαν
P¹ 18 Ἀλόπην P 19 ὀνομαζομένην] δ' add. Reiske

26 Θουραίας PHL, Θυραίας cet.

τὸ καὶ τοὺς Ἀθηναίους δεδωκέναι τοῖς ἐκ Μεσση-
νης ἐκβληθεῖσι κατοικεῖν Ναύπακτον. Ἀθηναῖοι δὲ
Περικλέα μετὰ δυνάμεως ἐξέπεμψαν πολεμήσονται
τοῖς Μεγαρεῦσιν. οὗτος δὲ πορθήσας τὴν χώραν
5 καὶ τὰς κτήσεις αὐτῶν λυμηνάμενος μετὰ πολλῆς
ὠφελείας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Λακεδαιμόνιοι 45
δὲ μετὰ Πελοποννησίων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων
ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ δεύτερον. ἐπιπορευό-
μενοι δὲ τὴν χώραν ἐδευδροτόμου καὶ τὰς ἐπαύλεις
10 ἐνεπύριζον, καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν γῆν ἐλυμήναντο
πλὴν τῆς καλουμένης Τετραπόλεως· ταύτης δ' ἀπέ-
σχοντο διὰ τὸ τοὺς προγόνους αὐτῶν ἐνταῦθα κατρω-
κέναι καὶ τὸν Εὐρυσθέα νενικηκέναι τὴν ὁρμὴν
ἐκ ταύτης ποιησαμένους· δίκαιον γὰρ ἡγοῦντο τοῖς
15 εὐηργετηκόσι τοὺς προγόνους, παρὰ τῶν ἐκόντων
τὰς προσηκούσας εὐεργεσίας ἀπολαμβάνειν. οἱ δ' 2
Ἀθηναῖοι παρατάξασθαι μὲν οὐκ ἐτόλμαν, συνεχό-
μενοι δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐνέπεσον εἰς λοιμικὴν
περίστασιν· πολλοῦ γὰρ πλήθους καὶ παντοδαποῦ
20 συνερρηκτός εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν στενοχωρίαν
εὐλόγως εἰς νόσους ἐνέπιπτον, ἔλκοντες ἀέρα διε-
φθαρμένον. διόπερ οὐ δυνάμενοι τοὺς πολεμίους 3
ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας, πάλιν νῦν πολλὰς ἐξέπεμ-
509 πον εἰς Πελοπόννησον στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Περι-
25 κλέα. οὗτος δὲ πολλὴν χώραν τῆς παραθαλαττίου
δηώσας καὶ τινὰς πόλεις πορθήσας, ἐποίησεν ἀπελ-
θεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τοὺς Λακεδαιμονίους. μετὰ δὲ 4

14 τοὺς εὐηργετηκότας Wess. 17 ἐτόλμαν P 20
στενοχωρίαν P 21 ἐνέπεσον L, ἐπιπτον cet. 25 τῆς
PAJL, τὴν τῆς cet. παραθαλαττίας v.

ταῦθ' οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς μὲν χώρας δεδενδροκοπη-
 μένης, τῆς δὲ νόσου πολλοὺς διαφθειρούσης, ἐν
 ἀθυμία καθειστήκεσαν, καὶ τὸν Περικλέα νομίζοντες
 αἴτιον αὐτοῖς γεγονέναι τοῦ πολέμου δι' ὀργῆς εἶχον.
 διόπερ ἀποστήσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας, καὶ 5
 μικρὰς τινας ἀφορμὰς ἐγκλημάτων λαβόντες, ἐξη-
 μίωσαν αὐτὸν ὀρδοῖντα ταλάντοις. μετὰ δὲ ταῦτα
 πρεσβείας ἀποστέλλαντες Λακεδαιμονίοις ἠξίουσαν κα-
 ταλύσασθαι τὸν πόλεμον· ὥς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς προσ-
 εἶχεν, ἠναγκάζοντο πάλιν τὸν Περικλέα στρατηγὸν 10
 αἰρεῖσθαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
 τὸν ἐνιαυτόν.

46 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἐπαμείνωνος Ῥω-
 μαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Παπίριον καὶ
 Αὔλον Κορνήλιον Μακερίνον. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν 15
 μὲν ταῖς Ἀθήναις Περικλῆς ὁ στρατηγὸς ἐτελεύτη-
 σεν, ἀνὴρ γένει καὶ πλούτῳ, πρὸς δὲ τούτοις δει-
 νότῃ λόγῳ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ προέχων τῶν
 2 πολιτῶν. ὁ δὲ δῆμος φιλοτιμούμενος κατὰ κράτος
 ἐλεῖν τὴν Ποτίδαιαν, ἐξαπέστειλεν Ἄγνωννα στρα-
 τηγὸν ἔχοντα τὴν δύναμιν ἣν πρότερον εἶχε Περικ-
 κλῆς. οὗτος δὲ μετὰ παντὸς τοῦ στόλου καταπλεύ-
 σας εἰς τὴν Ποτίδαιαν παρεσκευάσατο τὰ πρὸς τὴν
 πολιορκίαν μηχανὰς τε γὰρ παντοδαπὰς παρεσκευ-
 ασε πολιορκητικὰς καὶ ὅπλων καὶ βελῶν πλήθος, 25
 ἔτι δὲ σίτου θαψίλειαν ἱκανὴν πάσῃ τῇ δυνάμει.

1 δεινδροκοπημένης v. 2 διαφθειράσης Reiske 13
 Ἐπαμείνωνος Palmerius, Ἐπαμινώνδου cod. 14 Παπει-
 ριον PA, Παπύριον cet. καὶ om. P 20 ἄγνωνα P
 23 παρεσκευάσαντο P 24 παρεσκευάσεν PAFJK, παρεσκευ-
 άσατο cet.; f. κατεσκευάσε 26 θαψηλείαν· καὶ ἱκανὴν P

προσβολὰς δὲ ποιούμενος συνεχεῖς καθ' ἑκάστην
 ἡμέραν διέτριβε πολλὸν χρόνον, οὐ δυνάμενος ἐλεῖν
 τὴν πόλιν. οἱ μὲν γὰρ πολιορκούμενοι διὰ τὸν ἐκ 3
 τῆς ἀλώσεως φόβον ἐρωμένως ἡμύνοντο καὶ ταῖς
 5 ὑπεροχαῖς τῶν τειχῶν πεποιθότες ἐπλεονέκουν, ἡ
 δ' ἐκ τοῦ λοιμοῦ νόσος τοὺς πολιορκοῦντας συνέ-
 χουσα πολλοὺς ἀνῆρει, καὶ τὸ στρατόπεδον ἀθυμία
 κατεῖχεν. ὁ δ' ἄγνων εἰδὼς τοὺς Ἀθηναίους δεδα- 4
 πανηκότας εἰς τὴν πολιορκίαν πλείω τῶν χιλίων
 10 τάλάντων καὶ χαλεπῶς διακειμένους πρὸς τοὺς
 Ποτιδαιάτας διὰ τὸ πρῶτους ἀποστῆναι πρὸς τοὺς
 510 Λακεδαιμονίους, ἐφοβεῖτο λῦσαι τὴν πολιορκίαν.
 διόπερ ἠναγκάζετο διακαρτερεῖν καὶ τοὺς στρατιώ-
 τας ἀναγκάζειν παρὰ δύναμιν βίαν προσάγειν τῇ
 15 πόλει. ἐπεὶ δὲ τῶν πολιτῶν πολλοὶ διεφθείροντο 5
 κατὰ τὰς προσβολὰς καὶ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ λοιμοῦ
 νόσον, ἀπολιπὼν μέρος τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πο-
 λιρκίας ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀποβεβληκὼς
 τῶν στρατιωτῶν πλείους τῶν χιλίων. ἀπελθόντων 6
 20 δὲ τούτων οἱ Ποτιδαιᾶται, τοῦ τε σίτου παντελῶς
 ἐκλιπόντος καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀθυμούντων,
 ἐπεκηρυκέυσαντο πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας περὶ δια-
 λύσεως. ἀσμένως δὲ κἀκείνων προσδεξαμένων δια-
 λύσεις ἐποίησαντο τοιαύτας, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως
 25 ἅπαντας τοὺς Ποτιδαιάτας, ἄλλο μὲν μηθὲν λαβόν-
 τας, ἔχοντας δὲ τοὺς μὲν ἄνδρας ἱμάτιον ἓν, τὰς
 δὲ γυναῖκας δύο. γενομένων δὲ τούτων τῶν σπον- 7

6 ἡ δ' ἐκ τοῦ λοιμοῦ νόσος*] τοὺς ἐκ λιμένος, ἡ δὲ νό-
 σος libri (v. 16) 8 ἄγνων P 16 τὰς om. P 19 πλείω PL
 21 ἐκλείποντος PF²L 25 ἄλλο μὲν] ἄλλ' ὅμως P

δῶν οἱ μὲν Ποτιδαῖται πάντες μετὰ γυναικῶν καὶ
 τέκνων ἐξέλειπον τὴν πατρίδα. κατὰ τὰς συνθήκας,
 καὶ παρελθόντες εἰς τοὺς ἐπὶ Θοράκης Χαλκιδεῖς
 παρ' αὐτοῖς κατόκησαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῶν πολιτῶν
 εἰς χιλίους οἰκήτορας ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ποτιδαίαν, ⁵
 καὶ τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησαν.
 47 Ἀθηναῖοι δὲ Φορμίωνα στρατηγὸν προχειρισά-
 μενοι μετὰ εἴκοσι τριήρων ἐξαπέστειλαν. οὗτος δὲ
 περιπλεύσας τὴν Πελοπόννησον εἰς Ναύπακτον κα-
 τήρε, καὶ θαλαττοκρατῶν τοῦ Κρισαίου κόλπου ¹⁰
 διεκώλυσε ταύτῃ πλεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους. Λα-
 κεδαιμόνιοι δὲ δύναμιν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν μετ'
 Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως· οὗτος δὲ παρελθὼν τῆς
 Βοιωτίας εἰς Πλαταιὰς ἐστρατοπέδευσε. μελλόντων
 δ' αὐτῶν δηοῦν τὴν χώραν, καὶ παρακαλούντων ¹⁵
 τοὺς Πλαταιεῖς ἀποστήναι τῶν Ἀθηναίων, ὥς οὐ
 προσεῖχον αὐτοῖς, ἐπόρθησε τὴν χώραν καὶ τὰς
 2 κατ' αὐτὴν κτήσεις ἐλυμήνατο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
 πόλιν περικτεινίσας ἤλπιξε τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαιῶν
 καταπονήσειν τοὺς Πλαταιεῖς· οὐδὲν δ' ἤττον καὶ ²⁰
 μηχανὰς προσάγοντες καὶ διὰ τούτων σαλεύοντες
 τὰ τεῖχη καὶ προσβολὰς ἀδιαλείπτως ποιοῦμενοι διε-
 τέλουν. ἐπεὶ δὲ εὐδὲ διὰ τῶν προσβολῶν ἡδύναντο
 χειρώσασθαι τὴν πόλιν, ἀπολιπόντες τὴν ἱκανὴν
 3 φυλακὴν ἐπανήλθον εἰς Πελοπόννησον. Ἀθηναῖοι ²⁵
 δὲ στρατηγούς καταστήσαντες Ξενοφῶντα καὶ Φα-

2 ἐξέλειπον P   14 ἐστρατοπέδευσε Dind., ἐστράτευσε
 cod.   18 κατ' αὐτὴν P, κατὰ ταύτην V.   22 ἀδιαλείπ-
 τως P   23 οὐδὲ διὰ τῶν] οὐ διὰ τῶν P¹, οὐδ' ἐπὶ τῶν
 P²AL   24 ἀπολειπόντες P

νόμαχον ἀπέστειλαν ἐπὶ Θωρήκην μετὰ στρατιωτῶν
 χιλίαν. οὗτοι δὲ παραγενηθέντες εἰς Σπάρτωλον
 τῆς Βοττικῆς ἔτεμον τὴν χώραν, καὶ τὸν σῖτον ἐν
 χλόῃ διέφθειραν. προσβοηθησάντων δὲ τοῖς Βο-
 5 ττικαίοις Ὀλυνθίων, ἡττήθησαν ὑπὸ τούτων μάχῃ.
 ἀνηρέθησαν δὲ τῶν Ἀθηναίων οἳ τε στρατηγοὶ καὶ
 τῶν στρατιωτῶν οἱ πλείους. ἅμα δὲ τούτοις πρα- 4
 τομένοις Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες ὑπὸ Ἀμβρακιο-
 τῶν ἐστράτευσαν εἰς Ἀκαρνανίαν. ἡγούμενος δὲ
 10 τούτων Κνήμος· εἶχε στρατιώτας πεζοὺς χιλίους καὶ
 511 ναῦς ὀλίγας· προσλαβόμενος δὲ καὶ παρὰ τῶν συμ-
 μάχων στρατιώτας τοὺς ἰκανοὺς ἤκεν εἰς τὴν Ἀκαρ-
 νανίαν καὶ κατεστρατοπέδευσε πλησίον πόλεως τῆς
 ὀνομαζομένης Στράτου. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες συστρα- 5
 15 φέντες καὶ τοῖς πολεμίοις ἐνεδρεύσαντες πολλοὺς
 ἀπέκτειναν, καὶ συνηνάγκασαν τὸν Κνήμον ἀπαγα-
 γεῖν τὴν δύναμιν εἰς τοὺς ὀνομαζομένους Οἰνιάδας.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Φορμίων ὁ τῶν 48
 Ἀθηναίων στρατηγὸς ἔχων εἴκοσι τριήρεις περιέτυχε
 20 ναυσὶ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ πρὸς ταῖς τετταράκοντα.
 ναυμαχίᾳς δὲ πρὸς ταύτας τὴν τε στρατηγίδα ναῦν
 τῶν πολεμίων κατέδυσε καὶ τῶν ἄλλων πολλὰς
 ἄπλους ἐποίησε, δώδεκα δὲ αὐτάνθρωπους εἴλε, τὰς δὲ
 λοιπὰς μέχρι τῆς γῆς κατεδίωξεν. οἱ δὲ Λακεδαι-
 25 μόνιοι παρ' ἐλπίδας ἡττηθέντες ταῖς ὑπολειφθεῖσας
 ναυσὶν ἔφυγον εἰς Πάτρας τῆς Ἀχαΐας. αὕτη μὲν

2 Σπάρτωλον Palmerius (Thuc. II 79, 2), Πάντωλον cod.
 3 ἔτεμον A 4 βοττικαίοις P 6 τῶν Ἀθηναίων om. FJK
 11 καὶ] τῶν add. P 12 τοὺς PA, om. cet. 15 τοὺς
 πολεμίους v. (XIX 68, 5 69, 1) 20 τετταράκοντα P

οὖν ἡ ναυμαχία συνέστη περὶ τὸ Ῥίον καλούμενον.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι τρόπαιον στήσαντες καὶ τῷ Ποσει-
 δῶνι περὶ τὸν Ἰσθμὸν ναῦν καθιερώσαντες ἀπέπλευ-
 2 σαν εἰς πόλιν συμμαχίδα Ναύπακτον. Λακεδαιμό-
 νιοι δ' ἐτέρας ναῦς ἐξέπεμψαν εἰς τὰς Πάτρας. 5
 αὗται δὲ προσλαβόμεναι τὰς ἐκ τῆς ναυμαχίας περι-
 λελειμμένους τριήρεις ἡθροίσθησαν εἰς τὸ Ῥίον· εἰς
 τὸν αὐτὸν δὲ τόπον καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον τῶν
 Πελοποννησίων κατήντησε καὶ πλησίον τοῦ στόλου
 3 κατεστρατοπέδευσε. Φορμίων δὲ τῇ προγεγενημένῃ 10
 νίκῃ φρονηματισθεὶς ἐτόλμησεν ἐπιθέσθαι ταῖς πο-
 λεμikaῖς ναυσὶν οὖσαις πολλαπλασίαις· καὶ τινὰς
 αὐτῶν καταδύσας καὶ τῶν ιδίων ἀποβαλὼν ἀμφίδο-
 ξον ἔσχε τὴν νίκην. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναίων ἀπο-
 49 στείλάντων εἴκοσι τριήρεις, οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβή- 15
 θέντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κόρινθον, οὐ τολμῶντες
 ναυμαχεῖν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον
 τὸν ἐνιαυτόν.
 49 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διοτίμου Ῥωμαῖοι μὲν
 ὑπάτους κατέστησαν Γάιον Ἰούλιον καὶ Πορτίον 20
 Οὐεργίνιον Τρίκοστον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα
 ὀγδόην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στά-
 2 διον Σύμμαχος Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας. ἐπὶ δὲ
 τούτων Κνήμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐν
 τῇ Κορίνθῳ διατρίβων ἔκρινε τὸν Πειραιᾶ καταλα- 25
 βέσθαι. ἐπυνθάνετο γὰρ μήτε ναῦς ἐν αὐτῷ κα-

1 ἡ add. Dind. 3 περὶ] τῷ περὶ Wurm 5 ἐτέρας P
 11 πολεμικαῖς cod., corr. Dind. 20 ὑπάτους κατέστησαν
 PA, κατέστησαν ὑπάτους cet. 21 Οὐεργίνιον AF ἤγα-
 γον P, ἤγον v. 23 μεσσηνίος P

θειλκυσμένας ὑπάρχειν μήτε στρατιώτας εἶναι τε-
 ταρμένους ἐπὶ τῆς φυλακῆς· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους
 ἀμελῶς ἔχειν περὶ τῆς τούτου φυλακῆς διὰ τὸ μη-
 δαμῶς ἐλπίζειν τολμῆσαι τινὰς καταλαβέσθαι τὸν
 5 τόπον. διόπερ ἐν τοῖς Μεγάροις καθελκύσας τὰς 3
 νενεωλκημένας τετταράκοντα τριήρεις νυκτὸς ἔπλευ-
 σεν εἰς τὴν Σαλαμῖνα· προσπεσὼν δ' ἐπροσδοκῆτας
 512 εἰς τὸ φρούριον τῆς Σάλαμῖνος τὸ καλούμενον Βου-
 δόριον, τρεῖς ναῦς ἀπέσπασε καὶ τὴν ὅλην Σαλα-
 10 μῖνα κατέδραμε. τῶν δὲ Σαλαμινίων πυρσευσάντων 4
 τοὺς κατὰ τὴν Ἀττικὴν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι δόξαντες
 τὸν Πειραιᾶ κατειληφθαι ταχέως ἐξεβοήθουν μετὰ
 πολλῆς ταραχῆς· γνόντες δὲ τὸ γερονός, ταχέως
 πληρώσαντες ναῦς ἱκανὰς ἔπλεον εἰς τὴν Σαλαμῖνα.
 15 οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τῆς ἐπιβολῆς διαψευσθέντες 5
 ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σαλαμῖνος εἰς τὴν οἰκίαν. οἱ
 δ' Ἀθηναῖοι, τῶν πολεμίων ἀποπεπλευκότων, τῆς
 μὲν Σαλαμῖνος ἐπιμελεστέραν φυλακὴν ἐποίησαντο
 καὶ κατέλιπον φρουροὺς τοὺς ἱκανοὺς, τὸν δὲ Πει-
 20 ραιᾶ κλείθροις καὶ φυλακαῖς ἱκαναῖς διαλαβόντες
 ὥχρωσαν.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Σιτάλκης ὁ τῶν 50
 Θρακῶν βασιλεὺς παρειλήφει μὲν βασιλείαν ὀλίγην
 χώραν, διὰ δὲ τὴν ἰδίαν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν ἐπὶ
 25 πολὺ τὴν δυναστείαν ἡὔξησεν, ἐπιεικῶς μὲν ἄρχων
 τῶν ὑποτεταγμένων, ἀνδρεῖος δ' ὢν ἐν ταῖς μάχαις
 καὶ στρατηγικός, ἔτι δὲ τῶν προσόδων μεγάλην
 ποιούμενος ἐπιμέλειαν. τὸ δὲ τέλος ἐπὶ τοσοῦτον

3 τούτου] τοῦ P; τὴν — φυλακὴν Reiske 4 τολμήσειν
 Hert. 9 ὅλην P; ἄλλην v. 23 ὀλίγης χώρας v.

δυνάμεως προήλθεν, ὥστε χώρας ἄρξαι πλείστης
 τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων κατὰ τὴν Θράκην.
 2 ἡ μὲν γὰρ παραθαλάττιος αὐτῆς ἀπὸ τῆς Ἀβδηρι-
 τῶν χώρας τὴν ἀρχὴν ἔχουσα διέτεινε μέχρι τοῦ
 Ἰστρου ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ θαλάττης εἰς τὸ μεσόγειον 5
 πορευομένῳ τοσοῦτον εἶχε διάστημα, ὥστε πεζὸν
 εὐζωνον ὁδοιπορῆσαι ἡμέρας δέκα τρεῖς. τηλικαύτης
 δὲ χώρας βασιλεύων ἐλάμβανε προσόδους καθ' ἑκα-
 3 στον ἐνιαυτὸν πλείω χιλίων ταλάντων. κατὰ δὲ
 τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς ἔχων πόλεμον ἤθροισεν 10
 ἐκ τῆς Θράκης στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν
 δώδεκα μυριάδων, ἵππεῖς δὲ πεντακισμυρίους. ἀναγ-
 καῖον δ' ἐστὶ τοῦ πολέμου τούτου προεκδέσθαι τὰς
 αἰτίας, ἵνα σαφὴς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ὑπάρξῃ τοῖς
 ἀναγινώσκουσι. Σιτάλης τοίνυν πρὸς Ἀθηναίους 15
 φιλίαν συνθέμενος ὁμολόγησεν αὐτοῖς συμμαχήσειν
 τὸν ἐπὶ Θράκης πόλεμον· διόπερ βουλόμενος τοὺς
 Χαλκιδεῖς σὺν τοῖς Ἀθηναίοις καταπολεμῆσαι, πα-
 4 ρεσκευάζετο δύναμιν ἀξιόλογον. ἅμα δὲ καὶ πρὸς
 Περγάμην τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων ἀλλοτρίως 20
 διακείμενος, ἔκρινε κατάργειν ἐπὶ τὴν Μακεδονικὴν
 βασιλείαν Ἀμύνταν τὸν Φιλίππου. δι' ἀμφοτέρως
 οὖν τὰς προειρημένας αἰτίας ἦν ἀναγκαῖον αὐτῷ
 συστήσασθαι δύναμιν ἀξιόλογον. ὥς δ' αὐτῷ τὸ
 πρὸς τὴν στρατείαν εὐτρεπῆ κατεσκευάστο, προήγαγε 25
 τὴν δύναμιν ἔπασαν, καὶ διελθὼν τὴν Θράκην ἐνέ-
 5 βαλεν εἰς τὴν Μακεδονίαν. οἱ δὲ Μακεδόνες τὸ
 μέγεθος τῆς δυνάμεως καταπλαγέντες παρατάξασθαι 513

7 τρεῖςκαίδεκα v. 12 δυοκαίδεκα v. 20 Περγάμην AF
 25 στρατείαν P

μὲν οὐκ ἐτόλμησαν, ἐκκομίσαντες δὲ τὸν τε σῖτον
 καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνατὸν ἦν εἰς τὰ καρτερώ-
 τατα φρούρια, μένοντες ἐν τούτοις ἡσυχίαν εἶχον.
 οἱ δὲ Θρᾶκες καταγαγόντες τὸν Ἀμύνταν ἐπὶ τὴν 6
 βασιλείαν τὸ μὲν πρῶτον διὰ λόγων καὶ πρεσβειῶν
 ἐπειρῶντο προσάγεσθαι τὰς πόλεις, ὥς δ' οὐδείς
 αὐτοῖς προσεῖχεν, εὐθύς τῷ πρώτῳ φρουρίῳ προσ-
 βαλόντες κατὰ κράτος εἶλον. μετὰ δὲ ταῦτά τινες 7
 τῶν πόλεων καὶ τῶν φρουρίων διὰ τὸν φόβον
 10 ἐκουσίως ὑπετάγησαν. πορθήσαντες δὲ πᾶσαν τὴν
 Μακεδονίαν καὶ πολλῆς ὠφελείας κύριοι γενόμενοι
 μετέβησαν ἐπὶ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις τὰς τῶν Χαλ-
 κιδέων.

Τοῦ δὲ Σιτάλκου περὶ ταῦτα διατρίβοντος Θετ-51
 15 ταλοὶ καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι πάν-
 τες Ἕλληνες ὅσοι κατόικουν μεταξὺ Μακεδονίας καὶ
 Θερμοπυλῶν, συνεφρόνησαν καὶ δύναμιν ἀξιόλογον
 κοινῇ συνεστήσαντο· ἐύλαβοντο γὰρ μήποτε το-
 σαύταις μυριάσιν οἱ Θρᾶκες ἐμβάλωσιν αὐτῶν εἰς
 20 τὴν χώραν, καὶ κινδυνεύσωσι ταῖς πατρίσι. τὸ δ'
 αὐτὸ καὶ τῶν Χαλκιδέων ποιησάντων, Σιτάλκης πυ-
 θόμενος τοὺς Ἕλληνας ἀδράς δυνάμεις συνηθροί-
 κεναι καὶ τοὺς στρατιώτας ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἐνο-
 χλουμένους, πρὸς μὲν τὸν Περδίκκην διαλυσάμενος
 25 ἐπιγαμίας ἐποίησατο, τὰς δὲ δυνάμεις ἀπήγαγεν εἰς
 τὴν Θράκην.

1 εἰσκομίσαντες Dind., non Wess. 2 καρτερότατα P
 4 κατάγοντες Dind. 20 κινδυνεύσωσι PAHJKL, δυναστεύ-
 σωσι cet. 23 στρατιώτας] ὁρῶν add. Hert. ἐνοχλουμένους]
 ἐννοοῦμενος add. Bezzel 25 ἐπιγαμίαν f. 26 τὴν om. v.

- 52 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκαδαιμόνιοι μὲν παραλαβόντες τοὺς ἐκ Πελοποννήσου συμμάχους εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἔχοντος τὴν ἡγεμονίαν Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως, τὸν δὲ σῖτον ἐν τῇ χλῶῃ διέφθειραν, καὶ τὴν χώραν δηώσαντες ἐπανήλθον 5
2 εἰς τὰς πατρίδας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρατάξασθαι μὲν οὐ τολμῶντες, ὑπὸ δὲ τῆς νόσου καὶ τῆς σιτοδείας πιεζόμενοι, κακὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλάβανον ἐλπίδας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. 10
- 53 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐκλείδου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς, Μάρκον Μάνιον, Κόιντον Σουλπίκιον Πραιτέξτατον, Σερούλιον Κορνήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν Λεοντίνοι, Χαλκιδέων μὲν ὄντες ἄποι- 15
κοι, συγγενεῖς δὲ Ἀθηναίων, ἔτυχον ὑπὸ Συρακοσίων πολεμούμενοι. πιεζόμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Συρακοσίων κινδυνεύοντες ἀλῶναι κατὰ κράτος, ἐξέπεμψαν πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες τὸν δῆμον βοηθῆσαι τὴν ταχύ- 20
στην καὶ τὴν πόλιν ἑαυτῶν ἐκ τῶν κινδύνων φύσαι-
2 σθαι. ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτῆς Γοργίας ὁ φήτωρ, δεινότητι λόγου πολὺν προέχων 514
πάντων τῶν καθ' ἑαυτόν. οὗτος καὶ τέχνας φητο-
ρικὰς πρῶτος ἐξεῦρε καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν το- 25
σοῦτο τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε μισθὸν λαμ-

11 Εὐκλείδου] Εὐκλέους Wess. 13 Μάνιον] Manilius
Liv. 4, 23 σουλπίκιον P, συντίκιον v. 14 σερούλιον P,
καὶ σερούλιον v. κόσσον P, κέσσον L, κέσον A, κένσον cet.
17 πολεμούμενοι — 18 Συρακοσίων om. P 25 σοφιστείαν P
τοσοῦτα P, τοσοῦτον v.

βάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μυᾶς ἑκατόν. οὗτος οὖν 3
καταντήσας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παραχθείς εἰς τὸν
δῆμον διελέχθη τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τῆς συμμαχίας,
καὶ τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως ἐξέπληξε τοὺς Ἀθη-
5 ναίους ὄντας εὐφυνεῖς καὶ φιλολόγους. πρῶτος γὰρ 4
ἐχρήσατο τοῖς τῆς λέξεως σχηματισμοῖς περιττοτέ-
ροις καὶ τῇ φιλοτεχνίᾳ διαφέρουσιν, ἀντιθέτοις καὶ
ἰσοκώλοις καὶ παρίσοις καὶ ὁμοιοτελεύτοις καὶ τισιν
ἐτέροις τοιούτοις, ἃ τότε μὲν διὰ τὸ ξένον τῆς
10 κατασκευῆς ἀποδοχῆς ἤξιοῦτο, νῦν δὲ περιεργίαν
ἔχειν δοκεῖ καὶ φαίνεται καταγέλαστα πλεονάκεις καὶ
κατακόρως τιθέμενα. τέλος δὲ πείσας τοὺς Ἀθη- 5
ναίους συμμαχεῖν τοῖς Λεοντίνοις, οὗτος μὲν θαν-
μασθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπὶ τέχνῃ ῥητορικῇ τὴν
15 εἰς Λεοντίνους ἐπάνοδον ἐποιήσατο.

Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πάσαι μὲν ἦσαν ἐπιθυμηταὶ 54
τῆς Σικελίας διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, καὶ τότε
δ' ἀσμένως προσδεξάμενοι τοὺς τοῦ Γοργίου λόγους
ἐψηφίσαντο συμμαχίαν ἐκπέμπειν τοῖς Λεοντίνοις,
20 πρόφασιν μὲν φέροντες τὴν τῶν συγγενῶν χρεῖαν
καὶ δέησιν, τῇ δ' ἀληθείᾳ τὴν νῆσον σπεύδοντες
κατακτῆσασθαι. καὶ γὰρ οὐ πολλοῖς ἔτεσι πρότερον 2
τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν Κερκυραίων διαπολε-
μούντων μὲν πρὸς ἀλλήλους, φιλοτιμηθέντων δ'
25 ἀμφοτέρων συμμάχους λαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, προ-
έκρινεν ὁ δῆμος συμμαχεῖν τοῖς Κερκυραίοις διὰ
τὸ τὴν Κέρκυραν εὐφυνῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν εἰς Σι-

6 τοῖς τῆς PAFL, τῆς cet. 8 ὁμοιοτελεύτοις cod., corr.
Wess. 11 ἔχει P καταγέλαστον — τιθέμενον cod.,
corr. Riske 12 δὲ om. v. 23. 26. 27 Κερκυρ. P
DIODORUS II.

- 3 κελίαν πλοῦν. καθόλου γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι κατακτη-
 σάμενοι τὴν τῆς θαλάττης ἡγεμονίαν καὶ μεγάλας
 πράξεις ἐπιτελεσάμενοι συμμάχων τε πολλῶν εὐπό-
 ρουν καὶ δυνάμεις μερίστας ἐκέκτηντο καὶ χρημά-
 των τε πλῆθος ἔτοιμον παρέλαβον, μετακομίσαντες 5
 ἐκ Δήλου τὰ κοινὰ χρήματα τῶν Ἑλλήνων, ὄντα
 πλείω τῶν μυρίων ταλάντων, ἡγεμόσι τε μέγαλοις
 καὶ διὰ στρατηγίαν δεδοκιμασμένοις ἐχρήσαντο, καὶ
 διὰ τούτων ἀπάντων ἥλπιζον καταπολεμήσειν μὲν
 τοὺς Λακεδαιμονίους, πάσης δὲ τῆς Ἑλλάδος τὴν 10
 ἡγεμονίαν περιπεποιημένοι ἀνθέξασθαι τῆς Σικελίας. 515
- 4 διὰ ταύτας οὖν τὰς αἰτίας ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς
 Λεοντίνοις ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Σικελίαν ναῦς εἰκοσι
 καὶ [στρατηγούς] Λάχητα καὶ Χαροιάδην. οὗτοι δὲ
 πλεύσαντες εἰς τὸ Ῥήμιον προσελάβοντο ναῦς εἰκοσι 15
 παρὰ τῶν Ῥηγίνων καὶ τῶν Χαλκιδῶν ἀποίκων.
 ἐντεῦθεν δ' ὁρμώμενοι τὸ μὲν πρῶτον τὰς Λιπαραιῶν
 νήσους κατέδραμον διὰ τὸ συμμαχεῖν τοὺς Λιπα-
 ραίους τοῖς Συρακοσίοις, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λοκροῦς
 πλεύσαντες καὶ πέντε νεῶν Λοκρίδων κυριεύσαντες, 20
- 5 Μύλας φρούριον ἐπολιόρκησαν. ἐπιβοηθησάντων δὲ
 τῶν πλησιοχώρων Σικελιωτῶν τοῖς Μυλαίοις ἐγένετο
 μάχη, καθ' ἣν Ἀθηναῖοι νικήσαντες ἀπέκτειναν μὲν
 πλείους τῶν χιλιῶν, ἐξώγκησαν δὲ οὐκ ἐλάττους
 τῶν ἑξακοσίων· εὐθὺς δὲ καὶ τὸ φρούριον ἐκπολιορ- 25

4 μερίστας ἐκέκτηντο Reiske, ἐπιτελεσάμενοι μερίστας
 ἐκέκτηντο πόλεις codices 13 εἰκοσι P (et Thuc. III 86, 1)
 ἑκατὸν v. 14 στρατηγούς om. P Χαροιάδην A, Χαβοίαν FK
 15 εἰκοσι P, ἑκατὸν v. 16 καὶ τῶν] καὶ αὐτῶν Reiske,
 καὶ τῶν ἄλλων conicio ἀποίκων PAL, ἀποίκων ὄντων
 cet. 21 Μύλας add. Cluverius (Thuc. III 90, 2) 22 Σι-
 κελῶν cod., corr. Wess. 25 καὶ om. AFJKL

κήσαντες κατέσχον. τούτων δὲ πραττομένων κατέ- 6
 πλευσαν νῆες τετταράκοντα, ἃς ἀπέστειλεν ὁ δῆμος,
 κρίνων γενναϊότερον ἄπτεσθαι τοῦ πολέμου· ἤγειτο
 δ' αὐτῶν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς. ἀθροισθεῖσιν
 5 δὲ τῶν τριήρων εἰς ἓνα τόπον ἀξιόλογος ἦδη στό-
 λος κατεσκευάστο, συγκείμενος ἐκ τριήρων ὀγδοή-
 κοντα. τοῦ δὲ πολέμου χρονίζοντος οἱ Λεοντίνοι 7
 διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς Συρακοσίους διελύ-
 θησαν. διόπερ αἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων τριήρεις
 10 ἀπέπλευσαν εἰς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ Συρακοσίοι τοῖς
 Λεοντίνοις μεταδόντες τῆς πολιτείας ἅπαντας Συρα-
 κοσίους ἐποίησαν, καὶ τὴν πόλιν φρούριον ἀπέδει-
 ξαν τῶν Συρακοσίων. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικε-
 λίαν ἐν τούτοις ἦν.

15 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λέσβιοι μὲν ἀπέστησαν 55
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων· ἐνεκάλουν γὰρ αὐτοῖς, ὅτι βου-
 λομένων συννοικίξιν πάσας τὰς κατὰ τὴν Λέσβον
 πόλεις εἰς τὴν Μυτιληναίων πόλιν διεκώλυσαν. διὸ 2
 καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀποστείλαντες πρεσβευτὰς
 20 καὶ συμμαχίαν συνθέμενοι συνεβούλευον τοῖς Σπαρ-
 τιάταις ἀντέχεσθαι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας·
 πρὸς ταύτην δὲ τὴν ἐπιβολὴν ἐπηγγείλαντο πολλὰς
 τριήρεις εἰς τὸν πόλεμον παρῆξασθαι. ἀσμένως δὲ 3
 τῶν Λακεδαιμονίων ὑπακουσάντων καὶ περὶ τὴν
 25 κατασκευὴν τῶν τριήρων γινομένων, Ἀθηναῖοι φθά-

2 νῆες] ναῦς PAL   5 ἤδη] ὁ ἤδη P; f. ἤδη ὁ 6
 ὀγδοήκοντα P, πεντήκοντα καὶ τρεῖς A, πεντήκοντα καὶ δια-
 κοσίων cet.   12 ἐποίησαντο Hert.   17 τὰς κατὰ —
 p. 422, 14 πεποίηκε om. L   18 Μιτυλην. cod. semper
 διεκώλυσαν P, διεκόμισαν v.   25 γενομένων v. et P¹

σαντες αὐτῶν τὴν παρασκευὴν παραχρῆμα δύναμιν
 ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λέσβον, πληρώσαντες ναῦς τετρα-
 ράκοντα καὶ στρατηγὸν προχειρισάμενοι Κλεινιππί-516
 δην. οὗτος δὲ προσλαβόμενος βοήθειαν παρὰ τῶν
 4 συμμάχων κατέπλευσεν εἰς Μυτιλήνην. γενομένης 5
 δὲ ναυμαχίας οἱ μὲν Μυτιληναῖοι λειψθέντες συνε-
 κλείσθησαν εἰς πολιορκίαν, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων
 ψηφισαμένων βοηθεῖν τοῖς Μυτιληναίοις καὶ παρα-
 σκευαζομένων στόλον ἀξιόλογον, ἔφθασαν Ἀθηναῖοι
 ναῦς ἄλλας σὺν ὀπλίταις χιλίοις ἀποστέλλαντες εἰς 10
 5 Λέσβον. τούτων δ' ἡγούμενος Πάχης ὁ Ἐπικλήρου
 καταντήσας εἰς τὴν Μυτιλήνην, καὶ τὴν προὔπαρ-
 χουσαν δύναμιν παραλαβών, περιτείχισε τὴν πόλιν
 καὶ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο οὐ μόνον κατὰ
 6 γῆν, ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν. Λακεδαιμόνιοι δὲ 15
 ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Μυτιλήνην τριήρεις μὲν τετ-
 ταράκοντα πέντε καὶ στρατηγὸν Ἀλκίδαν, εἰς δὲ τὴν
 Ἀττικὴν εἰσέβαλον μετὰ τῶν συμμάχων· ἐπελθόντες
 δὲ [καὶ] τοῖς παραλελειμμένους τόπους τῆς Ἀττικῆς
 καὶ δηώσαντες τὴν χώραν ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν. 20
 7 Μυτιληναῖοι δὲ τῇ σιτοδείᾳ καὶ τῷ πολέμῳ πιεζό-
 μενοι καὶ στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους, καθ' ὁμολο-
 8 γίαν παρέδωκαν τὴν πόλιν τοῖς πολιορκούσιν. ἐν
 δὲ ταῖς Ἀθήναις τοῦ δήμου βουλευνομένου πῶς χρὴ
 προσενέγκασθαι τοῖς Μυτιληναίοις, Κλέων ὁ δημα- 25
 γωγός, ὥμους ὦν τὸν τρόπον καὶ βίαιος, παρώξυνε

3 κλεινιπίδην P   5 εἰς P, εἰς τὴν v.   12 εἰς τὴν
 PA, εἰς v.   13 δύναμιν] ἀξιόλογον add. P (at del. man. 1)
 16 εἰς μὲν τὴν M. τριήρεις Dind.   17 τετράκοντα P   19
 καὶ om. PFJ   21 σιτωδεία P   24 πῶς P, ὥς v.

τὸν δῆμον, ἀποφαινόμενος δεῖν τοὺς Μυτιληναίους
αὐτοὺς μὲν ἡβηδὸν ἔπαντας ἀποκτείνειν, τέκνα δὲ
καὶ γυναῖκας ἑξανδραποδίσασθαι. τέλος δὲ πεισθέν- 9
των τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν γνώμην τε τοῦ Κλέω-
5 νος ψηφισαμένων, ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Μυτιλήνην
οἱ τὰ δοχθέντα τῷ δήμῳ δηλώσαντες τῷ στρατηγῷ.
τοῦ δὲ Πάχητος ἀναγνόντος τὸ ψήφισμα ἦλθεν 10
ἐναντίον τῷ προτέρῳ ἑτερον. ὁ δὲ Πάχης γνοὺς
τὴν μετάνοιαν τῶν Ἀθηναίων ἐχάρη, καὶ τοὺς Μυ-
10 τιληναίους συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν ἀπέλυσε τῶν
ἐγκλημάτων, ἅμα δὲ καὶ τῶν μεγίστων φόβων.
Ἀθηναῖοι δὲ τῆς Μυτιλήνης τὰ τεῖχη περιελόντες
τὴν Λέσβον ὅλην πλὴν τῆς Μηθυμναίων χώρας
κατεκληροῦχησαν. ἡ μὲν οὖν Λεσβίων ἀπόστασις
15 ἀπ' Ἀθηναίων τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Λακεδαιμόνιοι 56
τὰς Πλαταιὰς πολιορκοῦντες περιετείχισαν τὴν πόλιν
καὶ στρατιώταις πολλοῖς παρεφύλαττον. χρονιζού-
σης δὲ τῆς πολιορκίας καὶ τῶν Ἀθηναίων μηδεμίαν
20 ἑξαποστελλόντων βοήθειαν, οἱ πολιορκούμενοι σιτο-
δεία τε συνέιχοντο καὶ τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς προσ-
βολαῖς πολλοὺς ἀπεβεβλήκεσαν. ἀπορομένων δ' 2
αὐτῶν καὶ βουλευομένων περὶ τῆς σωτηρίας, τοῖς
μὲν πολλοῖς ἐδόκει τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τοῖς δ' ἄλλοις
25 ὥς διακοσίοις οὖσιν ἔδοξε νυκτὸς βιάσασθαι τοὺς
φύλακας καὶ διεκπασεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας. τηρήσαντες 3
517 οὖν ἀσέλγηνον νύκτα τοὺς μὲν ἄλλους ἔπεισαν εἰς

6 δηλώσαντες P   8 πρότερον A   ἑτερον P, om. v.
22 ἀποβεβλήκεισαν cod.

θάτερα μέρη προσβάλλειν τῷ περιτειχίσματι, αὐτοὶ
 δ' ἐτοιμασάμενοι κλίμακας, καὶ τῶν πολεμίων παρα-
 βοηθοῦντων ἐν τοῖς ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῶν τει-
 χῶν, αὐτοὶ διὰ τῶν κλιμάκων ἔνυχον ἀναβάντες ἐπὶ
 τὸ τεῖχος, καὶ τοὺς φύλακας ἀποκτείναντες διέφυγον 5
 4 εἰς τὰς Ἀθήνας. τῇ δ' ὕστεραία Λακεδαιμόνιοι μὲν
 παροξυνθέντες ἐπὶ τῷ δρασμῷ τῶν ἀπεληλυθόντων
 ἐκ τῆς πόλεως, προσέβαλον τῇ πόλει τῶν Πλαταιέων
 καὶ πᾶσαν εἰσεφέροντο σπουδὴν βίᾳ χειρώσασθαι
 τοὺς πολιορκουμένους· οἱ δὲ Πλαταιεῖς καταπλάγν- 10
 5 τεσ καὶ διαπρεσβευσάμενοι παρέδωκαν ἑαυτούς τε
 καὶ τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις. οἱ δ' ἡγεμόνες τῶν
 Λακεδαιμονίων καθ' ἓνα τῶν Πλαταιέων προσκαλού-
 μενοι ἐπηρώτων τί ἀγαθὸν πεποίηκε τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις, ἐκάστου δὲ ὁμολογοῦντος μηδὲν εὖηργετη- 15
 κέναι, πάλιν ἐπηρώτων εἴ τι κακὸν ἔδρασαν τοὺς
 Σπαρτιάτας· οὐδενὸς δ' ἀντιλέγοντος, πάντων κατέ-
 6 γνωσαν θάνατον. διὸ καὶ τοὺς ἐγκαταλειφθέντας
 ἅπαντας ἀνείλον καὶ κατασκάψαντες ἐμίθωσαν τὴν
 χώραν αὐτῶν. Πλαταιεῖς μὲν οὖν τὴν πρὸς Ἀθη- 20
 ναίους συμμαχίαν βεβαιοτάτην τηρήσαντες ἀδίκως
 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον.

57 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ Κερκύρα
 μεγάλη συνέστη στάσις καὶ φιλοτιμία διὰ τοιαύτας
 αἰτίας. ἐν τῷ περὶ Ἐπίδαμνον πολέμῳ πολλοὶ Κερ- 25
 κυραίων αἰχμάλωτοι γενόμενοι καὶ καταβληθέντες
 εἰς τὴν δημοσίαν φυλακὴν ἐπηγγείλαντο τοῖς Κο-

8 προσέβαλλον P. τῇ πόλει om. P. 14 πεποίηκαν
 P (quod probat infra ἔδρασαν). 20 αὐτῶν om. v. 23
 κορκύρα P. 24 φιλονικία P² et Steph.

ρινθίοις παραδώσειν τὴν Κέρκυραν, ἔαν αὐτοὺς
 ἀπολύσωσιν. ἄσμένως δὲ τῶν Κορινθίων προσδεξα- 2
 μένων τοὺς λόγους, οἱ Κερκυραῖοι προσποιηθέντες
 λύτρα διδόναι διηγνηθήσαν ὑπὸ τῶν προξένων
 5 ἱκανῶν τινων ταλάντων ἀφεθέντες. καὶ τηροῦντες 3
 τὴν [ὑπὸ] τῶν ὁμολογημένων πίστιν, ὥς κατήντη-
 σαν εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς δημαγωγεῖν εἰωθότας
 καὶ μάλιστα τοῦ πλήθους προῖστασθαι συλλαβόντες
 ἀπέσφαξαν. καταλύσαντες δὲ τὴν δημοκρατίαν, μετ'
 10 ὀλίγον χρόνον Ἀθηναίων βοηθησάντων τῷ δήμῳ,
 οἱ μὲν Κερκυραῖοι τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτησάμενοι
 κολάζειν ἐπεβάλοντο τοὺς τὴν ἐπανάστασιν πεποι-
 μένους· οὗτοι δὲ φοβηθέντες τὴν τιμωρίαν κατέφυ-
 γον ἐπὶ τοὺς τῶν θεῶν βωμοὺς καὶ ἰκέται τοῦ δήμου
 15 καὶ τῶν θεῶν ἐγένοντο. οἱ δὲ Κερκυραῖοι διὰ τὴν 4
 πρὸς θεοὺς εὐσέβειαν τῆς μὲν τιμωρίας αὐτοὺς
 ἀπέλυσαν, ἐκ τῆς πόλεως δὲ ἐξέπεμψαν. οὗτοι δὲ
 πάλιν νεωτερίζειν ἐπιβαλόμενοι καὶ τειχίσαντες ἐν
 τῇ νήσῳ χωρίον ὕχυρόν ἐκακοποιοῦν τοὺς Κερκυ-
 20 ραίους. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν
 ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐθύνου Ῥωμαῖοι 58
 κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων, χιλιάρχους τρεῖς,
 Μάρκον Φάβιον, Μάρκον Φαλίνιον, Λεύκιον Σε-

1 κύρκυρ. P (ut infra quater) 4 διεγνηθήσαν cod.
 ὑπὸ Rhod., ἀπὸ cod. 5 ταλάντων. ἀφεθέντες δὲ καὶ
 malim 6 ὑπὸ del. Wess., ὑπὲρ Reiske 9 κατέλυσαν
 τε τὴν δημοκρατίαν. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον Reiske 12 κολ-
 λάζειν P, καὶ κολάζειν v. 15 οἱ δὲ K. — 21 ἐνιαυτόν
 unus exhibet P 16 θεοὺς] τοὺς θεοὺς Dind. 19 ἐκα-
 κοποιοῦντο P 22 Εὐθυδήμον cod. 24 Φαλίνιον] Folius
 Liv. 4, 25 Λεύκιον P, καὶ Λεύκιον v.

ρουίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι χρόνον τινὰ τῆς
 νόσου τῆς λοιμικῆς ἀνειμένοι πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς
 2 συμφορὰς ἐνέπεσον· οὕτω γὰρ ὑπὸ τῆς νόσου διε-
 τέθησαν, ὥστε τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλεῖν πεζοὺς
 μὲν ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ τετρακο- 5
 σίους, τῶν δ' ἄλλων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων 518
 ὑπὲρ τοὺς μυρίους. ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας
 τὴν τῆς περὶ τὴν νόσον δεινότητος αἰτίαν, ἀναγ-
 3 καὶὼν ἔστιν ἐκθέσθαι ταῦτα. προγεγενημένων ἐν
 τῷ χειμῶνι μεγάλων ὕμβρων συνέβη τὴν γῆν ἔνυ- 10
 δρον γενέσθαι, πολλοὺς δὲ καὶ τῶν κοίλων τόπων
 δεξαμένους πληθὺς ὕδατος λιμνάσαι καὶ σχεῖν στα-
 τὸν ὕδωρ παραπλησίως τοῖς ἐλώδεσι τῶν τόπων,
 θερμοινομένων δ' ἐν τῷ θέρει τούτων καὶ σηπο-
 μένων συνίστασθαι παχείας καὶ δυσώδεις ἀτμίδας, 15
 ταύτας δ' ἀναθυμιωμένας διαφθεῖρειν τοὺς πλησίον
 ἀέρα· ὅπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐλῶν τῶν νοσώδη διά-
 4 θεσιν ἐχόντων ὁρᾶται γινόμενον. συνεβάλετο δὲ
 πρὸς τὴν νόσον καὶ ἡ τῆς προσφερομένης τροφῆς
 κακία· ἐγένοντο γὰρ οἱ καρποὶ κατὰ τοῦτον τὸν 20
 ἐνιαυτὸν ἔνυγροι παντελῶς καὶ διεφθαρμένην ἔχον-
 τες τὴν φύσιν. τρίτην δὲ αἰτίαν συνέβη γενέσθαι
 τῆς νόσου τὸ μὴ πρεῦσαι τοὺς ἐτησίας, δι' ὧν αἰὲ
 κατὰ τὸ θέρος ψύχεται τὸ πολὺ τοῦ καύματος· τῆς
 δὲ θερμασίας ἐπίτασιν λαβούσης καὶ τοῦ ἀέρος ἐμ- 25
 πύρου γενομένου, τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων μηδε-
 5 μιᾶς ψύξεως γενομένης λυμαίνεσθαι συνέβαινε. διὸ

1 Σεργουλίον] Sergius Liv. 4, 25

2 αὐτὰς add. Reiske

3 διετάχθησαν P, διεστάθησαν A

4 πεζοὺς add. Dind.

8 τὴν add. Eich. τῆς om. v. 12 ὕδατος PA, ὕδατων cet.

καὶ τὰ νοσήματα τότε πάντα κανματώδη συνβέναιεν
 εἶναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας. διὰ δὲ
 ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ πλείστοι τῶν νοσούντων ἐρ-
 ριπτον ἑαυτοὺς εἰς τὰ φρέατα καὶ τὰς κρήνας, ἐπι-
 5 θυμοῦντες αὐτῶν καταψύξαι τὰ σώματα. οἱ δ' Ἀθη- 6
 ναῖοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου τὰς αἰτίας τῆς
 συμφορᾶς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνέπεμπον. διὸ καὶ κατὰ
 τινα χρησμὸν ἐκάθηραν τὴν νῆσον Ἀῆλον, Ἀπόλλω-
 νος μὲν οὖσαν ἱερὰν, δοκοῦσαν δὲ μεμιάνθαι διὰ
 10 τὸ τοὺς τετελευτηκότας ἐν αὐτῇ τεθάρφθαι. ἀνασκά- 7
 ψαντες οὖν ἀπάσας τὰς ἐν τῇ Ἀήλῳ θήκας μετή-
 νεγκαν εἰς τὴν Ῥήνειαν καλουμένην νῆσον, πλησίον
 ὑπάρχουσαν τῆς Ἀήλου. ἔταξαν δὲ καὶ νόμον μήτε
 τίκειν ἐν τῇ Ἀήλῳ μήτε θάπτειν. ἐποίησαν δὲ καὶ
 15 πανήγυριν τὴν τῶν Ἀηλίων, γεγεννημένην μὲν πρό-
 τερον, διαλιποῦσαν δὲ πολὺν χρόνον.

Τῶν δ' Ἀθηναίων περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων 59
 Λακεδαιμόνιοι τοὺς Πελοποννησίους παραλαβόντες
 κατεστρατοπέδευσαν περὶ τὸν Ἰσθμὸν, διανοοῦμενοι
 20 πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλεῖν· σεισμῶν δὲ μεγά-
 λων γινομένων δεισιδαιμονήσαντες ἀνέκαμψαν εἰς
 τὰς πατρίδας. τηλικούτους δὲ τοὺς σεισμοὺς συνέβη 2
 γενέσθαι κατὰ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ὥστε καὶ
 πόλεις τινὰς ἐπιθαλαττίους ἐπικλύσασαν τὴν θάλατ-
 25 519ταν διαφθεῖραι, καὶ κατὰ τὴν Λοκρίδα χερσονήσου
 καθεστῶσης ῥῆξαι μὲν τὸν Ἰσθμὸν, ποιῆσαι δὲ νῆσον

1 συνβέναιε. διὸ — κανματώδη om. P 5 αὐτῶν PJJL,
 αὐτῶν cet. 8 νῆσον del. Cobet Ἀῆλον om. PAL 10
 τὸ om. P 12 ῥήνιαν PAF 19 περὶ] εἰς FJK 20
 σεισμῶν δὲ μ. γ. PAL, γ. δὲ σ. μ. cet. 22 τοὺς σεισμοὺς
 συνέβη PA, συνέβη τ. σ. cet. 25 χερσον. γ.

3 τὴν ὀνομαζομένην Ἀταλάντην. ἅμα δὲ τοῦτοις πρα-
τομένοις Λακεδαιμόνιοι τὴν Τραχίνα καλουμένην
ᾤκισαν καὶ μετωνόμασαν Ἡράκλειαν διὰ τοιαύτας
4 τινὰς αἰτίας. Τραχίνιοι πρὸς Οἰταίους ὁμόρους
ὄντας ἔτη πολλὰ διεπολέμουν καὶ τοὺς πλείους τῶν 5
πολιτῶν ἀπέβαλον. ἐρήμιον δ' οὔσης τῆς πόλεως
ἠξίωσαν Λακεδαιμονίους ὄντας ἀποίκους ἐπιμεληθῆ-
ναι τῆς πόλεως. οἱ δὲ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ
διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα, πρόγονον ἑαυτῶν ὄντα, ἐγκα-
τακηκέναι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν τῇ Τρα- 10
5 χύνι, ἔγνωσαν μεγάλην αὐτὴν ποιῆσαι πόλιν. διὸ
καὶ Λακεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν Πελοποννησίων
τετρακισχιλίους οἰκήτορας ἐκπεμψάντων, καὶ παρὰ
[τε] τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τοὺς βουλομένους μετέ-
χειν τῆς ἀποικίας προσεδέξαντο· οὗτοι δ' ἦσαν οὐκ 15
ἐλάττους τῶν ἑξακισχιλίων. διὸ καὶ τὴν Τραχίνα
μυριάνδρον ποιήσαντες, καὶ τὴν χώραν κατακληρου-
χῆσαντες, ὠνόμασαν τὴν πόλιν Ἡράκλειαν.

60 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Στρατοκλέους ἐν Ῥώμῃ
ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τρεῖς κατεστάθησαν, 20
Λεύκιος Φούριος, Σπόριος Πινάριος [καὶ Γάιος Μέ-
τελλος]. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν Δημοσθένη
προχειρισάμενοι στρατηγὸν μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ
στρατιωτῶν ἑκατῶν ἐξαπέστειλαν. οὗτος δὲ προσ-

1 Ἀταλάντην] cf. 44, 2   4 τινὰς τοιαύτας v.   9 ὄντα
om. a   11 μεγάλην αὐτὴν PA, αὐτὴν μ. cet.   12 Λακε-
δαιμόνιοι αὐτῶν μὲν Reiske   13 ἐξέπεμψαν, παρὰ δὲ
Reiske, ἐκπέμψαντες παρὰ Wurm καὶ om. v.   14 τε deleui
16 καὶ τὴν χώραν κατακληρουχῆσαντες om. FK(L?)M   20
κατεστάθησαν τρεῖς v.   21 Φρούριος PAF   Σπόριος] Postu-
mius, Lucius adde ex Liv. 4, 25   καὶ Γάιος Μέτελλος om.
PAL   23 στρατηγὸν om. AL   24 ἐξαπέστειλαν P, om. v.

λαβόμενος παρὰ τῶν Κερκυραίων τριήρεις πεντε-
 καίδεκα καὶ παρὰ τῶν Κεφαλλήνων καὶ Ἀκαρνάνων
 καὶ Μεσσηνίων τῶν ἐν Ναυπάκτῳ στρατιώτας ἐπλευ-
 σεν ἐπὶ τὴν Λευκάδα. δηώσας δὲ τὴν χώραν τῶν
 5 Λευκαδίων ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν Αἰτωλίαν καὶ πολ-
 λὰς αὐτῶν κώμας ἐπόρθησε. τῶν δὲ Αἰτωλῶν συ-
 στραφέντων ἐπ' αὐτὸν ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν Ἀθη-
 ναῖοι λειφθέντες εἰς Ναύπακτον ἀπεχώρησαν. οἱ 2
 δὲ Αἰτωλοὶ διὰ τὴν νίκην ἐπαρθέντες, καὶ προσ-
 10 λαβόμενοι Λακεδαιμονίων τρισχιλίους στρατιώτας,
 στρατεύσαντες ἐπὶ Ναύπακτον, κατοικοῦντων ἐν
 αὐτῇ τότε Μεσσηνίων, ἀπεκρούσθησαν. μετὰ δὲ 3
 ταῦτα στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μολυ-
 κρίαν εἶλον τὴν πόλιν. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
 15 γὸς Δημοσθένης εὐλαβούμενος μὴ καὶ τὴν Ναύπα-
 κτον ἐκπολιορκήσῃσι, χιλίους ὀπλίτας ἐξ Ἀκαρνανίας
 μεταπεμφάμενος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ναύπακτον.
 Δημοσθένης δὲ περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν διατρίβων 4
 περιέντευχεν Ἀμπρακιώταις χιλίοις στρατοπεδεύουσι,
 20 πρὸς οὓς συνάψας μάχην σχεδὸν πάντας ἀνείλε.
 520 τῶν δ' ἐκ τῆς Ἀμπρακίας ἐπεξελθόντων πανδημεῖ,
 πάλιν ὁ Δημοσθένης τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπέκτει-
 νεν, ὥστε τὴν πόλιν σχεδὸν ἔρημον γενέσθαι. ὁ μὲν 5
 οὖν Δημοσθένης ᾤετο δεῖν ἐκπολιορκῆσαι τὴν Ἀμ-
 25πρακίαν, ἐλπίζων διὰ τὴν ἔρημίαν τῶν ἀμυνομένων
 ῥαδίως αὐτὴν αἰρήσειν. οἱ δ' Ἀκαρνανεὺς φοβούμε-

2 Κεφαλλήνων AF   2 et 12 μεσσηνίων P   11 et 13
 στρατεύσαντες] στρατευσαν P   13 Μολύκρειαν FJK   15 et 17
 τὴν N. Dind., τὸν N. cod.   19 et infra Ἀμπρακ. A   20
 πάντας om. P, ἅπαντας L

νοι μὴ τῆς πόλεως Ἀθηναῖοι κυριεύσαντες βαρύτεροι
 πάροικοι γένωνται τῶν Ἀμπρακιωτῶν, οὐκ ἔφασαν
 6 ἀκολουθεῖν. στασιαζόντων δ' αὐτῶν, οἱ μὲν Ἀκαρ-
 νᾶνες διαλυσάμενοι τοῖς Ἀμπρακιώταις συνέθεντο
 τὴν εἰρήνην εἰς ἔτη ἑκατόν, Δημοσθένους δ' ἐγκατα- 5
 λειφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀκαρνάνων ἀπέπλευσε σὺν ταῖς
 εἴκοσι ναυσὶν εἰς Ἀθήνας. Ἀμπρακιῶται δὲ μεγάλην
 συμφορὰν περιπεπτωκότες παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων
 φρουρὰν μετεπέμψαντο, φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους.

61 Δημοσθένης δὲ στρατεύσας ἐπὶ Πύλον ἐπεβάλετο 10
 τοῦτο τὸ χωρίον τειχίσαι κατὰ τῆς Πελοποννήσου·
 ἔστι γὰρ ὄχυρόν τε διαφερόντως καὶ κείμενον ἐν
 τῇ Μεσσηνίᾳ, τῆς δὲ Σπάρτης ἀπέχον σταδίους τε-
 τρακοσίοις. ἔχων δὲ τότε καὶ ναῦς πολλὰς καὶ
 στρατιώτας ἱκανούς, ἐν εἴκοσιν ἡμέραις ἐτείχισε τὴν 15
 Πύλον. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι τὸν τειχισμὸν
 τῆς Πύλου συνήγαγον δύναμιν ἀξιόλογον οὐ μόνον
 2 πεζὴν, ἀλλὰ καὶ ναυτικὴν. διὸ καὶ τριήρεσι μὲν
 ἐπὶ τὴν Πύλον ἐπλευσαν τετταράκοντα πέντε καλῶς
 κατεσκευασμέναις, πεζοῖς δὲ ἐστράτευσαν μυριοῖς 20
 καὶ δισχιλίοις, αἰσχροὺς ἡγούμενοι τοὺς τῇ Ἀττικῇ
 δηομένη μὴ τολμήσαντας βοηθεῖν ἐν Πελοποννήσῳ
 3 χωρίον τειχίζειν καὶ καταλαμβάνεσθαι. οὗτοι μὲν
 οὖν ἡγούμενου Θρασυμήδους πλησίον τῆς Πύλου
 κατεστρατοπέδευσαν. ἐμπεσούσης δὲ ὁρμῆς τῷ πλη- 25
 θει πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ βίᾳ χειρώσασθαι

5 εἰς om. v. 7 δὲ P, δὲ ἐν v. 11 τὴν Πελοπόν-
 νησον cod., corr. Reiske 12 ἔστι] ἔτι PA 13 μεσσηνία P
 Σπάρτης Palmerius (ex Thuc. IV 3, 2), Μεσσηνίας cod. 15
 εἴκοσι P 19 τετταράκοντα P 23 χωρίον Dind., χώραν cod.

τὴν Πύλον, τὰς μὲν ναῦς ἀντιπρώφους ἔστησαν τῷ
 στόματι τοῦ λιμένος, ὅπως διὰ τούτων ἐμφράξωσι
 τὸν εἰσπλουν τῶν πολεμίων, περὶ δ' ἐκ διαδοχῆς
 προσβάλλοντες τῷ τείχει καὶ φιλοτιμίαν τὴν μερί-
 5 στην εἰσφερόμενοι θανμασίους ἀγῶνας συνεστήσαντο.
 εἰς δὲ τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Σφακτηρίαν, πα- 4
 ρατεταμένην δ' ἐπὶ μῆκος καὶ ποιούσαν εὐδιον τὸν
 λιμένα, διεβίβασαν τοὺς ἀρίστους τῶν Λακεδαιμο-
 νίων καὶ τῶν συμμάχων. τοῦτο δ' ἐπραξαν φθάσαι
 10 βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους προκαταλαβέσθαι τὴν
 νῆσον, εὐφυῶς σφόδρα κειμένην πρὸς τὴν πολιορ-
 κίαν. διημερεύνοντες δ' ἐν ταῖς τειχομαχίαις καὶ 5
 κατατιτρωσκόμενοι διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τείχους ὑπερο-
 χὴν οὐκ ἔληγον τῆς βίας· διὸ πολλοὶ μὲν αὐτῶν
 15 ἀπέθνησκον, οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίζοντο πρὸς
 521τόπον ὠχυρωμένον βιαζόμενοι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι προ- 6
 κατελλημένοι χωρίου καὶ φύσει καρτερόν, καὶ
 βελῶν τε πλήθη καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων πολ-
 λὴν ἔχοντες ἀφθονίαν, ἐκθύμως ἡμύνοντο· ἥλπιζον
 20 γὰρ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς πάντα τὸν πόλεμον
 περιαγαγεῖν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ δηῶσειν ἀνὰ
 μέρος τὴν χώραν τῶν πολεμίων. τῆς δὲ πολιορκίας 62
 ἀνυπέρβλητον τὴν σπουδὴν ἐχούσης παρ' ἀμφοτέ-
 ροις, καὶ τῶν Σπαρτιατῶν βίαν προσαγόντων τοῖς
 25 τείχεσι, πολλοὶ μὲν ἄλλοι κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας
 ἐθανυμάσθησαν, μερίστης δὲ ἀποδοχῆς ἔτυχε Βρασί-

4 προσβαλόντες cod., corr. Eich. 5 συνεστήσαντο*
 (XV 86, 1), ὑπεστήσαντο cod. 12 δ' ἐν Wess., δὲ cod.
 18 πλήθη P, πλήθει v. 22 πολεμίων] Πελοποννησίων A
 24 βίαν P, βία v. προσαγαγόντων Steph.

2 δας. τῶν γὰρ τριηράρχων οὐ τολμώντων προσαγα-
 γεῖν τῇ γῇ τὰς τριήρεις διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν
 τόπων, τριηράρχος ὢν ἐβόα καὶ παρεκελεύετο τῷ
 κυβερνήτῃ μὴ φείδεσθαι τοῦ σκάφους, ἀλλὰ καὶ βία
 προσάγειν τῇ γῇ τὴν τριήρη· αἰσχρὸν γὰρ εἶναι 5
 τοῖς Σπαρτιάταις τῆς μὲν ψυχῆς ἀφειδεῖν ἕνεκα τῆς
 νίκης, τῶν δὲ σκαφῶν φείδεσθαι καὶ περιορᾶν
 3 Ἀθηναίους κρατοῦντας τῆς Λακωνικῆς. τέλος δὲ
 συναναγκάσαντος τὸν κυβερνήτην προσαγαγεῖν τὴν
 ναῦν, ἣ μὲν τριήρης ἐπώκειλεν, ὁ δὲ Βρασίδας ἐπι- 10
 βὰς ἐπὶ τὴν τῆς νεῶς ἐπιβάθραν ἐκ ταύτης ἡμύνατο
 τὸ πλῆθος τῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων Ἀθηναίων.
 καὶ τὸ μὲν πρῶτον τοὺς προσιόντας πολλοὺς ἀπέ-
 κτεινε, μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπιφερομέ-
 νων βελῶν πολλοῖς περιέπιπτεν ἐναντίοις τραύμασι. 15
 4 τέλος δὲ διὰ τῶν τραυμάτων αἵματος ἐκχυθέντος
 πολλοῦ, καὶ διὰ τοῦτο λιποθυρήσαντος αὐτοῦ, ὁ μὲν
 βραχίων προέπεσεν ἐκ τῆς νεῶς, ἣ δ' ἀσπίς περιρ-
 ρυεῖσα καὶ πεσοῦσα εἰς τὴν θάλατταν ὑποχείριος
 5 ἐγένετο τοῖς πολεμίοις. μετὰ δὲ ταῦτα οὗτος μὲν 20
 πολλοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς σωρεύσας αὐτὸς ἡμι-
 θανῆς ἐκ τῆς νεῶς ὑπὸ τῶν ιδίων ἀπηνέχθη, το-
 σοῦτον τοὺς ἄλλους ὑπερβαλόμενος ἀνδρεία, ὥστε
 τῶν ἄλλων τοὺς ἀποβαλόντας τὴν ἀσπίδα θανάτῳ
 κολάζεσθαι, τοῦτον δ' ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτία ἀπενέγκω- 25
 6 σθαι δόξαν. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι συνεχεῖς
 προσβολὰς ποιούμενοι τῇ Πύλῳ, καὶ πολλοὺς ἀπο-

1 τριηράρχων] τριηριτῶν Dind. 2 τῇ γῇ προσάγειν V.
 4 καὶ om. AL 5 τριήρη P 9 προσάγειν A 13 τῶν
 προσιόντων Reiske 17 λειποψ. cod.

βαλόντες στρατιώτας, ἔμενον καρτερώς ἐν τοῖς δει-
 νοῖς. θαυμάσαι δ' ἂν τις τῆς τύχης τὸ παράδοξον
 καὶ τὴν ιδιότητα τῆς περὶ τὴν Πύλον διαθέσεως.
 Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς Λακωνικῆς ἀμυνόμενοι 7
 5 τοὺς Σπαρτιάτας ἐκράτουν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν
 ἰδίαν χώραν πολεμίαν ἔχοντες ἐκ τῆς θαλάττης
 προσέβαλλον τοῖς πολεμίους, καὶ τοῖς μὲν περὶ κρα-
 τοῦσι θαλαττοκρατεῖν συνέβαινε, τοῖς δὲ κατὰ θά-
 λατταν πρωτεύουσι τῆς γῆς ἀπείργειν τοὺς πολεμίους.
 10 522¹⁰ Χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ τῶν Ἀθηναίων 63
 ταῖς ναυσὶν ἐπικρατησάντων καὶ σῖτον εἰς τὴν γῆν
 εἰσκομίζειν κωλύοντων, ἐκινδύνευον οἱ κατελιγμέ-
 νοι ἐν τῇ νήσῳ τῷ λιμῷ διαφθαρεῖν. διόπερ οἱ 2
 Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες περὶ τῶν ἀπειλημένων
 15 ἐν τῷ νήσῳ, πρεσβείας ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας
 περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου· οὐ συγκατατι-
 θεμένων δ' αὐτῶν ἡξίουν ἀλλαγὴν ποιήσασθαι τῶν
 ἀνδρῶν καὶ λαβεῖν τοὺς ἴσους τῶν Ἀθηναίων τῶν
 ἐαλωκότων· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο συνεχώρησαν οἱ Ἀθη-
 20 ναῖοι. διόπερ οἱ πρέσβεις παρρησίαν ἤγαγον ἐν ταῖς
 Ἀθήναις ὥς ὁμολογοῦσι Λακεδαιμονίους κρείττους
 εἶναι, μὴ βουλόμενοι τὴν ἀντίδοσιν τῶν αἰχμαλώτων
 ποιήσασθαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῇ σπᾶνει τῶν ἀναγ- 3
 καίων καταπονήσαντες τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ παρ-
 25 λαβὼν αὐτοὺς καθ' ὁμολογίαν. ἦσαν δ' οἱ παραδόν-

6 πολέμιαν add. Hert. (ex Thuc. IV 12, 3) ἔχουσιν
 Madvig 7 προσέβαλον AF 11 γῆν] νήσον Madvig
 12 κατελειμμένοι P, καταλειμμένοι Wurm 15 πρεσβείας
 PAL, πρεσβείαν cet.; f. πρέσβεις 19 οὐδὲ Reiske, οὐδὲν
 cod. τοῦτο] τούτω P (ut coniecit Reiske), τούτων v. 21
 Λακεδαιμονίους P, om. FK

4 τες αὐτοὺς Σπαρτιαῖται μὲν ἑκατὸν εἰκοσι, τῶν δὲ
 Κλέωνος τοῦ δημαγωγοῦ στρατηγούντος τότε δεδέν-
 τες ἤχθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας· ὁ δὲ δῆμος ἐψηφίσατο
 αὐτοὺς φυλάττειν, ἔὰν βούλωνται Λακεδαιμόνιοι 5
 5 τότε πάντας τοὺς αἰχμαλώτους ἀποκτεῖναι. μετὰ
 δὲ ταῦτα τῶν ἐν Ναυπάκτῳ κατρωσιμμένων Μεσση-
 νίων μεταπεμφάμενοι τοὺς ἀρίστους καὶ τῶν ἄλλων
 10 συμμάχων τοὺς ἱκανοὺς προσθέντες, τούτοις παρέ-
 δωκαν τὴν Πύλον φρουρεῖν· ἐνόμιζον γὰρ τοὺς
 Μεσσηνίους διὰ τὸ πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας μῖσος
 ἐκδυμώτατα κακοποιήσειν τὴν Λακωνικὴν, ὁρμωμέ-
 νους ἐξ ὀχυροῦ χωρίου. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Πύ-
 λον ἐν τούτοις ἦν. 15

64 Ἀρταξέρξης δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐτελεύ-
 τησεν ἄρξας ἔτη τετταράκοντα, τὴν δ' ἀρχὴν δια-
 δεξάμενος Ξέρξης ἐβασίλευσεν ἐνιαυτόν. κατὰ δὲ
 τὴν Ἰταλίαν Αἰκλῶν ἀποστάντων ἀπὸ Ῥωμαίων
 20 κατὰ τὸν πόλεμον αὐτοκράτορα μὲν Αὐλὸν Ποστού-
 2 μιον, ἱππαρχον δὲ Λεύκιον Ἰούλιον ἐποίησαν. οὗτοι
 δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀξιολόγου στρατεύσαντες
 εἰς τὴν τῶν ἀφεστηκότων χώραν τὸ μὲν πρῶτον τὰς
 κτήσεις ἐπόρθησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Αἰκλῶν ἀντιτα-
 χθέντων ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι, 25
 καὶ πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀνείλον, οὐκ ὀλίγους

6 ἔὰν δὲ Dind., εἰ δὲ cod. 8 κατοικησαμένων cod.,
 corr. Dind. 10 τοὺς PAL, om. cet. προσθέντες τού-
 τοις P, om. v. 20 κατὰ] τῶν κατὰ Dind. τὸν om. P
 21 οὗτοι] αὐτοὶ P 22 πολλῆς (αὐτ' ἀξιολόγου) del. Reiske,
 πολιτικῆς Madvig 23 τῶν ἀφ. τὴν χώραν v.

δ' ἐξώρρησαν, λαφύρων δὲ πολλῶν ἐκυρίευσαν. μετὰ 3
 δὲ τὴν μάχην οἱ μὲν ἀφεστηκότες διὰ τὴν ἡτταν
 καταπεπληγμένοι τοῖς Ῥωμαίοις ὑπετάγησαν, ὁ δὲ
 Ποστούμιος δόξας καλῶς διωκηκέναι τὰ κατὰ τὸν
 5 πόλεμον, κατήγαγε τὸν εἰωθότα θρόϊαμβον. ἰδίον
 δέ τι καὶ παντελῶς ἄπιστόν φασι πράξαι τὸν Πο-
 στούμιον· κατὰ γὰρ τὴν μάχην τὸν υἱὸν αὐτοῦ διὰ
 τὴν προθυμίαν προεκπηδῆσαι τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 523 δεδομένης τάξεως· τὸν δὲ πατέρα τηροῦντα τὸ πά-
 10 τριον ἔθος τὸν υἱὸν ὥς λελοιπότα τὴν τάξιν ἀπο-
 κτεῖναι.

Τοῦτου δὲ τοῦ ἔτους διελθόντος Ἀθήνησι μὲν 65
 ἦν ἄρχων Ἰσαρχος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ καθεισθημέσαν
 ὑπατοὶ Τίτος Κοϊντίος καὶ Γάιος Ἰούλιος, παρὰ δὲ
 15 Ἡλείοις Ὀλυμπιάς ἤχθη ἐνάτη καὶ ὀγδοηκοστή, καθ'
 ἦν ἐνίκαι. στάδιον Σύμμαχος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ
 τούτων Ἀθηναῖοι στρατηγὸν καταστήσαντες Νικίαν
 τὸν Νικηράτου, καὶ παραδόντες αὐτῷ τριήρεις μὲν
 ἐξήκοντα, ὀπλίτας δὲ τρισχιλίους, προσέταξαν πορ-
 20 θῆσαι τοὺς Ἀκαδαιμονίων συμμάχους. οὗτος δ' ἐπὶ 2
 πρώτην τὴν Μῆλον πλεύσας τὴν τε χώραν ἐδήλωσε
 καὶ τὴν πόλιν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας ἐπολιόρηκεν·
 αὕτη γὰρ μόνη τῶν Κυκλάδων νήσων διεφύλαττε
 τὴν πρὸς Ἀκαδαιμονίους συμμαχίαν, ἄποικος οὖσα
 25 τῆς Σπάρτης. ὁ δὲ Νικίας, γενναίως ἀμυνομένων 3
 τῶν Μηλίων οὐ δυνάμενος ἐλεῖν τὴν πόλιν, ἀπέ-
 πλευσεν εἰς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας. ἐνταῦθα δὲ τὰς
 ναῦς ἀπολιπὼν παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν Ταναγραίων

8 τῆς ὑπὸ add. Rhod.
 κοῖντιος P¹, κοῖντος P²

13 Ἰσαρχος] Ἰππαρχος f 14

χώραν μετὰ τῶν ὀπλιτῶν, καὶ κατέλαβεν ἐνταῦθα
 δύναμιν ἑτέραν Ἀθηναίων, ἧς ἐστρατήγει Ἰππώνικος
 4 δ Καλλίου. συνελθόντων δὲ εἰς ταὐτὸ τῶν στρα-
 τοπέδων ἀμφοτέρων, οὗτοι μὲν ἐπεπορεύοντο τὴν
 χώραν πορθοῦντες, τῶν δὲ Θηβαίων ἐκβοηθούντων 5
 συνάψαντες αὐτοῖς μάχην οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πολλοὺς
 5 ἀνελόντες ἐνίκησαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ μεθ'
 Ἰππονίκου στρατιῶται τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδοον
 ἐποίησαντο, Νικίας δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὰς ναῦς πα-
 ρέπλευσεν ἐπὶ τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν παραθαλάττιον 10
 χώραν πορθήσας προσελάβετο παρὰ τῶν συμμάχων
 τριήρεις τετταράκοντα, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν αὐτὸν
 ναῦς ἑκατόν· καταλέξας δὲ καὶ πεζοὺς στρατιώτας
 οὐκ ὀλίγους, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστήσάμενος,
 6 ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Κόρινθον. ἀποβιβάσαντος δ' αὐ- 15
 τοῦ τοὺς στρατιώτας, καὶ τῶν Κορινθίων ἀντιπα-
 χθέντων, οἱ Ἀθηναῖοι δυσεὶ μάχαις ἐνίκησαν καὶ
 πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνελόντες τρόπαιον ἔστησαν.
 ἐτελεύτησαν-δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν Ἀθηναίων εἰς ὀκτώ,
 7 τῶν δὲ Κορινθίων πλείους τῶν τριακοσίων. ὁ δὲ 20
 Νικίας πλεύσας εἰς Κρομμύωνα τὴν τε χώραν ἐδήλωσε
 καὶ τὸ φρούριον ἐχειρώσατο. εὐθὺς δ' ἐπαναξενύξας
 καὶ τειχίσας φρούριον ἐν τῇ Μεθώνῃ, φυλακὴν
 κατέλιπε τὴν τὸ χωρίον ἔμα φυλάξουσιν καὶ τὴν
 ἐγγὺς χώραν δηλώσουσιν· αὐτὸς δὲ τὴν παραθαλάτ- 25

2 ἑτέρων cod., corr. Eich. 4 ἐπορεύοντο cod., corr.
 Reiske 12 τετταράκοντα P¹ τὰς om. P 14 οὐκ ὀλίγους]
 οὐλίγους P¹ 18 τρόπαιον ἔστησαν ante πολλοὺς exhibit v.
 19 ὀκτώ] ὀλίγη ἐλάσσους πεντήκοντα Thuc. IV 44, 6 20
 πλείους τῶν τριακοσίων] εἰς τριακοσίους καὶ πλείους f; δώδεκα
 καὶ διανόσιοι Thuc. 21 κρομμύωνα P¹A 24 κατέλειπεν P¹

τιον πορθήσας ἐπανήλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. μετὰ 8
 δὲ ταῦτα ἐπὶ Κύθηρα ναὺς ἀπέστειλαν ἐξήκοντα
 καὶ δισχιλίους ὀπλίτας, ὧν εἶχε τὴν στρατηγίαν
 524 Νικίας μετ' ἄλλων τινῶν. οὗτος δὲ στρατεύσας ἐπὶ
 5 τὴν νῆσον καὶ προσβολὰς ποιησάμενος παρέλαβε
 τὴν πόλιν κατ' ὁμολογίαν. ἐν δὲ τῇ νήσῳ καταλι-
 πὼν φρουρὰν ἐξέπλευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ
 τὴν παραθαλάττιαν χώραν ἐδήλωσε. καὶ Θυρέας μὲν 9
 κειμένους ἐν τοῖς μεθορίοις τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς
 10 Ἀργείας ἐκπολιορκήσας ἐξηνδραποδίσατο καὶ κατέ-
 σκαψε, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας Αἰγινήτας καὶ
 τὸν φρούραρχον Τάνταλον Σπαρτιάτην ζωρήσας
 ἀπήγαγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν
 Τάνταλον δῆσαντες ἐφύλαττον μετὰ τῶν ἄλλων
 15 αἰχμαλώτων καὶ τοὺς Αἰγινήτας.

Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις Μεγαρεῖς θλιβό-66
 μνοι τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τῷ
 πρὸς τοὺς φυγάδας· διαπρεσβενομένων δὲ πρὸς
 ἀλλήλους περὶ τούτων, τῶν πολιτῶν τινας ἄλλοτρίως
 20 ἔχοντες πρὸς τοὺς φυγάδας ἐπηγγείλαντο πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίων στρατηγούς προδώσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ 2
 στρατηγοί, Ἰπποκράτης τε καὶ Δημοσθένης, συνθέ-
 μνοι περὶ τῆς προδοσίας, ἐξέπεμψαν νυκτὸς στρα-
 τιώτας ἑξακοσίους εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ συνθέμενοι

2 ἐξήκοντα] ἐπὶ AL 8 Θυραίης cod. 10 Ἀργίας F
 κατέσκαψεν ἐξανδραποδισάμενος f 13 ἀπήγαγεν εἰς τὰς
 Ἀθήνας P, εἰς τὰς Ἀθήνας AL, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξέπεμψεν
 cet. 14 δῆσαντες ἐφύλαττον P, om. v. 15 Αἰγινήτας
 PAL, Αἰγινήτας ἐν φυλακῇ κατεῖχον cet. 16 Μεγαρεῖς
 PA, οἱ M. cet.; cf. Thuc. IV 66, 1 ἐθλίβοντο M 20 τοὺς
 φυγάδας P, τοὺς ἄνδρας τοὺς φυγάδας v. 22 τε Thuc.
 IV 66, 3, μὲν cod., del. Sintenis

παρεδῆξαντο τοὺς Ἀθηναίους ἐντὸς τειχῶν. κατα-
 φανοὺς δὲ τῆς προδοσίας γενομένης κατὰ τὴν πόλιν,
 καὶ τοῦ πλήθους σχιζομένου κατὰ τὴν αἵρεσιν, καὶ
 τῶν μὲν συμμαχούντων τοῖς Ἀθηναίοις, τῶν δὲ
 βοηθούντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκήρυξέ τις ἀφ' ⁵
 ἐαυτοῦ τοὺς βουλομένους τίθεσθαι τὰ ὅπλα μετὰ
 3 Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων. διόπερ τῶν Λακεδαιμο-
 νίων ἐγκαταλείπεσθαι μελλόντων ὑπὸ τῶν Μεγα-
 ρέων, συνέβη τοὺς φρουροῦντας τὰ μακρὰ τεῖχη
 καταλιπεῖν, εἰς δὲ τὴν καλουμένην Νίσαιαν, ἥπερ ¹⁰
 ἐστὶν ἐπὶ νειον τῶν Μεγαρέων, καταφυγεῖν. περι-
 4 ταφρεύσαντες δὲ αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιόρκουν·
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῶν Ἀθηνῶν τεχνίτας προσλαβό-
 μενοι περιετείχισαν τὴν Νίσαιαν. οἱ δὲ Πελοπον-
 νησιοὶ φοβούμενοι μὴ κατὰ κράτος ἄλόντες ἀναιρε- ¹⁵
 θῶσι, παρέδοσαν τὴν Νίσαιαν τοῖς Ἀθηναίοις καθ'
 ὁμολογίαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Μεγαρέας ἐν
 τούτοις ἦν.

67 Βρασίδας, δὲ δύναμιν ἱκανὴν ἀναλαβὼν ἐκ τε
 Λακεδαιμόνος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων ²⁰
 ἀνέξεν ἐπὶ Μέγαρα. καταπληξάμενος δὲ τοὺς
 Ἀθηναίους, τούτους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Νισαίας,
 τὴν δὲ πόλιν τῶν Μεγαρέων ἐλευθερώσας ἀποκα-
 τέστησεν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν·
 αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως διὰ Θετταλίας τὴν ²⁵
 πορείαν ποιησάμενος ἦκεν εἰς Δίον τῆς Μακεδονίας.
 2 ἐκείθεν δὲ παρελθὼν εἰς Ἀκανθον συνεμάχησε τοῖς 525

5 ἐκήρυξεν P¹, ἐκήρυξαν P² τις] τινας P 10 Νη-
 σαίαν AFJK, Νισαίαν cet. (et infra) 13 Ἀθηναίων] Ἀθη-
 ναίων γ. 19 ἱκανὴν] ἀξιόλογον L 20 παρὰ om. P

Χαλκιδεῦσι. καὶ πρώτην μὲν τὴν Ἀκανθίων πόλιν
 τὰ μὲν καταπληξάμενος, τὰ δὲ καὶ λόγοις φιλαν-
 θρώποις πείσας ἐποίησεν ἀποστῆναι τῶν Ἀθηναίων·
 ἔπειτα πολλοὺς καὶ τῶν ἑλλων τῶν ἐπὶ Θωράκης κα-
 5 τοικούντων προετρέψατο κοινωνεῖν [μετὰ] τῆς τῶν
 Λακεδαιμονίων συμμαχίας. μετὰ δὲ ταῦτα Βρασί- 3
 δας βουλόμενος ἐνεργότερον ἄσασθαι τοῦ πολέμου,
 μετεπέμπετο στρατιώτας ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, σπεύ-
 δων ἀξιόλογον συστήσασθαι δύναμιν· οἱ δὲ Σπαρ-
 10 τῖται βουλόμενοι τῶν Εἰλώτων τοὺς κρατίστους
 ἀπολέσθαι, πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν τοὺς μάλιστα πε-
 φρονηματισμένους χιλίους, νομίζοντες ἐν ταῖς μά-
 χαις τοὺς πλείστους αὐτῶν κατακοπήσεσθαι. ἔπραξαν 4
 δέ τι καὶ ἄλλο βίαιον καὶ ὤμόν, δι' οὗ ταπεινώσειν
 15 ὑπελάμβανον τοὺς Εἰλωτας· ἐκήρυξαν γὰρ ἀπογρά-
 φεσθαι πῶν Εἰλώτων τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας
 τῇ Σπάρτῃ, καὶ τούτους κρίναντες ἐλευθερώσειν
 ἐπηγγείλαντο· ἀπογραψαμένων δὲ δισχιλίων, τού-
 τους μὲν προσέταξαν τοῖς κρατίστοις ἀποκτείνειν
 20 κατ' οἶκον ἐκάστου. σφόδρα γὰρ εὐλαβοῦντο μήποτε 5
 καιροῦ δραξάμενοι καὶ μετὰ τῶν πολεμίων ταχθέν-
 τες εἰς κίνδυνον ἀράγωσι τὴν Σπάρτην. οὐ μὴν
 ἀλλὰ τῷ Βρασίδῃ παραγενομένων χιλίων Εἰλώτων,
 ἐκ τε συμμάχων στρατολογηθέντων συνέστη δύνα-
 25 μιν ἀξιόχρεως. διὸ καὶ θαρρήσας τῷ πλήθει τῶν 68

5 μετὰ del. Rhod., τῆς μετὰ Wess. 7 ἐνεργότερον
 PAL, ἐναργέστερον f 9 ἀξιολογώτερον f 13 πλείους A
 14 δέ τι] δ' ἔτι P δι' οὗ] διὰ τὸ P 15 ὑπολαμβάνειν
 P², ἔμελλον A 20 ἐκάστους Reiske 24 ante συνέστη
 numerum deesse censet Dind. (cf. Thuc. IV 80, 5) 25 ἀξιό-
 χρεως PLH, ἀξιόλογος cet.

στρατιωτῶν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν καλουμένην Ἀμφί-
 πολιν. ταύτην δὲ τὴν πόλιν πρότερον μὲν ἐπεχεί-
 ρησεν οἰκίζειν Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος, φεύγων
 2 Δαρεῖον τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν· ἐκείνου δὲ τε-
 λευτήσαντος, καὶ τῶν οἰκητόρων ἐκπεσόντων ὑπὸ 5
 Θορκῶν τῶν ὀνομαζομένων Ἠδωνῶν, μετὰ ταῦτα
 ἔτεσι δυσὶ πρὸς τοῖς τριάκοντα Ἀθηναῖοι μυρίους
 οἰκήτορας εἰς αὐτὴν ἐξέπεμψαν. ὁμοίως δὲ καὶ τού-
 των ὑπὸ Θορκῶν διαφθαρέντων περὶ Δράβησκον,
 διαλιπόντες ἔτη δύο πάλιν ἀνεκτήσαντο τὴν πόλιν 10
 3 Ἄγνωνος ἡγουμένου. περιμαχῆτου δ' αὐτῆς πολλά-
 κισ γεγενημένης, ἔσπευδεν ὁ Βρασίδας κύριος γενέ-
 σθαι τῆς πόλεως. διὸ καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτὴν
 ἀξιολόγῳ δυνάμει, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῆς 15
 γεφύρας, τὸ μὲν πρῶτον εἶλε τὸ προάστειον τῆς
 πόλεως, τῇ δ' ὕστεραῖα καταπληξάμενος τοὺς Ἀμφι-
 πολίτας παρέλαβε τὴν πόλιν καθ' ὁμολογίαν, ὥστ'
 ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τὰ ἑαυτοῦ λαβόντα ἀπελθεῖν
 4 ἐκ τῆς πόλεως. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν πλησιοχώρων
 πόλεων πλείονας προσηγάγετο, ἐν αἷς ἦσαν ἀξιολο- 20
 γώταται Οἰσύμη καὶ Γαληψός, ἀμφοτέραι Θασίων 526
 ἄποικοι, καὶ Μύρκινον, Ἠδωνικὸν πολισμάτιον.
 ἐπεβάλετο δὲ καὶ ναυπηγεῖσθαι τριήρεις πλείους
 ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ, καὶ στρατιώτας ἕκ τε
 Λακεδαιμόνος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων μετε- 25
 5 πέμπετο. κατεσκεύαζε δὲ καὶ πανοπλίας πολλὰς, καὶ

9 δρᾶβισκον P 10 δύο] ἐνὸς δέοντι τριακοστῷ ἔται
 Thuc. IV 102, 3 (cf. XI 70, 5 et XII 32, 3) πάλιν om. FK
 ἐκτῆσαντο v. 11 Ἄγνωνος Wess. (ex Thuc.), Ἀπίωνος
 cod. 19 πόλεως] ἀμφιπόλεως P 21 Οἰσύμη Thuc. IV
 107, 3] σύμη cod. 25 παρὰ om. L

τοῖς ἀόπλοις τῶν νέων ἀνεδίδου ταύτας, καὶ βελῶν
καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων παρασκευὰς
ἐποιεῖτο. ὥς δ' αὐτῷ πάντα παρασκευάστο, ἀνέξεν-
ξεν ἐκ τῆς Ἀμφιπόλεως μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ
5 παραγενόμενος εἰς τὴν καλουμένην Ἀκτὴν κατε-
στρατοπέδευσεν. ἐν ταύτῃ δ' ὑπῆρχον πέντε πόλεις,
ᾧν αἱ μὲν Ἑλληνίδες ἦσαν, Ἀνδρίων ἄποικοι, αἱ
δὲ εἶχον ὄχλον βαρβάρων διγλώττων Βισσαλικόν.
ταύτας δὲ χειρωσάμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ πόλιν Το- 6
10 ρώνην, ἄποικον μὲν Χαλκιδέων, κατεχομένην δὲ ὑπ'
Ἀθηναίων. προδιδόντων δὲ τινων τὴν πόλιν, ὑπὸ
τούτων εἰσαχθεὶς νυκτὸς ἐκράτησε τῆς Τορώνης
ἄνευ κινδύνων. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Βρασίδαν
μέχρι τούτου προέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.
15 Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις περὶ τὸ Ἀήλιον 69
ἐγένετο παράταξις [κατὰ τὴν Βοιωτίαν] Ἀθηναίων
πρὸς Βοιωτοὺς διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν
Βοιωτῶν τινες δυσαρεστούμενοι τῇ τότε πολιτείᾳ
καὶ σπεύδοντες δημοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι κατα-
20 στήσαι, διελέχθησαν περὶ τῆς ἰδίας προαιρέσεως
τοῖς Ἀθηναίων στρατηγοῖς Ἰπποκράτει καὶ Δημο-
σθένει, καὶ κατεπηγγέλλοντο παραδῶσιν τὰς ἐν τῇ
Βοιωτίᾳ πόλεις. ἄσμένως δὲ τῶν Ἀθηναίων προσ- 2
δεξαμένων, περὶ τε τῶν κατὰ τὴν ἐπίθεσιν διοικη-
25 σεων διελομένων τῶν στρατηγῶν τὴν δύναμιν,
Δημοσθένης μὲν τὸ πλεῖστον τοῦ στρατεύματος
ἀναλαβὼν ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ καταλα-

8 βισσαλικόν P (Thuc. IV 109, 4), βισσαλικῶν v. 9
ταύτας Reiske, ταῦτα cod. 16 κατὰ τὴν Βοιωτίαν delevi
(cf. p. 440, 5), post πραττομένοις posuit Dind.

βῶν τοὺς Βοιωτοὺς προνενοημένους τὴν προδοσίαν, ἔπρακτος ἀπῆλθεν, Ἴπποκράτης δὲ πανδημεῖ τοὺς Ἀθηναίους ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ Δῆλιον κατελάβετο τὸ χωρίον, καὶ φθάσας τὴν ἔφοδον τῶν Βοιωτῶν ἐτείχισε τὸ Δῆλιον. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον κεῖται μὲν 5 πλησίον τῆς Ὠρωπίας καὶ τῶν ὄρων τῆς Βοιωτίας, 3 Παγώνδας δ' ὁ τῶν Βοιωτῶν ἔχων τὴν στρατηρίαν ἐξ ἀπασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν πόλεων μεταπεμφάμενος στρατιώτας ἦκε πρὸς τὸ Δῆλιον μετὰ πολλῆς δυνάμεως· εἶχε γὰρ στρατιώτας πεζοὺς μὲν 10 οὐ πολὺν λείποντας τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ 4 χιλίους. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ πλήθει μὲν ὑπερεῖχον τῶν Βοιωτῶν, ὥπλισμένοι δὲ οὐχ ὁμοίως τοῖς πολεμίοις· ἄφνω γὰρ καὶ συντόμως ἐξεληλύθεσαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν σπουδὴν ὑπῆρχον ἀπαρά- 15 70 σκευοί. ἀμφοτέρων δὲ προθύμως ὠρμημένων παρετάχθησαν αἱ δυνάμεις τόνδε τὸν τρόπον. παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς ἐτάχθησαν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας Θηβαῖοι, 527 ἐπὶ δὲ τὸ εὐώνυμον Ὀρχομένιοι, τὴν δὲ μέσσην ἀνεπλήρουσαν φάλαγγα Βοιωτοί· προεμάχοντο δὲ πάντων 20 οἱ παρ' ἐκείνοις ἡνίοχοι καὶ παραβάται καλούμενοι, ἄνδρες ἐπίλεκτοι τριακόσιοι. Ἀθηναῖοι δὲ διατάκτοντες ἔτι τὴν δύναμιν ἠναγκάσθησαν συνάψαι 2 μάχην. γενομένης δὲ τῆς παρατάξεως ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς ἀγωνιζόμενοι 25

1 τῆς προδοσίας Reiske 3 κατελάβετο τὸ*] κατελάβετο P, κατέλαβε τὸ v. 6 ὄρων FJ, ὄρων cet. 7 Παγώνδας Thuc. IV 91] παντώδας P, παντόδας AHLM, παντοιάδας cet. 13 δὲ] ἦσαν vel ὑπῆρχον add. Dind. 14 συντόμως Wess. 16 ὠρμημένων F¹, ὀρμημένων cet. 21 παραβάται AL, παραιβάται cet.

λαμπρῶς ἠνάρκασαν φυγεῖν τοὺς ἀντιστάοντας ἱππεῖς·
 μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πεζῶν διαγωνισαμένων οἱ τα-
 χθέντες κατὰ τοὺς Θηβαίους Ἀθηναῖοι βιασθέντες
 ἐτροπήσαν, οἱ δὲ λοιποὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς
 5 τρεψάμενοι καὶ συχνοὺς ἀνελόντες ἐφ' ἱκανὸν τόπον
 ἐδίωξαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι, διαφέροντες ταῖς τῶν σω- 3
 μάτων ῥώμας, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, καὶ
 τοῖς διώκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐπιπεσόντες φυγεῖν
 ἠνάρκασαν· ἐπιφανεῖ δὲ μάχῃ νικήσαντες μεγάλην
 10 ἀπηνέγκαντο δόξαν πρὸς ἀνδρείαν. τῶν δ' Ἀθη- 4
 ναίων οἱ μὲν εἰς Ὠρωπόν, οἱ δὲ εἰς τὸ Δῆλιον
 κατέφυγον, τινὲς δὲ πρὸς τὴν θάλατταν διέτειναν
 πρὸς τὰς ἰδίας ναῦς, ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλους ὥς ἔτυχε
 τόπους διεσπάρησαν. ἐπιγενομένης δὲ τῆς νυκτὸς
 15 ἔπεσον τῶν μὲν Βοιωτῶν οὐ πλείους τῶν πεντα-
 κοσίων, τῶν δ' Ἀθηναίων πολλαπλάσιοι τούτων.
 εἰ μὲν οὖν ἡ νύξ μὴ προκατέλαβεν, οἱ πλείστοι
 τῶν Ἀθηναίων ἂν ἐτελεύτησαν· αὕτη γὰρ μεσολα-
 βήσασα τὰς τῶν διωκόντων ὁρμὰς δαέσωσε τοὺς
 20 φεύγοντας. ὅμως δὲ τοσοῦτο πλήθος τῶν ἀναιρε- 5
 θέντων ἦν, ὥστε τοὺς Θηβαίους ἐκ τῆς τῶν λαφύ-
 ρων τιμῆς τὴν τε στοὰν τὴν μεγάλην ἐν ἀγορᾷ
 κατασκευάσαι καὶ χαλκοῖς ἀνδριᾶσι κοσμήσαι, τοὺς
 δὲ ναοὺς καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοὰς τοῖς ὅπλοις
 25 τοῖς ἐκ τῶν σκύλων προσηλωθεῖσι καταχαλκῶσαι·
 τὴν τε τῶν Δηλίων πανήγυριν ἀπὸ τούτων τῶν
 χορημάτων ἐνεστήσαντο ποιεῖν. μετὰ δὲ τὴν μάχην 6

8 διώκουσι τῶν] διώκουσιν P 15 πεντακοσίων PAHLF
 (et Thuc. IV 101, 2), τετρακοσίων cet. 21 ἦν post πλήθος
 praebet v. 24 τοῖς ὅπλοις post ναοὺς in cod., transp. Wurm

οἱ μὲν Βοιωτοὶ τῷ Ἀηλίου προσβολὰς ποιησάμενοι
κατὰ κράτος εἶλον τὸ χωρίον· τῶν δὲ φρουρούντων
τὸ Ἀήλιον οἱ πλείους μὲν μαχόμενοι γενναίως ἀπέ-
θανον, διακόσιοι δὲ ἤλωσαν· οἱ δὲ λοιποὶ κατέφυ-
γον εἰς τὰς ναῦς, καὶ διεκομίσθησαν μετὰ τῶν 5
ἄλλων εἰς τὴν Ἀττικὴν. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν ἐπιβου-
λεύσαντες τοῖς Βοιωτοῖς τοιαύτη συμφορὰ περιέπε-
71 σον. κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐτελεύ-
τησεν ἄρξας ἐνιαυτόν, ὥς δ' ἐνιοὶ γράφουσι, μῆνας
δύο· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ ἀδελφὸς 10
Σογδιανὸς ἤρξε μῆνας ἑπτὰ. τοῦτον δ' ἀνελών
2 Δαρεῖος ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεννέα. τῶν δὲ συγ-
γραφέων Ἀντίοχος ὁ Συρακόσιος τὴν τῶν Σικελικῶν 528
ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψεν, ἄρ-
ξάμενος ἀπὸ Κωνιάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν 15
βίβλοις ἑννέα.

72 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀμεινίου Ῥωμαῖοι
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Γάιον Παπίριον καὶ Λεύ-
κιον Ἰούνιον. ἐπὶ δὲ τούτων Σικωνάιοι μὲν κατα-
φρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν περὶ τὸ Ἀή- 20
λιον ἦταν, ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους
καὶ τὴν πόλιν παρέδωκαν Βρασίδα τῷ στρατηγούντι
2 τῶν ἐπὶ Θωάκης Λακεδαιμονίων. ἐν δὲ τῇ Λέσβῳ
μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Μυτιλήνης ὑπ' Ἀθηναίων οἱ
πεφευγότες ἐκ τῆς ἀλώσεως πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν 25
ὄντες καὶ πάσαι μὲν ἐπεχείρουν κατελεθεῖν εἰς τὴν

6 οὖν om. P   10 ὁ ἀδελφός om. f   11 ὀγδιανός
cod., corr. Wess.   12 ἐννεακαίδεκα Dind., 10 P   17 δ'
om. P¹   Ἀμινίου PAL   18 Παπύριον F¹   19 Ἰούνιον]
καὶ Ἰούνιον P, Iulius fasti   Σικωνάιοι P, Σικωνῶνιοι v.
24 et 443, 3 Μιτυλ. cod.

Λέσβον, τότε δὲ συστραφέντες Ἀντανδρον κατέλα-
 βον, κακῶϊθεν ὀρμώμενοι διεπολέμουν τοῖς κατέχουσι
 τὴν Μυτιλήνῃν Ἀθηναίοις. ἐφ' οἷς παροξυνθεὶς ὁ 3
 δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέπεμψε στρατηγούς μετὰ
 5 δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς Ἀριστείδην καὶ Σύμμαχον.
 οὗτοι δὲ καταπλεύσαντες εἰς τὴν Λέσβον καὶ προσ-
 βολὰς ποιησάμενοι συνεχεῖς εἶλον τὴν Ἀντανδρον,
 καὶ τῶν φυγάδων τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ
 τῆς πόλεως ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ φρουρὰν ἀπολιπόν-
 10 τες τὴν φυλάξουσιν τὸ χωρίον ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς
 Λέσβου. μετὰ δὲ ταῦτα Λάμαχος ὁ στρατηγὸς ἔχων 4
 δέκα τριήρεις ἔπλευσεν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθορ-
 μισθεὶς εἰς Ἡράκλειαν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ὀνο-
 μαζόμενον Κάλητα πάσας τὰς ναῦς ἀπέβαλε· μεγά-
 15 λων γὰρ ὕμβρων καταρραγέντων, καὶ τοῦ ποταμοῦ
 βίαιον τὴν καταφορὰν τοῦ ρεύματος ποιησαμένου,
 τὰ σκάφη κατὰ τινὰς τραχεῖς τόπους προσπεσόντα
 τῇ γῇ διεφθάρη.
 Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ἐνίαν- 5
 20 σίους ἐποίησαντο κατὰ ταύτας τὰς ὁμολογίας, ὥστ'
 ἔχειν ἐκατέρους ὧν τότε κύριοι καθειστήκεισαν. συν-
 ιόντες δὲ πολλάκις εἰς λόγους ᾤοντο δεῖν κατα-
 λῦσαι τὸν πόλεμον καὶ εἰς τέλος παύσασθαι τῆς
 πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἔσπεν-
 25 δον ἀπολαβεῖν τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ γενομένους
 αἰχμαλώτους. τῶν δὲ σπονδῶν τὸν εἰρηζόμενον τρόπον 6

1 κατέλαβοντο conicio 3 ὁ δῆμος] ὁ add. P 5
 σύμμαχον (λα supra συ man.²) P; Δημόδοκος Thuc. IV 75, 1
 9 ἀπολειπόντες P¹ 14 Κάλητα cod., corr. Palmerius
 (Κάλητα Thuc. IV 75, 2) 21 τότε] ποτε Steph. 23 τὴν
 .. φιλοτιμίαν P 24 φιλοτιμίας AHLF², φιλονεκίας cet.

συντελεσθεισῶν, περὶ μὲν τῶν ἄλλων αὐτοῖς ὁμολο-
 γούμενα πάντα ὑπῆρξε, περὶ δὲ τῆς Σικιώνης ἡμι-
 σβήτουν ἀμφοτέροι. γενομένης δὲ μεγάλης φιλοτι-
 μίας τὰς σπονδὰς κατελύσαντο, περὶ δὲ τῆς Σικιώνης
 7 διεπολέμουν πρὸς ἀλλήλους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν 5
 χρόνον καὶ Μένδῃ πόλις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους
 ἀπέστη καὶ τὴν φιλοτιμίαν τὴν ὑπὲρ τῆς Σικιώνης
 ἰσχυροτέραν ἐποίησε. διὸ καὶ Βρασιδάς μὲν ἐκ τῆς
 Μένδης καὶ τῆς Σικιώνης ἀποκομίσας τέκνα καὶ γυ- 529
 ναῖκας καὶ τᾶλλα τὰ χρησιμώτατα φρουραῖς ἀξιο- 10
 8 λόγοις ἡσφαλίσατο τὰς πόλεις, Ἀθηναῖοι δὲ παρο-
 ξυνθέντες ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἐψηφίσαντο πάντας
 τοὺς Σικωναίους, ὅταν ἁλῶσιν, ἡβηδὸν ἀποσφάζει,
 καὶ δύνανται ἐξέπεμψαν ἐπ' αὐτοὺς ναυτικὴν τριήραν
 πεντήκοντα· τούτων δὲ τὴν στρατηγίαν εἶχε Νικίας 15
 9 καὶ Νικόστρατος. οὗτοι δὲ πλεύσαντες ἐπὶ πρώτην
 τὴν Μένδην ἐκράτησαν τῆς πόλεως προδόντων τινῶν
 αὐτήν· τὴν δὲ Σικιώνην περικτείχισαν, καὶ προσκα-
 θήμενοι τῇ-πολιορκίᾳ συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιοῦντο.
 10 οἱ δ' ἐν τῇ Σικίῳ φρουροί, πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθ- 20
 μὸν ὄντες, εὐπορίαν δ' ἔχοντες βελῶν καὶ σίτου
 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, ῥαδίως ἡμύνοντο τοὺς
 Ἀθηναίους, καὶ στάσιν ὑπερδέξιον ἔχοντες πολλοὺς
 κατετίτρωσκον. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦ-
 του τὸν ἐνιαυτόν.

73 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀλκαῖος, ἐν

25

2 Σικιώνης A   3 φιλονεικίας Steph. (M?)   6 πόλις
 del. Cobet   7 φιλονεικίαν Steph. (HM?)   13 ἀποσφάζει
 P, ἀποσφάζειν AJKL, ἀποσφάζειν cet.   20 μὲν] πρὸς
 add. AFL

Ῥώμη δὲ ὑπῆρχον ὕπατοι Ὀπίτερος Λουκρήτιος καὶ
 Λεύκιος Σέργιος Φιδηνιάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθη-
 ναῖοι τοῖς Ἀηλίοις ἐγκαλοῦντες ὅτι λάθρα πρὸς
 Λακεδαιμονίους συντίθενται συμμαχίαν, ἐξέβαλον
 5 αὐτοὺς ἐκ τῆς νήσου καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέσχον.
 τοῖς δ' ἐκπεσοῦσι Ἀηλίοις Φαρνιάκης ὁ σατράπης
 ἔδωκεν οἰκεῖν πόλιν Ἀδραμύτιον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 2
 προχειρισάμενοι στρατηγὸν Κλέωνα τὸν δημαγωγὸν,
 καὶ δόντες ἀξιόλογον δύναμιν πεζήν, ἐξέπεμψαν εἰς
 10 τοὺς ἐπὶ Θράκης τόπους. οὗτος δὲ πλεύσας εἰς
 Σκιώνην, κἀκεῖθεν προσλαβόμενος στρατιώτας ἐκ
 τῶν πολιορκούντων τὴν πόλιν, ἀπέπλευσε καὶ κατῆ-
 ρεν εἰς Τορώνην· ἐγίνωσκε γὰρ τὸν μὲν Βρασίδαν
 ἐκ τούτων τῶν τόπων ἀπεληλυθότα, πρὸς δὲ τῇ
 15 Τορώνῃ τοὺς ἀπολελειμμένους στρατιώτας οὐκ ὄντας
 ἀξιωμαχοῦς. πλησίον δὲ τῆς Τορώνης καταστρατο- 3
 πεδεύσας καὶ πολιορκήσας ἕμα κατὰ γῆν καὶ κατὰ
 θάλατταν, εἴλε κατὰ κράτος τὴν πόλιν, καὶ τοὺς
 μὲν παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας ἠνδραποδίσατο, αὐτοὺς
 20 δὲ καὶ τοὺς τὴν πόλιν φρουροῦντας αἰχμαλώτους
 λαβὼν, δῆσας ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας· τῆς δὲ
 πόλεως ἀπολιπὼν τὴν ἱκανὴν φρουρὰν ἐξέπλευσε
 μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατῆρε. τῆς Θράκης ἐπὶ
 Στρυμόνα ποταμόν. καταστρατοπεδεύσας δὲ πλησίον
 25 πόλεως Ἡρόνος, ἀπεχούσης ἀπὸ τῆς Ἀμφιπόλεως

1 Ὀπίτερος AHL, ὁ πίτερος P, ὁ πίνιτερος F, ὁ πίνιτε-
 ρος cet.; *Tricirritinus fasti* Λουκρήτιος P 7 ἄδρα-
 μυτίνιον P, ἄδραμύτιον A, ἄτραμύτιον cet. (c. 77, 1) 10
 Θράκης cod., corr. Dind. 17 ἕμα P, om. FJ, τᾶλλα
 cet. 20 καὶ del. Dind. 25 ἥονος P, κίονος A ἀπὸ
 P, δ' ἀπὸ v.

σταδίους ὡς τριάκοντα, προσβολὰς ἐποιεῖτο τῷ πο-
 74 λίσματι. πυνθόμενος δὲ τὸν Βρασίδαν μετὰ δυνά-
 μεως διατρέβειν περὶ πόλιν Ἀμφίπολιν, ἀνέξευξεν
 ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ Βρασίδης ὡς ἤκουσε προσιόντας
 τοὺς πολεμίους, ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἀπήντα τοῖς⁵₃₀
 Ἀθηναίοις γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ
 τῶν στρατοπέδων ἀγωνισαμένων ἀμφοτέρων λαμ-
 πρῶς, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη, μετὰ
 δὲ ταῦτα παρ' ἑκατέροις τῶν ἡγεμόνων φιλοτιμου-
 μένων δι' ἑαυτῶν κρῖναι τὴν μάχην, συνέβη πολλοὺς 10
 τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἀναιρεθῆναι, τῶν στρατηγῶν
 αὐτοὺς καταστησάντων εἰς τὴν μάχην καὶ ὑπὲρ τῆς
 2 νίκης ἀνυπέρβλητον φιλοτιμίαν εἰσενεγκαμένων. ὁ
 μὲν οὖν Βρασίδης ἀριστεύσας καὶ πλείστους ἀνελὼν
 ἡρωικῶς κατέστρεψε τὸν βίον· ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ¹⁵
 Κλέωνος ἐν τῇ μάχῃ πεσόντος, ἀμφοτέραι μὲν αἱ
 δυνάμεις διὰ τὴν ἀναρχίαν ἐταράχθησαν, τὸ τέλος
 δ' ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τρόπαιον ἔστησαν.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελό-
 μενοι καὶ θάψαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας.²⁰
 3 εἰς δὲ τὴν Λακεδαίμονα παραγενομένων τινῶν ἐκ
 τῆς μάχης καὶ τὴν Βρασίδου νίκην ἄμα καὶ τελευ-
 τὴν ἀπαγγελλάντων, ἡ μήτηρ τοῦ Βρασίδου πυνθα-
 νομένη περὶ τῶν πραχθέντων κατὰ τὴν μάχην ἐπη-
 ρώτησε, ποῖός τις γέγονεν ἐν τῇ παρατάξει Βρασίδης·²⁵
 τῶν δ' ἀποκριναμένων ὅτι πάντων Λακεδαιμονίων
 ἄριστος, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ τετελευτηκότος ὅτι Βρα-

9 ἡγουμένων AFHJ   12 αὐτοὺς v.   14 οὖν add.
 Dind.   25 γέγονε παρὰ τῇ τάξει P   26 ἀποκρινομέ-
 νων PAF

σίδας ὁ υἱὸς αὐτῆς ἦν ἀγαθὸς ἀνὴρ, πολλῶν μέντοι
 γε ἐτέρων καταδεέστερος. τῶν δὲ λόγων τούτων 4
 διαδοθέντων κατὰ τὴν πόλιν οἱ ἔφοροι δημοσίᾳ τὴν
 γυναικα ἐτίμησαν, ὅτι προέκρινε τὸν τῆς πατρίδος
 5 ἔπαινον τῆς τοῦ τέκνου δόξης. μετὰ δὲ τὴν εἰρη- 5
 μένην μάχην ἔδοξαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμο-
 νίοις συνθέσθαι σπονδὰς πεντηκονταετείς ἐπὶ τοῖσδε·
 τοὺς μὲν αἰχμαλώτους παρ' ἀμφοτέροις ἀπολυθῆναι,
 τὰς δὲ πόλεις ἀποδοῦναι τὰς κατὰ πόλεμον ληφθεῖ-
 10 σας. ὁ μὲν οὖν Πελοποννησιακὸς πόλεμος, διαμεί- 6
 νας μέχρι τῶν ὑποκειμένων καιρῶν ἔτη δέκα, τὸν
 εἰρημένον τρόπον κατελύθη.

Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀριστίωνος Ῥωμαῖοι 75
 κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοῖντιον καὶ Αὔλον Κορ-
 15 νήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων ἄρτι τοῦ πολέμου
 τοῦ Πελοποννησιακοῦ καταλελυμένου πάλιν ταραχαὶ
 καὶ κινήσεις πολεμικαὶ συνέβησαν κατὰ τὴν Ἑλλάδα
 διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαι- 2
 μόνιοι κοινῇ μετὰ τῶν συμμάχων πεποιημένοι σπον-
 20 δὰς καὶ διαλύσεις, χωρὶς τῶν συμμαχίδων πόλεων
 συνέθεντο συμμαχίαν. τοῦτο δὲ πράξαντες εἰς ὑπό-
 νοιαν ἦλθον ὥς ἐπὶ καταδουλώσει τῶν ἄλλων Ἑλλή-
 νων ἰδίᾳ πεποιημένοι συμμαχίαν. διόπερ αἱ μέρι- 3
 σται τῶν πόλεων διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ
 25 συνδιελέγοντο περὶ δημονοίας καὶ συμμαχίας κατὰ

9 ἀποδοῦναι P, ἀπολυθῆναι v.; ἀποδοθῆναι Wess. 13
 Ἀριστίωνος Meursius, Ἀρίστωνος cod. 14 Κοῖντιον A,
 Κοίνκτιον P, Κοίγκτιον cet. Αὔλον P¹, παῦλον P² 17
 συνέστησαν Hert. κατὰ τὴν Ἑλλάδα om. v. 18 διὰ]
 καὶ et sup. lin. διὰ P 23 ἰδίᾳ Dind. (ex p. 355, 17), om.
 JK, ἰδίαν cet. πεποιημένοι PAL, ποιησάμενοι cet.

τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων. ἦσαν δὲ προ- 531
 εστῶσαι πόλεις ταύτης αἱ δυνατώταται τέτταρες,
 4 Ἀργος, Θῆβαι, Κόρινθος, Ἡλις. εὐλόγως δ' ὑπο-
 πτεύθησαν αἱ πόλεις συμφορονεῖν κατὰ τῆς Ἑλλάδος
 διὰ τὸ προσγεγράφαι ταῖς κοιναῖς συνθήκαις· ἐξεῖ- 5
 ναι Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, ὅπερ ἂν δοκῇ
 ταύταις ταῖς πόλεσι, προσγράφειν ταῖς συνθήκαις
 καὶ ἀφαιρεῖν ἀπὸ τῶν συνθηκῶν. χωρὶς δὲ τούτων
 Ἀθηναῖοι μὲν διὰ ψηφίσματος ἔδωκαν δέκα ἀνδρά-
 σιν ἐξουσίαν ἔχειν βουλευέσθαι περὶ τῶν τῇ πόλει 10
 συμφερόντων· τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν Λακε-
 δαιμονίων πεποιηκότων φανερὰν συνέβη γενέσθαι
 5 τῶν δύο πόλεων τὴν πλεονεξίαν. πολλῶν δὲ πόλεων
 ὑπακουουσῶν πρὸς τὴν κοινὴν ἑλευθερίαν, καὶ τῶν
 μὲν Ἀθηναίων καταφρονουμένων διὰ τὴν περὶ τὸ 15
 Δῆλιον συμφορὰν, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων τεταπει-
 νωμένων τῇ δόξῃ διὰ τὴν ἄλωσιν τῶν ἐν τῇ Σφα-
 κτηρίᾳ νήσῳ, πολλαὶ πόλεις συνίσταντο, καὶ προ-
 ἦγον τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν.
 6 ἔχει γὰρ ἡ πόλις αὕτη μέγα ἀξίωμα διὰ τὰς παλαιὰς 20
 πράξεις· πρὸ γὰρ τῆς Ἡρακλειδῶν κατηλύσεως ἐκ
 τῆς Ἀργείας ὑπῆρξαν σχεδὸν ἅπαντες οἱ μέγιστοι
 τῶν βασιλέων· πρὸς δὲ τούτοις πολὺν χρόνον εἰρή-
 νην ἔχουσα προσόδους μεγίστας ἐλάμβανε, καὶ πλη-
 θος οὐ μόνον χρημάτων εἶχεν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν. 25
 7 οἱ δ' Ἀργεῖοι νομίζοντες αὐτοῖς συγχαρηθῆσεσθαι
 τὴν ὅλην ἡγεμονίαν, ἐπέλεξαν τῶν πολιτῶν χιλίους

10 τῇ πόλει post ἔχειν exhibit FJK; ἔχειν del. Reiske
 βουλευέσθαι om. F 20 ἔχει] εἶχε Dind. 21 καταλύσεως
 cod., corr. Wess. 23 δὲ Dind., τε cod. 26 αὐτοῖς P

τοὺς νεωτέρους καὶ μάλιστα τοῖς τε σώμασιν ἰσχύον-
 τας καὶ ταῖς οὐσίαις· ἀπολύσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ
 τῆς ἄλλης λειτουργίας καὶ τροφᾶς δημοσίας χορη-
 γοῦντες προσέταξαν γυμνάζεσθαι συνεχεῖς μελέτας.
 5 οὗτοι μὲν οὖν διὰ τὴν χορηγίαν καὶ τὴν συνεχῆ
 μελέτην ταχὺ τῶν πολεμικῶν ἔργων ἀθλήται κατε-
 στάθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀρῶντες ἐπ' αὐτοὺς 76
 συνισταμένην τὴν Πελοπόννησον καὶ προορώμενοι
 τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὰ κατὰ τὴν ἡγεμονίαν
 10 ὥς ἦν δυνατόν ἡσφαλίζοντο. καὶ πρῶτον μὲν τοὺς
 μετὰ Βρασίδα κατὰ τὴν Θράκην ἐστρατευμένους
 Εἰλωτας ὄντας χιλίους ἡλευθέρωσαν, μετὰ δὲ ταῦτα
 τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ ληφθέντας αἰχμαλώ-
 τους Σπαρτιάτας ἀτιμία περιβεβληκότες, ὥς τὴν
 15 Σπάρτην ἀδοξοτέραν πεποιηκότας, ἀπέλυσαν τῆς
 ἀτιμίας. ἀκολουθῶς δὲ τούτοις τοῖς κατὰ τὸν πό- 2
 λεμον ἐπαίνοις καὶ τιμαῖς προετρέποντο τὰς προγε-
 γενημένους ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς μέλλουσιν ἀγῶσιν
 ὑπερβάλλεσθαι· τοῖς τε συμμάχοις ἐπικεικότερον
 20 προσεφέροντο, καὶ ταῖς φιλανθρωπίαις τοὺς ἄλλο-
 532 τριωτάτους αὐτῶν ἐθεράπευον. Ἀθηναῖοι δὲ τοῦ- 3
 ναντίον τῷ φόβῳ βουλόμενοι καταπλήξασθαι τοὺς
 ἐν ὑποψίᾳ ἀποστάσεως ὄντας, παράδειγμα πᾶσιν
 ἀνέδειξαν τὴν ἐκ τῶν Σκιωναίων τιμωρίαν· ἐκπολιορ-
 25 κήσαντες γὰρ αὐτοὺς καὶ πάντας ἡβηδὸν κατασφά-
 ξαντες, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσαντο,

1 τοὺς μάλιστα νεωτέρους (νεωτάτους v.) καὶ cod., corr.
 Dind. 11 Βρασίδου Dind. 14 προβεβληκότες cod., corr.
 Steph. 19 ὑπερβαλέσθαι P² 20 ἄλλοτριωτάτους P, ἄλλο-
 τριούντας v., ἄλλοτριωφρονοῦντας Dind. 23 παραδείγματα P

τὴν δὲ νῆσον οἰκεῖν παρέδωσαν τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἐκπεπτωκόσι δι' ἐκείνους ἐκ τῆς πατρίδος.

4 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατὰ τὴν Ἰταλίαν Καμπανοὶ μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσαντες ἐπὶ Κύμην ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Κυμαίους καὶ τοὺς πλείους 5 τῶν ἀντιταχθέντων κατέκοψαν. προσκαθεζόμενοι δὲ τῇ πολιορκίᾳ καὶ πλείους προσβολὰς ποιησάμενοι κατὰ κράτος εἶλον τὴν πόλιν. διαρπάσαντες δ' αὐτὴν καὶ τοὺς καταληφθέντας ἐξανδραποδισάμενοι τοὺς ἱκανοὺς οἰκήτορας ἐξ αὐτῶν ἀπέδειξαν. 10

77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀστυφίλου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Κοῖντιον καὶ Αὔλον Σεμπρόνιον, Ἡλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἐνενηκοστήν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ὑπέρβιος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν κατὰ τινα χρό- 15 σμὸν Ἀγέλοις ἀπέδωσαν τὴν νῆσον, καὶ κατῆλθον εἰς τὴν πατρίδα οἱ τὸ Ἀδραμύτιον οἰκοῦντες Ἀγέλοι. 2 τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐκ ἀποδόντων Λακεδαιμονίοις τὴν Πύλον, πάλιν αἱ πόλεις αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας διεφέροντο καὶ πολεμικῶς εἶχον. ἃ δὲ πυνθόμενος 20 ὁ δῆμος τῶν Ἀργείων ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους φιλίαν 3 συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους. αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς Κορινθίους ἔπεισαν ἐγκαταλιπεῖν τὴν κοινὴν σύνοδον καὶ συμ-

3 κατὰ] περὶ PAH 5 τοὺς add. Dind. 9 κατα-
λειφθέντας PALE², ἐγκαταληφθέντας Hert. 11 ἀριστο-
φίλου PF², ἀριστοφύλου cet., corr. Palmer. 12 Κοῖντιον
A, κοῖντιον P, κοίγκτιον cet. Παῦλον P^a 13 σεπρώ-
νιον P ἤγον A 17 οἱ δὲ τὸ P Ἀδραμύτιον
PA, Ἀτραμύτιον cet. 18 τῶν δὲ] δὲ om. PA ἀποδι-
δόντων v. Λακεδαιμονίοις om. PA 19 αὐταὶ] αἵτε P

μαχεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. τοιαύτης δὲ ταραχῆς
γενομένης καὶ ἀναρχίας οὔσης, τὰ κατὰ τὴν Πελο-
πόννησον ἐν τούτοις ἦν. ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς τόποις 4
Αἰνιᾶνες καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς συμφρονήσαντες
5 δυνάμεσιν ἀξιολόγοις ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἡρά-
κλειαν τὴν ἐν Τραχίνι. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Ἡρα-
κλεωτῶν, καὶ μάχης γενομένης ἰσχυρᾶς, ἡττήθησαν
οἱ τὴν Ἡράκλειαν κατοικοῦντες. πολλοὺς δ' ἀπο-
βαλόντες στρατιώτας, καὶ συμφυγόντες ἐντὸς τῶν
10 τειχῶν, μετεπέμψαντο βοήθειαν παρὰ τῶν Βοιωτῶν.
ἀποστείλάντων δ' αὐτοῖς τῶν Θηβαίων χιλίους ὀπλί-
τας ἐπιλέκτους, μετ' αὐτῶν ἡμύνοντο τοὺς ἐπεστρα-
τευκότας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ὀλύνθιοι 5
μὲν στρατεύσαντες ἐπὶ πόλιν Μηκύβερναν, φρου-
15 ρουμένην ὑπ' Ἀθηναίων, τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβαλον,
αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν κατέσχον.

533 Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθήνησιν Ἀρχίου Ῥωμαῖοι κα-78
τέστησαν ὑπάτους Δεύκιον Παπίριον Μουγιλανὸν
καὶ Γάιον Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων
20 Ἀργεῖοι μὲν ἐγκαλέσαντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ὅτι
τὰ θύματα οὐκ ἀπέδωκαν τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ,
πόλεμον αὐτοῖς κατήγγειλαν· καθ' ὃν δὴ χρόνον
Ἀλκιβιάδης ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐνέβαλεν
εἰς τὴν Ἀργεῖαν ἔχων δύναμιν. τούτους δὲ οἱ Ἀρ- 2
25 γεῖοι παραλαβόντες ἐστράτευσαν ἐπὶ Τροιζήνα, πό-
λιν σύμμαχον Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν μὲν χώραν

6 Τραχινία cod., corr. Dind. 14 Μικύβερναν v. 18
Παπίριον F μοντιλάνον cod., corr. Rhod. 19 στρα-
κτον P 20 τοῖς om. FJK Λακεδαιμονίοις] Ἐπιδανρίοις
Palmer. ex Thuc. V 53 23 ἐπέβαλεν v.

λεηλατήσαντες, τὰς δὲ ἐπαύλεις ἐμπρήσαντες, ἀπη-
 λάγησαν εἰς τὴν οἰκίαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πα-
 ροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς εἰς τοὺς Τροιξηνίους παρανο-
 μήμασιν ἔγνωσαν διαπολεμεῖν πρὸς Ἀργεῖους· διὸ
 καὶ δύναμιν ἀθροίσαντες ἐπέστησαν ἡγεμόνα Ἄριν 5
 3 τὸν βασιλέα. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐστρά-
 τευσεν ἐπὶ τοὺς Ἀργεῖους, καὶ τὴν μὲν χώραν ἐδήλωσε,
 πλησίον δὲ τῆς πόλεως ἀγαγὼν τὴν δύναμιν προ-
 4 καλεῖτο τοὺς πολεμίους εἰς [τὴν] μάχην. οἱ δ' Ἀρ-
 γεῖοι προσλαβόμενοι στρατιώτας παρὰ μὲν Ἡλείων 10
 τρισχιλίους, παρὰ δὲ Μαντινέων οὐ πολὺ λειπομέ-
 νους τούτων, προῆγον ἐκ τῆς πόλεως τὸ στρατόπεδον.
 μελλούσης δὲ παρατάξεως γίνεσθαι, οἱ στρατηγοὶ
 παρ' ἀμφοτέροις διαπρεσβευσάμενοι τετραμηνιαίους
 5 ἀνοχὰς συνέθεντο. ἐπανελθόντων δὲ τῶν στρατο- 15
 πέδων ἀπράκτων εἰς τὴν οἰκίαν, δι' ὀργῆς εἶχον
 αἱ πόλεις ἀμφοτέραι τοὺς συνθεμένους τὰς σπονδὰς
 στρατηγούς. διόπερ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τοῖς λίθοις
 βάλλοντες τοὺς ἡγεμόνας ἀποκτείνειν ἐπεχείρησαν,
 καὶ μόγισ μετὰ πολλῆς δεήσεως τὸ ζῆν συνεχώρησαν, 20
 τὴν δ' οὐσίαν αὐτῶν δημεύσαντες κατέσκαψαν τὰς
 6 οἰκίας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸν Ἄριν ἐπεβάλοντο
 μὲν κολάζειν, ἐπαγγειλαμένου δ' αὐτοῦ διὰ τῶν
 καλῶν ἔργων διορθώσασθαι τὴν ἁμαρτίαν, μόγισ
 συνεχώρησαν, εἰς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐλόμενοι 25
 δέκα ἄνδρας τοὺς συνετωτάτους, παρακατέστησαν
 συμβούλους καὶ προσέταξαν μηδὲν ἕνευ τῆς τούτων

8 προσεκαλεῖτο FJK 9 τὴν del. Hert. 11 πολὺ]
 πολλοῦ P; f. πολλῶ 14 τετραμηνιαίους cod. 20 μόγισ
 cod. 23 τῶν] f. τινων 24 διορθώσεσθαι Hert.

γνώμης πράττειν. μετὰ δὲ τὰυτα Ἀθηναίων ἀπο-79
 στείλάντων κατὰ θάλατταν εἰς Ἄργος ὀπλίτας μὲν
 χιλίους ἐπιλέκτους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους, ὧν ἑστρα-
 τήγουν Λάχης καὶ Νικόστρατος· συνῆν δὲ τούτοις
 5 καὶ Ἀλκιβιάδης ἰδιώτης ὧν διὰ τὴν φιλίαν τὴν
 πρὸς Ἡλείους καὶ Μαντινεῖς· συνεδρουσάντων δὲ
 πάντων, ἔδοξε τὰς μὲν σπονδὰς εἶναι χαίρειν, πρὸς
 δὲ τὸν πόλεμον ὀρμῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἰδίους ἑκά- 2
 στος στρατηγὸς παρώρμησε πρὸς τὸν ἄγωνά, καὶ
 10 πάντων προθύμως ὑπακουσάντων, ἐκτὸς τῆς πόλεως
 534 κατεστρατοπέδευσαν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντων
 πρῶτον στρατεύειν ἐπ' Ὀρχομενὸν τῆς Ἀρκαδίας.
 διὸ καὶ παρελθόντες εἰς Ἀρκαδίαν, προσκαθεζόμενοι
 τῇ πόλει καθ' ἡμέραν ἐποιούντο προσβολὰς τοῖς
 15 τέλξεσι. χειρωσάμενοι δὲ τὴν πόλιν κατεστρατοπέ- 3
 δευσαν πλησίον Τεγέας, κειρικότες καὶ ταύτην πο-
 λιορκῆσαι. τῶν δὲ Τεγεατῶν ἀξιούντων τοὺς Λακε-
 δαιμονίους βοηθῆσαι κατὰ τάχος, οἱ Σπαρτιάται
 παραλαβόντες τοὺς ἰδίους πάντας καὶ τοὺς συμμά-
 20 χους ἦγον ἐπὶ τὴν Μαντίνειαν, νομίζοντες ταύτης πο-
 λεμουμένης ἀρθῆσεσθαι τὴν τῆς Τεγέας πολιορκίαν.
 οἱ δὲ Μαντινεῖς τοὺς συμμάχους παραλαβόντες, καὶ 4
 αὐτοὶ πανδημεὶ στρατεύσαντες, ἀντετάχθησαν τοῖς
 Λακεδαιμονίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ
 25 μὲν ἐπὶλεκτοὶ τῶν Ἀργείων, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν
 ὄντες, γηγυμνασμένοι δὲ καλῶς τὰ κατὰ τὸν πόλε-
 μον, ἐτρέψαντο τοὺς ἀντιτεταγμένους πρῶτοι, καὶ

2 Ἄργος; Reiske, αὐτοὺς cod., Ἀργείους Wess. 5 διὰ]
 διὰ δὲ FJK, εἰ καὶ P 16 πολιορκήσεν γ. 19 καὶ τοὺς
 P, καὶ γ.

5 διώκοντες πολλὴν ἐποιοῦν φόνον. οἱ δὲ Λακεδαι-
μόνιοι τᾶλλα μέρη τοῦ στρατεύματος τρεψάμενοι
καὶ πολλοὺς ἀνελόντες ὑπέστρεψαν ἐπ' αὐτοὺς ἐκεί-
νους, [οἱ] καὶ τῷ πλήθει κυκλώσαντες ἤλπιζον κα-
6 τακόψειν ἅπαντας. τῶν δὲ λογάδων τῷ μὲν πλήθει 5
πολὺν λειπομένον, ταῖς δ' ἀνδραγαθίαις προεχόντων,
ὁ μὲν βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων προαγωνιζόμενος
ἐνεκαρτέρησε τοῖς δεινοῖς, καὶ πάντας ἂν ἀνείλεν·
ἔσπευδε γὰρ τοῖς πολίταις ἀποδοῦναι τὰς ἐπαγγελ-
10 λίας, καὶ μέγα τι κατεργασάμενος διορθώσασθαι 10
τὴν γεγεννημένην ἀδοξίαν· οὐ μὴν εἰάθη γε τὴν
προαίρεσιν ἐπιτελεῖσαι. Φάραξ γὰρ ὁ Σπαρτιάτης,
εἰς ὧν τῶν συμβούλων, ἄξιωμα δὲ μέγιστον ἔχων
ἐν τῇ Σπάρτῃ, διεκελεύετο τοῖς λογάσι δοῦναι δίο-
15 δον, καὶ μὴ πρὸς ἀπεργνωκότητας τὸ ξῆν διακινδύ- 15
7 νεύοντας πείραν λαβεῖν ἀτυχεύσης ἀρετῆς. ὅθεν
ἠναγκάσθη κατὰ τὴν ἀρτίως ρηθεῖσαν ἐπιταγὴν
δοῦναι διέξοδον κατὰ τὴν τοῦ Φάρακος γνώμην.
οἱ μὲν οὖν χίλιοι τὸν εἰρημένον τρόπον ἀφεθέντες
διελθεῖν διεσώθησαν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μεγάλην 20
μάχῃ νικήσαντες καὶ τρόπαιον στήσαντες ἀπῆλθον
εἰς τὴν οἰκίαν.

80 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνον διεληλυθότος Ἀθήνησι
μὲν ἦρχεν Ἀντιφῶν, ἐν Ῥώμῃ δ' ἐντὶ τῶν ὑπάτων
χιλίαρχοι τέτταρες κατεστάθησαν, Γάιος Φούριος 25
καὶ Τίτος Κοῖντιος, ἔτι δὲ Μάρκος Ποστούμιος καὶ

1 ἐποιοῦν φόνον PAL, φόνον ἐποιοῦν cet. 4 οἱ del.
Reiske, οὗς Wess. 5 λογάδων Rhod., λοχαγῶν cod. 7
προαγωνιζόμενων P 9 ἀποδοῦναι P 12 φάραξ P 14
λογάσι Reiske, ἀρκάσι cod. 18 ἀποδοῦναι PAL 25 τέττα-
ρες — c. 81, 1 χιλίαρχοι om. A φρούριος PF 26 κύνκτος P

Ἀῦλος Κορινθίος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργεῖοι καὶ Λα-
 535 κεδαιμόνιοι διαπρεσβενσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρή-
 νην ἐποίησαντο καὶ συμμαχίαν συνέθευτο. διόπερ 2
 οἱ Μαντινεῖς ἀποβαλόντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀργείων
 5 βοήθειαν ἡραγκάσθησαν ὑποταγῆναι τοῖς Λακεδαι-
 μονίοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν τῇ πόλει
 τῶν Ἀργείων οἱ κατ' ἐκλογὴν κεκριμένοι τῶν πολι-
 τῶν χίλιοι συνεφώνησαν, καὶ τὴν μὲν δημοκρατίαν
 ἔργωσαν καταλύειν, ἀριστοκρατίαν δ' ἐξ αὐτῶν κα-
 10 θιστάναι. ἔχοντες δὲ πολλοὺς συνεργοὺς διὰ τὸ 3
 προέχειν τῶν πολιτῶν ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς ἀνδρα-
 γαθίαις, τὸ μὲν πρῶτον συλλαβόντες τοὺς δημαγω-
 γεῖν εἰωθότας ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἄλλους καταπλη-
 ξάμενοι κατέλυσαν τοὺς νόμους καὶ δι' ἑαυτῶν τὰ
 15 δημόσια διώκουν. διακατασχόντες δὲ ταύτην τὴν
 πολιτείαν μῆνας ὀκτὼ κατελύθησαν, τοῦ δήμου
 συστάντος ἐπ' αὐτούς· διὸ καὶ τούτων ἀναιρεθέντων
 ὁ δῆμος ἐκομίσατο τὴν δημοκρατίαν. ἐγένετο δὲ καὶ 4
 ἑτέρα κίνησις κατὰ τὴν Ἑλλάδα· καὶ Φωκεῖς γὰρ
 20 πρὸς Λοκροὺς διενεχθέντες παρατάξει ἐκρίθησαν
 διὰ τὴν οἰκίαν ἀνδρείαν· ἐνίκησαν γὰρ Φωκεῖς
 ἀνελόντες Λοκρῶν πλείους χιλίων. Ἀθηναῖοι δὲ 5
 Νικίου στρατηγοῦντος εἶλον δύο πόλεις, Κύθηρα
 καὶ Νίσαιαν· τὴν τε Μῆλον ἐπολιορκήσαντες * ἤβη-
 25 δὸν ἀπέσφαξαν, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδραπο-
 δίσαντο.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἑλληνας ἐν τούτοις ἦν. 6

1 Παῦλος P² 8 συνεφρόνησαν de la Barre 9 αὐτῶν P
 18 ἀνεκομίσατο Reiske 24 πολιορκήσαντες cod., corr.
 Dind.; adde πάντας (c. 76, 3)

κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Φιδηνᾶται μὲν, παραγενομέ-
νων εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πρέσβων ἐκ τῆς Ῥώμης,
7 ἐπὶ μικραῖς αἰτίαις ἀνείλον τούτους. ἐφ' οἷς οἱ
Ῥωμαῖοι παροξυνθέντες ἐψηφίσαντο πολεμεῖν, καὶ
προχειρισάμενοι δύναμιν ἀξιόλογον εἵλοντο δικτὰ- 5
τῶρα Ἄνιον Αἰμίλιον καὶ μετὰ τούτου κατὰ τὸ ἔθος
8 Αὔλον Κορνήλιον ἱππαρχον. ὁ δ' Αἰμίλιος παρα-
σκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἀνέβη μετὰ
τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Φιδηνάτας. ἀντιταξαμένων
δὲ τῶν Φιδηνάτων ἐγένετο μάχη ἐπὶ πολλὸν χρόνον 10
ἰσχυρά, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων
ἰσόρροπος ὁ ἀγὼν ἐγένετο.

81 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐφήμεον ἐν Ῥώμῃ
κατεστίαθησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι Λεύκιος
Φούριος, Λεύκιος Κοῖντιος, Αὔλος Σεμπρώνιος. ἐπὶ 15
δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων στρα-
τεύσαντες εἰς τὴν Ἀργεῖαν Ῥαῖας χωρίον εἵλον, καὶ
τοὺς ἐνοικοῦντας ἀποκτείναντες τὸ μὲν φρούριον
κατέσκαψαν, αὐτοὶ δὲ πυθόμενοι τοὺς Ἀργεῖους
ᾠοδομηκέναι τὰ μακρὰ τείχη μέχρι τῆς θαλάττης, 20
ἐπελθόντες τὰ κατεσκευασμένα τείχη κατέσκαψαν,
2 καὶ τὴν εἰς τὴν οἰκίαν ἐπάνοδον ἐποίησαντο. Ἀθη-
ναῖοι δ' ἐλόμενοι στρατηγὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ δόντες
αὐτῷ ναὺς εἴκοσι, προσέταξαν συγκатаσκευάσαι τοῖς
Ἀργεῖοις τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν· ἔτι γὰρ ἦσαν ἐν 25
ταραχαῖς διὰ τὸ πολλοὺς ὑπολειφθαι τῶν τῆν

1 φιδηνᾶται P², φειδινάται v. (et infra) 7 Παῦλον P²
14 Λεύκιος Φούριος PAF 15 Κοῖντιος] κορίντιος PAHL,
κορίνθιος F, κορίνκτιος JKM Αὔλος] Παῦλος P², καὶ Αὔ-
λος f σεπρώνιος P 17 Ῥαῖας Palmer. (ex Thuc. V 83, 2),
Ῥαῖας AHL, Ἀγίας P, Ἀγίας cet. 26 τῶν add. Reiske

ἀριστοκρατίαν αἰρουμένων. ὁ δ' οὖν Ἀλκιβιάδης 3
καταντήσας εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, καὶ συνε-
δρεύσας μετὰ τῶν τὴν δημοκρατίαν προκρινόντων,
ἐπέλεξε τῶν Ἀργείων τοὺς μάλιστα δοκοῦντας τὰ
5 τῶν Λακεδαιμονίων αἰρεῖσθαι· μεταστησάμενος δὲ
τούτους ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συγκατασκευάσας βε-
βαίως τὴν δημοκρατίαν, ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας.
τούτου δὲ τοῦ ἔτους λήγοντος Λακεδαιμόνιοι μετὰ 4
πολλῆς δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀργεῖαν, καὶ
10 πολλὴν τῆς χώρας δηρώσαντες, τοὺς φονράδας τῶν
Ἀργείων κατφόνισαν εἰς Ὀρνεάς· ἐπιτειχίσαντες δὲ
τοῦτο τὸ χωρίον ἐπὶ τῆς Ἀργείας, καὶ φρουροὺς
τοὺς ἱκανοὺς ἀπολιπόντες, προσέταξαν κακοποιεῖν
τοὺς Ἀργείους. ἀπελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων 5
15 ἐκ τῆς Ἀργείας, Ἀθηναῖοι μὲν συμμαχίαν ἐξέπεμψαν
τοῖς Ἀργείοις τριῆρεις τετταράκοντα, ὀπλίτας δὲ
χιλίους καὶ διακοσίους· οἱ δ' Ἀργεῖοι μετὰ τῶν
Ἀθηναίων στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς Ὀρνεάς τὴν τε
πόλιν κατὰ κράτος εἶλον καὶ τῶν φρουρῶν καὶ φυ-
20 ράδων οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δ' ἐξέβαλον ἐκ τῶν
Ὀρνεῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τὸ πεντε-
καιδέκατον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

Τῷ δ' ἐκαυδεκάτῳ παρὰ μὲν Ἀθηναίοις ἦν ἄρ-82
χων Ἀρίμνηστος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων
25 χιλίαρχοι κατεστάθησαν τέτταρες, Τίτος Κλαύδιος

1 αἰρουμένων PALF², αἰρουμένους cet. 6 τούτους]
τοὺς P 10 πολλὴν] οὐ πολλήν Thuc. VI 7, 1 12 τῇ
Ἀργεῖᾳ Schäfer 14 ἀπελθόντων — Ἀργείας om. P 21
τὸ om. P 23 ἐκδεκάτῳ P παρὰ μὲν Ἀθηναίοις PA;
παρ' Ἀθηναίοις μὲν cet. 24 ἀριστόμνητος P, ἀριστόμνη-
στος v., corr. Wess. 25 κατ. τέσσαρες P, τέσσαρες κατ. cet.

καὶ Σπόριος Ναύτιος, ἔτι δὲ Λούκιος Σέντιος καὶ
 Σέξτος Ίούλιος. ἐπὶ δὲ τούτων παρὰ μὲν Ἡλείοις
 ἤχθη Ὀλυμπιάς πρώτη πρὸς ταῖς ἐνεήμοντα, καθ'
 2 ἦν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντίνος. Βούαν-
 τιοι δὲ καὶ Καλχηδόνιοι παραλαβόντες Θοῤῃας ἐστρά- 5
 τευσαν εἰς τὴν Βιθυνίαν πολλοῖς πλήθεσι, καὶ τὴν
 τε χώραν ἐπόρθησαν καὶ πολλὰ τῶν μικρῶν πολι-
 σματίων ἐκπολιορκήσαντες ἐπετελέσαντο πράξεις
 ὁμότητι διαφερούσας· πολλῶν γὰρ αἰχμαλώτων κρα-
 τήσαντες ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παίδων ὕπαν- 10
 τας ἀπέσφαξαν.

3 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατὰ τὴν Σικελίαν
 Ἐγεσταῖοι πρὸς Σελινουντίους ἐπολέμησαν περὶ χώ-
 ρας ἀμφισβητήσιμον, ποταμοῦ τὴν χώραν τῶν δια-
 4 φερομένων πόλεων ὀρίζοντος. Σελινούντιοι δὲ δια- 15
 βάντες τὸ θεῖθρον τὸ μὲν πρῶτον τῆς παραποταμίας
 βίᾳ κατέσχον, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῆς προσκειμένης
 χώρας πολλὴν ἀποτεμύμενοι κατεφρόνησαν τῶν ἡδι-
 5 κημένων. οἱ δ' Ἐγεσταῖοι παροξυνθέντες τὸ μὲν
 πρῶτον διὰ τῶν λόγων πείθειν ἐπεβάλλοντο μὴ ἐπι- 20
 βαίνειν τῆς ἀλλοτρίας γῆς· ὥς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς
 προσεῖχεν, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν 537
 χώραν, καὶ πάντας ἐκβαλόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν αὐτοὶ
 6 τὴν χώραν κατέσχον. γενομένης δὲ διαφορᾶς μεγά-
 λης ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι, στρατιώτας ἀθροίσαν- 25
 τες διὰ τῶν ὕπλων ἐποιοῦντο τὴν κρίσιν. διόπερ

1 Sp. Naevius, T. Sergius Liv. 4, 35   2 Σέξτος] σέξι-
 στος P   5 καλχηδόνιοι cod.   7 πολισμάτων v.   8 ἐπε-
 τέλεσαν v.   13 Αἰγεσταῖοι P (et infra)   16 τῆς παραπο-
 ταμίας — 20 πρῶτον om. P   17 προκειμένης AFJK

ἀμφοτέρων παραταξαμένων ἐγένετο μάχη καρτερά,
καθ' ἣν Σελινούντιοι νικήσαντες ἀπέκτειναν τῶν
Ἑγεσταίων οὐκ ὀλίγους. οἱ δ' Ἑγεσταῖοι ταπεινω- 7
θέντες καὶ καθ' ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, τὸ
5 μὲν πρῶτον Ἀκραγαντίνους καὶ Συρακοσίους ἐπει-
θον συμμαχῆσαι· ἀποτυχόντες δὲ τούτων ἐξέπεμψαν
πρεσβευτὰς εἰς τὴν Καρχηδόνα, δεόμενοι βοηθῆσαι·
οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἐξήτουν τινὰ διαπόντιον
συμμαχίαν· οἷς συνήργησε ταυτόματον. Λεοντίνων 83
10 γὰρ ὑπὸ Συρακοσίων ἐκ τῆς πόλεως μετρωσιμένων
καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀποβεβληκότων, οἱ
φυγάδες αὐτῶν συστραφέντες ἔκριναν πάλιν τοὺς
Ἀθηναίους προσλαβέσθαι συμάχους, ὅντας συγγε- 2
νεῖς. περὶ δὲ τούτων κοινολογησάμενοι τοῖς ἔθνε- 2
15 σιν οἷς συνεφρόνησαν, κοινῇ πρέσβεις ἐξέπεμψαν
πρὸς Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες μὲν βοηθῆσαι ταῖς πό-
λεσιν αὐτῶν ἀδικουμέναις, ἐπαγγελλάμενοι δὲ συγ-
κατασκευάσειν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν πράγ-
ματα. παραγενομένων οὖν εἰς τὰς Ἀθήνας τῶν 3
20 πρέσβεων, καὶ τῶν μὲν Λεοντίνων τὴν συγγένειαν
προφερομένων καὶ τὴν προϋπάρχουσιν συμμαχίαν,
τῶν δ' Ἑγεσταίων ἐπαγγελλομένων χρημάτων τε
πλήθος δώσειν εἰς τὸν πόλεμον καὶ συμμαχήσειν
κατὰ τῶν Συρακοσίων, ἔδοξε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπέμ-
25 ψαι τινὰς τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν καὶ διασκέπασθαι
τὰ κατὰ τὴν νῆσον καὶ τοὺς Ἑγεσταίους. παραγε- 4
νομένων οὖν τούτων εἰς τὴν Ἑγεσταν, οἱ μὲν Ἑγε-
σταῖοι χρημάτων πλήθος ἐπέδειξαν, τὰ μὲν οἰκοθευ,

12 τοὺς Dind., αὐτοὺς cod., αὐ τοὺς Reiske 24 ἔδοξε*
(eraso ν) οὖν τοῖς P 27 αἴγισσαν P

τὰ δὲ παρὰ τῶν ἀστυγαιτόνων χρησάμενοι φαντα-
 5 σίας ἔνεκεν. ἀνελθόντων δὲ τῶν πρέσβων καὶ τὴν
 εὐπορίαν τῶν Ἑγεσταιῶν ἀπαγγειλάντων, συνῆλθεν
 ὁ δῆμος περὶ τούτων. προτεθείσης δὲ τῆς βουλῆς
 περὶ τοῦ στρατεύειν ἐπὶ Σικελίαν, Νικίας μὲν ὁ 5
 Νικηράτον, θαυμαζόμενος ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πο-
 λίταις, συνεβούλευε μὴ στρατεύειν ἐπὶ Σικελίαν·
 6 μὴ γὰρ δυνατόν ὑπάρχειν ἅμα τε Λακεδαιμονίοις
 διαπολεμεῖν καὶ δυνάμεις μεγάλας ἐκπέμπειν δια-
 ποντίους, καὶ τῶν Ἑλλήνων μὴ δυναμένους κτή- 10
 σασθαι τὴν ἡγεμονίαν ἐλπίζειν τὴν μερίστην τῶν
 κατὰ τὴν οἰκουμένην νήσων περιποιήσασθαι, καὶ
 Καρχηδονίους μὲν, ἔχοντας μερίστην ἡγεμονίαν καὶ
 πολλάκις ὑπὲρ τῆς Σικελίας πεπολεμηκότας, μὴ
 δεδυνῆσθαι κρατῆσαι τῆς νήσου, τοὺς δὲ Ἀθη- 15
 ναίους, πολὺν λειπομένους τῇ δυνάμει τῶν Καρχη-
 δονίων, δορίκτητον ποιήσασθαι τὴν κρατίστην τῶν
 84 νήσων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα διαλεχθέντος αὐτοῦ
 [περὶ] τῆς προκειμένης ὑποθέσεως οἰκεία, τῆς ἐναν-
 τίας γνώμης προεστηκώς Ἀλκιβιάδης, ἐπιφανέστατος²⁰
 Ἀθηναίων, ἔπεισε τὸν δῆμον ἐπανελέσθαι τὸν πό-
 λεμον· ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος δεινότατος μὲν εἰπεῖν
 τῶν πολιτῶν, εὐγενείᾳ δὲ καὶ πλούτῳ καὶ στρατηγίᾳ
 2 διανομασμένος. εὐθύς οὖν ὁ δῆμος στόλον ἀξιό-
 χρεον κατεσκεύασε, τριάκοντα μὲν τριήρεις παρὰ 25
 τῶν συμμάχων λαβάν, ἰδίας δ' ἑκατὸν καταρτίσας.
 3 ταύτας δὲ κοσμήσας πᾶσι τοῖς εἰς πόλεμον χρησί-
 2 ἀνελθόντων cod., corr. Dind.; f. ἐπανελθόντων 12
 περιποιήσεσθαι Dind. 19 περὶ αὐτ οἰκεία del. Reiske
 27 ταύτας δὲ κοσμήσας Dind., ταύτας ἐκόσμησε P²FJK, ταύ-
 τας τε κοσμήσας cet. χρησίμοις] καὶ add. P²FJK

μοις κατέλεξεν ὀπλίτας εἰς πεντακισχιλλούς, στρα-
τηγούς δὲ τρεῖς ἐχειροτόνησεν ἐπὶ ταύτην τὴν στρα-
τηγίαν, Ἀλκιβιάδην καὶ Νικίαν καὶ Λάμαχον.
Ἀθηναῖοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα ἦσαν. — Ἡμεῖς δὲ πα- 4
5 ρόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τοῦ συστάντος
Ἀθηναίοις καὶ Συρακοσίοις, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρό-
θεσιν τὰς ἐπομένους πράξεις εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον
κατατάξομεν.

35